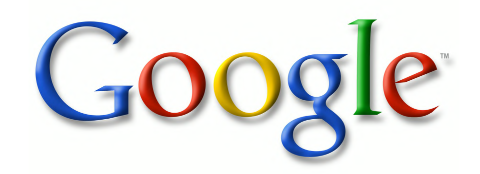

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

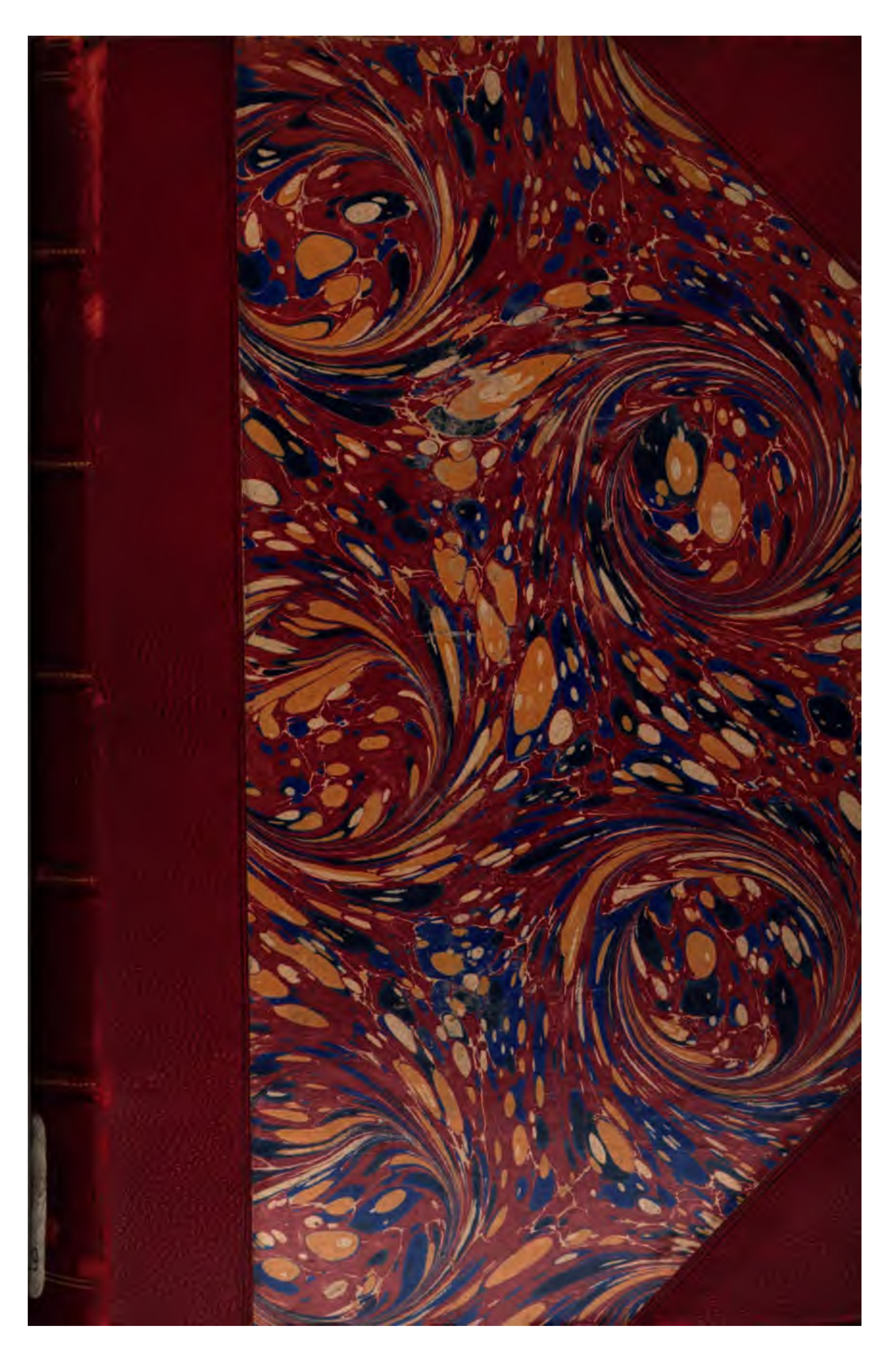
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

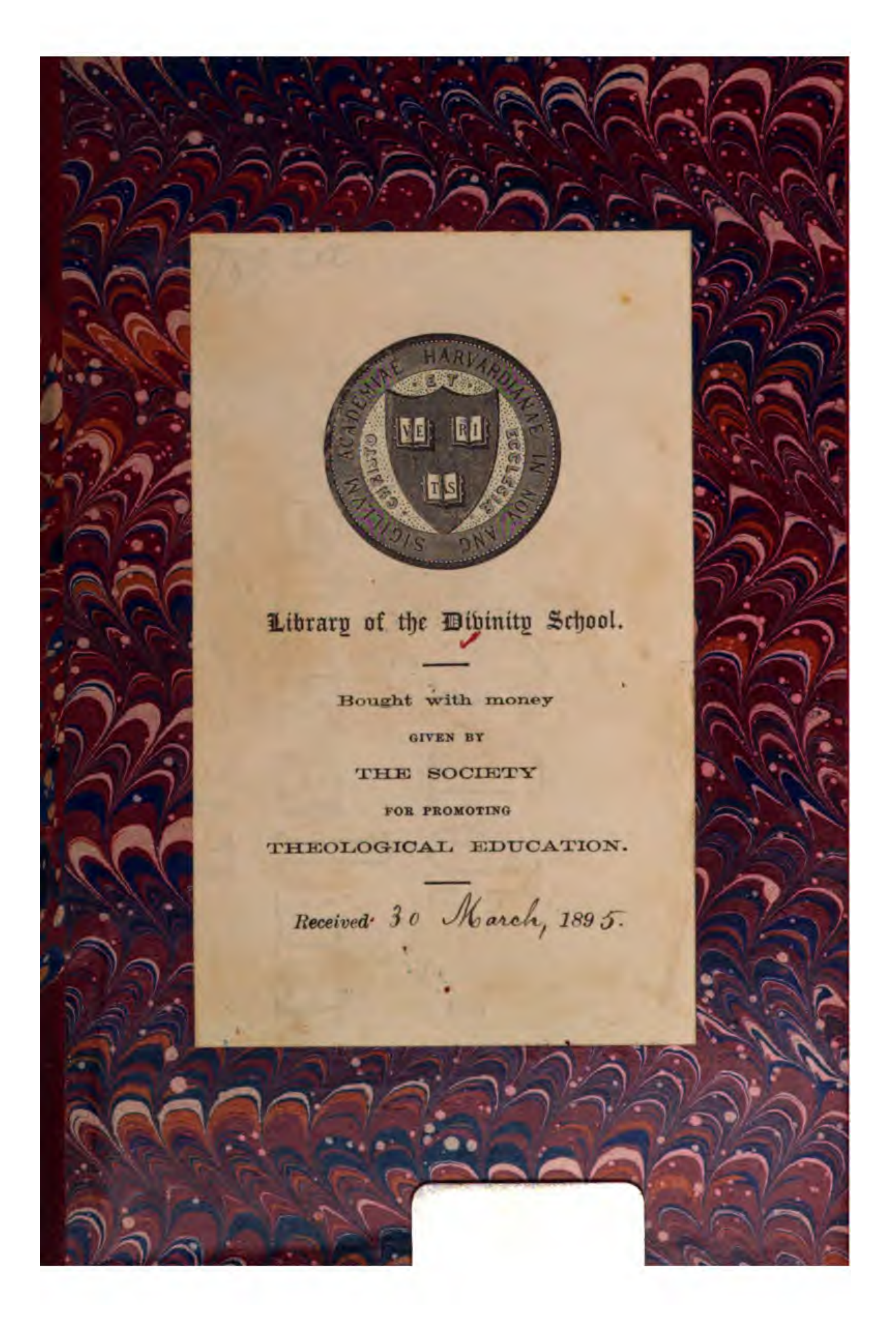
We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Library of the Divinity School.

Bought with money

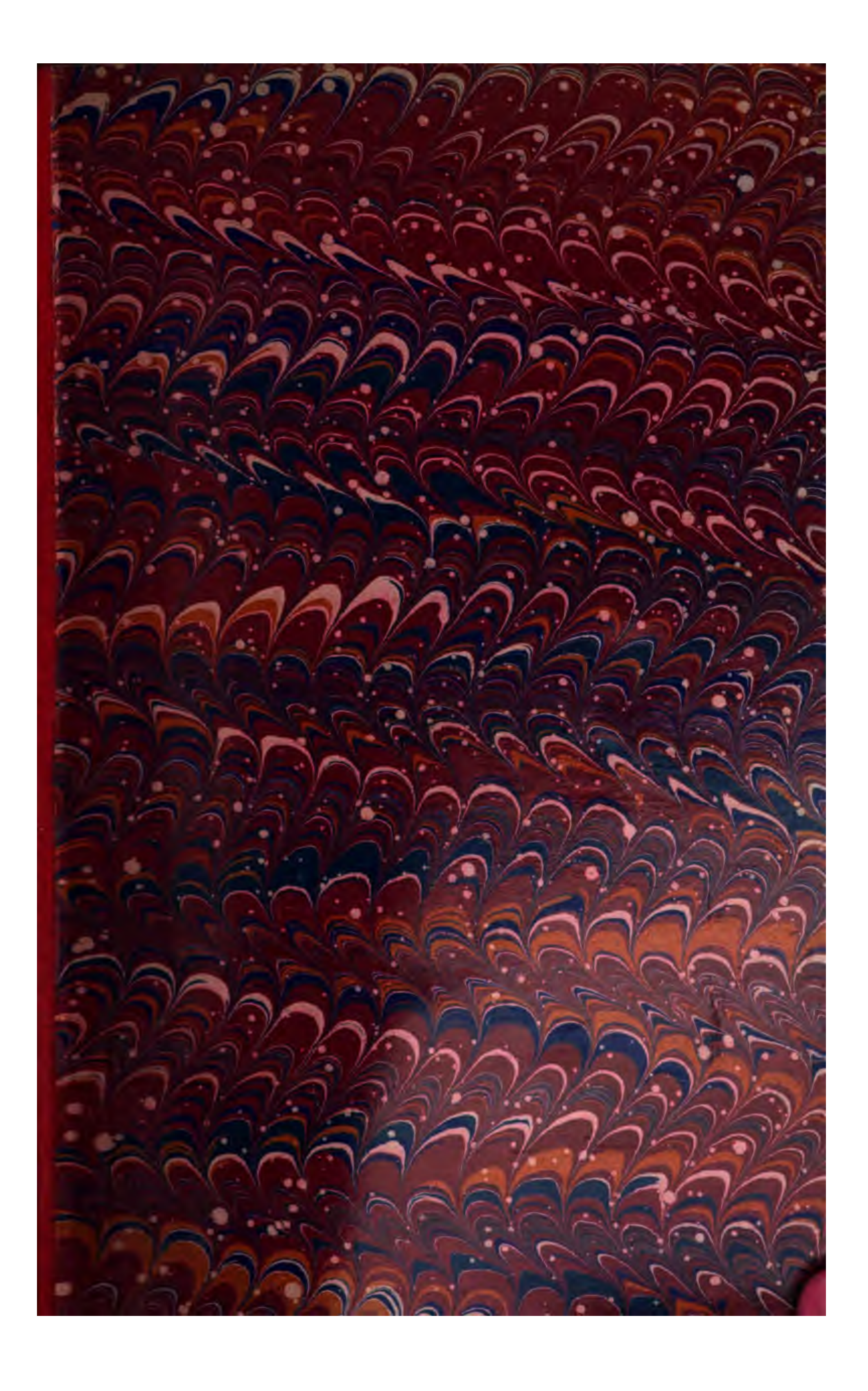
GIVEN BY

THE SOCIETY

FOR PROMOTING

THEOLOGICAL EDUCATION.

Received 30 March, 1895.

BUCHBINDEREI

o

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XVIII.

HISTORIAE RHYTHMICAE.

Liturgische Reimofficien.

Dritte Folge.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1894.

HISTORIAE RHYTHMICAE.

Liturgische Reimofficien

des

Mittelalters.

Dritte Folge.

Aus

Handschriften und Wiegendrucken

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1894.

Divinity School.

BV
468
.A6
v.18-19

EINLEITUNG.

Das vorliegende XVIII. Heft der Analecta führt die in V begonnene, in XIII (auch XVII) fortgesetzte Veröffentlichung der liturgischen Reimofficien weiter. Die hundert Officien dieses Heftes bilden auch insofern eine Einheit, als sie sämtlich französischen Quellen entnommen sind und wohl ausnahmslos auch französischen Ursprungs sein mögen.

Das Vorwort des V. Heftes benutzte ich, aus einem mittelalterlichen Traktate über Rhythmus und Reim eine Anzahl zum Teil sehr künstlicher Versmaſse vorzuführen. Sehr häufig ist in den in gebundener Rede abgefaſsten Historien die Verwendung des Hexameters, namentlich des gereimten, der gerne schlechtweg leonischer Vers genannt zu werden pflegt. Die zahlreichen Spielarten dieses Metrums behandelt ein kurzer metrischer Traktat, der sich in Cod. Vatican. Palatinus 719, einer Handschrift des 15. Jahrhunderts, fol. 152v u. ff. befindet. Die Handschrift gehörte, wie eine Eintragung bezeugt, einem Johannes Wimphen (Liber Johannis Wimphen); fol. 95v lesen wir am Schlusse einer andern Abhandlung: Explicit codicillus ymago vitae vocatus. In festo Wenceslai Bohemorum [ducis] ac patroni; und weiter: Anno

> Tetra C, semel M, bis X, adjungito novem.
> Qui scripsit scripta, Johannes nomen est ita,
> Cognomen Cerdo a proavo suo Volperchti,
> Alias Cerdonis, Wimpinae patre nationis.

Wir haben wohl die Nachschrift eines jener metrischen Traktate vor uns, wie sie an den Hochschulen jener Tage von berühmten Lehrern der Grammatik und Poetik vorgetragen zu werden pflegten. Er lautet:

Retrogradi versus dicuntur, qui retrogrado modo possunt legi, quod tum metrum vertitur et sententia. Et sunt preces versus perditionis rei ex utraque parte leonini, sic:

Alme pater, maesto pugili palmae dator esto.

Ille retrogrado modo legitur ab altera dictione usque ad primam [1]). Tales etiam sunt hi:

Plaudo tibi, vitae genitrix, laudo, colo rite,
Vas fidei, sospes semper vivas, misero spes.

Alii sunt retrogradi, non leonini. Et ponuntur hi versus in persona divitis, qui divitiis suis divinum honorem exhibuit, quasi haberet ex se, non ex gratia Dei, sic dicens:

Sors mea, non sacra vis, robur, non gratia Christi
Vivere me fecit dans mihi divitias.
Sunt mihi deliciae stabiles nec vivere cesso,
Gaudeo, nil crucior, his fruor ominibus.

Postea damnatus in poenis recognoscens seipsum et poenitentiam agens repetit eosdem versus retrogrado modo, incipiens ab ultima dictione ultimi versus usque ad primam primi versus, sic:

Ominibus fruor his, crucior, nil gaudeo, cesso
Vivere, nec stabiles deliciae mihi sunt.
Divitias mihi dans fecit me vivere Christi
Gratia, non robur, vis sacra, non mea sors.

In his versibus duae sunt subtilitates, scilicet quod, qui primo ordine fuerunt hexametri, postea ordine retrogrado erunt pentametri, et qui prius hexametri [lies pentametri], erunt hexametri. Secunda subtilitas est, quod prius affirmabat, postea negat et quod prius negabat, postea affirmat. Talis est etiam iste versus:

Sacrum pingue dabo, non macrum sacrificabo.

Qui sic bene congruit personae Abel, qui Deo obtulit pingue sacrificium, scilicet agnum. Retrograde convenit Cain, sic:

Sacrificabo macrum, non dabo pingue sacrum.

Tertii versus sunt, qui dicuntur retrogradi per literas, secundum quod ab ultima litera versus resyllabantur usque ad

---

[1]) Nämlich: Esto dator palmae pugili maesto, pater alme.

primam literam ejusdem versus et sunt idem versus utroque ordine; sic:

Mane tace, rixae si vis exire catenam;

vel:

En, gyro torte sol cyclo sed rotor igne;

vel sic:

Arte mala mere vidi vere mala metra.

Alternati versus dicuntur, qui habent in singulis versibus sex consonantias, tres sibi concordantes et iterum tres sibi concordantes aliter, alternatim positas, hoc modo:

Plaude, parens pia, fraude carens, gaude, mihi parens.
Prima poli colis, ima soli regis, intima proli.

Dactylici dicuntur, qui tantum habent dactylos, ita quod secundus pes concordat cum quarto ejusdem versus et in fine ambo, sic:

Transit ad aethera virgo puerpera, virgula Jesse,
Non sine corpore, sed sine tempore transit ad Esse.

Januarii dicuntur versus, quorum quaelibet dictio directe et transverse respicit more Jani, hoc modo:

Virgineum .	lumen . .	te	ditat	nectare . .	numen
Lumen . . .	solare . .	genitor . .	te	comit . . .	honore
Te	genitor . .	peramat .	plasmator .	culmine . .	sacrat
Ditat	te	plasmator	amor . . .	promit . .	populorum
Nectare . .	comit . .	culmine . .	promit . . .	coelica . .	turba
Numen . .	honore . .	sacrat . .	populorum .	turba . . .	salutat.

Hi versus ordine transverso iidem sunt, qui ordine directo, sicut patet inspicienti singulos[1]).

Tripodantes dicuntur illi versus, qui habent in se tres concordantes pedes, scilicet secundum et quartum et ultimum, hoc modo:

Agne Dei, miserere mei, loca dans requiei,
Cum palma nece, rex, alma me duc ad agalma;

vel:

Rex fortis Stygiae sortis penetralia pandit
Et mortis fractis portis super aethera scandit.

---

[1]) Die Worte sind von oben nach unten zu lesen.

Claudicantes dicuntur illi versus, qui alternatim habent dactylos tres et spondaeos tres, ita quod spondaei omnes habent similes consonantias et currunt modo claudicantis, sic:

Dextera Christi, nos rapuisti de nece tristi,
Plasmata patris tollis ab atris laeta barathris.

Conjugati versus dicuntur, quando quaelibet dictio primi versus habet sibi concordantem dictionem in sequenti versu, sic:

Quos anguis dirus tristi mulcedine stravit,
Hos sanguis mirus Christi dulcedine lavit.
Nos genitus patris Jesus moriendo redemit,
Quos penitus matris esus mordendo peremit.

Quadrigati dicuntur versus habentes dictiones concordantes in quatuor pedibus ad modum quadrigae, sic:

Herbarum vires, si cuncta sophismata scires,
Et te nescires, homo, esset vana tibi res.

Cur imples arcas? neque per nummos neque marcas
Placabis Parcas; hinc a vitiis tibi parcas.

Virtutum fama redolet veluti thymiama,
Hanc, ut epigramma grande lucreris, ama.

Nascitur ex patre rex in coelis sine matre,
Natus et ex matre manet in terris sine patre.

Leonini dicuntur versus, quando tertius pes concordat cum ultimo ejusdem versus, hoc modo:

Est servire Deo regnare fruique trophaeo,
Ergo, triumphare si vis, Domino famulare.

Ut lamiae lactant catulos, quos postea mactant,
Sic homines mundus lactans laniat furibundus.

Inficiens febris est adspectus muliebris,
Attrahit ut fiscus, interficit ut basiliscus.

Concatenati dicuntur, quando tertius pes primi versus concordat cum tertio pede sequentis versus et ultimus pes primi versus cum ultimo pede sequentis, ut sic:

Noscere defectus delictorum propriorum
Plus habet effectus, quam sidera nosse polorum.

Per Fiat pridem Deus omnia plasmata fecit,
Virgo decens per idem verbum labefacta refecit,

Dum mentem fidei pandens ait: Angele Christi,
En ancilla Dei, fiat mihi sicut aisti.

Crucifixi dicuntur, quando tertius pes primi versus concordat cum ultimo pede sequentis versus, et tertius pes sequentis versus cum ultimo pede primi versus, hoc modo:

Cum sit homo vermis, in coeli numina quare
Audet peccare, quia clade terretur inermis?

Quisquis ferventer cupis ostra, topazion, aurum,
Hunc, qui thesaurum dabit omnem, quaere frequenter.

Reciproci dicuntur, quando prima pars primi versus repetitur in fine sequentis versus et ultimus pes primi concordat cum tertio secundi, sic:

Jesus in aure melos, favus est ori sapientis,
Est jubilus mentis Jesus, in aure melos.

Plenus amore Dei mundi detestor amorem,
O si saepe forem plenus amore Dei.

Caudati dicuntur, quando tantum in fine ambo concordant, sic:

Si quis huic mundo millenis militet annis,
Vix tandem fractis sibi dat stipendia pannis.

Si stipendium derivatur a verbo stipo, as, est prima longa; si non, erit prima brevis et corrigatur versus, sic:

Vix tandem fractis (vel vetulis) dat tarda stipendia pannis.

Quidquid ab ore tonas, quidquid mihi prophetaris,
Si non Jesus ibi, sonet mihi cyfra, putaris.

Intercisi dicuntur, qui habent divisam consonantiam, sic:

O plastes vitae, quae cogit causa mori te?
En morior sponte, ne Styx voret aut Acheron te.

Differentiales dicuntur, qui habent in tertio et ultimo pede easdem dictiones, qui tamen differunt in significatione, sic:

Serve Dei Vite, intravit gens mala vi te,
De vera vite nunc sugis pocula vitae.

Alii sunt etiam pariter versus differentiales, quarum dictiones concordantes non solum dicuntur in significatione sed etiam in temporibus, hoc modo:

Laudes nocte, die pietati concine diae,
Si sine laude manes, inflant tibi noxia Manes.
Janua coelestis numquam fit aperta scelestis.
Quam collega malo sim, pauper vivere malo.

So weit der Traktat unseres Metrikers. Wendet sich derselbe auch mit Vorliebe Künsteleien zu, welche Zeichen einer niedergehenden Zeit zu sein pflegen, so dürfte er doch auch zum Verständnisse der klassischen Periode lateinischer Rhythmen- und Reimdichtung einiges beitragen. In dieser Voraussetzung haben wir ihn Freunden des reim-freudigen Mittelalters nicht vorenthalten mögen.

Dorstadt, den 8. April 1894.

Guido Maria Dreves.

1. De sancto Affrodisio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Hierusalem
supernae concio,
Jucundare
jugi laetitia
Christum laudans
in Affrodisio,
Quem divina
subvectum gratia
Coronavit
aeterna gloria;
Hic sanctorum
junctus collegio,
Incessanti
psallens tripudio,
Salutare
canit Alleluja.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Alleluja,
Christum, quem parvulum
Adoravit
dux Affrodisius,
Venite adoremus.

Ad Nocturnum.

Antiphonae.

1. Dux fuit Aegypti,
proprium deseruit omne
Et sequitur Christum
sacra de virgine natum.

2. Discipulus demum
Petri sapiensque magister
Imperiisque suis
hos monuit populos.

3. Martyrii palma
tandem subvectus ad astra
Regnat cum Christo
perpetuo solio.

Responsorium.

4. Fulget his terris
pastor martyrque Biterris,
Quotidie cujus
laus plebis in ore sit hujus,
V. Ut plebs proficiat
et salva sua prece fiat.

Prosula.

1. Hic Affrodisius
Aegypti fuit dux,
2a. Hic Christum puerum
fanis caesis adoravit.
2b. Fugientem eum
septennio reservavit,
3a. Quem quaerebat
Herodes perdere,
3b. Et hic eum
voluit colere.
4. Ergo canamus
Te Deum laudamus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dux Affrodisius
cecidisse sciens simulacra
Ingrediente Jesu
suscepit dogmata sacra.

2. Sermo docet scriptus,
quod ei servivit Aegyptus,
Pro Christo, quidquid
possedit, sponte reliquit.

3. Praesul devotus,
plenus dulcedine lotus,
Ignotis notus
a nostra gente remotus.

4. Petri praecepto
jucunda mente percepto
Abluit illotos
sacro baptismate Gothos.

5. Truncato capite
mortem patiens sine lite
Thesaurum pulchrum
capitis tulit usque sepulchrum.

Ad Benedictus.

A. Athleta Dei Affrodisius,
Apostolorum fonte
largifluo potatus,
post perpessa Aegypti
gentium ludibria
Petro jubente
Dominoque ducente
Septimaniam
adiit provinciam,
in qua Biterrum postea
pontificali meruit
decorari infula.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Videns sanctus
vir Affrodisius
Urbis suae
fana corruere,
Novit vere,
quod Dei filius,
Ortus saecli
vergente vespere,
Mundi sordes
venit abluere;
Quem dux sacer
complexans artius,
Jam per fidem
sanctis consocius,
Non expavit
mundum relinquere.

Brev. Biterrense imp. Lugduni 1534. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 12 vinctus collegio. — Ad Noct. RR 1 und 2 prosaisch. — Ad Ben. A, 3 potitus. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 14 sanctis conscius.

2. De sancto Agrippano.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Eja, deprecemur Deum,
Ut visitet suum clerum
Et defendat populum
Per martyrem suum sanctum,
Quem amavit, decoravit
Praesulem Agrippanum.

Ad Magnificat.

A. Martyr sacer et insignis,
pontifex Agrippanus
Qui exsultas cum praeclaro
beatorum agmine,
Te precamur puro corde
ac sinceris vocibus,
Ut nos tua pia prece
summis jungas civibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Veneremur conlaudantes
regem regum Dominum,
Qui beatum super astra
transvexit Agrippanum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir Agrippanus,
Christi miles egregius,
Docente veritate
Toto mentis anhelitu
Fervebat caritate.
2. In Sion rex constitutus
Praesulisque consecutus
Nomen et officium
Serviebat in timore,
Exsultabat cum tremore
Largitori omnium.
3. Voce pia cordis, oris
Clamavit ad Dominum
Et clamando exauditus
Est a patre luminum.

Responsoria.

1. Dies fulget celebranda
Martyris egregii,
Orbe toto veneranda
Meritis Agrippani,
Qua de mundo elevatur
Ad coeli palatia
Fruiturus cum electis
Perpetim laetitia.

V. Vir mirificus decore,
repletus charismate,
Coelo claret redimitus
sacro diademate.

2. Martyr Christi gloriose,
gemma fulgens praesulum,
Qui virtute meritorum
decorasti saeculum,
Plebem tibi famulantem
et devotam laudibus
Fac regnare super astra
tuis sanctis precibus.

V. Adsistentes tuae laudi
fove patrocinio
Seque tuo confidentes
tueri praesidio.

3. Vallanensis ecclesiae
sublimatus in apice
Dum rediret a Romano
consecratus pontifice,
Verbum Dei praedicando
Et devote sublimando
Divina mysteria
A profanis detruncatus
Est in coelis coronatus
Honore et gloria,

V. Sic per ingens tormentorum
Certamen est beatorum
Consecutus gaudia.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Non dilexit vanitatem,
respuit mendacium
Obtulitque semetipsum
Deo sacrificium.
2. Domum tuam introivit
cum mansuetudine
Et ad templum sanctum tuum
adoravit, Domine.
3. Quam excelsum nomen tuum
est et admirabile,
Per quod sanctis es largitus
munus ineffabile.

Responsoria.

1. Adest dies gloriosa,
Cujus mors est pretiosa,
Martyris Agrippani,
Qui contemptis his caducis
Factus est posessor lucis
In conspectu Domini;

V. Illi multimodas
promamus vocibus odas.

2. Vigilando, jejunando,
praedicando populum
Sitientes adaquabat
dans doctrinae rivulum,
His insistens est adeptus
coronam martyrii,
Sic se ratus meruisse
fructum summi praemii;

V. Hic mundum sprevit,
carnem domare decrevit.

3. Miles tutus est secutus
   Regem ineffabilem,
   Qui post luctus est deductus
   In viam mirabilem;
V. Adjuvet hic flentes,
   lacrimarum valle gementes.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Signo crucis praemunitus
   verbum Christi coluit,
   Quo sagittas peccatorum
   armatus non timuit.
2. Pontifex immaculatus
   conscendit ad aethera,
   Quia super innocentem
   non accepit munera.
3. Stola immortalitatis
   et corona gloriae
   Induit Agrippanum
   rex misericordiae.

Responsoria.

1. Dirae gentis feritatem
   cupiens exstinguere
   Et ad cultum veritatis
   intendens convertere,
   Cursum vitae consummavit
   pontifex Agrippanus;
V. Qui in regno claritatis
   admonebat populum
   Et doctrinae salutaris
   propinabat poculum.
2. Stola fulgens immortali
   et corona gloriae
   Indutus Agrippanus
   coelos scandit hodie,
   Sine fine regnaturus
   in conspectu Domini,
   Cui sese consecravit
   honore martyrii.
V. Praesulatus dignitatem
   adipisci meruit,
   In quo Deo famulatum
   devotum exhibuit.
3. O praeclare Dei martyr,
   O praesul Agrippane,
   Qui pro Christo mortem pati
   decrevisti nomine,
   Ad supernam nos concede
   patriam perducere,
V. Ubi sancti gloriantur
   sacro juncti foedere.

Prosella.

Ibi dies finem nescit,
Ibi sonat angelorum,
Ubi praesul hic quiescit,
Novum carmen et decorum.
Ibi viget pax bonorum,
Fragrat odor pigmentorum;
Hic qui Deo famulamur,
Vera pace perfruamur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Lux solemnis, dies pacis
   fulsit et laetitiae,
   In qua praesul est adeptus
   praemium victoriae.
2. Gratulemur laude pari
   et promamus cantica,
   Offerentes Deo patri
   thura precum mystica.
3. Qui de luce vigilasti,
   pontifex, ad Dominum,
   Piae plebis te precantis
   terge sordes criminum.
4. Patrem atque coaeternum
   patris unigenitum
   Veneremur conlaudantes
   spiritum paraclitum.
5. Referamus Deo patri
   laudes cum Agrippano
   Exsultantes et psallentes
   in chordis et organo.

Ad Benedictus.

A. Visitavit et redemit
   Deus suum populum

Et erexit cornu nobis
martyrem Agrippanum.
Jusjurandum, quod juravit,
Sanctus iste praedicavit
Praesul Vallanensium,
Dans salutis scientiam
Pellebat idolatriam
Lapsis praebens remedium.
Huic ergo festinemus
cantica dirigere,
Qui direxit pedes nostros
pacis in itinere.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave, praesul honestatis,
Martyr mirae sanctitatis,
Agrippane, vir laudande,
Qui das lapsis relevamen
Et infirmis medicamen;
Tu pro nobis intercede,
Ut coelesti nos mercede
Ditet Deus cum beatis
Regno suae claritatis.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 278. C. — In 1. Vesp. stehen 5 Antiphonen super Psalmos, von denen aber die vier ersten jedenfalls späteren Datums sind, denn sie sind aus dem dritten Responsorium der ersten Nokturn und zwar so gebildet, dafs die einzelne Antiphon keinen in sich geschlossenen Sinn und Satzbau hat. — Sup. Ps. A, 1 deprecemus eum C. — Ad Magn. A, 2 exaltas C. — In 1. Noct. A 1, 3 anhelitus C. — R 1, 7 cum electis fehlt C. — R 2, 7 Fac regnare fehlt C. — In 2. Noct. A 1, 3 ipso C. — A 1, 4 et sacrificium C. — A 2, 4 adoravi C. — A 3, 2 est fehlt C. — In Laud. A 1, 2 fulcis et C. — A 4, 3 laudantes C.

3. De sancto Albino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Cum gaudio diem festum
Confessoris venerandi
Ac praeclari pontificis
Excipiamus Albini
Ac devota mente eum
Celebrare gloriemur;
Dies enim iste fuit
Coelicolis gloriosus,
In quo tantus praesul suo
Conjunctus est collegio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Deum vivum adoremus
Fideliter, in quo vivunt
Omnes sanctes feliciter,
Qui praesulem perenniter
Regnaturum gloriose
Sanctum coronavit Albinum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Claris ortus parentibus
Sanctus antistes Albinus
Nobilitatem sanguinis
Vitae ornavit meritis.
2. Ut excessit infantiam
Adeptus pueritiam,
Deum coepit magnanimus
Totis amare viribus.
3. Nam parentes relinquebat,
Frequentabat ecclesiam,
In coelesti solo patre
Suam ponens fiduciam.
4. Hic amore Dei fervens
Semetipsum abnegabat,
Crucem suam manu tollens
Sequebatur Jesum Christum.
5. His vacabat operibus,
Deo quibus esset carus,
Et ab his se continebat,
Quae Dominus non amabat.

6. Deo semper hic vivendo
Et orando adsistebat,;
Ita namque impugnantem
Inimicum expugnabat.

Responsoria.

1. In tellure Venetica,
Quae Britannis est proxima,
Ingenuis est Albinus
Generatus parentibus;
V. Nobilitatem generis
Vitae ornavit meritis
Praesul sanctus, nobilibus
Generatus parentibus.

2. Pompam enim saeculorum
Et vanam mundi gloriam,
Ut manere non putavit,
Ut nihilum postposuit;
V. Possideret ut coelestem
Ante Deum cum angelis,
Mundi falsam dignitatem
Ut nihilum postposuit.

3. Hic virtutum gemmis clarus
Instar solis resplendebat
Atque sanctis operibus
In exemplum se praebebat;
V. Voluntati Dei cunctis
Obedire volentibus
Ipsi semper serviendo
In exemplum se praebebat.

4. Erat enim valde pius
Et caritate fervidus
Ac decenter adornatus
Humilitatis floribus;
V. Quos paterno gubernavit
Quinque annis officio,
Inter fratres resplendebat
Humilitatis floribus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Voluptatem non amabat,
Fugiebat ludibria
Atque mentis levitatem
Sapienter declinabat.

2. Sibi semper iste sanctus
In cautela prospiciens,
Gemmis clarus meritorum
Cunctis erat in exemplum.

3. Servi sui sanctitatem
Volens Deus non latere,
Spectabili miraculo
Hanc voluit clarescere.

4. Nam cum isset ad indictum
Justi patris obsequium,
Imbre coeli non est tactus,
Quo sodales maduerunt.

5. Audientes inauditum
Andegavi miraculum,
Exsultantes in laudibus
Glorificabant Dominum.

6. Cum annorum esset iste
Ter denorum atque quinque,
Digne pastor a fratribus.
Atque rector eligitur.

Responsoria.

1. Pius pater monasticam
Dum regeret familiam,
Expetitur a populo
Et a clero eligitur;
V. Ut antistes ad regendam
Sacraretur ecclesiam,
Expetivit hunc populus
Et a clero eligitur.

2. Post adeptum sibi dignum
Praesulatus officium,
Cujus servus erat, suam
Sanctitatem declaravit;
V. Quia prudens servus erat
Ac fidelis dispensator,
Suam Deus miraculis
Sanctitatem declaravit.

3. Per hunc namque sanans aegros
Atque caecos illuminans
Effugavit daemonia,
Mortuos vivificavit;
V. Mirificans servum suum
Miraculis fecit eum
Corruscare, nam per ipsum
Mortuos vivificavit.

4. Cum transiret quendam vicum,
Qui Regina dicebatur,
Adolescens Alabaudus
Jacebat ibi mortuus;
V. Albinus ergo beatus
Ei vitam sua prece
Reddebat, qui resolutus
Jacebat ibi mortuus.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Binis annis atque ternis
Ut rexit monasterium,
Consecratur ad regendam
Episcopus ecclesiam.

Responsoria.

1. Hic bis binis lucem caecis,
Duobus vitam defunctis
Prece sua restituit
Mirifice per Dominum;
V. Ab arrepta muliere
Effugavit daemonia
Atque signa multa fecit
Mirifica per Dominum.
2. Velut alter hic Johannes
Praedicando veritatem
Dei legem non silebat
Damnans quaeque nefaria;
V. Si adesset gladiator,
Exoptasset martyrium,
Cum Johanne vera dicens,
Damnans quaeque nefaria.
3. Corpus sancti cum a clero
Transferretur de sepulchro,
Tres ibi paralytici
Sanitate renovantur;
V. Adducuntur duo caeci,
Qui virtute sancti viri
Cum tribus paraclyticis
Sanitate renovantur.
4. Decoratus virtutibus,
Sic albescens ut lilium,
Tu pro nobis, o Albine,
Funde preces ad Dominum;
V. Ut nos tibi famulantes
Tecum esse mereamur
Jesu Christi cohaeredes,
Funde preces ad Dominum.

Prosula.

Ad illum, qui non factus
Cuncta bona fecit solus,
Factorum potens rector,
Altis praestans altissimus,
Ut nostris aurem precibus
accommodet
Ac veniam petentibus
acceleret
Ac tuis, pater, precibus
Miserans miserabilibus
Nos tantae demptos miseriae
Reddat aeternae laetitiae
Perducendos ad Dominum.

In Laudibus.

Ad Benedictus.

A. Ave, praesul gloriose,
Ave, sidus jam coeleste,
Decorans Albine coelum,
Nos guberna visens humum,
Quo laetemur triumphantes
Te patronum venerantes.

In 2. Vesperis.

Prosula.

Sanitati dedit aegros
Albini precatio,
Curavit paralyticos
virtutis auxilio,
A defunctis Alabaudum
suscitat in bivio,
Hic bis binis lumen caecis
condonat continuo.
Ros cum pluit, hunc non tangit
imbris madefactio,
O quam probat sanctum Dei
daemonum fugatio.

Ergo laudes nunc Albino
concinat haec concio,
Nam qui corde poscunt illum
propulsato vitio
Renovantur.

Ad Magnificat.

A. O Albine, praesul sancte,
Qui virtutum gemmis clarus
Deo factus es dilectus,
Te orante, deprecamur,
A peccatis expiari
Atque tecum supra coelos
Exaltari gloriose
Regnaturi sine fine.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108. A. — Antiph. ms. Bellovacense saec. 14. in Cod. Sangenovefian. BBl. Fol. 26. B. — Brev. S. Albini imp. Andegavi 1531. C. — B hat nicht monastische Form; die monastische ist augenscheinlich die ursprüngliche. — In 1. Vesp. hat B fünf **AA**, die fünf ersten. Ad Magn. **A**: O Albine, praesul sancte etc. B; in AC steht das ganze Officium zum festum Translationis und beginnt mit einer **A** in Reimprosa: Confessor Domini Albine, adstantem plebem carrobora sancta intercessione, ut qui vitiorum pondere premimur, beatitudinis tuae meritis sublevemur et te duce aeterna praemia consequamur. Die im Text stehende **A** findet sich in AC in 1. Vesp. ad Magn. des Hauptfestes, in B als 2 **A** der 3. Noct. Sie gehört augenscheinlich zu diesem Officium. — In B fehlen seiner kürzeren Form wegen die drei letzten **RR** der 3. Noct. alle andern Teile sind vorhanden, nur in anderer Aufeinanderfolge; ebenso fehlen die beiden Prosen. — In 2. Noct. **A** 1, 4 reclinabat B. — **A** 2, 3 claris B. — **A** 4, 1 Jam cum B. — **A** 4, 2 Jussi patris B. — **R** 3, 4 mirificavit B. — **R** 4 ist in BC durch ein anderes, einem anderen Officium entlehntes ersetzt: Sancte Albine, Christi confessor, audi rogantes servulos et impertratam coelitus tu defer indulgentiam etc. In B sind die Worte dieses **R** etwas verstellt: Cum transiret, qui Regina Dicebatur adolescens Alabaudus jacebat quendam vicum ibi mortuus. — Die **AA** super Psalmos in den Laudes sind in allen Quellen prosaisch; in B auch die **AA** ad Bened. und in der zweiten Vesper.

4. De sancto Ambrosio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Vox infantis insonuit:
Dignus Ambrosius
Hic erit episcopus,
Ad cujus vocis sonitum
Favens resultat populus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Qui sanctum Ambrosium
Elegit episcopum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum esset Ambrosius
In aetate tenulus
In sua cuna positus,
Miraculum divinitus
Visum est quam pluribus.
2. Examen apum insonuit
Et in lectulum intravit
Osque parvuli conclusit
Faciemque velavit.
3. Remensoque tramite
Ad coelum volavit
Cum tanta altitudine
Seseque levavit.

Responsoria.

2. Vir beatus fugiens
Recusabat sedem,
De nocte exsiliens
Perquirebat aedem,
Ut se posset latitare.

V. *Cum per totam noctem deambulasset, pervenit ad portam Romanam.*

3. Pendenteque diutius
Hoc medio Leontius,
Vir clarus et nobilis,
Invenit Ambrosium
In saepi latentem.

V. *Cum deambulasset Leontius in possessionem suam, vidit antistitem apprehendensque illum perduxit ad cives.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Videns pater geniti
apes evolantes,
Per aeris ambitum
in altum tendentes,
Perterritus nimium
cogitque moerentes
Matrem atque filiam
Potius gaudentes.

2. Si hic puer vixerit,
Dixitque uxori,
Sorori non latuit,
Quae jam nuntiavit,
Hic fiet mirabilis
Atque magnus erit.

3. Postquam liberalibus
artibus edoctus,
Ab urbe egressus est
et inde profectus
Propter adjutorium
praetorque effectus.

Responsoria.

2. Episcopus Ambrosius,
Splendens ut solis radius,
Liguriam agressus est
Aemiliamque arreptus est
Ad regendum officium
Praetorii propter jussum
Imperatoris commissum.

V. Vade, inquit imperator,
Age ut episcopus,
Velut judex non sis actor,
Sed ut ecclesiasticus.

3. O praesul egregie,
Magnae bonitatis,
Manum nobis porrige
Tuae sanctitatis,
Christumque assidue
Deum veritatis
Deprecare, avide
Magnae deitatis,
Ut possimus vivere
Semper cum beatis.

V. Qui meruisti regere
Populum Mediolanum,
Velis intercedere
Tu pro nobis Deum.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Officium praetorii
Tam splendide egit
Causasque consilii
Ita peroravit,
Meruit quod fieri
magnus consularis.

2. Postquam praesul effectus est
Insigniaque suscepit,
Ut regeret Liguriam,
Aemiliamque accepit,
Provincias agressus est,
Mediolanum accessit.

3. Mortuo episcopo
Tunc Mediolani
Clamatur a populo,
Perfidis Ariani,
Tunc magna seditio
Fuit in vulgari.

Responsoria.

1. Propter intolerabiles
Rerum curam mundanarum,
Recusabat praesulatum
Suscipere Mediolanensium,
Sed victus prece populi
Jugum suscepit Domini;
V. *Nec fecit proximo suo malum et opprobrium non accepit adversus proximos suos.*

2. Directus est vir inclitus
Mediolanum,
Ut Arium destrueret,
Splendor ecclesiae,
Claritas vatum,
Infulas dum gerit saeculi
Acquisivit paradisi.
V. *Dictum enim fuerat proficiscenti: vade, age non ut judex sed ut episcopus.*

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Cum audisset populum
multum murmurantem
Volentem episcopum
ac inde clamantem,
Vitansque periculum
perrexit ovanter.
2. Ingressus ecclesiam,
ut seditionem
Moveret de populo
sibi incumbentem,
Clamatur a puero:
habemus regentem.
3. Ambrosius strenuus
erit noster rector
Eritque episcopus
nosterque defensor
Mediolani populi
verusque protector.
4. Ad hanc vocem populus
Mediolanensis
Stetitque perterritus
stupore vehementi,
Cum clamat puerulus
clamore ingenti.
5. Cernunt per ecclesiam
cura diligenti,
Invenire Ambrosium,
ipsoque latenti
Nuntiatur praesuli
salus suae gentis.

Brev Forojuliense imp. Taurini 1495. — Alle vorstehend fehlenden Teile prosaisch.

5. De sancto Apro.

In 2. Nocturno.

Responsoria.

1. Sanctus Aper jejunando,
In vigiliis orando,
Laboribus insudando
Gratiam obtinuit,
Quique fidem praedicando,
Caritatem amplexando
Et virtutes operando
Et in his perseverando
Gloriam promeruit
V. Et mala sustinuit
quam plurima, mortificando
Carnem, quam animae
vult subjici vigilando.

2. Sanctus Aper, vitae via,
Elegit mundi dulcia,
Ut confunderet fortia,
Mundum, carnem, daemonia
Vicit, sicut legitur,
Non sine continentia
Nec sine patientia
Atque perseverantia,
Tam perfecta victoria
Esse facta creditur,

V. Sicut in historia
Sanctae vitae reperitur
Ejus in ecclesia
Rurali, qua sepelitur.

3. Aper, unus viatorum
De numero confessorum
In medio peccatorum
Obiit feliciter,
Sequens vitam perfectorum,
Qui per manus angelorum
Elevatus supra chorum
Ecclesiae supernorum
Per saecula saeculorum
Gaudet aeternaliter.

V. Secutus iter sanctorum
Patronus catholicorum
Nos faciat pariter·
Sedes intrare polorum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Justum deduxit Dominus
Per vias rectas fidei
Et ei nihilominus
Apparuit regnum Dei.

2. Amavit Dominus eum
Plenum divinae gratiae
Et, quia dilexit Deum,
Induit stola gloriae.

3. Justus non saturabitur
Sequendo Dominum suum,
Ideo coronabitur
Et vivet in perpetuum.

4. Beatus servus patiens
Redargui non poterit,
Quem Dominus adveniens
Vigilantem invenerit.

5. Iste confessor Domini
Amavit poenitentiam,
Qui gratiam dat homini
Et paradisi gloriam.

Ad Benedictus.

A. Servus bonus et fidelis
Supra multa constitui
Promeruit et in caelis
. Gaudium Domini sui
Et ipsius conspectui
Adsistere cum angelis
Et cum sanctis archangelis
Dei visione frui.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Sacerdos et non pontifex,
Pastor bonus in populo,
Miraculorum artifex
Migravit ab hoc saeculo,
Ut in mortis articulo
Succurrat nobis opifex,
Ne peccatorum carnifex
Nos ruat in piaculo.

Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. — Das Officium folgt dem Commune mit Ausnahme des vorstehenden. — In 2. Noct. R 1, 13 vult ergänzt. — R. 3, 12 Patronus ergänzt. — In Laud. A 2, 1 eum Dominus.

6. De sancto Arigio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Argi,
gemma pontificum,
Clemens preces
exaudi supplicum,
Redde nobis
Christum propitium,
Omne nostrum
deterge vitium,
Posce nobis
vitae subsidia
Et post finem
coeli palatia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Exsultantes jubilemus
Atque Christum adoremus,
Qui Arigium consecravit
Et in coelis coronavit.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Concelebrat ecclesia
Arigii solemnia,
Cujus beata merita
Deo probantur placita.

2. Iste sub annis teneris
Docendus datus literis
Vas aptum Dei gratiae
Rivos haurit primitiae.

3. Bonae spei puerulus,
Ad omne bonum sedulus,
Crucis sequens supplicia
Contempsit mundi gaudia.

Responsoria.

1. Cantibus hymnidicis
festum celebrate, fideles,
Quo pater Arigius
victor migravit ad arces

V. *Haec est dies, quam fecit Dominus, exsultemus et laetemur in ea.*

2. Jam puerile decus
transcendens moribus annos,
Pectore cujus inest
placido deitas habitatrix.

V. O magnum puerum
senioribus anteferendum!

3. Dum vir beatus pluribus
Coruscaret virtutibus,
Ex divino imperio
Donatur pontificio,

V. *Offerre Deo incensum dignum in odorem suavitatis.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nivernis his temporibus
Vanis ancillans cultibus
Crucis Christi mysteria
Ridebat veri nescia.

2. Contra hujus perfidiam
Sanctus gerens militiam,
Ut signa Christi protulit,
Ritus profanos expulit.

3. O mira Dei gratia,
O laudanda potentia,
Qui per fidelem famulum
Tantum convertit populum.

Responsoria.

1. Dum praedicat Arigius,
Cedit rebellis Vernius
Et, quos arma nequiverant
Domare, verba superant.

V. Cunctis putet catholicis
Virtus sancti pontificis.

2. Ut bene confligat,
sanctus sua membra fatigat
Orando, flendo,
jejunia longa trahendo,

V. Nocte vigil tota
solvens Domino pia vota.

3. Vir illustris Arigius
Non cessabat attentius
Verbi divini pabulum
Erogare per populum,

V. Prudens servus callens dare
Cibum conservis congrue.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Antistes pauper opibus
Spargens dabat pauperibus,
Quidquid habere poterat,
Sicut Christus praeceperat.

2. Complens mandatum Domini
Opem negabat nemini,
Exemplum dabat moribus
Omnia factus omnibus.

3. Virtutum fretus tegmine
Sub trinitatis nomine
Fugabat hostes penitus
Ut miles imperterritus.

Responsoria.

1. Tuis, pater, precatibus
Adjuva nos in omnibus,
Ut laeti sorte prospera
Transeamus ad aethera,
V. Emunda nos a sordibus
Adornando virtutibus.

2. Miles Dei dimicans
Indefessis viribus
Venerat ad bravium
Positum certantibus,
Cum victorem, qui tam ferox
Hostes superaverat,
Palma vitae decorare
Rex coelestis properat.
V. *Justus Dominus et justitias dilexit, aequitatem vidit vultus ejus.*

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Ubi fessus est vir sanctus
vetustatis senio,
Jubet eum revocari
Christus ab exsilio.

2. Christi confessor illico
Sacro sumpto viatico
Laetus exspectat exitum
Christo commendans spiritum.

3. Angelici proceres
cum laudibus advenientes
Suscipiunt animam
sancti tibi, Christe, ferendam.

4. Tibi sane, Dicetia,
Dei refulsit gratia
Ditato longo tempore
Beati viri corpore.

5. Arigium laudet,
qui Christi nomine gaudet,
Laudet Nivernis,
per quem sociata supernis.

Ad Benedictus.

A. Alme pater, petimus,
fer opem nobis miseratus,
Nam Christo junctus
palmaque coeli decoratus
Servorum potis es
cunctos abolere reatus
Et dare felices
animis super astra volatus.

Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolan. 41. A. — Grad. ms. Nivernense anni 1532 Cod. Parisin. 908. B. — In 1. Noct. A 3 2 Ad omne bonum ergänzt, da dieselbe Lücke in AB. — In 2. Noct. R 1, 2 Dedit repellit Vernius A. — In Laud. A 4, 1 Disesia (Decize, Nièvre) AB. — Ad Ben. A, 5 potens es B. — In 2. Vesp. A ad Magn. wie in 1. Vesp.

7. De sancto Auspicio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Christe, salus omnium
Et certa spes credentium,
Qui cum fideles visitas,
Operibus mirificas
Et das in te sperantibus,
Ut regnent in coelestibus,
Concede cum Auspicio,
Pontifice clarissimo,
Nos perfrui consortio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Christum regem,
Angelorum dominum,
Qui coronat in excelsis
praesulem Auspicium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir Auspicius
Manens in Dei legibus
Dedit fructum justitiae
Vivens in suo tempore.

2. Primaevo cultu temporis
Imbuitur literulis,
Electus in ecclesia
Praecepta Dei praedicat.

3. Inde sacratur gradibus
In divinis ordinibus,
Praeficitur in populo,
Salus et benedictio.

Responsoria.

1. Hodierna die festum
venerandum populo
Celebremus recolentes
sancto cum Auspicio,
Quem meruimus habere
primum datum praesulem,
Ideoque hunc precamur
nos omnes in invicem,
Ut pro nobis intercessor
Christum det placabilem.
V. Ecce primus pastor noster
atque martyr inclitus,
Quem pro fide coronatum
Christo junctum credimus.

2. Hic primaevo datus flore
juvenili robore,
Satis clara satus stirpe
Romanae prosapiae,
Decoratus venustate
suo est in tempore,
Quem Nereus educavit
Achilleo comite
Et uterque dat renasci
in sacro baptismate.
V. His instructus eunuchis
sacris est in literis
Procul pulsis confidenter
Romanorum studiis.

3. Erat Romae papa clarus
Clemens et sanctissimus
Eruditus in doctrina,
vir sapientissimus,
Ad quem ultro est adductus
hic noster Auspicius,
Ut ab eo sublimetur
in sacris ordinibus;
V. Illum Clemens, ut agnovit
prudentem et providum,
Adoptavit sublimandum
velut pater filium.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Signatus Dei lumine,
Sancto sacratur ordine,
Ut solvat sacrificium
Pro populo ad Dominum.

2. Intravit domum Domini
Juxta praeceptum debiti,
Scuto protectus fidei
Coronam regni meruit.

3. Paulominus ab angelis
Effectus est mirabilis,
Palma datur et laurea,
Locatur super omnia.

Responsoria.

1. Infantulum papa Clemens
tradidit altaribus
Et monendo confirmatum
destinavit gentibus,
Quibus suadet doctrinam
renovandis fontibus,
Ut agnoscant Christum passum
in cruce pro ovibus;
V. Hoc praecepto rudis pastor
et Christi clientulus
Ordinavit se committi
paucis cum sodalibus.

2. Hic profectus non cessabat
praedicare populum,
Quem videbat pervagari
per arva erroneum

Et monstrabat viam vitae
eantem ad Dominum,
Sic pervenit destinatus
ad cives Aptensium;
V. Ubi coepit praedicare
nomen Christi civibus,
Circumquaque crediderunt
plurimi de gentibus.

3. Introgressus civitatem
vir Dei Auspicius
Coepit fidem trinitatis
demonstrare gentibus,
Deum patrem, Deum Christum,
Deum sanctum spiritum
Et in his tribus personis
unum esse Dominum,
Et non posse separari
in usia solidum;
V. Unum Deum, unam fidem
in uno baptismate,
Unctionem percepturi
sacrosancto chrismate,
Praedicamus, quod tenemus,
et vos ita credite.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ingressus sine macula
In Christi tabernacula
Gaudens semper laetabitur
Et jam non commovebitur.

2. Tuum praevenit, Domine,
Positio dulcedinis
Auspicium pontificem
Unguento sacri ordinis,
Cui vitam das perpetem,
Tu dona nobis requiem.

3. Auspici, sacer, innocens,
In Dei regno praepotens,
Qui regnas cum martyribus,
Vicisti cum victoribus,
Succurre nobis omnibus
Et da quieta tempora,
Qui tenes ampla saecula.

Responsoria.

1. Crescit fides, credunt gentes
praedicante praesule,
Destruuntur infideles
cultus idolatriae,
Et ut Dominum adorent,
fundantur ecclesiae;
V. Populus fidelis factus
laetatur in Domino,
Et gaudent credentes Christum
docente Auspicio.

2. Nuntiatur hoc iniquis
Romanis principibus,
Quod virtutes operatur
pontifex Auspicius,
Mittunt quosdam saevientes
cum nequam lictoribus,
Ut adorent cives deos
repletos daemonibus,
Sin plectatur primum pastor
cum suis sequacibus;
V. Hac de causa pius praesul
captus in concilio
Jussus est, ut det libamen
nefas sacrificio,
Quod persolvunt summi reges
Romano palatio.

3. O athleta, Christi miles,
bellator fortissime,
O Auspici, agonista
et martyr egregie,
Qui graves inter pressuras
dimicasti fortiter
Et vicisti per triumphum
hostes mirabiliter,
Tu exora Christum regem
pro nostra miseria
Et conjunge tibi servos
in coelesti gloria;
V. Jam securus de te ipso
in coelesti curia,
Esto sollers de conservis
positus in gloria,
Quos adhuc contristat mundus
per damna communia.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Post laudandum vitae cursum
praesulis Auspicii
Et agonem jam perfectum
martyris egregii
A Christo, cui servivit,
concessa victoria
Coronatur vir beatus
in coelesti gloria.

2. Laude data matutina
nostro cum Auspicio
Jubilemus omnes simul
Christo regi Domino,
Qui beatum sublimavit
in aeterno solio.

3. Ecce, martir, quae dilexit,
solvens exercitia,
Gloriatur supra coelos
percepturus praemia,
Deum nostrum deprecetur
per sua suffragia,
Ut det nobis, quae meretur,
gratis beneficia.

4. Hymnum cantemus Domino
Beato cum Auspicio,
Quem cecinerunt pueri
Fornacis in incendio
Et vincunt regem pessimum
Benedicentes Domino.

5. Perfecta laus angelica
Virtute datur coelica,
Hanc angelorum concio
Ac justorum devotio
Persolvit cum Auspicio
Regi sanctorum domino,
Hic conjungatur populus
Fidelis sanctis omnibus.

Ad Benedictus.

A. Venerantes praesens festum
beati pontificis
Persolvamus laudes Christo
cum devotis populis
Et precemur supplicantes
praesulem Auspicium,
Ut pro nobis preces fundens
deprecetur Dominum,
Quatenus jungi possimus
illi in perpetuum.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Jam, pastor noster, hodie,
Auspici, praesul inclite,
Festum colentes refove,
Pro nobis omni tempore
Ora, ut Christus Dominus
Factus nobis propitius
Tuis orationibus
Jungat suis fidelibus.

Brev. ms. Aptense saec. 14. Cod. Avenionen. 126 (482). A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B. — In 1. Noct. R 1, 7 hunc fehlt B. — In 2. Noct. R 1, 7 Et agnoscant B. — In 2. Vesp. Ad Magn. A, 5 Deus Dominus B. — Hymnen: in 1. Vesp.: Hoc rite festum gentibus; ad Noct.: Hoc in festo decus omne; in Laud: Summi pontificis festus in orbe.

8. De sancto Avito.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

Laude digna Deo digni
Aviti praeconia
Recolimus creatori
referentes gratias,
Quo auctore mundi pompa
funditus postposita
Triumphator ad superna
sublimatur gaudia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus igitur Avitus
optima prosapia
Oriundus in tellure
fertur Aquitanica.

2. Sed futurus qualis foret
actu et eloquio,
Praemonstratur ejus plane
ortus in articulo.

3. Splendor ejus ingens omne
collustravit thalamum
Nocte, qua enixa fuit
gaudens mater puerum.

Responsoria.

1. Gloriosi confessoris
Aviti praeconia
Haec ad summi laudem regis
attollat ecclesia

V. Virtutesque, quas per illum
gessit, et miracula.

2. Sed quia nobilitatur
plurimum nativitas,
Sancti viri digeratur
et genus et patria,

V. Quo narrandi inde fides
facilis proveniat.

3. Sanctus igitur Avitus
optima prosapia
Oriundus in tellure
fertur Aquitanica,

V. Pugnaturus contra hostis
antiqui versutias.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Qui renatus sancto fonte
tenerrime colitur
Studiisque literarum
sacrae legis traditur.

2. Hic adultus resistendo
mundi petulantiae
Sese totum mancipabat
caelebs castimoniae.

3. Jamque sacris exornatus
undique virtutibus
Militare satagebat
Christo solitarius.

Responsoria.

1. Splendor ingens circumquaque
collustravit thalamum
Nocte, mater qua enixa
fuit Dei famulum,

V. Prae fulgore prosternuntur
plures circumstantium.

2. Hic futurus qualis foret
actu et eloquio,
Praemonstravit ejus plane
ortus in articulo,

V. Quo sanctorum dignabatur
futurus collegio.

3. Dum quidam sanctum
per noctem mutus Avitum
Nutibus et crebro
mugito deposceret ignem,
Cum rutilo planam
retulit facis igne loquelam.

V. Collaetare, viro
provecta Neustria tanto,
Cujus ab eloquio
geminato munere pastor
Cum rutilo planam
retulit facis igne loquelam.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tonsus ergo comam more
clericali habitum
Saeculi calcato luxu
suscepit monasticum.

2. Spiritalis obedire
patris jussis [sedulus]
Nitebatur et divinae
legis jussionibus.

3. Singularis debellare
hostem nefandissimum
Cupiens ad concupitum
convolavit eremum.

Responsoria.

1. Decedente Maximino
patre ab hoc saeculo

In ejusdem subrogatur
Avitus coenobio,
V. Quamvis tali vehementer
obstaret negotio.

2. Erat quidam in eodem
monachus coenobio,
Qui Avitus vocabatur
nomine ex proprio,
V. Quem adscivit sancto sanctum
Carlileffus socium.

3. Hunc coelestis retributor
vigilantem reperit
Braviumque repromissum
sanctis ei contulit.

4. Unde nostra supernorum
vocibus vox civium
Juncta mundi conditorem
benedicat Dominum.

5. Laus praeclara decoraque
Deo nostro resonet,
Hunc patronum qui tot signis
corruscantem exhibet.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Exornatus tot virtutum
signis et prodigiis
Sanctus vehi ad coelorum
regna jam promeruit.

2. Ejus autem in conspectu
coelos gaudens penetrat,
Cui devotus deservivit
semper in laetitia.

Ad Benedictus.

A. O virum ineffabilem,
Per omnia laudabilem,
Per quem tanta insignia
Miracula rutilant;
Hic ut nos coeli civibus
Suis adjungat precibus,
Proni rogemus supplices
Regem, qui cuncta possidet.

Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 7 Triumphatur. — In 1. Noct. A 2, 2 actu in eloquio. — In 2. Noct. A 1, 2 tenerrime tollitur. — In 3. Noct. A 2, 2 sedulus ergänzt. — R 3 prosaisch und de communi. —

9. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Adest dies eximia,
Novae laudis materia,
Plaudat mater ecclesia
Et celebret cum gloria
Sanctae Barbarae gaudia,

2. Felix dies
Felix solemnium,
Quo pugnanti
Paratur bravium,
Lassae quies
Et pugnae praemium
Pro victoria.

3. Omnes ergo gratulemur,
Christi sponsam et precemur,
Ipsa nostri quod sit memor
In sponsi praesentia.

4. Insistentes tuae laudi,
O Barbara, nos exaudi,
Multum quidem sumus rei,
Nos defende, sponsa Dei,
Per tua suffragia.

5. Ut a culpis expiati
Resignemur deitati
Et divinae majestati
Resonemus alleluja.

Ad Magnificat.

A. Ave, martyr o Barbara,
Ave, virgo Deo cara,
Ave, splendens poli gemma,
Quae cum morte speciosa

Et cruoris tui rosa
Laetaris inter coelicos,
Tuo nos patrocinio
Illorum junge gaudio,
Quorum gaudes consortio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Eja, venite, Deo
jubilandum carmine vero
Virginis in festo
jam Barbarae celebrando.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Generosae Christi sponsae
Barbarae solemnia
Digna cum devotione
Celebret ecclesia.
2. Quae gentili patre nata
Summi patris gratia
Abundanter est ornata
Statim ab infantia.
3. Pulchra fuit exterius
Decore faciei,
Sed pulchrior interius
Ex amore Dei.

Responsoria.

1. Beata virgo Barbara
clara fuit genere,
Sed mentis erat honestate
clarior et opere,
Pie Christo nam servire
studebat sumopere.

V. *In lege Domini fuit voluntas ejus die ac nocte.*

2. In aetate tenera
Mundi despexit florem
Et concupivit aspera
Christi ob amorem,
Quod potuit nulla
nisi sacro pneumate fulta.

V. *Fundamenta suarum virtutum posuit supra firmam petram.*

3. Propter elegantiam
speciei mirae
Cupiere plurimi
illius subire
Amplexus, hinc patrem
coepere convenire,
Sed his virgo Domini
sprevit consentire.

V. *Longe a peccatoribus salus, quia justificationes Dei non exquisierunt.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cujus pater propter sui
speciem egregiam
Impendebat illi tantam
curae diligentiam,
Ut aegre sufferet, illam
si videret quispiam.
2. Quapropter turrim arduam
ille fabricavit,
Qua peracta suam prolem
in ea locavit,
Atque ab hominibus
illam sequestravit.
3. Ubi sola recubans
Deum exoravit
Atque corpus tenui
victu maceravit,
Sicque carnem macerando
spiritum roboravit.

Responsoria.

1. Una dierum de turri
haec in natatorium
Descendebat, ut videret
novum aedificium
Et artificibus jussit
tres fenestras struere,
Ubi duas jussu patris
debuerant facere.

V. *Ad laudem divinae majestatis et figuram individuae trinitatis.*

2. Haec famula Jesu Christi
multa mira gessit,
Signum crucis et marmori
digito impressit,
Quod nunc et in perpetuum
omnibus patescit.

V. *Mirabilis Deus in sanctis suis et gloriosus in omnibus operibus suis.*

3. Inclita martyr, ave,
spes nostra decusque suave,
Nobis esse bona
digneris ubique patrona,
Ut tibi jungamur
et coeli sede fruamur.

V. *Tribulationes nostrae multiplicatae sunt, de necessitatibus erue nos.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ut novit Dioscorus,
quod esset Christiana
Sua nata, monet hanc
idola quod vana
Coleret, quae coluit
dignitas Romana.

2. Sed hoc quia respuit,
multis est afflicta,
Sed virtute Domini
permansit invicta,
Quousque manu patria
fuit ense icta.

3. Quae coelis tripudias
cum triumphi palma,
Pro nobis ora jugiter
Christum, martyr alma.

Responsoria.

1. Sancta virgo, Domini
solamine adjuta,
Cultores idolatriae
sic est allocuta:
Dii vestri sunt idola,
manufacta, muta,
Quae nullo incendio
possunt esse tuta.

V. *Similes illis fiant, qui faciunt ea et omnes, qui confidunt in eis.*

2. Dilectae sibi Barbarae
carceris angustia
Maceratae et discerptae
nervis nocte media
Apparuit Jesus Christus
claritate nimia,
Dicens illi: constans esto
et laetare, filia,
Ego sum, pro quo tam dura
sustines supplicia.

V. *In admiratione adspectus illius attonita, coeleste percepit oraculum.*

3. Hodie virgo Barbara
de sinu ecclesiae
Migravit ad coelestia
cum palma victoriae,
Cui, animam dum reddidit,
gaudium coeli intulit.
In istius transitu
sanctorum exsultat chorus
Supernorumque civium
congratulatur exercitus,
Ipsa nobis ejus sponso
petat dona veniae,
Ut cum ea visione
perfruamur gloriae.

V. *Immortali vere coronatur gloria, quae manens in corpore spiritus beati gratia redundavit.*

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Pangamus celebres
solemni carmine laudes
Barbarae festo
Christi testis venerando.

2. Munditia cordis
   omni sine labeque sordis
   Servivit Christo,
   dum corpore vixit in isto.

3. Ut Deus inveniat
   semper sibi nos vigilantes,
   Barbara sancta, tua
   prece te serva venerantes.

4. Dulcis amica Dei,
   signis ornata trophaei,
   Hunc, per quem vicit
   mundum, Dominum benedicit.

5. Laudet de caelis Dominum
   plebs quaeque fidelis,
   Laudat sidereis
   quem Barbara juncta choreis.

Ad Benedictus.

A. O Barbara, virgo pia,
   Protectrix precantium,
   Quae jam gaudes in gloria
   Supernorum civium,
   Servis tuis in hac via
   Tuum da subsidium.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Hodie virgo Barbara
   de sinu ecclesiae
   Migravit ad coelestia
   cum palma victoriae,
   Ipsa nobis ejus sponso
   petat dona veniae,
   Ut cum ea visione
   perfruamur gloriae.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. — In 1. Noct. R. 3, 5 lies hujus patrem? — In 3. Noct. A 3, 5 manu prima.

10. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, mater ecclesia
   Festum colendo Barbarae,
   Nam tota coeli curia
   De tali gaudet compare.

2. Haec satrapae Dioscori
   Nata pagani divitis
   Fidem insertam pectori
   Factis ostendit inclitis.

3. Virgo carens maculis
   Pollebat serenis
   Columbarum oculis
   Turturisque genis.

4. Hujus par est lilii
   Facies decora,
   Vox in aure Domini
   Dulcis et sonora.

5. Ardens ejus dilectio
   Non est aquis exstincta
   Nec obruta de fluvio,
   Licet his esset tincta.

Ad Magnificat.

A. O pulchra praecipuum
   Rosa dans odorem,
   Florens in perpetuum
   Ante creatorem,
   Concupivit speciem
   Tuam rex coelorum,
   Perduc nos ad requiem,
   Barbara, sanctorum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Jubilemus summo Deo,
   Qui bona dat omnia,
   Qui donavit cum trophaeo
   Barbarae coelestia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Forma pulchra splenduit
 Quasi lux diei,
 Falsos deos respuit
 Cultrix veri Dei.
2. Formae decus superat
 Morum disciplina,
 Quibus se confoederat
 Gratia divina.
3. Ut baptista pascitur
 Melle cum locustis,
 Coelum, quod vim patitur,
 Rapit factis justis.

Responsoria.

1. Virgo fide
 pollens et gratia,
 Praepotentis
 pagani filia,
 Rosa, spinae
 germen purpureum,
 Durum spinae
 sentit aculeum;

V. Virgo caesa
 paterno gladio
 Rosam jungit
 pudoris lilio.

2. Celsa pater
 in turri filiam
 Formae claudit
 ob elegantiam,
 Cujus ornat
 decorem castitas,
 Consummat caritas.

V. Haec est sole
 virtute pulchrior,
 Quovis flore
 vultu venustior.

3. Pater offert
 Barbarae nuptias
 Juxta mundi
 fastum eximias,
 Obstat sponsa
 coelestis Domini,
 Ne nubat homini.

V. Subarrhata
 Christo per annulum
 Spernit omni
 cum pompa saeculum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Patris in aedificio
 Natae fiunt imperio
 Tres fenestrae, non geminae
 Sub trinitatis nomine.
2. Binis fenestris tertiam
 Ad trinitatis gloriam
 Addit, quae fons est luminis
 Et lumen omnis hominis.
3. Cum digito signaculum
 Crucis impressit marmori,
 Quod pulchrum dat specta-
 culum
 Adhuc fideli pectori.

Responsoria.

1. Fenestrarum
 trium mysterium
 Patri pandens
 offendit impium,
 Spatam ferens
 illam insequitur,
 Supra montem
 orans incipitur,

V. Pastor fugae
 dum dat indicium,
 In locustas
 grex datur ovium.

2. Datur a patre praesidi
 Crucianda Christicola,
 Sed quidquid agant perfidi,
 Flecti nequit ad idola.

V. Caedunt sanctam,
 abscindunt ubera,
 Flammis urunt
 lampadum latera.

3. Christus, lux vera, visere
 Cum luce lucis filiam
 Caesam et clausam carcere
 Venit consolans anxiam;

V. Tecum ero,
inquit, te faciam
De tyranno
consequi victoriam.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Virgo candens
pudore niveo,
Caesa nervis,
percussa malleo
Decoratur
cruore roseo.

2. Gaudet torta
Barbara nimium,
Leve ducens
omne supplicium,
Ut perenne
mercetur praemium.

3. Patris passa
Barbara frameam,
Triumphalem
accepit lauream
Mansionem
intrans sideream.

Responsoria.

1. Saevus praeses
hanc cirumducere
Sanctam jubet
et virgis caedere,
Nudam vestit
per coeli nuntium,
Qui vestit lilium;
V. Sponsus amictus lumine
Vestit hanc almo tegmine.

2. Torta dire
redditur impio
Patri virgo,
caeditur gladio,
Caesae mors fit
natalis gloriae,
Vitae dies,
ortus laetitiae;

V. Caesa volat
ad coelos Barbara,
Caedens ustus
ruit ad tartara.

3. Honor Deo
Pro trophaeo
Dato Barbarae,
Per quem adjuta
Est consecuta
Coeli chorum
Et summum bonum,
Signis splendens
Et virtutum jubare.
V. Coeli laeta
Mensa freta
Debriatur
Divino nectare.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Summi regis clementiam
Vox una laudat omnium,
Qui Barbarae victoriam
Dedit et caesae praemium.

2. Votis invincibilis
Amoris adstricta,
Nullis est in fragili
Sexu poenis victa.

3. Suos Deo moriens
Memores commendat,
Ut eos inspiciens
Gratiam impendat.

4. Vox de coelo nuntiat,
Ipsam exauditam,
Invitans, ut veniat
Ad beatam vitam.

5. Coeli potitur gaudiis
Peracto trophaeo,
Signis coruscat variis
Beata cum Deo.

Ad Benedictus.

A. O decoris viola,
Paradisi planta,
Te duplex aureola,
Virgo martyr, sancta

Barbara, cum aurea
Coronat insigni,
Fac, ut coeli laurea
Nos reddamur digni.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave, virgo mitis, clara
Signis et virtutibus,
Bonis Dei Deo cara
Perfruens perennibus,
Agnum sequens novum cantas,
Barbara, jam canticum,
Nos per preces perduc sanctas
Ad conventum coelium.

Brev. ms. Ambianense saec. 15. Cod. Ambianen. 113. A. — Brev. ms. Aquicinctense saec. 15. Cod. Duacen. 158. B. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. C. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. D. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1552. E. —

B bietet das Officium in forma monastica. — CD beginnen mit A ad Magn.; E hat in 1 Vesp. super Ps. die AA Barbara virgo Dei etc. Vgl. Nr. 11; ad Magn. A lautet in E:

Ave, Barbara, coelorum
Virgo regis angelorum,
Post Mariam flos virginum
Velut rosa vel lilium,
Funde preces ad Dominum
Pro salute fidelium.

In 3. Noct. A 1, 1 Virgo carens C. — A 2, 6 mereatur CE; mercatur D. — R 1, 1 Servus E; hanc fehlt CD. — Hymnen: in Vesp. et Noct.: Beata nobis gaudia; in Laud.: Gratuletur ecclesia CD; in Vesp.: Gratuletur ecclesia; ad Noct.: Prima mundi divisio; in Laud.: Ave sponsa Christi ABE.

11. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Barbara, virgo Dei,
virtute probata trophaei,
Igne flagrans fidei
sacrat hujus festa diei.

2. Virgo fide sana,
de stirpe creata profana,
Gaudia mundana
postponit et idola vana.

3. Carceris horrore
Roseo perfusa cruore,
Lampadis ardore
Patitur cruciata dolore.

4. Ubere truncata,
vestimentis spoliata,
Haec deollata
transcendit regna beata.

5. Barbara morte bona
Vitae redimita corona,
Coelica dans dona,
Nos salves, sancta patrona.

R. Tibi, trinitas beata,
Sit laus omni tempore,
Per quam tria sunt collata
Dona piae Barbarae:
Amor, spes et fides rata,
Quibus pollens prospere
Trinitatem est testata
Ore, corde, opere.

V. Tres hostes tria proelia:
Mundum, carnem, daemonia
Triumphat trina filia.

Ad Magnificat.

A. Ave roris nubecula
Elevata per saecula,

Super nos tu rora,
Sponsi dum capis oscula
In sempiterna saecula,
Pro nobis exora.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Jesum, sponsum Barbarae,
In coelesti jubare
Venite adoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Mirae prolem indolis
Dioscoro natura
Providet, sed idolis
Profanis offert thura.

2. Impensis ac praesidiis
Paternis turris conditur,
Ubi proles insidiis
Virilibus absconditur.

3. Cum filiae nobilium
Amores pater innuit,
Mox provida conjugium
Se Christo vovens renuit.

Responsoria.

1. Hinc profectus ad extera
Pater turris opera
Mandat architectis,
Virgo descendit Barbara,
Complens et ornans opera
Rebus nondum perfectis;

V. Ad honorem trinitatis
Jubet Dei nuntia,
Ut fenestris jam paratis
Binis adsit tertia.

2. Ecce, factum laude dignum,
Indelendum crucis signum
Marmoreo in silice
Sponsa Christi benedicta,
Omni morum luce picta,
Sacrato sculpsit pollice;

V. Laudantes miraculum
Corde sunt compuncti,
Hoc crucis signaculum
Intuentes cuncti.

3. In Barbara spes solida
Sit, si quem dolor ingruit,
Nam salvatori placita
Pede figuram imprimit
In domus suae absida,
Quae morbos graves reprimit;

V. Sic probatica piscina
Siloë natatoria
Languidis est medicina
Et pestis purgatoria.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ubi virgo baptizata
Per spiritum renascitur,
Et baptistam imitata
Melle silvestri pascitur.

2. Alma Dominum induta
Facta fervens Christicola,
Turrim arcis scandit tuta
Patris spuens idola.

3. Lente redit et proponit
De fenestris quaestionem
Pater, quam doctrix exponit
Fidei dans rationem.

Responsoria.

1. Exlex paratus sceleri
Natam tentat occidere,
Incessu virgo celeri
Mox evolat cum marmore,
Sed hanc gregis lanigeri
Pastor non timet prodere;

V. Vindicat hoc conditor
Puniendo juste,
Nam marmor fit proditor
Ovesque locustae.

2. Patris in prolem flagella
Saeviunt asperrima,
Flagellatam stricta cella
Claudit et asperrima,

Ad judicium vocatur,
Deum verum protestatur,
V. Toto mentis impetu.
Deos detestatur,
Uti gressu spiritus
Quibus denegatur.

3. Caesa diro verbere
Effuso madet sanguine,
Clausa taetro carcere
Resperso gaudet lumine,
Praesentis in examine
Christi praestans solamine;
V. In Christum confidit
Erigens fiduciam,
Taliter elidit
Hostilem versutiam.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christus fomes pietatis,
Coeli scandit palatia,
Sponsam fovent deitatis
Degustata solatia.

2. De obscuro prodit clara
Jussu tyranni Barbara
Praeses ait: Diis es cara,
Qui tua sanant vulnera.

3. Fortis respondit femina:
Dii gentium daemonia,
Nulla dant medicamina,
Sed Deus creans omnia.

Responsoria.

1. Praeses, quem furor indurat,
Jubet, ut ardens exurat
Lampas sponsae latera,
Martellis dehinc feritur
Caput et sic experitur
Ardores et verbera,
V. Regem invocans invictum
Flammas sustinet et ictum.

2. Caedis spirans et minarum
Adhuc praeses, vas irarum,
Accensus ad scelera,
In decore puellari
Ferus jubet amputari
Per tortores ubera,
Sed virgo devota
Fide stat immota;
V. Christus in mente virginis
Est turris fortitudinis.

3. Jussu virgo praesidis
Veste spoliata,
Flagellis a perfidis
Viris agitata,
Christum patrem luminis
Pie deprecata,
Candidi velaminis
Stola est velata;
V. Victima coelestis
manibus mactata scelestis,
Servet in his festis
laetos a turbine pestis.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Praeses poenis, fraudibus
Barbaram impugnat,
Virgo fide laudibus
Potenter expugnat.

2. Pater furens perfide
Natam venerandam
Recipit a praeside
De se jugulandam.

3. Ad salutem gentium
Orat virgo Deum,
Pie recolentium
Martyris trophaeum.

4. Virginis oratio
Christo confirmatur
Et ejus suffragio
Mundo salus datur.

5. A patre occiditur
Filia crudeli,
Et pater consumitur
Totus igne caeli.

Ad Benedictus.

A. Benedictus bellatorum
Dux ab ore viatorum,
A quo manat victoria,
Per quem Barbara suorum
Capit bravium bellorum
Tripudians in gloria.

In 2. Vesperis.

Prosa.

Virgo virens fide fida
Barbara connituit,
El colendum ista solum
Profatur, quo micuit.
Cui fidem spopondisti
Secum ad palatia
Vexit, pro quis sitiisti
Per longaeva spatia.
Te colentes hic in valle
Desperatos ne sine,
Sed hos vecta, ubi caeli
Canunt melos carmine.

Ad Benedictus.

A. Magnificet Dominum
Plebs fidelis hominum
Barbarae pro festis,
Per quam pater luminum
Nos mundos a criminum
Factis inhonestis
Post hunc ducat terminum
Ad gloriam agminum
Patriae coelestis.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Parisin. 17295. A. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1497. B. — Brev. Bisuntinum imp. s. l. et a. C. — Brev. Tornacense imp. 1497. D. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. 1516. E.

C bemerkt: Officium sequens beatae Barbarae non est de ordinario Bisuntino. — In 1. Vesp. AA super Ps. fehlen D. — In 3. Noct. A 1, 1 Christi fomes E. — Die Prosa in 2. Vesp. steht in A am Schlufs der 3. Noct. — Hymnen: Gratuletur ecclesia und: O lux beata trinitas.

12. De sancto Beato.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Funde preces, o Beate,
meritis et nomine,
Pro nobis, natale tuum
qui paramus colere.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi sanctorum
referamus munera laudum,
Qui sublimavit
sanctum super astra Beatum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Principis apostolorum
doctorisque gentium
Praedicatione Roma
credidit in Dominum.

2. Tunc direxit sanctus Petrus
quosdam ex nobilibus
Huc illucque verbum vitae
praedicare gentibus.

3. Ex illis unus Beatus
nuncupatus exstitit,
Dignitate morum pollens
atque sacerdotii.

4. Servos, quos secum habebat,
libertati tradidit
Praeter unum, quem viarum
comitem retinuit.

5. Huic saepe versa vice
serviebat adeo,
Ut detraheret ab ejus
pedibus calceolos.

6. Hinc non uno stare loco
patiens diutius
Ad Nanneticam pervenit
urbem expeditius.

Responsoria.

1. Hic pro Deo distributa
facultate propria
Velut pauper et mendicus
adiit Aquitaniam,
V. Ut nobilitatis suae
declinaret gloriam.

2. In eundo verbis pluens,
corruscans miraculis
Per fidem multos gentiles
jungebat Christicolis,
V. Peregrinus namque mundi,
spiritu peragilis.

3. Cumque plurimis doctrinae
ministraret semina,
Non ab illis capiebat
corporis solatia,
V. Manuum labore vivens
lege eremitica.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Et cum quaereret secreti
locum habitaculi,
In Vindocinensi pago
aptum esse didicit.

2. Illuc partim navigando,
partim pede properans
Homo Dei tandem venit
cum magna laetitia.

3. Illum locum habitabat
serpens multum pestifer,
Armis precum servus Christi
quem fugavit gnaviter.

Responsoria.

1. In Nannetis civitate
quam paucos fidelium
Invenit sanctus Beatus,
plurimos gentilium,
V. Ovibus Christi diversis
modis adversantium.

2. Affluente tunc doctrina
satians Christicolas
Imbuebat vera fide
paganorum animas,
V. Praedicationem suam
firmans per miracula.

3. Tunc coepit desiderare
vitam solitariam,
Ut soli Deo vacaret
mente devotissima,
V. Nam humana cupiebat
vitare consortia.

In 3. Nocturno.

Responsoria.

1. Post munitus signo crucis,
constans et intrepidus,
Antrum cryptae nemorosae
desuper ingreditur,
V. Prope Ledum flumen situm,
rotundum interius.

2. Hoc in antro vitam egit
extunc solitariam,
Quam sollicitus per multum
temporis optaverat,
V. Evitata populari
gaudens illam inchoat.

3. Deinceps non evoluto
diuturno tempore
Circumcirca coepit ejus
dextra fama crescere,
V. Cujus meritis serpente
se protectos credere.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Postquam est ingressus cryptam
venerandus presbyter,
Corpus proprium tractare
coepit satis duriter.
2. Victus ejus herbae, radix
et aqua, post triduum
Raro panis sumebatur
ob solemne gaudium.
3. Urebatur sancta caro
aspero cilicio,
Acsi multa punienda
perpetrasset sedulo.
4. Totam fere noctem orans
ducebat pervigilem
Vixque modicam soporis
admittebat requiem.
5. Ad decrepitam aetatem
usque vixit taliter,
In qua vitam commutavit
Febre tactus leviter.

Ad Benedictus.

A. Huic sancto morienti
agmen coeli adfuit
Animamque duxit ejus
cum hymnis et canticis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Cumque corpus ejus esset
sepulturae traditum,
Receperunt illic multi
sanitatem corporum.

Brev. S. Trinitatis Vindocinen. imp. Vindocini 1514. — In jeder Nokturn ist ein R de communi, ebenso die drei letzten AA der zweiten Nokturn und in der dritten die A ad Cantica. — In 1 Noct. A 3, 6 eremitica lege.

13. In Revelatione s. Benigni.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Gaude, gaude,
fidelis concio,
Adest tibi
gaudendi ratio,
Nam Benignus
martyr cum gaudio
Pleno coeli
potitur praemio,
Sed tu magis
laetare, Divio,
Tanti sancti
clarus martyrio.

R. Dum divinum semen serit,
Ab iniquis capitur,
Caput vecte lictor ferit,
Sanguis sancti funditur,
Sic injuste justus perit,
Dum pro fide moritur;
V. Nunc membrorum ejus massa
In decenti quadam cassa
Digne valde ponitur.

Ad Magnificat.

A. Transit martyr
ad regni solium,
Jam fons prius
crevit in fluvium,
Nunc coeleste
gustat convivium
Christi servus
intrans in gaudium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adsunt mirifici
Benigni gaudia,
Laude multiplici
Plaudat ecclesia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praeco magnus de Graecia
   Missus est in Burgundiam,
   Dare nobis coelestia
   Regna por poenitentiam.

2. Fervens desiderio
   Dignus habebatur
   Fungi sacerdotio,
   Quod exsequebatur.

3. Documentis nititur
   Erudire bonis
   Gentes, dum ingreditur
   Castrum Divionis.

4. Sub Polycarpi regula
   Mente profecit sedula,
   Tandem fidem catholicam
   Docet et apostolicam.

5. Agonizat
   pro Christi nomine
   Martyr plenus
   divino lumine,
   Nullo fractus
   prorsus discrimine.

6. Sanctus pro Christo dimicans
   Confisus est in Domino,
   Praeceptum Dei praedicans
   Ore quasi tubicino.

Responsoria.

1. Mundum vocans
   ad agni prandium
   Hora coenae
   Deus, rex omnium,
   Servum mittit
   dans ei socium
   Sanctum Andochium;

V. Ad hoc officium
   Benignus mittitur,
   Istud negocium
   Laetus exsequitur.

2. Calcans mundum
   sub suis pedibus
   Sanctus fidem
   declarat gentibus,
   Cujus virtus
   apparet omnibus
   Christi fidelibus;

V. Vita bona,
   mors, signa varia
   Hujus sancti
   demonstrant praemia.

3. Dispensator providus,
   Inclitus bellator,
   Circuit ut callidus
   Nocturnus circator,
   Idolorum rigidus
   Semper impugnator,
   Castitatis fervidus
   Custos et amator;

V. Verbo, vita docuit,
   Signis multis claruit
   Doctus speculator.

4. Verbum vitae
   dum palam loquitur,
   Surgunt hostes,
   martyr conquiritur,
   Statim vinctus
   ad ducem ducitur,
   Nec sic subvertitur;

V. Inter canes
   martyr includitur,
   Sed ab illis
   nequaquam laeditur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Quando missus fuit
   sanctus cum canibus,
   Cibat illum Christus
   e coelo panibus.

2. Migrans coeli coetibus
   Sanctus aggregatur,
   In terris hominibus
   Jam patrocinatur.

3. Postquam vitae stadium
   Pugil consummavit,

Intrat coeli gaudium
Victor, quod optavit.

4. De bello victis hostibus
Miles probus regreditur,
Benignus spretis omnibus
Coelum dives ingreditur.

5. Benignitate praeditus,
Benignus plenissime,
Tandem dignus est habitus
Locari dignissime.

6. Jam martyr in gloria
Regnans cum beatis
Multa beneficia
Praestat sanitatis.

Responsoria.

1. Sanctitate
plenus et gratia
Dei servus
objurgat vitia,
Poenas suffert
et vituperia,
Nulla tamen
fractus injuria.

V. Subularum
fortes aculei
Hunc non mutant
a statu fidei.

2. Praeses nefandus ferculum
Sanctum cogit comedere
Creditque Dei servulum
Tali modo pervertere;

V. Cibo signo
crucis opposito
Cibus ille
vanescit subito.

3. Imperator
ut leo rugiens
Sanctum poenis
pulsat multotiens,
Sed Benignus
cuncta despiciens
Non mutatur
sicut insipiens;

V. Homo sanctus
in sapientia
Manet sicut
solis substantia.

4. Bina perfossus lancea,
Vecte percussus ferreo
Ex hac Benignus area
Coeli locatur horreo,
Stola gaudens purpurea
Sanctorum fulget cuneo.

V. Sicut botrus
martyr comprimitur,
Sic in coelum
justus deducitur.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Superans potentiam
Martyr tormentorum
Cumulum et gloriam
Monstrat praemiorum.

Responsoria.

1. Sicut granum
sinapis minimum
Martyr poenis
attritus plurimum
Nunc odorem
diffundit optimum
Et suavissimum;

V. In regionis terminis
Patet vis hujus seminis.

2. Expedito
de gravi fabrica
Carnis turba
plaudit angelica;
Martyr Dei,
Christo nunc supplica,
Ut nos ducat
ad regna coelica;

V. O Benigne,
per preces sedulas
Peccatorum
deterge maculas.

3. Sanctum suum mirificat
Christus novo miraculo,

Lucerna fulgens emicat
Diu latens sub modulo,
Quae virtutem magnificat
Salvatoris in populo;
V. O Christi benignitas,
Collaudanda quotidie,
Per quem Benigni bonitas
Demonstratur ecclesiae.
4. O quam digne quam laudari
Sanctus iste promeruit,
Dum pro fide cruciari
Et morti tradi voluit,
Quadam luce singulari
Nunc terris lumen influit;
V. Tu qui signis claruisti
In curandis corporibus,
Nos a morte serves tristi
Et a cunctis doloribus.

Ad Laudes.

Antiphonae.

1. Adest dies laetitiae
Christi cunctis fidelibus,
Quo Benigni reliquiae
Transferuntur cum laudibus.
2. Gemma sub terra latuit
Despecto jacens loculo,
Cujus virtus apparuit
Evidenter in populo.
3. Fulget in coeli gloria
Martyr cum beatis,
Multa beneficia
Praestat sanitatis.
4. Corpus sacrum, quod pluribus
Annis fuit sub nubilo,
Episcoporum manibus
Nunc transfertur cum jubilo.
5. Lingua, manu pariter
Martyr praedicavit,
Modo multipliciter
Signis coruscavit.

Ad Benedictus.

A. Carnis gleba
latens divinitus
Collocatur
modo decentius,
Hujus solis
refulgens radiis
Lumen suum
diffundit latius.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O martyr egregie,
Norma probitatis,
Rosa patientiae,
Ebur castitatis,
Roga regem gloriae,
Ut nos a peccatis
Absolutos hodie
Jungat cum beatis.

Brev. ms. S. Benigni Divionen. saec. 14. Cod. Parisin. (Arsen.) 274. A. — Brev. ms. S. Benigni Divionen. saec. 14. in. Cod. Univ. Bononien. Mezzof. 341 add. saec. 14/15. B. — In 1. Noct. R 2, 11 demonstrat varia B. — In 2. Noct. R 1, 1 et fehlt B. — R 4, 8 martyr conquiritur B. — In 3. Noct. R 3, 9 Qua per Benigni bonitas B. — Hymnen: In 1. Vesp.: Gaude, mater ecclesia; ad Noct.: Exsultet coelum laudibus; in Laud.: Hymnum novae laetitiae.

14. De sancto Blasio.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. O lucerna
sincerae fidei,
Cui sanctorum
congaudent cunei,
Tuo praesens
adsis solemnio
Et perenni
nos dita gaudio.

R. O virtutum luminare
praesigne miraculis,
Lumen Blasi singulare,
Salus in periculis,
Firmamentum salutare
Tuis esto servulis.
V. *Respice in servos tuos et dirige opera eorum.*

Ad Magnificat.

Salve, martyr,
vera salvatio,
Blasi, nostra
spes et protectio,
Nos a mundi
salva naufragio
Et mundatos
ab omni vitio
Tuo dignos
redde consortio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Ad regem vitae
digna cum laude venite,
Qui coelo Blasium
sustulit eximium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Urbe Sebastea
tua vernant, Christe, tro-
phea,
Pro gustu calicis
qui magna rependis amicis.

2. Dei praeceptum praedicans
Hic Blasius enituit,
Quem rex vere magnificans
In monte sancto statuit.

3. Mirificasti, Domine,
Sanctum tuum in saecula,
Quem pro gregis regimine
Pontificali infula
Induisti.

Responsoria.

1. Quam felici,
Christe, commercio
Tuos ditas
quantoque gaudio,
In insigni
declaras Blasio,
Qui praesentem
diem martyrio
Consecravit.
V. *Gloria et honore coronasti eum, Domine.*

2. Sanctitatis
praefulgens lumine,
Ut fulgeret
lux in caligine,
Praesulatus
vir sanctus culmine
Sublimatur.
V. *Ut luceret omnibus in domo Domini.*

3. Requisitus
sanctus a judice
Christi fidem
fatetur publice,
Multo ergo
caeditur verbere,
Sed verberi
non novit cedere
Mens immota.
V. *In loco afflictionis suae confitetur nomen Dei sui.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Monte martyr
Argei conditus,
Nil ferarum
concursu territus,
Harum morbos
ad tactum penitus
Emundabat.

2. In monte civitas
tegi non potuit,
Nam rumor praesidi
de sancto patuit,
Qui sibi protinus
adductum voluit
Praesentari.

3. Tribunali
jussus adsistere,
Christi servum
se prodit libere,
Caesus ergo
jubetur carcere
Conservari.

Responsoria.

1. Trina sancto visione
Per noctem apparuit,
Deque sua passione
Dominus innotuit,
Dum sub tali jussione
Carnis suae voluit
Holocaustum.

. *Surge, Blasi, et offer mihi hostias, ut soles.*

2. A squalore carceris
vir sanctus educitur
Rursumque conspectui
praesidis exponitur,
Sed nec diis immolat,
nec terrore flectitur
Tormentorum.

V. *In Domino sperans non timuit, quid faceret sibi homo.*

3. Ad jussum praesidis
missus in flumine,
Se munit Blasius
crucis munimine,
Mox unda primitus
fluens et liquida
Sub sancti gressibus
stetit in arida.

V. *In mari viae ejus et semitae ejus in aquis multis.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Incessanter insistebat
Saluti fidelium
Martyr atque retrahebat
Ab errore gentium,
Dum ad fidem convertebat,
Parvulos gentilium.

2. Signa verbo sociata
erant in eo pariter,
Tabe mentis emundata
aegra caro similiter
Mundabatur.

3. Jam martyrum
consertus agmini,
Palma florens
in domo Domini
Tuos, Blasi,
fideles erige
Mores, actus
vitamque corrige.

Responsoria.

1. Sanctus mirabili
perfusus lumine
Sicco vestigio
exit de flumine,
Promisso coelitus
certus ex munere,
Gaudens et alacer
accedit propere
Ad coronam.

V. *Cupiebat enim dissolvi et esse cum Christo.*

2. Certanti sonuit
nuntius e caelis:
Amice Domini,
gaudeas, fidelis,
Veni et suscipe
bravium coronae,
Pro quo viriliter
sudans in agone
Decertasti.

V. *Calicem salutaris accipiens intra in gaudium Domini tui.*

3. O coelestis
   senator curiae,
   Fons dulcoris,
   Blasi, et veniae,
   Ad devotae
   vota familiae
   Condescendens
   consortem gloriae
   Fac perennis.

V. *Memor esto congregationis tuae nec obliviscaris ejus in finem.*

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Mirabilis
   in altis, Domine,
   Qui decorem
   cum fortitudine
   Sancto tuo
   dedisti Blasio,
   Conregnanti
   tecum in gaudio.

2. O fortis athleta
   ad conspectum Christi,
   Qui cum laetitia
   victor introisti,
   Nos ejus populum
   et oves pascuae
   In ejus atriis
   tecum constitue.

3. Quam felix anima,
   Quae Deum sitivit,
   Ecce, nunc possidet,
   quod diu cupivit;
   Translatam hodie
   hanc super aethera
   Dei magnifice
   suscepit dextera.

4. O beati
   justorum spiritus,
   Quibus martyr
   adjunctus inclitus,
   Deum voce
   collaudans sedula
   Benedicit
   ei in saecula.

5. In sanctorum
   exsultans gloria,
   Mira, Blasi,
   gaudens laetitia,
   Novum Deo
   decantans canticum,
   Laudes audi
   tuorum supplicum.

Ad Benedictus.

A. O jubar aeternum,
   Blasi, jubarque supernum,
   Regis coelestis
   o fortis et inclite testis,
   Respice servorum,
   clemens advocate, tuorum
   Et prece nos solita
   labenti dirige vita.

In 2. Vesperis.

R. Jam cursus felicis
   expleto stadio
   Athleta cervicem
   supponit gladio,
   Talentum cum lucro
   reportans creditum,
   Gaudentem in astris
   intulit spiritum.

V. *A Christo centuplum accipiens pro terrenis coelestia comparavit.*

Ad Magnificat.

A. Magnificum salvatorem
   Laudet omnis spiritus,
   Ut Blasius det amorem
   Sancti nobis spiritus,
   Qui coelesti palatio
   Fulgeat humanitus,
   Illo nos ducat gaudio,
   In quo regnat coelitus.

Brev. ms. Biterrense saec. 15. Cod. Parisin. 1059. A. — Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Parisin. 1285. B. — Brev. ms. S. Mauritii Viennen. saec. 15. Cod. Chigian. C IV 59 C. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552) D. — Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 136. E. — Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Avenionen. s. n. F. — Brev. ms. Tolosanum saec. 15. Cod. Tolosan. 74. G. — Brev. ms. Montis Jovis saec. 15. Cod. Valerian. s. n. H. — Brev. ms. Gebennense saec. 15. Cod. Gebennen. ml. 36 b. I. — Brev. ms. Illerdense saec. 14. Cod. Capit. Illerden. 12. K. — Brev. ms. Illerdense anni 1451. Cod. Capit. Illerden. s. n. L. — Brev. ms. Illerdense saec. 15. Cod. Capit. Illerden. 44. M. — Brev. ms. Monasticum saec. 14. Cod. Scorialen. d IV 29. N.

Brev. Biterrense imp. Lugduni 1534. O. — Brev. Viennense imp. Lugduni 1498. P. — Brev. Vapincense imp. Vapinci 1499. Q. — Brev. Vasatense imp. Vasati 1530. R. — Brev. Augustanum (Aosta) imp. 15** S. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. T. — Brev. S. Petri Gebennen. imp. Lugduni 1556. U. — Brev. Illerdense imp. Ilerdae 1479. V.

In 1. Vesp. ad Magn. A prosaisch ACOP; Ave praesul honestatis etc. (Anal. XVII, 62) KLMV. — Invit. prosaisch AP; O regem vitae C. — In 1. Noct. A 1 Incessanter insistebat etc. B. — A 1, 2 tua veniat A. — A 1, 4 magna respondes A. — A 2 Signa verbo sociata etc. B. — A 2, 2 Hinc Blasius B, Huic Blasius P, emicuit BP. — A 3 lautet in B:

Admiranda virtus in Blasio,
Qua laetatur mater in filio,
Laetificans auspicis potio
Fuit causa.

A 3, 4 sq. induisti infula. A. — R 1 A squalore carceris etc. B. — R 1, 4 declarat B. — R 2 Ad jussum praesidis etc. B. — R 3 Certanti sonuit etc. B; Trina sancto etc. P. — In 2. Noct. R 2 Ad jussum praesidis etc. P. — R 3 O virtutum luminare etc. P. — In 3 Noct. A 1 in B:

Ad salutis fidum refugium
Concurrebat turba fidelium
Prece sanctus dolores omnium
Expellebat.

A 2 Jam martyrum consertus etc. B. — A 3 O lucerna sincerae etc. B; Admiranda virtus in Blasio etc. P. — A 1 Sanctus mirabili etc. B; Jam cursus felicis P. — R 2 Jam cursus felicis B; in P:

Deo placens atque gratissima
Tua, martyr, exstitit victima,
Dum post bella peracta plurima
Sacra coelos triumphans anima
Penetravit.
V. *Vestimento gloriae induit te Dominus.*

R 3, 8 Nos consortes A. — In Laud. ad Bened. A, 1 O fehlt C. — In 2. Vesp. R 1 cursu prospere felicis A. — Ibid. 3 Athleta Blasius A. — Ad Magn. A Salve martyr, vera salvatio etc. A; prosaisch C.

Dies Officium gehört wegen der weiten Verbreitung und den infolge derselben eingetretenen Veränderungen zu jenen, bezüglich derer es schwer fällt, den ursprünglichen Text herzustellen, da kein Faden ersichtlich ist, der die Reihenfolge der einzelnen Teile kenntlich machte. Augenscheinlich gehören die drei in den Noten stehenden Teile zu dem echten und ursprünglichen Bestand des Officiums. Wahrscheinlich nicht dazu gehören die drei AA der ersten Nokturn, die abweichendes Versmafs zeigen und nicht historischen Inhaltes sind, wie die andern AA, sich vielmehr auf die Psalmen beziehen. Sie könnten ersetzt werden durch die beiden AA Admiranda und Ad salutis, sowie die A super Ps. in 1. Vesp. Indes beginnen fast alle Quellen mit Urbe Sebastea die Nokturnen.

15. De sancto Blasio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Pontificis palmam
Blasii plebs haec colat almam
Atque precetur eum
magnificando Deum,
Semper ut exsultet
cum Christo spiritus ejus
Coelicolis junctus,
quos visio confovet ejus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Martyris invicti
festum solemne colentes
Psallamus Christo,
quem laudat coelicus ordo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Inter Christicolas,
quos urbs Sebastes alebat,
Eximius martyr
Blasius emicuit.
2. Corde colens digno
Dominum ferensque benigno,
Cultor mandati
verus erat Domini.
3. Neumatis ergo sacri
septeno munere fretus
Praeficitur cunctis
ordine pontificis.

Responsoria.

1. Festivam diem Blasii,
Praeclari Christi martyris,
Festivo ritu gaudiis
Prosequamur et canticis,
Qua laureatus sanguine
Regem adivit gloriae.

V. *Ut videat voluptatem Domini et visitet templum ejus.*

2. Dum sanctus hic in eremum
Ut verus esset Idithun,
Agrestes ferae morbidae
Adibant illum undique,
Quas signo crucis omnibus
Sanabat a doloribus.

V. O mira Dei pietas,
Per quam mitescit feritas
Et feris datur sanitas.

3. Pretiose martyr Blasi,
Servos tuos nos exaudi,
Tua prece apud Christum
Commendato chorum istum.

V. *Si quis enim Dei cultor est, hunc audit, ideo te precamur.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Culmine vir clarus
provectus pontificatus
Gliscebat Domini
non sua lucra sequi.
2. Moribus ornatus
erat omnibus omnia factus,
Laeto congaudens
cumque dolente dolens.
3. Antistes clarus,
divino flamine plenus,
Aegris optatam
saepe ferebat opem.

Responsoria.

1. Dum cujusdam mulieris
infans piscem ederet,
Spina piscis fixa haesit
comedentis gutturi
Moxque sanctus gulam tangit
Signo crucis
et sanavit puerum.

V. *Misit manum suam et tetigit os ejus.*

2. Ad tribunal
 jussus ire judicis
 Venerandus
 praesul inquit nuntiis:
 Hac me nocte
 Christus ter admonuit,
 Ut deliber ei grata
 atque placens hostia.

V. *Paratus sum et non sum turbatus, ut calicem salvatoris accipiam.*

3. Agricolaus,
 praeses impius,
 Suspendi jussit
 sanctum praesulem
 Et carnes ejus ungulis
 Dilaniare ferreis
 Cui sanctus: per tormenta,
 Praeses, inquit, arbitraris
 Me terreri, sed non potes.

V. *Cor meum et caro mea exsultaverunt in Deum meum.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Mundanas curas
 nimis inquietudine duras
 Horrens Argeicas
 expetiit latebras.
2. Degebat clausus
 celsa sub rupe vir almus,
 Mente Deo junctus
 Israelita pius.
3. Cumque mali pecudes
 quidquam paterentur agrestes,
 Optabant sancti
 manibus sua vulnera tangi,
 Qui tangens sanas
 efficiebat eas.

Responsoria.

1. In discuti-
 one vero tertia
 Servo Dei
 saeva inquit bestia:
 Jam nunc, Blasi,
 diis nostris immola.
 Cui sanctus:
 non sunt caeca numina,
 Immo surda
 daemonum simulacra.

V. *Quoniam omnes dii gentium daemonia, Dominus autem coelum fecit.*

2. O praesulem almificum,
 Quem mundana
 non attraxit gloria,
 O martyrem almificum,
 Quem poenarum
 non vicerunt genera,
 Cessit tortor atque lictor
 Laniansque ungula,
 Nec vincitur equuleo
 Nec carceris ergastulo
 Neque laci periculo
 Fides fervens in Blasio.

V. Tua sunt haec, Christe, opera,
 Per quae tui testes
 Tot evincunt aspera.

3. O Blasi, decus martyrum,
 O gemma fulgens praesulum,
 Fave votis te precantum,
 Effugato, quidquid gravat,
 Impetrato, quidquid juvat
 Ad aeternam gloriam.

V. *Scimus quippe, quod quidquid petieris a Domino, dabit tibi Deus.*

Prosella.

1. Praesulem hunc commendavit
 Sancta conversatio,
 Quem virtutum decoravit
 Frequens exhibitio.
2. Porcum lupus reportavit
 Praesulis imperio,
 Interdicto sanctum pavit
 Mulier edulio.
3. Carceratum visitavit
 Angelorum visio,
 Super aquam ambulavit
 Projectus in fluvio.

4. Nihil laesus exsultavit
Flammarum in medio,
Carnes ejus exaravit
Ungularum passio.

5. Caput ejus amputavit
Tyrannus cum gladio,
Sic ad patrem exspiravit
Patiens pro filio.

6. Ergo, Christe, fili David,
Ipsius suffragio
Nobis dona, quam optavit,
In coelesti solio
Aeternam gloriam.

4. Fontes et aquae lacus
et mare regem laudate
In cujus laude aquas
profundi Blasius laci
Signans intravit
ac sicco pede perambulavit.

5. Terrigenae cuncti,
Coelicolis juncti
In Laudibus Christi
Laudiflua voce
Domino cantate,
Quem collaudant sancti
Mors et vita Blasii.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Indutus fortitudinem
atque decorem gloriae
Post devictos mirabiles
elati maris turbines
Athleta regnat Blasius
cum Christo in coelestibus.

2. Interno mentis jubilo
Laeti servite Domino,
Oves ejus et populus;
In adspectu semper ejus
Pro nobis oret Blasius.

3. Te, summa veri gaudii,
Agonizantis Blasii
Sancta sitivit anima
Et caro multiplicia
Per tormentorum genera,
Quo, precamur, perpetuam
Adipiscamur gloriam.

Ad Benedictus.

A. O splendor solis,
qui terrena nubila tollis,
In regno cujus
splendescit spiritus hujus
Fortis agonistae,
per eum tibi supplicat iste
Grex tuus, illustra
confirmans pectora nostra.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Agonista martyr Blasi,
praesul dilectissime,
Qui suspensus eras ligno,
obtruncaris capite,
Audi clemens preces nostras
et peccata dilue.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisin. Nouv. acq. 116. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. B. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 14. C. — Brev. ms. Claromontense anni 1335. Cod. Claromonten. A 4 c. D. — Brev. ms. Claromontense anni 1454. Cod. Claromonten. 73. E. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. F. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. G. —
In 1. Vesp. ad Magn. A fehlt A. — Ibid. 2 Blasii fehlt B. — Statt dieser A steht in F:

Praesulis in laude Blasii, Sion sacra, gaude,
Christoque sit data laus tua et vox tua [grata],
Ut prece devota resonet tua concio tota.

In 1. Noct. R 1, 2 praeclari fehlt A; Christi fehlt CE. — Statt dieses R steht in G das folgende:

Satagemus hunc laudare,
Psalmos, hymnos decantare
Voce, chordis, organo,
Ut per hanc celebritatem
Consequamur claritatem
Coelesti palatio;
V. Dies ista celebretur,
Cleri chorus jucundetur
Cum magno tripudio.

R 2, 2 Iditum A; idrium B; editum C; hidithum E; aditum FG. — R 2, 7 Dei fehlt ACE. — R 3, 1 O pretiose B. — R 3, 4 Commenda tu B. — In 2. Noct. R 1, 6 Et signo crucis C. — R 2. Festivam diem etc. G. — R 2, 1 Ante tribunal C. — R 2, 2 ire jussus F. — R 2, 4 inquit praesul BCE. — R 2, 6 tibi admonuit B. — R 2, 7 Ut dem liber illi gratiam B; ut celebrem illi F. — R 3, 5 pectinibus B. — R 3, 8 inquit praeses BC. — In 3. Noct. A 1, 3 Horrens partes Argeicas A; Artes Argeicis B; Artes Argeicas E; Ardens Argeicas F. — A 2, 1 Diligebat clausus B. — A 2, 2 martyr almus B. — A 2, 3 Deo mente F. — A 3, 2 qui causa patienter B; quisquam G. — A 3, 3 sanctis B. — R 1, 8 sunt aeterna numina A; numina caeca F. — R 2, 2 sq. non mundana B. — R 2, 4 O praesulem F. — R 2, 8 Laminas et ungulas A. — R 3, 1 martyrum decus A. — R 3, 3 Fove votis B. — R 3, 4 Et fugato BF. — Prosa fehlt BCFG. — Ibid. 2, 1 deportavit A. — In Laud. A 2, 1 Inter vehementi jubilo F. — A 2, 3 ejus fehlt AE. — A 4, 1 aqua B. — A 5, 1 cunctis F. — A 5, 2 Coelicolis inserti G. — Ad Bened. A, 8 confirmans pectore A. — In 2. Vesp. ad Magn. in A FG:

A. O praesul et agonista,
Blasi, per quem dies ista
Mundo (re)fulget celebris,
Qua de hoste triumphasti
Et ad lucem sic migrasti
De mundanis tenebris,
Tua prece, nos precamur,
Sursum trahe, ne trahamur
Carnis ab illecebris.

16. De sancto Caesario.

In 1. Vesperis.

R. Splendida totum per orbem
refulget solemnitas
Diei, quam patris almi
transitus Caesarii
Decoravit quaque junctus
est choris angelicis;
V. Hujus tanti fulti patris
nunc beatis precibus
Jucundemur in hac die
cum supernis civibus.

Ad Magnificat.

A. Gaudium anni reduxit
magnum nobis orbita,
Cum [Caesarium] excepit
coelorum sublimitas,
Quo Deus unus perducat
nos beata trinitas.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus regem regum,
Christum Dei filium,
Qui secum provexit sanctum
Hodie Caesarium
Civium ad supernorum
splendidum consortium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Post sanctissimi excessum
praesulis Eonii

Mox Caesarius sepulchri
raptus de latibulo
Electusque est a cuncto
Arelatis populo.

2. Hujus sancti viri [erat]
radix devotissima,
Moribus et fide satis
floruit prosapia,
Quod nobilitatis certe
est exemplar celsius.

3. Cumque septimi annorum
scilicet curriculo
Sanctus foret, jam tegimen
suum clam Caesarius
Offerebat saepe nudus
manens indigentibus.

Responsoria.

1. Vir fuit dilectus Deo
nomine Caesarius,
Admirandae sanctitatis
exsistens a puero,
Cujus ortus a personis
exstitit clarissimis;

V. Sacra namque mox in eo
ab ipsis cunabulis
Christi gratia juvante
excrevit religio.

2. O virum vere beatum,
cujus nempe animum
Non visus neque auditus
quiverat avertere
A coelestium bonorum
dulcissimo nectare,

V. Cujus erat mens intenta
gaudiis perennibus
Nec ab eis vel momento
sequestrata exstitit.

3. Cumque vir Domini missus
foret in exsilium,
Casus venit, ut flagraret
ipsa urbs incendio,
Populique conclamarent:
sancte, nobis subveni;

V. Atroces flammarum globi
dum saevirent, improba
Turba supplex invocabat
Domnum mox Caesarium.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum discuteretur verbis
mox parentum asperis,
Suis quid de vestimentis
nudus manens gesserit,
At ipse sibi sublata
refert a viantibus.

2. Ipse sacra nitens jussa
exsequi jam omnia,
Cuncta mundi blandimenta
respuit ac terrea
Lirinorumque sanctorum
expetit consortia.

3. Spiritus nequam, ingressus,
quendam satis miserum,
Per os ejus clamitabat
post beatum sic virum:
O Caesari, nolo vadas
illuc, quo tu properas.

Responsoria.

1. Tunc misertus praesul Christi
conclamantis populi
Se ignivomo furori
concitus opposuit,
Incumbens orationi
solo flexo poplite

V Mox ut terrae genu flexit,
vires mirabiliter
Ignium exstinxit.

2. Igitur comperta princeps
atque rex nefarius
Innocentia beati
praesulis Caesarii,
Poscit supplex, ut ad suam
redeat ecclesiam;

V. Tanto redeunti patri
civibus ab omnibus
Comitiva materiis
et cereis occurritur.

3. Christi dum confessor almus
apud aulam regiam
Moraretur, Ravennatis
misertus est viduae,
Filium quae nuper functum
ejulabat unicum;
V. Nam cum haec diu jaceret
ejus ad vestigium,
Mox orando suscitavit
vivumque matri reddidit.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tunc sanctus miseratus
mox bibendi poculo
Benedicto porrectoque
curat a daemonio,
Id quod ejus referente
cognitum est comite.

2. Sanctus mox ut necti quivit
monachorum cuneis,
Coepit eminere cunctis
in virtutum actibus,
Et qui instruendus venit,
perfectus apparuit.

3. Tunc directus est medendo
a patre sanctissimo
Ad urbem Arelatensem
viro illustrissimo,
Nomine Firmino nempe
ac christianissimo.

Responsoria.

1. Cum jam sol occubuisset
declinans ad vesperum,
Viro Dei ad altare
praesentatur mulier,
Quae cum spumo ac stridore
ejulabat jugiter;
V. Tunc sanctus solo prostratus
in orationibus
Omnem vim daemoniorum
mox ab ea depulit.

2. Quidam puer clari viri
ac simul patricii
Ab immundo vexabatur
spiritu frequentius,
Quem vir Dei consecrato
unctum sanat oleo.
V. Ita liberatus puer
est a nequam spiritu,
Ut ultra eum tentare
nequaquam praesumeret.

3. Cujusdam Arelatensis
ministri ecclesiae
Filia gravi languore
jacebat praemortua,
Pro qua vir Dei oravit,
patri sanam reddidit.
V. Sic illa muta manebat
jam puella triduo,
Ut nec ore loqui posset
cernere nec oculis.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Cumque jam exitus sui
cerneret per spiritum
Diem proximum, se vehi
jussit in coenobium,
Ipse quod patrarat dudum
ad opus virgineum.

2. Convocatis mox ancillis
Christi, quod audierat,
Consolatur, ne movere
suus eas transitus
Debeat, quod se patronum
scirent apud Dominum.

3. Cui nos, o pater sancte,
desolatas deseris?
Quibus ille: non vos, ait,
benedictae, desero,
Sed pro vobis rogaturus
ad Christum accelero.

4. Cuncta nunc simul creata
benedicant Dominum,
Tantum qui nobis patronum
dedit in perpetuum,

Cujus meritis juvari
sentiamus jugiter.

5. Laudet coelum, laudet terra,
Deum laudent omnia
Conditorem in beati
transitu Caesarii,
Quem Christus nobis patronum
conferat perpetuum.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ita nos amicus Dei
faciat Caesarius
Celebrantes interesse
festivis praesentibus
Gaudiis, quod mereamur
perfrui perennibus.

Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 3 Lücke von vier Silben; Caesarium ergänzt. — In 1. Noct. A 1, 5 Erectusque. — A 2, 1 Lücke von 2 Silben; erat ergänzt. — R 2, 5 quiverat se corruere. — In 2. Noct. A 2, 5 Ad ipse. — A 2, 4 terrena. — R 1, 9 sq. unvollständig. — R 2, 9 comitivam. — In 3. Noct. A 1, 1 fehlt eine Silbe; lies Huncque sanctus? — R 2, 7 sq. est puer. — R 3, 6 et patri. — In Laud. ad Bened. A prosaisch.

17. De sancto Calixto.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gratuletur
Christi familia,
Dies nobis
haec refert gaudia,
Qua Calixtus
victrici laurea
Redimitus
intravit aethera,
Tibi, Christe,
sit laus et gloria.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum, regem
et formam martyrum,
Adoremus,
laude dignissimum,
Qui triumphum
Calixto martyri,
Cum triumpho
coronam contulit.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus Calixtus pontifex
Meditabatur jugiter
In lege Domini.

2. Dum Dei legem explicat,
Fremit praeses inania,
Meditans illum perdere.

3. Ut rapiatur, imperat,
Sed in raptores caecitas
Irruit subito.

4. Vim virtutis intuitus
In Calixto Palmatius
Ad Dominum convertitur.

5. Verba sancti
percipit Dominus
Cum clamore
gementis spiritus,
Et exauditus est.

6. In tuo, Deus, nomine
Multo signorum opere
Calixtus claruit.

Responsoria.

1. Praesul Calixtus nomine
Pro Christo fuso sanguine,
Coelos ascendens hodie,
Palmam refert victoriae;
V. Coetu fretus angelico
Sanctorum datur numero.

2. Orabat in coenaculo
Multis secum de populo,
Subvertitur cum idolo
Domus subjecta Zabulo

V. In argumentum fidei,
Dum verbo plebem reficit.

3. Audit praefectus populi
Casum domus et idoli,
Ut rapiatur, praecipit,
Calixtus servus Domini,

V. Furori satisfacere,
Quo torquebatur pectore.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Qui confidens in Domino
Minanti se Palmatio
Praesentari non timuit.

2. Ruga carens et macula
Aeterna tabernacula
Ingredi meruit.

3. Vítam a Deo petiit,
Dedit et superaddidit
Coronam gloriae.

4. Vir Calixtus
celeber meritis
Coeli claves
successor Simonis
Atque curam,
ovium suscipis
Romae et orbis.

5. Pastor factus
gregis Dominici,
Virgam ferens
cum tuba ductili
Gregem pascit.

6. Tuba mittit
sonum horribilem,
Terret hostes
longius abigens
Ab ovili.

Responsoria.

1. Satelles domum subiit,
Ubi Calixtum didicit,
Qui nebula circumdatus
Caecitate percutitur,

V. Ut viro Dei crederet
Nec fidei resisteret.

2. Vir Domini sollicitus
In deducendis ovibus
Virgam cum tuba ductili
Tenet et feras abigit,

V. Non dormitando palpebris
Nec dando somnum oculis.

3. Dum recreat in Domino
Fideles vitae pabulo,
Calixtus raptus subito
Concluditur ergastulo

V. Pro fidei mysterio,
Pro veritatis studio.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Ad pascua
ducit uberrima
Dei pascens
hic animalia
Semper sollicitus.

Responsoria.

1. Arta clausus custodia
Profligatur inedia,
Tyrannus interdixerat
Ei quaevis edulia,

V. Ut vel poenis deficeret
Vel votis ejus cederet.

2. Flores et laeta gramina
Mundi Calixtus spreverat
Desertum mentis appetens,
Ibi constanter permanens,

V. Vanam calcavit gloriam
Et fallentem insaniam.

3. Expositus ad gravia
Christi miles supplicia
Pro fidei constantia
Torquetur mente placida
Dei praedulcis hostia,

V. Cui vivere Christus erat
Et mori lucrum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Praecinctus martyr
fide non modica

Superavit
fluctus et flumina
Maris hujus.

2. Jubilemus
sanctorum Domino,
Cui Calixtus
perenni jubilo
Cum sanctis jubilat.

3. Invigilans
commissis ovibus
Pavit gregem
Domini sedulus
Pastor pervigil.

4. Benedixit
Calixtus Domino,
Quod addictus
gravi supplicio
Pro eo patitur.

5. Psalterii
simul et citharae
Peritus cantat
laudans assidue
De coelis Dominum.

Ad Benedictus.

A. Sanctitate
juncta justitiae
Servit Deo
pulsa formidine
Cum tyranno
juncto certamine
Vicit, refert
palmam victoriae.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Vir Calixte,
Domini gratia
Quem solemnis
canit ecclesia,
Te precamur,
audi precamina,
Sentiamus
tua suffragia,
Ut ad prima
ducamur gaudia.

Brev. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacen. 134. add. saec. 13/14. — In allen Noct. ist R 4 prosaisch. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 10 reducamur Hs.

18. De sancto Deodato.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Omnes una congregati
Ad tanti laudem praesulis
Solemnia Deodati
Decantemus cum modulis.

2. Gratia Dei praeditus,
Ut cui plus committitur,
Antistes legit inclitus,
Plus ab eo exigitur.

3. Nivernensem praesulatum
Mox reliquit Ammonita,
Timens praebuit se gratum
Deo factus eremita.

4. Spem salutis praedicabat
Virtutibus sublimatus
Et egenos sustentabat
Dei munere ditatus.

5. Iste vir Israelita
Promeruit decorari,
Qui stat in utraque vita
Cum supremo angulari.

Ad Magnificat.

A. Clari festi praesentia
Omnis fidelis anima
Cordis exsultet jubilo
In Christo Jesu Domino,

De quo gaudet solemnio
Deodatus continuo,
Ubi securus lapsuum
Memor sis tui memorum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Casta mente Deo
surgamus psallere nostro,
Regna Deodato
qui coelica contulit almo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir Deodatus
In lege Dei sedulus
Die ac nocte gemina
Replebatur scientia.

2. Super montem ecclesiae
Constitutus catholicae
Nec regibus nec populis
Praecepta Dei tacuit.

3. Voce cordis ad Dominum,
Cujus est salus omnium,
Clamavit et in gloria
Susceptus est angelica.

Responsoria.

1. Beati patris annua
Deodati solemnia
Lux hodierna revocat
Et pia corda renovat;
V. Magistri quippe gloria
Discipulos condecorat.

2. Claro Francorum stemmate
Natus hic felicissime
Veri Dei notitia
Fulsit a pueritia,
V. Ingenio laudabili
Perscrutans dogma fidei.

3. Cumque per dies singulos
Fieret se ipso melior,
Populis Nivernensibus
Subrogatur episcopus,
V. Factis et dictis cognitus
Per omnia catholicus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In diebus angustiae
Deus ejus justitiae
Sanctum suum solatio
Dilatavit mirifico.

2. Deus in multitudine
Suae misericordiae
Deducens suum famulum
Direxit ad hunc Vosagum.

3. Homo coelestis habitus
Hinc et terrestris angelus,
Gloriosus emicuit
Sanctus et honorabilis.

Responsoria.

1. Suscepto devotissime
Episcopatus apice
Instanter gessit opera
Honori tanto congrua,
V. Solertia pervigili
Quaerendo, quae sunt Domini.

2. Semper devotus pontifex
Deo vacare appetens
Mundi relictis omnibus
Vult esse solitarius,
V. Nam totus Deo deditus
Nomine et operibus.

3. Cum discipulis vir Dei
Secreta lustrans Vosagi
Perstitit in Gallilaea,
Valle satis accommoda,
V. Prius perpessus plurima
Ab invidis incommoda.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Propter se factum pauperem
Deodatum respiciens
Ex sede sua Dominus
Vitae ditavit opibus.

2. Hic operans justitiam,
Quaerendo vitae patriam
In fronte verum praetulit
Nec linguam dolo polluit.

3. Mundo corde et manibus
Deodatus innocuus
Scandere montem Domini
Alacriter promeruit.

Responsoria.

1. Ex locorum vicinia
Et antiqua notitia
Deodato carissimus
Hidulphus erat inclitus,
V. Qui Prumas Trevirensium
Nuper intrarat eremum.

2. Videns beatus undique
Multos ad se confluere
Apud Juncturas gemina
Construxit monasteria,
V. Ibi degens amabilis
Suis atque extraneis.

3. Venerabilis pontifex
Jam senio deficiens
Morte ad vitam transiit
Corporis liber vinculis,
In qua sentitur vivere
Miraculorum munere.
V. Peregrinus et humilis
Seminavit in lacrimis,
Sed gaudens vitam messuit.

Ad Laudes.

Antiphonae.

1. O quam sunt credibilia
Tua, Deus, eloquia,
Parasti tuo famulo
Aptam sedem in eremo.

2. Intremus portas Domini
Confessione supplici
Et hymnis ejus atria
Per Deodati merita.

3. Deum sitiens anima
Hujus sancti dignissima
Per deserta et invia
Quaerebat vitae gaudia.

4. Benedicite Dominum
Omnes filii hominum,
Hunc sanctum corde humilem
Qui benedixit praesulem.

5. Domini nomen solius
Senex cum junioribus
Laudent, cujus est gratia
Deodatus in gloria.

Ad Benedictus.

A. Fortis atque macrothymus
Deodatus calogerus
Post prolixa et plurima
Hujus vitae certamina
Domini sui gaudio
Donatus est perpetuo.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O praesul hagiastice,
Deodate, nos refove
Meritis et precamine
Apud Dominum gloriae,
Ut expurgatis omnibus
Mentis et carnis sordibus
Te praevio perpetua
Adipiscamur gaudia.

Brev. ms. S. Deodati saec. 16. Clm. Monacen. 10909. — In 1. Vesp. steht der Hymnenanfang: Dignis summo in laudibus; der Hymnus selbst fehlt. — 3. Noct. R 2, 6 Suis et extraneis Hs. — Ad Laud. ad Ben. A 2 kalogepoch Hs.

19. De sancto Elzeario.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. A dextris sedet gloriae,
Nam a dextris justitiae
Sedit vita mortali,
Virgam virtutis explicat
Et nationes judicat
Concussans caput mali.

2. Justorum in consilio
Dulcique contubernio
Et congregatione
Mandata dat fidelia,
Dum salutis utilia
Jubet Christi sermone.

3. Dispergens dans pauperibus
Pietatis visceribus
Commodans miseretur,
Disponens se judicio,
Cum recta generatio
Christi benedicetur.

4. Elzearium nobilem
Respexit Deus humilem
In terra conversantem,
Collocans cum principibus,
Choris quoque coelestibus
In gloria laetantem.

5. Laudant gentes et populi,
Illustres magis saeculi,
Qui manet in aeternum,
Clarum sequentes comitem
·Per sanctitatis tramitem
Ad bravium supernum.

Ad Magnificat.

A. Proles digna Provinciae,
Stirps generosa comitum,
Princeps summae clementiae,
Decus et honor militum,
Elzeari beate,
Exora, dari veniae
Nobis et vitae meritum
Tandemque fructum gloriae
Post hujus vitae transitum
In coeli claritate.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem laudantes omnium
In psalmis jubilemus,
In quo et Elzearium
Voce magnificemus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir consilium
Devitat impiorum,
Piorum fert vestigium
Sequens viam justorum.

2. Adversus Christum Domini
Plangit conventionem,
Qui vitam dedit homini
Per suam passionem.

3. Voce clamat ad Dominum
In morte dormiturus,
Post vultum plenum luminum
Monstrat resurrecturus.

Responsoria.

1. Puer beatus cingitur
Ad carnem chorda dura
Adolescensque sequitur
Sermonum Christi jura
Familiamque traditur
Pia formasse cura,
V. Per quam Deus extollitur
Et proximus diligitur
Intentione pura.

2. Carnis horrens delicias
Cilicio vestitur,
Corpus sentit angustias
Amictus, dum sopitur,
Sic et per abstinentias
Jejuniis nutritur.
V. Jocos sprevit et nuptias
Et sacculi blanditias,
Dum Christi crux ambitur.

3. Desponsatur virginitas
In matre salvatoris,
In sancto fulget puritas,
Conjugium honoris,
Sic fit perfecta caritas,
Vim vendicat amoris.
V. Cor, gestus et activitas
Per cunctas tenens semitas
Virginei pudoris.

3. Caritatis incendio
Salutem animarum
Verbis sitit et studio
Viribus medullarum,
Hinc nullo pensat pretio,
Quod mundus habet carum,
V. Hinc pius in obsequio
Egenis fit auxilio
Plerisque in poenarum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cordis signat laetitiam
Sereni vultus lumen,
Nam mundam conscientiam
Sibi dat Christi numen.

2. Verba percepit auribus
Et pauperum clamorem,
Quorum necessitatibus
Se dat intercessorem.

3. Honor, corona, gloria
Confessori beato,
Dei magnificentia
Ad coelos elevato.

Responsoria.

1. Vir lenis, mitis, humilis
Se clamat peccatorem,
Dulcis, blandus, affabilis
Nec despicit minorem
Egenorumque pabulis
Se praebet servitorem,
V. Leprosos lavans osculis
Mulcet cultusque nobilis
Se monstrat contemptorem.

2. Vir rectus a justitia
Non novit declinare,
Amor, vis, munus, odia
Hunc nequeunt turbare,
Sic perfecta judicia
Perfectus scit amare,
V. Juncta misericordia
Damnatorum supplicia
Docebat deplorare.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. In monte sine macula
Quievit castitatis,
Hic Dei tabernacula
Habitat cum beatis.

2. Invenit tua dextera
Omnes, qui te oderunt,
Cunctis dum donas munera,
Qui tibi mala quaerunt.

3. Cordis habens munditiam
Et manum innocentem
Ascendit montis gloriam
Terrena transcendentem.

Responsoria.

1. In summa vehit spiritum
Orationis alis,
Fervescit in intuitum
Adspectus facialis,
Devote fundens gemitum
Pro retractivis malis;
V. Sic sentit cor imbibitum,
Ut cum venit ad reditum,
Nec paret sensualis.

2. Invicta patientia
Christi armat athletam,
Contemptus et opprobria
Mentem vere quietam,
Rerum quoque dispendia
Probant pace repletam,
V. Mors, languor, vis, fallacia
Nec tristant quaeque tristia
Animam semper laetam.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Praecinctus pudicitia
Supra carnis incendia
Ut dominus regnavit,
Decorem mentis induens,
Fortitudinem vestiens
Corpus terrae firmavit.

2. Servus Dei laetitia
Clarescit ad convitia
In exsultatione,
Divinum intrat atrium
In hymnis confitentium
Laudis confessione.

3. Sic super stratum proprium
Memor est per cilicium
Christi Jesu plagarum,
In quem sitivit anima
Et caro sibi proxima
Luce vigiliarum.

4. Patrem, filium, spiritum
Per operum circuitum
Semper benedicamus,
Sancti et corde humilis
Cum laudibus et jubilis
Magnalia canamus.

5. Terrae reges et principes,
Et juvenes et virgines,
Coeli laudate Deum,
Sequentes Elzearium,
Nam rex et princeps omnium
Ad coelum vexit eum.

Ad Benedictus.

A. Exsultet Apta civitas,
Quam exornat praeclaritas
Felicium membrorum,
Tantoque privilegio
Tu dotata religio
Ecclesiae minorum,
In te sunt ossa condita,
Quibus aegris est reddita
Completio votorum;
Ad te, confessor optime,
Clamant languentes animae
Pro venia malorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Ex utero principium
Et generis initium
Sumens stirpe clarorum
Die virtutis claruit,
Hinc sociari meruit
Splendoribus sanctorum.

2. In toto corde Dominum
Confitetur et luminum
Patrem laude septena
Sanctumque nomen Domini
Suo commendat agmini
Devotione plena.

3. Potens in terra timuit,
Cujus mandatis voluit
Beatus obedire,
Gloria et divitiae
Non poterant justitiae
Ipsius contraire.

4. Ex hoc nunc et in saeculum
Dei per solis circulum
Sit nomen benedictum,
Vosque laudate, pueri,
Puerum suo corpori
Tenentem finem strictum.

5. Laudate, gentes, Dominum,
Quo tempus per interminum
Veritas manet rata,
Cujus misericordia
Est per sancti suffragia
Super nos confirmata.

Brev. ms. Romano-Franciscanum anni 1412. (Privatbesitz.) — In 1. Noct. R 3, 8 tenent. — In 2. Noct. A 1, 2 lumine. — A 1, 4 numine. — R 2, 6 Perfectas. — R 3, 1 Caritas. — R 3, 4 Et viribus. — R 3, 7 Huic pius. — In 3. Noct. R 3, 1 velut spiritum. — In 2. Vesp. ad Magn. A wie in 1. Vesp.

20. De sancto Felice.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Sancte tua Felix
prece fac sit plebs tua felix,
Cui mens est totis
tibi nunc adsistere votis;
Plebem cum clero
duc sic moderamine vero,
Te duce confisi
quo regna petant paradisi.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem laudemus,
mitem quem semper habemus,
Felicis cursum
qui duxit ad aethera sursum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fuit vir iste beatus
A Christo multum amatus,
Consilium impiorum
Spernens et iter pravorum.
2. Cum infremuissent gentes
Christi servum insequentes,
Araneae fuit tela
Illi scutum et tutela.
3. Licent sint multiplicati
Hostes hujus Deo dati,
Ad Dominum cum clamavit,
Salus ejus hunc salvavit.

Responsoria.

1. Gaudens in festo,
pia plebs, Felicis adesto,
Gaudia duc mente
tanto pastore tuente,
Nam poteris facile
saeclum tunc spernere vile;
V. Hunc satis exora,
per eum cuncta meliora.

2. Hunc pater ut morum
plenum videt atque bonorum,
Haeredem carum
rerum facit esse suarum,
Quas impertitur
fratri, pater ut sepelitur;
V. Sprevit opes mundi
pueri mens coelica mundi.

3. Doctus scriptura
Felix mundi peritura
Despicit, in caelis
spem votis ponit anhelis,
Maximus hinc animo
praesul congaudet ab imo;
V. Presbyter hic factus
sanctos firmatur in actus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctum hunc mirificatum
Scimus atque decoratum
A Deo, cum de carcere
Eduxit eum libere.
2. Mane Domino adstabat
Felix iste et orabat,
Cujus vox est exaudita
Pro plebe sibi subdita.
3. Mirabile nomen Christi
Comprobatur sancto isti,
Quem carceris de foribus
Eduxit clam custodibus.

Responsoria.

1. Urbe Nolanae
Felix non vixit inane,
Sed, quem dilexit,
populum sub praeside rexit,
Qui senio fractus
felices gesserat actus,
V. Et quia turpe furit
mala gens, illum metus urit.

2. Felix turbatur,
   sine sancto dum viduatur,
   Namque senex eremum
   cupiens fugit et loca demum,
   Intrat sentosa
   dumis scopulisque perosa,
V. Mundanum cultum,
   cupiens vitare tumultum.

3. Urget pagana
   gens Felicem malesana,
   Nomine pro Christi
   carcer sancto datur isti,
   Sub quo congestae
   straverunt fragmina testae,
V. Divinum numen
   dat cum requie sibi lumen.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. In Domino fidens fuit
   Felix, dum gens caeca ruit,
   Nam non videbant videntes
   Hunc, ad quem erant loquentes.

2. Felix hic sine macula
   Intravit tabernacula,
   Quo coelesti cum copula
   Requiescit in saecula.

3. Desiderium animae
   Tribuisti, altissime,
   Felici, qui feliciter
   Ad te nostrum regat iter.

Responsoria.

1. Angelico fretus
   ductu de carcere laetus
   Felix egressus
   illuc tulit illico gressus,
   Quo praesul sanctus
   sanctos dat pectore planctus,
V. Felix deserto
   laetatur valde reperto.

2. Dat in divina
   brumali tempore spina
   Botrum, qui fusus
   morienti restruit usus,
   Conatu magno
   pastor portatur ab agro;
V. A Domino factum
   est hoc admirabile factum.

3. Praesule excepto
   non flecti dogmate coepto
   Felix intendit,
   gens dentibus impia frendit,
   Effugit hic tela,
   quem servat aranea tela;
V. Sic Christus frangit
   hos, quos spes idola tangit.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Persequentum postquam manus
   Evaserat Felix sanus,
   Hunc vidua quaedam pavit,
   Sicut Christus ordinavit.

2. Sacri roris infusio
   Potavit in compluvio
   Christi servum dante Deo
   Aestu siccato puteo.

3. Cessante malorum rabie
   Relocatur ecclesiae
   Felix, tunc migrat maximus
   Praesul ad coelos Maximus.

4. Eligitur episcopus
   Felix, sed non tantum opus,
   Cum humilis esset vere,
   Praesumit sibi sumere.

5. Populo Felix presbyter
   Doctrinae praebuit iter,
   Donec ejus est spiritus
   Sursum invectus coelitus.

Ad Benedictus.

A. Felicem hunc veneremur,
   Ejus actus imitemur
   Orantes spe sedula,
   Ut in coelesti gloria
   Per ipsius suffragia
   Regnemus in saecula.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Ecclesia mater sancta gaude
Laeta Christum digna [lauda] laude,
Qui ab oriente in Felice
Te beavit alumno felice.

2. O quam Christus in hoc mirabilis
Praedicatur atque laudabilis,
Quem ornavit miris virtutibus,
In saeculis narrandis omnibus.

3. Jeremiam hic fratrem habuit,
Fratres eadem mens non tenuit,
Nam vitae alter contemplativae,
Alter vero inhaesit activae.

4. Mundus mundum Felix conculcavit,
Ad superna semper anhelavit,
Mundum linquens et ejus gaudia
Coeli jam possidet palatia.

5. Gemma lucis, Felix eximie,
Ora Christum, solem justitiae,
Ut tenebris nostrae nequitiae
Lumen verae det poenitentiae.

Ad Magnificat.

A. O Felix, pastor inclite,
Perduc ad pascua vitae
Te laudantem gregem istum,
Ut cum coelorum civibus
Aeternis laudet laudibus.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884. — In 3. Noct. A 3, 3 qui fehlt. — R 3, 4 frendens. — In Laud. A 3, 1 lies mali?. — In 2. Vesp. A 1, 2 lauda ergänzt. — A 2, 4 In ergänzt. — Ad Magn. A, 5 laudet civibus.

21. De sancto Ferreolo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Laus tibi, Ferreoli
rex, quod voluit tibi soli
Ferreolus miles
animos offerre viriles.

2. Nemo Dei miles
mundana negotia quaerit,
Nam servus dominis
nemo duobus erit.

3. Sanctus ei placuit,
cui se servire probavit,
Dum plus arma Dei
quam mundi culmen amavit.

4. Legitime certat
pretiosae in mortis agone
Miles eique datur
victricis palma coronae.

5. Desudat miles,
ut praemia digna reportet,
Agricolam primum
de fructu sumere oportet.

R. Quantus amor sancti,
quantus, quam fortis amanti,
Ut mors est fortis,
dum non timet aspera mortis,
Lampas est ignis
et habet flammam sine lignis,

V. Non exstinxerunt
hunc flumina, quae tumuerunt.

Ad Magnificat.

A. Tortorem jam deposuit
de sede potentem,
Exaltans humiles Dominus
tamquam esurientem,
Justitiam replens
ditem dimisit inanem
Angelicumque suo
puero dat sumere panem.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Qui bravium palmae
tibi se martyr dedit alme,
Et dator et munus,
trinus laudetur et unus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vir bene fundatus,
   in lege Dei meditatus,
   Lignum fructiferum
   conscendit ad ardua rerum.
2. Ardua sunt, celeri
   Christum sermone fateri
   Et plus quam gentes
   hunc formidare frementes.
3. Vir, cui susceptor
   Dominus fit, gloria, rector,
   Despicit iratos
   tribulantes multiplicatos.

Responsoria.

1. Cum Domino carum
   genus olim Christicolarum
   Sacrilegi reges
   ad iniquas cogere leges
   Arderent, caedes
   excepit Gallica sedes;

V. Haec peccatorum
   via consiliumque malorum.

2. Crispinus praeses
   coepit lustrare Viennam,
   Sanctis tormenta
   sibimetque parando gehennam.

V. Reges jusserunt
   ita, qui frustra fremuerunt.

3. Dum plerosque mori
   facit indulgetque furori,
   Ferreolus Christi
   Crispino proditur isti,
   Extra non, intus
   gladii munimine cinctus;

V. Intus erat Christus
   susceptor, gloria, virtus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ferreolus fultus
   divini lumine vultus
   Sacra Deo cara
   cordis mactavit in ara.
2. Larga voluntatis
   divinae praestita dona
   Ferreolo scutum
   prius, inde fuere corona.
3. Mirandus Dominus,
   qui servo regia donat
   Ornamenta suo,
   quem gloria honorque coronat.

Responsoria.

1. Praesidis imperio
   tortores inde beatum
   Carcere Ferreolum
   ferro claudunt oneratum,

V. Sed Deus intravit,
   qui sanctum mirificavit.

2. Ut biduo facto
   tenebras aurora removit,
   Sanctus erat liber
   resolutaque vincula novit,

V. Mane videns recolit,
   quod rex Deus impia nolit.

3. Dum custos dormit
   ad carceris ostia lente,
   Vir sacer accedit
   sentitque patere repente,
   Disponit fugere
   scriptura praecipiente,

V. Cum Domini cuique
   mirabile nomen ubique.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vir cavet in Domino
   confidens, ne sibi mittant
   Perfidiae virus,
   qui rectos corde sagittant.
2. Vir, qui justa facit
   maculosaque crimina nescit,
   Atria sancta petens
   in sancto monte quiescit.
3. A Domino vitam
   petiit, tribuitque petitam,
   Dans lumen verum
   per saecula longa dierum.

Responsoria.

1. Portas est urbis
egressus et altius haeret,
Consilio quaerebat iter,
quod eundo teneret,
Quave secuturos
potius ratione caveret;
V. Nam qui peccabant,
arcum pharetrasque parabant.

2. Properat orando
Rhodanum transire natando,
Dirigit egressus
in communi aggere gressus,
Ad Jarem capitur
fluvium nec longius itur;
V. Sic in monte Dei
meruit sedem requiei.

3. Ductus ab iratis
manibus post terga ligatis
Usque Brinacensis
terrae loca et ictibus ensis
Truncato capite
migravit in atria vitae;
V. Dantur ei dona,
lapidis pretiosa corona.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Praeses ait: quae tanta necis
fiducia? Christi
Sectam si refugis,
indulgeo, quae retulisti.

2. Quae promittis, ait,
volo eorum cedere juri,
Qui tibi militiam
sunt amplius exhibituri.

3. Cum te non flectant
bona, praeses ait, mala plectant,
Quae, nisi sacrifices,
cito, quam sint acria, disces.

4. Vidit eum flecti
non posse per aspera verba
Judex, affligi
per verbera jussit acerba.

5 Cum nec verberibus
valet ad scelerata referri,
Carcere praecipitur
claudi sub pondere ferri.

Ad Benedictus.

A. Sancta Viennenses
sibi praesidio atque decori
Membra futura fide
retulerunt nobiliori,
In ripa Rhodani
condentes ulteriori.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ne latitando diu
martyr foret absque decore,
Castalius vir praecipuus
virtutis amore
Basilicam grandem
fundavit in ejus honore.

Brev. Sosmense imp. Parisiis 1543.

22. De sancto Ferreolo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Fidelium turma, gaude
Cum Vienna, plena laude,
In honore digna coli
Gloriosi Ferreoli.

2. Imbutus vero dogmate,
Sacro lotus baptismate,
Sub habitu militari
Deo coepit famulari.

3. Contigit gentes impias
Per singulas provincias

Ad suos ritus profanos
Compellere Christianos.

4. Crispinus praesul subdolus,
Comperto, quod Ferreolus
Esset vere Christianus,
Statim misit in hunc manus.

5. Blandis, minis, verberibus,
Compedibus, carceribus
Et usque ad mortem pressus,
Semper Christum est confessus.

R. Beatus Ferreolus,
Virtute fidei armatus
Et dono Dei securus,
Rhodanum ingreditur
Et fusis precibus
ad Dominum
In ulteriorem
ripam transcurrit

V. Elementa servo Dei
Ferreolo famulantur,
Dum per omnem Rhodanum
Sine demersione transvehitur.

Ad Magnificat.

A. Ferreole,
Te ferrum limatum,
Ferro ligatum
Ferro litatum,
Martyrem
Ac patronum beatum
Petimus, nobis obtine,
Omni pulsa rubigine
Coelesti frui lumine.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem sempiternum pronis
adoremus mentibus,
Qui martyrem suum digne
pro meritis
Coronavit Ferreolum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir Ferreolus,
Quem de semita justorum
Non traxit hostis subdolus
Per devia peccatorum.

2. Quare fremuerunt
Gentes contra eum,
Reges astiterunt
Incolentes Deum?

3. Domine, multiplicatio
Ferreolo passionum
Est effecta benedictio
Ad vocem orationum.

Responsoria.

1. Divina providentia
Nomina consonantia
Rebus imposuit,
Et sub ferri materia
Ferreolo cum gloria
Nomen attribuit.

V. *Nomine aeterno haereditavit illum Dominus Deus noster.*

2. Inter principes saeculi
Et frequentias populi
Carnem, hostem, mundum vicit,
Totum Christo se subjicit.

V. *Memor verbi Domini reddebat, quae erant Caesaris, Caesari et, quae Dei, Deo.*

3. Ferrum de terra tollitur,
Igni purgandum traditur,
Cuditur malleo,
Ferreolus eripitur
Ab idolis et patitur
Tormenta pro Deo.

V. *Beatus vir, qui suffert tentationem, quoniam, cum probatus fuerit, accipiet coronam vitae.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum invocaret Dominum,
In quo firmiter speravit,
Sciant filii hominum,
Quod sanctum mirificavit.

2. Verba mea,
clamat, intellige,
Viam meam
ad coelos dirige.

3. Domine, noster Dominus,
Minuisti paulominus
Ferreolum ab angelis,
Quem tecum trahis in caelis.

Responsoria.

1. Ferreolum, militem inclitum,
Christianum, Crispino proditum,
Praesul jubet idolis servire
Aut in eum minatur saevire.

V. *Justus non conturbatur, quia Dominus firmat manus ejus.*

2. Ferreolus carceratus
Tenetur in compedibus,
Vinculatus, oneratus
Ferri magnis ponderibus,
Nec a divinis laudibus
Cessat vir beatus.

V. *Sciebat enim, se socium passionum futurum esse et consolationum.*

3. Somno die tertia
Custodes premuntur,
Sponte patent ostia,
Vincula solvuntur,
Rhodani recta via
Gressus diriguntur.

V. *Qui Petrum in mari, ne mergeretur, erexit, Ferreolum per fluvium secure tansvexit.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. In Domino confidens
A Domino respicitur,
Quem Deus justum videns,
Ab eo plus diligitur.

2. Domine, sine macula
Ferreolum invenisti,
Quem tua tabernacula
Inhabitare fecisti.

3. Domine, in virtute
Tua nobis praesta,
Colere cum salute
Ferreoli festa.

Responsoria.

1. Post Rhodani transitum
Martyr in agone
Reddit Deo spiritum
Percussus mucrone,
Obtinet per meritum
Praemium coronae.

V. *Corona aurea super caput ejus, expressa signo sanctitatis.*

2. Effusione sanguinis
Ferreoli dedicatur
Ope divini numinis
Locus, in quo tumulatur,
Caput sancti Juliani
Cum eodem collocatur.

V. *Quomodo enim in vita sua dilexerunt se, ita et per mortem non sunt separati.*

3. Jesu bone, fide firma
Ferreolo nos confirma,
Per precatum fiant firma,
Quae in nobis sunt infirma.

V. Praestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterque sancti
Spiritus almi.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Ferreolus, felix miles,
Sciens mundi res exiles,
Praeelegit munditiam,
Quae dat aeternam gloriam.

2. Ferreoli constantia
Per blanda, per supplicia
Probatur ex passione
In Christi confessione.

3. Ferreolo multiplicant
Multi tormenti cumulum,
Sed rumpit, quidquid applicant,
Qui benedicit saeculum.

4. Ferreolum martyrio
Post carceris ergastula
Coronavit pro praemio
Gloriosus in saecula.

5. Ferreole, miles Christi,
Qui terrena contempsisti,
Jam laudas cum martyribus
Dominum in coelestibus.

Ferreolus militavit,
Quem martyrem coronavit
Christus; hujus precibus
Laetemur in coelestibus.

Ad Benedictus.

A. O mira res, sub habitu
Mundanae militiae
Mundano mundus ambitu
Soli regi gloriae

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ferreole, munde mundo
Conversatus in immundo,
Ab immunda mundi faece
Nos emunda tua prece.

Offic. ms. S. Ferreoli in Puisaia saec. 15. Cod Parisien. 1348 saec. 15. — In 1. Noct. A 2, 4 Incolentes soviel als non colentes. — In 3. Noct. R 3, 6 sancti fehlt. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 2 Conversatos. — Hymn.: Ferreoli decantemus.

23. De sancta Fide.

In 1. Vesperis.

R. O quam dulcis memoria
De sancta Fide virgine,
Quae gaudet coeli curia
Cum angelorum agmine,
In paradisi gloria
Manet cum sancto numine;
V. Beata Fides fulgida,
Virgo et martyr splendida.

Ad Magnificat.

A. Hodie beata Fides,
Virgo et martyr, floruit,
Quae martyrii corona
Coronari meruit,
Ideo florens ut rosa
Laetatur cum gloriosa
Matre virgine
In coelesti culmine.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum, regem gloriae,
Jesum adoremus,
Sanctae Fides hodie
Festum celebremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sancta Fides igitur
Agennensi civitate
Ex nobilibus oritur
Proles plena sanctitate.
2. Haec induta candida
Stolaque virginitatis
Fulget Fides splendida
Odore suavitatis.
3. Aetate juvencula
Senex summa honestate
Fuit, sine macula,
Plena magna sanctitate.
4. Candore formosissima
Vultusque hilaritate
Claruit sanctissima
Jesu Christi bonitate.
5. Hanc apprehendit Dacianus,
Qui ab imperatoribus
Missus fuit quasi insanus,
Plenus multis sceleribus.
6. Frontem, os, pectus armavit
Ad Dacianum veniens
Et ad Dominum oravit
Signo crucis se muniens.

Responsoria.

1. Hodie mundi salvator,
Nostrae salutis amator,
Sanctam Fidem glorificavit,
In gloria exaltavit
Cum sanctis agminibus
In supernis sedibus.
V. Quae propter sacrum martyrium
Passa est supplicium
Et consecuta est praemium.

2. Sancta Fides igitur,
Agennensi civitate
Oriunda, hic colitur
Mira plena sanctitate
Nitensque mira claritate.
V. Nobilis ex genere,
Nobilior ex munere,
Divinae majestatis.

3. Istam videns Dacianus
Jubet ad se properare,
Infidelis et insanus
Jubet Deos colere,
Quos ipsa vult respuere,
V. Deum unum colere,
Deos plures despicere.

4. O quam dulcis et amoena
Sancta Fides et serena,
Quae suam animam
Transmisit ad gloriam,
V. Quae propter Dei filium
Passa est supplicium
Et post sacrum martyrium.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Quae es, inquit Dacianus,
Dic mihi, carissima?
Sum Fides, Christiana
A mea infantia.

2. Recede inquit Dacianus,
Ab ista stultitia,
Ad Deos nostros leva manus
Dans eis sacrificia.

3. O infelix Daciane,
Plene magnae invidiae,
Consilium das inane
Contra regem gloriae.

4. Hinc totus mundus resonet
Sanctae Fidis sanctitatem
Nosterque chorus celebret
Ejusdem festivitatem.

5. In festo hujus virginis
Cantet turba fidelium,
Chorus beatitudinis
Collaudet Dei filium.

6. Gaude, Agennae civitas,
Et tibi sit jucunditas,
Quoniam Fidis sanctitas
Floret in te et caritas.

Responsoria.

1. Candor virginitatis,
Decus mirae caritatis
Est Fides virgo inclita,
V. Ut Rachel amabilis,
Ut Hesther laudabilis,
Ut Ruth admirabilis.

2. Virginis praeconium
Sanctae Fidis nobilis
Chorus concinentium
Cantet laetus et humilis
Cum coelesti curia,
V. Gaudet cum Dei filio,
Cum sanctorum collegio.

3. Magnae dies laetitiae
Beatae Fidis virginis
Illuxit nobis hodie
Atque beatitudinis;
Hanc Dacianus impius
Martyrizavit impie
Fidemque nostram nesciens
Sed repletus invidia.
V. O infelix Daciane,
Quam tu miser, quam insane.

4. Fides post martyrium,
Quod tulit propter Dominum,
Spiritum exhalavit,
Qui ad coelum volavit,

Ubi gaudet quotidie
Cum rege gloriae.
V. Sancta Fidis anima
Post dura certamina
Paradisum intravit.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Cantica laetitiae
Decantemus hodie
Ad honorem virginis,
Sanctae Fidis martyris,
Quae propter martyrium
Habet Dei praemium.

Responsoria.

1. O flos vallis virginalis,
Lilium munditiae,
Rosa temporis vernalis,
Fructus patientiae,
Fides, corona regalis
Christi regis gloriae;
V. Virgo Fides, martyr Christi,
Gaudium laetitiae
Et coelestis patriae.
2. Felix Fides sanctissima,
O virgo beatissima,
Quae coeli gaudes curia
Inter sanctorum agmina,
V. Ora pro nobis jugiter,
Ut salvemur perenniter.
3. O beata sponsa Christi,
Virgo beatissima,
Quae Deo grata fuisti,
Virgo prudentissima,
Suscipe jam devotorum
Tuorum precamina;
V. Virgo dulcis et decora
Pro nobis Deum exora.
4. Hodie beata Fides
Migravit ad Dominum,
Ut testatur ista dies,
Sustinuit martyrium,
Unde datur sibi quies
Et magnum solatium;
V. Propter fidem salvatoris,
Jesu Christi redemptoris,
Pervenit ad gaudium.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Dominus regnavit,
Quem Fides laudavit;
Laudando laudemus
Deum et amemus.

Ad Benedictus.

A. Hodie beata Fides
Migravit ad Dominum,
Hodie gaudet in caelis
Sistens ante Dominum,
Unde Deus collaudatur
Nunc et in perpetuum.

Ad Horas Antiphonae.

Ad Primam.

A. Ad Primam Fidem laudemus
Cantantes officium,
Cujus festum celebremus
Ejusque martyrium,
Ut cum sanctis exsultemus
In choro laudantium.

Ad Tertiam.

A. In Tertiis decantemus
Nunc sanctae et exsultemus
Ei, qui legem posuit,
Peccata nostra diluit.

Ad Sextam.

In Sexta potens laudetur
Et beata celebretur,
Christus, qui nunquam defecit,
Beatam Fidem elegit.

Ad Nonam.

A. In Nona rerum omnium
Laudemus Christum Dominum,
Qui fecit mirabilia,
Det nobis coelestia.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Adest dies laetitiae,
In quo Fides sanctissima
Conscendit thronum gloriae
Inter sanctos laetissima.

2. Haec est Fides, quae nescivit,
Virum in deliciis,
Sed Jesu Christo fruitur
Sanctis pudicitiis,
Tandem ad coelos transiit
Fruens summis gaudiis.

3. Haec est Fides speciosa,
Plena sancto flamine,
Virgo redolens ut rosa,
Mira pulchritudine,
Coelo gaudet jucundosa
Cum sanctorum agmine.

4. Sancta Fides veneretur
A cunctis fidelibus,
Et verus Deus laudetur
In supernis sedibus,
Et nobis venia detur
De cunctis criminibus.

Ad Magnificat.

Post sacrum martyrium
Et dirum supplicium
Fertur ad coelestia
Virgo Fides egregia,
Quae gaudet in coelestibus
Juncta coeli civibus.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. 13/14. Cod. Casanaten. B VI 17 (1191). add. saec. 14. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 7 lies: Maria matre virgine? — In 1. Noct. R 2, 5 Nitensque hic mira. — In 2. Noct. A 4, 1 resonat. — R 3, 8 repletus magna invidia. — R 4, 3 exaltavit. — In 3. Noct. R 2, 1 O Fides. — R 4, 9 Praevenit. — Ad Sextam A, 1 In rector potens. — Ibid. 2 beata Fides celebretur.

24. De sancto Floscello.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Hic martyr multum
nobis sacer est honorandus,
Almis Floscellus
meritis flos magnus habendus,
Qui floret terra
coelique floret in aula.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem sidereum
laudemus carmine dignum,
Per quem Floscellus
claro diademate fulget.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praeses sacrilegus
perdebat Valerianus
Christicolas Antonino
dictante tyranno.

2. Jam puer egregius
praeclaris patribus ortus
Baptismi donum
Floscellus sumpserat almum.

3. Doctrina plenus
virtutibus atque coruscus
Hortabatur eos,
fragiles quos perspiciebat,
Ob Christi nomen
gratanter ponere vitam.

Responsoria.

1. Praeses ut audivit,
Floscellum credere Christo,
Adductum verbis
confestim pulsat amaris,
V. Respuat ut sanctum
Christi per saecula nomen.

2. Inclitus ac juvenis
divino numine mactus
Praefecti liquido
demonstrat inania jussu,

V. Nec sibi fas *Dominum
prorsus dimittere Jesum.

3. Iratus praeses
florem macerabat amoenum
Ac prohibet rigidis,
ne sit responsio, verbis,
Quin potius humiles
discat proferre loquelas,

V. Vesano satrape,
ne dicat vera, jubetur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Numina vana colis
vanusque orator haberis,
Quae si non pellis,
sensu privaberis omni.

2. Christus ait nobis:
tortores spernite carnis,
Qui corpus caedunt,
animae nil tollere possunt.

3. Judex, insanis,
Christo dum credere temnis,
Factori certe
terraeque polique marisque,
Daemones et sequeris
cupidos te tradere morti.

Responsoria.

1. Imperitat puerum
praeses torquere venustum,
Quod sibi non * *
humili respondeat ore,

V. Afflictus flagris
duce praecipiente malignis.

2. Post hoc purpureum
juveni spondebat amictum
Et capiti nitidas
auro rutilante coronas

V. Imperiique locum
summi retinere secundum.

3. Muneribus vanis
Floscellus jure repulsis
Alte suspensus
graviter fuit undeque tortus
Robustaeque manus
sudant infantis in artus,

V. Deficiunt membra
jam non capientia plagas.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Carcere post clauso
socium jubet esse leonem
Quem martyr precibus
spoliat spiramine flatus.

2. Tunc pulchre septem
radiantia lumina splendent,
Quae Domini pietas
servo cum thure ministrat.

3. His visis natum
sancto deducit amatum,
Auditu quidem
visuque et voce carentem,
Quem Domini famulus
precibus mox integrat almus.

Responsoria.

1. Praesidis ex jussu
pyram struxere ministri,
Athletam sanctum
cui projiciunt ardendum,

V. Ut si forte forent
maculae, purgentur ab igne.

2. Intactus flammis
stimulis est fixus acutis
Palmis et lingua,
Christi modulamine plena,

V. Accipit a Domino
majoris muneris usum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Spiritus invictus
habitacula carnea linquens
Est visus multis
comitari coetibus almis.

2. Milia mox septem
populorum credere Christo
Et lymphis vivis
properant cum Caesare nasci.

3. Ex patria sancti
   nautae venerabile quaerunt
   Corpus et inventum
   patriae cum laude reducunt.
4. Conveniunt noti,
   confines atque propinqui
   Ac margaritam
   condunt veneranter honestam.
5. Martyris ad tumulum
   si quis conducit egenum,
   Ex ejus meritis
   fertur medicina salutis.

Ad Benedictus.

A. Gloria, Christe, tibi,
   qui nos de martyris almi
   Laetificas meritis
   Floscelli sive tueris,
   Qui nobis pastor,
   pater est et luminis auctor.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O martyr, proprios
   serva, sanctissime, servos,
   Officio vocis
   qui solvimus organa laudis,
   Ut reddas famulos
   securos hoste maligno
   Et tecum ducas
   ad gaudia luce beata.

Brev. Belnense imp. s. l. et a. — In 1. Vesp. gehen der A ad Magn. fünf AA super Psalmos vorher, die aber teils prosaisch abgefafst, teils anderen Officien entlehnt sind; so gleich die erste Ave martyr gloriose, ave sidus jam coeleste.

25. De sancto Gabriele.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudeamus
   omnes in Domino,
   Nam Gabriel
   missus est angelus
   Ad Mariam,
   Deum in utero
   Concepturam,
   pacem hominibus;
   Gaude, virgo,
   ita de cetero,
   Nam paries,
   ut dicit Dominus.
2. Ave, virgo,
   Gabrielis ore,
   Ecce, ait:
   Deum et hominem
   Concipies
   mirabili more,
   Praecursorem
   Dominus me misit,
   Adnuntio
   jam admirabilem
   Redemptorem,
   quem olim promisit.
3. Beatus es,
   angele Gabriel,
   Qui veniens
   prodis Emanuel,
   Exortum est
   lumen in tenebris,
   Rectis corde
   tu bene veneris
   Nunc et semper.
4. Repleatur
   os nostrum laudibus,
   Laudabile
   est nomen Domini,
   Gabrielis
   adventum colimus,
   Et divinum
   laudate, pueri,
   In aeternum.

5. In aeternum
verbum veritatis
Apud patrem
erat et permanet,
Sed descendit
pro gentibus gratis
In virginem
desponsatam Joseph,
Dum Gabriel,
vir auctoritatis,
Fuit missus
ad urbem Nazareth.

Ad Magnificat.

A. Elevetur
humana natio
Et nunc consors
supernae gratiae
Confortetur
mentis devotio
In Domino,
qui misit Mariae
Gabrielem,
archangelum fortem,
Qui virginis
ab aeterno sortem
Nuntiavit
vitamque homini.
O Maria,
ancilla Domini,
Isaiae
legens prophetiam,
Concipies,
juxta Jeremiam
Circumdabis
virum et Messiam,
Novum magnum,
vide, ne timeas,
Ut venisti,
virgo permaneas,
Crede Deo
et redde gratias
Gabrieli.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus
Deum absconditum,
Emanuel,
qui nos visitavit,
Salutemus
virginis uterum,
Quem Gabriel
sanctus salutavit.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Admirabile
nomen Emanuel,
Collatum homini,
dum venit Gabriel,
Hic minor angelis
paulo perficitur
Ad nutum virginis
et Deus dicitur.

2. In coelo Dominus
praesidens potenter
Pauperum lacrimas
clementer respexit
Misit archangelum,
qui venit libenter
Pro pace hominum,
quos Deus dilexit.

3. Virtutes Domini,
qui signa facitis,
Signum apparuit
magnum in virgine,
Virgo circumdedit
virum, ut cernitis,
Mulier amicta
solari lumine.

Responsoria.

1. Gloria laus in excelsis
omnipotenti detur,
Et in terra dilectio
hominibus ametur,

Tanti foederis bajulus,
Quem pater misit, angelus
In terris adoretur;
V. Angelus Gabriel
missus ad virginem
Deum adnuntiat
fieri hominem,
Ut homo homine
assumpto salvetur,
Et caro fluida
verbo sustentetur.

2. Archangelus
e coelo mittitur,
Fortitudo
qui Dei dicitur,
Ad virginem
viro confortatam
Tamquam sponsam
Deo praeparatam;
V. Benedixit
Gabriel beatam,
Virtutibus
omnibus ornatam.

3. Benedictus, qui venit
in nomine Domini,
Et benedictus Dominus,
quia venit,
Benedictus sit spiritus
altissimi
Et benedicta Maria,
quae concepit.
V. Congaudeat
turba fidelium,
Benedictus,
qui misit filium.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. A summo nuntius
egressus coelorum
Nazareth veniens
verbum eructavit
Bonum, sed melius,
quae nescivit thorum,
Virgo concipiens
Deum incarnavit.

2. Dominator adveniens
Intrat templum clausis portis,
Et angelus praeveniens
Adnuntiat potentem fortis.

3. In Domino laudabitur
Anima diligens vitam,
Archangelum, qui mittitur,
Et Domini benedictam.

Responsoria.

1. Responso accepto
virginis inclitae
Respondit angelus
Gabriel placide:
Virtus altissimi
faciet utique,
Quod quaeris, Maria,
conserva tacite.
V. Deus potens
verbo et opere,
Omne verbum
audi sollicite.

2. Jam lucis orto sidere
Oportet adorare
Trinitatem et credere,
Quam novit revelare
Gabriel missus aethere,
Mariam salutare;
V. Ecce nunc dies salutis,
Ecce nova, de foedere
Quae venit nuntiare.

3. Ecce concipies,
ait angelus
Ad eam, et virgo
Deum paries
Olim notum in Judeam,
Tunc dices laudes septies,
Cum ut castrorum acies
Gentem disperdet Hebraeam.
V. Fiat virtus mea Deus,
Vir meus et notus meus
Veniat in Nazaream.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cantate Domino
   omnes creaturae,
   Homines, angeli
   aequalis censurae,
   Consortes gloriae
   psallite de jure.

2. Exsultet terra laudibus,
   Exsultent filii Judae,
   In terra pax hominibus
   Orta est, lux in nube,
   Cum Gabriel archangelus
   Venit pro mundi salute.

3. Benedic Domino,
   virgo benedicta,
   Benedic nuntio,
   qui te benedixit,
   Inter mulieres
   speciosa, digna
   Pro regis filio,
   qui te concupivit.

Responsoria.

1. Laetetur
   omne saeculum
   Gabrielis
   adventu jucundo,
   Veneremur
   sanctum archangelum,
   Nobis missum
   de coeli profundo,
   Qui virgini
   attulit annulum
   Nuptialem
   et pacis cumulum.

V. Gabrielem archangelum,
Nostrae salutis nuntium,
Nos oportet deprecare
Debita reverentia.

2. Gabriel angelus
   missus ad Mariam
   Venturum in eam
   nuntiat Messiam,
   Turbatur Maria
   de verbo angeli,
   Ancillam se dixit
   humilem Domini;

V. Ecce ancilla humili
Maria respondente
Fit virgo mater Domini,
Fit verbum caro famuli
Domino operante.

3. Missus est magnus angelus
   Ad portam in conclave,
   Quem misit manus Domini,
   Mariae dixit Ave;
   Virginis formidinem
   Demulcens et confortans,
   Blando sermone virginem
   Adloquitur exhortans:

V. Ave, virgo, ne timeas,
Gratiam invenisti
Apud Deum, sed gaudeas,
Nam eris mater Christi.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Mirabilis
   in altis Dominus,
   Qui decorem
   cum fortitudine
   Indutus est
   in matre virgine,
   Ut praedixit
   Gabriel angelus.

2. Jubilate,
   terra et omnia,
   Angelica
   psallit melodia,
   Plaude, virgo
   nomine Maria,
   Mater, sponsa,
   ancilla, filia.

3. Missus est ergo Gabriel
   Ad virginem desponsatam
   Viro Joseph, praeparatam
   Pro venturo Emanuel.

4. Benedicat
Maria angelum
Gabrielem
et laudet Dominum,
Benedicant
homines virginem,
In qua Deus
se fecit hominem.

5. Laudamus te,
beata trinitas,
Quae de coelis
angelum misisti
Ad virginem,
quam praeparaveras,
Laudamus te,
quod nos redemisti.

Ad Benedictus.

A. Benedictus adventus
Sancti Gabrielis,
Benedictus populus
Novi Israelis,
Benedicta bajula
Sit Emanuelis,
Ad quam sanctus missus est
Gabriel de caelis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gabriel principium
Tecum fuit hora,
Qua Nazareth veneras
Nuntiare nova.

2. Gabrielis memoria
Ab illis benedicitur,
A quibus digne colitur
Nomen virginis Maria.

3. Gabrieli committitur
Nostrae pacis tractamentum,
Angulare fundamentum,
Domus Dei cum jacitur.

4. Gabrielem confitemur,
Venisse desideratum
Propter verbum incarnatum,
Hodie congratulemur.

5. Gabriele nuntiante
Pacem salvator populi
Conclusit verbo angeli
Sermonem confirmante
Matre Maria Domini
Spiritu confortante.

Ad Magnificat.

A. Exsultet coelum laudibus,
Nam datur pax hominibus
Et gaudeat terra nostra,
Quae Gabrielem archangelum
Suscepit gratia multa.
O quam magnum mysterium,
Virginem ferre filium,
Qui populum salvabit,
O quantum beneficium,
O divinum consilium,
O stupendum commercium,
Quis illud enarrabit?

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Anicien. s. n. — In 1. Noct. A 1, 7 Ad novum virginis. — In 2. Noct. A 1, 7 Virgo concipitur. — A 2, 4 potens. — R 1, 9 Deus potest. — R 3, 1 Ecce virgo concipies. — In 3. Noct. R 3, 3 misit magnus Domini.

26. De sancta Genovefa.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudia festivae
praecurrunt ora diei
Christicolae plebis
celebrant qua laeta puellam,
Virgineum decus ad
laudem Domini Genovefam.

2. Quanto te jubilo
referant, piissima virgo,
Christicolae, sponso
coelesti quae placuisti

Subdita dum sanctis
pareres legibus ejus!

3. Ardens in Christi
jugiter flagrabat amore,
Per quem cuncta sui
molimina spreverat hostis,
Aethere perpetuo
jam perfruitura trophaeo.

4. Haec Christo Domino
servivit virginitate
Corporis et mentis,
pernox et pervigil ipsa
Perfectae vitae
studio flagrante valenter.

5. Ante Deum, pia virgo, preces
effundere certa
Crimine pro nostro
nobis et posce medelam
Infirmis, quae luce poli
perfungere civis.

Ad Magnificat.

A. Sponsa Dei, Genovefa, tuae
memor esto catervae,
Quae tua gesta canens
a te petit auxiliari,
Natalis cum grata tui
solemnia pollent
Et te quaerentes
scelerum fac peste carere.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Praecelso regi,
cui machina subjacet orbis,
Qui sibi sacravit
Genovefam dote beatam,
En labiis hujus memores
et corde canamus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Speciosa
virgo Genovefa,
Dum carnales
sprevit illecebras,
Summi regis gratissimos
Promeruit amplexus.

2. Hanc sibi coelestis
dicavit sponsus amicam
Praesule Germano,
qui pacti conscius arrham
Virginis ad pectus
nummum praefixerat hujus.

3. Mater adhuc ejus
sapiens carnalia tantum,
Dum faciem tereret,
privata est lumine vultus.

Responsoria.

2. Hujus enim Domini
venerandae exordia sponsae
Coelicolas etiam
celeberrime laetificarunt
Germano promente sacro
spiramine pleno;

V. Nam vero percara Deo,
persplendida mundo
Atque ipsis imitanda viris
erat illa futura.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Artifices operum
sitiebant caumate quondam
Vexati nimium,
potum quibus inclita virgo
Traxit ab arce poli
precibus Genovefa novellum.

2. Pervigil haec nocte
summe celebrare solebat,
Quando resurrexit
calcata morte redemptor
Laudibus et hymnis
magno memorabilis orbi.

3. Forte, gerebatur
manibus qui virginis hujus,
Cereus exstinctus
vehementis turbine venti
Coelitus admisso
rursum rutilaverat igne.

Responsoria.

2. Inciderat quidam
   puteum parvissimus infans,
   Mortuus hic matris
   Genovefae allatus in ulnis,
   Mox ejus meritis
   vita remeante resurgit.

V. Quem sacra respectans
   oratum virgo recurrit,
   Ut flenti Dominus
   genitrici compateretur.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Filia jam memorata Dei
   compassa puellae
   Cuidam membrorum
   tota virtute carenti
   Subvenit sanamque viae
   mox reddidit illam.

2. Torpebat quidam
   Meldorum debilis urbe,
   Cui tulerat vires
   manus arida, sed pia virgo
   Confestim reparat
   eam virtute reversa.

3. Multorum dulci
   medicamine vulnera curans,
   Aula Dei radians
   domus et deitatis amica,
   Fer curam nostri
   nobisque benigna faveto.

Responsoria.

1. Caecatum quendam
   puerum audituque carentem
   Ac linguae officio,
   pedibus quoque debilitatum,
   Exhibitum sibimet
   vitiis cedentibus omni

V. Restituit statim
   sanctissima virgo saluti.

2. Sponsa Dei, Genovefa, tuae
   memor esto catervae,
   Quae tua gesta canens
   a te petit auxiliari,
   Natalis dum grata tui
   solemnia pollent,
   Et te quaerentes
   Scelerum fac peste carere;

V. Jam sponsi thalamos
   ingressa tui immaculatos,
   Lampadibus nostris
   oleum, pia, suffice merum.

3. Extremum peragens
   felix Genovefa laborem
   Virgo beatorum
   merito perrexit in arcem,
   Qua divina videns
   diademate virginitatis
   Fulgebit semper;
   tua nunc solatia praebens
   Sidereum regem
   nobis deposce favere.

V. Implora veniam,
   circa nos cuncta secunda,
   Ore jugi mala nostra fuga,
   pete commoda sollers.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Venerabilis virgo et prudens
   Genovefa spretis mundi floribus
   Regis aeterni promeruit
   Gratissima fieri famula.

2. Ecclesiam sancti
   Martini virgo beata
   Introgressa crucis
   signo precibusque saluti
   Restituit plures
   obsessos daemone saevo.

3. Haec est virgo nitens,
   quae clara lampade sponso
   Obvia processit
   latura perenniter illi
   Obsequii pensum
   divis sociata choreis.

4. Aula capax lucis
   verique domus pia solis,

Quae medicante manu
miseros compassa fovebas,
Nunc petimus, nostris
occurre per omnia morbis.

5. O felix ancilla Dei,
nos pondere pressos
Exonera et fessos
mordacibus erue culpis,
Aetheris ut pateat
te supplice janua nobis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gloriosam Christi sponsam
nobilemque virginem
Debitis glorificemus
Genovefam laudibus,
Postulantes, ut eadem
supplicante perfrui
Paradisi mereamur
gloria per saecula.

Brev. ms. S. Genovefae saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl IV° 15. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 751. B. — Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisin. 1054. C. — Brev. ms. Laudunense saec. 15. Cod. Pianoren. M 91. D. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. E.

In 1. Vesp. AA super Ps. fehlen BE, in A fehlen sie am Feste, finden sich aber am Tage der Translatio.

A 2, 2 referam CD. — A 5, 5 sq. noli perfundere civis C. — Das Invit. lautet in C und in G zur Translatio:

Virginis insignis sponsum veneremur in hymnis,
Ex cujus signis mordax consumitur ignis.

In 1. Noct. sind A 1 und 3 prosaisch, in C auch A 2. — In 2. Noct. sind wieder A 1 und 3 prosaisch, mit Ausnahme von C. Dieses hat R 1 Caecatum quendam etc. R 2 gleichlautend mit R 2 der 3. Noct. R 3 Extremum peragens etc. — In 3. Noct R 1 prosaisch. C; R 2 lautet ebenda:

R. Flos sudans rorem descendit ad urbis honorem,
Et super hunc florem Deus inspiravit odorem,
V. Flos virgo, ros grata salus, odor cura salutis,

was Bearbeitung eines bekannten R de BMV. ist. Von da ab verläuft das Officium in C prosaisch. — Ad. Bened. A prosaisch. — Zum Officium gehören die Hymnen: in 1. Vesp.: Genovefae praeconia; ad Noct.: In praeclarae Genovefae; ad Laud.: Chorus exsultet spiritu.

27. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus principem,
Magnificantem militem
Qui coronae participem
Fecit, in regno divitem,
Coeli civem non hospitem
Georgium;
Cujus magnitudinis
Nullum est initium
Nullus erit finis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Auctorem rerum omnium
Laudet turba fidelium,
Qui martyrem egregium
Coronavit Georgium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Non in via culpae stetit
Ideoque vera metit
Georgius.

2. Fremit frendens Dacianus,
Sanctum martyrem profanus
Membris sectis laniat.

3. Susceptor meus, Domine,
Tu es, pro cujus nomine
Patior fuso sanguine.

Responsoria.

1. Miremur admirabilem
In sanctis suis omnibus
Deum, desiderabilem
In cunctis terrae finibus,
Collaudemus laudabilem
In singulis operibus,
Gloriosum, amabilem
Universis fidelibus,

V. Cujus superbos dejicit
Potentia,
Corda benigne respicit
Humilia.

2. Dum regnaret Dacianus,
Sacrilegus et profanus,
Christi nomen exosum habuit,
Dis culturam vanam exhibuit,
Ad tormenta fideles rapuit.

V. Georgius videns ingemuit
Et tyranno sese opposuit.

3. Sapienti usus consilio,
Ne retardet rerum retentio
Iter ad Dominum,
Aurum non modicum,
Quod habuit, egenis tribuit,
Ut currat expeditius
Et tutius
Ad patrem luminum;

V. Mox vultu interrito
Tyrannum intuetur,
Timore deposito
Christum confitetur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocantem exaudivit
Sanctum suum Dominus,
Hoste victo vita vivit,
Cujus non est terminus.

2. Verba mea percipe auribus
Clamosa,
Frangi, Deus, praecipe idola
Exosa.

3. O quam admirabile
Nomen tuum, Domine,
Qui confringis sculptile,
Quod est sine numine.

Responsoria.

1. Clamat miles: Quid profane
Sic insanis Daciane,
Ut adorentur idola?
Ego sum Christicola,
Deum unum, verum colo,
Qui creavit omnia;
Huic offerre puri volo
Cordis sacrificia;

V. Ipsi soli servio,
Pro quo persecutio
Saevit in ecclesia.

2. Dii tui sunt vere daemonia,
Inimica humano generi,
Simulacra sensu carentia,
Muta, surda jubeto conteri,
Nullum numen inesse operi
Crede mortalium;
Supra nos est, in nobis habitat,
Qui suos visitat
Creator omnium.

V. Hunc adora et honora,
Ipsum ama, ipsum time,
Si vis salutem animae.

3. Ad haec verba fit insanus
Nec se capit Dacianus
Prae cordis insania,
Inflammatus est furore
Nec recedit ab errore,
Nam Deum persequentium
Crescens semper ad odium
Ascendit superbia.

V. Ad exquisita rapitur,
Extrahitur velocius
Georgius supplicia.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. In Domino confidens
Et praesidem deridens
Tormenta non timuit
Nec tortores horruit.

2. Ingressus sine macula
Operansque justitiam
Hic tua tabernacula
Elegit domum propriam.

3. Corona de lapide
Pretioso decoratur,
Purpurea chlamyde
In excelsis honoratur.

Responsoria.

1. Omne genus tormentorum
In conspectu beatorum
Oculorum ponitur;
Ferrea igitur serras
Velut gladios nefarios
Habens in se rota,
Ut concludam brevius,
Quidquid potest gravius
Cogitari,
Jubet praeses praeparari;
Sed martyr Georgius
Mente stat immota.

V. Aurum in fornace
Comprobatur,
Ut fruatur
Perpetua pace.

2. Sic vinum elicitur,
Cum calcata premitur
Uva torculari,
Sic excussa palea
Ad horrea
Granum modo pari;

V. Sic majorem dat odorem
Thus injectum ignibus,
Sonum reddit altiorem
Chorda tensa manibus.

3. Coepit praeses contristari,
Se a sancto superari
Erubescens doluit
Et dolens erubuit;
Conversus ad alia
Impia consilia
Cessat a suppliciis,
Cogitat blanditiis
Posse mentem immutari.

V. Ridens martyr blandientem
Aeque sicut deterrentem
Exaltari, coronari meruit.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. In aeternum
regnavit Dominus,
Cujus regni
non erit terminus.

2. Jubilate et servite
Domino in sobria
Exsultatione,
Portas ejus introite
Et ipsius atria
In confessione.

3. Ad te de luce vigilo,
Deus meus,
et tibi jubilo
Procul pulso
a corde nubilo.

4. Benedicat creatorem
Omnis creatura,
Suum plasma plasmatorem,
Factorem factura.

5. Sol, luna et omnia
Coeli luminaria
Laudent Deum,
Qui propria potentia
Curvat imperia.

Ad Benedictus.

A. Benedictus
Rex invictus,
Pro quo multis est afflictus
Pressuris Georgius,
Nobis sit propitius.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus Dominum,
Qui pretioso sanguine
Natus Maria virgine
Detersit sordes criminum,
Ponens dolori terminum,
Qui Dacianum expulit
Et Georgium transtulit
Ad regionem luminum.

Brev. Belnense imp. s. 1 et a. — Hiezu gehören die Hymnen: Pange lingua gloriosum in 1. Vesp. et Noct. und Praeparatur habens rota zu den Laudes.

28. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Digne Deo martyr,
pater o venerande Georgi,
Suscipe servorum,
petimus, pia vota tuorum
Sintque tua Christo
prece commendata supremo.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laude pia regi
coelorum conjubilemus,
Quo sua devicit
tormenta Georgius almus.

In Nocturno.

Antiphonae.

1. Laudibus hymnidicis
exsultet turba fidelis,
Laetentur cuncta
coeli gaudente chorea.

2. Coelica namque suo
congaudet curia Christo
Martyris eximii
celebrando festa Georgii.

3. Qui monitis parens
divinis mente benigna.
Respuit hunc mundum,
plenus virtute superna.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Martyre devictus
poenas vincente tyrannus
Mandat adesse magum,
valeat quo vincere sanctum.

2. Ritu daemonii
magico magus ecce vocatus
Pocula dat Christi
servo magicata fideli.

3. Cumque bibens martyr
persisteret ore priori,
Fiat ut in numerum,
magus orat, Christicolarum.

4. Sacra percepta
tandem baptismatis unda
Percussus gladiis
Anastasius astra petivit.

5. Artibus iratus
delusus rex Dacianus
Praecipit, ut subeat
vir simplex carceris antra.

Ad Benedictus.

A. Eximius Christi
ductus de carcere martyr
Orans cuncta rotae
gladiis tormenta paratae
Comminuit genibus
flexis nec vulnera passus.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — In Laud. A 2, 1 daemonis Hs. — A 5, 2 delusis Hs. — Das Officium hat nur eine Nokturn, deren RR prosaisch sind.

29. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gaude cum paradi-
sicolis, regio
Sacra, Georgii
vernans martyrio,
Cujus ecclesia
firmata transitu
Deum magnificat
exsultans spiritu.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Summo regi summa laude
Jubilando, vir, applaude,
Cui servivit spe coronae
Christi miles in agone.

In Nocturno.

Responsoria.

1. Caesar aestu
furoris impii
Constitutus
verbis Georgii
Christi testem
dat carnificibus
Cruciandum
duris verberibus;
V. Caesus preces
et vota porrigit
Deum laudans,
qui suos diligit.

2. Caesar casum
dolens Apollinis
In ferventem
picem sartaginis
Balneari
jussit Georgium,
Sed non sentit
picis incendium
V. Mens speratae
salutis conscia,
Quae pressuris
non erat anxia.

3. Praesentatur
vir sanctus Caesari,
Qui contemplans
vultu non hilari
Minis movet
atque blanditiis,
Ut ab ejus
cesset injuriis;
V. Jam securus
martyr de bravio
Spreto gaudet
regis imperio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Regnatoris,
qui juste judicat,
Miles fortis
virtutem praedicat,
Qua praecinctus
dignas ex intimo
Laudes ore
solvit et animo.

2. Plebs adsistens
huic spectaculo
Jucundatur
viso miraculo
Et contempto
solis simulacro
Sacro mergi
se petit lavacro.

3. Quos suscepit
divina dextera
Confitentes
culpas et scelera,
Jam torpore
sopito criminum
Puras levant
manus ad Dominum.

4. Sanctus martyr
reversos instruit
Et instructos
baptismo abluit,

Baptizatos
commendat numini,
Benedicens
operi Domini.

5. Princeps terrae
motus invidia
Promulgata
mortis sententia
Virum Dei
necari praecipit,
Spiculator
necandum suscipit.

Ad Benedictus.

A. Deputatum
sanctum martyrio
Lamentatur
fidelis concio,
Sed securus
factus de praemio
Vitae cursum
finivit gladio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Georgi,
pater et domine,
Gemma fulgens
in coeli culmine,
Exorando
Dei clementiam
Servis tuis
implora veniam.

Brev. ms. Vivariense saec. 15. Cod. Avenionen. 219. — In 1. Vesp. ad Mag. A, 1 Gaudete cum. — Ibid. 8 spiritu exsultans. — In Noct. AA prosaisch. — R 1, 1 Caesar faste. — R 1, 3 Contiuctus. — R 1, 8 injuria. — In Laud. A 3, 5 Jam corpore. — A 3, 7 Puras lavant. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 1 O fehlt.

30. De ss. Georgio et Aurelio.

In 1. Vesperis.

R. Martyrum sanctorum flores
Vitae spiramen flagrantes
Georgium sanctissimum
Et illustrem Aurelium
Poscamus, ut prece sancta
Nostra diluant crimina,
V. Martyrum patrocinia
Venerantes solemnia.

Ad Magnificat.

A. Solemne devote festum
Plebs celebret fidelium,
Quo sanguine coelestia
Sunt adepti palatia
Christi martyr Georgius
Et flos candens Aurelius,
Quorum nobis propitius
Sit interventu Dominus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi concentu devoto
Jubilemus sidereo,
Per quem martyres beati
Coelo nitent laureati.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Inter sidereas
vernantes sanguine turmas
Consistit clarus
levita Georgius almus.
2. Hic celebris monachus,
Bethlehem is finibus ortus,
Expetiit saevos,
fieret quo martyr, Hiberos.

3. Pollebat socius
   meritis Aurelius hujus,
   Stemmate dissimilis
   sed eadem morte celebris.
4. Hunc genuit claro
   de stemmate Corduba mundo,
   Post caesum gladio
   direxit perfida coelo.
5. Duxerat hic claram
   consortem moribus aptam
   Ac sibi o dignam,
   Nataliam nomine dictam.
6. Haec spernens miseram
   mundi cum conjuge pompam
   Martyrio vitam
   simul est mercata beatam.

Responsoria.

1. Inclita stirpe editus
   Cordubensis Aurelius,
   Gymnasia Arabica
   Adhuc puer postposita,
   Christi beata dogmata
   Mente volvebat sedula,
V. Inter spinas gentilium
   Germinans sicut lilium.
2. Hic puer insignis
   jam pubescentibus annis
   Cogitur excusans
   ab amicis ducere sponsam,
   Moribus ornatam,
   generoso germine natam;
V. Haec Natalia sacro
   fuerat vocitata lavacro.
3. Levita Christi praeclarus,
   Bethlemita Georgius
   Propter fratrum stipendia
   Directus est in Africam,
   Hic, ut esset Christi testis,
   Cordubam urbem petiit,
V. Ut perciperet bravium
   Post hujus vitae stadium.
4. Vir Domini Georgius,
   Virtutum gemmis ornatus,
   A primaevo vitae flore
   Christo studuit placere,
   Semper namque laus divina
   Ore ejus resonabat;
V. Dulcis erat alloquio,
   Vultu nitens angelico.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divino vere
   fervens Aurelius igne
   Mente voluptatem
   carnis restrinxerat omnem.
2. Divisis thalamis
   et votis associati
   Angelicis fuerant
   Aurelius et Natalia.
3. Dum recubant stratis
   soli sub tempore noctis,
   Adfuit his juvenis
   coelorum clarior astris.
4. Protinus Aurelii
   puer ille thorum petit almi,
   Quem cruce consignans,
   promens sibi mystica quaedam.
5. Inde cubile sacrae
   puer expetiit Nathaliae,
   Qua virum pridem,
   sic sanctificavit eandem.
6. Hinc plane juvenem
   fore credimus omnipotentem,
   Qui semper proprios
   dignatur visere servos.

Responsoria.

1. Dum Nathalia pervigil
   Resideret in conclavi,
   Ecce, directa superis
   Adstat virgo dicens sibi:
   Tempus instat certaminis;
V. Palmam sanguine togati
   Capietis, judex dicit.
2. O veneranda martyrum
   Gloriosa certamina,
   Qui in suis corporibus

Pro Christo imania
Pertulerunt tormenta.
Et ideo percipere
meruerunt immarcessibilem
aeternae gloriae coronam
V. Despecta namque suorum
corporum cruciatu
Saevientem mundum
Dei pro amore vicerunt.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Justi fulgebunt
ut sol in regno polorum,
Immortale decus
cum Christo semper adepti.

Responsoria.

1. Sancto etenim Aurelio
ostensum est necnon Nataliae,
Quod venturus erat
martyrii socius
Qui fuerat levita,
Georgius a patre dictus,
Condignum meritis
nomen habens monachi.
V. Hic socios saepe
hortatur contemnere mundum
Gaudentesque simul
martyrium accipiunt.

Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisien. 13239. — In 2. Noct. R 3 und 4 prosaisch; von 2 R der letzten Nokturn an verläuft das ganze Officium prosaisch. Es steht daher zu vermuten, dafs dasselbe nicht ursprünglich monastisch gewesen ist.

31. In Translatione s. Gerardi.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave, pastor egregie,
Gerharde, praesul inclite,
Coelesti felix gloria
Nobis praebe suffragia,
Ut tuis fulti meritis
Solutis mortis laqueis
Christi favente gratia
Poli scandamus supera.
R. O pastor, proprios
refove miseratus alumnos,
A scelerum nexu
clementi solve precatu,
Sit per te nobis
aeterni gloria regni.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeternum regem Dominum
Adoret plebs fidelium,
Gerardum, sanctum praesulem,
Qui dat coeli participem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Clara natus prosapia
Gerardus, Christi hostia,
Ab annis puerilibus
Fit templum sancti spiritus.
2. Hic velut sertum floribus
Sacris comptus virtutibus
Ad nullum mundi vitium
Pium flectebat animum.
3. Timore plenus Domini
Sic sanctae vitae studuit,
Ut foret dignus culmine
Pontificalis gratiae.

Responsoria.

1. Spes crescit plebis
solemnia sacra colentis
Praesulis eximii
splendentia laude Gerardi,
Cujus vita fuit
miris memorabilis actis;
V. Moribus et factis
verbis simul ardua gessit.

2. Ad senium mundo
per longa volumina ducto
In nostris tenebris
oritur fax splendida lucis,
Pontificem sanctum
Christo tribuendo Gerardum,
V. Stemmate praeclarum,
praesago nomine dictum.
3. Urbis Agrippinae
natum sub moenibus amplae,
A puerisque sacrum
Domino servire ministrum,
Imbuerat plene
gemino sapientia fonte
V. Quem vas electum,
studiis apprime probatum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Adscitus cleri precibus,
Totis reclamans nisibus,
Ad praesulatum cogitur
Et ad Leucham dirigitur.
2. Crebra ducens jejunia,
Sese mactans inedia,
Dum lymphae potum petiit,
Vini saporem reperit.
3. Auxit victum pauperibus,
Dum famem perfert populus,
De modica farinula
Multa pascendo milia.

Responsoria.

1. Hic Leuchae sedi
laudatur praesul haberi,
Triticeae messis
tribuat qui pabula servis,
Ut duplicata ferat
Domino veniente telenta;
V. Hos trahit exemplo,
verbi quoque famine claro.
2. Prodigiis firmat,
dictis quoque dogmata monstrat,
Immutans laticem
dat vini ferre saporem,
De modico farris
satiantur milia plebis.
V. Restauratque cibos,
furtim dum pascit egenos.
3. Pauperis in specie
Christum sibi cernit adesse,
Eripuit populum
miseranda clade subactum,
Dante Noto pluvias
tribuit splendere lucernas,
V. Coenobium sancti
conservat ab igne voraci.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christus, merces fidelium,
Suum revisit famulum,
Sub pauperis imagine
Sese dignatus pandere.
2. Suis devotis precibus
Dei praesul emeritus
A clade plebem liberat,
Quam saeva mors invaserat.
3. Sancte Gerarde pontifex,
Virtutum laude multiplex,
Tuus deposcit populus,
Conjunge nos coelestibus.

Responsoria.

1. Pluribus his aliis
sancte vivendo peractis
Eripitur terris
sociandus in aethere justis,
Spiritus alta petit,
claret virtutibus orbi;
V. Ad tumulum cujus
recipit vir languidus artus.
2. O pastor. proprios
refove miseratus alumnos,
A scelerum nexu
clementi solve precatu,
Sit per te nobis
aeterni gloria regni,
V. Ultima cum vitae
provenerit hora supremae.

3. Clementer plebi
miserator adesto precanti,
Qui recolendo tui
solemnia, Christe, Gerardi
Ipsius ob meritum
tibi dat praeconia laudum.

V. Hic tibi complacitus
factis et nomine clarus.

Ad Laudes.

Antiphonae.

1. Gerardus praesul nobilis,
Custos ovilis Domini,
Vitae nutrivit pabulo
Commissos sibi populos.

2. Talenta sibi credita
Hic reportat duplicia,
Et meruit percipere
Regnum aeternae gloriae.

3. Hic satagens viriliter
Et vigilans sagaciter
Implevit jussa Domini
Fidelis more famuli.

4. Hymnum canamus Domino,
Gerardum sacerdotio
Qui digne fungi tribuit
Et coeli regnum contulit.

5. Laudum canat concentibus
Christum clerus et populus,
Beato qui perpetuam
Gerardo confert gloriam.

Ad Benedictus.

A. Gerardus praesul nobilis,
Servus prudens et humilis,
Qui sanctitatis copia
Completo vitae spatio
Coeli locatur solio,
Fruens perenni gloria;
Corpus ejus terrae datur,
Sepultura decoratur
Tullensis ecclesia.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Gerarde, Tullensium
Bone dux et refugium,
Pro nobis jugiter ora,
Audi preces humilium,
Pium praestans suffragium
Et nunc et in mortis hora.

Brev. ms. Tullense saec. 15. (in Privatbesitz). A. — Brev. ms. S. Deodati saec. 16. Clm. Monacen. 10909. B. — Brev. Tullense imp. Parisiis 1510. C — In 1. Vesp. ad Magn. A fehlt B. — In Laud. A 1, 4 sibi fehlt B. — A 2, 1 sibi commissa. B.

32. De s. Gregorio Lingonensi.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Hic sacer est praesul
coelorum jure colonus,
Gregorius, qui mundanae
sibi gaudia pompae
Supposuit regnumque poli
virtute petivit.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laudemus regem
cunctorum sceptra tenentem,
Qui sibi Gregorium
sociavit in aethere sanctum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Gregorius claris
   fulsit natalibus ortus,
   Doctrinae studiis
   moribus atque piis.
2. Germinis egregii
   genitus de stirpe senatus
   Sicut flos mundo
   prodiit eximius.
3. Traditus ad sophiae
   teneris rudimenta sub annis
   Doctores studuit
   aequiparare brevi.

Responsoria.

1. Hic puer insignis,
   divino plenus amore,
   Vincebat fragiles
   maturis sensibus annos,

V. Virtutes servans,
   vitiorum pondera calcans.

2. Post lubricum tempus
   superans aetatis adultae
   Munditiae nitidos
   ornavit floribus artus

V. Et templum sancti
   se spiritus esse paravit.

3. Jam vir praecipuo
   tunc sublimandus honore
   Efficitur princeps
   Aeduorum missus ad urbem

V. Justitia comitante regens
   sibi credita jura.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Virtutis laudem
   cauto vibramine pensans
   Aequus erat rectis,
   implacidus tumidis.
2. Integer illecebris
   carnis contagia sprevit,
   Donec legitimum
   exciperet thalamum.
3. Tandem nobilium
   conjux sortita virorum
   Progenie natos
   edidit ingenuos.

Responsoria.

1. Namque quater denos
   comitatu rexerat annos,
   Cum veneranda comes
   suprema sorte quievit;

V. Tunc Domino propius
   Gregorius almus adhaesit.

2. Haec inter proprios
   plebs desolata magistros
   Lingonica electum
   petit hunc recipitque patronum,

V. Quem mundi rector
   sacravit neumate sacro.

3. Mox virtute potens,
   fidei circumsitus armis,
   Expugnat rabidos
   plebis de cordibus hostes,

V. Non passus laceram
   fore se pastore catervam.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Frangere jam vehemens
   tunc parsimonia coepit
   Corporeas vires
   rata simulque quies.
2. Triticeos panes
   aliis frangendo ministrans
   Clam duris hordei
   se dapibus refovens.
3. Vitrea cum vitreo
   sinu labat pocula vase,
   Sed sitiens modicam
   excipiebat aquam.

Responsoria.

1. Noctibus innumeris
   Christum venerabilis orans
   Cum sanctis sacras
   psallebat pervigil odas,

V. His junctus regi
reddebat vota tonanti.

2. Talibus insignem
meritis fessumque labore
Christus Gregorium
vocat ad coelestia sanctum,

V. Inter coelicolas
turmas sine fine locandum.

3. Terrenae molis
trabea cum pace solutus,
Coetibus angelicis
conjunctus ad aethera scandit,

V. Felix perpetuo
coeli potitus honore.

Ad Laudibus.

Antiphonae.

1. Postquam vir Domini
coeli secreta petivit,
Virtutum signis,
quantus erat, paruit.

2. Fulgebat facies
rosei velut inclita flores,
Lilia ceu renitent,
cetera membra micant.

3. Exlamant vincti,
dum fertur ad antra sepulchri,
Quos carcer meritis
ejus abire sinit.

4. Pontificem vinctus
quidam, dum ducitur, orat,
Quem mox divinum
liberat auxilium.

5. Ad tumulum sancti
dextra privata puella
Sensit virtutem
coelitus exhibitam.

Ad Benedictus.

A. Gloria sanctorum,
decus et laus, Christe, tuorum,
Gregorii nobis
precibus da gaudia coeli.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O quam dulcisonas,
pastor dignissime, laudes
Exsultat chorus
angelorum, ubi personat omnis
Cantus, in aetherea
tibi nunc fragor intonat aula.
Jam regem cernis
cui te famulando dedisti,
Nunc igitur, petimus,
nobis succurre benignus.

Brev. ms. Lingonense anni 1480. Cod. Lugdunen. 474. A. — Brev. ms. Lingonense saec. Cod. Calmontan. 26 (Invent. Robert) B. — Brev. ms. S. Nicolai Divionen. saec. 14. Cod. Parisin. Nouv. acq. 402. C. — In Laud. A 5, 2 dextram deprivata C. — In 2 Vesp. ad Magn. A, 8 famulando subisti C.

33. De sancta Helena.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Jucundemur, adest enim
Helenae solemnitas,
Quam de stirpe generosa
produxit gentilitas,
Sed adduxit vera fides
hanc ad Christi semitas.

2. Haec Silvestri cum vidisset
gloriosi precibus,
Invocantis nomen Christi,
signa cum virtutibus,
Derelictis est conversa
profanis erroribus.

3. Nec insigni caret signo
reginae conversio,

Nam dum sui baptimalis
sacra fit immersio,
Quinque gaudet renatorum
milium consortio.
Comitivam pugnatorum
secum ducens maximam.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Post baptismum jam dotata
Dote sancti spiritus,
Sic scripturae veritatem
indagabat funditus,
Ut id tandem adfirmaret,
quod negabat primitus.

2. Circa novum testamentum
meditando jugiter
Morte Christi mortis locum
notat principaliter,
Quem videre mente videns
cupit corporaliter.

3. Nutu regis regionem
egressa finitimam,
Crucis lignum ut requirat,
petit Jerosolymam,

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Accersitos legis doctos
hinc subdit examini,
Quos minatur mancipandos
flammarum discrimini,
Nisi locus ostendatur,
quo crux latet Domini.

2. Tradunt Judam, quem coercet
nunc fame nunc carcere,
Donec ejus velit votum
salubre perficere;
Implet demum, sic inventrix
fit crucis heriferae.

3. Laudis ergo, chorus iste,
jam Helenae recolas,
Ei namque tua vota
non incassum immolas,
Per quam scala reperitur
vehens ad aureolas.

Brev. ms. saec. 15. Cod. Mazarin. 372 (776). — Die übrigen Teile des Officiums prosaisch. Hymnen: in Vesp.: Factor orbis et omnium (Anal. IV, 150); in Noct. Praeclaris Helenae; in Laud.: Jesu redempter gentium.

34. De s. Helena Trecensi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. In Helena
sponsa et virgine
Sponsum novo
laudemus carmine,
Ut placens sit
laus nova, pristinae
Deponantur
errorum sarcinae.

2. Voce, voto
virginis Helenae
Psallat laudes
senex cum juvene,
Immo psallat
omnis conditio
Et solemni
concrepet gaudio.

3. Speciali
resultet gaudio
Ecclesiae
Trecensis concio
Coram sanctis
membris virgineis
Resonando
tubis argenteis.

4. Urbs Trecorum,
summo tripudio

Pretioso
gaude de spolio,
Naturensis
amisit regio,
Quod Johannis
habes ingenio.

5. Excubantes
in laude seduli
Coram gleba
sacri corpusculi,
Dicant omnes
et dicant singuli:
Ave, salus
Trecensis populi.

R. Felix florem
produxit Graecia,
Quem nunc felix
habet Campania,
Felix locus,
felix ecclesia,
Floris hujus
vernans praesentia,

V. Immo felix
quaecunque patria
In Helenae
certat obsequio.

Ad Magnificat.

A. Ave, virgo,
cujus praesentia
Trecassina
floret ecclesia,
Ave, cujus
pia suffragia
Post Graeciam
nunc sentit Gallia,
Roga regem
regentem omnia,
Ut temperet
iram clementia.

In Completorio.

Ad Nunc dimittis.

A. Ecce, comples,
immense Domine,
In Helena
praeclara virgine,
Quod scripturae
praedicant pristinae,
Dans salutem
in manu feminae.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

In Helena,
quae flos est virginum,
Creatorem
laudamus Dominum.

Ad Nocturnum.

Antiphonae.

1. Ad honorem
Helenae, filiae
Agryelis
atque Gratuliae,
Invigilet
chorus psalmodiae.

2. Ex radice
processit regia
Virga poma
ferens praedulcia,
Virgo virens
in coeli curia.

3. O dulcis Helena,
clara natalibus
Et beneficiis
et mirabilibus,
Succurre famulis
ad te clamantibus.

Responsoria.

1. Inclinata
palma ramusculo
Dulci pascit
Helenam epulo,
Desponsatur
vidente populo
Destinato
coelitus annulo;

V. Per columbam
transmissus annulus
Carnis facit
ut cesset stimulus.

2. O praeclarum
Dei miraculum,
Cum sopori
dedisset oculum,
Turtur pennis
et alis geminis
Ventilabat
faciem virginis.
V. Helenae dupliciter
turtur famulatur,
Per quem musca refugit,
aestus temperatur.
3. Aegrae carnis
medere stimulis,
Virgo, nostris
praesens sub oculis,
Virgo, carens
rugis et maculis,
Virgo, tantis
clara miraculis.
V. Clamantibus
succurre famulis,
Universis
simul et singulis.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Virgo, virga tyrannorum,
Sicut probat Alphybus,
Te laudantem serva chorum
A luporum morsibus.
2. Cletus, evangelio
Simul et cilicio
Clam pectus armatus,
Helenae judicio
Et regis imperio
Praesul est creatus.
3. Ante fuit
ei praecognitus
Suae matris
imminens transitus,
Quam infirmam
flevit medullitus,
Qua defuncta
cessavit gemitus.
4. Audita est vox de caelis
In solamen Agryelis
Affecti tristitia,
Quod requiem sine fine
Regi simul et reginae
Praeparavit filia.
5. O miranda
virginis gloria,
Nubes pluunt
rosas et lilia,
Quando coeli
transit ad atria.

Ad Benedictus.

A. Ave, virgo illibata.
Trecensium advocata
Coram sponso tuo,
Ave, prudens et beata,
Ad nuptias praeparata
Vase non vacuo;
Ave, Deo desponsata
Et jam Christo copulata
Nexu perpetuo,
Ut amatus, fac amata,
Sua remittat errata
Gregi exiguo.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O virgo Helena,
plena dulcedinis,
Pudoris speculum
viris et feminis,
Hostiam suscipe
devoti carminis
Et culpas dilue
praesentis agminis.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147 A. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecen. 1148. B. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1981. C. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1847. D.

35. De sancto Hugone.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Pange, lingua monachorum,
Diem festum gaudiorum
Dignis cole laudibus,
Quo virtutum vas decorum
Fulget Hugo, splendor morum,
Bonae Vallis fratribus.

2. O quam digna
coelo nativitas,
Quam praeclara
mundo solemnitas,
Ex qua nostrae
vallis humilitas
Gloriatur et ornatur
angelorum societas.

3. Haec est vallis dans frumentum,
Sanctitatis alimentum
Ministrans fidelibus,
Hoc splendore firmamentum
Nostrum capit incrementum
Signis et virtutibus.

4. Dat Hugonem Novum Castrum
Castris Dei pugilem,
Quem praeclari velut astrum
Dant parentes nobilem,
Bonae vallis regens claustrum
Legem docet humilem,
Suum fundens alabaustrum
Reddit eam fertilem.

5. Cum invocat, coelitus
Justus exauditur,
Procellis expositus
Pace stabilitur.

R. Benedicta bona Vallis,
Quae serpentis artem fallis
Bonitatis gratia,
In te fulget vitae callis,
Sanctus Hugo, cui psallis
Devote praeconia,

V. Pretiosum vas crystallis,
Auro, gemmis et metallis
Refulget in gloria.

Ad Magnificat.

A. O gemma carbunculi,
Auro fulvo lumine
Circiter ornata,
Coelestis oraculi
Plena sanctitudine
Arca fabricata,
Sume preces filiorum,
Pater Hugo
Et de jugo
Libera malorum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Exsultemus Christo regi
Canentes praeconia,
Qui Hugonis gratia
Vigili custodia
Pastor adest nostro gregi.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir
hic sanctus, Domine,
Te delectat
virtutum germine,
Tamquam lignum
ex legis semine.

2. Quare Christo praedilectus
Filius vocatus
Sic exstitit semper rectus
Et subjectus
Deo vir beatus.

3. Exaudi pro filiis,
Deus, deprecantem,
Quem virtutum radiis
Facis corruscantem.

Responsoria.

1. Primus ordo fundamenti
Jaspidis positio,
Novi germen incrementi
Coelestis praelatio
Est Hugonis piae menti
Festina conversio,

V. Mundi fuga scaenolenti,
Regularis indumenti
Solemnis assumptio.

2. Vitae sanctae speculum,
Lux religionis,
Est saphyrus pater mirus,
Dans terris miraculum
Conversationis,

V. Sic transcendens omne votum
Se in coelum rapit totum.

3. Vas electum vir beatus,
Fratrum flos eximius,
Loco coeli sublimatus
Deo gratus
Fulget calcedonius,

V. Amicus Dei vocatus
Ascendit superius.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum invocat coelitus,
Justus exauditur,
Procellis expositus
Pace stabilitur.

2. Verba pacis dulcia
Fervent igne caritatis,
Illustrant errantia
Corda luce veritatis.

3. Domine, qui ex more
Te praedicavit mirum,
Gloria et honore
Coronas sanctum virum.

Responsoria.

1. Quarto praestat ordine
Smaragdus victorem,
Vir sanctus ex germine
Virtutum decorem,
Bonae Vallis culmine
Pastoris honorem,
Suo gregem lumine
Trahens ad amorem;

V. Rectus cum dulcedine
Deo fructum semine
Reddit ampliorem.

2. Est gemma sardonica
Admirandae virtutis,
Manus patris medica
Membris destitutis,
In morbis deifica
Ministra salutis,

V. Arte pollens coelica
Signa dat benefica
Claudis, caecis, mutis.

3. Sanctitatis sardio
Lingua corruscavit,
Cujus ministerio
Vivos informavit,
Defunctos salvavit,
Solvens reum,
Placans Deum
Coelos penetravit.

V. Justo palpans praemio
Hostes Sion gladio
Spiritus fugavit.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Domine, qui hic habitas
Aut qui intus nos visitas,
Nisi Patris Hugonis
Servat suos, quos agitat,
Fervor devotionis.

2. Domine, rex gloriae,
Cuncta qui das bona,
Sanctum patrem gratiae
Firmans tuae dona,
Perennis laetitiae
Dotasti corona.

3. Domine, qui ascendit
Mundus instans opere,
Accipiens, quod intendit,
Benedictus munere.

Responsoria.

1. Fulget lapis amabilis
Instar auro chrysolithus,
Virtus patris mirabilis
Invitatur divinitus
Cursus naturae solvitur,

Panis fit exsecrabilis
Aquae potus infibilis,
Transit in lignum coelitus.
V. Benedictio stabilis
Cibos mensae damnabilis
Evacuavit penitus.

2. Splendor mirae claritatis
Educit topazion,
Dum vir summae caritatis
Refovens incendium,
Sanctum in altari
Offert sacrificium
Deo salutari;
V. Columbae mysterium
Videntur mirari,
Crux per mundi pretium
Cum lucro portari.

3. Multiformis radiat
Beryllus, qui nuntiat
Dei visiones,
Occultas coelestium,
Futuras praesentium
Reddit rationes.
V. Novit mentes hominum,
Pandit umbram criminum,
Signat passiones.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Dominus rex istam domum
Induit decorem,
In qua sicut cinnamomum
Sanctus Hugo dat odorem.

Ad Benedictus.

A. Benedictus gloriae
Dator metuendus,
Benedictus gratiae
Dies recolendus,
Viennae provinciae
Superextollendus;
Benedicat hodie
Praesenti familiae
Pater reverendus.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Vespertinum suscipe,
Deus, sacrificium
Patris, cujus adipe
Cor reple psallentium.

2. Ad Vesperum demoratur
Fletus filiorum,
Sed in mane gratulatur
Hugo, splendor morum.

3. Vesperascit tibi dies,
Et lucescit tibi quies,
Plenum vas aromatum,
Pace habens sabbatum.

4. Vespere venit columba
Ad arcam cum frondibus,
Sacrum corpus in hac tumba
Coruscat virtutibus.

5. In Domino sapiens
Justum, quod dilexit,
Aequitatem faciens
Oves juste rexit,
Pascens verbi radio,
Vitae beneficio.

Ad Magnificat.

A. O virtus altissima
Sancti patris Hugonis,
O stella clarissima
Coelestis mansionis,
Ad aeternum regem
Duc, pastor, piissima
Prece tuum gregem.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). — In 1. Noct. A 3, 2 deprecationem. — R 2, 5 conversionis. – In 2. Noct. A 3, 4 coronans. — R 2, 1 sardonius. — In 3. Noct. A 1, 3 nisi patris. — R 3, 8 umbra. — In 2. Vesp. A 2, 2 demorabitur. — Zweifellos ist dies Officium ursprünglich monastisch gewesen und für die Abtei N. D. de Bonnevaux geschrieben.

36. De s. Jacobo Tarentasiensi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, metropolis,
   Urbs Tarentasiae,
   Bonae gens indolis,
   Schola justitiae,
   Dum vacas idolis
   Atque spurcitiae,
   Mittitur ad te Jacobus.
2. Vir illustris Honoratus,
   Mundo placens, Deo gratus,
   Arelati praesulatus
   Tunc tenebat apicem.
3. Circa montes Alpium
   Fuit mos gentilium
   Figmenta sculptilium
   Tamquam Deos colere.
4. Honoratus nutu Dei
   Propter causam hujus rei
   Paganorum flens errorem
   Mittit verbi largitorem.
5. Arat et serit Jacobus,
   Quod non fert hostis improbus,
   Per fines Tarentasiae
   Fana fiunt ecclesiae.

R. Hic apostolice
Suscitans famulum,
Precibus publice
Reserans tumulum,
Quem per quatriduum
Mors secum collocat,
Non est ambiguum,
Jacobus revocat.

V. *Venite et videte opera Dei, quae posuit prodigia super terram.*

Ad Magnificat.

A. Jacobus inclitus,
Flos archipraesulum,
Pastor sollicitus
Et gregis speculum,
Convertit primitus
Ad fidem populum
In Tarentasia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Voce pari, mente pura
Persolvamus laudum jura
Christo regi, cujus legi
Nos subegit Jacobus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus Jacobus,
   genere nobilis,
   Respuens prospera
   vitae volubilis,
   Decorem patriae
   desiderabilis
   dilexit.
2. Deserens funditus
   arma militiae
   Peragrat exsulans
   fines provinciae,
   Carnis luxuriam
   frangit esurie
   nimia.
3. Post idolatriam
   fit catechuminus,
   Baptismi gratiam
   suscipit protinus,
   Per quam abluitur
   quodlibet facinus
   hominis.

Responsoria.

1. Venerandi confessoris
   Jacobi solemnia
   Solvens jura sui moris
   Celebret ecclesia,
   Per quem portat salvatoris
   Jugum Tarentasia,

V. *Plantatus in domo Domini, in atriis domus Dei nostri.*

2. Verbis pluens, minis tonans,
 Coruscans miraculis,
 Dum jejunos refocillat
 Auditores epulis,
 Gloriosus invenitur
 Circumquaque populis.

V. *Justus Dominus et justitias dilexit, aequitatem vidit vultus ejus.*

3. Honorati Jacobique
 virtus et miracula
 Lirinensi depulerunt
 draconem ab insula,
 Ubi tandem monachorum
 fiunt habitacula.

V. *Delectare in Domino, et dabit tibi petitiones cordis tui.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Junctus erat bos cum bove,
 Ligna trahens domus novae,
 Bovem pigrum tardi cursus
 Coram multis vorat ursus

2. Movet fama Dei virum,
 Supervenit, fecit mirum,
 Increpatum velut joco
 Junxit ursum bovis loco.

3. Quantitate vel mensura
 Trabes brevis in structura,
 Dum vir Dei deprecatur,
 Quinque pedes augmentatur.

Responsoria.

1. Erat princeps in Gallia
 Regni movens imperia,
 Cujus erat notitia
 Jacobo necessaria.

V. *Apud Dominum gressus hominis dirigetur et viam ejus volet.*

2. In asello congeriem
 Nivis ponit et glaciem,
 Ut discat urbis seriem,
 Regnantis adit faciem.

V. *Benedicite, gelu et frigus, Domino, benedicite, glacies et nives, Domino.*

3. Aestivo nix in tempore
 Velut durata frigore
 Aestus attacta robore
 Frigidior est marmore.

V. *Benedictus Deus Israel, quia facit mirabilia solus.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Iter capit pervium
 Jacobus et ceteri,
 Dolet hinc daemonium,
 Et tortores inferi
 Moliuntur, Jacobum
 Et sequaces laedere,
 Sed omnino reprobi
 Suo cadunt vulnere.

2. Caumate prae nimio
 Quaerentes umbraculum,
 Umbrae beneficio
 Se committens paululum,
 Nivis miser bajulus
 Dum vult requiescere,
 Ei studet aemulus
 Ocellum eruere.

3. Ocellum eripuit
 Corvus nequam asino,
 Ereptum restituit
 Dispensante Domino,
 Asinus recuperat
 Interventu Jacobi,
 Quod ante perdiderat
 Hostis arte reprobi.

Responsoria.

1. Caritatis
 uniti glutino
 Laetum iter
 agunt in Domino,

Cuncti valent,
cuncta sunt prospera,
Dei vivunt
protecti dextera.

V. *Custodi nos, Domine, ut pupillam oculi, sub umbra alarum tuarum protege nos.*

2. Nutu Dei,
rectoris omnium,
Aegritudo
subintrat febrium,
Ad honorem
ignoti praesulis
Infirmatur
quidam ex famulis.

V. *Dominus erigit elisos, Dominus dirigit justos.*

3. Servus Dei
tristis et anxius,
De confratris
salute dubius,
Iter agens
plorans ingreditur
Et suspirans
pie conqueritur.

V. *Salus autem justorum a Domino, est protector eorum in tempore tribulationis.*

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Febris invaluit
Nulli compatiens,
Cum Deo placuit,
Languidus moriens
Emisit spiritum.

2. Praesul quidem hoc ignorans,
Pro salute fratris orans,
Affligit se crebro plorans
Pro sodalis absentia.

3. Praesentatus principi,
Monet nivem recipi,
Princeps ira tumidus
Tamquam canis rabidus
Servum Dei impetit.

4. Avertit se cultor Dei
Nec respondens quidquam ei,
In commune princeps ictus
Diris poenis est afflictus.

5. Redit praesul ad curiam
Et dat offensae veniam,
Prostratum suis genibus
Sanat fugatis febribus.

Ad Benedictus.

A. Princeps itineris
Causam percipiens,
Non tenax muneris
Munera largiens
Cendronum praebuit,
Villas et alia,
Quae poni voluit
In privilegia.

In 2. Vesperis.

A. Christianae dux cohortis
Fit praesagus suae mortis,
Eapropter Honoratum
Quaerit apud Arelatum.

V. Ambo simul una die
Per coelestes gradus viae
Coelo mittunt animas.

Ad Magnificat.

A. Praesulis ad reditum
Infirmus obierat,
Flet decus antistitum,
Quem semper amaverat,
Demum tumbam adiens
Dat ploratus cum lacrimis,
Sepultus hoc audiens
Procedit ab intimis.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 18000. A. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. B. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. C. — In 1. Noct. A 1, 3 sq. respuens volubilis prospera vitae A. — In 2. Noct. A 2, 3 Increpantem A. — In Laud. ad. Bened. A 3 muperis A. — In 2. Vesp. A 4 Quaeritur A; apud Arelatensem A, apud Arelam B. — Ad Magn. A 1 Praesulis quidem ad A. — Ibid. 5 tumbam audiens. A.

37. De sancta Katharina.

In 1. Vesperis.

R. O Christi pietas,
o virtus atque potestas,
Virginis ex membris
sacri fluit unda liquoris,
Unde fides aegris
infundit dona salutis,
V. Virginis ob meritum
manet hoc memorabile signum.

Ad Magnificat.

A. Inclita sanctae virginis
Katharinae solemnia
Suscipiat alacriter
Pia mater ecclesia.
Ave, virgo Deo digna,
Ave, dulcis et benigna,
Obtine nobis gaudia,
Quae possides in gloria.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Virginis atque Dei
nato jubilemus herili,
Cui Katharina duplam
fert martyr virgoque palmam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Filia Graecorum,
regis Costi, Katharina,
Coelorum regis
Christi thalamo nitet alto.
2. Luce creatoris
flos et decus hoc erat orbis,
Siderea forma
cum vita menteque pulchra.
3. Divina cluit
terrena philosophia,
Artibus et libris
verboque potens deitatis.
4. Hanc multi late
cuperent regesque ducesque
. . . .
. . . .
5. Imminet Augustus,
tempestas Christicolarum,
Tunc Katharina neci
se praeparat hostia Christi.
6. Concurrit populus
fanis litare profanis,
Mors est saeva piis,
caterva resistit iniquis.

Responsoria.

1. Regna tenens patria
Christo pupilla relicta,
Alexandrina
Katharina regebat in aula,
V. Argos virgo regens,
pia, larga Deoque cohaerens.
2. Sancta virgo Katharina,
Costi regis filia,
Summo patri Deo digna
mundi sprevit gaudia,
V. Tam divinis quam humanis
erudita studiis.
3. Cogit Caesar Christi servos
libare daemonibus,
Sed tyranni virgo jussa
voce damnat libera,
V. Saevit hostis innocentes
perimens atrociter.
4. Angelus e coelo
fovet hanc cum lumine claro,
Ne timeas, virgo,
vinces, ait, auspice Christo,
V. Carceris in claustro
summus Michael radiando.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Stat Christi testis
tantis congressa sophistis,
Spectaculum miseris
hominumque parata catervis.

2. Argumentantes
 argumentosa refellit,
 Destruit idolatras
 et praedicat omnicreantem.
3. Rex stupet et proceres
 circumfusaeque cohortes,
 Vicit bellatrix
 Christi, tacuere rebelles.
4. Affirmat rhetor
 cunctorum vera locutam
 Et solum Dominum
 Katharinae rite colendum.
5. Ut Caesar vidit,
 quia virgo sic superavit,
 Arguit elingues
 prorsus factos sapientes.
6. Rhetor magnificus
 pro cunctis dixerat unus:
 Non sumus hic victi,
 sed Christo credere docti.

Responsoria.

1. Cum sis rex hominum,
 regnatori superorum
 Debueras Christo,
 non sculptilibus famulari,
V. Arguit in faciem
 doctissima virgo furentem.
2. Mundi philosophos
 Caesar vocat atque disertos,
 Ut certent cum una
 Christum referente puella,
V. Quinquaginta micant
 ex agmine rhetoricorum.
3. Insultant igni,
 Katharina, tui tot alumni,
 Martyriique meras
 rapit hinc gens docta coronas,
V. Non comburuntur,
 sed in fornace coquuntur.
4. Christo credentes
 flammas intrant sapientes
 Et precibus fusis
 migrant ad gaudia lucis;
V. O virtus Christi,
 nil praevalet artubus ignis.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Laeta mente tibi,
 virgo dignissima Christi,
 Festa celebrantes
 nos audi, poscimus omnes,
 Atque tuis precibus
 nobis aperi pia coelos.

Responsoria.

1. Verberibus diris
 sanctam Maxentius hostis
 Immolat, illa suum
 rogat inter verbera Jesum,
V. Gaudens haec pati
 qui pertulit hostia mundi.
2. Visitat Augusta
 Katharinam carcere clausam,
 Illa velut rosa
 splendebat luce superna;
V. Credidit Augusta
 Christum docente Sybilla.
3. Christus sanctam tenebroso
 reclusam ergastulo
 Miro satis atque blando
 confortat alloquio:
V. Salve virgo benedicta,
 quam Christi praesentia.
4. De coelo geminas
 fert angelus, ecce, coronas,
 Unam reginae,
 sanctae suae Katharinae,
V. Hancque coronat et hanc,
 dotem fidei dat utrique.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Aeterno regi,
 coelo terraque potenti,
 Servans morte fidem
 virgo conregnat eidem.
2. Atria Jerusalem
 penetrans et luminis arcem
 Haec jubilat sponso,
 servit cui coelicus ordo.

3. Ad laudes vigilem
   fontemque Deum sitientem
   Christus suscepit,
   cui virgo fidelis adhaesit.
4. Ignibus exstinctis
   canit hymnum vox puerilis,
   Sic nece consumpta
   sponsi Katharina sub umbra.
5. Ordo puellarum
   quam felix candidularum,
   Cum quibus haec virgo
   cantat nova cantica Christo.

Ad Benedictus.

A. Prudens et vigilans virgo,
   Qualis es cum sponso illo,
   Qui te elegit de mundo,
   Quam pulchra, quam mirabilis,
   Quanta luce spectabilis!
   Inter Sion juvenculas
   Et Hierusalem filias
   Thalamo gaudes regio
   Conjuncta Dei filio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave, gemma claritatis
   ad instar carbunculi,
   Ave, rosa paradisi,
   more flagrans balsami
   Katharina, virgo felix,
   gloriosa meritis
   Assistentes tuis festis
   coeli junge gaudiis.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. — In 1. Vesp. R, 8 movet hoc. — In 1. Noct. A 6, 2 fanis liperare. — In 3. Noct. R 2, 2 carcere fehlt. — A 2, 6 doctrinae sabilla. — In Laud. A 1, 4 virgo cum regnat. — Ad Bened. A, 8 Thalamo ausgefallen.

38. De sancta Katharina.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Virginis eximiae
   Katharinae, martyris almae,
   Festa celebrare
   da nobis, rex pie, Christe.
2. Virgo sancta Katharina
   Graeciae gemma,
   Urbis Alexandrinae,
   Costi regis erat filia.
3. Specie corporis decora
   Nimis enituit,
   Sed fide pulchrior
   Sponso superno placuit.
4. Traditur ergo a patre
   Doctoribus eximiis
   Imbuenda
   Liberalibus studiis.
5. Ait Deus per prophetam:
   Perdam sapientiam
   Sapientum et pervertam
   Intellectum omnium.

Ad Magnificat.

A. Alma virgo Katharina,
   Martyr prudens et regina,
   Pro salute omnium
   Preces funde salvatori,
   Castitatis amatori,
   Christo, sponso virginum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum regem adoremus,
Qui reginam Katharinam
Coronavit hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Felix virgo Katherina,
   Costi regis filia,
   Regem Christum venerando
   Praedilexit animo.

2. Erat enim pulchra valde
Inter omnes feminas,
Nunc cum sanctis gloriatur
Dei cernens faciem.
3. Dixit namque Katharina
Imperanti pessimo:
Dii tui non loquuntur
Nec discernunt aliqua.

Responsoria.

1. Nobilissima regina
Katharina genere,
Sed nobilior virtute,
Dei plena gratia,
V. Deum habens protectorem
Non tyrannos pertimescit,
Nec adversis frangitur.
2. Sancta virgo Katharina
Regis intrans atrium,
Crucis signum fronte premens
Dixit ad Maxentium:
V. Insensate, quid adoras
Deos surdos sine flatu
Et sic perdis animam?
3. Imperator ait illi:
Cujus es tu filia,
Aut quale est nomen tuum.
Rogo, nobis indica?
V. Et respondens benedicta:
Katharina vocor ego,
Costi regis filia.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dei nutu virgo pura
Superavit rhetores
Et credentes eos fecit
Orthodoxae fidei.
2. Signo crucis praemuniti
A beata virgine
Baptizati sunt in igne
Facti martyres Dei.
3. Et inventi sunt illaesi
Per divinam gratiam
Et ad coetus sunt perducti
Beatorum gloriam.

Responsoria.

1. Martyrium sitiens,
libamina Caesaris horrens,
Exclamat Christum,
praeter quem nil venerandum,
V. Daemoniis plena
sunt haec, ait, idola muta.
2. Ego vero desponsari
summo regi cupio,
Ut non tradam corpus meum
in gehennam pessimam,
V. Ipsum semper concupivi
Et optavi mihi sponsum
Creatorem omnium.
3. Fulgens virgo Katharina
Sancto plena spiritu,
Non timebat poenas latas
Sibi per carnifices,
V. Blandimentis non movetur,
Atque minis non terretur
Habens spem in Domino.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Virgo gloriosa Katharina
Cilicio membra domabat,
Deum gemitibus exorabat.
2. Cum esset adhuc in annis
Virgo puerilibus,
Caris orbata parentibus
Mundi renuntiavit opibus.
3. Maxentius instat impius
Cum idolorum cultibus,
Puella voce libera
Haec sunt, clamat, daemonia,
Jesum Christum solum [Deum]
Praedicat os virgineum.

Responsoria.

1. Umbra carnis meae transit
atque pulchritudinis,
Unde nolo delectari
mundi hujus gaudiis;
V. Imperanti dixit virgo:
Deum verum crede meçum
Et salvabis animam.

2. Haec quinquagenos
oratores superatos
Dirigit ad coelos
aurum velut igne probatos,
V. Efficiens testes
fidei, quos pertulit hostes.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Rex potens Alexandrinae,
Qui Costus est vocatus,
Natam prudentem genuit,
Qua mundus est ornatus.
2. Opum plenum palatium
Parentes reliquerunt
Et Katharinam unicam
Haeredem dimiserunt.
3. Gubernat aulam regiam
Virtutum in decore
Suamque sapientiam
Demonstrat cum fervore.
4. Haec in aetate florida
Christum dilexit avida,
Cujus amore fervida
Mundi despexit fluida.
5. Sua reliquit moenia
Armata signo crucis,
Multa factura proelia
Cum inimicis lucis.

Ad Benedictus.

A. Salve, virgo Katharina,
Inter cunctas virgines
Quam ornavit lex divina,
Dum in carne viveres;
Nos defende a ruina
Necis infernalis
Et ad portum sis carina
Lucis aeternalis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O gaudium, jucunditas
Cordis et animorum,
Cum Katharinae probitas
Et pulchritudo morum
Imperatorem superat
Et quosque sapientes,
Quid respondere valeant,
Omnino nescientes.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. — In 1. Noct. R 1, 1 sq. Nobilissima Katharina, regina genere. — R 2, 3 in fronte. — R 3, 1 illi ergänzt. — R 3, 3 quod est. — In 2. Noct. R 3, 2 spiritu plena.

39. De sancta Katharina.

In 1. Vesperis.

R. Jam Christi thalamum
scandit Katharina beatum,
Juncta suo sponso,
pro quo tulit aspera mundo;
V. Obtineat precibus,
pateat nobis paradisus.

Ad Magnificat.

A. O quam mirificis
Deus ordinat omnia factis,
Virginibus magnos
tribuens ex hoste triumphos,
Cum quibus aeternam
meruit Katharina coronam.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laudetur Dominus,
Sabaoth cui nomen, et agnus,
Per quem sacrilegum
vicit Katharina tyrannum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. In bello victus
Constantinoque fugatus
Alexandrinam
venit Maxentius urbem.

2. In qua daemonibus
libamina ferre paratur,
Ut veniant omnes,
cito mandat per regiones.

3. Adsunt gentiles
mixtim Christique fideles
Caesaris ad jussum
malesanum perficiendum.

Responsoria.

R 1. Nobilis et pulchra
prudens Katharina puella
Flagrat amore Dei,
spernit vaga gaudia mundi,
V. Cui rex carne pater
fuerat reginaque mater.

2. Martyrium sitiens,
libamina Caesaris horrens
Exclamat Christum,
praeter quem nil venerandum,
V. Daemonibus plena
sunt haec, ait, idola, templa.

3. Haec quinquagenos
oratores superatos
Dirigit ad coelos
aurum velut igne probatos,
V. Efficiens testes
fidei, quos pertulit hostes.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ecce dies tristis
aderat plenusque doloris,
Quo Christi servos
jussit libare tyrannus.

2. Ecclesiae nati
moerentes et stupefacti
Auxilium Domini
poscunt super haec benedicti.

3. Fit sonus et clamor,
animalia muta trahuntur,
Vox diversa sonat,
urbs late tota resultat.

Responsoria.

1. O quam felices
per te, sanctissima, plures,
Quos jubet occidi
pro Christo turbidus hostis,
V. Cum duce Porphyrio
fit martyr Caesaris uxor.

2. Impius hanc Caesar
sisti jubet ante tribunal,
Hanc ut pervertat,
sicut draco vel leo certat,
V. Illa manet constans,
blanda nec aspera curans.

3. Virgo flagellatur,
crucianda fame religatur,
Carcere clausa manet,
lux coelica fusa refulget,
Fraglat odor, dulces
cantant coeli agmina laudes;
V. Sponsus amat sponsam,
salvator visitat illam.

Prosella.

Cantant coeli milites
collaudantes virginem;
Atque, ne deficiat,
roborantes martyrem.
Illa tuta
manens carnificem
Nec poenas ex-
horret nec Caesarem,
Sed laeta Domino
persolvit laudes.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Processit virgo
Christo comitante patrono,
Adfuit et turba,
sapientum fronte superba.

2. Haec Christum Dominum
firmaverat esse sequendum,
Illi falsorum
contra simulacra deorum.

3. At Christi sponsa
Christi solamine fulta,
Vicit rhetoricos
vera ratione maeandros.

Responsoria.

1. Percussa gladio
dat lac pro sanguine collo,
Quam manus angelica
sepelivit vertice Sina,
V. Membris virgineis
olei fluit unda salubris.

2. Horrendo subdenda
rotarum machinamento,
Virgo Deum clamat,
de coelis angelus adstat,
Ecce repentinam
dant plebs rotaeque ruinam,
V. Tamquam Chaldaeis
quondam fornax Babylonis.

3. O mater nostra,
ter sancta quaterque beata,
Cum prece devota
famulantum suscipe vota,
V. Jam Christo juncta
sponsoque tuo sociata.

Prosella.

Aeternae
virgo memoriae,
Quam sibi
despondit rex gloriae,

Virginis
proles egregiae
Sponsusque
virginis ecclesiae.

Tu gaudes
hodie dono gratiae,
Cantas in
coelo carmen laetitiae.

Te laudantes
in terra respice
Atque nostra
clementer suscipe
Vota.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Postquam crudelis
invictam viderat hostis
Mentem virgineam,
velut amens fertur in iram.
2. Exacuit dentes
furibundus ut leo frendens
In sponsam regis
Christi sine fine manentis.
3. At Katharina Deum
servans in pectore fixum
Arguit insanum
manifesta voce tyrannum.
4. Post haec carnifici
mandatur voce tyranni,
Ut caput illius
gladio praecidat acuto.
5. Felix et digna nimis
es Katharina beata,
Quae per martyrium
sequeris dominum dominorum.

Ad Benedictus.

A. Inclita martyr, ave,
pro sanguine lacte fluente
Designas cunctis
nivei documenta pudoris,
Alta tenens coeli
pietatem posce superni
Judicis, ut nobis
det requiem miseris.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

Mons legis Sina
suscepit vertice dona
Corporis afflicti,
mons Christus culmine coeli
Suscipiens animam
ditavit honore beatam,
Cujus nos precibus
salvificet Dominus.

Brev. ms. S. Sepulchri Cadomensis saec. 14. in. Cod. Parisin. (Arsen.) 279. A. — Brev. ms. Vivariense anni 1342. Cod. S. Josephi Lugdunen. Ya 6. B. — Brev. ms. Vivariense saec. 15. Cod. S. Josephi Lugdunen. Ya 7. C. — Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 14. D. —

Die letzten 3 Hss. haben in 1. Vesp. 5 **AA** super Ps., die teils prosaisch, teils anderen Officien entlehnt sind; R fehlt; ad Magn. **A**:

Prudens virgo Katharina,
Qualis es cum sponso tuo,
Qui te elegit de mundo,
Quam pulchra, quam mirabilis,
Quanta luce spectabilis!
Inter Sion juvenculas
Et Hierusalem filias
Thalamo gaudes regio
Conjuncta Dei filio.

In 1. Noct. A 3, 2 mixtum AD. — **RR** 1—3 prosaisch. BCD. — In 2. Noct. **R** 1 in BCD:

Angelus in terra descendens: virgo beata,
Ne timeas, inquit, Christus te non quoque linquet,
V. Confortans teneram Michael splendore puellam.

R 2 und 3 prosaisch BCD. — In 3. Noct. hat C allein folgende **A**:

Haec est sponsa, quae sic sponsum coelestem dilexit,
Quod terrenae dignitatis gloriam despexit
Et errores verbo vitae multorum correxit.

R 1 und 2 lauten in BCD übereinstimmend:

R 1. Manet constans et invicta virgo beatissima,
De tyranni blandimentis nulla sensit jacula,
Christum mundi salvatorem praedicat intrepida;
V. O felicem Christi sponsam, vero claram lumine,
Quae repleta dono Dei luce sapientiae.

R 2. Verberibus caesa martyr crudeliter alma
Carceris horrore concluditur interiore
Filia perpetua lucis . . . .
V. Redditor o patiens, justis solatia praebens,
Adspice de coelo.

Nach der Prosella der 3. Noct. bietet A mit der Rubrik: „Item Prosa" noch das Lied Sospitati dedit aegros (Anal. X, 224); BCD haben nur letztere Prosula. — In Laud. **A** 4, 2 mundantur A. — ad Bened. **A**, 1 mater ave D. — Hymnen: In Vesp.: Katharinae collaudemus; ad Noct.: Pange lingua gloriosae A, Ad festum sanctae virginis BCD; ad Laud.: Praesens dies expendatur A, Katharina mirabilis BCD.

40. De sancta Landrada.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Proles Landrada procerum
Regum Francorum exstitit,
Multis relinquens saeculum
Virginibus et praefuit.

2. Dei a juvenilibus
Annis impleta gratia,
Spem ponens in coelestibus
Manum misit ad fortia.

3. Haec jejuna pascit membra
Sicco pane, aqua pura,
Plus provocat esuriem
Edens quam exstinguit illam.

4. Humoque nudo jacuit,
Qua parum somnum recipit,
Carnem suam spiritui
Semper cogit se subjici.

5. Vilem se virgo reputans
Actus exercet humiles,
In lege Dei meditans
Noctes deducit et dies.

R. En rutilat praeclara
dies solemnis in orbe,
Qua coelos Landrada petit
carpens meritisque
Praemia digna suis,
fruitur visione creantis,
V. Angelicis turmis
virgo sociata beatis.

Ad Magnificat.

A. Beatae Landradae
votiva solemnia
Devote celebret
militans ecclesia,
Ut ipsius inter-
cedentibus meritis
Gaudiis perfrui
mereantur aeternis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Jubilemus dulcisonis
Carminibus altissimo,
Qui turmis junxit coelicis
Landradam suo merito.

In 1. Nocturno.

Responsoria.

1. Sponsa Jesu Christi
nulli voluit copulari
Sponso mortali,
famulans sibi corde fideli,
Quem viribus totis
teneris dilexit ab annis;
V. Virgo studet sponso
pro posse placere pudico.
2. Nobilis haec genere,
sed nobilior probitate,
Sprevit amore Dei
bona terrae, culmina mundi,
V. Nobile justis hoc genus
actibus ipsa decorat.
3. Pura fide, patiens
quoque spe, fervens et amore,
Gratis ornata
moribus ipsa fuit,
V. Simplex, pacifica,
prudens, humilisque pudica.

In 2. Nocturno.

Responsoria.

1. Omnis ab intus gloria virginis
exstitit hujus,
In Domini lege
meditatur nocte dieque,
V. In terris carne,
sed sursum mente resedit.
2. Jejunans, vigilans
teneram carnem macerabat,
Spiritui semper
et eam servire cogebat,
V. Haec aliis mitis
in se servatque rigorem.
3. Est pauper laeta,
constans et mente quieta,
Spectans mercedes
animae, carnis quoque dotes,
V. Pro Christo plures
suffert Landrada labores.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Benedicit Deum, laudat
Diebus atque noctibus,
Orat, jejunat, vigilat,
Suis laborat manibus.
2. In terris se reputans
Vilem, Deo cara,
Nunc in coelis habitans,
Fulget signis clara.
3. Ob laudem sacrae virginis
Novum carmen concinimus,
Ut secum frui gaudiis
Nobis donet coelestibus.

Responsoria.

1. Vilem se reputans
humiles exercuit actus,
Subvenit et miseris
sibi subtractis alimentis,

V. Laeta dat et ipsis
aeternae verba salutis.

2. Norma fuit cunctis
vitae sanctimonialis,
Diva columbinis
oculis videt ac aquilinis,

V. Ducens angelicam
mortali corpore vitam.

3. Protege, conserva
nos semper, virgo beata,
Quam celebrem vita
faciunt, mors, plurima signa,

V. Laudum carmina, quae
canimus nunc, sint tibi grata.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Beata virgo Landrada,
Cui regnum mundi viluit,
Non aurum, non monilia,
Sed Christum regem induit.

2. Deo servire studuit
Toto mentis ingenio,
Qui sibi solus placuit
Amatque corde fervido.

3. Semper ad Deum vigilat,
Cui toto corde jubilat,
Et per ipsius genitum
Vitam duxit angelicam.

4. Haec benedicit Dominum,
Qui pontum, tellus, aethera
Et quae in illis resident,
Sua creat potentia.

5. Corde, voce et opere
Regem laudavit coelicum
Ejusque vicit munere
Mundum, carnem, daemonium.

Ad Benedictus.

A. O vernalis flos, oliva,
Pietatis radix viva,
Inter spinas lilium,
Permanens in vera vite
Verus palmes, via vitae,
Suscipe fidelium
Pia vota, duc, tuere
Patriamque possidere
Da post hoc exsilium.

In 2. Vesperis.

Ad Magnficat.

A. Virgo dulcis et benigna,
Laude et honore digna,
Tuis sanctis precibus
Cunctis purges a peccatis,
Nos fac Deo cum beatis
Perfrui spiritibus.

Brev. ms. S. Waldetrudis Monten. saec. 15. Cod. Duacen. 164.

41. De sancto Laudo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. In laudem Christi
resonent praeconia Laudi
Cujus digna fuit
laude probata fides.

2. Hic teneris annis
apicem sortitus honoris
Moribus expressit
praesulis officium.

3. In subjectorum
clemens excessibus ultor
Virgam pastoris
flexit amore patris.

4. Multiplici clarus
meritorum dote sacerdos
Acceptas Domini
multiplicavit opes.

5. Majoris nomen
factis majoribus implens
In cunctis praesul
praesule dignus erat.

Ad Magnificat.

A. Voto, voce psallimus .
In honorem praesulis,
Qui ad gradum praesulatus
Promoveri
Meruit divinitus,
Sua prece in nobis
Reseret cordis visum,
Qui caecatae mulieri
Reparavit oculum.

In 1. Nocturno.

Invitatorium.

Unum et verum Deum
adoremus,
In quo Laudus laudem
meruit sempiternam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dignus laude
Laudus egregia
Tamquam lignum
aquarum copia
Jugi vernans
viroris gratia
Fructum dedit
in patientia.

2. Jugo Christi subjugatus
Regi Christo vir beatus
Deservivit in timore,
Exsultavit cum tremore.

3. Christus, ejus
susceptor, gloria,
Hac puerum
praevenit gratia,
Ut grandaevus
in pueritia,
Praesul plebis
regeret milia.

Responsoria.

1. Ecce nobis lux illuxit
digna cultu celebri,
Qua, dum mortem triumphavit,
vitam Laudus subiit,
Coelos ornans velut sidus
fusis micans radiis,
V. Qui fidelis servitutis
exhibens instantiam
Duplicatam reportavit
Domino pecuniam.

2. O lux mundi, mundum replens
spiritali lumine
Quasi stella matutina
in medio nebulae,
Nos illustra luminoso
lumine justitiae,
V. Ut, quos longa circumfudit
vitium caligine,
Tua prece manifesta
Christum cernant facie.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vultus tui,
virtutum Domine,
Sanctum tuum
signasti lumine,
Vocabulo,
vita laudabilem,
Signis quoque
reddens mirabilem.

2. In aeternum exsultabit,
In quo Deus habitabit,
Ipse justo benedixit,
Quia justus hunc dilexit.

3. Dei Laudus
magnificentia,
Coronatus
honoris gloria,
Christi laudem
a pueritia
Plenus ejus
perfecit gratia.

Responsoria.

1. Gaude felix sub felici
praesule Constantia,
Honorata diuturna
illius praesentia,

Quem divina praesignarunt
praesulem oracula.
V. Vota plebis ut audivit,
rex assensum praebuit,
Concors clerus, plebs electum
consecrari petiit.
2. Post acceptum visionis
responsum angelicae
Consecratus a beato
Gildardo pontifice,
Pastorali duodennis
sublimatur apice.
V. Sumpta vero praesulatus
junior officia
Meritorum commendavit
multiplici gratia.
3. O vere spirituale
speculum ecclesiae,
In quo dona confluxerunt
multiformis gratiae,
Vas formatum in honorem
manu sapientiae,
V. Te tutore spiritalis
abscedat nequitia,
Te custode perseveret
meritum et gratia.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ad usuram
dedit non propriam
Sed Domini
sui pecuniam,
Hinc ejusdem
in tabernacula
Ingressus est
vir sine macula.
2. In te, Deus,
Laudus laudabitur,
In te sperans
non commovebitur
Vitam enim,
quam a te petiit,
In aeternum
victurus subiit.
3. Sensu senex,
puer malitia,
Jam sortitus
locum in gloria
Deum videt
cordis munditia,
Quem quaesivit
in innocentia.

Responsoria.

1. Noctem luce fugativus
dum in nocte circuit,
Nocte pressa caecitatis
mulierem reperit,
Cujus prece mox suppressa
nocte lumen rediit.
V. Virginali puritate
vernans pueritia,
Efficaci floruit
sanitatum gratia.
2. Tutor gregis et provisor
spiritu prophetiae
Praecognovit inimicum
latentem in arbore,
Sub qua sui refecturo
parabant discumbere;
V. Hostis fraude patefacta
dum recedunt propere
Repentino cursu, cernunt
arborem concidere.
3. O lucris gaudens,
Domini, non propria quaerens,
Suscipe servorum,
pie praesul, vota tuorum,
V. O consors Christi,
quem mente pia coluisti.

Prosa.

Virtutis praesul
egregie,
Puer es praelatus
ecclesiae,
Hostis fraudem
nequitiae

Spiritu praevenis
prophetiae.
Damnata mulier
longa caligine
Resultat oculis
infuso lumine.
Oves pastor
clementer respice,
Vota, laudes
dignanter suscipe
Servorum tuorum.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O beate praesul Laude,
praesulum egregie,
Adsis nobis propugnator
hostilis nequitiae,
Locus in honorem tuum
consecratus, meritis
Tanti patris conservatus,
jugi pace gaudeat.

Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29668. A. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (774) B. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 276. C. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 16. D. — Brev. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 21. E. — In 1. Vesp. A 5, 2 moribus implens B. — Ad Magn. A, 6 nobis. — In 1. Noct. R 1, 9 Reportavit duplicatum. B. — R 2 prosaisch: Consummatus in brevi etc. — In 2. Noct. R 1, 2 Domine virtutum. B. — In 3. Noct. A 1, 6 in fehlt B. — A 2, 2 Laudus fehlt B. — A 2, 6 expetiit B. — Prosa fehlt D. — Pr. 5 Hostilis E. — Pr. 7 pervenis E. — In 2. Vesp. ad Magn. A fehlt BC. — Ibid 5 Ut ocus D.

42. De sancto Leobino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Quam gloriosus es confessor
Domini, Leobine,
Decus sanctorum praesulum,
Qui gregem tibi creditum
Direxisti ad Dominum,
Cujus in gaudium
Ideo pastor bone introisti,
Unde te poscimus,
Ut tuis meritis et precibus
Mereamur tuum collegium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum omnes pariter
Veneremur supplices,
Qui beatum hodie
Per confessionis meritum
Coronavit Leobinum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praeclaris patribus
fulsit sacer hic Leobinus,
Mundo progenitus,
coelo quandoque locandus.
2. Moribus eximiis
teneris rutilare sub annis
Coepit, in his docilis,
rapuit quibus arma salutis.
3. Rejiciens mundana petit
coelestia, summi
Jussa boni complens
jamjamque monastice vivens.

Responsoria.

1. Sanctus praesul Leobinus
praeclaris parentibus
Oriundus in tellure
Pictavensi legitur,
V. Sociandus disponente
Deo coeli civibus.

2. Hic amore literarum
flagrans in primordio,
Has utcunque scriptas sumpsit
suo in cinctorio,
V. Castitatis ad exemplum
profuturus saeculo.
3. Jam supernis disciplinis
copiose praeditus,
Spreta mundi vanitate
monachus efficitur,
V. Summo regi militare
gliscens expeditius.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Urentem segetes
ignem frondesque domosque
Consopire Dei
famulus prece faecis ob acta.
2. Affer opem, Leobine pater,
lymphaticus inquit,
Mox et aquis vacuata cutis
distensa recedit.
3. Pontificis vestis
filo contacta puella
Daemone quo fuerat
pulso vexata levatur.

Responsoria.

1. Exorbata tempestate
populata omnia
Sancti viri circa cellam,
sata, frondes, olera,
V. Ope fretus summi boni
restauravit omnia.
2. Hujus curis agitatos
furore daemonico
Vir beatus sospitatem
propinavit illico
V. Invocata trinitate
crucis cum signaculo.
3. Descendente ab hac luce
praesule Aethereo
Leobinus infulatur
magno cum tripudio,
V. Quod cleri plebisque fuit
summa gratulatio.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Quisquis anhelabat
cujusvis febris ab aestu,
Tectus palliolo
Leobini sanus abibat.
2. Infirmum sancto
Caletrium tinxit olivo
Et successorem
signis praenovit eundem.
3. Jam super astra poli
residens, Leobine sacerdos,
Posce Deum, nobis
concedat gaudia pacis.

Responsoria.

1. Ille quidem jam refulgens
lampas in candelabro,
Ut his rutilaret, qui sunt
in domo Dominica,
V. Jure caeco praebet lumen
primo in miraculo.
2. Cujusdam resuscitavit
Leobinus filiam,
Qui cum officiose
susceperat hospitem,
V. Prole sibi restituta
gaudet multifariam.
3. Cumque membra sancti viri
conderentur tumulo
Rupto fune, quo pendebat,
crux in monasterio
Cum lampadibus ad terram
ruit plenis oleo;
V. Sed resurgens haesit funi
admirante populo,
Quod nec vitri ne liquoris
fuit mutilatio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Attollamus mirificum
Quod patravit miraculum
Praesul jam curvus senio
Morboque tentus valido.

2. Erant duo puer uli,
Acti furore daemonis,
Qui ad sanctum convenerant
Sospitatis ob gratiam.
3. Quibus, ut erat hilaris
Dator extemplo proprii,
Quae post esum remanserant,
Partem dedit edulii.
4. Quo ab ipsis antidoto
Mox exploso daemonio
Coeli laudantes Dominum
Ad propria regressi sunt.
5. Dignetur ergo laudibus
Universalis dominus,
Qui sic sua clementia
Sanctos suos mirificat.

Ad Benedictus.

A. O virum ineffabilem,
Per omnia laudabilem,
Per quam tanta insignia
Miraculorum rutilant;
Is ut nos coeli civibus
Suis adjungat precibus,
Proni rogamus, supplicet
Regem, qui cuncta possidet.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Vir Dei Leobinus,
Tot insignis virtutibus,
Talentum sibi creditum
Gliscens reddere duplicatum,
In gaudium Domini sui
Ut fidelis servus meruit
Intrare securus.

Brev. ms. Carnotense saec. 14. Cod. Carnoten. 583. A. — Brev. ms. Carnotense saec. 14. Cod. Carnoten. 513. B. — Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. Cod. Carnoten. 564. C. — Brev. ms. S. Cerauni saec. 15. Cod. Carnoten. 564. D. — Brev. ms. S. Mariae de Josaphat saec. 15. Cod. Carnoten. 560. E. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Carnoten. 563. F. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisin. 1053. C. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisin. 1256. H. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisin. 13 240. I. — Brev. ms. Romano-Franciscan. anni 1412 (in Privatbesitz). K. — In 2. Noct. A, 3 Consopite GK. Cum sopire H. — In 3. Noct. R 3, 6 plenus GH. — Ich vermute als Verfasser dieses Officiums Fulbert von Chartres.

43. De sancto Leodegario.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Martyris adscripto
celebremus tempore festum,
Quo Leodegarius
victricem sanguine palmam
Promeruit cunctis
glomeratus in ordine sanctis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Concentus Domino,
famuli, celebrate sonoros,
Quo Leodegarius
gaudet sociatus in aevum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praeclarum sidus seculo
Leodegarius Domino
Celso Francorum genere
Surgit ab ipso lumine,
Prima vitae ducamina
Regalis alit curia.
2. Hujus indoles inclita,
Superno jubare fulta,
Dum tendit ad sublimia,
Regis jussu pontifici
Didoni, inquam, avunculo
Apicum characteribus
Imbuendus addicitur.

3. Divino instructus munere
Ac roboratus pectore
Aucta fulgent praesagia
Monitis praesulis compta,
Caelibem vitam didicit,
Ut integer in utroque
Sancto paretur ordini.

Responsoria.

1. Martyris adscripto
celebremus tempore festum,
Quo Leodegarius
victricem sanguine palmam
Promeruit cunctis
glomeratus in ordine sanctis,
V. Quo laetus Domino
citharizat munera laudis.
2. Hic ortus jam primordia
Francorum ex prosapia
Nobili duxit linea,
Prima vitae ducamina
Regali fovet domate,
V. A parentibus curiae
Nutriendus addicitur
Teneris puer in annis.
3. Fultus superna gratia
Indole atque praeclara,
Dum tendit ad sublimia,
Regis jussu Pictavensis
Ad studia literarum
Praesul applicat puerum,
V. Ut doctus sapientia
Suffultusque disciplina
Probitate affluat plena.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum in eo perlucida
Perpatescant insignia,
Memoriae tenacitas,
Eloquentiae puritas,
Assueta tellus imbribus
Sulcos fecundat frugibus.
2. Divina mox auctoritas
Ac plebis universitas
Ad eligendum prodiit,
Quem sacer ordo deposcit,
Ut urbs Aedua capiat
Leodegarium in cathedra.
3. Honoris apice functus
Denis annorum cursibus,
Sors invida jam nubilos
Regis incendit aminos,
Insaniat in praesulem,
Ni loco cedat patiens.

Responsoria.

1. Divino instructus munere
Ac roboratus pectore,
Futurorum praesagia
Rutilant in praecordiis,
Monitis comptam praesulis
Coelibem dum servat vitam
Ordini sacro condignam.
V. Eloquio suavissimus
Moerentibus laetitiam,
Sceleratis disciplinam
Norat reddere congruam.
2. Dum castitatis speculo
Virtutumque praeconio
Redolet in palatio,
Dignis attollunt laudibus,
Ut urbs Aedua capiat
Leodegarium in cathedra;
V. Cujus memoria tenax,
Eloquentiae puritas,
In viro manet castitas.
3. Honoris apice functus
Denis annorum cursibus
Sors invida jam nubilos
Regis incendit animos,
Insaniat in praesulem,
Ni loco cedat patiens.
V. Praesul captat consilium,
Ut relictis mundi pompis
Sequeretur vocem Christi.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tandem a rege voti compos
Habenis ruptis omnibus

Nudus evasit saeculo
Tectusque Christi chlamyde
Luxovii Coenobio
Regitur Deo principe.

2. Quidam versutus callide,
Ebroinus cognomine,
Ignem spirabat animo
Versans dolos in pectore,
Captet ceu lupus vitulum,
Quem mactaret innoxium.

3. Cum, ecce, manus valida
Urbis infestat moenia,
Crebris urget assultibus,
Imbellem septis extrahat
Praedam, quam ore sorbeat.

Responsoria.

1. Regis permissu pontifex
Habenis ruptis omnibus
Nudus evasit saeculo
Tectusque Christi chlamyde
Luxovii coenobio
Regitur Deo principe;

V. Fratrum catervae socius,
Abbati pie subditus
Votum complet operibus.

2. Nutu Dei dum pontifex
Ad urbem redit alacer,
Laeta plebs mox cum laudibus
Locis occurrit omnibus,
Gaudet pastore reduce,
Dum revocat ab exsule,

V. Voce, corde jubiloque
Hymnis, psalmis intonabant,
Ovantes dum properarent.

3. Quidam ferox Ebroinus,
Vulpinis callens fraudibus,
Sanctum Dei velut mitem
Lupus aggressus vitulum,
Dolos captat, ut rapiat
Captumque mox dilaniet.

V. Validam carnifex manum
Cogens dirigit militum,
A septis urbis extrahat
Praedam, quam ore sorbeat.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Martyris eximii dum
Lumine splendido locum
Celsa lustrat divinitas
Excubias dans noxturnas,
Rumore cunctos celebri
Ad locum duxit tumuli.

2. Emicat inde protinus
Claris locus insignibus,
Manat salus languentibus,
Quotquot gravabat intimis
Furens dolor in ossibus.

3. Sacrum corpus transferendum
Ansoaldo sorte datum,
Alio dum portaretur,
A populo constipatur,
Confert medelam languidis
Fide contactis loculis.

4. In curvo quidem corpore,
Adducto genu vertice,
Mulier tabe consumpta
Per tot annorum tempora,
Sancti adorans feretrum
Statum recepit pristinum.

5. Dantur laudes in excelsis,
Merita canunt martyris,
Hymnos votis accumulant,
Ad locum sibi debitum
Cum gressibus accelerant,
Uti decet, perveniant.

Ad Benedictus.

A. Igitur praesulis jussu
Magno locata ambitu
Coelestis aulae fabrica
Arte fulget mirifica;
Praebet sanctum mausoleum
Populis patrocinium,
Cujus nobis juvamina
Subveniant in saecula.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Inclite martyr, ave,
praesulque sacerrime, salve,
O Leodegari,
bino charismate felix,
Ora pro nobis
peccati mole gravatis
Excusaque prece,
culpat quos actio vitae.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. A. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 354 (787). B. — Brev. ms. Monialium O. S. Benedicti saec. 15. Cod. Eremiten. 84. C. — Antiph. ms. Beronense saec. 16. in. Cod. Eremiten. 729. D. — Offic. ms. S. Leodegarii saec. 16. Codicillus Capit. Sedunen. 72—42. E. — AC bieten das Officium ordine monastico; B ist eine von Schreibfehlern wimmelnde Handschrift, deren lapsus calami sämtlich zu verzeichnen, überflüssig ist. — E hat in 1. Vesp. 5 **AA**, die später ad Noct. wiederkehren. — In 1. Vesp. ad Magn. **A**, 1 Martyris altptio! B. — Ibid. 3. Der Name Leodegarius (Leudegarius) immer fünfsilbig. — Ibid. 5 Pro me cunctis B. — Invit. 2 sonoris E. — In 1. Noct. **A** 2, 4 pontificis A. — **A** 3, 3 Alta fulgent B, Vita fulgent **A**; prosapia E. — **A** 3, 4 praesuli B. — **A** 3, 5 didicit vitam B. — **A** 3, 7 pareret B. — **R** 1, 1 astriptio! B. — **R** 2, 2 duxit fehlt B. — **R** 2, 4 ducamina vitae AE. — **R** 2, 5 dogmate ABE. — **R** 2, 7 Emitendus adducitur B. — **R** 3, 2 Indolis E. — In 2. Noct. **A** 1, 2 Perpatescunt B. — **A** 1, 5 Assuetas A. — **A** 3, 2 sqq. fehlen E. — **A** 3, 3 jubilos A. — **A** 3, 5 Insaniam A. — **A** 3, 6 sedat B. — **R** 1, 4 rutilans B. — **R** 1, 5 comptur B; compta E. — **R** 1, 7 Ordini sanctorum B. — **R** 2, 8 Eloquentia A. — **R** 2, 9 In clero manet caritas E. — **A** 3, 2 sqq. fehlen E. — In 3. Noct. **A** 1. 5 Luxovii fehlt B; Luxuvii A. — **A** 2, 3 adspirat B. — **A** 2, 5 ceu fehlt B. — **A** 2, 6 innoxium fehlt B. — — **A** 3 fehlt A. — **R** 1, 6 Traditur Deo B. — **R** 2 und 3 fehlen E; diese Hs. hat in dieser Nokturn nur 2 **RR**, von denen das zweite lautet:

R. O benigna Dei semper immensaque caritas,
Quae beati fidem viri auxit Leodegarii,
Ut certamine probatus palmam victor caperet
Et castris martyrum admixtus coronam perciperet;
V. Lacrimarum cujus rivos manus tersit Domini,
Et de labore requiem mercari promeruit.

Dieses **R** bildet in A das vierte der dritten Noctum. — In Laud. **A** 1, 1 eximii diem A. — **A** 1, 3 deitas B. — **A** 1, 5 celebris A. — **A** 2, 4 Quosquos A; quoquos BE. — **A** 2, 5 Fundes dolor B. — **A** 3, 2 Pontifici sorte BE. — **A** 3, 6 contacti loculi B; contactus loculi E. — **A** 4, 1 quidam BE. — **A** 5, 1 Dantur ergo B. — Ad Bened. **A**, 2 Magna locata A. — Ibid. 3 fabricata B. — Ibid. 4 Arce fulget E. — In 2. Vesp. ad Magn. A. 4 crismate A. — Ibid. 8 accusat quos B. — Die ganze **A** ist prosaisch E.

Nachdem dem vorstehenden Texte die kürzere Recension zu Grunde gelegt, bleiben uns jene poetischen Teile nachzutragen, welche die monastische Form mehr aufweist. Ob diese die ursprüngliche ist, bleibt in etwa zweifelhaft, da sie drei prosaische Antiphonen und ein prosaisches Responsorium einschieben mufs und die historische Reihenfolge der **AA** und **RR** nicht gewahrt erscheint. Die Anordnung desselben ist folgende: In 1. Noct. **A** 1: Praeclarum sidus saeculo. **A** 2: Hujus indolis inclita. A 3: Divino instructus munere. **A** 4: Cum in eo perlucida. **A** 5: Divina mox auctoritas. **A** 6: Honoris apice functus. **R** 1: Martyris adscripto.

R 2: Jussu tyranni dirupta
Ductus per Pisanae vada
Athleta Christi spinosos
Petrarum dum calcat [globos],
Nudatos gressus conterit
Et vix extractus corruit;

V. Complent jussa carnifices,
Palatum lingua spoliant
Et praecidentes labia
Martyrem Christo consecrant.

R 3: Hic ortus jam primordia. **R** 4: Divino instructus munere. In 2. Noct. **A** 1: Tandem a rege voti compos. **A** 2 prosaisch, ebenso **A** 4. Die drei andern **AA** lauten:

A 3. Jam dura permulta passi
Coelo delapsa capiti
Candens corona micuit,
Quae multos visa terruit
Hostesque mox exacuit,
Sancti cervicem desecant
Et caput ejus amputant.

A. 5. Advertit hic piissimus
Dictus Leodegarius,
Ne grex pro se depereat,
Quem, o Christe, redimeras,
Ultro se ingerit hostibus
Sine culpa puniendus.

A 6. Quo mox capto desaeviunt
Ac oculos effodiunt,
Privatis jam luminibus
Stultis insultant lusibus
Nec plane cernunt intima.
Qua Christus daret, lumina.

R 1: Honoris apice functus. **R** 2: Regis permissu pontifex. **R** 3: Nutu Dei dum pontifex. **R** 4 prosaisch. In 3. Noct. ad Cant. **A** prosaisch. **R** 1: Quidam ferox Ebroinus.

R 2. Pastor plebis eximius,
Caris consulens civibus,
Lupis ultro rapacibus
Ire maturat obvius,
Cedens hostibus victima
Jugulis jam promptissima,
Sola libertas populi
Voce mactatur Domini.

V. Qui mox caecatus oculis
Plus gaudebat in intimis,
Quae superna clarificat
Lux, ut congaudens sitiat.

R 3: Dum castitatis speculo. **R** 4: O benigna Dei semper. — Laudes und 2. Vesper wie in den nichtmonastischen Quellen.

44. De sancto Leonhardo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Laetetur Sion inclita
Pro electorum gloria,
Inter quos gaudet gratia
Leonhardus deifica,
Qui nobis adsit precibus
Ejus festa colentibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laus regi summo,
superus cui militat ordo,
Quo signis sanctus
mundo rutilat Leonardus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus iste legi Dei
Insistendo floruit,
Vitae fructus instar ligni
Salutaris protulit.

2. Sanctitatis in timore
Servivit altissimo,
Cujus monte cum sanctorum
gaudet nunc collegio.

3. Vana sprevit corde puro
ambiens coelestia,
Templum Dei salutare
factus atque hostia.

4. Gloriose coronatur
tuus, Christe, vernula,
Quia tibi voluntate
adhaesit mundissima.

5. Ore, mente benedixit,
Christe, tuo nomini,
Qui ubique populorum
haberis mirabilis.

6. Aequitatem amplectendo
[et viam] justitiae
Ad coelorum tendens regna
migravit feliciter.

Responsoria.

1. Gentis Francigenae
Chlodovaeo sceptra tenente
Ecclesiae nardus
felix satus est Leonardus,
V. Ut nova lux mundo
procedens stemmate claro.

2. Hunc rex de sacri
susceptum fonte lavacri
Patri Remigio
commendavit venerando,
V. Ut pia magnifici
sequeretur dicta magistri.

3. Regibus haerentum,
vitavit morem parentum,
Uti militia
pro Christi philosophia,
V. Terrea contempsit,
solis coelestibus haesit.

4. Libertate data
vinctis patris prece sacra
Claustris exibant,
ad propria quique redibant;
V. Os justi pietas,
quam laudat sexus et aetas.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dolo caret sancti vita
veritate lucida,
Unde Sion montis nactus
est nunc tabernacula.

2. Cordis ei voluntatem
tribuisti, Domine,
Coronando eum digne
corona laetitiae.

3. Innocentum iter sequens
animi munditia
Jacob scala Hierusalem
novae scandis moenia.

4. Sequestratus a malignis
dignis vitae moribus
Eidem conregnat coelo,
cujus haesit laudibus.

5. Supernorum jucundatur
concentu hymnidico,
Quem in terris promerendo
suspirabat animo.

6. Arbor cedrus ut odora
flagrabat virtutibus,
Nocte, die insistendo
divinis operibus.

Responsoria.

1. Tempore transacto
prolem paritura virago
Nutabat dubiis
vitae [regina] periclis,
V. Quam sancti precibus
curavit coelica virtus.

2. Qui quadro totum
perlustrat flumine mundum,
Per sancti meritis puteum
replet illico lymphis;
V. O Christi virtus,
qua justi sic decorantur.

3. Ut lucifer radiis
micat hic pater undique signis,
Lumina dans caecis,
virtutem coelitus aegris,
V. Erigit et claudos
ac solvit carcere clausos.

4. O Leonharde pater,
pietatis et ubere mater,
Impetra nobis
sacra prece gaudia lucis,
V. Qua rutilas felix,
cum Christo deliciaris.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Dulcia cum sanctis
citharizans cantica laudis
Nostras, sancte pater,
de coelis suscipe laudes.

Responsoria.

1. Solis justitiae
matris sub honore Mariae
Construxit sacrum
mediocri schemate templum,
V. In quo magnificae
complevit tempora vitae.

2. Nobilium alacres
athletae facta sequentes
Christi militia
geminam subiere palaestram,
V. Spiritus atque caro
quo possent vivere coelo.

3. Sancte Leonarde,
Christi confessor,
Audi rogantes servulos
Et impetratam coelitus
Tu defer indulgentiam.
V. O sancte Leonarde,
sidus aureum,
Domini gratia
servorum gemitus
solita suscipe clementia.

4. Carceris o fractor,
captivorumque solutor
Mellifluis precibus
nostros dissolve reatus,
V. Qui nostros audis,
tribuendo dona salutis.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laudemus Dominum,
qui tractat singula rerum,
Sede sedet sanctus
diva cum quo Leonardus.

2. Intrans Jerusalem
Sion exsultantis in arcem
Ardet in adspectu
Domini Cherubim residentis.

3. Sese mactantem
fontemque Deum sitientem
Gloria suscepit,
pro qua mortalia sprevit.

4. Cui mare, terra, polus
servit, tremit ac veneratur,
Declarat sanctum
per signa pie Leonardum.

5. Inter concives
patriae coelestis ovantes
Pura mente pius
laudat Dominum Leonardus.

Ad Benedictus.

A. Copiosae pietatis
Leonarde inclite,
Tuis festis assistentes
nunc de coelo respice,
Lucem nobis impetrando
apud regem gloriae,
Ipsum coeli in decore
quo possimus cernere.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pater Leonarde,
opifex celer non tarde,
qui signa das, celeberrime,
brachiis divinae potentiae,
plebis attritae baccas
disrumpe assisteque
huic familiae tua
precanti salvari ope.

Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. — In 1. Noct. A 1, 1 legis. — A 4, 2 cujus Christe vernalia. — A 6, 1 Equitem. — A 6, 2 et viam ergänzt. — R 3, 1 eremptum. — In 2. Noct. A 2, 1 Cordis ejus. — A 2, 2 tribuisti ei. — A 4, 3 cum regnat. — R 1, 4 vita; regina ergänzt. — Hymnus ad Laudes: Deo demus grates.

45. De sancto Leontio.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude vetusta civitas
Novum agens tripudium,
2. Adest nova festivitas,
Exsulta, Forojulium.
3. Vide, quanta sit dignitas,
Quae decorat Leontium,
4. Ut tanti patris sanctitas
Sit natis in auxilium,
5. Et post decursas semitas
Tibi mercetur praemium.

Ad Magnificat.

A. Magnificat hunc praesulem
Multiplicatis meritis,
Cum magnum fecit humilem,
Deus gratis exhibitis
Donis, quibus perutilem
Fecit eum neophytis,
Nec primus habet similem
In bonis sibi deditis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus in saecula
Christum regem in milite,
Qui coeli confert pocula,
Hymnum novum concinite.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Per te currit ad gratiam,
Christe, martyr Leontius,
Cujus legis justitiam
Amplectitur devotius.
2. Auditor verbi sedulus
Sic Christi fit discipulus,
Incredulis fit stimulus,
Credentibus agniculus.
3. Verbum Dei dum praedicat,
Fructiferat et germinat
Ager et agri cultor.

Responsoria.

1. De sentibus flos oritur
In vere natus gratiae,
Leontius dum oritur
De gente diffidentiae,
V. Eripitur et alitur
Praesul martyr futurus.
2. Crebescente saevitia
Paganorum in Christum,
Expulsus de Provincia,
Fit insultus in istum
Sic in membris caput expellitur.
V. Partes dimittit proprias
Ingressus alienas
Ut Christum lucrifaciat.
3. Jam sparso verbi semine
Per partes Forojulicas
Sub caritatis tegmine
Terras petit Germanicas,
Per fraudes diabolicas
Deceptis fit medela;
V. Morbidis fit curatio,
Mortuis suscitatio,
Cunctis via salutis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Mare transit navigio
Deo sibi propitio
Nec trepidat in undis.
2. Adit partes Provinciae
Divinae sator gratiae,
Lucerna sanctitatis.
3. Fit virtutis spectaculum
Et veritatis speculum
Omnibus in salutem.

Responsoria.

1. Christi miles dum militat,
In spiritum nequitiae
Certando nihil trepidat,
Armis doctus militiae
Gentem vincens profanam,

V. Ad gentem missus perfidam
Christum docet
Et legem Christianam.

2. Felix cella vinaria,
De qua vinum doctrinae
Stillat et pigmentaria
Coelestis medicinae
Tam secretaria,
V. Coeleste triticum
Coeli reconsum horreo,
Dogma catholicum
Doctorum fulget cuneo.

3. Dum doctrina Christi fidem
roborare nititur,
Ab iniquis doctor bonus
invasus occiditur,
Sic pugil currit ad vitam,
dum pro fide moritur;
V. Constans offert corpus morti
pro fide, quam docuit.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Doctor clarus sed vita clarior,
Auro multo fit pretiosior
Stola duplata.

2. Exemplum fuit subditis
Retractus ab illicitis
Praesul et forma gregis.

3. Pro grege pastor moritur,
Cujus morte defenditur
Grex a morte secunda.

Responsoria.

1. Latet granum
opressum palea,
Justus caesus
pravorum framea,
Coelum domo
commutans lutea,
V. Cadit custos
vitis in vinea,
Dux in castris,
cultor in area.

2. Nunc fulges stola trina
Velox cursor,
Qui percepisti bravium,
Tu stella matutina,
Tu rosae flos rubeus,
Tu vernans lilium;
V. Ad adjuvandum nos festina,
Te quaesumus,
Sis nobis in auxilium.

3. O triumphus ecclesiae,
Dignus laudis praeconio,
Protectus armis gratiae
Palmam refert de proelio,
Dum decertans in acie
Claro fulget martyrio.
V. O virtuosa deitas,
O pelagus clementiae,
Quo confertur strenuitas
Christianae militiae.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laudes decantet martyri
Devota plebs fidelium,
Fermento pulso veteri
Sit nobis in auxilium
Et clipeum salutis.

2. Salutis vera semita,
Per te nobis ostensa,
Sit veritate cognita
Coelotenus protensa,
Quo pergamus alacriter.

3. Alacriter nunc canimus
Laudantes Salvatorem,
Per quem salvari petimus
Ut per vitae datorem
Et sanctorum suffragio.

4. Suffragio Leontii
Nobis vitam concede,
Cursum hujus exsilii
Lustrans de tua sede,
Tu lux beata trinitas.

5. Beata trinitas,
Tu summa laude digna,
Tu claritas, du bonitas,
Tu dulcis et benigna,
Tu palma triumphantium.

Ad Benedictus.

A. Almi patris
clara solemnia
Cum laudibus agamus
Quem provectum
jam ad coelestia
Supplices exoramus
Ut acceptet
nostra suspiria,
Qui devote clamamus,
Obtenta nobis gratia,
Propter quam suspiramus.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Praesul et martyr inclite,
Fer opem supplicantibus,
Nos pio vultu respice
Tuis nos juvans precibus,
Hinc nos migrantes suscipe
Paternis ferens manibus,
Civitatis angelicae
Consignans nos agminibus.

Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. — In 2. Noct. R 1, 7 scheint lückenhaft. — In 3. Noct. R 1 Entlehnung aus dem Officium des Thomas Becket. — In Laud. A 3, 4 per te vitae. — A 5, 1 lies Tu lux beata trinitas? — Hymnen: in Vesp.: Exsulta Forojulium; ad Laud.: Christo regi pro milite.

46. De s. Ludovico Episcopo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O felix prosapia Francorum,
Quae germina pullulat sanctorum,
In te Ludovicus rex,
Ex te Ludovicus pontifex
Illustri praeconio
Coruscavit.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi, qui saecli regnum renuit,
Sit votiva mentis confessio,
Pro cujus voto vere viluit
Ludovico regni possessio.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Hic vir in potentatibus
Exortus excellenter
Nostris mendicitatibus
Dejecit se libenter.

2. Praeventus Christi gratia
Profectu virtuali
Crevit in innocentia
Servatus baptismali.

3. Venustas innocentiae
Renatum non deseruit,
Qui coronam justitiae
Jugi profectu meruit.

Responsoria.

1. Ludovicus, vir inclitus
Origine regali,
Lucem dedit divinitus
In hac vita mortali,
Tamquam praeventus coelitus
Dono spirituali.
V. Fervebat ejus spiritus,
Fructum ferre sollicitus
Ex flore virginali.

2. Diutinae custodiae
Septennio probatus
Simulque sapientiae
Donis est illustratus,
Laetabatur justitiae
Coronam sic lucratus;

V. Thesauros innocentiae
Replebat novae gratiae
Muneribus ditatus.

3. Doctrinae fructu fertilis
Processit ab ergastulis
Crucis praeco mirabilis,
Factus Francisco similis,

V. Nunc gaudet in aetherea
Domo divinae sobolis,
Corona fulgens aurea,
Decorus et aureolis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vocem decus angelicum
Praevenit doctrinalem,
Sic culmen evangelicum,
Gradum pontificalem.

2. Francisci junctus cuneo,
Beatus pauper spiritu,
Currens amore flammeo
Brevi profecit transitu.

3. In brevi consummatus
Explevit multa tempora,
Qui manens Deo gratus
Complevit magna merita.

Responsoria.

1. Libertati redditus,
Ne serviret malis,
Sibi clausit aditus
Curae mundialis,
Quamvis nollet primitus
Pater hoc carnalis;

V. Regis primogenitus
Rex contempsit penitus
Esse temporalis.

2. Vitam vix obtinuit
Evangelicorum,
Per quos doctus claruit
Claritate morum,
Fratrum formam tenuit
Ordinis Minorum,

V. Paupertate viguit,
Qua rex esse meruit
In regno coelorum.

3. Disciplina utilis
Omni piae menti,
Praesul fructu fertilis
Tholosanae genti,
Missus fuit nobilis
Jussu perurgenti,

V. Ad profectus habilis
Vir mitis et humilis
Paruit jubenti.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dei tabernaculum
Stabilis intravit,
Qui justus obstaculum
Maculae vitavit.

2. Revelata facie
Illum modo contemplatur,
Cujus clara visio
Solis corde mundis datur.

3. De torrente voluptatis
Mens sancta reficitur,
Dum visae divinitatis
Ubertate fruitur.

Responsoria.

1. Diffuso jam lumine
Fulgebat in culmine
Posita lucerna,
Fuit cum dulcedine,
Plena rectitudine
Bonitas interna,
Nullo cadens crimine
Vicit in certamine
Gratia superna,

V. In divino numine
Successit hoc ordine
Requies aeterna.

2. Felix hortus paupertatis,
Qui regalis majestatis
Fecundaris germine,
Dum de celso culmine
Virum tantae dignitatis
Per exempla sanctitatis
Suo clausit ordine;

V. Vocatus de caligine
Ad excelsa deitatis,
Haustu purae veritatis
Lumen cernit in lumine.

3. Regis summi potentia
De stirpe dedit regia
Beatum Ludovicum,
Qui sumens vitae tramitem
Habet magistrum militem
Sanctitatis amicum;

V. Sanctum fore, praeludia
Monstrant, dum tenet limitem
Humilem et pudicum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Quasi stella matutina
Ludovicus claruit,
Cujus vitae disciplina
Huic mundo splenduit.

2. In aurora suae vitae
Sanctitatem praetendebat,
Qui aetatem primitivam
Bonitate transcendebat.

3. In aetate media
Duce divina gratia
Virginis pudicitia
Coruscavit.

4. In vitae vespere
Plenus divino munere
Requievit.

5. Stella maris hunc servavit,
Cujus callem subsecutus
Incorrupte terminavit.

Ad Benedictus.

A. Dum leproso ministrabat
Subito disparuit,
Et sic Christus ostendebat,
Cui se exhibuit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O proles Ungariae,
Decus aquilonis,
Ludovice sacer,
Tuis praeclaris donis
Sub coelesti hierarchia
Mirifice illustratur.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 6 lies: Mirifice illustraris?

47. De sancto Majolo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Majole, potens
Christi confessor et abbas,
Qui natale tuum
gaudent celebrare quotannis,
Te duce perpetuae
capiant bona gaudia vitae.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Alleluja, veram
In Majolo vitam
Laudemus et Christum,
Venite, adoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vir vitae venerabilis
Fuit Deo amabilis,
Majolus, magno Christi
Salvatoris munere.

2. Hic Arvernicis honeste
educatus oppidis
Tum pietate tum genere
nobili clarescebat.

3. Qui verae vitis palmitem
Ut se probaret fertilem,
Nullo sterilis tempore
Fructum tulit uberrime.

Responsoria.

1. Vir sanctissimus Majolus,
Nostro [florescens] tempore,
Praeclarus fuit genere,
Praeclarior sed opere,
V. Decorus exstitit fide
Et caritatis munere.

2. Actibus iste piis
teneris intentus ab annis,
Vir fuit eximiae
sanctaeque per omnia vitae,
V. Nocte dieque jugis
divino servitio instat.

3. Sancta sequi satagit
Majolus munera Christi,
Terrea spernendo,
coelestia sola probando,
V. Levitaeque decus
dignum tulit ordine laetus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Majole, admirabile
Nomen tuum dignoscitur,
Nam contra quodvis flebile
Malum, quod homo patitur,
Per te confestim utile
Remedium tribuitur.

2. Majolus nunquam recessit
A verae vitis corpore,
Fructum ut ferret plurimum
Perpetuo Deo gratum.

3. Nam ab ipsis cunabulis
Se Majolus a fabulis
Subtraxit et a lusibus
Gestisque puerilibus.

Responsoria.

1. Antonii accitus
docti nunc laude magistri,
Lugdunum properat,
divina ut pabula gustet;
V. Tantus amor studii
Majolum pressius urget.

2. Hic haerere Deo
propius dum nititur almus
Christi discipulus,
monachi vestem induit atram,
V. Munditiam summo
coluit vir sanctus amore.

3. Aetherei cum clavigeri
graderetur ad urbem,
Condoluit, socium graviter
dum conspicit aegrum,
V. Tangendo infirmum
corpus sacro unguine sanat.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Relictis hic famulis
Et genitorum praediis
Majolus Christi munere
Partes adiit Burgundiae.

2. Majole, dum tuas psallimus
Virtutes et miracula,
Per te nostrarum, poscimus,
Culparum solvi vincula.

3. Solemnem celebrare diem
studeamus devote,
In qua pater Majolus
in coelis est natus
Ejusque meritis socii
Esse perennis possimus
Regni pariterque
Secum jugi vita frui.

Responsoria.

1. Culmina virtutum
dum cernit scandere sanctum
Majolum, abbas tunc
Heimardus lumine cassus,
V. Cedo tibi, dixit,
nunc fratrum suscipe curam.

2. Cumque manus Majolus
aquam fundente ministro
Ablueret stillam
rapuit quidam incola laetus,
V. Qua tactos nati
caecos curavit ocellos.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Confessor Domini
   cum se jam carne resolvi
   Praesciret, fratres
   monuit de morte propinqua.

2. Mox tristes fratrum
   mentes dolor occupat ingens,
   Curque tuum, exclamant,
   bone pastor linquis ovile?

3. Verbis hisce suos
   lacrimans affatur amicos:
   Jesus pastor vester,
   oves qui sanguine pascit.

4. Viscera vos mea commoneo
   sermone paterno,
   Vincula ne pacis
   vestrae sors ulla resolvat.

5. Tunc benedixit eos
   coelestia dona precando,
   In coelo visum
   defixsum semper habendo.

Ad Benedictus.

A. Laudent cuncta Deum
   verum, mage grex monachorum,
   Nam tulit in coelum
   Majolum veraque vitis,
   Palmitibus sanctis
   sua ibi jam dona coaequat,
   Cujus consortes
   jubeat nos esse perennes.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Jam festiva dies
   omnem celebranda per orbem
   Fulget, qua Dominus
   Majolum traxit ab imis,
   Adnectens superis,
   placeat succurrere nobis
   Atque ejus precibus
   paradisi gaudia dentur.

Sanctorale Aniciense imp. Anicii 1624. — Dafs das Officium älter ist als die späte Quelle, aus der es hier mitgeteilt wird, geht wohl zur Genüge aus dem 1. Resp. der 1. Noct. hervor: nostro tempore praeclarus fuit etc. Ebensowenig kann es einem Zweifel unterliegen, dafs dasselbe ursprünglich für irgend eine zu Cluny hörige Abtei verfafst worden und somit monastisch war. (Vgl. ad Bened. A: mage grex monachorum.) Die vorliegende Form giebt also dasselbe nicht vollständig. Zugehörig sind die beiden Hymnen: Christe cunctorum mage sed tuorum und: Majole consors procerum.

48. De sancto Marcellino.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Marcellinus episcopus
   Et totus apostolicus
   Reduxit ab errore
   Populum Vallanensium
   Dans salubre remedium,
   Fultum divino rore.

2. Hic praesul in Vallania
   Fulsit forma, vita pia,
   Micans Dei virtute,
   Christus, rex noster, primitus
   In ejus mente coelitus
   Quievit sine lite.

3. Corde securo Dominum,
   Qui redemptor est hominum,
   Secutus incessanter,

Se macerans et abstinens,
A vitiis [se continens]
Ob Dominum signanter.

4. Marcellinus sanctissimus,
Vir Deo devotissimus,
Servivit fine fraude,
Mutus qui per triennium
Fuit, reddit officium
Loquendi Dei laude.

5. Imitatus altissimum,
In gravi benignissimum,
Qui lumen cacco nato
Dedit, linivit oculos
Et temnit auri loculos
. . . .

Ad Magnificat.

A. Gaude, Monastrolium,
Spiritali gaudio,
Servans sanctuarium
Gratum Dei filio,
Sacrum secretarium
Marcellinum proprium,
Templum dat auxilium
Potenti remedio
Languidis et praemium,
Fides et oratio
Fervensque devotio
Fieri deposcunt.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Venite, cleri, jugiter
Laudemus Christum Dominum
In Marcellini fortiter
Natali, lucis praesulum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Iste vir non abiit
In via pravorum,
Legem Dei subiit,
Tramitem justorum.

2. In monte Sion Domini
Praedicavit verbum,
Vinclum rupit homini
Criminis acerbum.

3. Domine, quid daemones
Sunt multiplicati,
Qui tribulant homines?
Quis hoc potest pati?

Responsoria.

1. Marcellinus episcopus
Sprevit oblectamenta
Mundi, carnis angelicus,
Virtutum ornamenta
Tenens ecclesiastica
Per sancta documenta;
V. Christum dilexit humilem
Sibique favorabilem
Per temporum momenta.

2. Hostis humani generis
Marcellini virtutem
Non ferens norat operis
Rugitibus, salutem
Tollit pravis et miseris
Per suam virtutem,
V. Ipsos ponit in inferis
Et in locis miserrimis
Luentem feritatem.

3. Laudemus venerabilem
Marcellinum gratanter,
Hunc praedicemus humilem
Sublevatum laetanter,
In coelis exsultabilem,
Decoratum potenter;
V. O virum ineffabilem
Nec labore vincibilem,
Excelsum excellenter.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum invocarem Dominum,
Exaudivit me Deus,
Qui salvator est hominum,
Justitiae rex meus.

2. Antistes Marcellinus,
Nobilis, castus, pius,
Vir justus et humilis,
Dicebat Domino: verba
Mea percipe, Domine.
3. O Domine Adonai,
Nomen multum mirabile
Coelo terraeque, portae
Baratri destructibile.

Responsoria.

1. Quinque talenta tradita
Reddidit duplicata
Vita coelibe placita,
Moribus adornata,
Marcellinus, in gloria
Per gaudia beatus;
V. Servus fidelis Domino
Sic praesul semper exstitit
Meritis adornatus.
2. Haec lux fulsit in nubilo
Fulgore radiata,
Corporis, cordis jubilo
Super coelos locata,
Jubilat semper Domino
Clara voce beata;
V. Antistes Marcellinus,
Nobilis conspicuus,
Humilis vir et pius
Virtutibus ornatus.
3. Per hunc pater luminum
Semper glorificatur,
Procreator criminum
Satan interpretatur,
In meritis hominum
Et agminum supernorum;
V. Eximie dolet Satan
De gaudiis Marcellini,
Quem tenens praecipitat
In ignem aeternorum.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Hic innocens
et mundus animo
Non accepit
in vano animam,
Habitavit
in tabernaculo
Jesu Christi
contemplans gloriam.
2. O Domine,
in virtute tua
Laetabitur
hic praesul nobilis,
Salutare
per saecla omnia
Ei donans
tu Deus humilis.
3. Attollite
portas, o superi,
Vos principes,
cives angelici,
Marcellino
sacro antistiti.

Responsoria.

1. Hic sanctus in infantia
Ut Jacob patriarcha
Deo placens per omnia
. . . .
. . . data optima
Non captus auri marca,
V. Sprevit mundana gaudia
Et luculenta praedia,
Ovans tenet coelestia.
2. Hic in prima vigilia
Vigilavit aetatis,
Scilicet pueritia,
Virtute caritatis
Inductus falsa gaudia
Sprevit vanitatis;
V. Ob id Christum in gloria
Virtutum inundantia
Plenum videt in patria
Sanctae tranquillitatis.
3. Hic praesul exspectavit
Ad nuptias eundo
Agni Dei, qui lavit
Hominem moriendo,
Lumbos carnis edomavit
Carnem suam frenando,

V. Corpus suum vigiliis,
Jejuniis, angariis
Attrivit in hoc mundo.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Hic nitorem induit
In terra decoris,
Sanctam sedem meruit
In regno dulcoris.

2. Jubilate Domino,
Qui sic sublimavit
Marcellinum, termino
Sanctorum ditavit.

3. Deus, Deus meus,
Ad te vigilavi
Et ad tuam gloriam
Semper adspiravi.

4. Omnes sancti Dominum
Benedicant verum,
Et patrem et filium,
Creatorem rerum.

5. Deum laudent angeli,
Qui in coelis habitat,
Et vos, cives superi,
Qui vos sic nobilitat.

Ad Benedictus.

A. Fulget ut sol radians
Marcellinus nobilis,
Languidis auxilians,
Gratus Christo, humilis,
Vir pius, illuminans
His, qui in tenebris
Sedens, ipsos dirigens
Angelorum gaudiis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus Dominum,
Qui salvator est hominum,
Marcellini meritis,
Quia erexit humilem
Dedit et favorabilem
Sublimans in superis.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — Beide Handschriften sind von ausgesuchter Fehlerhaftigkeit; ein gedrucktes altes Brevier von Le Puy existiert nicht mehr. — A 2, 1 Vallenia A, Vallavia B. — A 3, 5 se continens fehlt AB. — A 3, 6 Hoc mundum signanter B. — A 4, 4 qui fehlt A. — A 4, 6 Dei laude fehlt B. — A 5, 2 fehlt A. — A 5, 6 fehlt AB. — Ad Magn. A, 1 Monastrolium (Monistrol) ausradiert B. — Ibid. 6 Marcellinum fehlt B; propitium B. — Ibid. 12 deposcit A. — Invit. 3 Marcellinum A. — In 1. Noct. A 2, 3 Vinculum A, vincula B. — A 3, 1 sq. quid sunt daemones multiplicati AB. — R 1, 3 Mundi hujus carnis A; fehlt B. — R 1, 2 fehlt B. — R 1, 5 Tenens ecclesias B. — R 2, 3 ferens vanis operis B. — R 2, 5 Tulit B. — R 2, 6 lies: per suam pravitatem? — R 2, 7 Ipsos potuit B. — R 2, 9 Flentem feritatem A. — R 3, 2 sq. fehlt A. — R 3, 4 Sublevemus laetantem A. R 3, 5 exaltatum A. — R 3, 9 Exaltatum A. — In 2. Noct. A 2, 1 Antistites A; Marcellinus antistes B. — A 2, 2 castus et pius B. — A 2, 4 Domine A. — A 2, 5 Auribus percipe A; Domine fehlt A. — A 3, 1 sq. nomen Adonai AB. — A 3, 3 sq. Coelo terra porta quod baratrum est destructibile B. — A 3, 4 baratrumque destuctibilem A. — R 1, 1 a Christo tradita AB. — R 1, 2 vita duplicata A, vitam duplicata B. — R 1, 4 ornata A. — R 1, 6 per haec gaudia AB, beata B. — R 1, 7 fidelis Deo B. — R 1, 9 ornatus A. — R 2, 2 reduta A. — R 2, 3 jubilo fehlt AB. — R 2, 6 lies beatus? — R 2, 9 vir pius humilis B. — R 2, 10 adornatus B. — R 3, 1 patri B; laudetur luminum A, laudatur luminum B. — R 3, 5 In meritis hujus et hujus A, In mentis hujus B. — R 3, 6 Et agminum supernorum A; et agnum supernorum B. — R 3, 7 Summe dolet B. — R 3, 9 tenet percipit B. — R 3, 10 ignem fehlt B; aeternum AB. — In 3. Noct. A 1, 4 animam suam AB. — A 1, 7 sq. Domini contemplans A. — A 2, 6 saecla fehlt B. — A 3, 2 o superi vestras B, o sancti vestras A. — R 1, 1 Hic factus in A. — R 1, 6 Non coactus auri A; auri machina B. — R 2, 3 scilicet principio B. — R 2, 5

Inductus B. — R 2, 6 Spernit A. — R 2, 8 abundantia B. — R 2, 9 sq. Videt in gloria sanctae trinitatis A. — R 3, 1 Exspectavit hic praesul A, exspectavit hic praesulus B. — R 3, 8 angaris B. — In Laud. A 1, 1 victorem induit A. — A 1, 3 fidem meruit B. — A 2, 4 dictavit B. — A 3, 2 vigilavit A. — A 3, 4 adspiravit A. — A 4, 4 omnium rerum AB. — A 5, 2 habitant B. — A 5, 3 Et nos cives A, non cives B, — superni B. — A 5, 4 nobilitant B. — Ad Bened. A, 1 Fulsit B. — Ibid. 2 Marcellinus antistes nobilis AB. — Ibid. 4, sq. Gratus Christo vir pius humilis AB. — Ibid. 7 dirigit AB. — Ibid. 8 Gaudiis angelorum AB. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 3 Quia rex coeli humilem A, quia relixit humilem B. — Ibid. 6 Sublimans sanctis superis A, sublimatus sanctorum superis B.

49. De sancta Margareta.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Praeclara solemnitas
  Margaritae virginis
 Adest, in qua petiit
  locum celsitudinis
 Et a sponso coronatur
  in coelesti gloria;
 Ut ipsum pro nobis oret,
  cujus gaudet gratia,
 Supplicantes imploramus
  ejus patrocinia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christi virgo Margarita
  a paganis genita,
 A patre suo gentili
  nutrici est tradita.
2. Virgo decora nimis
  est virginitate beata,
 Integra virtute,
  fidei lex immaculata.
3. Spiritu sancto repleta
  mente coelis habitat
 Virgo casta toto corde
  Deo se suppeditat.

Responsoria.

1. Venerantes clarum diem,
  Christum, sponsum virginum,
 Collaudemus confitendo
  trinum et unum Deum,
 In quo Margarita complens
  agonis sui stadium
 Ad ornatum ex liliis
  rosisque transit bravium;
V. Ut Christum precibus
  deposcat virgo beata,
 Collaetemur in hac
  mente jucunda die.
2. Virgo judici oblata
  Ab eo interrogatur,
 Quo nomine sit vocata
  Vel quem Deum veneratur;
 Haec fide vera armata
  Christum colens se fatetur.
V. Nomen profert Margarita
 A judice inquisita
  Et cujus fide armetur.
3. Olybrius ingreditur
  In urbem Antiochiam,
 Christicolas persequitur
  Dans crudelem sententiam,
 Margarita recluditur
  In carceris miseriam;
V. Furibundus Olybrius,
 Crudelis atque impius,
  Jubet recludi hanc piam.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. A nutrice sua curam
  haec accepit ovium,
 Quas dum pascit in herbosis
  cum choris sodalium,
 Persequentem Christianos
  incurrit Olybrium.

2. Specie ejus amore
mente captus effera,
Mittit suos explorare,
si jam esset libera,
Illi thori nuptialis
repromittens foedera.

3. Orat Christum Margarita
immensis gemitibus,
Ne suam virginitatem
tradat corruptoribus,
Sed eripere dignetur
angelicis manibus.

Responsoria.

1. Sancta virgo Margarita,
spe firmata futurorum,
Deridebat judicis
munera blandimentorum:
Christum adoro, qui manet
in saecula saeculorum.

V. Glorifico Dominum
meae virginitatis,
Commoveri non potero
a via veritatis.

2. Elevatis Margarita
in coelum luminibus:
Ne tradas me, Jesu Christe,
inquit, unicornibus,
Sed eruere digneris
clemens a leonibus.

V. Obsedit me consilium
Multorum adversantium
Et circumdor canibus.

3. Minant eam praesidi,
Virgo Christi affatur:
Si corpori misereor,
spiritus tribulatur,
Nunc vero per martyrium
gloria praeparatur.

V. Si carni pepercero,
Jam mortem in infero
Anima praestolatur.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Margarita suspenditur
A militibus praesidis,
Crudeliter et caeditur
Virgulis subtilibus.

2. Illi caedebant fortiter,
Haec ferebat viriliter,
Sanguis ex fonte corporis
Manans currebat deforis.

3. Respice in me, Domine,
Dixit virgo beata,
Non cadam fortitudine,
Sed laeter liberata.

Responsoria.

1. Furibundus Olybrius
nolentem consentire
Jubet . . . . carcerem
tenebrosum obire,
Sed haec orat, ut Dominus
dignetur subvenire.

V. In carcerem Olybrius
Margaritam celerius
Praecipit introire.

2. Christe, salus
in te sperantium,
Exauditor
ad te clamantium,
Custodi me
ab omni macula,
Benedictus
qui es in saecula.

V. Suscipe servorum,
Christe pie, vota tuorum.

3. Virgo Christi fidei
annulo subarrhata,
Virtutibus et nomine
Margarita vocata,
Ad superni
regis palatia
Defer nostra,
virgo, suspiria
Ora mente
pro nobis sedula
Apud Christum,
qui regit saecula.

V. Cum sponso te coronanti
Psallimus tibi regnanti,
O virgo, Christi famula.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Martyrum quinque milia
Patiuntur supplicia
Pro Christo in Armenia
Cum Margarita socia.
2. Hi Christi per miracula,
Quae viderunt in famula,
Exhibent corda credula
Cuncta regenti saecula.
3. Malchus extendens brachium:
Suscipe, inquit, gladium,
Christum circa te video
Ambulantem et timeo.
4. Si Christum, frater, adspicis,
Parce parum, quod objicis,
Ut possim ei fundere
Preces votaque reddere.
5. Carnifex illi adnuit
Orare, quantum voluit,
Et illa Deum precibus
Pulsabat atque laudibus.

Ad Benedictus.

A. Virgo Christi Margarita,
digna coeli curia,
Quae refulges castitate
in corona regia,
Ora sponsum, supplicamus,
pro nostra miseria,
Ut dignetur poenitentum
delere flagitia.

In 2. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Margarita praefulgida,
In caritate fervida,
Sed passione valida,
Olybrium vicisti,
Tu nos a morte turbida
Tua prece vivifica
Defende, sponsa Christi.

Ad Magnificat.

Gaude, turba supernorum,
ad quorum consortia
Martyrum ingrediuntur
sacra quinque milia,
Cum beata Margarita
sociati gratia.

Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 134. A. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). B. — In 1. Vesp. ad Magn. A lautet in B:

Gratulemur et laetemur cum summo tripudio,
Innovatur Margaritae festum atque passio,
Per quam sponsi frui Christi meruit consortio.

In 1. Noct. A 3, 3 se toto corde A. — A 3, 4 Domini suppeditat A. — In 2. Noct. R 1, 5 Christum, inquit, adoro AB, adoro coelorum A. — R 3, 1 Minavit eam A. — In 3. Noct. R 1, 4 subire B. — R 1, 6 sibi ut Dominus A, ut sibi Dominus B. — In Laud. A 1, 3 sq. fehlen A.

50. De sancta Margareta.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sancta Margarita,
Dispar patri vita,
Idola spernebat
Christumque colebat.
2. Haec dum esset puella
Vana contempsit saecla,
Et verum sponsum elegit
Deum, quem corde dilexit.
3. Margarita speciosa,
Patri fuit odiosa,
Nam adhaeret vero Deo,
Sed dilecta est ab eo.
4. Repleta sancto flamine,
Munda mundano crimine,
Se totam Deo tribuit,
A quo salutem habuit.

5. Christi virgo Margarita,
A paganis genita,
A patre suo gentili
Nutrici est tradita.

R. Jam prece finita
gladio sacra virgo parata
Jussit se perimi
sperans sibi praemia [grata],

V. Cum sit secura
de coeli luce futura.

Ad Magnificat.

A. Dum cepit manus militum
Puellae corpus inclitum,
Oravit cum suspiriis,
Ne perdatur cum impiis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Christum regem,
Qui gubernat omnia,
Pro quo virgo Margarita
passa est supplicia.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Virgo sancta Margarita,
Signo crucis praemunita
Non abhorret confiteri
Se ancillam Dei veri.

2. Virgo decora nimis
est virginitate beata,
Integra virtute,
fidei lex immaculata.

3. Jussit praeses virginem
Carceribus tradi,
Minatur eam subdere
Tormentorum cladi.

Responsoria.

1. Exercet bella
cum praeside pulchra puella,
Nec consentire
vult nec sua jussa subire,

V. Nequam praefectus
mollire studet sibi pectus.

2. Dum peccatorum
manibus pia virgo tenetur,
Orat et implorat,
ut ei Deus auxilietur,

V. Dum nimium metuit,
ut corpus ei maculetur.

3. Virgo respondet,
dum praeses ei bona spondet,
Impie praefecte,
non appretio tua nec te,

V. Christo dedicata sum,
quem pro nobis scio passum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Margarita detenta carcere
Deo preces non cessat fundere,
Nutrix mota misericordia
Ministravit ei cibaria.

2. Et ecce de angulo
carceris opaco
Exivit horribilis
quidam magnus draco,
Qui emersit subito
de tellure fracto.

3. Orat Christum Margarita
Immensis gemitibus,
Ne suam virginitatem
Tradat corruptoribus,
Sed eripere dignetur
Angelicis manibus.

Responsoria.

1. Ecce draco latus
latos reseravit hiatus
Et famulam Christi
devoravit carcere tristi.

V. Et deglutivit,
quam ventre perire sitivit.

2. Jamque Dei donis
crux crevit in ore draconis,
Qua se pro telis
munivit virgo fidelis,

V. Protinus ancillam
crux Christi liberat illam.

3. Sponsa Dei pavet
hostem videns odiosum,
Inde columba venit,
crucis signum speciosum

V. Ut promittat ei,
munus vitae speciosum.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Martyrum quinque milia
Patiuntur supplicia
Pro Christo in Armenia
Cum Margarita socia.
2. Haec est de prudentibus,
Quae sponsum sequuntur,
Haec est de virginibus,
Quae Christo junguntur.
3. Christus sponsam diligit
Ab ea dilectus,
Eorum mirabiliter
Ornatus est lectus.

Responsoria.

1. Olybrius ingreditur
In urbem Antiochiam,
Christicolas persequitur,
Dans crudelem sententiam,
Margarita recluditur
In carceris miseriam;
V. Furibundus Olybrius,
Crudelis atque impius,
Jubet recludi hanc piam.
2. Margarita devoratur
A dracone, qui necatur
Fidei signaculo,
Margarita liberatur,
Cui mox bellum paratur;
V. Dicti super nam draconis
Adstat adstans cunctis bonis
Carceris in angulo.
3. Corpore deciso
virginis a daemone viso,
Lampade terrifica
Christi cruciatur amica,
V. Lymphis mergenda
datur gladio ferienda.

Prosella.

Margarita,
virgo eximia,
Psallentibus
adsis propitia,
Confer nobis
summa praesidia,
Intercedens
pro nostra venia
Apud Christum,
qui regit saecula.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Per capillos daemonem
virgo comprehendit,
Projicit in pulverem
et superascendit.
2. Clamat virgo daemoni
me, fere, dimitte,
Quia sponsus meus est
rex aeternae vitae.
3. Sic columba loquitur:
virgo generosa,
Exspectat te rex gloriae,
porta speciosa.
4. Agit Deo gratias
sancta Margarita,
Columbae sententia
laetatur audita.
5. Dixit nequam spiritus:
virgo digna Deo,
Pedem tuum alleva
jam de collo meo.

Ad Benedictus.

A. Praefectus Olybrius,
in quem daemon repit,
Adduci de carcere
virginem praecepit,
Cum Christi signaculo
virgo se signavit,
Quidquid ei diceret,
judex exspectavit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gratulemur et laetemur
cum summo tripudio,
Innovatur Margaritae,
festum atque passio,
Per quam sponsi frui Christi
meruit consortio.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — In 1. Vesp. **A** 2, 2 contempsit gaudia B. — **A** 3, 3 venait haec vero Deo A; vero fehlt B. — **A** 4, 2 fehlt A. — **A** 5, 2 a panis est genita A. — **A** 5, 3 Patre suoque gentili A. — **A** 5, 4 Fuit tradita nutrici. — **R** 2 virgo perita B. — Ibid. 3 se parum A. — Ibid. 4 sperans sibi praemia A; sibi praemia premi B. — Ad Magn. **A**, 3 Orat tamen cum superis A. — Invit. 2 omnia fehlt B. — Ibid. 3 quo beata Margarita B. — In 1. Noct. **A** 1, 4 Dei vivi A. — **A** 2, 2 est fehlt A. — **A** 3 fehlt A. — **R** 1, 4 nec sua jussa subire fehlen A. — **R** 1, 6 vult sibi B. — **R** 2, 4 Deus ei A. — **R** 3, 2 bona studet A, spondit B. — **R** 3, 4 nec pretio nec a te A. — In 2. Noct. **A** 1, 4 Ei ministrat B. — **A** 2, 4 magus draco A. — **A** 2, 4 Qui emisit A; Quem emisit B. — **A** 2, 6 De tellure tracto AB. — **R** 1, 2 reservat A, reserat B. — **R** 1, 3 Ut famulam B. — **R** 1, 4 devorat A, de ventris carcere B. — **R** 1, 5 Eam deglutivit B. — **R** 1, 6 Quem de ventre perire B. — **R** 2, 3 Qui se B; pro scellis A. — **R** 3, 1 Dei servat B. — **R** 3, 6 vitae fehlt A. — In 3. Noct. **A** 1, 1 Martyrium B. — A 1, 2 parcuntur B. — **A** 1, 3 in Arvernia AB. — **A** 2, 2 sunt. — **A** 2, 3 sunt. — **A** 3, 3 mirabili A. — **A** 3, 4 est dilectus A; est locus A. — **R** 1, 7 Feribundus B. — **R** 1, 8 et impius A. — **R** 2, 2 qui nascatur A, vastatur B. — **R** 2, 5 mox bellum A. — **R** 2, 7 Dicti fratris nam draconis B. — **R** 2, 8 Adstat adstans tactis bonis A, offenbar verdorben. — **R** 2, 9 Carceris in cingulo A. — Prosella, 10 pascit saecula B. — In Laud. **A** 2, 2 fere fehlt B. — **A** 3, 3 Exoptat te A. — Ad. Bened. **A**, 8 judex spectavit A. — Einzelne Teile dieser Historia sind der vorhergehenden entlehnt.

51. De sancta Margareta.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Virgo mater ecclesia
Nova frequentans cantica,
Ob honorem sacrosanctae
Deum laudans Margaretae.

2. Adest namque dies sacra,
Quam solaris refert rota,
Qua carnali mole strata
Coelum petit Margareta.

3. Haec est virgo speciosa,
De gentili stirpe sata,
Quae sic suum genus ornat,
Rosa vernans ut spineta.

4. Virginitatis lilium
Christo offert eximium,
Christus in tali munere
Pascens cubat meridie.

5. Florem istum Olybrius
Vastare dum demolitur,
Dei fulta juvamine
Fuso decorat sanguine.

R. Prudens virgo Margareta,
Martyr Christi gloriosa,
Sponsa tu regis aeterni,
Solve nostrorum vincula
Peccatorum prece pia.
V. Superatis autem cunctis
Tormentis tu gloriaris
Nunc in coelis cum angelis,
Audi nos, mente precamur devota.

Ad Magnificat.

A. Inter catervas virginum
Agnum Dei sequentium
Margareta, virgo pia,
Dulce cantat Alleluja.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Perenni sponso virginum
Plebs exsultet fidelium,
In quo virgo Margareta
Vincens mundum tenet astra.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Flagrabat certe nimia
Dilectionis copia,
Quam speciali gratia
In dilecto fundaverat.
2. Margareta regnum mundi
Cum suis illecebris
Spernens corde se devote
Christi jugo subdidit.
3. Dei cultrix Margareta,
Sancto spiritu repleta,
Malle se dixit occidi,
Quam idolis inclinari.

Responsoria.

1. Ex tenebris Babylonis
Stella surgit aurea,
Splendor cujus procul fugat
Daemonum phantasmata,
V. In tenebris lux lucebat
Et comprehendi nequibat.
2. Agna Dei Margareta
Veste sua spoliatur,
Cujus caro diris flagris
Incunctanter laceratur;
V. *Fundamenta ejus in montibus sanctis.*
3. Inter tam dira verbera
Christo fudit precamina,
Ne frangatur suppliciis
Ullo timore corporis.
V. *Et exaudivit de templo sancto suo vocem ejus.*

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Amor inexstinguibilis
Inflammarat cor virginis,
Sacro teste eloquio
Fortis ut mors dilectio.
2. Hunc aqua nec immania
Necare valent flumina,
Huic virgo clarissima
Cuncta postponit lubrica.
3. Pro servando hoc foedere
Non veretur se tradere
Mortis sacrae compendio
Regnatura cum Domino.

Responsoria.

1. Felicibus praesagiis
Versis sursum vestigiis
In aere suspenditur
Diri fumi angoribus,
V. Quia illi optanti coelica
Amarescunt cuncta terrestria.
2. Christi sponsa crudelibus
Divaricatur unguibus,
Ac tum se jungit strictius
Castis ejus amplexibus;
V. Rosei undis sanguinis
Amor florescit virginis.
3. Flammis virgo exuritur
Et in aquis demergitur,
Sed manet invincibilis
Sacri virtute flaminis;
V. *Transivit per ignem et aquam.*

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Hinc est, quod virgis caeditur,
Quod ejus caro carpitur,
Rubescit corpus sanguine,
Regnat vigor in virgine.
2. Post ista tam ingentia
Tamque dira supplicia
Martyr Christi exuritur
Nec non aquis immergitur.
3. Quidquid audet crudelitas,
Perfert ejus integritas,
Subactaque nequitia
Intrat coeli palatia.

Responsoria.

1. Virgo Christi Margareta
Pro nostris miseriis
Dum oraret, vox auditur
Emissa a superis:

Obtinendo postulata
Veni ad coelestia.
V. *Propter veritatem et mansuetudinem et justitiam audire promeruit.*
2. Margareta,
forma munditiae
Et exemplar
omnis justitiae,
Quae pro Christo
fundendo sanguinem
Sortita es
coelestem gloriam,
V. Nos abstractos
ab hac miseria
Fac laetari
tecum in gloria.
3. Hodie decus virginum
Margareta eximium
Pro sui lege Domini
Neci laeta se obtulit,
V. Quae cum palma victoriae
Regnum adivit gloriae.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Christi virgo Margareta
educta de carcere
Mox praefecti Olybrii
sistitur praesentiae.
2. Margareta, inquit praeses,
offer diis libamina,
Ne vernantis nunc aetatis
incurras discrimina.
3. Sponsa Christi sic respondit
ministro nequitiae;
Deum, coeli conditorem,
adoro quotidie.
4. Tunc praefectus furibundus
virginis ad latera
Applicari statim jussit
gravia incendia.
5. Torrens ignis saevit foris
membra per virginea,
Sed ministrat amor Dei
intus refrigeria.

Ad Benedictus.

A. Martyr Christi Margareta
dum manet immobilis,
Caput ejus amputatur
praecepto Olybrii,
Sancta cujus anima
exiens de corpore
Migrat ad coelestia
columbina specie.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Margareta,
cultrix justitiae,
Quae cum Christo
gaudes in aethere,
Ipsum roga
pro nobis jugiter,
Ut nos tecum
simus perenniter.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. — In 1. Vesp. A 5, 1 hier und später stets Olimbrius. — R, 3 sq. peccatorum vincula. — Ibid. 7 sq. tuis nunc gloriaris.

52. De sancta Margareta.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Margareta,
virgo martyrque beata,
Sponsa tuo grata
sponso, lux luce repleta,
Cum sanctis redoles
hodie, tu coelica proles,
Christum magnificas
et super astra micas.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem laudantes,
regi jubilemus ovantes,
Qui Margaretam
transvexit in aethera laetam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Margareta colens
Christi mirabile nomen,
Virgo fide redolens
mundanum respuit omen.

2. Haec est virgo sacra,
quae contempsit simulacra,
Cui plus est grata
Domini lex immaculata.

3. Haec mundo corde
vixit, quia caruit sorde,
Post vitae cursum
penetravit aethera sursum.

Responsoria.

1. Lux fulget celebris,
qua Margareta puella
De mundi tenebris
oritur coelo nova stella,
Gaudens ante Deum
duplicavit ab hoste trophaeum;

V. Vocibus hinc crebris
resonet sexus muliebris.

2. Virgo Deo grata,
generosa stirpe creata,
Christi lege pater
cujus caret et sua mater,

V. Quos, quia gentiles,
fugit et reputat quasi viles.

3. Carnis spurcitias
ob Christi spernit amorem,
Mundi delicias
renuit, decus atque decorem,

V. Haec contemplatur
coelestia nec satiatur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Justiae cultrix
et nequitiae fuit ultrix,
Nunc Christo juncta,
quia prae consortibus uncta.

2. Torrens flumineus
hodie nos laetificavit,
Sponsus quippe Deus
sponsam sibi sanctificavit.

3. Haec est fundata
constanter et aedificata,
Martyrio fortis
superat discrimina mortis.

Responsoria.

1. Ex Asia veniens
partes petit Antiochenas
Olybrius, cupiens
sanctis infligere poenas,

V. Nequitiae testis,
fidei saevissima pestis.

2. Virgo fide stabilis
a praeside non superatur,
Nec sua mens fragilis,
dum caeditur et cruciatur,

V. In poenis orat,
et sanguis membra colorat.

3. Carceris a parte
saliens draco daemonis arte,
Distinctus more
vario varioque colore,
Mox rapit ancillam,
Christi crux liberat illam.

V. Freta crucis signo
servatur ab hoste maligno,
Tunc alvo caesa
crepuit non virgine laesa.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Laudibus exsultet
polus omnis, terra resultet,
Turba puellarum
congaudeat et dominarum.

2. Regnans in caelis
exultat virgo fidelis,
Vita solemni
pollens et luce perenni.
3. Plebs devota Dei
praesentis festa diei
Glorificet renovans,
cantica cantet ovans.

Responsoria.

1. Daemon adest frater,
quem tartarus edidit ater,
Hunc virgo pede terit,
superatus cedere quaerit,
V. Leniter affatur
veniamque blande precatur.
2. Virgo flagellatur,
sursum suspensa crematur,
Ut subjungatur,
tortor jubet, et moriatur,
Vertice truncato
migravit fine beato;
V. Quam felix anima,
pro summis despicit ima.
3. Virgo, puellarum
jubar et speculum dominarum,
Virginei floris
decus et diadema decoris,
Sede fruens caeli
plebi succurre fideli.
V. Ecce, columbina,
vox clamat, sponsa, festina
In sponsi Christi
paradisum, quem meruisti.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Virgo coronatur,
regnum sortita supernum,
Cujus in aeternum
sedes super astra paratur.
2. Omnes athletae
fidei, Domino jubilate,
Qui Margaretae
celebratis festa beatae.
3. Haec caruit naevo,
tenero dum vixit in aevo,
Quam sic adstantem
Deus invenit vigilantem.
4. Haec est, mundana
cui semper gloria vana,
Dignaque multiplici
bonitate Dei benedici.
5. In sanctis ejus
laudemus cunctipotentem,
Qui Margaretam
reddit super alta nitentem.

Ad Benedictus.

A. Gemma pudicitiae,
quae Margareta vocaris,
In coelis hodie
cum Christo glorificaris,
Pro meritis fidei
rutilans aurora diei,
Fac, virtute Dei
nos super astra vehi.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O quam glorifica
sublimis luce coruscat,
Quam non obfuscat
labes, deitatis amica,
Martyr sidereis
hodie stipata choreis
Psallat cum cithara
sponsi coelestis in ara.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. B. — Invit. 2 regem jubilemus A. — In 3. Noct. R 1, 2 edidit alter A. — R 3, 8 sponsa propina A. — Hymnen: Hymnum canamus gloriae (Vesp.); Laetetur mater inclita (Noct.); Pangat chorus fidelium (Laud.).

53. De Tribus Mariis.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Magna fecisti, Domine,
Humilitati virginis,
Matris filii hominis
Sine hominis semine,
Cujus sorores geminae,
Sui consortes nominis,
Consortes sunt et luminis
In celso coeli culmine.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Unum Deum in trinitate
Fideliter adoremus
Et sacras tres sorores
Sub ejusdem nominis unitate
Devote collaudemus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Lunam et stellas dicimus
Esse tres sorores,
Per quas humanos novimus
Illustrari mores.

2. Sponsus coeli sibi sacrarium
Fecit corpus Mariae virginis,
Cui sorores ejusdem nominis
Duae datae sunt in solatium.

3. Haec sacra generatio
Christum noverat quaerere,
Quae a crucis patibulo
Nesciebat discedere.

Responsoria.

1. Ad laudem sororum trium,
Quibus est nomen Maria,
In unitate cordium
Vocum psalle concordia
Cum suavi melodia,

V. Decet namque consortium
Dulce sororum dulcium
Dulci coli memoria.

2. Felix Anna, felices filias
Genuit tres nomine Marias:
Prima parit Christum,
secunda Jacobumque minorem
Et Joseph justum
peperit cum Simone Judam,
Tertia majorem
Jacobum volucremque Johannem.

V. Prima tulit
fortiorem hominum
Et secunda
pulsores criminum.

3. De Joachim est Maria
Sanctae prolis primitia,
De Cleopha est alia
Et de Salome tertia,

V. Anna namque connubia
Trium sortita est tria.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. O quam honoratissimae
Sunt in coelesti curia,
Quae ejus sunt tam proximae,
Qui regna dat coelestia.

2. Jesus matri suae pium
Dedit adjuvamen
Per sororum felicium
Sanctum consolamen.

3. Dei laudabilis
Est virgo civitas,
Quam venerabilis
Vallat proximitas.

Responsoria.

1. Mulieres multae secutae
Erant Jesum a Gallilaea
Ministrantes ei,

V. Inter quas erat Maria,
Mater Jacobi et Joseph,
Et mater filiorum
Zebedaei.

2. Quem lactavit genitrix Maria,
Materterae Mariae paverunt,
Qui formavit montes et maria,
Quem oculi videre meruerunt.
V. Cui mortuo pararunt
fiustra aromata,
Nam non invenerunt
mortuum, qui mortem
Superavit, quem confestim
viderunt viventem.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. In sororum
laeto solemnio
Laetantium
concinat concio.
2. Sancta sanctiomonia
Sanctarum sororum
Et magnificentia
Natorum suorum
Nobis reddant praemia
Excelso coelorum.
3. Sororum laudes cantibus
Decet exaltare,
Per quas fit notum gentibus
Dei salutare.

Responsoria.

1. Non vacat a mysterio,
Quod nomen hoc habuerunt,
Quae illustratae fuerunt
In sancto testimonio,
Dum quem crucis supplicio
Judaei defecerunt,
Vivere sine dubio
Se vidisse dixerunt.
V. De resurgentis gaudio
Esse testes meruerunt.
2. Quam felices
sunt Christi proximae,
Quae perductae
sunt cum laetitia
In templum, quo
sanctorum animae
Summi regis
fruuntur gloria;
V. Illic splendent
regina Maria
Et sorores
ejus sanctissimae.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Christus regnans
praeponit omnibus
Matrem suam,
cujus sororibus
Dat decorem
in summis sedibus.
2. Omnis terra
resultet gaudiis
In sororum
laetis solemniis.
3. Dedit fructum
coelorum Dominum
Terra bona,
regina virginum,
Orbis doctores
cujus genuere sorores.
4. Benedictus
fructus ventris [tui]
Per te, virgo,
eis detur frui,
Qui hoc festum
celebrant cernui.
5. Exsultent Sion filiae
In sororum progenie,
Multiplicantes hodie
Laudes nominis Mariae.

Ad Benedictus.

A. Salutem in domo David
Nobis ex stirpe regia
Et Aaron prosapia
Deus Israel paravit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Virgo, regina virginum,
Et ejus sanctae sorores
Orent pro nobis Dominum,
Ut nos suos servitores
Factos sibi gratiores
Diluta sorde criminum
Faciat habitatores
Montis verorum luminum.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — In der 2. und 3. Noct. ist je ein R prosaisch. In Laud. hymnus: Exsultet coelum laudibus.

54. De s. Maria Aegyptiaca.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Virginis et matris
vultu blanditur amico
Tristibus atque quasi
lapsos invitat imago.
2. Spes mea dulcis, ave,
mea spes, quia spes miserorum,
Me miseram fateor,
spes mea dulcis, ave.
3. Tu portus veniae,
veniam peto, sanguinis ergo
Esto memor de te
sumpti, sed in cruce fusi.
4. In cruce clamavit
Sitio Jesus, hic tibi clamor
Insitus, ut miseros
releves, soleris egenos.

R. In Aegypti tenebris
Nocte gravi tectam
Maria, spes veniae,
Mariam infectam
Verae reddit gratiae
Consolans dejectam,
Quam coaptans gloriae
Viam docet rectam
V. Amplexuque Jesu
quam dulcis inebriat illam.

Ad Magnificat.

A. O spes dulcis dejectorum,
Quam a fune peccatorum
Mater Christi liberat,
Opem confer, o Maria,
Nobis in hac carnis via,
Quos mundus incarcerat,
Et quos urgent vitia,
Tua mundet gratia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Mens devota Deum
laudans procedat in altum,
Qui dedit in requie
lucem sine nocte Mariae.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Gustata dulcedine
Ligni salutaris
Illustratur gratia
lucis salutaris
Felix Aegyptiaca.
2. Adorata igitur
cruce Salvatoris
Haec igne succenditur
praedulcis amoris,
Qui consumit vitia.
3. Matrem et spem veniae
Suscepit Maria,
Praeductricem gratiae,
Per quam recta via
Patet illi coelitus.
4. Praeduce matre Dei
transitur fluminis unda
Et secum sola
manet actu menteque munda.

5. Sola Deo soli
   servit bene cognita soli,
   Solo sola solo
   contenta sub aere nudo.
6. Sic coelum coelo
   tegitur, sic mansio Christi,
   Mansio florigera,
   se mundo subtrahit isti.

Responsoria.

1. Templi per miraculum
   Aditu negato
   Inardescit animus
   Ardore beato
   Felicis Aegyptiacae,
   V. Conteritur, plorat,
   fervet, suspirat et orat.
2. Non fuit horarius
   Motus iste mentis,
   Sed immissus coelitus
   Ardor poenitentis
   Dignos fructus referens,
   V. Anxia mente nimis
   cordis suspirat in imis.
3. Transit Maria Jordanem
   Ubi vitam non inanem,
   Vitam ducit admirandam
   Et ubique praedicandam,
   V. Inde legant flores
   monachi florumque sapores.
4. Stella maris opem quaerit
   Nec in vanum preces serit,
   Relevatur a ruina
   Medicantis medicina,
   Quae languores sanat gratis
   Dans medelam vulneratis;
   V. Nam virgam Jesse
   miseris delectat adesse.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nullum praebet ei
   res mundanae speciei
   Auxilium, nec avis,
   nec homo, nec bestia quaevis.
2. Sed solatur eam
   solamen dulce laborum,
   Spes miseris, medicina reis,
   tutela bonorum.
3. Angelici panis
   dulci perfusa sapore
   Pascitur et vivit
   vitae coelestis amore.
4. Angelici cives
   huic adsunt lumine, dives
   Coelesti tota
   rapitur super aera mota.
5. Sicque quater denis
   annis septemque peractis
   Evolat ad gratum
   gaudens sine vespere mane.
6. Illam martyrii
   solemnis purpura vestit
   Et rosa dat sertum,
   rosa, quae semper juvenescit.

Responsoria.

1. Servituti nimis durae
   Vitam carnis periturae
   Haec addicat et indicat
   Sibi curam nimis duram,
   Famem, sitim, frigus, aestum,
   His impinguat corpus maestum;
   V. Herba cibum, dat terra thorum,
   vivax aqua potum.
2. Ad hanc cedrum exstirpandam
   Et virtutem enervandam
   Vis convenit infernalis;
   Quantis hanc vexarit malis,
   Solus Deus semper vidit,
   Qui Mariae vim providit,
   V. Qua fugiat, qua deficiat
   pessumdatus hostis.
3. In hac gravi multum lucta
   Non est martyr haec seducta,
   Martyr, inquam, non mucrone,
   Ne tam brevi passione
   Muniatur spes coronae;
   V. Pluribus huic annis
   nec crux nec defuit ensis.

4. Sancta martyr dum insultus
Carnis sentit et tumultus,
Flendo quaerit vitae portum,
Virgo mittens lucis ortum
Fugat procul incentorem
Dulcem illi fundens rorem;
V. Major majorem
promittit lucta coronam.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Rex, qui cuncta regit,
qui rerum flectit habenas,
Suscipit electam
felici fine Mariam,
Ergo tuis tibi posse dato
succurre, Maria.

Responsoria.

1. Crucem cruce graviorem,
Ensem ense fortiorem,
Qui Mariae studes laudi,
Deum laudans laetus audi:
Quadraginta vixit annis
Sine pane, sine pannis;
V. Peccati stimulum
vicit carnisque tyrannum.

2. Sancti patris Zosimae
Merito monstratur
Tantae gemmae claritas,
Videns delectatur,
Orantis in aere
Corpus sublevatur
Et, quod coelum penetret,
Silens vox testatur;
V. Nam corpus sequitur,
quo cordis motibus itur.

3. Pede sicco transiit
Jordanem Maria,
Nam in fide fecerat
Pontem arta via,
Quam miram transegerat,
Ibi mater pia
Corpus sumit Domini
Sui finis scia,
V. Plena Deo festinat eo,
quo gloria vera.

4. Rosa fraglans, lux solaris
Tibi semper adfuit,
Ut calcares undas maris
Vim virtutis praebuit,
Vitae tibi singularis
Patefecit aditum,
Tali duce coronaris
Coelo reddens spiritum;
V. O Maria, nos adstantes
Tuae laudi respice,
Juva, mater, te laudantes
Et nos tecum suscipe.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Jam patienter amans
et amoris vulnere languens,
Luctas et luctus
fert sancta graves patienter.

2. Jerusalem tota
suspirans mente supernam,
Spiritui vivit,
non carni caelibe vita.

3. Legitime certans
Christoque juvante triumphans
Militiae palmam
recipit meritique coronam.

4. Civibus adscripta
coeli mercede laborum
Jam fruitur, merces
Deus est, finis sine fine.

5. Illi, quo frueris,
semperque beata frueris,
Nos prece commenda
mala delens nostra, Maria.

Ad Benedictus.

A. Summae gloriae
Regem, cujus facie
Gaudes luce
Coelestis patriae,

Fontem nobis gratiae
Et spem veniae
Fac placabilem,
Habilem
Nobis condolens
Crimen abolens
Carnis impiae,
Confer lacrimas
Poenitentiae
Et spem imprimas
Indulgentiae.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Terram simul fodiunt
Zosimas et leo,
Qua corpus operiunt,
Corpus gratum Deo,
Hic et haec in patria
Jam fruuntur eo,
Suae precis gratia
Nos conducant eo.

Brev. ms. Broniense saec. 15. Cod. Semin. Namurcen. s. n. — In 1. Noct. A 2, 3 succendit. — A 2, 5 consumitur. — R 4, 3 Revelatur. — In 3. Noct. R 1, 8 canisque. — R 3, 1 transit. — In Laud. A 1, 1 In patienter.

55. De s. Maria Aegyptiaca.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Instanti solemnio
Assurgens devotio
Nostra gratuletur,
Mariae Aegyptiae
Laudis multifariae
Titulus donetur.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Deus, cujus
mira clementia
In Maria
claret Aegyptia,
Adoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Egressus zella
proficiscens ad nova bella
Fert trans Jordanem
Zosimas pro tempore panem.

2. Stratus humi plorat,
socium sibi quaerit et orat,
Quod petit, assequitur
sociusque sibi reperitur.

3. Quandam currentem
Zosimas sed veste carentem
Vidit et expavit,
quoniam phantasma putavit.

Responsoria.

1. Ad Mariae
laudem Aegyptiae
Vox ubique
sonet laetitiae,
Gaudet ejus
de poenitentia
Et exsultat
coelestis curia.
V. Germine non humili
genuit quam patria Nili.

2. Vultu clara,
clara natalibus,
Inhonestis
obscura moribus,
Plena laxans
frena lasciviae
Nullum cavit
opus infamiae.
V. Historiis scelerum
contempsit quemque dierum.

3. Dum hanc templum
intrante quolibet
Vis intrare
divina prohibet,

Se immundam
scit ausam temere
Mundum velle
locum attingere,
V. Nec patitur crimen
sacrum contingere limen.

Oris honor
jam defloraverat,
Quem macies,
quem sitis asperat,
V. Excrescunt illi
nivei modicique capilli.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Visu turbatus
signo crucis est revocatus,
Viribus hic sumptis
iter investigat euntis.
2. Sancte senex, propera
visurus spe meliora,
Quae legis et sequeris,
vestigia sunt mulieris.
3. Hanc Zosimas sequitur,
rogat, ut stet, nec minus itur,
Ille magis solito
clamat: moderatius ito.

Responsoria.

1. Imaginis
cujusdam pedibus
Provolvitur
insistens precibus;
Erat scriptum
nomen imaginis
Sub honore
Mariae virginis,
V. Quae salvatorem
peperit ceu stella nitorem.
2. Ad desertum
festinans evolat,
Ubi Christo
se totam imolat,
Se veterem
in se persequitur,
De veteri
nova renascitur.
V. Tota caro pridem
fit tota rebellis eidem.
3. Christo vivens
et mundo mortua
Carnem domat
cruce assidua,

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Femina sum, Zosima,
scelerum molimine prima,
Suppleo praeteritae
scelus et dispendia vitae.
2. Poena voluptatem
redimit, sitis ebrietatem,
Crux mollem stratum,
devotio sacra reatum.
3. Tot tormenta fere
fero, quot probra praeteriere,
Quidquid peccavit
caro, carnis victima lavit.

Responsoria.

1. Orans coram
senis intuitu
Transit coelos
Maria spiritu,
Caro mentem,
quo potest, sequitur
Et a terra
tota suspenditur,
V. Est tamquam terrae
nollet contagia ferre.
2. Signum crucis
imprinens fluvio
Transit illum
sicco vestigio,
Et vespere
coenae Dominicae
Turmae datur
comes angelicae,
V. Victricem mundi
dissolvit prima secundi.
3. Peragrante
desertum. Zosima
Super artus
carentes anima

Lux effulsit
sole praeclarior,
Novo stupet
eventu senior;

V. Currit, eam reperit,
quam votis, quam pede quaerit.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Desuper algentes
artus animaque carentes
Illuxit radius
quasi dux et praevius hujus.

2. Dum dolet, est dubius,
de nomine fluctuat ejus,
Suscitat ora senis
inventum nomen arenis.

3. Sancte pater, Phariae
sepeli, precor, ossa Mariae,
Gleba recondatur,
cineri cinis adjiciatur.

4. His Zosima demum
nomenque diemque supremum
Agnoscit dubius,
quis conditor exstitit hujus.

5. Femina sanctorum
mercede beata laborum
Ad tumulum vehitur,
famulante fera sepelitur.

Ad Benedictus.

A. Edomata
sexus mollitie
Impetuque
fracto lasciviae
Sic de hoste
triumphans duplici
Carnem docet
et sexum subjici
Spiritui Maria.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. In procellis
hujus naufragii
Nobis esto
portus refugii
Atque tua
festa colentibus
Tuis sanctis
succurre precibus
Et meritis, Maria.

Brev. ms. Parisiens. saec. 14. Cod. Parisin. 1023. A. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. B. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. C. — In 1. Noct. A 3, 1 Quendam A. — R 2, 9 et scelerum A. — In 2. Noct. R 2, 9 Tota precor pridem A. — R 2, 10 tota precor ora Mariae A; modo tota rebellis eidem B; hierauf folgt in A noch:
Gleba recondatur, cineri cinis adjiciatur.
R 3, 9 Horrescunt illi B; dies ganze R prosaisch. C. — In 3. Noct. A 2, 3 statum. — In Laud. A 1, 4 praevius ejus B. — A 2, 2 fluctuat hujus B.

56. De s. Maria Aegyptiaca.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Trinae vocis
Gaudens obsequio
In Mariae
sacro solemnio
Laudum melos
promat haec concio.

2. Derelinquens patriam,
Matrem, genitorem,
Duodennis perdidit
Castitatis florem.

3. Luce carens et liquore
Quasi virgo fatua,
Foedi luxus in squalore
Jacebat assidua.

4. Carnis tandem
   abhorret vitia
   Matris Dei
   tangente gratia.
5. Peccatricis
   miserae conversio
   Fit excelsi
   dexterae mutatio.

Ad Magnificat.

A. Salutari
   cum Deo creditus
   Exsultavit
   Mariae spiritus,
   Cum audiret
   clamantem coelitus,
   Per Jordanem
   fit viae transitus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Noster chorus sit sonorus
Regi supernae gloriae,
Qui Mariam Aegyptiam
Sursum provexit hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Subjecta sunt omnia
   Mariae sub pedibus,
   Spernentis terrestria
   Carnis cum operibus.
2. Trans Jordanem fluvium
   Ad currendam viam
   Matrem deviantium
   Salutat Mariam.
3. Non in vano
   votum accipiens
   Praecursoris
   templum ingrediens
   Vivifico
   Corpore dominico
   Se munivit
   iter aggrediens.

Responsoria.

1. Electarum
   in multitudine
   Laudem habens
   Maria nomine
   Militavit
   in solitudine;

V. Corroboravit brachium,
   Lumbos ob carnis vitium
   Accingens fortitudine.

2. Ter quindecem
   duobus additis
   Annis vitae
   decora meritis
   Sub deserti
   degebat abditis,

V. Corpus deficiens
   Herbis reficiens
   Ad usum licitis.

3. Nigra verni temporis
   Aestus a fervore
   Rigescebat frigoris
   Gelu prae stridore,
   Destituta corporis
   Totius vigore.

V. Imminente transitu
   Jacens absque spiritu
   Erat prae dolore.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Poenitentis
   diffusa gratia
   In labiis
   docebat omnia,
   Quae commisit,
   dolere vitia.
2. In omnibus
   Tribulationibus
   Suis adjutorem
   Deum habuit,
   Ideo non timuit
   Hostem et ultorem.
3. Memor se scientium
   Raab Babylonis

Reparator omnium
Ejus desiderium
Adimplevit bonis.

Responsoria.

1. Juxta fratrum
consuetudinem
Tunc Zosimas
per solitudinem
Pergens vidit
praeter hanc neminem,
V. Non hominem
Aut bestiae
similitudinem.
2. Elongavit fugiens
Nudam se, conspiciens
Senem prosequentem,
Hic, quid esset, nesciens,
Exclamabat inquiens:
Sustine currentem.
V. Cooperta rediens
Stetit senem audiens
Flentem et gementem.
3. Sancti, quem non noverat,
Vocans nomen senis
Refert hoc, quod egerat
Annis a bis senis,
V. Audit et considerat
Constans vir et lenis.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Inter gentes gloriam
Ejus nuntiemus,
Cujus nos memoriam
Sacram recensemus.
2. Recto corde poenitenti
Carnis de luxuria,
Juxta recta facienti
Orta est laetitia.
3. In conspectu gentium
Tantae matris opera
Revelavit omnium
Rex, qui regit sidera.

Responsoria.

1. Post vitae monita
Redit ad solita
Senex et eremi
Altera volita
Petivit abdita,
V. Christi mundo corpore
Et cruore munita.
2. Mersis olim hostibus
Mare firmis gressibus
Moyses calcavit,
Potens haec virtutibus
Super aquas pedibus
Siccis ambulavit
V. Excelsi prae regibus
Virtute, qui fluctibus
Maris imperavit.
3. Redit senex
post anni circulum
Mariaeque
videt ad oculum
Examine
jacens corpusculum
Refulgentis
per lunae speculum,
V. Famulatum
exhibens sedulum
Adest leo
praeparans tumulum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Exsultemus hodie
Voce modulata
Felicis Aegyptiae
[Memores] memoriae,
Cui jam in requie
Sedes est parata.
2. Quia portas Domini
Gaudens introivit,
Illi confitemini,
Quem haec exquisivit.
3. Super vitas est melior
Et dulcior
Dei memoria,
Quam Maria
Experta est Aegyptia.
4. Cum hac Dei famula
Dominum laudemus
Et eum in saecula
Semper exaltemus.

5. Mansuetam in salutem
   Christus exaltavit,
   Laudem ejus et virtutem
   Dum magnificavit.

Ad Benedictus.

A. Ad dandam scientiam
   Mariae salutis
   Ejus legit propriam
   Nominis laetitiam
   Senex vir virtutis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O gloriosa omnia
   Sanctorum inter agmina,
   Quae magnificas Dominum,
   Nostrorum sordes criminum,
   Pia mater, elimina
   Et per tua precamina
   Post hujus mundi crimina
   In libri vitae pagina
   Nostra concribe nomina.

Brev. ms. Atrebatense saec. 15. Cod. Atrebaten. 747. — Invit. 3 Aegyptiacam. — In 1. Noct. R 2, 2 abditis. — In 2. Noct. A 1, 2 diffusa est gratia. — In 3. Noct. R 1, 4 Altera vocem.

57. De s. Maria Aegyptiaca.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gloriosa jam per orbem
   rutilant solemnia,
   Qua coelestem sumpsit vitam
   Maria Aegyptia
   Luce vernans speciosa
   turmas inter coelicas,
   Cujus nos, Jesu benigne,
   jam tuere precibus,
   Ut cum ipsa te laudare
   possimus per saecula.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeternum trinumque Deum
   laudemus et unum,
Qui sibi Mariam
   transvexit ad aethera sanctam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. In Zosima claruit
   Mira Dei gratia,
   Cui nulla placuit
   Mundi hujus gloria.

2. Puer mundum Zosimas
   Et puerum exuit
   Et leges sanctissimas
   Monachorum induit.

3. Repentina vox divina
   Sicut eum docuit,
   Infra chorum monachorum
   Salvatorem coluit.

4. Infra gregem sanctam legem.
   Zosimas sic tenuit,
   Quod priorem meliorem
   Ibi nullum habuit.

5. Onus erat fratribus
   Gratum, in nemoribus
   Herbis atque floribus
   Vivere radicibus,
   Ut salvarent animas.

6. Ibat more solito
   Per nemus abscondito,
   Quando vidit subito
   Plenus omni merito
   Mulierem Zosimas.

Responsoria.

1. Post inventam feminam
   Culpam flentem pristinam
   Eremita graditur,
   Respuens socium
   Neminem mortalium
   Sibi jungi patitur,

V. Senex currit,
sed illa levius
Praecucurrit
et multo citius.

2. Dei servus ad se redit,
Rationi mens obedit,
Pro Maria apud Deum
Se fatetur esse reum,

V. Verbo precis anxiae
Munus petit veniae.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In devotis precibus
Exsistens Aegyptia
Cum membris mortalibus
Jam petit coelestia.

2. Videns sursum dominam
Zosimas obstupuit
Et dediscens feminam
Monstrum esse placuit.

3. Dum ancilla Dei illa
Vidit senem dubium:
Dei plasma non phantasma
Sum, ait ad socium.

Responsoria.

4. Peccatorum ad exemplum
Intrare nequivi templum,
Ut peccantes per me discant,
Quod de malis resipiscant,

V. Mox veniae peto munus,
Quod non differt Deus unus.

In 3. Nocturno.

Responsoria.

1. Veneremur
omnes Aegyptiam
Revertentem
ad coeli patriam,
Coeli fertur
cum sacris epulis
Carnalibus
soluta vinculis;

V. Haec peracto
carnali proelio
Sociatur
coeli collegio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laudibus est dignus
multis rex ille benignus,
Qui de morte piam
voluit servare Mariam.

2. Nobis esse bona
dignare, Maria, patrona,
Quod cum corde pari
tua festa vides venerari.

3. Ad te clamantes
pariter, Deus, et vigilantes
Fac illud petere,
quod scis tibi posse placere.

4. Victor et invictus
leo Christus sit benedictus.
Et nos psallentes
benedicat se venerantes.

5. Rectorem caeli
laudemus mente fideli,
Ut cum laude pia
nos adjuvet alma Maria.

Ad Benedictus.

A. Gloriosa Dei sponsa,
Quamvis modo sis absconsa
In sponsi tui thalamo,
Nos daemonis laesos hamo
Prece tua perpetuae
Sanitati restitue,
Nunquam, mater, sis oblita
Nos precantes in hac vita.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Deus ineffabilis,
Per omnia laudabilis,
Qui omnes, quos vivificas,
Miro modo mirificas,
Da, ut sancta oratio
Mariae sit placatio
Irae tuae pro omnibus
Laudi tuae adstantibus.
Vale, dulcis Aegyptia,
Aeterna fruens gloria.

Brev. ms. Theoderici saec. 14. Cod. Remen. 192 (208). — Die im Vorstehenden fehlenden Teile sind prosaisch.

58. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gesta Marthae gloriosa
   Pange, lingua, Domino,
   Virgo fuit et famosa
   Sine ullo termino.

2. Claris orta natalibus
   Deo cara
   Piis splendet operibus
   Non avara.

3. Deo vitae primordium
   Recta norma
   Dicans sive medium
   Pari forma.

4. Virile contubernium
   Impolluta
   Semper cavens ut gladium
   Mansit tuta.

5. Mundi, carnis illecrebis
   Virtuosa
   Calcatis vixit celebris
   Gratiosa.

Ad Magnificat.

A. Simplex fuit absque fraude
Angelorum digna laude
In hac valle miseriae,
Pro corona, terra, plaude,
Pro concive, coelum, gaude
In hac die laetitiae.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus creatorem,
Jesum, mundi salvatorem,
Qui Martham valde dilexit,
In hac die coelo vexit.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Haec est Martha gloriosa
   Christo, patri pauperum,
   Membris ejus fructuosa,
   Larga datrix munerum.

2. Cujus nutu, cujus cura
   Subsistit et regitur
   Universa creatura,
   Ab hac Christus pascitur.

3. Quem sacra virgo lactavit
   Jacente cunabulis,
   Martha magnum focillavit
   Cum suis discipulis.

Responsoria.

1. Exsultet coelum laudibus,
   Resultet terra cantibus
   In Marthae natalitio,
   Gratuletur in omnibus
   Pro datis sibi partibus
   In hoc sacro solemnio,

V. Nam Marthae corpus penitus
Insignit terram, spiritus
Sic coelum sine dubio.

2. Frugi forti femina
   Sacra serit semina
   Dei verba,
   Christi servis tegmina
   Dedit atque famina
   Non acerba;

V. Per sacra spiramina
Sic convertit agmina
Sat superba.

3. Haec in miris non defecit,
   Sed in his valde profecit
   Dono ducis,
   Aquam sacram dum haec jecit,
   Vim draconis mox dejecit
   Valle trucis,

V. Plebi vinctum quem subjecit,
Cujus morte se refecit
Fructu crucis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Marthae soror est Maria
Magdalena, quae jugiter
Audiebat verba pia
Christi atque humiliter.

2. Martha vero ministrabat
Ipsi patri fidelium,
Pietatem exercebat
Utilitati omnium.

3. Sed clamans contra sororem
Ministrabat eminus,
Cujus partem meliorem
Tamen dicit Dominus.

Responsoria.

1. In Martha cibi parcitas
Et vestitus asperitas
Viguerunt,
Mentis, carnis integritas
Sensuumque frugalitas
Inierunt,
V. Verbi limata raritas,
Facti probata bonitas
Splenduerunt.

2. Digna fuit haec sanare
Morbum omnem et curare
Ab omni peste populum
Et a morte revocare
Jam defunctos et fugare
A pressis omnem zabulum,
V. Potens fuit praedicare
Dei verbum et vitare
Omne grave periculum.

3. Gaude, castrum Tarasconis,
Quod refulges tantis donis
Beatae Marthae gratia,
In tuis namque colonis
Magna fecit tam sermonis
Quam facti luculentia,

V. Ne sis expers rationis,
Hanc honora dignis donis
Exigente justitia.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Harum fratrem suscitavit
Jesus piis precibus
Et a morte revocavit
Reddens eum sororibus.

2. Mira Christi potentia
Comprobatur,
Dum in plebis praesentia
Suscitatur.

3. Sic Christi beneficio
Relegatur
Sororum desolatio,
Quas solatur.

Responsoria.

1. Matris Dei socia
Martha fit egregia
Nutriendo
Nutritorem omnium
Et vitam mortalium
Appetendo,
V. Quarum amicitia
Nobis sit propitia
Protegendo.

2. Collaetentur adjacentes
Regiones et absentes,
Quae Marthae beneficia
Sunt expertae, cunctae gentes
Prope, longe existentes
Deo dicant Alleluja;
V. Nos condigne concinentes
Erigamus ad hanc mentes
Cum ingenti fiducia.

3. Sicut est haec hospitata
Christum, a quo est translata
Ad supernorum agmina,
Sic remissione data
Sua prece Deo grata
Nostra lota sint crimina,

V. Ut ita mente purgata
Vita fruamur beata
Cum ipsa pia domina.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Jam lucis orto sidere
Sat valemus
In Marthae vita legere,
Quod servemus.
2. Quae hospitandi gratia
Facta grata
Jam quiescit in gloria
Exaltata.
3. Quem in sua saepe domo
Receptavit hilariter,
Verus Deus, verus homo
Hanc coelo vexit dulciter.
4. Quem Abraham obumbratum
Divino novit spiritu,
Illum haec jam humanatum
Vidit carnis intuitu.
5. Deum, Martha, deprecare
Pro fideli populo,
Ut illum velit salvare
In aeterno saeculo.

Ad Benedictus.

A. Ora pro infidelibus,
Ut illustratis cordibus
Sacrosancto pneumate
Pulsis procul erroribus
Induantur virtutibus
Sano fulti dogmate.

In 2. Vesperis.

Alleluja.

Martha draconem ligavit
Et defunctum suscitavit
Divina potentia,
Infirmitates curavit,
Errores evacuavit
Ingenti constantia.

Ad Magnificat.

A. Pia Martha, intercede
Pro clero, ut coeli sede
Digno divina gratia
Facto Christi cohaerede
Angelorum semper aede
Sit in aeterna gloria.

Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 134. A. — Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Avenionen. s. n. B. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). C. — In 1. Noct. **A** 3, 1 lactabat A. — **R** 1, 8 terra A. — **R** 2, 5 femina A. — **R** 3, 2 perfecit A. — In 2. Noct. **R** 3, 8 Hanc fehlt A.

59. De sancto Martiano.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Felix exsulta Sanio,
Tam sancto dotata patre,
Sed plus intona jubilo,
Apta, data mirifice
Ossa tibi Martiani,
Ut duplicibus patribus
Auspicio et Castori
Jungeretur Martianus,
Ut non statim triplicatus
Rumperetur funiculus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adsunt Martiani
Laeta solemnia,
Laude multiplici
Plaudat ecclesia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Abbas sanctus et coelicus
Datur exemplar saeculi
Aptensibus Martianus
Vivens vita regulari.

2. Florem pudicitiae
Servans illibatum
Attigit eximiae
Vitae coelibatum.

3. Parentes prole carentes
Obtinuerunt precibus
Filium, qui esset haeres
Plus moribus quam opibus.

Responsoria.

1. Sub Benedicti regula
Mente profecit sedula,
Antra quaerit desertorum,
Ut expers sit peccatorum;

V. Bonam sortitus animam
Patris sequitur regulam,
Ejus sequens vestigia,
Mundi horrens fastigia.

2. Martianus puerulus
Deditus poenitentiae
Macerabat suum corpus
Per vota abstinentiae,

V. Vacans orationibus
Illecebras lasciviae
A se tollebat penitus.

3. Martianus Sanionus
Aegros multos sanos fecit,
Mortem tenens victor factus
Coelestia lucrefecit.

V. Ipse Christum sequens nudus
Cuncta mundi bona sprevit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Antra deserti petivit
Vir sanctus, a juventute
Jugum Domini portavit
Donec acta senectute.

2. Relictis patre et matre
Atque eorundem bonis,
Nil curavit temporale
Contentus solis divinis.

3. Pernox cum Christo proprium
Non possidebat lectulum,
Post lacrimarum fluvium
Vix humi dans corpusculum.

Responsoria.

1. Humili tectus cuculla
Monachorum Martianus
Sic mundi deliramenta
Et hostis lusit penitus,

V. Transit per temporalia
Omnibus bonis exutus,
Bona quaerit coelestia
Pauper, humilis, mendicus.

2. Virginitatis lilium
Illibatum conservavit,
Nihil possidens proprium
Corpus suum castigavit,

V. Dum etiam cilicium
In carne sua portavit,
Super nudum jacens humum
Sic interdum dormivit.

3. Beatus pauper spiritu
Nihil proprium possedit,
De divino sperat nutu,
Qui libens cuncta dimisit,

V. Humilitate praeditus
Pro fratribus mendicavit,
Omnibus fuit subditus
Sed caritate praefuit.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Assiduus oratione
Basilicas visitabat,
Hos sequens professione,
His sociari debebat.

2. Christum mendicum mendicus
Patienter sequebatur,
Compatiens pauperibus
Cuncta impartiebatur.

3. Mortuum vivens suscitat,
Matri compassus viduae,
Filium vivum adsignat
Praemissa oratione.

Responsoria.

1. Pastor pastores visitat
Auspicium et Castorem,
Martianus hos salutat,
Hospitium ibi tandem
Elegit atque requiem.

V. Devoti religiosi
Sanctum suscipiunt abbam,
Participes sunt meriti,
Una ornant ecclesiam.

2. Matri viduae filium
Reddit vivum ex mortuis,
Luctum sequitur gaudium,
Spectaculum datur cunctis,
V. Gemitus et suspirium
Precesque devoti patris
Mortuum faciunt vivum.

3. Juxta lapidem positus
Martianus exspiravit,
Ab angelis sociatus
Coelos beatus conscendit;
V. Hos juvet suis precibus,
Quos sanguis Christi redemit,
Et ducat in coelestibus,
Quos fides et amor junxit.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus in Martiano
Regnavit plenus decore,
Hunc proterit fortitudo
Praecinctum multa virtute.

2. Jubilate Deo, cives,
In gaudio, [omnis] terra,
Aptenses et Saniones,
Servite in laetia.

3. Deus, vide miseriam,
Deus, qui curas sedulo,
Animam vide miseram,
Ad te de luce vigilo.

4. Benedicite Domino,
Martiani miracula
Hunc clarum faciunt mundo
Per infinita saecula.

5. Laudate, coeli et terra,
Dominum, in suis sanctis
Qui facit mirabilia,
Hos coronans in excelsis.

Ad Benedictus.

A. Transit pauper
ad regni solium,
Dux ad sceptrum,
victor ad praemium,
Mors in vitam,
labor in otium,
Praesens cedit
luctus in gaudium.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Martianus puerulus
Erat decorus facie,
Pulchrior ipse moribus
Grataeque eloquentiae.

2. Parentes prole carentes
Puerum hunc impetrarunt
A Domino postulantes,
Hunc moribus instruxerunt.

3. Documentis artium
Eruditus sanctis
Transiit ad studium
Summae veritatis.

4. Ecclesiae frequentabat
Devote sacra limina
Pectorique recondebat
Ipse mandata divina.

5. Sanctorum imitabatur
Continue vestigia,
Devote contemplabatur
Aeterna coeli gaudia.

R. Ad ovile summi regis
Nos revoca, ductor gregis,
Martiane, confessorum
Consors, pater monachorum,
V. Et dirige per semitas,
Quibus videtur veritas.

Ad Magnificat.

A. O speculum munditiae,
Carnis carens spurcitia,
Tuae colentes hodie
Migrationis gaudia
Transfer ad regnum gloriae
Post hujus vitae stadia.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 4 data sunt. — In 1. Noct. A 3, 3 quorum esset. — In 2. Noct. R 3, 8 Sola sed caritate. — In 3. Noct. R 1, 7 abbatem gegen Reim und Silbenzahl. — In 2. Vesp. A 2, 4 Eum moribus. — A 3, 3 Transit. — A 5, 3 Et devote.

60. In Revelatione ss. Mauritii, Exuperii et Candidi.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Confortare, pugnans ecclesia,
Tibi grandis adest laetitia,
Thebaeorum felix militia
Morte cepit regna coelestia;
Grata nimis ista victoria
Laeta reddit horum solemnia.

Ad Magnificat.

A. O quam felix Thebaea legio,
Fulgens armis coelestis luminis,
Quae contempto mandato regio
Sui rubens colore sanguinis
Miro coelum replevit gaudio
Zelo passa superni luminis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Exsultemus concinendo
Regi saeculorum,
Jubilemus congaudendo
Palmae Thebaeorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ex Aegypti Thebis nata
Thebaeorum beata legio
Per baptismum post renata
Lucet orbi virtutum radio.

2. Zabdae verbis Heliae praesulis
Legionis insignes cunei
Peccatorum mundati maculis
Christianae subduntur fidei.

3. Caesar Romam hos vocavit
Ad regni praesidium,
Cum collega designavit
Ad partes rebellium.

Responsoria.

1. Fulget dies triumphi nobilis
Legionis Thebaicae,
Stirpe clarae, fide spectabilis,
Fama, gestis mirificae.
V. Ferro caesae pro Christi legibus,
In coelorum translatae sedibus.

2. Nutu Dei, praecepto Caesaris
Romam venit Thebaea legio,
Fulgens armis coelestis luminis,
Fide constans, fortis in proclio.
V. Mente Christo serviebat,
Caesari militia,
Fierique satagebat
Deo placens hostia.

3. Fana volens honorari,
Christi nomen abnegari,
Christianos trucidari
Rex scelestus praecipit,
V. Thebaeorum felix coetus
Non obedit, immo laetus
Mortem prius excipit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sic in fide confirmantur .
Papali colloquio,
Quod ab ea non mutantur
Morte vel supplicio.

2. Fit coelestis ex Thebaeo
Coetus voto compari,
Quae sunt Dei, reddens Deo,
Quae Caesaris, Caesari.

3. Hi virtute nobiles,
In armis et strenui,
Plus fide spectabiles,
Pro qua regnant mortui.

Responsoria.

1. Flagrabat in sanctis militibus
Gloriosus ardor martyrii,
Fervebatque fides in cordibus
Hortamentis sancti Mauritii;
V. Ex ardore patiendi
Colla dabant gladio,
Neci sese praeferendi
Fiebat contentio.

2. Arma tenent nec resistunt,
Ore silent, pede sistunt
Tot milites strenui,
Colla praebent, mortem petunt,
Terram serunt, coelum metunt
Propter Christum mortui,
V. Incitante sancto Mauritio,
Concordante toto consortio.

3. Cedris altis excisis Libani
Liquor sacer emicuit,
Quo fluenta creverunt Rhodani,
Vallis Agauna rubuit;
V. Rubet lictor, rubet telum,
Rubet terra, rubet caelum
Tot peremptorum sanguine.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ab Aegypto sunt translati
Verae vitis palmites
Et in coelo transplantati
Per regis satellites.

2. Bis decima decollatur,
Ut tota cohors pereat,
Sed plus ex hoc animatur,
Ut parem mortem subeat.

3. Ad lictores tandem laeti
Collis nudis properant,
Armis spretis poenam leti
Propter Christum tolerant.

Responsoria.

1. Thebaeorum sancta militia,
Reparata digna memoria,
Grandi pios replet laetitia,
Mira cunctis fulgens victoria.
V. Coelo rapto mortis supplicio
Victrix regnat adepto bravio.

2. Coeli congaudet curia
Thebaeorum victoriae,
Quos stravit regis furia,
Coronavit rex glóriae.
V. Caesos coeli tulerunt agmina
Laeta Christo canendo carmina.

3. Felix locus Agaunensis,
Tot sanctorum plenus reliquiis,
Quorum multis et immensis
Signis fulget, gaudet suffragiis,
V. Et insignis urbs Galliae,
Vienna vocata,
Sacro ducis militiae
Capite dotata.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laudes sanctae militiae
Thebaeae mundus intonat,
Ad augmentum laetitiae
Tuba coelestis resonat.

2. Hi prius ex militibus
Milites electi,
Post cum coeli regibus
Reges sunt effecti.

3. Miles dictus Victor praesagio,
Vere victor factus martyrio,
Thebaeorum fuit collegio
Junctus morte, junctus et praemio.

4. Sonus vocis
infantis mortui
Finem matris
imponit luctui.

5. Thebaeorum cuneus,
Deo carus moribus,
Candidus et rubeus,
Electus ex milibus.

Ad Benedictus.

A. Caesar dirus fervens ira
Caedi jubet caede dira
Coetus Thebaeorum,
Qui non cedunt fide freti,
Sed ad letum currunt laeti
Pro spe praemiorum.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Dux insignis Mauritius
Transit ad regni solium,
Magna septus militia,
Regnaturus felicius
Propter dictum consortium
Cum tam mira victoria.

Brev. ms. S. Mauritii Viennen. saec. 15. Cod. Chigian. D IV 59. A. — Brev. Viennense imp. Lugduni 1489. B. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. C. — Brev. S. Petri Gebennen. imp. Gebennae 1556. D. — Cod. Agaunen. 28 saec. 17. E. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 6 fehlt A; die ganze A fehlt C, ist prosaisch E. — Invit. 2 Regi sanctorum A. — In 1. Noct. A 1, 1 Aegyptis A. — A 2, 1 Zabe A; Zabdae urbis C. — A 2, 2 insignis C. — R 1, 3 Ex stirpe A. — R 1, 5 legibus fehlt A. — R 2, 1 percepto B. — R 2, 3 luminis fehlt A. — R 3, 4 Rex celestis AB. — R 3, 7 excepit A; hierauf folgt in A als V: Sanguinis fluvius civitatem Dei laetificat. — In 2. Noct. R 1, 1 Fragrabat AC; in beatissimis martyribus ABC. — R 1, 7 Neci cele A. — R 3, 2 enituit A. — R 3, 5 rubet celum ABC. — R 3, 6 rubet coelum fehlt A. — In 3. Noct. A 2, 2 Ut chors [sic] tota etc. A. — A 2, 4 Ut parent A. — R 1 fehlt A. — R 2 Felix locus Agaunensis etc. A. — R 3 Coelesti [sic] congaudent curia etc. A. — In Laud. A 1, 4 resonet B. — A 3, 1 Victor sanctus A. — A 3, 2 fehlt A. — R 4, 1 sqq. Sonus votis infinitis mortui martyrum imponit luctum A. — A 5, 2 et moribus A. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 5 Propter ductum A.

61. De sancto Maximino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Insiste laudibus,
Aquensis civitas,
Deum magnificans
primatis gratia,
Per quem fons fidei
verbique veritas
Prius innotuit
tibi, Provincia.
Is carnis hodie
solutus fascia
Transfertur libere
per vitae semitas,
Ubi promittitur
sanctis haereditas,
Quibus in omnibus
Deus est omnia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Consonantes voce meli
Jubilemus Deo caeli,
Qui transvexit Maximinum
Ad coelestis aulae sinum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Post ascensum Christi regis
Datur signum novae legis,
Dum per sacri linguas ignis
Sacer chorus fit insignis.
2. Hoc dum fragrat igne coetus,
Perit omnis mortis metus
Et Judaeis expedite
Praeconantur verba vitae.

3. Ex Judaeis credunt multi
Supernorum fide fulti,
Facti lucis amatores,
Propriorum contemptores.

Responsoria.

1. De sanctorum
vocatus numero
Maximinus
sacratur pontifex,
Christi jugum
ferens in humero,
Sacramenti
fidelis opifex,
Praedicandi
praeclarus artifex,
Prosperari
sciens in aspero.
V. Scimus, quod hi,
qui Deum diligunt,
Rebus bonis
adversas subigunt.
2. Qualis sit operans
patet in opere,
Nam fructus arborem
prodit vel praedicat,
Prius aggreditur
praesul id agere,
Quod se continuo
docturum indicat,
Et illud penitus
spernit et abdicat,
Quod Deo displicet
patratum temere;
V. Cujus enim
vita despicitur,
Et praedicatio
jure contemnitur.
3. O celebrem
viri memoriam,
Quae claruit
plena miraculis,
Huic Magdala
se dedit sociam
Obsequiis
et votis sedulis,
Mentem pascens
divinis ferculis,
Quae sitiens
erat justitiam.
V. Beatum comprobat
largitor gratiae,
Qui semper esurit
cibum justitiae.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Horum nullus
habebat proprium,
Sed gaudebant
usu communium,
Unam simul
gestantes animam
Curam mundi
ducebant infimam.
2. Crescebat igitur
credentum numerus,
Quos fontis typici
fundebat uterus,
Haerentes firmiter
in morum studio,
Proles ecclesiae
repletur gaudio.
3. Ut effectum
conferent sceleri,
Animarunt
plebem presbyteri
In levitae
Christi perniciem,
Contorquentes
cum saxis aciem.

Responsoria.

1. Coegit igitur
facta dispersio
Sanctum cum Magdala
se mari credere,
Ergo se protinus
tradunt navigio,
Ventis et fluctibus
utentes prospere,

Nam ipsum rogitant,
qui pestis pondere
Pressis discipulis
fuit praesidio;
V. Jussu verbi salutaris
Tranquillatur motus maris.

2. Applicantes
sancti Massiliam
Intrant urbem
navemque deserunt,
Ibi stultae
gentis perfidiam
Sanctitatis
exemplo conterunt,
Et dum verbum
salutis proferunt,
Multi currunt
ad Christi gratiam;
V. Nam quos praescit
internus arbiter,
Amat, regit
et salvat pariter.

3. In Aquensi comitatu
Sato salutis semine
Multos solvunt a reatu
Baptismi lotos flumine,
In fideli stantes statu
Sancto servante flamine;
V. Sancta quippe
conservat trinitas,
Quos in bonum
connectit unitas.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ergo pulsi
de Judae terminis
Gentes petunt
diversi numinis
Et delentes
doctrinam Stoicam
Praedicarunt
fidem catholicam.

2. Lustrantes igitur
regnorum moenia
In linguis variis
loquuntur varia,
Et quod in serie
verborum praedicant,
Firmant miraculis
et signis indicant.

3. Bis quina septies
virorum concio
Sermonis mittitur
in ministerio,
Ut, quod non poterat
patrum fragilitas,
Horum perficeret
pia sedulitas.

Responsoria.

1. Incessanter
divina praedicans
Rexit Aquensium
diu dioecesim,
Deo plebem
et loca dedicans
Et subortam
sugillans haeresim,
Deum et hominem
on esse indicans;
V. Nam quod Deus
et homo dicitur,
Unus esse
Christus asseritur.

2. Imminente
dilectae transitu
Adest Christi
vocantis visio,
Ut cui toto
servivit spiritu,
Foveatur
ejus solatio,
In immenso
sumatur ambitu;
V. O felix commercium,
o miranda praemia,
Cum pro temporalibus
redduntur coelestia.

3. Mausoleum
conditum nobili
Maximini
corpus occuluit,
In quo patet
figura sculptili,
Ubi flendo
lavari meruit,
Et super hoc
fundare studuit
Deo templum
cultu laudabili;

V. Cui enim
minus dimittitur,
Huic dimissor
minus diligitur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Revelante
divino spiritu
Suo praesul
praescito transitu,
Supplex orat
in vitae termino,
Ut post mortem
regnet cum Domino.

2. Spiritali
plaudit laetitia
Nulla carnis
motus molestia,
Suas Deo
revelans semitas,
Cujus semper
consistit veritas.

3. Verae lucis
servans excubias
Oves Deo
commendat proprias,
Ne trahantur
a mundi turbine,
Quos baptismus
lavit a crimine.

4. Sicut uvam
cultor a vinea,
Sicut granum
sperat ab area,
Sic exspectans
imbrem serotinum
Benedixit
sacerdos Dominum.

5. Psallit corde,
psallit operibus,
Psallit ore
profusis precibus,
Suos Deo
commendans exitus,
Quem coelestis
laudat exercitus.

Ad Benedictus.

A. Juxta tumbam
beatae complicis,
Sicut sanctus
ipse praeceperat,
Collocatur
corpus pontificis
Intra sacrum,
quod praeparaverat;
Hic adversa
depellens superat,
Atri vires
frangens artificis,
Et per suum
juvamen apicis
Sanitatum
signis exuberat.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O benigne
primas Aquensium,
Cleri, plebis
doctor et domine,
Da virtutem,
succide vitium,
Serva tuos
ab omni crimine,
Ut subtracto
carnis spiramine
Transeamus
ad vitae gaudium
Contemplantes
patrem et filium
Conregnantem
cum sancto flamine.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. B. — Zugehörig die Hymnen: in Vesp.: Plaudat Aquensis concio; in Noct.: Jucundare Provincia; in Laud.: Chorus exsultans jubila.

62. De sancto Maximo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Ave, praesul gloriose,
   Ave, sidus jam coeleste,
   Decorans, Maxime, coelos
   Nos guberna visens humum,
   Quo laetemur triumphantes
   Te patronum venerantes.
2. Dum templi saxis
   oneratus pergeret axis
   Se Satan objecit,
   quem Maximus inde rejecit.
3. Vita privatus
   morsu canis atque necatus
   Praesulis hic dextra
   sanatur et intus et extra.
4. Sacerdos Christi Maxime,
   Condignus tanto nomine,
   Rogamus te per gratiam,
   Quam meruisti maximam,
   Ut nos a malis omnibus
   Tuis defendas precibus.
5. A bove prostratum
   reddit praesul reparatum;
   Maxime, devota
   servorum suscipe vota.

Ad Magnificat.

A. Ave, gemma sacerdotum,
   Ave, sidus aureum,
   Hierusalem inter cives
   refulgens ut lucifer,
   Audi preces, audi vota,
   suscipe praeconia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoretur praesulum rex
In saeculorum saecula,
Praesuli qui Maximo
contulit coelestia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ut nova lux mundo
   procedens stemmate claro
   Virtutum titulis
   Maximus enituit.
2. Indolis egregiae
   puer ad sublimia vitae
   Praemia tendebat,
   vas deitatis erat.
3. Monachus effectus
   humilis fuit atque modestus,
   Ordine posterior,
   sed probitate prior.

Responsoria.

1. Pater almus, sanctitate
   Maximus et nomine,
   Velut jubar matutinum
   Ortus stirpe prodiit,
   Gemma fulsit sacerdotum
   virtutum praeconiis,
   V. Quia mundi sprevit cuncta
   ambiens coelestia.
2. Christi puer literarum
   traditus ad studia,
   Liberali sine fastu
   floruit scientia,
   V. Absque mora eruditus
   dono sancti spiritus.
3. Praesul non sponte
   Regensi factus in urbe,
   Profuit exemplo
   multis simul et documento,
   V. Congrua subjectis
   praebens alimenta salutis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Post precibus fratrum
   curam subiens animarum,
   Quod verbis docuit,
   moribus exhibuit.
2. Ad signum patris
   subito phantastica navis
   Disparens fragilem
   prodidit artificem.
3. Pro vitae meritis
   electus pastor ovilis
   Ut grave sumpsit onus
   pontificale decus.

Responsoria.

1. Sancti vitam zelans hostis
   livore multiplici,
   Igneus ut draco ejus
   se injecit oculis,
   Sed expulsus signo crucis
   illico disparuit;

V. Exterreri forma truci
   sanctum daemon voluit.

2. Lux sanctae fidei,
   tuba legis, praeco salutis,
   Maximus extemplo
   reparavit lumina caeco,

V. Cum crucis auxilio,
   gessit quam corde benigno.

3. Virtutum signis
   resplendens pastor herilis
   Reddidit incolumes
   fidei medicamine plures;

V. Vir pius et mitis
   rivos stillans pietatis
   Undique debilibus
   mellifluis precibus.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Forma gregis factus
   macerabat corporis artus,
   Tendens excubias
   hostis ad insidias.
2. Pontificis precibus
   puer exsurgit redivivus,
   Gloria, Christe, tibi,
   vox resonat populi.
3. Ad laudem triadis
   sancti caro mortua patris
   Defunctam vitae
   restituit propriae.

Responsoria.

1. Hic vir apostolicus,
   regis coelestis amicus,
   Restituit propriae
   defuncta cadavera vitae,

V. Auctori vitae
   quia mens adhaesit amore.

2. O sublime viri
   meritum, cui munere Christi
   Effera vis mortis
   dedit truculentus et hostis;

V. Conteritur serpens,
   paret sibi tartarus horrens.

3. Ad patriam sanctus
   Domino miserante vocatus,
   Pro grege commisso
   fundens oramina Christo
   Exsilium liquit
   et coeli regna petivit,

V. Pace data propriis
   fruiturus pace perenni.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctus praesul in superno
   Maximus palatio
   Regem Christum in decore
   semper gaudet cernere.
2. Pura mente quia Deo
   servivit fideliter,
   Portas ejus introire
   meruit feliciter.
3. Sub tuarum, rex aeterne,
   alarum velamine
   Hic exsultat, coelo tua
   quem suscepit dextera.

4. Inter Christi sacerdotes
refulgens ut lucifer
Creatorem Dei servus
benedixit Maximus.

5. Omnis aetas, omnis sexus
omnis atque spiritus
Laudent Deum cum beato
confessore Maximo.

Ad Benedictus.

A. Stella fulgens matutina
inter coeli lumina,
Veri solis illustrata,
o Maxime, gloria,
Residentes mortis umbra
Adae culpa visita
Lucem eis imperando
et pacis remedia.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Gemma Christi sacerdotum
Maxime perlucida,
Cum Cherubim Dei mira
qui polles scientia,
Fac, ut nostrae mentes illo
tangantur incendio,
Quo cremaris semper dulce
Seraphim cum agmine.

Brev. ms. Morinense saec. 15. Cod. Parisin. 17997. A. — Brev. ms. Morinense(?) saec. 15. Cod. Atrebaten 393. B. — In 1. Vesp. A 4, 5 omnibus fehlt A. — Zugehörige Hymnen in 1. Vesp.: Gaude, Sion hymnidica, in Laud.: Christe, mundi pro salute.

63. De ss. Maximo et Venerando.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave, fraterna
martyrum progenies,
Quam saeclo geminam
protulit una dies;
Avete, Christi
gloriosi martyres,
Quos aeque passos
aequa fovet requies
Vos qui supernam
jam tenetis gloriam
Nobis precamur
impetrate veniam.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Qui sanctorum martyrum
Virtus est et praemium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Maximus et Venerandus
nobiles in Brixia
Patre Magno sunt exorti,
matre dicta Tassia.

2. Haec in pace post [sepulta]
diem clausit ultimum,
Magnus ense triumphavit
consors factus martyrum.

3. Ut orbati sunt utrisque
filii parentibus,
Rerum totas dant suarum
copias egentibus.

4. Erogato, quod habebant,
Romae visunt moenia
Et beati perfruuntur
Damasi praesentia.

5. Qui beatum consecravit
Maximum pontificem,
Dans levitae Venerando
fungi ministerio.

6. Literarum praepollentes
   et virtutum studio,
   Mox doctrinae fiunt apti
   simul et martyrio.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dilaceratis
   atque caesis fratribus
   Proconsul parci
   praecepit nolentibus.
2. Mori nolebant
   nec dabatur optio,
   Ut immolarent
   Deo Vestorosio.
3. Jubet litari
   judex, illi renuunt
   Atque deos omni
   posse carere probant.
4. Volens ulcisci
   judex Vestorosium
   Jactari sanctos
   jussit in incendium.
5. Assumptis igne
   multis et Vitalio
   Sanctorum vestes
   nec notavit ustio.
6. Franguntur rotae,
   mitigantur bestiae,
   Divino sancti
   proteguntur munere.

In 3. Nocturno.

Prosellus.

1. Martyrum,
   Christe, victoria
   Suscipe
   nostra praeconia.
2. Tibi jungas
   nos in gloria
   Dulcis fratrum
   haec memoria.
3. Qui pro tui
   nominis potentia
   Obtruncata
   sua ferunt capita
4. Ad tumulandum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Accelerant sancti
   patefacto pariete claustri,
   Coelitus ut dictum
   conficiatur iter.
2. Vita tribus rediit,
   lumen tribus, et duo claudi.
   Leprosi totidem
   tunc valuere per hos.
3. Sequana suspenso
   fit eisdem pervia cursu,
   Esse probat liquidos
   morte satelles aquas.
4. Roscidus et ignis,
   pavet hos lea visque leonis,
   Exsilit utraque mens,
   vita pericla carens.
5. Dum sacri gemini
   loquerentur ad ora Sabini
   Unica vox geminos
   purgat energumenos.

Ad Benedictus.

A. Destinat hos ad nos
   Latio Deus hoste patronos,
   Cordis et hospitium
   praeripiamus eos.
   Ad hos hi fugere suos,
   fugiamus ad ipsos,
   Ut, quod sint, simus;
   ambo juvent prece nos.

Brev. ms. Fontanellense saec. 13. Cod. Rotomagen. 208. — Acta SS. Maji VI, 35 enthalten die A ad Magn. und aufserdem die folgende [ad Laudes], die in unserer Hs. fehlt:

O quam jucunda martyrum germanitas,
Quam vera consecravit Christi caritas!
O quam beata fovet illos requies,
Quos hic afflixit poenarum congeries!
Per vos precamur, coeli luminaria,
Olivae binae, laudis sacrificia,
Aeternae lucis mereamur gaudia.

64. De sancto Mellone.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, Sion,
   exsultans jubila
   Tui colens
   patris solemnia,
   Verbo cujus
   fugat lux nubila,
   Fides crescit,
   cedunt daemonia.
2. Vita cujus
   in tantum claruit
   Virtutibus
   nec non miraculis,
   Ut et caecis
   lumen restituit,
   Claudis gressum,
   fidem incredulis.
3. Parentibus
   claris progenitus
   Christi praesul
   sed infidelibus,
   Fide clarus
   fulsit divinitus
   Velut stella
   relucens gentibus.
4. Salvatoris
   igitur gratia
   Baptizatus
   et in Normannia
   Primas factus
   fugat daemonia,
   Cedunt morbi,
   crescit ecclesia.
5. O Mellone,
   pastor egregie,
   Plebis tutor,
   scutum ecclesiae,
   Nos adstantes
   tuae memoriae
   Duc ad vitam
   coelestis patriae.

R. Mellone, praesul inclite,
Precum effunde munera
Pro te precante populo,
Per te vitae praeteritae
Mala vitantes prospera
Sequamur in hoc saeculo,
V. Ut te virtute comite
Soluto carnis vinculo
Recto sequentes tramite
Coeli fruamur epulo.

Ad Magnificat.

A. O Mellone,
jubar aethereum,
Pie pastor,
plebis praesidium,
Roga Jesum,
qui tam idoneum
Te perfecit
in sacerdotium,
Ut nos per te
sanctorum cuneum
Consequamur
post hoc exsilium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Corde mundo laetabundo
Christo demus praeconia,
Cujus dono sunt Mellono
Collata coeli gaudia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir,
Mellonus pontifex,
Non infima
natus ex sobole,
Praeelectus
a Deo famulus,
Civis fuit
urbis Cardiolae.

2. Qui tributo
Romano principe
Persoluto
missus ad propria,
Verbo credens
beati Stephani
Papae, cessit
ab idolatria.

3. Tandem armis
instructus fidei
Sublimatus
ad sacerdotium
In amore
regis siderei
Flagrans omne
vitat contagium.

Responsoria.

1. Haec est dies
digna praeconio,
Qua relicto
carnis exsilio
Christi praesul
Christo cum gaudio
Jam fruitur
sine fastidio,

V. Jam sanctorum
junctus collegio
Sui cursus
completo stadio.

2. Dum missarum
semel solemnia
Celebraret,
quidam apparuit
Angelus in
altaris alia
Parte sibi-
que virgam tribuit;

V. O praesulem
dignum memoria,
Vita cujus
in tantum claruit.

3. Adolescens
quidam praecordius
Domum scandens,
ut sancti praesulis
Exaudiret
vocem liberius
Praedicantis
pacem in populis,
Qui collapsus
ruit inferius
Aliorum
impulsus stimulis;

V. Hunc defunctum
pastor egregius
Suscitavit
a mortis vinculis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Quidam a se
pedem diviserat
Cum bipenni
Lupillus nomine,
Quem Melloni
prece recuperat
Credens plebis
cum multitudine.

2. Veronica,
   orba luminibus
Lacrimando
   pro viro mortuo,
Provoluta
   Melloni pedibus
Cum Lupillo
   sana fit denuo.

3. Rotomagum
   volenti pergere
Apparuit
   Satanas famulo
Dei, minans
   ei inflectere
Vellet iter
   ab illo populo;
Quem devictum
   fecit discedere
Christi servus
   crucis signaculo.

Responsoria.

1. Erat quidam
   plenus daemonio,
Qui Mellono
   occurrens obvius
Mediante
   crucis auxilio
Sanitati
   datur celerius;
V. Baptizari
   poscit cum gaudio
Basuinus
   vidènsque filius.

2. Dum Quirinus
   contractus genibus
Sic fugatum
   vidit daemonium.
Provolutus
   Melloni pedibus
Implorabat
   ejus auxilium,
Qui Melloni
   sanatus precibus
Incolumis
   adit hospitium;
V. Ille spretis
   deorum cultibus
Confitetur
   Mariae filium.

3. Annis octo
   quidam officium
Amiserat
   membrorum omnium,
Dum Melloni
   poscens auxilium
Sanitatis
   sumpsit remedium,
V. Laetus Dei
   collaudans filium
Properavit
   ad baptisterium.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dum in nocte
   natalis Domini
Celebraret
   pastor egregius,
Super caput
   ejus enituit
Jubar quoddam
   sole lucidius.

2. Christi praesul
   trecentis vicibus
Die noctu-
   que flectens genua,
Insistebat
   orationibus
Caritate
   fervens continua.

3. Quodam die
   panem pauperibus
Praebens manum
   cujusdam aridam
Suis tangens
   Mellonus manibus
Dei nutu
   reddidit validam.

Responsoria.

1. Macerabat
corpus jejuniis,
Genu flexo
trecentis vicibus
Per diem et
noctem, vigiliis
Insistens et
orationibus,
Sic divinis
vacans officiis
Carnem domat
multis laboribus,

V. Fatigatus
paucis cibariis
Utebatur
contentus talibus.

2. Dum Mellonus
jam fessus senio
Vigilaret
orans pro gentibus,
Confortari
coelesti nuntio
Meruit, hunc
affante talibus:
O Mellone,
jam tua talio
Parata est
cum coeli civibus,

V. In stadio
certans pro bravio
Subjecisti
mundum sub pedibus.

3. Per ipsius suffragia
Multis confertur gratia,
Caecus videns efficitur,
Surdis auditus redditur
Et debilis quisque
sospes regreditur.

V. *Alternatim ruunt languidi, consequi cupientes data per eum benificia.*

Prosa.

1. Sospitati dat Mellonus
Dolores languentium,
Doctor bonus et patronus
Fit Rotomagensium.

2. Relevavit a defunctis
defunctum Praecordium,
Caecis, mutis, aegris cunctis
Impendens auxilium.

3. Fidem firmat et infirmat
Errores gentilium,
Sic expleta vitae meta
Migravit ad gaudium.

4. Ergo laudes dent Mellono
Voces jubilantium,
Nam qui corde poscit bono
Ejus patrocinium,
Sospes regreditur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctus Dei
praesul innumeris
Coruscabat
mundo miraculis,
Victum domat
auctorem sceleris,
Ecclesiam
fundat in populis.

2. Ejus erat
cibus de hordeo
Panis factus
junctus oleribus,
Aqua potus,
cingulo ferreo
Stringebatur
caro sub vestibus.

3. Morabatur
hic solo corpore,
Jungebatur
mens coeli civibus,
Quod docebat,
complebat opere,
Suos actus
ornans virtutibus.

4. Confirmabat
corda fidelium
Veritatis
verbo radicitus,

Exstirpando
legem gentilium,
Fidem rectam
inserens coelitus.

5. Aeger morbi
cujusque generis
Postulavit
ejus suffragia
In tantum,
ut felix prae ceteris
Tunc fieret
illa provincia.

Ad Benedictus.

A. Archipraesul
Mellonus nimio
Prae labore
fessus et senio
Viam carnis
sequens, exsilio
Mundi spreto,
jam contubernio
Confessorum
junctus pro praemio
Christum
videt in coeli gaudio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pastor humilium,
Medela languentium,
Lima pravitatis,
Moestorum solatium,
Fidei praesidium,
Doctor veritatis,
Transfer nos ad gaudium,
In quo Dei filium
Vides cum beatis.

Per Octavam.

Antiphonae.

1. O Mellone,
lucerna praesulum,
Morum decus,
virtutum speculum,
Te rogantem
exaudi populum,
Ut post hujus
vitae curriculum
Consequamur
coeleste pabulum.

2. O Mellone,
praesul magnificae
Sanctitatis
et lux ecclesiae,
Hostes nostros
a nobis ejice,
De commissis
dans locum veniae.

3. O Mellone,
plebis praesidium,
Qui Lupillum
sanasti saucium,
Te precamur
affectu cordium
Pro salute
te postulantium.

4. O Mellone,
primas Normanniae,
Qui dedisti
lucem Veronicae,
Te rogamus,
clementer adspice
Nosque tuis
precibus effice
Participes
lucis angelicae.

5. O Mellone,
cujus imperio
Rothi cessit
fallax illusio,
Pro praesenti
roga collegio,
Ne nos Christus
pro nostro vitio
Gehennali
tradat supplicio.

6. O Mellone,
cujus praesentia
Morbos sanat,
fugat daemonia,

Destitutos
in hac miseria
Tua prece
transfer ad gaudia,
Ubi Christum
vides in gloria.

7. O Mellone,
qui tot miraculis
Claruisti
morumque titulis,
Nobis tuis
succurre famulis
A criminum
nos solvens vinculis.

8. O consolator pauperum,
Mellone, tuis precibus
Auge virtutum numerum
Te deprecantum cordibus,
Qui tot a labe scelerum
Et immundis spiritibus
Prece eripuisti.

Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 20. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. B. — Brev. Rotomagense imp. Rotomagi 1491. C. — Prosa 2, 1 Revelavit A. — Ad Bened. A, 6 frequens exsilio A, secans exsilio B. — In 2. Vesp. ad Magn. A de communi A. — Per Octav AA fehlen AC.

65. De sancto Meneleo.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem supremum
trinum veneremur et unum,
Qui veram sancto
vitam tribuit Meneleo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Parentum prolem inclitam
Sanctus Meneleus suam
Honestavit meritorum
Et multis signis virtutum.

2. Relicto patre et matre
Viarum Dei amore
Magna gratiae merita
Morum ornavit doctrina.

3. Innocentis vitae custos
Conjugii respuit nodos,
Et castus subarrhat castam
Sensam vocabulo sponsam.

4. Dominicae visionis
Vocem audiens fidelis
Andegavos linquit fines,
Arvernenses quaerit sedes.

5. Susceptus a Theofredo,
Magnae sanctitatis viro,
Sui voti causas monstrat
Et salutis vias captat.

6. Congregationi superum
Hunc sociat Dei virum
Eudo abbas inclitus,
Gratia qui Dei plenus.

Responsoria.

1. Ortus magnorum
clara de stirpe virorum
Claruit eximius
cultor Christi Meneleus,

V. Nobilitate cluens
morum probitate refulsit.

2. Septennis pueri
pia mens famulans deitati,
O res miranda,
patrem matremque reliquit,

V. Jam tunc, Christe Deus,
tua jussa sequens Meneleus.

3. Diro carnalis
cruciatus verbere patris
Perstitit infractus
divino flamine tactus,

V. Quamvis imbellis
nullis cedendo flagellis.

4. Illecebras carnis
viri subdens rationis
Conjugis amplexus
celebris sprevit Meneleus,
V. Ut liber Christo
serviret pectore casto.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Angelico jussu discit,
Quod Deus facere vellet
Domum sibi complacitam,
Orationi congruam.
2. Terroris non curans minas
Ore Baronti profusas,
Invictus miles perstitit,
Catervas militum fregit.
3. Pro responsis sancti viri
Tristis animus Baronti,
Evaginat ensem secus,
Quem perdit caecus, contractus.
4. Cognita comissi culpa
Barontus promittit vota,
Dehinc vitam emendare
Et Dei virum dotare.
5. Arvernensis episcopus,
Beatus Eusebius,
Theofredus, abbas felix,
Hunc consecrant donis sanctis.
6. Clericatus officium
Sanctus Meneleus dignum
A sanctis suscepit viris,
Omni honore condignis.

Responsoria.

1. Christum mente gerens
et gressibus ejus inhaerens
Terrea postposuit
coelestia sola petivit,
V. Flagrans divinae
speciei prorsus amore.

2. Angelus aetherea
splendens directus ab aula
Alloquitur sanctum
repetendo ter Meneleum,
V. Pandens secessum
divinis cultibus aptum.

3. Princeps insanus
turbatus mente Barontus
Desipit amissae
deflens dispendia natae,
V. Quam tibi, Christe, tuus
lucratus erat Meneleus.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Athleta fortis, Menelee,
Precamur feras preces
Nostras super sidera,
Quo mereamur adipisci
Dei dona te favente
Per aeterna saecula.

Responsoria.

1. Missus ab aetherea
coelestis nuntius aula
Sollicitum sancti
mentem solidat Menelei,
V. Pandens secessum
divinis cultibus aptum.

2. Inclite confessor
Christi, Menelee beate,
Nostra piis precibus
dele delicta, rogamus,
V. Ut Christo tecum
laeti sociemur in aevum.

3. Post consummatum
regali tramite cursum
Coelo susceptus
regnat per saecla beatus,
V. Aeterna vita
summa mercede recepta.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Gaudeat in caelis
   chorus et plebs cuncta fidelis,
   Cantica digna Deo
   pro sancto dans Meleneo,
   Qui bene ditatus
   regnat super astra locatus.
2. Nexibus uxoris
   praeponens lucra pudoris,
   Se Domino vovit,
   cui virgo vivere vovit.
3. Corpore dum fragili
   certaret mente virili
   Terrea calcando,
   divinis invigilando,
   Angelus, ut solitum,
   reddit de fine peritum.
4. Discipulos mane
   vocat et te, Saviniane,
   Ne ruat in mortem,
   dixit, tibi mando cohortem,
   Sic Deus ipse poli
   mandavit, linquere noli.
5. Fratribus hortatis
   sumptoque cibo pietatis
   Inquit: adesto, Deus,
   venio tuus en Meneleus;
   Viscera tunc finit,
   et ad aethera spiritus ivit.

Ad Benedictus.

A. O pater insignis,
   virtutis et inclite signis,
   O sacer et Christi
   decus o, qui virgo fuisti,
   Nos tibi devotos
   * * * * * *
   Atque frui vita
   coeli, Menelee, cupita.

Brev. ms. Camiliacense saec. 15. Cod. Parisin. 1278. — In 1. Vesp. ad Magn. befinden sich in der Hs. nur die Worte: Exsultet omnium; die vollständige A dieses Anfangs findet sich weder an dieser Stelle noch im Verlauf des Officiums. — In 1. Noct. A 2, 3 gratia veritate Hs. — A 3, 4 Sensum Hs.; die Braut hiefs der Legende zufolge Sensa; sponsam fehlt Hs. — A 6, 2 verum. — R 2, 1 pueris. — R 3, 6 credendo. — A 4, 3 Conjugis ample Hs. — In 2. Noct. A 1, 1 dixit. — A 2, 4 militum ergänzt. — A 3, 2 Tristis est animus. — A 3, 4 Que perdit secus contractus. — A 4, 3 vitam fehlt, emendando. — A 4, 4 datare. — A 5, 4 consecravit. — A 6, 1 Clarificatus officium. — A 6, 4 condignus gegen den Reim. — R 1, 4 petiit. — A 1, 6 spei prorsus. — R 2, 3 sanctum fehlt. — R 2, 4 ter repetendo. — R 2, 5 se sessum. — R 3, 1 Princeps in fanis. — R 3, 3 Descipit. — R 3, 4 efluens stipendia. — R 4 prosaisch. — In Laud. A 2, 2 proponens. — A 4, 2 te sua in mane. — In 2. Vesp. ad Magn. A prosaisch.

66. De sancto Mitrio.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Mitrius nunc exaltatus
   In coelis regnat beatus
   Fruens jucunda mente,
   Nam Christi athleta fortis
   Sitiens calicem mortis
   Currit illuc non lente.
2. Jugum Dei et onera
   In prole fulgent libera
   Illustrium Graecorum,
   Spernens solum cum genere
   Vadit post Christum propere
   Ad sinum beatorum.
3. Prudens virtutes coluit,
   Unde coli promeruit
   In vita sempiterna,

Habens in Deo cor ratum
Gaudebat se confirmatum
In gloria superna.

4. Assumptus jam super caelos
Laudabiles canit melos
In coelorum civibus,
Nam exutus ab onere
Sursum fertur in aethere
Ornatus virtutibus.

5. Oremus omnes Mitrium
Nec cessent ora hominum
Precare conditorem,
Nam, dum Mitrio militi
Sumus laudibus dediti,
Deo damus honorem.

Ad Magnificat.

A. O felix urbs Aquensium,
Praeclara, adjacentium
Tu digna laude gentium,
Mereris nominari,
Nam coeli grata colonis,
Martyrum aucta coronis
Variisque freta donis
Diceris illustrari;
In te fulget Mitrius inclitus,
In te jacet placide conditus,
Tuus ergo exsultet spiritus
In Deo salutari.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeternum trinumque Deum
laudemus et unum,
Qui sanctum Mitrium
transvexit in aethera sursum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Hic vir beatus gloriae
Cum sanctis fructum petit,
Qui in via nequitiae
Peccatorum non stetit.

2. Apprehendens disciplinam
Servivit in timore
Regenti machinam trinam,
Exsultans cum tremore.

3. Ad nihilum est redactus
Malignus et deceptor,
Dum Christus sancto est factus
Gloria et susceptor.

Responsoria.

1. Mitrius clara veterum
Stirpe ortus Graecorum,
Sublimitate procerum
Fulsit ac senatorum,
Quos claritate operum
Illustravit ac morum.
V. Hic zelo tractus superum
Mundum reliquit miserum
Fortunamque suorum.

2. Ad longinqua vir nobilis
Peregrinus migravit
Provinciamque fertilis
Incola adoptavit,
Ubi sator perutilis
Virtutes seminavit.
V. Aquis degens vir humilis,
Miraculis mirabilis,
Coelitus corruscavit.

3. Jugo crudeli subjectus
Monstrat patientiam
Opprobriisque despectus
Nec causat injuriam,
Nam vicit coelo protectus
Tyranni saevitiam.
V. Verbis ac minis effectus,
In Deum semper erectus
Practendit laetitiam.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocans Deum ferventer
In tribulatione,
Exauditus est clementer
In sua passione.

2. Scuto bonae voluntatis
Hunc Dominus protexit
Et per viam aequitatis
Introire direxit.

3. Ab angelis paulominus
Mitrium minuisti,
Super opera eminus
Ipsum constituisti.

Responsoria.

1. Custos vineae Mitrius
Durum patitur aemulum
Et insidiatorem,
Illati furti nescius
Levat ad Deum oculum
Innocentis tutorem;

V. Auditur ergo citius,
Dum palmes per miraculum
Uvas fert supra morem.

2. Clarus plebis exhortator
Salutem adnuntiavit
Veritatisque lucem,
Fervidus Christi amator,
Quem caritas animavit,
Ut ferret ejus crucem,

V. Rectus quoque imitator
Semetipsum abnegavit
Secutus Jesum ducem.

3. Bonum certamen certavit,
Passus non victus superans
Tormentum malitiae,
Cursum vitae consummavit,
Cursu agili properans
Ad bravium gloriae;

V. Fidem Christi hic servavit,
Repositam desiderans
Coronam justitiae.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Justus cultor justitiae
Vitae luxit exemplo,
Cujus sanctitas hodie
Recolitur in templo.

2. Ingressus tabernaculum
Domini requiescit,
Ubi aeternum speculum
Sanctis semper clarescit.

3. Tua, Domine, virtute
Mitrius laetabitur
Et gloria cum virtute
Victor coronabitur.

Responsoria.

1. Servus prudens,
fidelis probatus,
Supra multa
nunc constituitur,
Vir illustris
clementer vocatus
Coelestia
dives ingreditur;

V. Sic meretur
Mitrius beatus,
In talento
juste operatus,
Dum ad summa
digne provehitur.

2. Assumptus
cum exsultatione
Laetatur
in sanctorum agmine,
Qui in mundi
tribulatione
Lavit stolam
in Christi sanguine;

V. Hic ereptus
de temptatione
Gloriosa
gaudet visione
Deitatis
amictus lumine.

3. Gemma coeli,
decus Aquensium,
Mitri sancte,
pro tuis precare,
Cura morbos,
abole vitium,
Tolle pestes,
festina juvare;

V. Hostem procul
repelle noxium,
Nobis Deum,
redde propitium,
Fac, ad eum
cuncta adspirare.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctus Mitrius proelia
Adversus mundi gravia
Se virtute firmavit,
In coelesti militia
Post devicta supplicia
Ut Dominus regnavit.
2. In laetitia servire
Et cum sanctis introire
Corda vestra parate,
Choro juncti psallentium
In hymnis confitentium
Mitrio jubilate.
3. In terra manens deserta
Vana fugit et incerta,
Quae mundus offert reus,
In te sitivit anima
Devotione intima
Vigilans ad te, Deus.
4. Cuncta opera Domini,
Ejus immenso nomini
Laudes simul dicite,
Beato quoque martyri,
Sacerdotes et ceteri,
Semper benedicite.
5. Reges terrae et populi
Atque rectores saeculi,
Alumnum patrem luminum
Una cum sancto Mitrio
Adunato collegio
Nunc laudate Dominum.

Ad Benedictus.

A. O Mitri, martyr strenue,
Imitatus assidue
Christum, quem dilexisti,
Aspernatus progeniem
Propter coelestem requiem
Ad ignota fugisti,
Molestias et languores,
Contumelias, terrores,
Mortem tandem subisti.
Eja ergo, miles Christi,
Implora virtutes lapsis,
Duc eos per viam pacis,
Quo felix pervenisti.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Exsultet jam coelestis
Concio sanctorum,
Fidelium terrestris
Turba populorum
Promat laetitiam,
En Mitrius hodie
Certans in stadio
Cum palma victoriae
Virtutis brachio
Fecit potentiam;
O Martyr potens, fortis,
Scandens super alta,
Tuos post casum mortis
Supplices exalta
Ad coeli gloriam.

Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1526. B. — In 1. Vesp. A 2, 4 solium A. — A 3, 5 Gaudet A. — In 2. Noct. R 3, 3 Tormentorum A. — In Laud. A 4, 2 Ejus fehlt A. —

67. De sancto Moderanno.

In 1. Vesperis.

R. Plebs fidelis et devota,
Laeta voce, mente tota
Tanti patris Moderanni
Praeveni solemnia,

V. Clarus exstat parentibus,
Sed clarior virtutibus
Comes, abbas, pontifex.

Ad Magnificat.

A. O exaltatus humilis,
[Gratia et] natura,

Praesul, abbas, laudabilis
Utraque praelatura,
O pater Moderanne
Ac semper venerande,
Sit tibi gregis cura.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Jubilemus Domino
Pro Moderanno praesule,
Plebs cujus cum gaudio
Laudes solvat assidue.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praesul sedit in solio
Et mansit in consilio
Legis Dei altissimi.
2. Rector Udae statuitur
Et praedicator mittitur
Ad Berceti confinia.
3. Quo nunc loco Moderannus
Dormit sic suaviter.

Responsoria.

1. Sanctus praesul Moderannus
A Theobaldo comite
Carnis originem duxit
Redonensi propagine;
V. Huic, antequam nascitur
Et pater proficiscitur,
Providetur de nomine.
2. Res miranda et stupenda
Fibris audientium,
Puer clamat atque vetat
Patri adulterium;
V. Hic manens in Britannia
Suum in Jerosolyma
Patrem cernit per somnium.
3. Christus surgens a mortuis
Pergit ut peregrinus,
Moestis suis discipulis
Jungit se et fit nuntius,
V. Cognoverunt Dominum
In fractione panis,
Hic patrem proselytum
Post intellectum matris.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Moderannum sanctissimum
Libantem sacrificium
Dominus exaudivit.
2. Mane, die ac vespere
Corde, voce et opere
Orat ad Deum suum.
3. Ex ore hujus parvuli
Et primo ictu oculi
Ignotus pater scitur.

Responsoria.

1. Gratulatur et laetatur
Civitas Redonensium,
Veneratur et miratur
Horum trinum consortium;
V. Puer ab his educatur
Atque plene informatur
Ad Dei obsequium.
2. Praesul futurus Domini
Forma crescit et moribus
Et Christi servit nomini
Suis praefectus civibus;
V. Sanctorum reliquias
Et sanctas [exuvias]
Totis colit affectibus.
3. Novus Berceti incola
Novum produxit rivulum,
Dum tibi fert deicola
Ipse sancte colliculum,
V. Hospes manens ad ilicem
Trinum vocans opificem
Futurus parat poculum.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. De solio Redonensi
Ad montem Berceti
Hic passer transmigrat.

2. In monte sancto habitat
Et Dominum glorificat
Dei servans mandata.

3. Praeventus in infantia
In gratiarum copia
Honore coronatur.

Responsoria.

1. Dum pera cum reliquiis
Ramus mittit alium,
Mora illa mirabilis
Patri monstrat hospitium,
V. Reliquit mitrae gratiam
Et regionem propriam
Ad Berceti obsequium.

2. Largitur rex antistiti
Berceti circumfinia,
Quae in sancti Remigii
Praesul vertit memoria;
V. Rex mortuus de lectulo
Surgit, obedit continuo
Confirmans privilegia.

3. Cedit pontificatui,
Cedit solio proprio,
Praesul fit abbas loculi,
Comes dat se pro villico,
V. In patre, prole, flamine
Gaude, Berceti regio,
Divino munimine
Corpus sancti in oppido.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Aurora lucis rutilat,
Et Moderannus praedicat
Exemplis et doctrina.

2. Puer Dei Moderannus,
Castus semper et non vanus
Proficit in gratia.

3. Claris exstat parentibus,
Sed clarior virtutibus
Ortus in Britannia.

4. Praefert eum populus,
Omnium fit oculus
Ad aeterna bona.

5. Sancte Dei Moderanne,
Pontifex Redonensium,
Audi, pater venerande,
Voces te laudantium.

Ad Benedictus.

A. O visitator principum
In peregrina forma,
Inhabitator collium
In monachali norma,
Servos tuos eximens,
Sed Deo suscipiens
In regulari stola.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Magnificat Dominum
Moderanni humilitas,
Praesulem Redonensium
Quem ejus clamat civitas,
Dum ejus gaudet animus
Atque exsultat spiritus
In Deo salutari.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — In 1. Vesp. R, 5 Claris. — Ad Magn. A, 7 Sit tui gregis. — In 1. Noct. R 1, 3 Carnis terrarum originem duxit. — R 1, 4 Ex Redonensi. — R 3, 1 resurgens. — R 3, 4 se fehlt. — In 2. Noct. R 2, 4 praefatus. — R 2, 6 exuvias fehlt, Lücke. — R 3, sq. verderbt.; lies sanctum? — R 3, 7 lies foturum? — R 2, 5 sq. Rex mortuus surgit de lectulo obedit continuo. — R 3, 2 et solio. — R 3, 7 lies: Divino est munimine? -- In 2. Vesp. ad Magn. A, 3 Quem praesulem. — Ibid. 4 Ejus clamant.

68. In Translatione s. Moderanni.

In 1. Vesperis.

R. Dum Moderanni anima
Transfertur ad coelestia,
Sua membra sanctissima
Ejus sumit ecclesia;
V. Qui es liber a vinculis
Carnis et cunctis bonis,
Sancte pater, perfrueris,
Sis memor tuis filiis
Tuis fisis reliquiis.

Ad Magnificat.

A. Tu translatus praesul comes,
Qui in Deo magna potes,
Moderanne, bonos mores
Dona et conserva omnes
In Dei servitio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laetabitur
justus in Domino.

In Nocturno.

Antiphona.

Resurgent in judicio,
Justorum in consilio
Moderanni reliquiae,
Perfruiturae requie.

Responsoria.

1. Moderannus dissolvitur
Et sepulturae traditur,
Suo perfecto opere
Vitae vergente vespere.
V. In ara, qua libaverat,
Jesu Christo servierat,
Dextera collocatur.

2. Sanctus sancto Tiberius
Succedit in regimine,
Subalpinis pro nomine
Moderanni consocius,
V. Urnam novam hic praeparat,
Quam Moderannus habeat,
Sed fruitur Abundius.

3. Praesul Abbatem praesulem
De tumba transfert humili,
Quem loco honorabili
Mundo recondit humilem;
V. Hujus furatum digitum
Et in sinu absconditum
Flamma fatur ad praesulem.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Decorem clarum induet
Corpus sancti carneum,
Anima cujus possidet
Jam solium sidereum.

2. Puer Dei Moderannus,
Castus semper et non vanus,
Proficit in gratia.

3. Claris exstat parentibus,
Sed clarior virtutibus,
Ortus in Britannia.

4. Praefert eum populus,
Omnium fit oculus
Ad aeterna bona.

5. Sancte Dei Moderanne,
Pontifex Redonensium,
Audi, pater venerande,
Voces te laudantium.

Ad Benedictus.

A. Adest, pater venerande,
Adest tua translatio,
Per te, praesul Moderanne,
Nobis detur salvatio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Quo nunc loco Moderannus
Dormit sic suaviter,
Est in fine surrecturus
Cum carne feliciter.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — In 1. Vesp. R, 6 Canes et. — Ibid. 7 Sancte fehlt, perfruens. — Ibid. 9 In tuis confisis reliquis. — Ad Noct. R 1, 4 Vitae suae. — R 1, 7 Dextro. — R 2, 3 Albinis. — R 2, 5 Ornam nonam. — R 3, 5 furtum.

69. De sancto Nicasio.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

Ave, martyr insignis Nicasi,
Ave, magni comes Dionysii,
Ave, viva Christi hostia,
Tua venerantibus patrocinia,
Impetrata
non denega suffragia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoretur flos Mariae,
Rex coelestis curiae,
Qui militem
suum Nicasium
Jure ab arvis
sublimavit ad coelum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Miles Christi Nicasius,
Coelis et arvis splendidus,
Papae Clementis monitu
Gallos ovans aggreditur.

2. Sancto Dionysio
Comes factus itineris
Ad praedicandum populis
Agit vota pontificis.

3. Tandem papae imperio
Pede feruntur concito
Et cum multis fidelibus
Advenerunt Parisius.

4. Cumque ministri Domini
Verbum darent in populis,
Undecumque non modica
Dei fantur magnalia.

5. Concursu plebis propero
Deus pater et filius
Simulque sanctus spiritus
Laetabatur unus Deus.

6. Ecce repente monitus
Per spiritum Nicasius
Cum duobus discipulis
Rotomagum expetiit.

Responsoria.

1. Postquam virtus altissimi
Mundo coelitus claruit,
Planum iter justitiae
Multis per orbem floruit

V. *Cumque salutaris fama crebresceret in nomine Domini Jesu Christi.*

2. Sanctus igitur Nicasius
Cum beato Dyonisio
A partibus Italiae
Sedes expetens Galliae
Francorum nobilissimam
Urbem intrat Lutetiam,

V. *Divino vallati adjutorio verbum vitae denuntiantes.*

3. Christi miles Nicasius,
Videns multos concurrere
Ad sacramenta fidei,
Valefactis confratribus
Neustriam petit ocius,

V. Trinitatis prospicuae
Animatus majestate
Cum duobus fratribus.

4. O Martyr Christe Nicasi,
Magne patrone meritis,
Mirande signorum virtute,
Clare audi voces nostras
Coram te fusas et fac nos
Aeternali choro jungi;

V. Precibus ergo
sanctis adesto
Calamitatibus,
quibus gravamur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. His in locis dum praedicat,
Oves Christi multiplicat,
Ac perfidorum rabiem
Fonte salutis enecat.
2. Illis nempe in partibus
Necdum regnabat Dominus
Et per fidelem famulum
Laudatur Deus omnium.
3. Post virtutum insigna.
Sectus cervicem romphea
Cum duobus egregiis
Consummavit martyrium.
4. Gaudens coelum mox suscipit,
Quos furens hostis perculit,
Jactura fusi sanguinis
Regnum mercantur luminis.
5. Mirum visu spectaculum,
Surgunt solo post jugulum
Ad tumulos et propria
Trans vada ferunt capita.
6. Coeli senator curiae,
Nicasi martyr inclite,
Cum tuis nos consortibus
Supernis junge civibus.

Responsoria.

1. Assiduis vigiliis
Atque orationibus
Se formam gregis faciens
De perfidiae errore
Filios gignit gratiae,
V. *Coelestibus eos informans praedicationibus per virtutem Domini.*
2. Divina tandem pietas
Et trinitatis unitas
Rotomago per spatia
Linguas cunctorum occupat
Et supernorum civium
Laudem canit vox hominum.
V. *Virtutum floribus praedicando corda confirmabat.*
3. Gloriosus sacer Christi
Mactus virtute fidei
Sanctae crucis signaculo
Saevum draconem peremit,
V. *Plebis igitur saluti providens fontem vitae condonando.*
4. Exsultet dignis laudibus
Omnis in Christo populus
In festivitate tui,
Pater Nicasi, martyrii,
V. Quem vitiis exonera
Et virtutibus alliga

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

Ave, martyr pretiose,
Coronatus in gloria,
Audi rogantes servulos
Et protege per saecula.

Responsoria.

1. Oratione sancti patris
Daemon speluncam exiit
Et prosperum meantibus
Per flumen iter patuit.
V. *Ad vocem sancti vis inimica contremuit, scindens lapidem fugax evanuit.*
2. Venerabilis Pientia
Monitis sanctorum
Ad Christum conversa
Corpora eorum collegit
Et honorifice sepelivit.
V. *Ad honorem Domini nostri Jesu Christi.*
3. Membra Christi Nicasius,
Quirinus et Scuniculus
Ad tumulos caesi sua
Detulerunt capita,
V. Mirum nimis spectaculum
Monstrantes post obitum.

4. Egregius
Athleta Christi Nicasius
In unitate trinitatis fundatus
Post donativum gratiae
Cum duobus discipulis
Gladio truncatus
Coelos petivit sanguine
Laureatus.

V. Felici commercio
Pro terrenis coelestia
Pro perituris aeterna
Commutans.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Venerandus Christicola
Currens laetus ad praemia
Triumphavit diabolum
Per sanguinis commercium.

2. Cumque manus carnificis
Sitiret undam sanguinis
Tres consumpsit in gladio,
Quos obtulit altissimo.

3. Peracta caede lanio
Pede fertur retrogrado,
Linquens sanctorum corpora
Palam feris exposita.

4. Surgunt tandem post morulam
Per Domini clementiam,
Ulnis imponunt capita
Et flumen pede transmeant.

5. Exponuntur mausoleis
A matrona praenobili
Atque in sinu gurgitis
Ecclesiam plebs condidit.

Ad Benedictus.

A. Martyres egregii,
Nicasi, Quirine
Ac Scunicule,
Qui post immania
Tormenta triumphastis
Coram coelesti rege
Facinora nostra
Assidua prece
Diluite.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Succurre, sancte, miseris,
Esto placatus servulis,
Nostris faveto vocibus,
Culpas laxa, quas fecimus,
Adstantem plebem robora,
Christum pro cunctis rogita.

Antiph. ms. S. Catharinae de Monte(?) saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Rotomagen. 254. — In 2. Noct. A 3, 2 Exectus cervicem.

70. De s. Nicolao Tolentino.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Christus, Dei patris
Sedens in dextera,
Ruinas adimplet
Sanctorum caterva,
Nicolaum locans
Inter haec agmina.

2. Fidelia Domini
Mandata servanti
Bonus intellectus
Atque timor sanctus,
Sapientiae fons
Perpetuo adsunt
Et apud homines
Constans laudatio.

3. Timenti Dominum
Cuncta prosperantur,
Ejusque sermones
Juste disponuntur,
Et anima sancta
Luce radiatur.

4. Puer Deum laudat
Affectu non parvo,

In astris habitans
Respicit de throno
Humilem servulum
Et cum principibus
Collocat in coelo.

5. Laudent omnes gentes
Deum creatorem,
Cujus veritatem
Aeternum mansuram
Nicolaus monstrat
In se confirmatam.

Ad Magnificat.

A. Adest dies celebris,
Laetus et praeclarus,
Quo gaudet cum angelis
Sanctus Nicolaus;
O suavis cellula,
Mire pigmentata,
O coelestis gemmula,
Luce radiata,
Nos in hoc exsilio
Refove clamantes
Et taetris illumina
Tenebris errantes,
Ut nostra praecordia
Magnificent Deum
Et jugi concordia
Exsultent in eum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum regem adoremus,
Confessorum praemium,
Qui beato Nicolao
Dat perenne gaudium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tamquam lignum plantatum
Ad aquarum decursum
Nicolaus affert fructum
Suum temporaneum.

2. Pii patris disciplinam
Filius amplectitur,
Divinam evitans iram,
Qua superbus plectitur.

3. Hic in se insurgentium
Superat vim daemonum,
Dum clamore pulsat Deum,
Adjutorem hominum.

Responsoria.

1. Hujus servi Domino
devoti parentes
Nicolai praesulis
limina visentes,
In ejus basilica
vota persolventes,
Divina suscipiunt
munera gaudentes;

V. Nam his sanctus pontifex
spondet nasciturum
Nicolaum filium,
beatum futurum.

2. Corpore juvenculus,
mente nitens cana,
Despicit hoc saeculum
atque cuncta vana
Suscipitque regulam
patris Augustini
Et flagrat incendiis
amoris divini,

V. Crescit charismatibus,
dum crescit aetate,
Sancta tegit opera
sub humilitate.

3. Carnis petulantiam
vir Dei castigat,
Sibi quoque moritur,
ut jam Christo vivat,
Animalis hominis
odit vetustatem
Et sanctam amplectitur
vitae novitatem.

V. Ovis atque carnibus
edens privat gustum
Et jejunans graditur
per iter angustum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocatum ipse Deum
Habuit amabilem,
Et excelsum fecit eum
Cunctisque spectabilem.

2. Scuto bonae voluntatis
Praemunitus jacula
Non timet malignitatis
Justus sine macula.

3. Qui solem, lunam et stellas
Lumine praefulgidas
Firmamentumque fundavit
Nicolaum coronavit.

Responsoria.

1. Nocturnas excubias
vigil observabat
Et Deum gemitibus
piis exorabat,
Quibus ejus anima
sancta pascebatur,
Donec in exsilio
mundi morabatur.

V. Nulla nam adversitas
Vim ejus frangebat,
Mentis nec elatio
Ipsum extollebat.

2. Magnitudo meriti
ne sanctum extollat,
Belial saevissimus
eum colaphizat,
Sed pugil fortissimus
dum in Deo sperat,
Suum parat animum,
ut adversa ferat.

V. Ait daemon: actibus
tuis adversabor
Et, quam quaeris, gloriam
auferre conabor.

3. Nicolaus spiritu
plenus pietate
Revocavit plurimos
ab iniquitate,
Quorum noxa flebiles
simul ipse flebat
Et ad ponitentiam
ipsos invitabat,

V. Nam misericordia
superabundabat,
Qua virtute miseros
quosque confortabat.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Olim transiens colonus
Hujus mali saeculi
Effectus est habitator
Dei tabernaculi.

2. Vita vivit, quam pertulit
Mentis desiderio,
Nam quod speravit, accepit
In aeterno gaudio.

3. Nicolaus hic ascendit
In montem sanctum Domini,
Quia innocens manibus
Et mundo corde fuit.

Responsoria.

1. Vitam atque merita
mira probant signa,
Quae vivus et defunctus
fecit laude digna;
Per hunc Christus liberat
languoribus fessos,
Leprosos et naufragos,
vinctos et obsessos,

V. Reddit vitam mortuis
et loquelam mutis,
Lumen caecis et claudis
gressum, auditum surdis.

2. Dum decumbens lectulo
senex aegrotavit,
Corpus terrae, spiritum
Patri commendavit,
Cujus dies ultimus
dies est natalis,
Cujus mortis exitus
factus est vitalis;

V. Gaude, tanto pignore
Marchia dotata,
Et plaude, religio,
sancto decorata.

3. Nicolaus possidet
jam regna coelorum,
Quem honorant agnima
cuncta beatorum,
O pater sanctissime,
supplices emenda
Et orationibus
Nos Christo commenda.

V. Tu felix nos miseros
suspirantes audi,
Tu gaudens in gloria
Flebiles exaudi.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Nimis credibilia
Reddit testimonia
Nicolaus Christo,
In sanctis mirabili
Nobisque laudabili
Sed corde non ficto.

2. Intravit in atria
Domini cum gloria
Almus hic confessor,
Ubi laetus jubilat
Et serenus rutilat
Noster intercessor.

3. Quod in terra arida
Mente nimis avida
Diu jam sitivit,
Corde jucundissimo
Et haustu plenissimo
Sine fine bibit.

4. Patrem, natum, spiritum,
Verum Deum unicum
Omni creaturae
Nicolaus praedicat,
Dum tot signis indicat
Spem vitae futurae.

5. Cuncta visibilia
Et invisibilia
Laudent creatorem,
Qui tot mirabilia
Fecit et prodigia
Per hunc confessorem.

Ad Benedictus.

A. Dum instaret ultimus
Hujus vitae terminus,
Ait vir beatus:
Ecce, fratres, advenit
Et nunc mihi subvenit
Christus invocatus,
Dicens, ut in gaudium
Intrem post exsilium
Mei incolatus;
Et sic ad convivium
Supernorum civium
Scandit coronatus
Nicolaus inclitus,
Ut sit noster coelitus
Pius advocatus.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O vir ineffabilis,
lux eremitarum,
Educ de periculis
harum tenebrarum,
Quos circumdat flebilis
limus aerumnarum,
Ut cum sanctis omnibus
tibi gratulemur
Et aeternis saeculis
Christo collaetemur.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Parisin. 1094. A. — Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Duacen. 166. B. — In 1. Vesp. Super Ps. **AA** fehlen B. — Invit fehlt A. — In 1. Noct. **A** 1, 1 lignum irrigatum. B. — **A** 1, 2 affert gratum B. — **A** 1, 4 Fructum temporaneum B. — **A** 2, 3 Ut effugiat ruinam B. — **A** 3, 1 Insurgentium in eum B. — **A** 3, 2 Premit viam B. — **A** 3, 3 flectit Deum B. — **A** 3, 4 Salvatorem hominum B. —

R 1, 1 Cujus servi B. — R 1, 2 Fideles parentes B. — R 1, 4 visitantes B. — R 1, 6 Preces effundentes B. — R 1, 9 Nam his sanctus B. — R 1, 10 promit B. — In 2. Noct. A 1, 1 istum Deum B. — A 1, 2 placabilem B. — A 1, 4 Cunctisque mirabilem B. — A 2, 4 Sanctus Dei famulus A. — A 3, 4 Gloria et honore Nicolaum A; die ganze A lautet in B:

Inter stellas, quas fundasti
Susceptivas gloriae,
Jesu Christe, numerasti
Nicolaum hodie.

R 3, 1 Nicolai spiritus B. — R 3, 8 eos compugnabat B. — In 3. Noct. A 1, 1 transiens viator B. — A 1, 3 Factus est B. — A 2, 1 quam petivit B. — A 2, 3 Quod speravit nam accepit B. — A 3, 3 Quia neminem offendit B. — A 3, 4 Sed servivit creato B. — R 1, 3 vivens B. — R 1, 9 Vitam reddit B. — R 1, 11 caecis, claudis gressum B. — R 1, 12 atque aures surdis B. — R 2 fehlt A. — In Laud. A 4, 5 signis innovat. — Ad Bened. A, 14 noster in coelis A. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 2 sancti Augustini B. — Wie man sieht, sind die Lesarten von B in der Mehrzahl der Fälle wirkliche Verbesserungen des Textes, aber eben Besserungen, schwerlich das Ursprüngliche.

71. De sancto Odilone.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Sancte sanctorum
Deus mirabilis,
Odilonis nos annua
Laetificent solemnia,
Qui tua fretus gratia
Coeli tenet palatia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Confessorum regem,
Venite, adoremus Dominum,
Glorificantem proprium
Odilonem famulum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Legibus aeternis
divino pollice sculptis
Odilo sub leni
se subdit foedere Christi.

2. Qui Domino semper
servivit corde beato,
Spem retinens vitae,
coelesti plenus amore.

3. Invocat hic Dominum,
proprium qui salvat alumnum,
Dilatans animum
fidei munimine septum.

4. Ingreditur templum
fulgenti lumine clarum
Atque Deum coeli
supplex et laetus adorat.

5. Christe, tuum nomen
terra veneratur ab omni,
Qui sanctos semper
magno splendore coronas.

6. Odilo confidens
in Christo non timet hostem,
Transvolat innocuus
fraudes, quas tendit iniquis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In castris jam, Christe, tuis
gaudens requiescit
Odilo, sanctorum
cuneis consertus in astris.

2. Te vitam veram
 viventia cuncta creantem
 Odilo quaesivit,
 petiit, respexit, amavit.
3. Actibus innocuus
 et mundo corde beatus
 Posthabitis terris
 conscendit culmina montis.
4. Odilo protegitur
 linguarum turbine fracto
 Ac fidei clipeo
 munitur ab hoste maligno.
5. Hunc Deus assumpsit,
 cum mundi noxia sprevit,
 Glorificans coelo,
 quo fulget splendidus ordo.
6. Justus in ecclesia
 splendet ut frondea palma,
 Multiplices fructus
 pandens ceu mystica credus.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Odilo, vir clarus,
 divino dogmate plenus,
 Despiciens aurum
 coelum jam possidet ipsum,
 Nunc jubilat laetus
 coelesti pane refectus.

In Laudibus.

R. Quo die factor machinae
 Requievit ab opere,
 Odilo mortis foedere
 Solvitur carnis carcere,
 Lucescente jam vespere
 In primam Sabbati,
 Disrupto noctis vinculo
 Ut resurgat cum Domino;
V. Erectis sursum oculis,
 Valedicendo filiis,
 Salva mentis memoria
 Laetus redit ad propria.

Ad Benedictus.

A. Ecclesiae splendens
 effloruit Odilo lumen,
 Cordibus a multis
 qui tersit nubila noctis,
 Cujus ab ore sacro
 pietatis prodiit ordo.

Antiph. ms. Cluniacense (?) saec. 13. Cod. Parisin. 1087. — Die zugehörigen RR sind in Prosa und Reimprosa abgefaſst.

72. De sancta Opportuna.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Salve, virgo, salve, pia,
 Salve, decora specie,
 Sponsa regis et filia,
 Splendor misericordiae,
 Salve, caecis dulcis via,
 Exemplum patientiae,
 Exclude cordis vitia,
 Da donum sapientiae.

2. Opportuna piissima,
 Omni plena dulcedine,
 Exonera, sanctissima,
 Nos ab omni pecamine,
 Ut tuo ad altissima
 Transcendamus precamine.
3. O felix proles regia,
 Quae tam dignam produxit filiam,
 Quae curae mundi nescia
 Summi regis percepit gratiam,
 Pudoris ferens lilia
 Ad coelestem pervenit patriam.
4. Sponso exivit obvia
 Sponsa servans vigilias,
 Thori delicti nescia
 Introivit ad nuptias,
 Suas fert patri filia
 Castitatis primitias.

5. Est in Roma vox audita,
Hac ad palmam transmigrata
Rachel gaudet consolata,
Sponsa sponso sociata.
Hac laetemur triumphata,
Caritate, spe probata,
Ut nostra sit advocata
Virgo caelis coronata.

R. Christi virgo speciosa,
Cujus vita gloriosa
Refulget memoria,
Gemma nitens pretiosa,
Hac in valle procellosa
Fer reis remedia,

V. Ut elapsis fructuosa
Tua prece copiosa
Detur Christi gratia.

Ad Completorium.

Super Psalmos.

A. Opportuna, virgo pia,
Ab omnibus nos expia
Peccatis tuis precibus,
Confractis hostis viribus.

Ad Nunc dimittis.

Evigila super nos, virgo bona,
Et per te luminis sumamus dona
Et noctis caveamus tenebras
Et labentis mundi illecebras.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoretur
rex, sponsus virginum,
Cujus fertur
virtute lucidum
Opportuna
ad Abrahae sinum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Opportuna,
Dei virgo electa,
In divina
caritate perfecta,
Scuto spei
ac fidei ornata,
Castitatis
lilio roborata
Ideoque
ab angelis elata,
In choro es
virginum coornata.

2. O quam hujus
vita laudabilis,
Cujus lampas
inexstinguibilis,
Sit pro nobis
haec deprecabilis,
Ut sit nostri
rex miserabilis
Adveniens
judex terribilis.

3. Solemnitatem
Opportunae
Virginis almae
Suscipientes
Corde supplici
Laudes Domino
Persolvamus,
Qui ei perpetuam
Dedit gloriam,
Ut piis ejus meritis
Peccatorum
Consequamur veniam.

Responsoria.

1. Sacram hujus eximiae
Solemnitatem virginis
Celebremus in hac die
Repulsa labe criminis,
Quae linquens hoc exsilium,
Cursu adepta bravium,
Palmam gerens victoriae
Fertur ad thronum gloriae,

V. Quod cum praecelsa virgine
Cunctisque coeli civibus
Pietatis dulcedine
Concessa nobis gratia
In Christi sonet auribus.

2. Virgo prudens et fidelis,
Firma Christi sub loquelis
Litus maris graditur,
Munda mundi de quaerelis
Angelorum laude caelis
Ovanter accipitur,
Cujus festo plebs laetetur,
Ut per ipsam confirmetur
In Christi regimine.
V. Cor oppressum sublevetur
Et ab hoste liberetur
Virginis praecamine.

3. O Dei felix ancilla,
Pauperum dulcis mamilla,
Jubar sexus feminei,
Agonizans jugo Dei,
Cujus Christi famulatu
Fluit aetas in ornatu
Supernae scientiae,
Funde preces pro miseris,
Tu quae regnas in superis,
Omnis expers miseriae.
V. Tua nos intercessio
Excuset in judicio,
Ne currente justitia
Trahamur ad supplicia.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Deum laudemus pariter,
Qui sanctam facit jugiter
Opportunam in populis
Clarescere miraculis.

2. Haec regis colens horrea
Granum traxit a palea
Delicta vitans carnea
Vivens sub Christi linea
Luce fertur aetherea.

3. O in omni
virgo laudabilis,
O in omni
Deo amabilis,
O in omni
virtute stabilis,
O meritis
et fide nobilis,
Fac, quos actus
probat culpabilis,
Dignos esse
regni mirabilis.

4. O quam vera faternitas,
O inquam mira dignitas,
Quod vim vincit vis virginis
Fortium multitudinis
Erigendo sanctissimum
Fratris corpus exanimum.

5. Flagrat virgo
in Christi moribus
Cunctis obstans
daemonum viribus,
Mirificis
pollens virtutibus
Aegros sanat
multis languoribus,
Sanos juvat
dignis in precibus.

Ad Benedictus.

A. O miranda
virginis puritas,
Quam declarat
angeli dignitas,
Summo regi
qui parans filiam
Introducit
ad ejus regiam,
Opportunam
repletam numine,
Hoc meritis
jam dictam nomine.

Ad parvas Horas.

Ad Tertiam.

A. Gaudet chorus coelestium
Invitata ad praemium
Virgine et virgineo
Conjuncta coeli cuneo.

Ad Sextam.

A. Accincta fortitudine
Virgo Christi regimine,
Amicta stola candida
Sede gaudet lucida.

Ad Nonam.

A. Mole carnis haec exuta
Est optatum consecuta,
Quam in mundo concupivit,
Coelo semper vita vivit;
Illuc prece nos includat,
Hic a malis non excludat.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Hodie coelesti sponso
sponsa advocatur,
Hujus lapso cursu vitae
vita gloriatur,
Nos in ejus solemniis
digniter laetemur,
Ut in Christo per ejus
merita gloriemur.

Per Octavam.

Ad Magnificat.

A. Opportuna piissima,
Roga Deum, dulcissima,
Ut auferat miseriam,
Nobis concedat veniam,
Prece tua relevemur,
In excelsis sublevemur,
Ibi tecum maneamus,
Sine fine gaudeamus.

Brev. ms. Romano-Augustin. saec. 15. Cod. Parisin. 1094. — An Hymnen gehören zu diesem Officium: In Vesp.: Opportunam celebremus; ad Complet: Jesu corona virginum; ad Laud.: Pia mater ecclesia.

73. De sancto Pardulpho.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Lampadis egregiae
festum gaudemus adesse,
Pardulphi, nostri
patris eximiique patroni,
Quo Christum petiit,
quem puro corde sitivit.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem humilium,
glorificemus Dominum,
Qui beatum Pardulphum,
pauperem in mundo,
ditavit in coelo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Lampadis egregiae
festum gaudemus adesse,
Pardulphi, nostri
patris eximiique patroni,
Quo Christum petiit,
quem puro corde sitivit.

2. Dum casu rami
puerile caput vitiavit,
Corpore caecavit,
quem pectore clarificavit.

3. Introitum mortis
dum clausum reperit hostis,
Pardulphus [caecus],
divino munere tutus,
Adversus lumen
convertit mentis acumen.

Responsoria.

1. Pardulphus, largus miseris,
tantum sibi parcus,
Crebro vestitis
mendicis nudus abivit

V. Et jejunavit,
reliquos ex quo satiavit.

2. Possessas ut opes
in coelis condere posset,
Coenobium monachis
Lantherius aedificavit,
Pardulphi sacris
quod commendavit habenis

V. Ductoremque gregis
caecum dedit esse videntis.

3. Lemigae, Regnarice,
quos Pardulpho rapuisti,
* * * * finem
sceleris mortemque dedissent
Intercludentes
fauces, stomachum fugientes,
V. Ni per patris opem
rejici tandem potuissent.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nempe Deum cernens
et mundi gaudia spernens,
Exclusit mortem,
vitae servavit amorem.
2. Nam placuit Christus,
verus thalamus ab intus,
Dumque corda premunt,
species mundi latuerunt.
3. Aegrorum medicus
pietatis dum fit amicus,
Enituit signis,
quis in illo viveret ignis.

Responsoria.

1. Aegrorum medicus
pietatis dum fit amicus,
Enituit signis,
quis in illo viveret ignis,
V. Nempe Deum cernens
et mundi gaudia spernens.
2. Marcellus toto
reptabat in pectore parvo,
Pardulphi lavacro
qui fotus et unguine sacro
V. Erexit vultum,
bipedis mutatus in usum.
3. Pardulpho nomen
dans et virtutis honorem
Martinus quidam
non impendit medicamen,
Nocturnis monitis
qui sanctum jussus adivit,
V. Sed rediit proprio
gressu veniens asinino.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Arnulphus sprevit
flentes oculos mulieris,
Sedibus elisos
oculos post flevit equinos.
2. Sic patris annonam
commedenti fecit amaram,
Sed post vindictam
veniam dedit in medicinam.
3. Vasco caecus erat
Domolenus, voce carebat,
Hunc quoque restaurat
venerandi nominis abbas.

Responsoria.

1. Dum cuncti fugiunt,
hostes qui cernere possunt,
Pardulphusque pius
pater est sine luce relictus,
Agnum salvavit
Deus ipse luposque fugavit,
V. Et caecum fugiunt,
urbes qui castraque vincunt.
2. Est regnare Deo
vultu servire sereno;
Non manus artificis
lignum producere quivit,
Quod prolongavit,
qui vota precum trutinavit
V. Pardulphi patris,
sibi devote famulantis.
3. Coelitus angelicae
resonans vox euphoniae,
Quem semel assumpsit,
dulci modulamine duxit,
Sic emigrasti,
sic pascha tuum celebrasti.
V. Auditor verus
fuit et testis Theodenus,
Qui currens vita
te non invenit in ista.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Pardulpho sacro
puerilia membra lavacro
Reddunt lota gravem
de parvo corpore faecem.

2. Nam cunae pueri
nequeunt a matre moveri,
Nec manibus matris
possunt artus agitari,
Quos uterus matris
plures menses bajulavit.

3. Impellunt pueri
sese cunabula sponte,
Nam cum laxatur,
tunc lectulus ille rotatur,
Acsi succedat
levitas gravitasque recedat.

4. Haec virtus grandis
pueri permansit in albis
Nec post haec multum
sinitur conjungere mundum.

5. Coelos angelicis
penetravit virtus [in] ulnis
Nec maculam secum
traxit victurus in aevum.

Ad Benedictus.

A. O Pardulphe pater,
si non tu, quis fuit alter,
Qui lecto vires
dedit, ut fluitare nequiret,
Cum portaretur
manibus vel cum traheretur?

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ut quo te miris
monstrares vivere signis,
Per te post mortem
vexatus depulit hostem,
Ergo [Deo] doxae
pie nos conjunge patrone,
Quos instruxisti,
fac cernere [gaudia Christi],
Quo tecum veniant,
tecum per saecula vivant.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 354 (787). — In 1. Noct. A 3, 3 Lücke. — R 1, 5 rimunavit. — R 2, 5 Pardulphus. — R 3, 1 Legarice, nur dies Hs. — R 3, 7 Hi per. — In 2. Noct. R 2, 1 Marcellus in Christo toto. — R 3, 6 sanctos. — R 3, 8 gressus. — In 3. Noct. A 1, 1 exprevit. — A 3, 1 Tuastro. — A 3, 2 Dompnolenus; sonst Demolenus, Domolinus. — R 3, 7 Ihiditor. — In Laud. A 1, 4 facem. — Nach Ad Bened. A, 6 folgt noch: Tunc cum ipse deseretur.

74. De s. Paulo Leonensi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Ex Britonum Paulus
praeclara stirpe creatus
Transcendit mentis
nobilitate genus.

2. Traditus Ylduto
doctoque viroque probato
Excultus studiis
est puer ingenuus

3. Quantum doctrinae
puer hic perceperat inde,
Ejus vita sequens
factaque mira probant.

4. Accersivit enim
rex Marchus, verba salutis
Praesens ut caperet
ejus ab ore pio.

5. Oblatam fugiens
cathedram sibi pontificalem
Angelico monitu
deseruit patriam.

Ad Magnificat.

A. Ad aeternae civitatis gaudia,
In qua Deus omnibus est omnia,
Paulum, cujus eminet solemnitas,

Perduxerunt fides, spes et caritas,
Quas ut nobis atque suo populo,
Postulamus, impetret a Domino.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Collaudemus conditorem saeculorum,
Quem collaudat multitudo confessorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus Paulus cognomento Aurelianus
Dignam Deo studuit ducere vitam.
2. Hic disciplinae traditus Christi favente gratia
Sic egit, ut doctoribus Par esset in scientia.
3. Nec mora, mirificis coepit clarescere signis
Et meritis celebres aequiparare senes.

Responsoria.

1. Inclitus Christi confessor Paulus
In tenerae infantiae diebus
Spiritus sancti gratia est perfusus,
V. Cujus sacra unctione edocens
Deo placebat et hominibus.
2. Progenie fratrum Deus hunc tulit ex generosa,
Ut sibi mancipium sanctificaret eum,
V. Lactantem puerum virtus divina replevit.
3. Aetate prima dum studeret literis
Inter sodales claruit miraculis,
Ut, quod vocatur, esset admirabilis,
V. Sic factitabat Paulus a cunabulis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sexto post decimum Paulus in anno
Desertis sociis atque magistro
Desertum petiit non pede lento.
2. Ubi panis
Ei cibus
Et sal, aqua
Potus erat
Trutinata.
3. Cetera cuncta quibus gula suevit in accipiendis.
Respuit et puer et senio gravis.

Responsoria.

1. Doctoris monitu dum segetes puer
Custodiret, aves perdomuit truces,
Quas cogens veluti lanigeros greges
Claustri supposuit seris.
V. Fusa cum lacrimis ad Dominum prece
Vicit damniferas apes.
2. Fama volans cito claustra replet,
Doctor adest nova facta stupet,
Laudat Deum puerumque fovet,
Alitibusque aperire jubet.
V. Discipuli tandem ad placitum
Nobile temperat imperium.
3. Postquam Paulus tam stupendum
Patravit miraculum,
Devitare corde volens vanas laudes hominum,
Tribus lustris adimpletis penetravit eremum,
V. Derelinquens conscholares simul et didasculum.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. A sorore sua ductus
Contra magni maris fluctus
Flexo genu preces fudit
Et de salo solum fecit.

2. Navigat inde Paulus ad Ossam,
Ut Leonensem visere terram
Posset ab ipso nobilitandam.

3. O quam beata patria,
Cujus replet novalia
Farris superna gratia
Tradente Paulo semina.

Responsoria.

1. Anguis terribilis
jumenta virosque vorantis
Colla stola cinxit
solvensque sub aequore mersit,
V. Quem plebs horrebat,
quem miles adire timebat.

2. Ad gradum tandem pretiosioris
Ordinis ductus fruebatur escis
Vilibus, mactans statione corpus
Continuata.
V. Post dies binos comedebat aut tres
Cum sale panes.

3. Completis centum venerabilis
architectus annis
Virgo polum scandit diademate
candido refulgens
V. Ecce senex Paulus comitantibus
angelis triumphans.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laude continua
Deum prosequamur
Et inclitum praesulem
Legionensium.

2. Qui pro salute
plurimorum turbida
Se parvipendens
transfretavit aequora.

3. Dum visitaret insulam
Fecit salutem maximam,
Caecis lucernam proferens,
Elinguibus facundiam.

4. Aliis quoque, quos paralysis
Sepeliverat in scrobe carnis,
Dedit integra dona salutis.

5. His patratis parvi ruris
portionem
Transit sanctus pugnaturus
cum dracone,
Quem demersit liberata
regione.

Ad Benedictus.

A. Praesentis pater inclitus
Mundi de cavea
liber ad aethera
Paules transit,
Ubi perfruitur
perpete gloria.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O patriae pater, omnimoda
dignissime laude,
O famulis tutela tuis
mitissima, Paule,
Qua renites, tibi pande fores
famulantibus aulae.

Brev. Leonense imp. Parisiis 1516. — In 1. Noct. A 2, 3 in doctoribus. — In 2. Noct. A 3, 2 sevit. — A 3, 3 senis gravis. — R 1, 6 Vidit damniferos.

75. De sancta Perpetua.

In 1. Vesperis.

R. Vidit Jacob scalam,
vidit et Perpetua
Quadam nocte palam
et mente prospicua
Et scandentem Satyrum,
Magnum decus martyrum.

V. Post mundi cursum
fac nos ascendere sursum,
Christe, beatorum
tutissima scala tuorum.

Ad Magnificat.

A. Perpetua
nobis auxilium,
Perpetua,
cujus consilium
Fuit, Deum
cunctis praeponere,
Patrem enim,
matrem et filium
Et mariti
dulce consortium
Propter Deum
novit contemnere.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Laudemus Christum,
qui Perpetuam
Ad coronam
duxit perpetuam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Audit pater comprehensam
Suam natam et immensam
Reputat infamiam.
2. Studet ergo praeparare
Et eandem revocare
Vult a fide filiam.
3. Dixit ei: quid fecisti,
Cur nobis imposuisti
Sempiternam maculam?

Responsoria.

1. Laudibus egregiis
Laudemus Perpetuam,
Quae supernis gaudiis
Laudem fert assiduam,
V. Omnes imitemur,
ut ei jungi mereamur.
2. Videns constantem filiam
Et in fide persistere,
Hinc versus in insaniam
Vult oculos eruere.
V. At virtus Christi
juvat hanc, sed obviat isti.
3. Saturninus et Satyrus,
Quos nec favoris Zephyrus
Nec tonitrus minarum
Potuerunt evertere
Vel ad sinistram flectere,
Augent festum praeclarum.
V. Cum Saturnino
Satyroque simul saturari
Poscimus et secum
coelestia regna lucrari.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Finem pone tuis ceptis,
Salutaribus praeceptis
Aurem praebens credulam.
2. Numquid tu degenerabis
Generique generabis
Jacturam perpetuam?
3. Cum juventus et honestas,
Genus, decor et potestas
Te reddant praecipuam?

Responsoria.

1. Collaudemus Revocatum,
Nunquam tamen revocatum
Ab ardore fidei,
Simul et Felicitatem,
Qui sunt ante deitatem
Quasi duo cerei.
V. Felix felicem
proles meruit genitricem,
Partu praecepto
genuit quam mensibus octo.
2. Parturiens in dolore
Parturientium more
Hoc mense praecipue,
Quaerenti, quantum doleret,
Cum hanc fera perurgeret,
Respondebat congrue:

V. Hic caro torquetur,
sed ibi pro me patietur
Sanctus sanctorum,
reputans sua damna suorum.

3. Mox post partum adducitur
Et ad theatrum trahitur
Pugnatura cum bestia,
Cruorem puerperii
Lavit unda martyrii
Hanc collocans in gloria.

V. Exora Dominum,
martyr, qui te fecit esse
In regno secum,
ut nos possimus adesse.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tunc matrona corde laeso
Bona, inquit, verba, quaeso,
Pater, et non talia.
2. Petra nequit immutari
Nec aliud nuncupari,
Quam petrae substantia.
3. Sic et ego Christiana,
Quamdiu sum mente sana,
Nunquam dicar alia.

Responsoria.

1. Post conflictum bestiarum
Et inflicta diversarum
Poenarum supplicia
Quisque martyr Christi factus
In se Christi complet actus
Et mortis vestigia;

V. Sorti sanctorum
societ nos rector eorum.

2. Post luctamen Aegyptii
Et post puncturam gladii
Atque nece cernua
Jam procedens ad exitum
Tradidit Deo spiritum
Beata Perpetua;

V. Det nobis, cura,
martyr, perpetua jura.

3. Felix quondam Mauritana,
Cujus urbs Tuburbitana
Floruit hac filia,
Felix nunc Evodiana,
Cujus corpus fide sana
Servat haec ecclesia.

V. Christi matrona,
te supplice sumere dona
Coelica speramus,
qui tibi munera damus.

Prosella.

Ascendant per te preces
nostrae, Perpetua,
Ad Deum, qui tibi dedit
regna perpetua.

Qui truculentis eruit
patris ex manibus
Et te servavit sibi
matris ab uberibus.

Tibi cuncti psallimus,
Te laudantes colimus

In hoc natalitio
Tuo cum tripudio.

Nostra concio
Resonet cantica

Tibi, quam laudat
Phalanx angelica,

Ad coelestia
Tandem ut gaudia
Veniamus te praeside.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Suscipiat ecclesia
Solemnitatis gaudia,
Quae nobilis progenie
Et moribus ingenua
Nobis propinat hodie
Veneranda Perpetua.
2. Ad quam directo nuntio
Proconsul Armunitio
Claudi jubet in carcere
Ortam illustri genere.

3. Coelum attingit summitas
Scalae, qua unus graditur,
Ecclesiae sic unitas
Sola coelum ingreditur.

4. Scalam ascendit auream,
Virus nec serpens officit,
Sedem scandit aethereám
Justus, qui Satan despicit.

5. Fixi cultri et gladii
Juxta situm martyrii
Eis metum incutiunt,
Qui mundi poenas fugiunt.

Ad Benedictus.

A. O beata Perpetua,
Duc nos ad vitae pascua
Et horto amoenissimo,
Fructu copiosissimo,
Ostenso tibi coelitus
Remota labe penitus
Fac nos frui cum gloria
Permansuros in patria.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Verbum legis custodiens,
Sicut mandavit Dominus,
Patrem et matrem nesciens,
Pro Christo nihilominus
Virum abjecit proprium
Et filium Perpetua
Et manus dehortantium
Martyrium et genua.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. C. — In 1. Vesp. R 2 vidit et fehlt A, Perpetuam BC. — Ibid. 4 prospicuam C. — Ibid. 8 nos scandere C. — Ad Magn. A, 1 Perpetue A. — Ibid. 2 det nobis C. — Ibid. 9 Et matri C. — Ibid. 11 Prope Deum A. — Invit. 4 perduxit C. — In 1. Noct. A 1, 2 Suam filiam immensam C. — A 2, 1 ergo propenire B. — A 2, 3 ad fidem B. — R 2, 3 Hanc versus AB. — R 2, 5 Hanc virtus AB, Hac (hat, at) B. — R 2, 6 hanc fehlt AC. — R 3, 1 Satyrus et Saturninus B. — R 2, 2 favoris fehlt B. — R 3, 3 Et tonitrus C. — R 3, 6 Angere festum A. — In 2. Noct. A 1, 1 septis A. — A 1, 3 sedulam A. — A 2, 1 denegabis B. — R 1, 9 percepto C. — R 2, 1 in sudore A. — R 2, 3 Haec mente A, Hoc mente C. — A 2, 4 Quaerens A. — R 2, 6 Respondit A. — R 2, 7 Haec caro AB. — R 2, 8 sed ubique pro me AC. — R 3, 8 esse fehlt A. — R 3, 9 In regno esse A; In regno ne nos C. — R 3, 10 ut nos ab omne B; ne nos possimus abesse C. — In 3. Noct. A 1, 3 Pateri non talia AC. — Von R 1 ab fehlt das Folgende in B. — R 2, 2 Et fehlt C. — R 2, 3 Atque noctem cornua A, nece corona C. — R 2, 4 Jam fehlt AC; ad fehlt A. — R 2, 8 perpetua cura A, martyr pie cura C. — R 3, 2 Tiburbitana A, Turbitana C. — R 3, 3 ac filia C. — Prosella, 2 o Perpetua A. — Ibid. 5 turbulentis C. — Ibid. 6 ex fehlt C. — Ibid. 7 Ut se serviat A servavit igitur C. — Ibid. 8 ab fehlt. — Ibid. 9 cunctis psallamus C. — Ibid. 12 Tuo fehlt C. — Ibid. 16 psallens angelica A, plebs angelica C. — In Laud. A 2, 2 Et proconsul Armantio A. — A 4, 2 Minis nec serpens A, officit AB. — A 5, 2 Juxta siti. — Ad Bened. A, 2 vitae gaudia A. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 5 Matrem abjicit propriam A. — Ibid. 7 manus de orn amantium A. — Ibid. 8 et gemina.

76. De s. Petro Piperacensi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Harmonizans cantet ecclesia,
Dum recolit Petri solemnia,
Nunc concinat cantica dulcia,
Congaudeat mentis laetitia.

2. Sacrosancti praeconia
Petri confessoris
Psallat haec familia
Vocibus sonoris,
Dignus est memoria.

3. Resonent tripudia
Laudibus canoris,
Petri sunt solemnia,
Dies est honoris.
4. Piperaci coenobium
Gaudet de Petri gloria,
Novum recitat gaudium
Poscens ejus suffragium.
5. Plebem tuam naufragari,
Ubi tot angustiae,
Non permittas in hoc mari,
O defensor patriae.

Ad Magnificat.

A. O Petre, nostrum speculum,
Sis nobis defensaculum,
Protege tuos famulos
In tua laude sedulos;
O Petre, petra solida,
Nos fragiles consolida,
Hic confer nobis gratiam
Et post aeternam gloriam.

Ad Completorium.

Super Nunc dimittis.

A. Petrum magnificet
haec praesens concio,
Gratias referat
virginis filio,
Nam de valle miseriae
Ad coeli gaudium
Petrum sustulit hodie
Reddendo bravium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regenti cuncta saecula
Psallamus mente sedula,
Qui sublimavit hodie
Petrum ad montem gloriae.

Antiphonae.

1. Non abiit in viam
Peccatorum,
Sed tenuit semitam
Perfectorum,
Domans carnis lasciviam,
Sprevit mundanam gloriam.
2. Servivit in timore
Domino dominantium,
Ardebat in amore
Totus semper coelestium.
3. In praesenti exsilio
Christus sua protectio,
Scandit ad montem gloriae
Per viam poenitentiae.

Responsoria.

1. In coelesti palatio
Nova petra erigitur,
In sanctorum collegio
Sanctus Petrus recipitur;
Gaudet accepto bravio
Post hoc praesens exsilium,
In coelesti rosario
Floret ut vernans lilium.
V. Ignis divini spiritus
Arsit in eo penitus
Omnem carnis rubiginem,
Dans boni plenitudinem.
2. Maceratur jejunio,
Induitur cilicio,
Offert se Deo hostiam,
Anhelando ad patriam,
Vitam duxit angelicam,
Rotam despexit lubricam.
V. Nutu divino praevio
Fungitur sacerdotio,
Ut stella matutina
Praefulsit in doctrina.
3. Multis refulgens titulis
Petrus claret miraculis,
Mulieri redditur visio
Habitu[sque cessat] privatio;
V. Magna micant merita,
cujus fuit inclita vita,
Hunc sua facta virum
demonstrant optima mirum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Crucis facit signaculum,
Venenum pellit noxium,
Sanum reddit corpusculum,
Carnis fugat incendium.

2. Jam sanatur dupliciter
Pulso veneno noxio
Mulier mirabiliter,
Mentis curatur vitio.

3. Monstrat sibi divinitus,
Locum Domini spiritus
Aptum orationibus,
Quo vacat Dei laudibus.

Responsoria.

1. Canonicum
assumit habitum,
Hujus mundi
deserit spiritum,
Duos fratres
sibi confoederat,
Fructum parat
sicut conceperat,
Augmentatur
fratrum solatium
Et numerus
crescit fidelium,
Juxta praeceptum
Augustinicum
Victum sequuntur
apostolicum.

2. Exauditur
ejus oratio,
Liberatur
domus incendio,
Ignem suis
exstinguit precibus,
Multis fulget
clarus miraculis.

V. Ardor ignis exstinguitur.

3. Catervatim
ruit plebs sedula
Ad videndum
ejus miracula,
Et corpora
curat languida,
Multis donat
morbis remedia.

V. Erigit templi fabricam,
Ubi plebem famelicam
Reficit spiritaliter,
Hostem vincit viriliter.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operatus justitiam
Tandem venit ad gloriam
Fruens aeterna requie
Regno coelestis patriae.

2. Non fuit desiderio
Fraudatus sive praemio,
In Domino laetabitur,
In coelis coronabitur.

3. Innocens corde, manibus,
Perfectus in virtutibus
Ascendit ad coelestia,
Ubi sunt vera gaudia.

Responsoria.

1. Parat delere funditus
Inceptum aedificium
Frendens malignus spiritus
Per saxi praecipitium;
Saxum de monte corruit,
Sed hostis non praevaluit,
Rupes in terra figitur
Et in lapsu comprimitur.

V. Petrus saxum retinuit,
Signum crucis opposuit,
Mira Dei potentia
Renovat mirabilia.

2. Hic Guidonem canonicum
Sanavit paraliticum,
Confert medelam corporis
In brevi hora temporis.

V. O sacerdotum gloria,
Audi nostra suspiria,
Pelle nostra facinora
Et da quieta tempora.

3. Orat pro naufragantibus
Vir Dei cum gemitibus,
Victus populi precibus
Subvenit pereuntibus,
Sacerdotis praeconia
Ostendunt tot prodigia.

V. Fac nunc, quod olim gesseras,
Pastor, gregem non deseras,
Subveni naufragantibus
Portum desiderantibus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Signis in morte claruit,
Corpus inventum splenduit,
Ut balsamum redoluit,
Animae coelum patuit.

2. Post viri Dei transitum
Planctum magnum et gemitum
Ejus agunt discipuli
In sua morte quaeruli.

3. Ad tactum sui tumuli
Manus sanat discipuli,
Salutis beneficia
Sibi dat et auxilia.

4. Petrus febribus imperat
Et claudis gressum reparat
Et mutis dat fecundiam
Et surdis audientiam.

5. Caeci vident, muti fantur,
Oppressi doloribus
Et infirmi liberantur
Variis languoribus.

Ad Benedictus.

A. Benedictus,
qui fecit omnia,
Qui Petro dedit gratiam
Faciendi
tot mirabilia,
Quem transvexit ad patriam,
Et quos premit
omnis miseria,
Impetret nobis veniam,
Ut fruamur
aeterna gloria.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Recordare
tuorum pauperum,
Pastor, gregem
refove tenerum,
Miserere
tuarum ovium;
Pater, mentes
conforta tristium
Et corpora
sana languentium,
Roga regem
misericordiae
Pro delictis
hujus familiae.

Brev. ms. Piperacense anni 1440. Cod. Capit. Anicien. s. n. — In 1. Noct. R 1, 9 divinus. — R 2, 1 jejunio. — In 2. Noct. R 2 ist unvollständig; das Weitere des V. ist fortgeschnitten. — R 3, 6 fehlt eine Silbe. — In Laud. A 1, 4 coelum proturit.

77. De s. Petro Tarentasiensi.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Gaude, Vienna, praesulis
Petri festivo gaudio,
Quem admirandum saeculis
De tuo territorio
Misisti cum miraculis
Et virtutum sacrario.

R. Virgo parens Christi,
da turmae, quaesumus, isti,
Ut tibi devoto
Petro conamine toto
Cantemus dulces
dulci cum carmine laudes.

V. Adsis, virgo pia,
nunc pro nobis ora, Maria.

Ad Magnificat.

A. Gaude, castrum
sancti Mauritii,
Gaude, totus
ordo Cistercii,
Gaude, domus
sancta Stamedii,
Sed tu magis,
sedes Musterii,
Petri, patris
tui eximii,
Festum agens
praegrandis gaudii.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adsunt sanctissimi
Petri solemnia,
Laudet et jubilet
Nunc Tarentasia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christus natus in Bethlehem
urbem parvam magnificat,
Et Petrus castrum parvulum
ortu suo clarificat.

2. Castrum istud quam plurimos
viros virtutum genuit,
Sed super omnes alios
sanctus Petrus emicuit.

3. Hic genus et patriam
suam decoravit
Per virtutum copiam,
quibus abundavit.

Responsoria.

1. Ex justorum
natus progenie
Petrus viam
tenet justitiae,
Laus tibi sit,
Christe, rex gloriae;

V. Puer virtutibus
Claret quam pluribus,
Excellens gratia
Et sapientia.

2. Inter viros
virtutum plurimos,
Sancti Petri
germanos proximos,
Major Petrus
fructus uberrimos
Tulit et optimos;

V. Ut sol stellas
praecellit lumine,
Sic hos Petrus
virtutum culmine.

3. Felix mater,
de cujus utero
Talis proles
est data saeculo,
Quae similis
clara lucifero
Coeli lumen
fudit in populo;

V. Spendor istius luminis
Luxit mundi in terminis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Felix, quae talem habuit
Bona vallis discipulum,
Cujus fama percrebuit
Fere per omne saeculum.

2. Plaudat domus Stamedia,
Quae singulari gaudio
Abbatis tam eximii
Refulget privilegio.

3. O quam dives efficitur
Bella Vallis, dum moritur,
Illuc atque reconditum
Servat tantum depositum.

Responsoria.

1. Petrus Petri
sequens vestigia,
Quae mundi sunt,
reliquit omnia,

Sola Christi
contentus gratia
Nec curans alia.
V. Petrus Christo
adhaerens fortiter,
Mundum vincit
Petrus viriliter.

2. Lumen latens sub modio,
Dum in altum attollitur,
Vitae, doctrinae radio
Et signis fulgens redditur.
V. Doctor ubi-
que factus praedicat,
Cunctos docet,
cunctos illuminat.

3. Dignitatis
ascendens culmina
Sancte vivit,
expugnat crimina
Et commissa
reformat agmina,
Nulla sanctum
frangunt discrimina;
V. Nocte coeli
perlustrans lumina,
Die terris
dat verbi semina.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Post abbatis officium
divinitus vocatus
Fuit apud Musterium
ad culmen praesulatus.

2. Factus praesul ecclesiae
suae reformandae
Et saluti populi
studet operandae.

3. Completis feliciter
quae erant minora,
Tandem felicissime
tendit ad majora.

Responsoria.

1. In odoris
vitae fraglantia
Populorum
currit frequentia
Signa videns
virtutum varia
Et exposcens
sancti suffragia;
V. Catervatim
ruente populo
Imminebat
mors Dei famulo.

2. Granum excussum palea,
Nexu solutum luteo,
De mundiali area
Coeli locatur horreo;
V. O cum quanto
receptus gaudio
In doctorum
fulget consortio.

3. Gregem tuum,
pastor egregie,
Festum tuum
colentem hodie
Tuis sanctis
defende precibus
A malorum
cunctis incursibus,
V. Ut sub tuo
nunc patrocinio,
Tuo tandem
sit in consortio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Adest dies memoriae,
Quo Petrus vir magnificus
Transit ad regnum gloriae
Civis effectus coelicus.

2. O cum quanta laetitia
Receptus est in caelis,
Cum dona, lucra varia
Reportat vir fidelis.

3. In terris in modicis
Gerens se fideliter,
In coelis in maximis
Ascendit sublimiter.

4. Felix Petrus et merito,
Quem Christus, cum venerit,
Pro grege sibi credito
Vigilantem invenit.

5. Laus Deo sit
pro tali famulo,
Quem laudandum
a suo populo
Christus fecit
in omni populo.

Ad Benedictus.

A. Transit praesul
ad coeli solium,
Dux ad sceptrum,
cursor ad bravium,
Mors in vitam,
labor in otium,
Praesens cedit
luctus in gaudium.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O praesul eximie,
norma sanctitatis,
Pietatis vasculum,
homo veritatis,
Tua per suffragia
veniam peccatis
Et vitam in gloria
praesta cum beatis.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 18000. A. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. B. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. C. — In 1. Vesp. Super Ps. A, 3 admirandus A. — R, 8 tunc pro nobis virgo A. — Ad Magn. A, 8 sedes ministerii C. — In 3. Noct. R 2, 8 refulget A.

78. In Translatione s. Philiberti.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Gloriose pastor, Christi
miles invictissime,
Preces nostras, Philiberte,
miserando suscipe
Apud Christum impetrando
nobis locum veniae.

Ad Magnificat.

A. Pastor sancte Philiberte,
templum sancti spiritus,
Tuo pio interventu
malis ab instantibus
Nos defende, nostris poscens
veniam criminibus,
Nostras preces audi, sancte,
indulgendo lapsibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeterno regi
jubilemus corde fideli,
Qui coeli rutilam
Philibertum vexit ad aulam.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Indole praecipuus
Philibertus et inclitus ortu
Moribus eximiis
effulsit et actibus almis.

2. Annis bis denis
agili sub dogmate sancti
Militia mundi
spreta fit vernula Christi.

3. Cujus in obsequio
fervebat amore superno,
Se Domino mactans,
hostem virtute triumphans.

4. Cumque chirothecas
quidam sibi subripuisset,
Ejus pro meritis
mox reddi compulit ignis.

5. Extremo vitae
monachus dum jura loquelae
Amisit, sancti
meritis amissa recepit.

6. Dum meterent segetes,
terrentur turbine fratres,
Quem fusis precibus
sedavit mox Philibertus.

Responsoria.

1. Miles Christi Philibertus,
inclitus progenie,
Fulsit spei, caritatis
fideique lampade,
V. Hinc defuncto sancto patre
praelatus in ordine.
2. Dum successit pio patri
in locum regiminis,
Resistentes [ei] Dei
manus ultrix perculit,
V. Unum morte Ariana,
unum ictu fulminis.
3. Causa loci Ebroino
monachus quem dirigit
Febre coepit anxiari,
sed saluti reddidit,
V. Cujus jussu dolor fugit,
sanitas mox rediit.
4. Quidam silvae custos equum
sancti furtim rapuit,
Quem divina coartatus
ultione reddidit,
V. Domum enim nocte suam
cremari conspiciens.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dum pincerna suus
crudeli morbo gravatur,
In Domino fisus
famulo tangendo medetur.
2. Daemone cum coepit
quidam monachus cruciari,
Felix confessor
orando fugavit ab illo.
3. Cujusdam casu
monachi colliditur armus,
Quem virtute crucis
medicus reparavit herilis.
4. Solve tuis precibus
nostros, Philiberte, reatus,
Ut Domino digni
reddamus carmina laudis.
5. Sancte Dei, populo,
Philiberte, benignus adesto,
Nos vitiis purgans,
virtutum floribus ornans.
6. Audi, summe pater,
Philiberti festa colentes,
Nos quoque, rex, nostris
miserando lapsibus audi.

Responsoria.

1. Quadam die aegrotavit
serviens languentibus,
Quem curavit solo jussu
sanctus Dei famulus,
V. Vade, inquit, sospes factus
servi aegrotantibus.
2. Cum beatus Philibertus
advenisset Isaram,
Non inventa navi poscit
Domini clementiam,
V. Navis adest fusa prece
nullo ducta remige.
3. Apud quandam dum matronam
mansit Dei famulus,
Tonna vini ministratur,
verum nec minuitur,
V. O quam mira operatur
in sanctis altissimus.
4. Nocte quadam dum oraret,
vidit quidam monachus
Ejus oculos duabus
similes lampadibus,
V. Erant enim inflammati
igne sancti spiritus.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Gemma sacerdotum,
Philiberte, decus monachorum,
Christum mente pia
pro nobis sedulus ora.

Responsoria.

1. O divini praeco verbi,
pastor venerabilis,
Philiberte, nos a cunctis
defende periculis,
V. Nostras preces pius audi,
iram placans judicis.
2. Audi, sancte Philiberte,
audi nostros gemitus,
Intercede apud Deum
nostris pro excessibus,
V. Sancte pater, te precamur,
te devote poscimus.
3. Inclite confessor,
Philiberte, Deique sacerdos,
Posce Deum nobis
aeternae dona salutis,
V. Te nimiis precibus,
pastor venerande, precamur.
4. O felicem ac beatum
pastorem ecclesiae,
O praeclarum agonistam
coelestis militiae,
Cui palmam justus judex
contulit victoriae;
V. Nobis, sancte Philiberte,
regem placa gloriae.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. O Philiberte, Dei
sanctissime pastor ovilis,
Fulsisti mundo
signis, nunc lumine coelo.
2. Mnam tibi commissam,
prudenter multiplicatam,
Condignam Domini
meruisti laude superni.
3. Terrea sprevisti
comptus virtutibus almis,
Hinc merito felix
coelesti luce nitescis.
4. Nomen, Christe, tuum
per saecula sit benedictum,
Lumine coelesti
Philibertum qui decorasti.
5. Ferte Deo, sancti,
devotae munia laudis
Cumque Philiberto
precibus nos jungito, Christe.

Ad Benedictus.

A. Lux Philiberte Dei,
radians plus sole diei,
Regem splendoris
contemplans omnibus horis,
Pro nobis vigila,
pulsa, bone pastor, et ora,
Ut sine fine Deum
trinum speculemur et unum.

In 2. Vesperis.

Super Psalmos.

A. O decus ecclesiae,
miles Domini Philiberte,
Junge tuis meritis
nos coeli civibus almis.

Ad Magnificat.

A. O quam pius es in sanctis,
Deus admirabilis,
Qui non solum Philibertum
decoras miraculis,
Sed in coelo sempiterni
claritate luminis;
Cujus sancti nos exaudi,
te precamur, meritis,
Protegendo ab adversis
veniam da criminis,
Voces quoque nostras junge
vocibus angelicis.

Brev. ms. Trenorciense saec. 16. Cod. Semin. Aeduen. s. n.

79. De sancto Photino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Lugdunensium
Lux ornans patriam,
Virtutum speculum
Pandens vitae viam,
Qui tam salvifice
Regens ecclesiam
Fide catholica
Dotasti Galliam,
Impetra nobis,
Pater, veniam
Et lucis aeternae
Veram laetitiam
Cum tuis sociis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Alleluja, lumen vitae,
Regem martyrum
Venite adoremus.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Postquam filius Dei
Ad coelos ascendit,
Per Photinum fidei
Vera lux ascendit
Et fulsit in Galliis.

2. Hic ante Irenaeum
Fuit primus pastor
Urbis Lugdunensium,
Pro fide certator
Nomen Dei praedicans.

3. Verbum vitae seminans
Ecclesiam rexit,
Errores eliminans
Patriam direxit
Ad Dei notitiam.

4. Furoris astutia
Plebis excitatur,
Ut prorsus ecclesia
Domini perdatur
Et ejus memoria.

5. Tormentorum genera
Multa praeparantur
Ad finem, quod aspera
Morte perimantur
Omnes Dei famuli.

6. Hinc pastor cum ovibus
Pro Christo mactantur,
Nec minis nec precibus
Unquam superantur
Neque poenis corporis.

Responsoria.

1. Adest dies laetitiae,
Quo Photinus, ecclesiae
Lux, cum suis sociis
Ab hac valle miseriae
Per summum regem gloriae
Supernis deliciis
Est vocatus.

V. Iste Photinus beatus
Semper fuit Deo gratus.

2. Post Christi ascensionem
Et gloriosam lectionem
Praedicavit fidei
Lugdunensem regionem,
Hortans ad agnitionem
Omnipotentis Dei,
Errores eliminans.

V. Hic verba Dei seminans,
Photinus illuminans.

3. Pontificali culmine
Fulgens divino lumine
Sublimatur humilis,
Ut lumen in caligine
Fulgeret, et in turbine
Probatur laudabilis
Dei servus.

V. Hic nomen Dei praedicans
Publice nullum dubitans.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Infideles corpora
Sanctorum caedebant

Spargentesque viscera
Sanguinem fundebant,
Vincere nec poterant.

2. Quanto magis famuli
Christi cruciantur,
Tunc plus in catholica
Fide roborantur,
Et crescit religio.

3. Quanta fuit impiorum
Et ingens iniquitas,
Corpora sanctorum
Sepeliri prohibens.

Responsoria.

1. Primus pastor primae sedis
Galliarum pavit gregis
Oves sibi creditas,
Constanter mandata legis
Docuit aeterni regis,
Cujus manet veritas
In aeternum.

V. Hunc ornavit et elegit
Rex regum, qui cuncta regit.

2. O venerandum pastorem,
Qui catholicae virorem
Praedicavit fidei,
Infidelium errorem
Exstirpans propter amorem
Omnipotentis Dei
Mori non timuit.

V. Felix pastor
ut fulgida stella
Clare fulgens
in mundi procella.

3. Pro tribunalibus
Sanctus statuitur,
Et impiae plebis
clamor attollitur,
A circumstantibus
ictibus premitur
Bonus pastor.

V. Ab impiis
pius affligitur,
Sed sperans in
Deo non flectitur.

In 3. Nocturno.

Responsoria.

1. Quanto magis poterant
sanctum cruciare,
Tanto credebant deos
suos vindicare,
Et nisi sic facerent,
graviter peccare,
Se ipsos non poterant
ex hoc satiare
Tyranni furentes.

V. Qui praesulem comprimebant,
Ictibus ictus addebant.

2. Corporibus,
qui in carceribus
Interibant,
deditis canibus,
Sepultura
missis custodibus
Denegatur
extremis ossibus
Sanctorum martyrum.

V. Lacerata
jacebant corpora,
Sanguis fusus
et sparsa viscera.

3. Felix pastor,
coeli deliciis
Qui congaudes
cum tuis sociis,
Ut mundemur
a cunctis vitiis
Et fruamur
aeternis gaudiis,
Intercede pro nobis.

V. O felix societas martyrum
Quam elegit conditor siderum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Beatus Photinus
cum suis sociis
Martyrio datur
a [viris] impiis
Pro Christi nomine.

2. Horum quidam
dati sunt bestiis,
Quidam carceribus
et quidam gladiis
Et ignis incendio.

3. Antonini
Veri temporibus
Ecclesiae
multis generibus
Fuit persecutio.

4. Sed dum credit
eam destruere
Et a fide
sanctos retrahere,
Tunc crescit religio.

5. Lugdunensis
nobilis regio,
Tot militum
Christi martyrio
Decorata.

Ad Benedictus.

A. O beate pastor,
qui pavisti
Salubriter oves
gregis Christi.
Pro quo mortem
pati voluisti
Et aeternam
vitam recepisti,
Impetra nobis
vera gaudia
Cum sociis
tuis, Alleluja.

Brev. Athanatense imp. in Coenobio Athanatensi 1520. — In 1. Noct. A 5, 3 Ad fidem. -- R 4 prosaisch. — In der 2. Noct. sind 3 AA die ungeraden und 1 R, das erste, prosaisch. — In der 3. Noct. ist die A ad Cantica und das erste R prosaisch. — R 1, 9 furientes. — R 2, 1 Corporibus illorum. — R 2, 2 in fehlt. — R 2, 10 Lacerata sancta. — R 2, 12 Sanguis sacratus. — In 2. Vesp. ad Magn. A wie in der 1. Vesp.

80. De sancto Piato.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Clara patris nostri
celebremus festa Piati,
Quae resonant toto
populis insignia mundo.

2. Regia coelestis
exsultans perstrepet omnis,
Ad superos sanctum
digne migrasse Piatum.

3. Est igitur dignum,
nos exorare Piatum,
Ut faciat Domino
condignos esse superno.

4. Ergo preces coelo
praesentans, martyr, in alto
Fac, ut in aeternum
valeamus vivere tecum.

5. Jam Domino vivens
et summa pace quiescens,
Ora pro famulis,
sancte Piate, tuis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Insignis Beneventana
tellure Piatus
Claris effulsit
mundo natalibus ortus.

2. Felices sanctum
patres genuere Piatum,
Qui Christum corde
toto dilexit habere.

3. Crevit adolescens,
pueriles vicit et annos,
Moribus eximiis
totum se rite perornans.

Responsoria.

1. In tellure Beneventi
 claris ortus patribus,
 Insignis mundo Piatus
 sacris fulsit moribus,
V. Mox puer Christum sequendo
 admirandis nisibus.
2. Post adultus vilipendit
 vanam mundi gloriam,
 De suis nihil reservans
 praeter vestem simplicem
V. Et, quaecunque possidebat,
 dans fomentis pauperum.
3. Romam pergit jam vir exstans
 illic et conjungitur
 Dionysio suisque
 sanctis consodalibus
V. Et nitentium virorum
 lumen auget additus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Caesar ut audivit
 populos divina docere,
 Praecepit gladio
 caput ejus ut amputaretur.

Responsoria.

1. His profectis praedicare
 Christum genti Gallicae
 Tornacum Piatus urbem
 se direxit inclitus,
V. Cum Parisius beatus
 iret Dionysius.
2. Ergo diffundendo late
 sancta verbi semina
 Christo convertit virorum
 ter decena milia
V. Praeter parvos et secundi
 sexus turbam maximam.
3. Gemmis inter haec corruscans
 virtutum miraculis,
 Edomabat parcitate
 dura vires corporis,
V. Ut frangendo roboratus
 hosti non succumberet,
 Quem misellis incumbantem
 debellare venerat.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Martyris ad sancti
 veniunt quicunque sepulchrum,
 Ipsius meritis
 toto a languore levantur.
2. O martyr Domini
 Christi, verande Piate,
 Sis nobis clemens,
 quamvis non corpore praesens.

Responsoria.

1. At Caesar Maximianus,
 virulentis auribus
 Ut famam sancti Piati
 hausit de magnalibus,
V. Comprehendi jussit eum
 ad necandum protinus,
 Si non vellet idolorum
 applicari cultibus.
2. Ille militare promptus
 atque vinci nescius,
 Nexus vicit, flagra vicit,
 vicit omnes impetus,
V. Decollatus namque tandem,
 laeto coetu martyrum
 Palmam gessit laureatus
 ad coeli palatium.
3. Dumque gleba conderetur
 pretiosi martyris,
 Fusus est odor superni
 circum crura nectaris,
V. Ne quid mundus haesitaret
 de salute spiritus,
 Cujus carni comprobaret
 deserviri coelitus.

Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 12. Cod. Carnoten. 579. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacen. XXI. B. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Tornacen. XXIII. C. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Parisin. 1053. D. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Carnoten. 563. E. — Brev. ms. Carnotense saec. 15. Cod. Carnoten. 576. F. — Brev. Tornacense imp. 1497. G. — In 1. Noct. **A** 2, 2 parentes G. — In 2. Noct. **R** 1, 3 Tornacensem G. — Der vorstehende Text ruht auf den Brevieren von Chartres und Turnai, die im ganzen übereinstimmen, nur fehlen in ersteren die **AA** der 1. Vesper, in letzterem das 3. **R** der 3. Noct., das durch ein prosaisches ersetzt ist, während das 3. **R** der 2. Noct. in 1. Vesp., an seiner Stelle ein anderes prosaisches **R** steht. A hat als Klosterbrevier monastische Einrichtung und ist daher noch mehr mit prosaischen Teilen vermischt. Die Responsorien der drei Nocturnen stehen in eben dieser Ordnung, aber schrecklich entstellt unter den Werken Fulberts von Chartres. Falls diese Attribution richtig, ist er entweder der Verfasser des Officiums, oder der Verfasser dieses hätte seinen Hymnus benutzt.

81. De sancto Privato.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Praesens hortatur gaudium
Oris solvi silentium,
Privati cum solemnia
Anni reduxit orbita.

Ad Magnificat.

A. Aeterno regi pariter
Agamus omnes gratias,
Privati sancti martyris
Adest praesens solemnitas;
In festo hujus militis
Laudetur rex altissimus,
De regis quoque laudibus
Miles exsultet extremus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi regum altissimo
Laudes canamus Domino,
Qui Privatum antistitem
Coeli fecit participem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Antiquo quodam tempore
Rei praeerant publicae
Valerianus impius
Et Gallienus socius.

2. Amborum sub imperio
Exorta est seditio,
Ipsorumque nequitia
Confusa est ecclesia.

3. Cultores Dei capiunt,
Captos poenis afficiunt,
Afflicti per supplicia
Coeli migrant ad atria.

Responsoria.

1. Solemnitatem martyris,
Sancti Privati praesulis,
Psallamus cordis vocibus,
Dignis agamus laudibus,
Qui carnis per martyria
Poli regnat in gloria;
V. Favorem vitans populi
Ante conspectum Domini
Studebat preces fundere
Pro subditorum requie.

2. Montis manens tugurio
Orabat jugi studio,
Corpus domans jejuniis
Praecedebat solemniis,
Docere prolem subditam,
Rectam tenere semitam.
V. Quam alloquens sermonibus
Post peracta colloquia
Grata petit latibula,
Vita fovet et moribus.

3. Biennium transierat,
Quo plebs obsessa fuerat,
Cum fama prodens detulit,
Quod barbaros non latuit,
Pontificem sanctissimum
Non esse inter populum;
V. Ad exquirendum igitur
Coetus malignus mittitur,
Privatum ut exhibeat
Suisque captum proferat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cornelius quidem Romae,
Cyprianus Carthagine
Tunc laureati martyres
Effecti vitis palmites.

2. Alamanorum populus,
Sub Croco rege positus,
Plures vastans provincias
Urbes subintrat Gallicas.

3. Barbarus hostis saeviens,
Gabalitanum irruens
Parabat omnes perdere
Deos nolentes colere.

Responsoria.

1. Privatus orans saxea
Inventus est in cavea,
Ducitur in monticulum
Mimati vico proximum,
Hortatur per interpretem
Ad plebis interniciem;
V. Minis monent et precibus,
Ut fiat hostis civibus,
Quos Deus liberaverat,
Subjectas eis proferat.

2. Sanctus praesul intrepidus
Sic respondit gentilibus:
Miror vestram prudentiam
Tantam fari stultitiam,
Ut me dicatis perdere,
Quos debeo eruere;
V. Non est dignum vel competens,
Ut liber fiat serviens,
Et quae mihi consulitis,
Haec non sunt mei ordinis.

3. Fustibus ergo caeditur,
Dehinc ad vicum ducitur,
Gentiles aras instruunt,
Quae sceleratis congruunt,
Ut thura det daemonibus,
Monetur vir egregius.
V. Componunt sacrificia
Legi nostrae contraria,
Ad exsecrandam rabiem,
Invitant Christi praesulem.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christianorum populi,
Colentes nomen Domini,
Gredonem montem possident,
Quos Alamanni obsident.

2. Quem occidebat carnifex,
Erat populi pontifex,
Privatus tunc sanctissimus,
Vir moribus eximius.

3. Hic sedem, quam habuerat,
Mimati jam reliquerat,
Rupem cavatam habitans,
Terrenis nullis inhians.

Responsoria.

1. Divina fretus gratia
Privatus inquit talia:
Quae semel dixi, credite,
Aut quidquid vultis facite.
Insurgunt hostes acrius,
Plagis, flammis ardentibus,
V. Novo poenarum genere
In patris fremunt funere;
Constantia pontificis
Fit fortior suppliciis.

2. Lictores lassi denique,
Cum nil possint proficere,
Sanctum Privatum martyrem

Relinquunt jam exanimem;
Pace facta cum civibus
Hostilis cedit cuneus.

V. Egressi cives protinus
Patris volvuntur genibus,
Inflicta lambunt vulnera,
Oscula dant innumera.

3. Miles Christi laudabilis,
Privatus, martyr nobilis,
Inter fletus plangentium
Coelo reddidit spiritum,
Quem digne sub terrenea
Plebs sepelivit fovea;

V. Carnis solutus vinculis
Intercedat pro famulis,
Ut per ipsius merita
Regnemus super sidera.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Festum diem recolimus,
Quo martyr Dei inclitus
Post cruciatus corporis
Conjunctus est coelicolis.

2. Qui dum viveret saeculo
Deo gratus et populo,
Florebat ejus sanctitas,
Carnis et mentis castitatis.

3. Gratia morum praeditus
Arverno fuit editus,
Privatus dictus nomine,
Privatus exstans opere.

4. Sermone quidem rutilans,
Voce vita non discrepans,
Caute regebat subditos
Actus frenans illicitos.

5. Sancte Private domine,
Defende nos a crimine,
Ut per tua suffragia
Vehamur ad coelestia.

Ad Benedictus.

A. In laudem tanti martyris
Tellus exsultet et gaudiis,
De cujus transitu sacro
Coeli laetatur concio;
Privatus enim hodie
Exuto carnis onere
Supernum intrat atrium,
Magno ditatus munere
Excipitur ab angelis,
Stola vestitus gloriae,
Corona fulget aurea,
Quae est signum victoriae.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O venerande pontifex,
Private, pater clebris,
Famulos tuos erue
A mundi hujus tenebris
Nostrorum enim premimur
Peccaminum gravamine,
Unde tuo deposcimus
Suffragrari munimine,
Ut cum agnorum fuerit
Ab hoedis separatio,
Nos adunari facias
Beatorum collegio.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. C. — Apographum Bollandianum D. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 2 Agimus B. — Ibid. 3 sancti Privati BC. — Ibid. 5 cujus B. — Ibid. 8 exsultat A. — Invit. 2 Laudes fehlt. A. — Ibid. 4 fecit principem C, fecit et principem A. — In 1. Noct. A 1, 1 Memmio Romae consule D. — A 1, 4 Galianus A. — A 3, 1 Custodes Dei B, cupiunt C. — A 3, 2 Raptos A. — R 1, 4 agamus mentibus A. — R 1, 5 sq. fehlen AB. — R 4, 9 Studebat fehlt A. — R 2, 3 jejunio A. — R 2, 4 solemniter A; solemnis B. — R 2, 7 Colloquens A. — R 2, 8 Vita fehlt A. — R 3, 1 Eremum transierat A. — R 3, 2 Quod plebs AC; obstata A, obcessa C. — R 3, 4 Quos A. — In 2. Noct. A 1, 1 Laurentius quidem D. — A 1, 4 Sunt

facti BC; Facti sunt D. — A 2, 1 Allemannorum C. — A 2, 2 Sub caeco rege A. — A 2, 4 Subintrant B; Gallias AC. — A 3, I hostes A. — A 3, 2 Gabalitanum vinciens A; in Gabalum ferox ruens D. — A 3, 3 Sperabat omnes A. — R 1, 3 in moli titulum A. — R 1, 4 Numaci A, Numati B. — R 1, 5 Oratur A. — R 1, 6 Ad ovium perniciem D. — R 1, 10 Subjectas ei proficeret. — R 2, 2 Respondit sic BCD. — R 2, 3 nostram prudentiam A, mundi prudentiam D. — R 2, 4 Tanti fari stultissimam A. — R 2, 5 credatis D. — R 2, 6 Quos Deus vult eruere BCD. — R 2, 10 Non fiunt mei A. — R 3, 3 instruit A. — R 3, 4 fehlt B; congruit A. — R 3, 7 Componant A; Componuntur B. — R 3, 8 Regi martyr contraria. — R 3, 9 exsecrandum A. — R 3, 10 Invitavit A. — In 3. Noct. A 1, 3 Gredova B. A 1, 4 Quod elevatum obsident. A. — A 2, 1 obsidebat D. — A 3, 1 quam habuerat fehlt B. — A 3, 2 Numati B. — R 1 fehlt D. — R 2, 1 Lictores loci A. — R 2, 8 Patris nolunt gentilibus A. — In Laud. A 3, 2 Averno BD. — A 4, 2 Vox a vita D. — A 5, 4 Vehans B. — Ad Bened. A, 3 sacro transitu B; Cujus sacrato D. — Ibid. 12 Quod est D. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 7 Juste tuo B; Junde tuo A. — Ibid. 11 adjuvari B. — D enthält eine Reihe von Sequenzen und Reimgebeten Alberts III von Mende zu Ehren des hl. Privatus. An dieselben schliefst sich dies Officium. Der Verfasser der Lieder und dieser Historia kann aber nicht ein- und derselbe sein, das bezeugt die verschiedene Behandlung namentlich des Reims dort und hier.

82. De sancto Raphaele.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Raphael archangele,
Nostrae salutis medice,
Vota tuorum suscipe,
Deum pro his precare assidue,
Quod peccatis possint carere
Et dono perfrui perpete.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Summi patris filium
Adoremus Dominum,
Qui mundo archangelum
Raphaelem dedit languido.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. En Raphael archangelus,
Salutis nostrae medicus,
Medelam aegrotantibus
Qui novit ferre coelitus.

2. Hic namque sordes hominum
Prece tergit peccaminum,
Ut athleta fortissimus
Depellit hostem longius.

3. Cujus caeci medicina
Illuminantur divina,
Cujus habentes solatio
Nempe laeti sunt jubilo.

Responsoria.

1. In hac aula Dei
Lumen vitae percipite, caeci
Et qui sine divino estis lumine,
Ad salutaris medicinam currite.
V. Ejus opem quaerite,
Ut sibi vivamus perpete.

2. Hic est Raphael archangelus,
Salutaris noster medicus,
Qui medicinam omnibus
Novit ferre coelitus,
V. Cujus protecti auxilio
Liberemur ab hoste maligno.

3. Nos, medicus orbis,
A nexu solve mortis
Et sis hic hospes
Terendo fortiter hostes,
V. Tuo freti munimine
Coelo possimus vivere.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nos, medice orbis,
   A nexu solve mortis
   Et sis hic hospes
   Terendo fortiter hostes.
2. Salva, defende, protege,
   Salutum nostrarum medice,
   Quos, pie sator optime,
   Tuo redime sanguine.
3. Esto nobis semper, archangele
   Fidissime, sodalis unice,
   Quo nos ad patris gratiam
   Ovantes ducas inclitam.

Responsoria.

1. Hujus Tobis suffragio
   Lumen sumpsit in Domino,
   Quem ejus medicina
   Sanavit virtus divina.

V. Esse videbatur, quod non erat,
   Et non esse, quod erat.

2. Nos, Raphael archangele,
   Tuo sacro defende munimine,
   Ut Deo vivamus libere,

V. Ad coelos virtus divina
   Tua ducat medicina.

3. Tuo freti munimine,
   Nostrarum salutum medice,
   Nos a mortis solve laqueo
   Sacrae medicinae merito,

V. Alis tuis protege,
   Quo signati simus in aethere.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nos, pervigil medice,
   Custodi, Raphael, assidue,
   Quo cum sanctis vivere
   Possimus cuncti inclite.
2. Leviathan gurgitibus
   Nos sacris trahe precibus
   Atque supernis
   Conjunge coetibus.
3. Tuo medicamine
   Contritionem admone,
   Ut angelico munimine
   Convivamus in aethere.

Responsoria.

1. O vitae gemma inclita,
   Virtute salva nos uranica,
   Quatenus coelesti solio
   Angelorum simus jubilo,

V. Cum ipsis cantantes gloriam
   Deo patri hymnidicam.

2. Hic sordes hominum
   Prece tergit precaminum
   Et ut athleta fortissimus
   Depellit hostem longius,

V. Leviathan gurgitibus
   Tuos trahe precibus.

3. Te nunc precamur, archangele,
   Vocibus nostris annue,
   Precatus tui adjuvent,
   Ne nos reatus maculent,

V. Acceptis votis supplicum
   Pectus medere languidum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Missus est angelus Raphael,
   Nostrae salutis medicus,
   Ad Tobiam, Dei famulum,
   Sacris actibus assiduum.
2. Quam virtus divina
   Ejus sanavit medicina,
   Nam ejus medicamine
   Est luci datus libere.
3. Hujus Tobias suffragio
   Uxorem duxit tripudio,
   Munimine angelico,
   Legum juris titulo.

4. Hic hominis effigie
Videbatur omnino
Sodali adminiculo
Famulantis obsequio.
5. Laudent cuncti Dominum,
Qui nobis salutis medicum
Raphaelem dedit archangelum.

Ad Benedictus.

A. Humanae salutis medice,
Sancte Raphael archangele,
Languores nostros amove,
Ut tecum omnes vivere
Possimus semper aethere.

Brev. ms. saec. 15. Cod. Parisin. 1261. A. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. B. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 5 Quo peccatis B. — In 1. Noct. A 1, 4 Qui nova ferre A; Qui fehlt B. — A 3, 1 sq. medicina illuminantur caeci AB. — A 3, 3 Cujus haerentes B. — R 1, 2 percipite coeli A. — R 2, 4 Nova ferre A. — In 2. Noct. A 2, 1 Salve A. — A 2, 3 Quod piis A. — R 1, 5 Ecce A. — R 2, 5 perducat A. — A 3, 1 munere B. — In 3. Noct. A 2, 1 gurgibus B. — R 1, 6 hymnum dicatur A. — R 3, 3 adjuvet B. — R 3, 4 maculet B. — In Laud. A 2, 3 Cujus medicamine B; Nam cum medicamine A. — A 3, 1 Thobiae A, Thobi B. — A 4, 3 De sodali aniculo A. — Ad Bened. A, 5 super aethere A.

83. De sanctis Reliquiis.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Vexilla regis gloriae
Militantis ecclesiae
Laudibus attollantur,
Per quae de mortis nexibus
Mortis confractis viribus
Fideles liberantur.
2. Carnis indutus trabea
Corona Christus spinea
Pro nobis coronatur,
Haec est praeclara galea,
Quam hostis horret framea
Et cadens hebetatur.
3. Cruci, coronae spineae
Sacraeque ferro lanceae
Honorem impendamus,
Haec sunt vexilla regia,
Per quae coronae gaudia
Perpetuae speramus.
4. Vitalem Christi sanguinem,
Catenam et arundinem
Devote veneremur,
Sacram colentes spongiam
Ab ipso nobis gratiam
Collatam meditemur.
5. Lac gloriosae virginis,
Lac immensae dulcedinis,
Lac sanctum honoretur
Nec non et pepli portio,
Ut sic matri cum filio
Lux praesens dedicetur.

R. Te, Christe, laudent supera,
Terra, pontus et aethera,
Quaecunque condidisti,
Patris sedens in dextera
Qui nobis salutifera
Vexilla tribuisti,
V. Nobis remitte scelera,
Patrique nos confoedera,
Pro quibus haec tulisti.

Ad Magnificat.

A. O Christo plebs dedita,
Tot Christi donis praedita
Jucunderis hodie,
Tota sis devota,
Erumpens in jubilum
Depone mentis nubilum,
Tempus est laetitiae
Cura sit remota.

Ecce crux et lancea,
Clavus, corona spinea,
Arma regis gloriae
Tibi commendantur,
Omnes terrae populi,
Laudent auctorem saeculi,
Per quem tantis gratiae
Signis gloriantur.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi, qui regit omnia,
Christo confiteamur,
Sacra cujus insignia
Redempti veneramur.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Reges ut vasa figuli
In fine confringentur,
Qui summi regis aemuli
Crucem non reverentur.
2. Adversus Dei filium
Multi insurrexerunt,
Et nocentes innoxium
Cruorem effuderunt.
3. Beati, quorum oculi
Praesentes contemplantur,
Quae tot terrarum populi
Absentes venerantur.

Responsoria.

1. Lux, ecce, fulget hodie
Magnae solemnitatis,
Laudum litentur hostiae
In ara puritatis,
Ne tantae dona gratiae
Auferantur ingratis;

V. Laete psallant ecclesiae
Laudantes regem gloriae
Pro donis sibi datis.

2. In Phase quod praecipitur
Moyses immolare,
Sub agni typo creditur
Lex Christum designare,
Cujus sanguis effunditur
In Phase salutare.

V. Hoc aspersus non laeditur,
Nam ad eum non sinitur
Percussor penetrare.

3. Christus in patris vinea
Pro nobis vapulavit,
Dum fructum gens erronea
Petitum denegavit,
Insontis latus lancea
Crudelis perforavit.

V. Felix est cuspis ferrea,
Qua confossus a framea
Fideles liberavit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Catenae, qua gens impia
Ligavit salvatorem,
Devotum cum laetitia
Impendamus honorem.
2. In tua, Jesu, requie
Nos tecum gaudeamus,
Cujus pannos infantiae
In terris honoramus.
3. Ex Christi tacta facie
Tabella consecrata
Habetur reverentiae
Christicolis collata.

Responsoria.

1. Aeterni tabernaculi
Rex et redemptor saeculi
Vilescit insensatis,
Indutum forma servuli
Spinis coronant aemuli
Dominum majestatis,

V. Haerent in carne stimuli,
Spinarum sordes populi
Fert liber a peccatis.

2. Amici crucis, plaudite,
Qui crucem profitemini
Salutis instrumentum,
Trophea crucis pangite,
Per crucem datur homini
Victoriae crementum.

V. Adversae partes, fugite,
Sumant ministri Domini
Laetitiae concentum.

3. Crucis instet praeconiis
Clerus, quem Christus sanguine
Effuso consecravit,
In cujus pendens brachiis
Pro mundi se peccamine
Piaculum donavit;

V. Sic pius se pro impiis
Exponens sine crimine
Supplicium portavit.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nos tecum, judex saeculi,
Fac demum gloriari,
De parte tui tumuli
Quos modo das laetari.

2. Praeclaro Christus sanguine,
Servos suos ditavit,
Qui de ejus imagine
Percussa emanavit.

3. Digne chorus fidelium
Linteum veneratur,
Quo redemptorem omnium
Praecinctum attestatur.

Responsoria.

1. Dies festa
movet ad gaudium,
Christi colens
cruorem proprium,
Pannos, sceptrum,
coronam, pallium,
Partem tumbae,
crucem, sudarium.

V. Felix dies his ditata,
Quae tot habet Dei grata.

2. Dum leonis immanitas
Latet sub agni vellere,
In insontem atrocitas
Insanit prolis viperae,
Justi latus iniquitas
Letali fodit vulnere;

V. O mira ferri sanctitas
Quod vibratur hoc latere,
Quo vulnerata caritas
Satisfecit pro scelere.

3. Baptistae calvaria,
Simeonis, Blasii
Et Clementis capita
Signa sunt amoris;
Adsunt et donaria
Pepli, lactis proprii,
Quae prasentat inclita
Mater salvatoris

V. Gaudeat ecclesia
Memor beneficii
Tantis donis praedita
Nostri redemptoris.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Donis praeclaris praediti
Thesauri nobis crediti
Veneremur auctorem,
Qui nobis arma contulit,
Quibus humani perculit
Generis opressorem.

2. Haec lux cum laetitia
Celebris agatur
Et in Christi gloria
Prorsus expendatur.

3. Jesu, redemptor saeculi,
In ejus semper seduli
Praeceptis vigilemus,
Ne segnes operarii
Frustremur spe denarii,
Cujus pignus tenemus.

4. Facta Dei dextera
Benedicant opera
Cuncta creatorem,
Qui dat nobis munera
Ad sananda vulnera
Crucem et cruorem.

5. Terrae reges et populi
Laudent omnes et singuli
Sedentem supera thronum,

Cujus immensa datio,
Ipse sit consummatio
Et laudis et sermonum.

Ad Benedictus.

A. Ortus ante saecula
Nos in servi formula
Christus visitavit,
Nobis dans signacula,
Quibus dirae vincula
Mortis dissipavit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Jesu, fidelium
Spes et gloriatio,
Per quem tot magnalium
Plebs tua deposito
Digne gloriatur,
Firma fidem mentium,
Crescat et dilectio,
Da speratum gaudium,
Quo pro vitae merito
Te dante fruatur.

Alia Antiphona.

O Jesu, rex omnium,
Finis et principium
Nostrae solemnitatis,
Post festa temporalia
Nos perducas ad gaudia
Tuae perennitatis.

Brev. ms. Johannae Ebroicae, reginae Franciae † 1371 (in Privatbesitz). A. — Brev. ms. Xanctonense saec. 15. Cod. Parisin. 13233. B. — Brev. ms. S. Germani a Pratis saec. 14. Cod. Parisin. 13239. C. — Merkwürdigerweise hat dies Officium auch in C nicht die monastische Form wie die andern Officien dieses Breviers; dagegen weicht die Stellung der einzelnen Teile von AB bedeutend ab. — In 3. Noct. A 1, 3 De cujus parte tumuli B. — R 3 fehlt B, velches das R Te Christe laudent supera wiederholt. In derselben Noct. hat C an zweiter Stelle ein R, welches AB nicht kennen:

Hac clara die cantica
Cum dulci pange modulo,
Ecclesia justorum,
Laudes crucis multiplica,
Ex crucis crescit titulo
Gloria redemptorum;
V. In hac mundi spes unica
Donavit se pro populo
Manibus iniquorum.

84. De sancto Roberto.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Pater et lux monachorum,
Dux Roberte, tibi chorum
Servientem tua prece
Terge, munda sordis faece.
2. Noster sancte dux, Roberte,
Fac nos mundum spernere,
Ut possimus regem per te
In decore cernere.
3. Qui servasti fidem regi,
Tuo feras opem gregi,
Ut a rege possit regi,
Nam ad haec ejus loca.
4. Es et eris in aeternum
Benedictus, qui supernum
Regem fide coluisti,
Serva nos in lege Christi.

R. In coelo Roberte pater
sine tempore gaudes,
Regnans cum Christo
servorum suscipe laudes,
V. Coelis susceptus,
Roberte, tuis miserere.

Ad Magnificat.

A. Sanctificetur, Domine,
Nomen tuum sine fine,
Qui Robertum coaequasti
Sanctis tuis et locasti
In supernorum sedibus
Jungens coelorum civibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Nomen Christi confitentes
Huic offerte puras mentes,
Qui Roberto regna vitae
Dedit, vota persolvite.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tuum, Christe, gregem rexit
Hic Robertus et dilexit
Legem docens gratiae,
Sed docendo fructum dedit
Vir beatus et non sedit
Sede pestilentiae.

2. Adveniat tuum, Christe,
Regnum, ut docuit iste,
Sancto monte constitutus,
Fit hic mundus destitutus.

3. Regnum mundi quia sprevit,
In virtutis verbo crevit,
Invocantem exaudivit
Illum, Christus, cum quo vivit.

4. Tuum, Deus, ad honorem
Proclamamus, tu clamorem,
Pie rex, intellige,
Nostram viam dirige
Atque fessis post laborem
Manum tuam porrige.

5. Fiat tibi nostrum melos,
Rex Deus, acceptabile,
Nam terra superque caelos
Nomen tuum mirabile.

6. Voluntas tua bona nemini
Nocet sed prodest [omni homini],
Bonum in Domino confidere
Et in Christo spem [suam] ponere.

Responsoria.

1. Tua, Christe, sunt opera,
Quod Robertus ut aridum,
Despexit mundum floridum.
Talentis sibi creditis
Multiplicatis meritis,
Jam translatus in aethera
Aeterna capit munera.

V. Sicut stella claruit
Mundo sanctus hic
Et ut palma floruit
In domo Domini.

2. In sanctis es laudabilis,
Majestate mirabilis,
Deus, creator omnium,
Jungis turbis fidelium
Robertum tuum famulum,
Ut fulgeat in saeculum;

V. Coelo sanctos laetificas
Et in terris mirificas.

3. Et Deus est et homo,
Qui cuncta creavit,
Qui in superna domo
Roberto paravit,
Sedem cum principibus;
Hic nos suis precibus
Paratas nobis sedes
Ducat ut haeredes
Ad aeternas aedes.

V. In domum Domini
Laetantes ibimus,
Si huic sancto homini
Fide adhaeserimus.

4. Terra nostra dedit florem
Et flos fructum, dat odorem
Fructus ante Dominum,
Est Robertus fructus iste,
Qui expendit vivens, Christe,
In te vitae terminum.

V. Panem angelorum
Sic homo comedit
Et in via morum
Nobis formam dedit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nostrum Deum, nostrum lumen,
   Roberte, sine macula,
   Contemplaris Christi numen,
   Cum quo regnas per saecula.
2. Quotidianum petimus
   Panem, Christe, sed vivimus
   Non in pane corporali
   Sed in verbo spiritali.
3. Da sustinentibus
   Te pacem, Domine,
   Roberti precibus,
   Cujus regimine
   Ad te confugimus
   Et salvi erimus.
4. Nobis sancti spiritus
   Adsit sancta gratia
   Nostra purgans vitia,
   Et idem paraclitus
   Amoveat penitus,
   Quae sunt nobis noxia.
5. Hodie,
   Dux Roberte praevie,
   Roga regem gloriae,
   Ut tuae familiae
   Largiatur veniae
   Munus atque gratiae.
6. Et si non meruimus,
   Habere Christum Dominum,
   Quem culpis offendimus,
   Regem regum omnium,
   Tamen simus certi
   Precibus Roberti,
   Si nos correxerimus,
   Quod salvati erimus.

Responsoria.

1. Dimitte nostra debita,
   Rex pie, rex fortis,
   Nam submisimus capita
   Jugo tuae sortis,
   Transire portas mortis
   Fac per Roberti merita
   Et duc ad loca inclita
   Angelicae cohortis.

V. Nobis peccatoribus
De te confitentibus
Pacem da cum sanctis.

2. Debita
   Relaxa, nos visita,
   Habita
   In nobis et in solita
   Pietate cogita
   De nobis Deus ita,
   Ut semper sint placita
   Tibi nostra merita,

V. Nostra crimina
Deleant precamina,

3. Sicut matutina stella
   Vir Robertus claruit
   Et ut apes nobis mella
   Laborando praebuit
   Et hostis antiqui bella
   Vicit et praevaluit,
   Mundi hujus nec procella
   Ipsum unquam terruit,

V. Et Deus his meritis
fuit, est et erit sibi mitis.

4. Nos qui sumus in hoc mundo
   Vitiorum in profundo,
   Studeamus corde mundo,
   Ut in adventu secundo
   Parati et tales simus,
   Quod peccata, quae gessimus,
   Judex dimittat opimus.

V. *Dimittimus debitoribus nostris, quae in nobis peccaverunt.*

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Debitoribus jubemur
Dimittere et docemur
In scientia morari
Et in sensu meditari.

Responsoria.

1. Nostris parce reatibus
   Nos protegens in omnibus,
   Deus, plasmator hominis,
   Atque Roberti precibus
   Adauge nostris sensibus
   Amorem tui nominis,

V. Et quia tui sanguinis
Sumus redempti pretio,
Coelesti tui numinis
Nos fove beneficio.

2. Ne nos Deus despicias,
Sed pro nobis exaudias
Robertum tuum famulum,
Nec scelerum memineris,
Cum judicare veneris
Districte judex saeculum.

V. Nos, Deus, de vitiis
enim sancti precibus munda.

3. Inducas, Christi famule,
Roberte, nos, ut regulae
Formam datam teneamus,
Et te sequi valeamus
Illuc per rectas semitas,
Ubi jugis est claritas.
Regnat pax, vita, veritas.

V. In perenni gloria
Christus ducat secum
Nos, Roberte, gaudia
Vitae donans tecum.

4. Tentationem fugiant
Mundi foedentes turbine,
Ne scelerum voragine
Obvoluti deficiant,
Sed agni fontem sitiant,
Cujus redempti sanguine
Sunt, ut potum suscipiant,
Divini fontis flumine;

V. Sed felix, qui sic hauriet
De fonte, quod non sitiet
Amplius nec esuriet.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Libera, Deus omnium,
De manu persequentium
Tibi devotos famulos,
Roberti preces, audias
Ut super nos aperias
Misericordes oculos.

2. Nos peccatis facti rei
Sic quaeramus opem Dei,
Ut in locis requiei
Assistentes simus ei.

3. A poenis liberabimur
Quibus sumus certi,
Si facta Roberti,
Quem honore prosequimur,
Bene vivendo sequimur.

4. Malo mali irritus,
Homo, vanis deditus,
Benedicas Domino,
Tibi patet aditus
Regni sine termino,
A quo prior exitus.

5. Amen laudis dicant gentes
Patri, nato cum flamine,
Unitatem confitentes,
Non tres in trino nomine.

Ad Benedictus.

A. Benedictus
pater ingenitus,
Benedictus
a patre genitus,
Benedictus
amborum spiritus,
Benedicta
unius trinitas,
Benedicta
sit trium unitas;
Amplexetur
hanc nostra pravitas,
Ut docuit
Roberti caritas.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. A benigno creatore
Datum est fidelibus,
Gaudere hic imitando
Caritatem laudabilem
Monachorum;
Nos omnes petimus,
Quod Roberti sanctissimi
Tenendo viam
Christum hymnis
Laudemus et titulis.

Brev. ms. Cisterciense (Molismense?) saec. 14. Cod. Parisin. 1344. A. — Suppl. Antiph. Hilarien. anni 1632. Cod. Hilarien 5. B. — B enthält nur die beiden Vespern. — In 1. Noct. A 6, 1 nemini ergänzt. — R 1, 9 Claruit mundo A. — In 2. Noct. A 6, 1 si ergänzt. — A 6, 2 Dominum ergänzt. — R 1, 6 per ergänzt. — R 2, 2 Relaxatis A. — In 3. Noct. R 1, 2 porrigens A. — R 2, 3 tuum ergänzt. — R 4, 7 Sunt ergänzt. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 7 sq. Quod Robertus sanctissimus meruit, Christum B. — Ibid. 9 Christum ignis A.

85. De sancto Romano.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pater humilium,
Medela languentium,
Lima pravitatis,
Moestorum solatium,
Fidei praesidium,
Doctor veritatis,
Transfer nos ad gaudium,
In quo Dei filium
Vides cum beatis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeternum trinumque Deum
laudemus et unum,
Qui sibi Romanum
tvansvexit ad aethera sanctum.

In 1. Nocturno.

Responsoria.

1. Clara stirpe ac regali
orta proles inclita,
Vernans mentis puritate
ac virtutum lampade,
Fulsit orbi velut stella
inter mundi lumina;
V. Cujus ortum atque nomen
vox praedixit coelica,
Quod post sacri confirmavit
baptismatis gratia.

2. Exorant Rotomagenses
orbati pontifice,
Ut Romanus subrogetur
eorum ecclesiae,
Sic pontificali dignus
sublimatur apice;
V. Favent rex et optimates
his petitionibus,
Erat enim vir perfectus
cunctis sanctis moribus.

3. O praeclare miles Christi
admirandi meriti,
Nasciturum genitori
quem praedixit angelus,
Ut ad regnum renascamur,
adjuva, perpetuum,
V. Ut quos terra culpa stratos
edidit miseriae,
Tua prece relevatos
reddas coeli gloriae.

In 2. Nocturno.

Responsoria.

1. Felix pastor ac felici
praepollens munimine,
Regionem ne vastaret,
imperavit Sequanae,
Quae vicina occupabat
redundanti gurgite;
V. Vir beatus mox ut jussit,
aqua sibi paruit
Ac artata in se suum
exitum compescuit.

2. Prope urbem fanum valde
civibus incommodum
Adventu suo destruxit
verus cultor fidei
Circumquaque nec non cuncta
conquassavit idola;

V. Fana quoque Dei templa
dum solerter consecrat,
Animas deceptae plebis
sedes Dei praeparat.

3. O sidus pontificale,
vir misericordiae,
Exorando Christiani
vas restaura populi,
Vas quassatum qui chrismalis
reparasti olei;
V. Templum Dei, quod in nobis
vitiis destruximus,
Tu restaura, pater sancte,
meritis et precibus.

In 3. Nocturno.

Responsoria.

1. Sacerdotum diadema,
viva Christi hostia,
Dextra Dei te orante
nos salvet et muniat,
Quam vidisti ad altare
offerens libamina;
V. Designavit dextra visa,
ire te ad supera
Ac confestim sempiterna
coronari gloria.

2. Sacra fisus visione
sanctae Dei dexterae,
Praesul sanctus migraturum
sciens se ad Dominum,
Vocans clerum populumque
aperit oraculum:
V. Christus, inquit, cui servivi,
vocat me ad supera,
Ego sibi vos commendo
relinquens terrestria.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Te, Romane sacer,
Dominus praecinxit honore
Et fultus vita
vivis in arce poli.
2. Jam jubilate Deo
talem laudando patronum
Et vobis festum
hunc celebrate diem.
3. Ob laudem Domini
vigilavit nocte dieque
Et sitiit Christum
semper adire Deum.
4. Ecce tuis, Abraham,
gremiis gaudenter inhaeret
Et coeli regem
nunc benedicit ovans.
5. Ergo Deum coeli
cuncti laudate benigni,
Qui vobis talem
cessit adesse patrem.

Ad Benedictus.

A. Pastor clemens,
viva Dei hostia,
Sancta Dei dextera
Tua prece gloriosa
nos salvet et muniat,
Quam vidisti ad altare
offerens libamina.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Decus omne, nunc, Romane,
confessor egregie,
Vota precum famulorum
dignare suscipere,
Ut tuis redemptor orbis
assiduis precibus
Nos purgatos a peccatis
jungat coeli civibus.

Brev. ms. S. Audoeni Rotomagen. saec. 13. Cod. Rotomagen. 192. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 20. B. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. C. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. (Privatbesitz) D.

A hat monastische Ordnung, interpoliert infolgedessen den Text durch weitere prosaische Zusätze. — In 3. Noct. R 3 prosaisch. — Hymnen: in Vesp.: Exsultet conjubilando; in Laud.: O praeclare miles Christi.

86. De sancto Samsone.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Clementer nostras
   venia, Deus, ablue culpas,
   Qui licet indigni
   colimus solemnia sancti
   Samsonis.
2. Contemptor patriae,
   generisque domusque paternae,
   Christi discipulus
   bene praetulit esse beatus
   Samson.
3. Instructusque brevi
   subito praecepta magistri
   Praedicat assiduus
   simul et miracula sanctus
   Samson.
4. Inde manu larga
   Domini merces retributa
   Ditat in aeternum
   centeno munere sanctum
   Samsonem.
5. Ergo precare pium
   famulis adsitere Jesum,
   Qui tua devota
   celebramus festa, beate
   Samson.

Ad Magnificat.

A. Corde devoti Domino
Laetemur nunc cum gaudio,
Celebrantes solemnia
Sancti Samsonis annua,
Ut qui linquens onus carnis
Tripudiat cum angelis,
Ejus nos precibus Christus
Adjungat coeli civibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Aeterno regi
jubilemus mente sagaci,
Sanctum Samsonem
qui coeli vexit ad arcem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus Samson vocabulo
   Praedicitur ab angelo,
   Qui quasi lux in tenebris
   Huic mundo enituit.
2. Hunc parentes literarum
   Tradiderunt studiis,
   Suis septem paraclitus
   Quem donavit muniis.
3. Elduti vero manibus
   Dum a matre traderetur,
   Sacerdotem Britannorum
   Mox praedixit fore magnum.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Hic, inquit, post apostolos
   Egregius praedicator,
   Quidquid ore docuerit,
   Operibus impleverit.
2. Vigiliis assiduus,
   Licet aevo tenerrimus,
   Sacris pollebat moribus,
   Cibis parcus et potibus.
3. Dum magister pertractaret
   Nec quaestionem solveret,
   Puer bibens divinitus
   Eructavit protinus.

Responsoria.

1. Pastor prudens ex suscepto
   curiosus onere
   Hortabatur gregem sibi
   commissum quotidie,
   Ut pararet viam Deo
   cordium in limite,

V. Quem pascebat pane vitae et
verbi Dei semine.

2. Erat enim pontifici
   pater Ammon nomine,
   Dissolutus omni fere
   membrorum compagine,
   Quem vir sanctus fusa prece
   fecit convalescere.

V. *Totondit comam capitis sui et se Deo suaque obtulit.*

3. Paschali nocte pervigil
Samson raptus in extasim
Eleganti forma virum
audit sibi dicere:
Non manebis in hac terra
nisi parvo tempore,

V. Peregrinus enim eris
et ultra mare pontifex.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Quidam frater ab elide
Percussus est in inguine,
Quem sanavit crucis signo
Et aqua mixta oleo.

2. Pistor fratris consilio
Venenum dat in vasculo,
Sed signo crucis edito
Bibit fretus in Domino.

3. Nullum inde malum sensit,
Sed pistori grates solvit,
Vindicta fratrem perculit,
A quo daemonem expulit.

Responsoria.

1. Eductus de exsilio,
Reversus postliminio
Vidit lumen de lumine
Vir beatus in limine
Et potatur aqua viva,
Quam sitivit in hac vita;
Jam peracta militia
Coronatur in gloria.

V. *Tempore sationis indesinenter seminavit, ut in colligendo manipulos sine fine gauderet.*

Prosella.

Sanctus Samson late fulget
virtutum praeconio,
Apud Deum nobis prosit
ejus intercessio.
Prece sua liberavit
vexatam daemonio,
Matrem lepra tactam pari
curavit remedio.
Quod nunc lucet Deo, docet
lucis restauratio,
Ubi standum est, ostensum
locustae mysterio.
Huic antequam nasceretur,
nomen dedit visio,
Hic sanavit, quem distendit
veneni infusio.
Nos Samsonis committamus
sancti patrocinio,
Ut cum tanto patre simus
digni vitae praemio.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — In 1. Noct. A 2, 4 donavit muneribus. — Alles fehlende Prosa; die zugehörigen Hymnen Anal. XII, 224 ff.

87. De sancto Severo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Adest dies laetitiae
In Viennae provincia,
Quo Severo rex gloriae
Beata dedit gaudia;
Concordet ergo curiae
Coeli praesens ecclesia,
Quae gaudet vasc gratia,
Quod provexit ab India.

In 1. Nocturno.

Invitatorium.

Venerantes redemptoris
Christi mirabilia
Exsultemus confessoris
Severi pro gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ortus claris parentibus
   Et vallatus divitiis,
   Adhaesit spretis omnibus
   Salvatoris consiliis.
2. Parentum morte praevia
   Sua pie distribuit,
   Firmus fidei gratia
   Vana statim abhorruit.
3. Christi corde gestans fidem
   Crucemque portans corpore,
   Severus severus idem
   Vixit omni tempore.

Responsoria.

1. Leva vocem,
   fidelis concio,
   Atque sancti
   Severi gratia
   Lauda Deum
   trino tripudio,
   Vocis sonet
   concors discordia,
   Ut lingua, mens
   simul et actio
   Pari semper
   concordet gratia.

V. Tale tenens
   sanctus tripudium
   Sublimatur
   ad sacerdotium.

2. Egrediens
   de terra presbyter
   Ut Abraham
   fideles docuit,
   Ut pareant
   Deo feliciter
   Faciendo
   jussa, quae posuit,
   Despernendo,
   quae Christus noluit.

V. Cum Viennam pervenisset,
   Loca lustravit varia,
   Et cum de longe venisset,
   Quievit in Vogaria.

3. Ostendit venerabilis
   Arbor ritu fanatico,
   Quantum sit sanctus utilis,
   Qui verbo dedit mystico,
   Gentilitatis sterilis
   Multos convertit illico.

V. Qui fanatice credebant
   Dignitatem arboris,
   Jam conversi succidebant
   Hanc de loco memoris.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Arbor succisa pellitur
   Et Albani construitur
   Martyris jam ecclesia
   Hic inventa pecunia.
2. His patratis
   venit ad moenia
   Civitatis
   peragrans spatia,
   Transit pontem
   et templum reperit,
   Quod sic stare non deserit.
3. Centum deos vocabatur
   Idolorum servitus,
   Dum sanctus Deum precatur,
   Subvertitur coelitus,
   Locus quoque, quo manebant,
   Non apparet penitus.

Responsoria.

1. Nomen Christi
   viso miraculo
   Recipitur
   ab illo populo,
   Idolorum
   pulsa versutia
   Incipitur
   statim ecclesia
   In martyris
   Stephani nomine
   Propulsato
   profano numine.

V. Vas argenti
   de terra foditur,

Peccunia
plenum accipitur,
Expenditur
pars in operibus
Et pars datur
Christi pauperibus.

2. Adest Germanus pontifex
Romam pergens, dum opifex
Haec facit aedificia,
Sed praesulis instantia
Non complentur haec omnia,
Donec ipse redierit,
Quamvis plebs contradixerit.

V. Praestolatur
reditus praesulis,
Sed non paret
Severus populis.

3. Res miranda,
fides exstollitur
Notitiae
viso miraculo,
Connominant
se dato osculo,
In stuporem
plebs videns ducitur,

V. Divinitus
datur cognitio,
Alterutrum
cum ostenatio.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Praeparatur
plebis processio,
Ut Stephani
condat reliquias,
Sed cerei
nequit accensio,
Ut habeat
sanctus inducias.

2. Tandem dum idem iterat,
Plebs devote peragere,
Germani, qui decesserat,
Corpus constat exsistere
Civitatis prae foribus,
Quod denuntians omnibus
Ipsos facit procedere
Severus sancti funere.

3. Sic completur
mutua sponsio,
Officium
luminis redditur,
Ecclesiae
et dedicatio
Et in plebe
fides extollitur.

Responsoria.

1. Duobus templis conditis
tertium aggreditur
Medio montium colle,
quae arx vulgo dicitur,
Statua tantum erepta
prius ibi frangitur.

V. Trinitatis in honore
dum templum construitur,
Occultatum pravo more
aurum inde legitur.

2. Venerandas cum honore
Reliquias collocat
Laurentii et errore
Pulso Deum invocat,
Nec mirum, si obsecrat,
Cui locum consecrat.

V. Ut fidelis dispensator
Partem dat pauperibus,
Ardet sicut incitator
Sanctus in coelestibus.

3. Supernae matris gaudia
Repraesentet ecclesia,
Dum festa colit annua
Pro perpetua gloria
Severi, quam hic meruit,
Dum sic templa constituit;
Clarus sanctus miraculis,
Exemplum praebens populis,

V. Fugiebat
daemonum legio
Imminente
sancti vestigio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Severus severissime
   Corpus suum edomuit,
   Sic suus praestantissime
   Spiritus carni praefuit.
2. Rerum hunc temporalium
   Possessio non polluit,
   Qui contempto peculio
   Nihil sibi retinuit.
3. Meridiano daemoni
   Severus mittens litteras
   Dicens: tuis insidiis
   Ligatum statim deseras;
   Obtinuit, quod voluit,
   Mandatis daemon paruit.
4. Rerum actorem [propere]
   Praecepit benedicere
   Vinctos, quos traxit libere
   Brunehildis de carcere.
5. Discurrens per ecclesias
   Suo labore conditas
   Deo referens gratias
   Horas complebat debitas.

Ad Benedictus.

A. Severus expiravit,
   Ipsum corona gloriae
   Salvator coronavit,
   Ipsum laudemus hodie,
   Quem Deus sublimavit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O stella coeli fulgida,
   Nostrum Severe gaudium,
   Corda nostra fac fervida
   Ad diligendum filium
   Dei, qui post exsilium
   Se nobis det in praemium.

Brev. ms. S. Mauritii Viennen. saec. 15. Cod. Chigian. D IV 59. — In 1. Vesp. ad Magn. A, 8 Judaea. — In 1. Noct. A 1, 1 Idus clarus. — A 2, 4 Valla statim abhorruit; lies Vana oder Falsa? — R 1, 3 Et sancti. — In 2. Noct. A 1, 1 pellitus. — A 2, 4 Lücke? — A 3, 1 lies deorum vocatur? — A 3, 3 precabatur. — A 3, 5 quo ergänzt. — R 2, 8 Paugatur. — R 2, 10 Se non paret. — R 3, 11 lies Germanus populis? — R 3, 7 In tupore. — R 3, 12 obstentatio. — In 3. Noct. A 1, 5 Seteris nequit. — A 2, 1 idem itatur. — A 3, 5 Ecclesiae ergänzt. — R 1, 4 ars vulgo. — R 1, 9 Occurtatum peano more. — R 2, 9 Ardet sic incitator. — R 2, 10 Sanctis. — R 3, 3 Diem festa collit annua. — R 3, 4 Pro Severi annua. — R 3, 5 Severi fehlt, aus der vorigen Zeile entlehnt. — In Laud. A 3, 1 Meridianus. — A 5, 3 gratias ergänzt.

88. De sancto Severo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Agathensis
   gaude diocesis
   Ob Severi
   patris solemnia,
   Tranquilletur
   bellorum phrenesis,
   Regnet fides,
   pax et concordia,
   Conquiescat
   mater ecclesia,
   Relegetur
   dolus, fraus, haeresis,
   Nostra Deum
   collaudet phronesis
   Confessoris
   narrans praeconia.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christo regi, Deo vero,
Jubilemus in Severo,
Quem ad coelum vis superna
Die vexit hodierna.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sancti Severi Syria
Natalis fuit patria,
Cui regali gloria
Fulserunt natalitia.

2. In annis pueritiae
Vitans caenum lasciviae
Recta se dedit acie
Literali scientiae.

3. Sacris vacans operibus
Mores ornat virtutibus,
Pernox in Dei laudibus
Genus transcendit moribus.

Responsoria.

1. Dum teneret
antistes Beticus
Agathensis
sedis regimina,
Animarum
fidelis medicus,
Pia suis
praestans solamina,
En ad patris
ejusdem famina
Se direxit
hospes theoricus,
V. Redditur hic laetus,
senis almi famine fretus.

2. Perorante
pio pontifice
Sacris paret
Severus monitis
Et sub tanto
salutis indice
Pedem figit
in Dei semitis
Et per hujus
verbum antistitis
Caritatis
firmatur apice,
V. Hac virtute foris
emittitur aura timoris.

3. Confirmatus
Severus propere
Viro Dei
censum exhibuit,
Quem susceptum
in turba paupere
Dispergendo
bene distribuit,
Sic, quae mente
jam dudum tenuit,
Venerando
complevit opere,
V. Praemia debentur
his, qui miseris miserentur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Multo fractam jejunio
Carnem subegit ratio,
Cujus datur officio
Spiritalis refectio.

2. Cilicino velamine
Contentus absque stramine,
Crudo pastus legumine,
Puro potatur flumine.

3. Paternis rebus venditis,
Suis prorsus postpositis,
Intrat cum paucis subditis
Salum Aegei gurgitis.

Responsoria.

1. Jam impensis
thesauris omnibus
Semet volens
superimpendere,
Domum brevem,
cannis et sudibus
Ad manendum
sategit struere,
Ibi curans
praesenter serere,
Quod futuris
prodesset messibus,
V. Urbs erat in cura,
non praesens, immo futura.

2. Brevi diu
   clausus tugurio
   Multum Deo
   quaesivit populum,
   Nulla veste
   nisi cilicio
   Despicatum
   velans corpusculum,
   Raro carnis
   assumens pabulum
   Maceratur
   longo jejunio,
V. Sumpta solet rarae
   motus cutis esca domare.

3. Ne lateret in tenebris
   Ultra vas plenum lumine,
   Fit sancto domus celebris,
   Ut sub ejus regimine
   Plures in Dei nomine
   Starent pulsis illecebris;
V. Gratia fraterna
   viget in bonitate paterna.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tyrrhena sulcans aequora
   Subit Arauri litora,
   Hic fixa stetit anchora,
   Fessa respirant pectora.

2. Post navale periculum
   Christus dilectum famulum
   Misit salutis bajulum
   Ad Agathensem populum.

3. Haec urbs in fauce Gothica,
   Licet situ sit modica,
   Fide tamen catholica
   Regna fatetur coelica.

Responsoria.

1. Jucundatur
   Severi sanctitas
   In adventu
   devote passeris,
   Cujus per hunc
   famis austeritas
   Saturatur
   ex dono Cereris,
   Mox nullius
   delictum sceleris
   Solvit pedis
   reducta sanitas,
V. Si frons seu cedidit
   passer, Deus omnia vidit.

2. Cum senator
   urbis Salustius
   Vivens sibi
   sepulchrum foderet,
   Edocetur,
   quod ejus filius
   Hic defunctus
   prior quiesceret,
   Ut Severus
   per hoc claresceret
   Et futuro
   fuisse praescius;
V. Dona prophetiae
   dedit illi neuma sophiae.

3. Praedicatur
   in evangelio,
   Quod Severus
   claret ex actibus,
   Nam de trium
   panum compendio
   Sexaginta
   trecentis fratribus
   Cibum dědit
   esurientibus,
   Et divini
   doni refectio
   Mancipatis
   Christi servitio
   Per tres dies
   suffecit omnibus;
V. Qui turbas pavit,
   sua munera multiplicavit.

Prosellus.

Corde mero Deo vero
   Psallat nostra concio,
In Severo laus in clero
   Fit et jubilatio.

Agathensis in condensis
Excitetur unio
Et immensis fit offensis
Indulta remissio.
Ergo piae prophetiae
Praedite praeconio,
Nobis diae da sophiae
Frui beneficio.
Isti praesto clemens esto,
Severe, collegio
Et hoc festo nos modesto
Refice solatio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Prophetiae
doctus scientia
Futurorum
solvit mysteria,
Per susceptum
Severus triticum
Ampliavit
penu dominicum.
2. Venerando
confectum senio
Confessorem
purgat confessio,
Et futurum
pavescens exitum
Suum Deo
comendat spiritum.
3. Coeli cives
procedunt obviam
Deducentes
servum ad patriam,
Et ingressus
regna clarissima
Jam cum Christo
regnat in anima.
4. Benedictus
rex summae gloriae,
Qui Severum
coelestis curiae
Gaudiorum
fecit participem
Contemplando
supremum principem.
5. Hymnus sanctis
debetur omnibus,
Qui Severum
plenum virtutibus
Adsciverunt
ad coelos hodie
Decoratum
corona gloriae.

Ad Benedictus.

A. Ad sepulchrum
patroni nobilis
Larga Christi
virtus exuberat,
Ibi claudo
pes datur agilis,
Lingua muti
se sponte reserat,
Hic colorem
leprosus alterat,
Ad videndum
fit caecus habilis,
In aeternum
Deus laudabilis,
Benedictus,
qui cuncta prosperat.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Severe,
coelestis viola,
Paradisi
conserte liliis,
Angelorum
effectus accola,
Sempiternis
inclite gaudiis,
Tuis tuos
fove consiliis,
Hanc ad urbem
frequenter advola
Et emundans
a labe subdola
Permansuris
muni praesidiis.

Brev. Agathense imp. Valentiae 1510. — In 1. Noct. A 2, 2 Vitans venum. — In 2. Noct. A 2, 3 pastus acrimine. — In 3. Noct. A 1, 1 Lirenus sulcans. — A 1, 2 Erauri. — Prosell. 6 Excidetur humo.

89. De sancto Silvino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Cum gaudio celebrent
ecclesiae filii
diem festum sancti
praesulis Silvini,
qui venerabilis
vitae studiis
hic placuit altissimo
et nunc in coelestis
senatus curia Deo
conjunctus est cum gaudio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Viva fide adoremus
filium Dei vivi,
Jesum regem regum,
qui corona vitae
Ditavit Silvinum
praesulem suum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sanctus antistes Silvinus
In tellure Tolosana
Claris fuit parentibus
Legitime generatus.
2. Sed cum esset hic sanguinis
Nobilitate splendidus,
Adornari concupivit
Sanctitatis operibus.
3. Nam ut annos infantiles
Pertransiit, jam adultus
Deum coepit tota mente
Fideliter diligere.
4. Qui virginis imitator
Evangelistae Johannis,
Quam uxorem desponsavit,
Propter Deum dereliquit.
5. Cum beatis mundo corde
Atque castis in corpore,
Hic studebat, ut videre
Deum posset sine fine.
6. Lux divina Thervanensi
Tunc illuxit regioni,
Cum Silvinus vir beatus
Illuc venit destinatus.

Responsorium.

R. Haec inter juvenis
tandem desponsat amantem,
Sic consultus ab his,
quos patres contulit orbis,
V. Obedivit eis
pro carnis lege fidelis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Qui doctrinis enituit,
Enituit et exemplis,
Nam quod ore praedicavit,
Id opere confirmavit.
2. Ibi Deo multam plebem
Acquisivit praedicando,
Quam et ipsi commendavit
Obsecrando et orando.
3. Hospitibus et egenis
Tamquam Christo serviebat
Atque eis oportuna
Humiliter ministrabat.
4. Gladiator si adesset,
Non fugeret martyrium,
Sed offerret ultroneus
Amputari capit suum.

5. In stadio vitae brevis
Hic cucurrit legitime,
Ut bravium immortalis
Digne possit percipere.
6. Post expletum vitae cursum
Receptus est in gloria,
Regnaturus cum angelis
Per saecula sine meta.

Responsorium.

R. Ut sentit fraudem,
versutum conterit anguem
Orando, flendo,
jejunia longa trahendo,
V. Nocte vigil tota
sternendo carnea probra.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Iste sanctus non speravit
In pecuniae thesauris
Et post aurum non abiit,
Sed confisus in Domino
Germinavit ut lilium
Et nunc floret sicut palma
Nec marcescit in aeternum,
Viget enim ante Deum.

Responsorium.

R. Vas Domini plenum
post tot discrimina rerum,
Ut ter decoctum
rutilans fornacibus aurum,
Regressus Morinis
celebrat documenta salutis.
V. Missum de caelis
lumen, casa munda tonantis
Praesul in officiis
celebrat documenta salutis.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Cum sabbatum sit requies,
Hic migravit in sabbato,
A labore quiescere
In sempiterna requie.
2. Exsequiis hujus sancti
Sacerdotes et clerici
Adfuerunt, coenobitae
Et virgines consecratae.
3. Quidam laudes personabant,
Quidam dulces fletus dabant,
Quod in coelo sit receptus.
Et quod pie sit plangendus.
4. Benedicite Domino,
Qui Silvino antistiti,
Quae praemia promeruit,
Aequa lance relibravit.
5. Laudes ipsi celebremus,
Qui praesentem ecclesiam
Atque eam frequentantem
De Silvini sanctae glebae
Laetificat praesentia.

Ad Benedictus.

A. O Silvine, pie pastor,
O Silvine, praesul sancte,
Qui jam regnas cum angelis
Coronatus in gloria,
Ibi nostri memor esto,
Pie pastor, funde preces
Tu pro nobis, ut possimus
Illic tuo sociari
Collegio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Silvinus, Christi crucifer,
Annis totis quadraginta
Herba contentus sobria
Tendebat carnis tympanum
Ad dulce cordis organum,
Inde Deo harmonicam
Laudum ructabat hostiam
Et virtutum melodiam.

Antiph. ms. Bertinianum saec. 15. Cod. Audomaren. 204. — In jeder Noct. ist nur eines der vier RR metrisch.

90. De s. Stephano Grandimontano.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Confessorem egregium
Laudemus patrem Stephanum,
Qui supernorum civium
Stolae adeptus bravium
Nostrum gratum obsequium
Faciat ante Dominum.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum
Nobis dantem Stephanum,
Eremitam strenuum,
Pastorem mirificum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Natus in Arvernia
Illustri prosapia
Fuit sanctus Stephanus,
Confessor altissimus.

2. Vir nobilis Stephanus,
De Thierno dominus,
Hunc uxore Candida
Genuit doctissima.

3. Patris ejus provisio
Literali hunc studio
Tradidit ab infantia
Dei inspirante gratia.

Responsoria.

1. Adest dies laetabunda,
In qua festa recolenda
Sponsa Christi colit ecclesia
Regi regum regenti omnia,
Qui Grandimonti pastorem
Primum dedit confessorem
Stephanum doctissimum.

V. Illius igitur
haec unanimiter
Concinat concio
laudes alacriter.

2. Hic Stephanus habuit
Milonem doctorem
Justorum Calabriae
imitando morem,
Cum se ipsum Domino
fecit servitorem
Papa dante licitum
in orationis
Grandimontis ordinis
et perfectionis;

V. Et volens sequi Dominum
Annum agens tricesimum
Se transtulit in eremum
Mureti frigidissimum.

3. Ut despondens annulo
se caste victurum
Et fidem catholicam
semper servaturum
Promisit, ab eremo
se nunquam exire,
Sed in eo jugiter
Domino servire,
Ut post vitae terminum
Diurnum denarium
Possit obtinere
Et cum sanctis omnibus
In regno gaudere

V. Exemplum humilitatis,
Lilium virginitatis
Servans sine macula
Per vitae curricula.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Coelorum agmine dignus,
Stephanus pius, benignus
Propter Dei famulatum
Liquit castri dominatum.

2. Ut Christum lucrifaceret
Et liberum se redderet,
Adhaesit solitudini
Tumultum vitans saeculi.

3. Sciens quod diligentibus
Dominum et quaerentibus
Populorum frequentia
Nocet et rerum copia.

Responsoria.

1. Sicut Judas Macchabaeus
in deserto stetit
Et vitam in montibus
cum feris incepit,
Sic permansit Stephanus
in terra deserta,
Gentibus insolita,
feris assueta,
Ut per viam arduam
Veniret ad gloriam;

V. Qui Eliae comparatur,
Cui esca ministratur
Loco solitario
Corvi ministerio.

2. In deserto praecursoris
Christi, nostri redemptoris,
Aemulator maximus
Fuit sanctus Stephanus
In vestis asperitate
Et ciborum egestate,
Ad nudam carnem loricam
Ferens, mentis inimicam
Castigans jejuniis
Et multis vigiliis.

V. Tabularum lectulum
Carentem stramento
Silicem adhibuit
Vili indumento.

3. Oliva fructifera
Doctrinis et moribus,
Nardus odorifera
Redolens virtutibus
Fuit sanctus Stephanus,
Qui Muretensi nemore
In fame, siti, frigore
Corpus maceravit
Et hostem prostravit;

V. Ipse suis informatos
Exemplis nos reddat gratos
Deo suis precibus
Et magnis virtutibus.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Subditorum voluntates
latentes videbat
Et orationibus
instanter vacabat.

2. Fuit in opere justus,
In judicio providus,
Animo pacificus,
Corde humilissimus.

3. Erat enim se defendentibus
Obstinatis asper et rigidus,
Peccatores arguens,
Afflictis compatiens.

Responsoria.

1. Cum Stephanus venire
diem mortis sentiit,
Dominum diligere
fratribus edocuit,
Paupertatem eremi
Tenere in omnibus
Cum regulae moribus
Atque jussionibus;

V. Quia Deum provisorem
fratribus constituit,
Ipsis ut nihil deesset,
percipere voluit.

2. Aegrotantem Stephanum
fratres adiverunt
Et lacrimabiliter
eidem dixerunt:
Victum satis habuimus,
Quam diu tecum fuimus,
Nunc nos pauperes deseris
Et ab hac vita raperis
In coelo locandus;

V. Quibus dixit Stephanus
In fide firmissimus:
Dei si fueritis
Praecepta servantes,
Bonis semper eritis
Cunctis abundantes.

3. Sancti viri obitus
Est infanti cognitus,
Cum per scalam lucidam
Angelos ad animam

Stephani gratissimam
Ducendam ad gloriam
Venire conspexit
Et matri detexit.
Hujus sequi vestigia
Det, qui gubernat omnia,
Cujus fulti praesidiis
Fruamur coeli gaudiis.
V. Jesum, Mariae filium,
Nobis reddat propitium
Confessor Christi Stephanus,
Eremita sanctissimus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Fuit exsul spontaneus
Anachoreta Stephanus,
Subditis piissimus.
2. Ad exemplum fidelium
Deus praefecit Stephanum
In caritate fervidum
Et operibus lucidum.
3. Aegris dantem sanitatem,
Compeditis libertatem
Et vitae substantiam,
Reis prece veniam.
4. Victus necessaria
ita dispensabat,
Quod fertili tempore
parum superabat
Et sterili fratribus
nil deficiebat,
Sed utroque tempore
bonis abundabat.
5. Tenuit in omnibus
vir Dei mensuram,
In Deum projiciens
totam suam curam,
Cui pascit quotidie
suam creaturam,
Quam suo servitio
conspicit mansuram.

Ad Benedictus.

A. O electum vas honoris,
Felix cultor eremi,
Pater pie Grandimontis,
Roga Deum saeculi,
Ut purgatos a peccatis
Suis completis mandatis
In coelesti solio
Muneret nos gaudio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O consolator pauperum,
Stephane, tuis precibus
Auge virtutum numerum
In nobis te precantibus,
Et ereptos
nos mortis casibus
Gaudere fac
coelorum sedibus,
Ubi regnas
cum sanctis omnibus.

Per Octavam.

Ad Benedictus.

A. Sancte Dei Stephane,
athleta fidelis,
Roga Dei filium
pro nobis in caelis,
Ut nocere nequeat
nobis suis telis
Is, qui bellans cecidit
ictu Michaelis.

Ad Magnificat.

A. O Stephane, honestatis
Vir et magnae sanctitatis,
Qui das lapsis relevamen
Et infirmis medicamen,
Tu pro nobis intercede,
Ut coelesti nos mercede
Ditet Deus cum beatis
Regno suae claritatis.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 14. — In 1. Noct. R 3, 13 Regno gaudere. — In 2. Noct. R 1, 2 desertum. — R 1, 6 sqq. In terram desertam . . . insolitam . . . assuetam. — R 2, 6 amborum egestate. — In 3. Noct. R 2, 9 In fehlt. — In Laud. A 1, 3 Subdictis.

91. De sancto Sulino.

In 1. Vesperis.

R. Non onus est sed honor
summi vir honorus honoris,
Sic inhonorus homo
non honor est sed onus;
Hic et honoris onus
onerisque recepit honorem,
V. Nunc in honore manens
nescit honoris onus.

Prosa.

Hunc Gimmarus evocavit
De mundi ludibrio,
Evocatum educavit
Diligenti studio,
Consecratum commendavit
Sancta conversatio,
Hunc virtutum declaravit
Frequens exhibitio.
Ejus pater rex donavit
Terram monasterio,
Quam sequendo peragravit
Gravatus pro filio.
Frater ejus, dum regnavit
Sulini consilio,
Regnum bene gubernavit
Et ejus auxilio.
Sed Sulinus exsulavit,
De cujus exsilio
Gratulanter exsultavit
Aletensis regio,
Redonensem decoravit
Ejus depositio.

Ad Magnificat.

A. Vocibus almisonis
et cordibus ad bona pronis
Exsultet Redonis,
Urbs bona, plena bonis.
Tanti laetare
patris festum celebrare,
Nec dedignare
carmina mille dare.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christo concinite,
Christum laudare venite,
Qui dedit eremitae
Sulino gaudia vitae.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Sulinus regum
claro de sanguine clarus,
Moribus et vita
clarior ipse fuit.
2. Colludens paribus
purus puer ut puerorum
Venia colludit,
desinit esse puer.
3. Nam puer ille senis
mandata senemque secutus
Deseruit pueros
et puerile forum.

Responsoria.

1. De patre rege satus,
regis nutritus in aula,
Regales epulas
regius ille puer
Pro Christo nihili
pendens Christumque secutus
Deseruit patriam
deseruitque patrem,
V. De summo factus
humilis, de divite pauper.
2. Hunc periisse ratus
subito multis comitatus
Rex pater iratus
cingitur ense latus,
Festinans properat,
ut eum per devia quaerat,
V. Qui non, ut sperat,
inveniendus erat.

3. Rex per hoc consilium
Quaesito sic filio
Tandem vidit filium,
Quem Dei consilio
Abbas sanctus clericum
Fecerat de laico;
Amans quippe laicum
Plus gaudet de clerico.
V. Rex videns puerulum
Gaudet de miraculo
Et plus hoc miraculum
Gaudet de puerulo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Rex pater abbati
dat terram pro prece nati,
Per quem sectatus
fuit abbatem galeatus.

2. At puer insignis
psalmis psallebat et hymnis
Ordine condignis,
ut divinus docet ignis.

3. Naturae dotes
animi virtute maritans
Praeditus ingenio,
corpore pulcher erat.

Responsoria.

1. Patris post obitus
Jacob est ad sceptra petitus,
His insignitus
Est patris honore potitus,
V. Anglorum gentem
rexit sanctusque regentem
Frater ad ingentem
formavit ad inclita mentem.

2. Rex populum, regem
populi Sulinus habebat,
Et regi frater
regem regnare docebat,
V. Sulinus populum,
clerum regemque regebat.

3. Regis uxor viduata
In Sulinum inflammatur
Et in eum inflammata
Ratione viduatur,
Patri prius copulata
Fratri quaerit maritari,
Ut sic male maritata
Male possit copulari,
V. Quod dum sanctus exsecratur,
Dolet uxor refutata,
Et quo magis refutatur,
Magis ardet exsecrata.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Angelus edocuit
fratres, in honore Mariae
Virginis ecclesiam
confabricare novam.

2. Signavere locum
rutilans pendensque columna
Aurea de coelo,
grandis et albus aper.

3. Sic Dominus Domini
matrem docuit venerari,
Quam jubet in terris
coeli dominam celebrari.

Responsoria.

1. Non expleto crimine
Furit ferox femina
Et de more feminae
Pronior ad crimina
Fratres de coenobio
Trahit ad martyrium,
V. Ut fratrum martyrio
Destruat coenobium.

2. Fugit sanctus sanae mentis
Non amentem sed amentis
Amicam nequitiae
Et exponit se tormentis,
Navem mari, vitam ventis,
Cuncta Dei gratiae,
V. Fratres linquens in lamentis
Ratis vectus armamentis
Fugit fines Angliae.

3. Sanctus Samson baptizanti
Chrisma vetat, sed vetanti
Dum clarescit tanto tanti
Sancta sancto vita sancti,
Currit plorans et implorat,
Ut baptizet et, dum plorat,
Sanctus cedit imploranti;
V. O mens una sacerdotum,
Non cor discors sed devotum,
Idem velle, idem votum,
Quod vult ille, vult hic totum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Virum lauda dignum laude
Et laudando virum plaude,
Redonensis civitas,
Digna virum cole cura,
Cujus tibi sepultura
Honor est et dignitas.
2. Jubilemus Domino,
Regi sine termino,
Ut sic in laetitia
Cum Sulino vivere
Possimus et psallere
In coelesti gloria.
3. Sulinus egregie
Vigilavit sobrius,
Ut vivendo sobrie
Regnaret egregius,
Ejus nostra merito
Condonentur debita,
Sua quem pro debito
Nunc coronant merita.
4. Benedixit Dominus
Confessorem Sulinum,
Et confessor Sulinus
Benedixit Dominum,
Hic donando gratiam
Spem promisit veniae,
Hic invenit veniam
Obsequendo gratiae.
5. Laude frequenti,
Consona menti
Lingua manusque
Carmina dignis
Concrepet hymnis,
Quo valet usque,
Ad patris hujus,
Debita cujus
Festa coluntur,
Cedit honorem,
Si per amorem
Laeta canuntur.

Ad Benedictus.

A. Servos nos sequi Dominum
Sulinus abbas docuit
Et terram cordis hominum
Aratro verbi coluit,
Semen serens Davidicum
Messem fecit, quam voluit.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O Suline, pater, ave,
Exaudi nos, nobis fave,
Educ nos de mundi nave
Ad quietis litora,
Ubi salus sine salo,
Ubi malus sine malo,
Nec est palus nec in palo
Religatur anchora.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — In 1. Vesp. Pros. 12 natus pro filio. — In 1. Noct. R 3, 4 Qui. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 2 nos ergänzt.

92. De sancto Syreneo.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Gaude, Sion,
ornata lumine,
Quam decorat
virtutum culmine
Syreneus,
qui fuso sanguine
Triumphavit
pro Christi nomine.

Ad Magnificat.

A. O lampas ecclesiae,
Gemma puritatis,
Speculum munditiae,
Cella sanctitatis,
Linea justitiae,
Exemplar virtutis,
Adstanti familiae
Fer opem salutis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Jubilemus voto pari
Christo, vero salutari,
Per quem gaudet sublimari
Syreneus hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus, qui non abiit
in malorum consilio
Nec cathedram apetiit
pestis infectam vitio.
2. Quare fremuerunt populi,
quos subsannat Deus,
Quorum rumpit vincula
martyr Syreneus.
3. Domine, qui martyris
mercedem multiplicas,
Fac nos coelum scandere,
mansiones coelicas.

Responsoria.

1. Novae stellae radium
oriens eduxit,
Quam super candelabrum
Christus jam produxit
Et sublato modio
coelitus illuxit,
V. Ad palmam victoriae
Christus suum hodie
Militem produxit.
2. Christi fornax corda mundans
et expurgans vitia
Syrenei cor purgavit
a mundi spurcitia
Et purgatum consecravit
influente gratia.
V. Christi veste tegitur
accinctus potentia
Et relicto pallio
fugit ab Aegyptia.
3. Cultor agri Domini
vulpes expellebat
Nec in Christi vineam
transire sinebat,
Quos pestis haeretica
miseros tenebat,
V. Ignitum eloquium
Et fidei gladium
Sanctus evehebat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Cum invocat, exauditur
per te, Jesu bone,
Martyr, qui te non negavit
mortis in agone.
2. Verba sancti percipit
Christus et exaudit,
Qui justa petentibus
aures nunquam claudit.
3. Domine, Domine,
tu mirabilem
Fecisti hodie
parvum et humilem.

Responsoria.

1. O martyr eximie,
decus speciale,
Quem ornat justitiae
superhumerale,
Fac nos [tecum] scandere
regnum aeternale,
V. Protege subsidiis,
Quod reples miseriis
Corpus hoc mortale.

2. Hortum colens vir beatus
insitum arboribus,
Quem nec hiems neque gelu
spoliabat fructibus,
Sibi victum acquirebat
propriis laboribus.
V. Intus ferens Christi crucem,
Sequebatur pium ducem
Paupertatis gressibus.

3. Impudica mulier
dum [se] Syrenei
Objicit adspectibus,
se non credit ei
Sanctus, sed hanc repulit
zelo verbi Dei.
V. Novum Joseph exhibet
illi vir insignis,
Quem in igne positum
non exurit ignis.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Confidit in Domino,
cui se totum dedit,
Nec minis nec gladio
sed nec morti cedit.

2. Domine, qui habitas,
quo mors non ascendit,
Fac nos illic scandere,
quo martyr ascendit.

3. In virtute Domini
sanctus gloriatur
Atque desiderio
suo non fraudatur.

Responsoria.

1. Cultus fide,
fulgens eloquio,
Sic Trajano
respondit impio:
Colo Christum,
alium nescio.
V. Praeses iram concipit
Et punire praecipit
Virum Dei gladio.

2. Inclinato capite
ictum ferientis
Cupit vir cum gaudio
et invictae mentis,
Sed murmur non resonat
aut vox renitentis.
V. Cursu felicissimae
vitae consummato
In sinu recipitur
Abrahae beato.

3. Salve, miles summi regis
et cohaeres gloriae,
In hac valle lacrimarum,
mortis et miseriae
Nos tuere tua prece
certantes in acie.
V. Jesu bone,
per sancti merita
Nos a trina
morte resuscita.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus regnavit,
qui suum famulum
Exaltat coelitus
nunc et in saeculum.

2. Jubilate summo regi,
Cujus jugo, cujus legi
Subdi martyr voluit.

3. Deus, Deus meus,
Te solum sitivit
Martyr Syreneus,
Qui dolum nescivit.

4. Christum benedicere
Syreneus meruit,
Victor inimici.

5. Laudemus Dominum,
quem laudat in caelis
Miles fortissimus
et testis fidelis.

Ad Benedictus.

A. Glorificet Dominum
curia coelestis,
Quam Christi veridicus
Syreneus testis
Ingressus admixtus est
angelicis festis
Et dotatur munere
immortalis vestis.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O lux vera, Jesu bone,
Syrenei precibus
Ac ipsius passionem
Devote colentibus
Adsis, famem, mortem, pestem
ab eorum finibus
Pellas, pacem, castitatem
horum serves mentibus.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 14. — In 1. Noct. **A** 1, 1 Beatus vir qui. — **A** 3, 4 coelitus. — **R** 3, 4 transire subiebat. — **R** 3, 9 sanctus cunctebat. — In 2. Noct. **A** 1, 1 exaudiatur. — **A** 2, 1 Verba mea sancti percipit. — **A** 2, 2 exaudivit. — **A** 2, 3 Qui juxta. — **R** 1, 5 tecum ergänzt. — **R** 3, 2 Dum Syreneo. — **R** 3, 8 Illi visi. — **R** 3, 10 non esurit. — In 3. Noct. **R** 2, 4 Et fehlt. — In Laud. ad Bened. **A**, 3 Quam ergänzt. — Hiezu der Hymnus: Plaudat chorus fidelium, Anal. XII, 236.

93. De sancto Taurino.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Festivas laudes
devota mente canentes,
Inclita Taurini
celebremus festa beati,
Obtineat meritis
qui gaudia coelica nobis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regi perpetuo
jubilemus corde benigno,
Cui reddit jubilum
Taurinus rite supernum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ut lumen fidei
Christus committeret orbi,
Instituit veros
veraci jure ministros.

2. De numero quorum
Taurinum Roma beatum
Edidit ac clarum
praeclari dogmatis ortum.

3. Et quae sanguineos
gaudebat habere colonos,
Tamquam spina rosam
mundo dedit, ecce, lucernam.

4. Nam genitor pravus,
Tarquinus nomine dictus,
Christicolas gladiis
semper lacerabat iniquis.

5. Sed genitrix purum
servans Euticia votum
Obsequiis Domini
parebat corde fideli.

6. Utque foret prolem
Christo paritura fidelem
Jungebat precibus
confertos munere fructus.

Responsoria.

1. Ecce dies praesens,
   Taurini laude refulgens,
   Invitat populos,
   pietatis amore venustos
   Ad specimen tanti
   per signa micantia festi;
V. Exsultat Christo aula poli
   dans munia laudis,
   Gaudet et in terris
   populorum turba fidelis.
2. Quam felix somnus,
   coelesti luce corruscans,
   virga dedit tactum
   fecundo flore politum,
   Sic mater tumuit,
   quae tactus munera fudit.
V. Virga est Taurinus,
   divino fonte rigatus,
   Lilia castus amor,
   quem flammat flaminis ardor.
3. Tunc erat insignis
   Clemens in culmine sedis,
   Dignus apostolica
   signis radiantibus aula,
   Sanctum sanctificis
   puerum qui tinxit in undis,
V. Doctrinis firmans
   justis et moribus aptans,
   Instruxit verum
   Domini sub lege ministrum.
4. Summe Deus, tibi laus
   semper sit, summa potestas,
   Taurinus per quem
   veri documenta capescens
   Sicut sol coelo
   sic splenduit ore venusto,
V. Prudens, pacificus,
   verbis vultuque serenus,
   Egregius meritis,
   omni pietate salubris.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Gallia pomposis
   tunc sublimata triumphis
   Semper vana diis
   solvebat vota caducis.
2. In partes cujus
   graditur Dionysius almus,
   Taurinus cum quo
   fulgescens divite verbo.
3. Quem, cernens aptum
   divini juris ad usum,
   praesulis officio
   mox sublimavit honesto.
4. Admonet, hortatur,
   tandem sic talia fatur:
   Ebroicos populos
   tibi nunc committo regendos.
5. Jam fortis miles
   gentes domitare feroces
   Festinat verbis,
   metuens non dicta tyranni.
6. Signifer eximius,
   fidei fundamine cinctus,
   Intrans Ebroicas
   verbi diffudit habenas.

Responsoria.

1. Ad vitam revocans
   miseram de morte puellam
   Immites turbas
   verbis domat atque reformat
   Ecclesiasque locans
   obscoenas destruit aras.
V. Spiritibus vanis
   Christi virtute fugatis,
   Innovat antiquas
   novitatis honore tenebras.
2. Dans responsa suis
   daemon custodibus inquit:
   Taurinus diris
   mea stringit colla catenis,
   Nulla mihi virtus
   superest, non ulla potestas.
V. Jam, miseri, cessate meis
   insistere curis,
   Captivus teneor,
   quia vos patriamque relinquo.
3. Licinius praeses
   nimia dum fluctuat ira,
   Taurinum jubet inquiri
   captumque teneri;

Quaesitus capitur,
trahitur premiturque flagellis,
V. Sed mens fida Deo,
nullo turbata periclo,
Respuit hostilem
forti virtute furorem.

4. Dum faribunda manus
pulchros extensa per artus
Ictibus instaret,
Taurinus talia supplex
Orabat: misere seni
jam, Christe, roganti.
V. Auditur vox digna sibi,
satis apta saluti:
Ne metuas, quia sum
dulci solamine tecum.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Ultio coelestis
mox est immissa tyranni,
Arentesque manus
vacuavit pristina virtus.

Responsoria.

1. Vincuntur poenae,
franguntur praesidis irae,
Fit gemitus cari
passim pro funere nati
Et pater ingentem
retinet sub corde dolorem;
V. Anxia tunc mater
pia pectora fletibus implet
Taurinumque suis
poscit succurrere votis.

2. Ad coelum tendens oculos
pietate decoros
Fudit clamorem
devoto corde fidelem:
Hic tua sit virtus,
Deus, es qui perpete verus;
V. Ut credat populus,
surgat puer iste Marinus
Percipiatque fidem
divino fonte perennem.

3. Inclita tunc veris
firmantur gaudia signis,
Exanimis vitam,
lavacri plebs accipit undam,
Augeturque pius
credentum examine fructus.
V. Denique Paschasius,
simili sub funere pressus,
Sensit adesse suam
Taurini munere vitam.

4. Postquam magnificus
Domini Taurinus amicus
Missarum dignis
egit solemnia votis,
Blanda piae vocis
donans solamina plebi,
Reddidit angelicis
animam cum pace catervis,
V. Scandens ad patriam
felici mente supernam
Percipiensque piam
digna mercede coronam.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. O felix tellus,
quae tam venerabile corpus
Ad mundi specimen
tenuit populique salutem.

2. Ipsius ad sanctum
clarescunt rura sepulchrum
Et capiunt firmam
languentum membra medelam.

3. Lumina praebentur
caecis, auditio surdis,
Redditur et propriae
mutis perfectio linguae.

4. Sit Domini sanctum
nomen semper benedictum,
Cujus Taurinum
virtus benedixit in aevum.

5. Laudent coelestes
Christum sine fine phalanges,
Cum quibus exsultat
Taurinus laude superna.

Ad Benedictus.

A. Gemma sacerdotum,
norma Taurine piorum,
Porrige subsidium
nobis poscentibus almum
Obtentuque pio
fac nos super astra colonos.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O decus eximium,
votis, Taurine, precantum
Auxiliare libens
scelerum discrimina pellens,
Sterne malignantes
armis coelestibus hostes
Et nobis pacem
precibus largire perennem.

Antiph. ms. S. Vandregisili saec. 12. Cod. Parisin. 10509. A. — Brev. ms. Fiscannense saec. 12. Cod. Rotomagen. 244. B. — Brev. ms. Fiscannense saec. 13. Cod. Rotomagen. 245. C. — Brev. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagen. 205. D. — Antiph. ms. Fiscannense saec. 14. Cod. Rotomagen. 251. E. — Brev. ms. Ebroicense saec. 14. Cod. Parisin. Nouv. Acq. 388. F. — Brev. Ms. Ebroicense saec. 15. Cod. Ebroicen. 12. G.

Die beiden letzten Handschriften bieten das Officium in nichtmonastischer Form, was in unserem Falle so viel heifst als unvollständig. — In 1. Noct. A, 2 3 ad clarum F. — A 2, 1 Quanta felix cominus F. — R 2, 3 dedit tantum F. — In Laud. Ad Bened. A, 3 Porrigit A.

94. De ss. Tiberio, Modesto et Florentio.

In 1. Vesperis

Ad Magnificat.

A. Agathensis
exsulta regio
Venerandi
virtute bravii,
Spiritali
laetare gaudio
Sacrosancta
morte Tiberii,
Quem [benigna]
Christi dignatio
Coronavit
digno martyrio
Jam securum
de bono praemii.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Christum natum salvatorem
Sonet vox fidelium,
Qui revexit ad decorem
Martyrem Tiberium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ex illustri
natus prosapia,
Sublimatus
opum praestantia,
Morum tamen
luce Tiberius
Genus vicit
martyr eximius.

2. Intra metas
consistens parvuli
Blandimenta
contempsit saeculi
Et amplexans
Dei scientiam
Ad baptismi
pervenit gratiam.

3. Tribunali
puer expositus,
Cum audiret
minas interitus,

Cur, o Caesar,
exclamans desipis
. . . .
. . . .

Responsoria.

1. Blandiente
patre Tiberio
Sonant plausus
et cantus musici,
Sed fidelis
athletae ratio
Non est mota
cantu multiplici,
Sed nec patri
cedit nec judici
Saniori
fretus consilio.
V. Regnum terrenum
et opes reputat quasi caenum.

2. Orans martyr
intra cubiculum
Miro fulget
decore luminis,
Quod ut pater
novit miraculum,
Numen ratus
gentilis nominis,
Mox subinstrans
interna liminis
Angelorum
videt oraculum;
V. Lucem fulgoris
dulcor comitatur odoris.

3. Dum rimatur
dotes aethereas,
Quas gentili
non licet cernere,
Oculorum lumen
infelix Heleas
Se caecatum
gemit amittere,
Sed Jupiter
quas nequit reddere,
Reddit martyr
videndi lineas;
V. Subvenit ingrato
patri data gratia nato.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Aes conflatum
atque sculptilia
Non sunt dii
sed sunt daemonia,
Quibus rerum
factor offenditur,
Et tormentum
mortis acquiritur.

2. Princeps irae
furore rabidus,
Insultantem
mactare cupidus,
Fustes ferri
jubens in medium
Sanctum caedi
fecit Tiberium.

3. Post exactum
rigorem fustium
Latomorum
saevit exitium,
Has pro Christo
martyr injurias
Sponte ferens
impendit gratias.

Responsoria.

1. Puer coeli
ducente nuntio
Transmigravit
Modesto comite
Avis miro
pastus subsidio,
Ab Arauri
non longe gurgite
Umbra cedri
virentis hospitae
Pro solemni
fuit hospitio.
V. Eruit hic multos
vitiis et morte sepultos.

2. Accersitus
martyr Tiberius
Romam venit
cum regis nuntio,

Ubi regis
ejusdem filius
Torquebatur
gravi daemonio,
Quod juvenis
sola praesentia
Effugavit
per Dei filium.
V. Data est spes juveni
curata peste veneni.

3. Rex non valens
pondo peccuniae
Inclinare
sanctum numinibus,
Jam effectus
ingratus gratiae,
Cruciandum
dedit tortoribus.
V. Tunc adstrictum
ferri ponderibus
Cum Modesto
tradunt carceribus.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dum saevirent
tortorum brachia,
Aruerunt
Dei potentia,
Sed et judex
justo judicio
Gemit manus
dolore nimio.

2. Rex affectus
dolore dexterae
Magum [sibi]
jubet accedere,
Qui per artem
agendo perperam
Fecit magis
arere dexteram.

3. Martyr artis
perversae nescius
Supplex orat,
ut Dei filius
Sanitatem
regi restituat,
Atque statim
id ipsum impetrat

Responsoria.

1. In catasta
sacris martyribus
Cum beata
tensis Florentia
Terrae motu
prostratis pluribus
Rex confusus
redit ad propria,
Viri sancti
virtute spiritus
Reportantur
ad locum pristinum,
Ubi vitae
sortiti terminum
Et ad lucis
translati Dominum
Coronantur
honore coelitus,
V. Merces sanctorum
Deus est amator eorum.

2. O victorum
invicta caritas,
O Tiberi,
martyr mirifice,
Cujus mundum
subegit pietas
Et cultores
sortis phantasticae,
Audi preces
plebis catholicae,
Posce Christum,
ut ejus bonitus
Reddat nobis
virtutes perditas
Et splendorem
lucis deificae;
V. Digneris fieri
nobis pius, alme Tiberi.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Indutus fortitudine
Sanctus martyr Tiberius
Mundum subegit sanguine,
Quem Caesar fudit impius,
Viventis Dei nescius,
Deceptus deorum numine.

2. Jubilet in laetitia
Totius vox ecclesiae,
Sanctorum patrocinia
Commendando memoriae,
Qui cum palma victoriae
Coeli tenent fastigia.

3. Quem sitiebat anima,
Quaesivit carne Dominum,
Flagra ferens asperrima
Venit ad patrem luminum
Post hujus vitae terminum
Regna tenens altissima.

4. Qui tres inclusus eruit
De fornacis incendio
Suos athletas voluit
Sublimare martyrio,
Nam ipsis sacra passio
Portas lucis aperuit.

5. Reges et omnes populi,
Senes cum junioribus,
Laudate regem saeculi,
Qui regnum suis testibus
Firmavit in coelestibus,
Quod nulli tollunt aemuli.

Ad Benedictus.

A. Ad sepulchrum
patroni nobilis
Larga virtus
Christi exuberat,
Ibi claudo
pes datur agilis,
Lingua muti
se sponte reserat,
Hic colorem
leprosus alterat,
Ad videndum
fit caecus habilis,
In aeternum
Deus laudabilis
Benedictus,
qui cuncta prosperat.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

A. O Modeste,
cujus modestia
Dirum mundi
calcavit principem,
Christi regis
ferens insignia
Ventilasti
superbum judicem,
Audi preces
tuorum supplicum,
Ut adepta
culparum venia
Consequamur
lucis solatia,
Regnum pacis
et stolam duplicem.

Proprium Agathense imp. Biterris 1616. — In 1. Noct. A 3 fehlt eine Zeile. — R 3, 5 Zwei Silben zu viel. — In 2. Noct. A 1, 2 et sculptilia. — R 2, 14 curata mala peste genii. — R 3, 6 peringratus. — In 3. Noct. A 3, 8 Atque id ipsum statim. — R 1, 9 At viri sancti. — R 1, 12 locum Arauri pristinum. — R 1, 13 Ubi sunt vitae. — Hymnen hiezu: in Vesp.: Claro Deus praeconio; in Noct.: Nocturno Christo cantica; in Laud.: Aurora coeli praevia.

95. De sancto Trophimo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Galliarum principatus
Arelati est collatus
Ob honorem et ornatus
Trophimi apostolatus,
Quem a Christo sublimatus
Vir promeruit beatus,
Cujus precibus placatus

Christus nobis propitiatus
Deleat nostros reatus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem regum Jesum Christum adoremus Dominum,
Populis qui Galliarum primum sanctum Trophimum
Praesulem sibique dignum direxit apostolum.

In 1. Nocturno.

Responsoria.

1. Post gloriosum
salvatoris nostri
corporeum
ad coelum ascensum
Ab ipsis
Trophimus apostolis
evangelica
ad praedicandum documenta
elegi meruit beatissimus;
V. Quia sacrae fidei idoneus,
prius additus est rudimenta
ac Domini evangelii
praedicare sacramenta.

2. Vir prudens ingenii
Clientum apostoli
Pauli pii didascoli
Ad posse studebat sibi
Nulli secundus fieri;
V. Semper equidem Trophimus
Bonus et spiritalibus
Intentus erat actibus.

3. Praevidens doctor gentium
Cunctorum prudentissimum
Discipulorum Trophimum,
Praeconis ad officium
Secum sumpsit in socium;
V. Apostolus dum cerneret
Virtute virum crescere,
Deliberat extollere
Hunc altiore culmine.

In 2. Nocturno.

Responsoria.

1. Cum esset Pauli socius,
Gravissimis languoribus
Coepit urgeri Trophimus
Destituique viribus;
V. Plus de magistri obsequiis
Moeret ad tempus perditis,
Quam de salute corporis.

2. Paulus enim ac Trophimus
Magister ac discipulus,
Certant piis affectibus,
Gemitibus ac fletibus;
V. Unus, quod se discipulus
Non potest sequi pedibus,
Alter, quod in doloribus
Remanet ac languoribus.

3. O quantum doctor gentium
A se tristatur socium
Dilectum sibi Trophimum,
Prae ceteris carissimum,
Per vim divelli febrium;
V. Paulus enim cum febribus
Commendat hunc hominibus,
Qui sunt Mileti, omnibus
In Christum jam credentibus.

In 3. Nocturno.

Responsoria.

1. Parvo peracto tempore
Magister absens corpore
Pro maximo solamine
Salutat hunc ex nomine,
V. Ne qua forte moestitia
Se Trophimus afficiat,
Per apicum notitiam
Suam intimat gratiam.

2. Trophimus ut convaluit,
Magistro, sicut decuit,
Quo rumor illum prodiit,
Illuc se praesens obtulit,
V. Tellure, ponto discurrit,
Romae docentem invenit.

3. Perfectum Christo famulum
Petrus et Paulus Trophimum
Perficiunt in cathedra
Pontificali gratia,
Quem dirigunt ad Gallias
Et nationes Barbaras,
Qui fidem Christi praedicet
Ecclesiamque fabricet;
V. Primum quidem Arelato
Praedicavit populo,
Hinc ad plures suos gentes
Dirigit discipulos.

Ad Benedictus.

A. Apostolorum principis
Perfectum ex discipulis,
Directum ab apostolis
Accepto jure praesulis
Apostolum in Galliis,
Nunc Trophimum assiduis
Veneremur obsequiis,
Ut ejus nos suffragiis
Ab omnibus contagiis
Christus mundos cum angelis
Aeternis jungat gaudiis.

Brev. Grassense imp. s. l. et a. (1528). — In 1. Vesp. ad Magn. A, 1 Gallicarum. — In 1. Noct. R 1, 9 aditus. — R 1, 10 ad evangelii. — In 2. Noct. R 3, 2 Ad se tristantur. — In 3. Noct. R 2, 5 pontoque.

96. De sancto Turiano.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Exsultet Sion inclita
Pro filiorum gloria,
Quorum gaudet perpetuo
Turianus consortio,
Piis occurrat precibus
Sua festa colentibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Christum regem,
Aeternum pontificem,
Cui Turianus placitum
Libavit sacrificium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ecclesiae murus
Christo moderante futurus,
Gente Britannorum
Turianus suscipit ortum.
2. Hic puer ex utero
succensus amore superno,
Sponte reliquit opes
et quos habuit genitores.
3. Plura philosophico
de fonte bibens opulento,
Musica quem monstrat,
nec cantum nosse recusat.
4. Grammatica doctum,
praedulci voce melodum
Praesul Dolensis
sibi foedere nectit amoris.
5. Egregium juvenem
morum probitate cluentem
Omnimodis decorat
studiis coelestibus ornat.
6. In cunctis humilem
placido sub pectore mitem
Gratia coelestis
facit elucescere signis.

Responsoria.

1. Praedo furens plures
incendit praesulis aedes,
Sed veniam meruit
cum facti poenituisset,
V. Damna ferens illi
terretur coelitus hostis.
2. Orat vir sanctus,
reus in se ne moriatur,
Impetrat et spatium
vitae melioris ad usum;

V. O pietas justi
bona retribuens inimicis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Christi magnificum
praesul Dolensis amicum
Ordinibus decorat,
coelesti dogmate format.
2. Adspirante Deo,
pariter poscente popello
Laude sibi dignum
succedere fecit alumnum.
3. Pontificale decus
merito virtutis adeptus
Coepit apostolicis
passim clarescere signis.
4. Ad verbum fidei
curantur coelitus aegri,
Auditus surdis
redit et lux pristina caecis.
5. Antistes orans
revocat de morte puellam,
Reddit et attonitum
Christo praeconia vulgus.
6. Pontificis cineres
exstingunt coelitus ignes,
Corpus et assumpti
radiat per signa patroni.

Responsoria.

1. Dulcis amice Dei,
patuit cui janua coeli,
Exorans Christum
nobis aperi paradisum,
V. Quem contemplaris,
cujus vultu satiaris.
2. Speciali visione
insignitus pontifex,
Arcam vidit testamenti
deferri ab angelis,
Quia erat arca legis
templum sancti spiritus,
V. Adhuc manens carne mundo,
sed in coelis animo.
3. Sancte Dei, precibus
nostros dissolve reatus,
Qui plerumque reis
veniam pius obtinuisti,
V. Erige labentes,
confirma deficientes.
4. O quam magnifice
coelum petis, o Turiane,
Ad coenam regis
tamquam conviva fidelis
Invitatus ades,
resonant coelestia laudes,
V. Ad deitatis opes
post hujus lucis agones.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

1. Coelica cum sanctis
depromens cantica laudis
Collaudat sanctus
Dominum Sabaoth Turianus.

Responsoria.

1. Pontificale decus
linquens humilis Turianus
Sub patre Leufredo
monachatur in ordine sacro,
V. Magnificus praesul
pro Christo pauper et exsul.
2. Praepositus sceptrum
Michael retinens animarum
Pontificis sacra
residens apparuit ulna,
V. Angelicum signando virum
mundo crucifixum.
3. O senator paradisi,
coeli lampas aurea,
Surge, pater, offer Deo
laudum sacrificia,
Quae pro tuae sanctitatis
reddimus memoria;
V. Serva, sancte, gregem
tibi laudum vota ferentem.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctus primaevo
semper Turianus ab aevo
Actibus et verbis
testis fuit omnipotentis.

2. Hymnos laetitiae
persolvens nocte dieque,
Cantat cum Seraphim
ter sanctus nunc trinitati.

3. Excubiis crebro
detentus amore superno,
Coeli deliciis
felix exsultat opimis.

4. Praesulibus sanctis,
qui dant praeconia laudis,
Adjunctus, merito
gaudet benedicere Christo.

5. Laudant ecclesiae
sanctorum te sine fine,
Rex Deus, in sanctis
qui mira potens operaris.

Ad Benedictus.

A. Ave, praesul, Dei vultum
contemplans cum angelis,
Quem ex parte tectus carne
meruisti cernere,
Funde preces apud ipsum
pro nobis assidue.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pater Turiane,
dulcis in memoria,
Sed cum Christo jam perenni
dulcior in gloria,
Quibus ipse jucundaris
inter coeli vernulas,
Fac, ut ad coelestis agni
admittamur epulas.

Brev. ms. Pratense saec. 14. Cod. Parisin. 13239. — In 1. Noct. A 3, 3 Musica quam. — R 1 und 2 prosaisch. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 1 fehlt eine Silbe, weil entlehnt aus dem Officium Wingaloei.

97. De sancto Turiano.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Laudes altisonas
psallat Dolus omnipotenti
Et chorus antiphonas
sancto super astra manenti
Turiano.

2. Voci concordi
si vox sit consona cordi,
Exaudit sanctus
vertens in [gaudia] planctus
Turianus.

3. O Dole, ne doleas,
amplectere gaudia, gaude,
Custos, ne pereas,
sit plenus perpete laude
Turianus.

4. Felix namque Dolus,
meruit qui reddere solus
Pontificum florem
reddentem thuris odorem,
Turianum.

5. Psallat multimodis
nobili cum carminis odis
Et sine labe doli
regia sacra Doli
Turiano.

R. Pastor, ave, Turiane,
Lingua tua mel suave
Vocem audientibus,
O confessor, morum messor,
Apud Deum intercessor
Sis pro nobis omnibus.

V. Dole, gaude et applaude,
Turianus plenus laude
Te picturat floribus.

Ad Magnificat.

A. Pastor Doli,
latebra pauperum,
Expers doli,
nectar mirificum,
O signifer
in aula superum.
Et lucifer
coetu pontificum
Deum ora,
ut memor miserum
Adsit hora
mortis viaticum,
Turiane.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus creatorem
Septiformis gratiae,
Qui coronat confessorem
Turianum hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Vir beatus meditatus
Cuncta facit prospere,
Sublimatus, coronatus
Vivit super sidera
Turianus.
2. Constitutus sancto monte
Indoctos edocuit,
Impollutus carnem sponte
Verus pauper domuit
Turianus.
3. Soporatus obdormivit
In bonis operibus,
Sic fundatus acquisivit
Vitam cum viventibus
Turianus.

Responsoria.

1. Hic sanctus ovium
Pastor Dolensium
Fuit, ut legitur,
Qui de Britannia,
Veneti patria,
Clara prosapia
Ortus dignoscitur;

V. Ut sol prae ceteris
Fulgore pueris
Dolis ostenditur.

2. Hic cum esset parvulus,
Turianus aemulus
Verbi Dei aderat,
Relictis parentibus
Et eorum opibus
Dolum ire properat,

V. Ubi custos ovium
Puerosque civium
Operibus superat.

3. Vox electa, vox dilecta
Turiano floruit,
Quae jocosa, saporosa
Armagilo placuit,
Qui psallentem innocentem
Viam morum docuit;

V. Qui prius modicus,
Post haec magnificus,
Puer angelicus
Cunctis apparuit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Deo sacrificium
Obtulit justitiae,
Non quaerens mendacium,
Sed verum quotidie;
In conspectu gentium,
Confessorum omnium
Apparens vas gratiae
Turianus.
2. Ex ejus ore veritas
Cunctis diebus defluit,
Nec reperiri vanitas
In ejus corde potuit,
Sed virginalis castitas,
Praecordialis caritas
In sancto semper floruit
Turiano.
3. Sanctum super opera
Manuum fructifera
Dominus constituit,
Qui lucrum in aetherea
Sumens super sidera,
Ut in terris meruit,
Turianus.

Responsoria.

1. Pater respicit filium,
Pastor ovis officium
Sibi servientis,
Confert ei dominium,
Regendi pontificium
Vitae statuentis;
Adsecutus fastigium
In ore placet civium
Thonique gaudentis.

V. Ministrat igitur,
Commissis fungitur,
Ut Joseph loquitur
Verba sapientis.

2. Furor leprae fugata fugiunt,
Claudi surgunt, caeci respiciunt,
Praedicanda
Muti loquuntur, surdi audiunt,
Mors stupet, dolores deficiunt,
Res miranda.

V. Morbos suppeditat,
Nemo periclitat,
Mortuos suscitat
Turianus.

3. Dum populo praedicat,
Arcae beatificat
Testamenti visio,
Lux de coelis emicat,
Turianum implicat
Lucis obumbratio;
Videns Deum supplicat,
In throno quem indicat
Sedentem in solio,

V. Angelorum apicem,
Hierarchiam triplicem,
Ut gaudent ad invicem
Fungentes officio.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ad usuram pecuniam
Sanctus dare non voluit,
Sed futuram ad gloriam
Obtinens mundi gratiam
Cordis affectum tenuit
Turianus.

2. Cordis desiderium
In terra viventium
Sancto Deus tribuit,
Coronam de lapide
Pretioso jaspide
Super caput posuit
Turiani.

3. Innocens manibus,
Utilis omnibus
Nocensque nemini,
Ut stella rutilans
Ascendit jubilans
Ad montem Domini
Turianus.

Responsoria.

1. Rivalon dum irascitur,
Aedes sacra comburitur,
Oritur tribulatio,
Sanctus dolens conqueritur,
Sceleratum aggreditur
Ferventi desiderio;
Michael sanctus mittitur,
Cum Turiano loquitur,
Reo datur remissio.

V. Dum librum coepit rodere
Vulpis, incepit cadere
Subitae mortis gladio.

2. Defertur ad ecclesiam
Meldoch ponenda tumulo,
Videt sanctus angustiam,
Planctum parentum patulo;
Orat Deum, flens etiam
Utroque sursum oculo,
Et Deus Gozgal filiam
Visitat coram populo;

V. Surgit sanctus de pulvere
Et puella de funere
Soluto mortis vinculo.

3. Ad horam ultimam
Sanctus perveniens,
Emisit animam
In Christo moriens,
Coelorum regiam
Felix ingrediens
Polique patriam
Felicem faciens.

V. Qui mundus aderat,
Sic mundum deserit,
Ad coelos properat,
Quos Deus aperit
Et, quam optaverat,
Gloriam reperit.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctus regnavit,
sedem sibi namque paravit,
Moribus indutus,
Dominum super astra secutus
Turianus.

2. Laetus servivit
Domino, feliciter ivit,
Poscens cum melos
et eorum gaudia coelos
Turianus.

3. Hic salvatoris
memor adfuit omnibus horis,
Et pater audivit,
quia Christum corde sitivit
Turianus.

4. Corde creatorem
benedicens atque creata,
Sentit dulcorem
coeli sibi sede parata
Turianus.

5. Psalterio, chordis,
cithara cum carmine cordis
Regem laudavit,
[Dominum], qui cuncta creavit,
Turianus.

Ad Benedictus.

A. Dignus praeconio
Dignusque praemio
Vitae dignoscitur,
Meldoch nefario
De mortis gladio
Ad vitam ducitur,
Coram fastigio
Domini regio
Arcam quae vehitur,
In throni medio
Jesum in solio
Vidit, ut legitur,
Turianus.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pater Turiane,
dulcis in memoria,
Sed cum Christo jam perenni
dulcior in gloria,
Quibus ipse jucundaris
inter coeli vernulas,
Fac ut ad coelestis agni
admittamur epulas.

Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. — In 1. Noct. A 2, 3 carne. — In 2. Noct R 2 enthält mehrfache Wortverstellungen: Furor leprae fugatur claudi surgunt et fugiunt caeci respiciunt muti praedicanda loquuntur surdi audiunt mors stupet dolores deficiunt res miranda. — In 3. Noct. R 2, 8 Gozogol. — R 3, 5 Coelorum reginam. — In 2. Vesp. ad Magn. A, 1 fehlt eine Silbe, weil entlehnt aus dem Officium s. Wingaloei.

98. De sancto Valerico.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus vir Valericus,
Probitate conspicuus,
In voluntate Domini
Corde, mente pervigili
Dum vixit, jure perstitit.

2. Servivit namque Domino
In timore sanctissimo
Ac legis jus catholicae
Didicit libentissime
Exercuitque opere.

3. Confessorem hunc insignem,
Valericum Christus sua

Mirificavit gratia
Illiusque complens vota
Transvexit super aethera.

4. Conlaetemur, Jesu bone,
Hujus sancti fulti prece
Valerici, quem lumine
Probi vernantem operis
Tuis adscisti gaudiis.

5. Gloria, Christe, perpeti
Sanctum tuum coronasti
Valericum pro meritis
Supernorum ac civium
Constituisti socium.

6. Justus Dominus et potens,
Perpetuae rex gloriae,
Justo suo Valerico
Contulit lucidissimum
Vitae perennis bravium.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Requiescit sanctissimus
Valericus in superi
Quiete capitolii
Quam fructibus gratificae
Commeruit justitiae.

2. Religione strenuum
Sanctissimum Valericum
Conservasti tu, Domine,
In tuo semper opere,
Quo nunc consors est gloriae.

3. Non fraudasti eum, Christe,
Cordis ejus voluntate
Et coronam in capite
Ex pretioso lapide
Imposuisti, Domine.

4. Innocens manibus atque
Mundus corde et corpore,
Valericus almifluus,
Concinis inter supera
Sanctorum, constat, agmina.

5. Exaudi, Deus, proprios,
Quem decet hymnus, famulos
Almis beati precibus
Valerici propitius,
Quem elegisti coelitus.

6. Quam praeclarus in supremo
Aulae coelestis solio,
Turmae consors angelicae,
Confessor adstas, inclite
Valerice, quem devote
Deposcimus, nos refove
Atque tuendo provide.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Vir Domini Valericus
Confessor et eximius,
Dum floreret in schemate
Indolis gratantissimae,
Christo mentis perliquidae
Toto servivit pectore.

Ad Laudes.

Antiphonae.

1. Relicto hic nempe solo
Dei famulus patrio,
Vitans saeculum fragile
In summi montis latere
Tot annis solitudine
Sese subdidit eremi.

2. Hoc quippe clausus loculo,
Divo fluens solatio
Valericus sat arduae
Vitae pergebat tramite,
Quo tandem ovans suprema
Scandidit poli culmina.

3. Hic martyris exiguam
Juliani basilicam
Fundavit, in qua proprium
Adnexuit mausoleum,
Qua conditus mirifice
Virtutum pollet lumine.

4. Fulgescant his nam plurima
Miraculorum genera
Signorum atque lampade
Locus renidet lucide,
Quibus laetamur sedule,
O Valerice maxime.

5. Alme confessor Domini,
Valerice, altissimi,
Nostris, devote poscimus,
Favens adesto precibus
Et nos tuarum lepide
Laudum canentes pneumate
Tecum consortes facere
Celso digneris patriae
Ac sempiternae gloriae.

Cod. Martialen. saec. 11. Cod. Parisin. 1120. add. saec. 11.

99. De sancto Vigore.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua lux revenit,
qua coelica regna petivit
Vigor, magnificus
praesul, virtutibus actus.

2. Vigor, ad aeternas
susceptus coelitus odas,
Commenda nostros
Domino, pater inclite, cantus.

3. Virtutum titulis
resplendet turba fidelis
Sanctorum patrum
Christi mandata sequentum.

4. Inter quos Vigor,
divinae lucis amator,
Splendiferis signis
rutilat velut orbita solis.

5. Angelus hunc matri,
pressae dulcedine somni,
Pastorem magnum
praedixit esse futurum.

Ad Magnificat.

A. Gratia, Christe, tibi,
Vigorem qui statuisti
Magnum pontificem
tecum super aetheris arcem,
Illius ut precibus
nobis pateat paradisus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Ecclesiae proles
Christo canat inclita laudes,
Qui dedit angelicae
Vigori praemia vitae.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Nascitur et crevit,
quem spiritus igne replevit,
Ardentis fidei
quae sunt pia munera Christi.

2. O Deus aeterne,
cunctorum conditor alme,
Qui sic Vigorem
conscendere das ad honorem.

3. Despiciens stolidi
quae sunt sua gaudia mundi,
Sub patre Vedasto
monachus processerat actu.

Responsorium.

R. Servus Christi summi regis
Vigor erat humilis,
Ut det sibi lumen verum
et coelestem animum,
Quibus via patet recta
ad coelorum culmina,
V. Confortatur dono Dei
atque luce fidei.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Angelus in somnis
Vigorem tempore noctis
Accelerare viam
monuit jam denique coeptam.

2. Evigilans sanctus
praecepto laetificatus,
Venerat ad vicum
Redeveris nomine dictum.

3. Ibi falsorum
cernens simulacra deorum,
Condolet indigenas
leges servare profanas.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Incumbens precibus
   lacrimas effudit subortas,
   Christum mente petens,
   ut eos convertere posset.
2. Magnificus precibus
   Dominus pius annuit ejus,
   Cor tribuendo novum
   mitti turbae populorum.
3. Occurrunt fidei
   poscentes dogmata cuncti,
   Tinxit quos ille
   sacro baptismatis amne.

Responsoria.

1. In praefato quidem vico
   mortuo puerulo,
   Mater ejus lacrimosa
   emittens suspiria
   Ad Vigorem currit cito
   supplicans pro filio,

V. Prae dolore fatigata,
   Fide tamen confirmata.

2. Vigor magnificus,
   nulli pietate secundus,
   Defunctum puerum
   de morte resurgere vivum
   Obtinuit precibus.

V. Ut pueri matrem
   fletu pene deficientem
   Vir Domini vidit,
   de morte surgere vivum
   Obtinuit precibus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Destructis idolis
   et eorum denique templis,
   Circumquaque pii
   surgebant moenia Christi.
2. Sed tamen haud longe
   gens rustica sedit ab urbe,
   Subdita insanis,
   contempsit verba salutis.
3. Hos Childebertus,
   Francorum rector honestus,
   Vigori tribuit
   magno propriosque dicavit.
4. Quos pastor Domini
   jungens ad ovilia Christi,
   Ad veri speciem
   populum perduxerat omnem.
5. Sensit Bertulphus,
   multo jam daemone plenus.
   Quod Vigor sanctus
   est Christi nomine tutus.

Ad Benedictus.

A. Praeclarus meritis
   Vigor resplendet opimis,
   Qui volucrem mansum
   fecit prece surgere vivum;
   Ejus ut auxilio
   mereamur vivere coelo,
   Concedat nobis
   totius conditor orbis.

In 2. Vesperis.

R. Laeta dies illa,
   quam coelica contulit aula,
   Laetus erat clerus
   tanto sub praesule factus,
   Beati populi
   venerantes munera Christi.

V. Vigor prae cunctis
   humilis fuit et sibi vilis,
   In Domino gaudens,
   Domini bonitate relucens.

Ad Magnificat.

A. In Domini laude,
   Vigor sanctissime, gaude,
   Intrasti coelum
   divino lumine plenum,
   In quo nos tecum
   possimus cernere Christum.

Brev. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV° 19. — In 1. Noct. A 2, 2 conditor cunctorum. — Alle RR. prosaisch mit Ausnahme von einem in der 1., zweien in der 2. Noct. — Hymnus ad Vesp.: Deus, protector omnium (Anal. XII, 257); der Hymnus ad Laudes ist mit Vorsetzung der Worte „Servus Christi summi regis" aus den beiden RR. der 3. Noct. gebildet.

100. De sancto Wingualoeo.

In 1. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. Ave pater sanctissime,
Flos et decus ecclesiae,
Gemma fulgens in gloria
Monachorum laetitia,
Wingualoe, petimus,
Nos tuis salva precibus.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Plebs in laude Dei
meritis et Wingualoei
Exsultet modulis
et spiritualibus hymnis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Germine regali
fecunda Britannia sanctum
Coelitus electum
produxit Wingualoeum.

2. Qui geminis natis
velut ad numerum trinitatis
Tertius exsequitur,
fidei virtute potitur.

3. Hic puer eximiae
capiens documenta sophiae,
Christum dilexit,
cui mente perenniter haesit.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Moribus insignis
* * * * * * * *
Et nova lux patriae
fama radiabat ubique.

2. Parvulus emoriens,
quem vipera punxerat ingens,
Hujus opem meruit,
virus letale profudit.

3. Vivifico plenus
spiramine Wingualoeus
Aspersam sacra
defunctam suscitat unda.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Lampas ecclesiae
doctor venerabilis iste,
Multos instituit
monitis et ad aethera duxit.

2. Exemplo Moysi
praecelso munere Christi
Divisit pontum,
transivit turba profundum.

3. Ut tetigit fluctus
baculi de cuspide justus,
Praebuit antiquum
coelestis gratia signum.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Laudibus intentus
divinis Wingualoeus
Saepius angelicae
concepit jussa loquelae.

2. Intererat coeli
secretis mente fideli.

3. Eximium patrem
pietatis et ubere matrem
Flebant discipuli
tanto duce destituendi.

4. Pro sibi commissis
oravit pastor herilis,
Plenius egregiis
quos instituit documentis.

5. Regem splendoris
collaudans omnibus horis
Laude celebrata
missae conscendit ad astra.

Ad Benedictus.

A. Gaude felix angelorum
perenni consortio,
Pie pater, filiorum
crebra consolatio
Tua Christo nos conjungat
dulcis intercessio.

In 2. Vesperis.

Ad Magnificat.

A. O pater Wingualoe,
dulcis in memoria,
Sed cum Christo jam perenni
dulcior in gloria,
Quibus ipse jucundaris
coeli inter vernulas,
Fac, ut ad coelestis agni
admittamur epulas.

Brev. ms. Corisopitense saec. 15. in. Cod. Scorialen. P III 13. — In 1. Noct. **A** 2, 1 natio. — In 2. Noct. **A** 2, 3 Cujus opem. — In Laud. **A** 1, 4 uisa loquela. — Verfasser dieses Officiums ist vermutlich derselbe Wurdestinus (abbas Landevenecensis), der in der zweiten Hälfte des 9. Jahrhunderts lebte und aufser einer prosaischen längeren und einer kürzeren metrischen Vita unseres Heiligen drei Hymnen zu dessen Ehre verfafst hat. Die Gründe zu dieser Vermutung sind 1. die Wahrnehmung, dafs häufig mit der Vita zugleich auch eine Historia zu liturgischem Zwecke abgefafst wird; 2. dafs diese Verse — mit Ausnahme der **AA.** ad Bened. und ad Magn. in 2. Vesp., die jünger sind — zu der Verskunst des Wurdestinus zu passen scheinen; 3. dafs die **A.** ad Magn. in 1. Vesp. sich in dem Cod. Parisinus 5610 saec. 10/11. befindet, der ausschliefslich Werke Wurdestins enthält. Jedenfalls ist er als Autor der Antiphon anzusehen. Cfr. Analecta Bollandiana VII, 167 ff.

Inhalts-Übersicht.

I. Real-Index.

Nr.		Seite
1.	De sancto Affrodisio	11
2.	De sancto Agrippano	12
3.	De sancto Albino	15
4.	De sancto Ambrosio	18
5.	De sancto Apro	20
6.	De sancto Arigio	21
7.	De sancto Auspicio	23
8.	De sancto Avito	26
9.	De sancta Barbara	28
10.	De sancta Barbara	31
11.	De sancta Barbara	34
12.	De sancto Beato	37
13.	In Revelatione s. Benigni	39
14.	De sancto Blasio	42
15.	De sancto Blasio	47
16.	De sancto Caesario	50
17.	De sancto Calixto	53
18.	De sancto Deodato	55
19.	De sancto Elzeario	58
20.	De sancto Felice	61
21.	De sancto Ferreolo	63
22.	De sancto Ferreolo	65
23.	De sancta Fide	68
24.	De sancto Floscello	71
25.	De sancto Gabriele	73
26.	De sancta Genovefa	77
27.	De sancto Georgio	80
28.	De sancto Georgio	83
29.	De sancto Georgio	84
30.	De ss. Georgio et Aurelio	85
31.	In Translatione s. Gerardi	87
32.	De s. Gregorio Lingonensi	89
33.	De sancta Helena	91
34.	De s. Helena Trecensi	92
35.	De sancto Hugone	95
36.	De s. Jacobo Tarentasiensi	98
37.	De sancta Katharina	101
38.	De sancta Katharina	103
39.	De sancta Katharina	105
40.	De sancta Landrada	108
41.	De sancto Laudo	110
42.	De sancto Leobino	113
43.	De sancto Leodegario	115
44.	De sancto Leonhardo	119
45.	De sancto Leontio	122
46.	De s. Ludovico Episcopo	124
47.	De sancto Majolo	126
48.	De sancto Marcellino	129
49.	De sancta Margareta	132
50.	De sancta Margareta	134
51.	De sancta Margareta	137
52.	De sancta Margareta	139
53.	De tribus Mariis	142
54.	De s. Maria Aegyptiaca	144
55.	De s. Maria Aegyptiaca	147
56.	De s. Maria Aegyptiaca	149
57.	De s. Maria Aegyptiaca	152
58.	De sancta Martha	154
59.	De sancto Martiano	156
60.	In Revelatione s. Mauritii, Exsuperii et Candidi	159
61.	De sancto Maximino	161
62.	De sancto Maximino	165
63.	De ss. Maximo et Venerando	167
64.	De sancto Mellono	169
65.	De sancto Meneleo	174
66.	De sancto Mitrio	176
67.	De sancto Moderanno	179
68.	In Translatione s. Moderanni	182
69.	De sancto Nicasio	183
70.	De s. Nicolao Tolentino	185
71.	De sancto Odilone	189
72.	De sancta Opportuna	190
73.	De sancto Pardulpho	193

Nr.		Seite
74.	De s. Paulo Leonensi	195
75.	De sancta Perpetua	197
76.	De s. Petro Piperacensi	200
77.	De s. Petro Tarentasiensi	203
78.	In Translatione s. Philiberti	206
79.	De sancto Photino	209
80.	De sancto Piato	211
81.	De sancto Privato	213
82.	De sancto Raphaele	216
83.	De sanctis Reliquiis	218
84.	De sancto Roberto	221
85.	De sancto Romano	225
86.	De sancto Samsone	227
87.	De sancto Severo	228
88.	De sancto Severo	231
89.	De sancto Silvino	235
90.	De s. Stephano Grandimontano	237
91.	De sancto Sulino	240
92.	De sancto Syreneo	243
93.	De sancto Taurino	245
94.	De ss. Tiberio, Modesto et Florentia	248
95.	De sancto Trophimo	251
96.	De sancto Turiano	253
97.	De sancto Turiano	255
98.	De sancto Valerico	258
99.	De sancto Vigore	260
100.	De sancto Wingualoeo	262

II. Verbal-Index.

	Nr.
Adest dies eximia	9
Adest dies laetitiae	87
A dextris sedet gloriae	19
Agathensis exsulta regio	94
Agathensis gaude dioecesis	88
Annua lux revenit	99
Ave fraterna martyrum	63
Ave martyr insignis	69
Ave pastor egregie	31
Ave pater sanctissime	100
Ave praesul gloriose	62
Barbara virgo Dei	11
Beatus vir Valericus	98
Christus Dei patris	70
Clara patris nostri	80
Clementer nostras venia	86
Confessorem egregium	90
Confortare pugnans ecclesia	60
Cum gaudio celebrent	89
Cum gaudio diem festum	3
Digne Deo martyr	28
Dum Moderanni anima	68
Eja deprecemur Deum	2
Ex Britonum Paulus	74
Exsultet Sion inclita	96
Felix exsulta Sanio	59
Festivas laudes	93
Fidelium turma gaude	22
Funde preces o Beate	12
Galliarum principatus	95
Gaudeamus omnes in Domino	25
Gaude cum paradisicolis	29
Gaude gaude fidelis concio	13
Gaude mater ecclesia	11
Gaude metropolis	36
Gaude Sion exsultans jubila	64
Gaude Sion ornata lumine	92
Gaude vetusta civitas	45
Gaude Vienna praesulis	77
Gaudia festivae	26
Gesta Marthae gloriosa	58
Gloriosa jam per orbem	57
Gloriose pastor Christi	78
Gratuletur Christi familia	17
Harmonizans cantet ecclesia	76
Hic martyr multum	24
Hic sacer est praesul	32
Hierusalem supernae concio	1
Jam Christi thalamum	39
In Helena sponsa et virgine	34
In laudem Christi resonent	41
Insiste laudibus Aquensis civitas	61
Instanti solemnio	55
Jucundemur adest enim	33
Laetetur Sion inclita	44
Lampadis egregiae	73
Laude digna Deo digni	8
Laudes altisonas	97
Laus tibi Ferreoli	21
Magna fecisti, Domine	53
Magnificemus principem	27
Marcellinus episcopus	48
Martyris adscripto	43
Martyrum sanctorum flores	30

	Nr.
Mitrius nunc exaltatus	66
Non onus est sed honor	91
O Arigi gemma pontificum . . .	6
O Christe salus omnium	7
O Christi pietas	37
O felix prosapia Francorum . .	46
O lucerna sincerae fidei	14
O Lugdunensium	79
O Majole potens	47
O Margarita virgo	52
Omnes una congregati	18
O pater humilium	85
O quam dulcis memoria	23
O Raphael archangele	82
Pange lingua monachorum . . .	35
Pater et lux monachorum . . .	84
Plebs fidelis et devota	67
Pontificis palmam	15
Praeclara solemnitas	49
Praesens hortatur gaudium . . .	81
Proles Landrada procerum . . .	40
Quam gloriosus es confessor . .	42
Regem supremum trinum	65
Salve virgo salve pia	72
Sancta Margarita	50
Sancte sanctorum	71
Sancta tua Felix	20
Sanctus Aper jejunando	5
Splendida totum per orbem . . .	16
Trinae vocis gaudens obsequio .	56
Vexilla regis gloriae	83
Vidit Jacob scalam	75
Virginis eximiae	38
Virginis et matris	54
Virgo mater ecclesia	51
Vox infantis insonuit	4

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

C

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XIX.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1895.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Vierte Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1895.

BV
468
.A6
v. 19

VORWORT.

Vorliegendes Heft der Analecta setzt die Veröffentlichung liturgischer Hymnen aus den handschriftlichen und gedruckten Quellen des officiellen Chorgebetes fort und schliefst sich inhaltlich dem XII. (beziehungsweise dem XVII.) Hefte der ganzen Sammlung an.

Schon früher ist darauf aufmerksam gemacht worden, in welchem Sinne und mit welchem Rechte diese Hymnen als inediti bezeichnet werden. Vgl. IV, 5 u. f.; XII, 5. Es genügt, glaube ich, Mifsverständnissen zu begegnen, auf das dort Gesagte zu verweisen. Namentlich habe ich geglaubt, keinen Anstand nehmen zu sollen, aus so selten und schwer zugänglich gewordenen Werken wie Colgans Trias Thaumaturga, Messinghams Florilegium u. a. einzelne Lieder zu wiederholen, um so mehr, als meist weitere Quellen zu Rate gezogen werden konnten.

Vielleicht ist es nicht unangebracht, eine andere Bemerkung hier anzufügen. So leicht es meistens in Bezug auf die spätere Zeit ist, Liturgisches und Nichtliturgisches zu unterscheiden, so schwierig ist dies mit Rücksicht auf eine verhältnismäfsig geringe Anzahl früherer lateinischer Dichtungen, die uns in Sammlungen des neunten bis elften Jahrhunderts erscheinen und eine auffallende Verwandtschaft mit der mozarabischen Hymnendichtung, eine noch auffallendere vielleicht mit der altirischen zeigen. In diesen Sammlungen liegen offenbar liturgische Stücke mit ebenso offenbar nichtliturgischen zusammen, während eine Anzahl anderer mit nicht genügender Bestimmmtheit sei es der einen, sei es der andern Klasse sich zuweisen läfst. Manche derselben haben zweifellos eine Art Zwitterstellung behauptet.

Die Liturgie überhaupt war in der Zeit ihres Entstehens noch mehr im Fluſs und im Schwanken, und namentlich die Mönche jener Tage gefielen sich darin, manches in der Liturgie zu verwerten, was streng genommen derselben nicht angehörte. So mögen manche dieser meist langen, vielfach abcdarischen Hymnen eine ähnliche Stellung gehabt haben, wie sie die verschiedenen „Versus“ der Sankt Galler, Notkers, Ratberts, Hartmanns u. s. f. bei Prozessionen, Empfang geistlicher und weltlicher Würdenträger und ähnlichen Veranlassungen einnahmen. Diese Prozessionshymnen, Hymnen ad mandatum, Hymnen, die bei Tische statt oder nach dem Gratias, im Kapitel u. s. w. gesungen wurden, müssen der eigentlichen Hymnendichtung im Gegensatze zu den Reimgebeten beigezählt werden.

Wien, den 12. September 1894.

Guido Maria Dreves.

I.

DE DEO, DE BEATA,
DE COMMUNI.

1. De ss. Trinitate.

1. Unum in tribus colimus
Personis Deum paribus,
Patrem, natumque spiritum,
Omnipotentem Dominum.

2. Genitor est ingenitus,
Ex quo est unigenitus,
A quibus exit inclitus
Amborum par paraclitus.

3. Pater est, qui creavit nos,
Filius qui redemit nos,
Paraclitus illuminat,
Qui creata vivificat.

4 Pater nos coelis invehat,
Filius sibi uniat,
Sic spiritus inluminat,
Quatenus hoc complaceat.

5. Benedicat nos genitor,
Sanctificet nos genitus,
Intima nostra spiritus
Examinet propitius.

6. Laus patri nostra jubilet,
Laus proli nostra personet,
Honor, decus spiritui
Tempore sine saeculi.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

2. De ss. Trinitate.

1. Ave colenda trinitas,
Ave perennis unitas,
Pater Deus, nate Deus
Et Deus alme spiritus.

2. Haec tibi nunc gratuita
Depromimus praeconia,
Quae tibi sint gratissima
Et nobis saluberrima.

3. Te trinum semper laudamus
Atque unum adoramus,
Tuae dulcis clementiae
Sentiamus munimina.

4. O trinitas, o unitas,
Adesto supplicantibus
Et angelorum laudibus
Admitte, quod persolvimus.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 11. Cod. Londinen. Jul. A. VI. — 2, 3 gravissima. — Vgl. Stephenson, p. 146.

3. De ss. Trinitate.

1. Regis aeterni decus atque lumen,
Supplici voto modulemur omnes,
Qui regit totum pietate mundum
Factor et auctor.

2. Astra qui caeli numeris recensens
Aequoris fraenat tumidi procellas,
Plebis humanae moderatur agmen
Jure perenni.

3. Visitat caros monitis paternis,
Visitat clemens etiam flagellis
Principes terrae, probra qui coercet
Lege potenti.

Cod. Capit. Veronen. 90. saec. 9. — 2, 2 procellis. — 3, 3 fehlt eine Silbe; qui ergänzt. Dieser Hymnus ist schwerlich vollständig, sondern wohl nur Bruchstück eines längeren Liedes.

4. In Laudem Trinitatis.
Versus Godiscalchi.

1. Ut quid jubes, pusiole,
Quare mandas, filiole,
Carmen dulce me cantare,
Cum sim longe exsul valde
Intra mare?
O cur jubes canere?

2. Magis mihi miserule
Flere libet puerule,
Plus plorare quam cantare;
Carmen tale jubes quare,
Amor care?
O cur jubes canere?

3. Mallem satis, pusillule,
Ut velles tu, fratercule,
Pio corde cum dolore
Mihi atque pro momento
Conlugere;
O cur jubes canere?

4. Scis, divine tiruncule,
Scis, superne clientule,
Hic diu me exsulare,
Multa die sive nocte
Tolerare;
O cur jubes canere?

5. Scis captivae prebiculae
Israeli cum nomine
Praeceptum in Babylone
Decantare extra longe
Fines Judae;
O cur jubes canere?

6. Non potuerunt utique
Nec debuerunt itaque
Carmen dulce coram gente
Aliena nostrae terrae
Resonare;
O cur jubes canere?

7. Sed quia vis omnimode,
O sodalis egregie,
Cano patri filioque
Simul atque procedenti
Ex utroque.
O cur jubes canere?

8. Benedictus es, Domine,
Nate, pater, paraclite,
Deus trine, Deus une,
Deus summe, Deus pie,
Deus juste;
Hoc cano spontanee.

9. Exsul ego diuscule
Hoc in mare sum, Domine,
Annos nempe duos fere,
Nosti fore, sed jamjamque
Miserere,
Hinc rogo humillime.

10. Huic cano ultronee
Interim cum pusione,
Psallam ore, psallam mente,
Psallam die, psallam nocte,
Carmen dulce
Tibi, rex piissime.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 1154. saec. 10. — 7, 5 procedente.

5. De Nativitate Domini.

1. Nunc tibi, Christe, carmina laeta
Laude canamus pectore toto
Menteque pura, perpete voto.

2. Laus tibi semper, o Deus alme,
Mitis ubique, magnus in alta
Sede polorum, sanctus in aevum.

3. Unica patris almaque proles
Sophia, virtus, sola salutis
Spes, via nostrae pacis et auctor.

4. O Deus alme, altipotensque,
Nomine trinus namque, sed unus,
Te mane laudat terra polusque.

5. Qui patris alta sede per alvum
Virginis almum inviolatae
Natus in orbe nostra petisti.

6. O quam stupenda res fuit acta,
Conditor orbis est homo factus,
Est et creatus ipse creator.

7. Et Deus altus omnipotensque
Ubera suxit parvula matris,
Praesepe parvus pausat ut infans.

8. Qui regit omne atque cibavit,
Quidquid ubique vivit, ubique,
Namque per illum omnia constat.

9. Crevit ut aetas certa per annos
Terque decennis tinctus in undis
Gratia plenus Jordanis amnis.

10. Spiritus almus utque columba
Venit in illum, vox sonat atque:
En meus iste filius est jam.

11. Postque peregit plurima mundo
Signa salutis, suscitat atra
Morte peremptos mentis et actor.

12. Et pius auctor plurima perquam
Verba salutis fundit in aures
Dulcibus odis discipulorum.

13. Tempora cernens tota peracta
Curriculorum, ut redimeret
Sanguine fuso saecula cuncta,

14. Tunc homo Christus, agnus honestus,
Immaculatus, hostia pura
Sponte volebat namque moriri.

15. In cruce passus, inde levatus
Atque sepultus in monumento
Marmore tecto maximus heros.

16. Venerat ut post tristia facta
Tertia solis lux pia terris,
Surgit ab atra morte redemptor.
17. Cernit et illum turba suorum
Discipulorum et crucis almae
Vulnera dira vidit in illo.
18. Hoc fuit, utque totus in illum
Crederet orbis, quem quoque coeli
Scandere regna viderat alta.
19. Lausque et honor cui sit, rogo,
Semper cum patre summoque Deo,
Gloria, virtus jam sine fine.
20. Semina verbi sparge per orbem
Gentibus, ut te rite canentes
Laudibus ornent, dulcis amator.
21. Psallite summo, psallite regi
Psallite Christo, psallite Deo,
Psallite vivo, psallite vero.
22. Hosanna in altis, hosanna in astris,
Hosanna in arvis, hosanna in undis,
Hosanna in istis, o Deus odis.
23. Gloria patri, gloria nato,
Gloria sancto spiritui, qui
Summa potestas, sanctus in aevum.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 1154. saec. 10. — 1, 2 Laudes. — 3, 1 prolis. — 3, 3 viae. — 7, 1 alte. — 16, 1 Venerat et. — 20, 3 ornant.

6. De Fecunditate sanctae Mariae.

R°. Venite et gaudete
Natum Christum Dominum.

1. A superna coeli parte
angelus dirigitur,
Ut Mariam fecundaret
de sancto spiritu.
2. Bene nata, desponsata
virgo pulchra nimium,
Pater elegit templum tale
filioque thalamum.
3. Clara producens stirpe
ex regali decore
Jesse virga de radice
florem nardus protulit.
4. Dum clamat per Isaiam
prophetalis nuntius:
In utero virgo habebit
parietque filium.
5. Ecce cogitante ipsa
Gabriel adnuntiat:
Ave, Maria sacrata,
te Deus inluminat.
6. Fecunda de templo pergens
ad montana properat,
Ad cognatam, ut audivit,
currit jam, ut poterat.

7. Gaudet infans gestiendo
intra ventris ambitum,
Creatorem summum sensit
adoratque Dominum.

8. Hic a Deo venit celsus
ex virginali utero,
Per quem mundus est ereptus
claudus atque naufragus.

9. Infans crescit, conditor, en,
infra ulnas gerulae,
Proficiensque aetate
decus sapientiae.

10. Kallidus hostis Herodes
zelat natum Dominum,
Ipsum quaerit interficere,
Joseph vertit Aegyptum.

11. Lugubris surrexit dies
matrum in infantia,
Crines pectoraque tundunt
in natorum funere.

12. Magi properant a longe
demonstrante sidere,
Trinitatem adorantes
redeunt ad propria.

13. Nihil valent artes dirae
a Dei potentia,
Finem Herodis testatur,
poenam mortis terminat.

14. Ornat mundum puer sacer
subditus parentibus,
Templo patris legit librum
de se ipso protinus.

15. Primum signum Gallilaeae
opera mirabile:
Laticem vertit in vinum
et Falernum nobilem.

16. Quibus mirans archisedens
testatur eloquio:
Meliorem reservasti
vinum in convivio.

17. Renovata cuncta Christi
exhibens ecclesia,
Desponsavit dote sacra
nostra gaudens tempora.

18. Solvit vincula humana,
quae peccator vinxerat,
Lignum vetitum elisit
cruce pendens trophea.

19. Tertia die surrexit,
fide nostra creditur,
Ad infernum properavit
pro multorum mugitu.

20. Venis tandem, benedicte,
Jesu bone, optime,
Relaxare, qui prolixo
trusi erant carcere.

21. Xristus mordet et infernum
morsuque mirifico,
Laureatus cum triumpho
revertit ad solium.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. — 1, 3 Marie. — 1, 4 fehlt nur scheinbar eine Silbe; zu sprechen espiritu. — 2, 3 Sprich: Pat'r elegit? — 2, 4 thalamo. — 3, 1 Sprich: estirpe. — 4, 1 clamare. — 5, 3 Maria virgo sacrata. — 6, 3 cognata. — 7, 2 ambitu. — 8, 2 Lies: virginali ex? — 9, 1 conditorem. — 10, 3 Sprich interfic're? — 11, 4 funera. — 12, 2 sidera.— 13, 2 valet artis dira. — 14, 2 Templum. — 14, 4 ipsum. — 16, 1 arcisedens; lies: archus aedis? Die Vulgata liest architriclinus. — 16, 2 eloquia. — 16, 4 convivium. — 17, 3 Sponsavit dote; es würde auch genügen, zu lesen esponsavit. — 17, 4 Lies entweder: nostro gaudens tempore oder nostra gaudent tempora. — 18, 1 Solve. — 18, 4 crucem pendens trophaeum. — 19, 2 fides nostra creditor. — 20, 1 Venisti. — 20, 3 prolixos. — 20, 4 truxierunt. — 21, 1 mordit ex inferno. — Vgl. du Méril III, 280.

7. In Epiphania Domini.

1. Audite omnes versum verum magnumque
De salvatore Christo Dei filio,
Cum in Bethleem natus fuit de virgine.
2. Benigna vox audita est ab angelo,
Quam Gabriel adnuntiat de virgine,
De introitu Christi Dei filii.
3. Concepit virgo de sancto et spiritu
Peperit filium, finem et principium,
Alpha et o, primum et novissimum.
4. Deus ab austro veniet sicut fulgur,
Ab oriente adorare Dominum
Et adorabunt Deum in perpetuum.
5. Erodes rex iratus erat nimium,
Infantes parvos jussit interficere
Propter Jesum, qui natus fuit de virgine.
6. Festinant magi adorare Dominum,
Aurum et thus offerebant munera,
Myrrham electam sepulturae Domino.
7. Gaudebunt sancti et gaudebunt angeli,
Gaudent prophetae, martyres et virgines
Propter Jesum, qui natus fuit de virgine.
8. Joseph in somnis apparuit angelus,
Ut in Aegypto fugeret cum Domino,
Quia Judaei volunt illum occidere.
9. Laetus permansit in corpus virgineum
Laeta Maria, quando parit filium,
Tristis est, quando ductus ad patibulum.

Cod. Capiten. Veronen. 90 (85) saec. 9. — 1, 2 De salvatorem Christum Dei filium — 2, 2 Quem Gabriel. — 2, 3 De introitum Christum Dei filium. — 3, 1 et ist jedenfalls zugefügt; zu sprechen espiritu. — 3, 2 Peperit filium filium principium. — 3, 3 Alfa et ho primus et novissimus. — 4, 1 venit. — 4, 2 adorare Dominum, irrtümlich aus 6, 1? — 5, 2 parvulos. — 6, 3 Myrrha electa sepultura. — 7, 2 prophetas. — 9, 2 Laeta fuit; peperit. — 9, 3 est virgo quando ductus fuit ad.

8. De Christo Domino.

1. Agnus et leo, mitis et terribilis
Aquila, vermis, excelsus et humilis.

R°. Salvator mundi, Christus, Dei filius,
Nobis ut fiat, precamur propitius.

2. Bonus magister, magnus pastor ovium,
Botrus in ligno portatus in eremum.

3. Coelestis Adam, fons vitae et ostium,
Custos Israel, vigil in perpetuum.
4. Deus et homo, primus et novissimus,
Dilectus Dei patris primogenitus.
5. Emanuelis nuncupatus nomine,
Erectum cornu David sancto semine.
6. Filius Dei, factus ex muliere,
Factus sub lege praesignato tempore.
7. Gaudium magnum ortum omni populo,
Gentium vitae sola exspectatio.
8. Haeres parentis, per quem fecit saecula,
Hostia sancta, medicus justitiae.
9. In majestate venturus cum angelis
Judicaturus de vivis et mortuis.
10. Kaput corporis totius ecclesiae,
Kaptivitatis redemptor de carcere.
11. Lapis electus, sanctum semen Abrahae,
Lux mundi, magna salus, sol justitiae.
12. Mons domus Dei in vertice montium,
Manus excelsa, dextera et brachium.
13. Natus pro nobis fructus ventris virginis,
Nuntius magni consilii et foederis.
14. Ortus ex alto, visitator hominum,
Ovis in modum ductus ad patibulum.
15. Panis coelestis, sacerdos et victima,
Petra percussa, verbum, sapientia.
16. Qui crucifixus surrexit a mortuis,
Qui interpellat pro nobis in caelis.
17. Rex magnus regum, dominus dominantium,
Regnans in domo Jacob in perpetuum
18. Spiritus vultus nostri, Christus Dominus,
Sub cujus umbra vivimus in gentibus.
19. Thronis et cunctis caelorum virtutibus,
Tribubus, linguis praesides et plebibus.
20. Unigenitus paternae substantiae,
Unctus a patre oleo laetitiae.
21. Xristus, pax nostra, una summa sanctitas,
Xilon aeternae vitae, virtus, veritas.
22. Ymnistae vili vita, resurrectio,
Dominus judex parcat in judicio.
23. Zoes ut claro ditatum denario
Zoton in sancto collocet consortio.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. in. — Ein Lied von hohem Alter, wie namentlich 18, 2 beweist. Dasselbe ist (mit Ausnahme des Rundreims) ein doppelter Abcdarius; nur Y steht nicht doppelt, welches nicht erst zur Zeit des Wandsbecker Boten ein „böser Buchstabe“ war. — 16, 2 fehlt eine Silbe am Vers, 17, 2 hat eine desgleichen zuviel; vermutlich ist domnus zu lesen. — 21, 3 *Χίλων* oder *Χείλων*, einer der sieben Weisen. — 23, 1 *Ζωῆς*. — 23, 2 *Ζώντων*. — Vgl. Duemmler, Rhythmorum ecclesiasticorum specimen p. 12.

9. De Nomine DN. Jesu.

Ad Completorium.

1. Splendor paterni luminis,
Flos, decor matris virginis,
Virtute tui nominis,
Jesu, fer opem miseris.

2. Ab hostis fraude, furia
Vi, dolo et astutia
Per hoc nomen clementiae
Nos salva omni tempore.

3. Resolve culpae vinculum,
Confer salutem corporum,
Restringe omne lubricum,
Depelle omne noxium.

4. Tibi, Jesu, sit gloria,
Honor, virtus victoria,
Laus, gratiarum actio
Cum patre et paraclito.

Officium integrum de Nomine Jesu juxta usum ab ecclesia receptum imp. Vesuntione 1590.

10. Ad Christum Oratio.

1. Spes mea, Christe, rex benedicte,
Lux pia vitae duxque perite,
Pastor amande seu venerande.

2. Summe creator et reparator,
Sis mihi factor semper et auctor,
Sis animator et recreator.

3. Tu jugis esto gloria servo,
Perpes alumno vita misello,
Semper adesto, rex pie, voto.

4. Respice flentem, quaeso, clientem
Te metuentem atque petentem,
Te venerantem, quin et amantem.

5. Porrige dextram, dirige vernam,
Exue multam, postulo, culpam,
Corrige vitam tu male tritam.

6. Tolle ruborem, mitte pudorem,
Pelle favorem, funde nitorem,
Velle rigorem daque vigorem.

7. Necte timorem, quin et amorem,
Posco, perennem per genitorem,
Qui regit omnem fortiter orbem.

8. Semper ubique, Christe, tuere
Et mihi, celse, tu miserere,
Daque timere atque amare,

9. Pervia sancta et scripta meare,
Corde vel ore hinc peragrare,
Perpeti mente hinc recitare.

10. Da meditari et modulari,
Ore proferre, corde operari
Et tibi regi da famulari.

11. Haec ego verbi munere summi
Atque corusci posco adipisci,
Pressus enormis mole piacli.

12. Christe, clienti consule flenti
Et, precor, audi vitam miselli,
Unice fili patris amandi.

13. Sedula dulci laus genitori
Et tibi proli, flamini et ipsi,
Perpes et uni laus deitati.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 1154 saec. 10. — 2, 2 lies fautor et autor? oder factor et actor? — 6, 3 lies Pelle rigorem? oder velle = evelle? — 8, 3 Teque timere. — 10, 2 proferri. — 11, 3 more.

11. In Transfiguratione DN.

1. Sancte Dei pretiose,
Christe unigenite,
Qui virtute viscerosae
Caritatis inclitae
Te monstrasti gloriose
Tuis, victor inclite.

2. In te summae majestati
Patris vox intonuit,
Spiritusque veritatis
In nube non defuit,
Nostraeque humanitatis
Gloria apparuit.

3. Fac nos omnes praegustare
Gloriae dulcedinem,
Qua possimus effugare
Peccati caliginem
Et demum videre clare
Tuam celsitudinem.

4. Gloria et honor Deo
Usquequa altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M. 21.

12. In Quadragesima.

1. In vesperi dictamine
Canentes sancto flamini
Carnis frigescant vitia
Sub virtutum peritia.

2. Fides sit nostrum jaculum,
Scutum et propugnaculum,
Lorica sit et galea
Vitae sub hujus alea.

3. Pax amica, concordia
Sub caritatis ordine
Muniat nostra pectora,
Nec nova fiant vetera.

4. Laus, patri sit et filio,
Sic vigilo, sic dormio,
Sit idem sancto flamini,
Peccatorum juvamini.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. — 1, 3 frigescat. — 3, 4 lies: Et nova? — 4, 2 lies: Si vigilo, si dormio?

13. De Corona Spinea.

1. Ingrata gens Judaica
Jesum vestit cum purpura
Et in vile opprobrium
Pungunt corona spinea.

2. Sanguis sacratus defluit
Per sanctam illam faciem
Et concretus heic horride
Foedat ejus caesariem.

3. Properat crucifigendus
Portans suam crucem Jesus,
Rex regum pro sceptro regni
Lignum portat supplicii.

4. Pendet in cruce Dominus
Duum latronum medius
Flens, clamans, plenus vulnerum
Patri commendat spiritum.

5. Miles perfodit lancea
Jesu corpus exanime,
Hinc fluxit salus hominis,
Aqua mixta cum sanguine.

6 Tunc matris cor virgineum
Dolor affligit nimium,
Quo urgente consternitur
Et filio commoritur.

7. Succurre nobis, Domine,
Quos redemisti sanguine,
Et duc nos ad coelestia
Per matris tuae merita.

8. Honor et benedictio
Jesu, Mariae filio,
Qui nos suo supplicio
Redemit ab exsilio.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510.

14. In Resurrectione DN.

Ad Sextam.

1. Captiva plorant tartara,
Erepta gaudent milia,
Qui nostra solvit vincula,
Dextra, precamur, libera.

2. Te summa Deus trinitas
Collaudet omnis spiritus
Qui ruptis mortis vinculis
Justis rependis praemia.

3. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. saec. 13. Cod. Parisin. 1287. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisin. 1278. B. — In A fehlt infolge Verletzung 1, 4 und 2, 1, sowie die ersten Worte (beziehungsweise Silben) der drei folgenden Zeilen.

15. In Resurrectione DN.

R°. Vere Dominus surrexit, pastor bonus.

1. Hic est dies, in quo Christi pretioso
   Est in sanguine redemptus mundus totus,
   In quo ovem, quae erraverat, pastor bonus
   Ad ovile reportavit ulnis sacris.

2. Una sabbati surrexit valde mane,
   Sic apparuit Mariae Magdalenae,
   Quae discipulis occurrens nuntiavit:
   De sepulchro resurrexit pastor bonus.

3. Mortis nuntium per stultam mulierem
   A paradiso suscepit mundus olim,
   Dignum fuit, ut per bonam mulierem
   A sepulchro vitam mundus obaudiret.

4. Mors in orbem introivit sub peccato,
   Quod commisit primus homo per mandatum
   Et ab illo usque Christum perduravit,
   Qui per crucem vitam mundi revocavit.

5. Adam vetitum cum lignum usurparet,
   Mortem nobis propinavit, sed dum lignum
   Christum crucis contrectavit, vitam nobis
   In perpetuo firmavit et donavit.

6. Serpens callidus gularum fraude primum
   In paradiso decepit protoplaustum,
   Christus patri obedivit usque ad mortem
   Et cum morte triumphavit sic serpentem.

7. Nam regnavit mors ab Adam et in eos
   Quos non propria peccata polluerunt,
   Sed sub vinculo delicti protoplausti
   Descendebant ad infernum et electi.

8. Christus passus est pro nobis et auctorem
   Mortis sua morte vicit et delevit
   Mox chirographum peccati, quod infelix
   Homo tulit a serpente, cum cecidit.

9. Nam cum caro in sepulchro quievisset,
   Portas Tartari potenter Christus fregit,
   Inde electos liberavit et in sanctam
   Civitatem collocavit immortales.

10. Hoc mysterium quis possit aestimare?
    Ante coelos nec electus penetravit,
    Modo etiam latroni paradisi
    Christus portas est dignatus aperire.

11. Judas impie, crudelis, latro dire,
Lupe rapax et immitis inimice,
Poenas lues sub gehenna infinitas,
Qui negare vitam mundi cupiebas.

12. Vita nostra resurrexit de sepulchro,
Cum qua simul resurrexit omnis mundus,
Sub his actibus perculsa inimica
Jam perisse sola modo mors regemat.

13. Gens nefanda Judaeorum tristis modo
Debet flere et in luctu permanere,
Quae dimittere latronem et petivit,
Auctorem mundi, clamabat, crucifige.

14. Nos oportet exsultare, viri fratres,
Et feliciter in Christo jucundare,
Qui purpureo cruore nos redemit
Et ad aurea coelorum regna misit.

Cod. Capit. Veronen. 90. saec. 9. — Der Rundreim steht dreimal geschrieben, nach den drei ersten Strophen; nur lautet er nach Str. 1 De sepulchro resurrexit. Diesen Vers habe ich zu Str. 2 gezogen, der sonst eine Zeile fehlen würde. — 1, 4 ovilem; a ulnis sacris. — 3, 1 muliere. — 3, 4 vita. — 4, 4 vita. — 6, 1 primus. — 6, 2 cepit; protoplausti. — 6, 4 Lücke von zwei Silben; morte ergänzt. — 7, 2 Quod non proprie. — 7, 4 Descendebat. — 8, 4 serpentem. — 9, 4 immortalis. — 10, 2 helectos. — 11, 2 et inimicus inimice. — 11, 4 negaret. — 12, 1 surrexit. — 13, 3 demittere; et pectavit. — 13, 4 Et auctorem. — 14, 1 exaltare. — Dieser Hymnus hat dasselbe Versmafs, wie das schöne, noch heute gebräuchliche Lied ad Mandatum, Analecta XII, 24, das sich in ebendieser Handschrift findet und augenscheinlich vom gleichen Verfasser herrührt. Von welchem?

16. De Resurrectione Domini.

1. Tristis venit ad Pilatum
Pastoris discipulus,
Quem Joseph dudum parentes
Dixere cognomine.

2. Corpus petiit magistri
constanter et abiit,
Tollens munda crucifixum
involvens in sindone.

3. Locans novo in sepulchro,
quod sibi paraverat,
Posuit, quod et ingenti
mole clausit lapidis.

4. Tertia de quo resurgens
die, sicut dixerat,
Semet ipsum demonstravit
primum mulieribus.

5. Quibus dixit ad moerentes
pergere discipulos
Et eorum de vivente
confortare viscera.

6. Moestis postea in via
duobus apparuit,
Quibus coepit scripturarum
aperire gurgites.

7. Sciri comes ille docens,
quis esset, nec poterat,
Tantum panis est ab eis
fractione agnitus.

8. Et progressi invenerunt
congregatos undecim
Et dixerunt, quod surrexit,
Christus, sicut dixerat,

9. Metu forte Judaeorum
clausis tandem foribus
Medium se praesentavit,
propheta ut tradidit.

10. Ego sum, nolite flere,
carnem meam cernite,
Spiritus qua caret almus,
qui caret et ossibus.

11. Coepit isdem panis vitae
quaerere, quid manderet;
Partem piscis obtulerunt
atque mellis pabulum.

12. Cum jussisset coram eis
sumere reliquias,
Haec sunt illa verba, dicens,
quae locutus fueram.

13. Impleri quoque oportet,
quae prophetae dixerant,
Moyses atque psalmista
de me quod cecinerant.

14. Oportebat Christus quoque
pati et resurgere
Triduum post, introire
propriam in gloriam.

15. Ite, dixit, praedicate
cunctis indulgentiam,
Solymorum circa fines
sumite primordia.

16. Tunc sodales sunt gavisi,
se vidisse Dominum,
Gaudio gavisi valde
pacem laeti capiunt.

17. Ego vos sicut me pater
mitto sicut miserat,
Hoc cum dixit, insufflavit
spiritumque tradidit.

18. Quando gessit ista Christus
non erat hic Didymus,
Cui ceteri dixerunt,
se vidisse Dominum.

19. Ille ait: hoc non credam,
nisi manus videro
Et in latus crucifixi
mox digitum misero.

20. Fores clausae dies octo
postquam Christum viderunt,
Decem erant congregati
et Thomas undecimus.

21. Venit Christus pacem portans,
praebuit se medium
Et Thomam de crucifixo
confortat incredulum.

22. Mitte manum, tange latus,
sis fidelis, Didyme,
Felix erit, qui non vidit
et credere potuit.

23. Leva tenent piscatores
et piscis non capitur,
Litus tenet salvatorem,
a quibus non creditur.

24. Rete jam dixitque Jesus
ad sinistram pellite,
Dextram trahit laborantem,
quem laeva neglexerat.

25. Dedit nox auroram lucis,
Christus mox agnoscitur,
Pisciumque multitudo
vix ad tellus trahitur.

26. Docet Petrum de magistro
tunc ille discipulus,
Domini qui supra pectus
in coena recubuit.

27. Nudus erat Simon Petrus,
tunicam succinxerat,
Cui praebet mare viam,
navi fertur socius.

28. Gloria aeterno patri,
gloria sit filio,
Gloria vivificanti
sanctoque spiritui.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 1154 saec. 10. A. — Cod. Bruxellen. 8860—67. — Letzterer hat nur die 7 ersten Strophen, auf welche die Doxologie folgt. — 1, 2 pastores B. — 2, 2 constanter et habuit B. — 3, 1 Lugens novum in sepulchrum B. — 5, 3 Et eorum dubitantes B. — 6, 1 Moerentes postea in via B. — 7, 1 Scire B. — 7, 2 qui esse potuerat A. — 9, 4 prophetia tradidit A. — 10, 3 qui caret A. — 11, 2 quid mandarii A. — 13, 4 de me quod. A. — 16, 4 capiant A. — 24, 1 Retiam dixitque. — 25, 1 Dedit nos aurora A.

17. De Conceptione BMV.

1. Ave, virgo gratiosa
Et stella sole clarior,
Mater Dei gloriosa
Ac favo mellis dulcior.

2. Rubicunda plus quam rosa
Lilioque condidior,
Quantumcunque speciosa,
Nulla unquam te purior.

3. Tua, virgo, conceptio
Virga fumi fragrantior
Et tota conversatio
Balsamo redolentior.

4. Jesus Christus te coronat
In coelis eminentior,
Omnis sanctus de honorat,
Quia cunctis es sanctior.

5. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Fontebraldense imp. Parisiis. 1546.

18. In Conceptione BMV.

Ad Vesperas.

1. Ave, maris stella,
Mater et puella,
Ex te lux est orta,
Felix coeli porta.

2. Sumens illud Ave,
Nos emundans a vae,
Confer onus levae,
Bona cuncta posce.

3. Solve vincla reis,
Regna praebens eis,
His veniat ne vae,
Mutans nomen Evae.

4. Monstrateessematrem,
Nobis parans patrem,
Natus perpetuus
Vel qui manet tuus.

5. Virgo singularis,
Parens expers paris,
Nos in mundo natos
Mites fac et castos.

6. Sit laus ingenito
Ac unigenito,
Sancto paraclito
Trinus honor unus.

Brev. ms. Nemacense saec. 15. Cod. Roman. 1189. Sessor. 138. — 2, 2 emundans eve. — 2, 3 Confer omnis leve. — 5, 2 Parens et par paris.

19. In Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. O gloriosa domina,
Concepta vero femina,
Quae solem natum sidere
Lactasti sacro ubere.

2. Quod Eva tristis abstulit,
Tua bonitas contulit,
Ut nos coelo reduceres,
Coeli fenestra facta es.

3. Tu regis alti janua,
Concepta es in gloria,
Ut redderes vitae portae,
Gentes redemptae, plaudite.

4. Maria, mater gratiae,
Quae concepta es hodie,
Nos servos reple gratia
Et populum salvifica.

5. Gloria tibi, Domine,
Nato concepta virgine,
Cum patre, sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Nemacense saec. 15. Cod. Roman. 1189. Sessor. 138. — 3, 1 Tu regis alta janua filia. — 4, 2 Concepta es ut gloriam. — Et redderes vitae pro te (l.: protae, πρώτῃ?).

20. In Conceptione BMV.

Ad Laudes.

1. In tuae matris utero
Te, virgo, sanctus spiritus
Sic praeservavit, quod vero
Peccatum nescis penitus.

2. Alma cunctis virtutibus
Ditata lapsos respice,
Ut tuis sistant precibus
Securi coram judice.

3. Tu petra fundem oleum,
Nobis salutem tribue,
Tu vas splendoris aureum,
Caecis lumen restitue.

4. Aurora surgit rosea,
Obscura nox repellitur,
Tela exstinguit ignea
Sacra virgo, cum nascitur.

5. Coeli pandatur janua
Nobis, Maria, propere,
In gaudia perpetua
Intremus tuo munere.

6. Patri, nato, paraclito
Laudes canamus jugiter,
Christus Mariae merito
Coronet nos perenniter.

Brev. ms. Fratrum S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. — 1, 3 Sic servavit.

21. In sanctae Mariae ad Nives.

In 2. Vesperis.

1. Quem pia virgo genuit
Sacro perfusa spiritu,
Regi perennis gloriae
Hymnum canamus jugiter.

2. Quem semper super sidera
Laudat coelestis curia,
Sanctae Mariae virgini
Grates reddendo debitas.

3. Haec virgo venerabilis,
Prole fecunda nobili,
Locum elegit inclitum
Suo sacrandum nomini,

4. Quem praeter morem solitum
Mensis Augusti tempore
Pressis solis ardoribus
Totum replevit nivibus.

5. In visione docuit
Tanti causam mysterii,
Solemnis habitaculi
Benigne pandens ordinem.

6. Hic templum solemnissimum
Fundat papa Liberius,
Opes dispensat largius
Johannesque patricius.

7. Nos tuos salva famulos,
Christe, natus de virgine,
Qui pie festa colimus
Tuae matris sanctissimae.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. — Brev. Pataviense imp. Venetiis 1515. B.

22. De Laude sanctae Mariae.

R. Prece pulsemus Christi matrem Mariam,
Ut impetremus peccatorum veniam.

1. Auroram dictam sermone prophetico,
Ex qua sol verus ortus est justitiae.
2. Beatam domum dedicatam Domino,
Jussa ferente Gabriel archangelo.
3. Columbam inter sexaginta reginas
Et octoginta electas concubinas.
4. David praecelso parientem filium,
Cujus est thronus manens in perpetuum.
5. Egressa virga Jesse de radice est,
Florens complexa septeno spiramine.
6. Feminam castam circumdantem masculum,
Verbum a multis saeculi absconditum.
7. Gratia plenam, obumbratam coelitus,
Grato adventu sacrosancti spiritus.
8. Hanc imploremus, nostris in auxilium
Advocatricem esse apud Dominum.
9. Jordanen pleno redundantem gurgite,
Ripas complentem primi mensis tempore.
10. Kastam turturem, voce, vero sermone
Se profitentem virum non cognoscere.
11. Lilium inter spinas acutissimas,
Amicam sponsi solam inter filias.
12. Matrem ac sponsam, sororem et filiam,
Ancillam quoque regis magni Mariam.
13. Novit quae Christum, vexit nam in saeculum,
Nullo gravata pondere peccaminum.

14. Ovem, de cujus Dei venit vellere
Agnus, peccatum mundi hujus tollere.
15. Primam devote offerentem hostiam
Virginitatem Deo patri placitam.
16. Quam ante partum virginalem integram
Tam post servatam suae carnis coronam.
17. Rosam fulgentem castitatis robore,
Matrem spineam observantem honorem.
18. Stellam praeclaram coruscantem fulgore,
Tanto transacto noctis taetrae tempore.
19. Thalamum structum coelesti conjugio,
Septem suffultum columnarum numero.
20. Virginem Deum habentem in utero,
Isaias nobis praedictam oraculo.
21. Xristi pro nobis novis ac veteribus
Matrem precemur piam peccaminibus.
22. Ymnista fratre pro me licet misero
Soror exsistat suo supplex filio.
23. Zelum ut hostis antiqui et laqueum
In regione evadam viventium.

Cod. Bruxellen. 8860–67. saec. 10. — Nach jeder Strophe wiederholt sich der Rundreim; daraus erklärt sich, dafs die Anrufungen im vierten Falle stehen. — 1, 1 Aurora dicta. — 2, 1 Beata domus dedicata. — 2, 2 ferentem. — 3, 1 Columba; IX reginas. — 3, 2 Et IXXX electa sunt cubinas. — 5, 2 Flore compleno. — 6, 1 Femina casta. — 7, 1 plena obumbrata. — 7, 2 Gratus adventum. — 9, 2 mensi temporis. — 10, 1 Kasta turture. — 11, 2 Amica sponsi sola. — 13, 1 in sacculum. — 13, 2 Nullam gravata. — 16, 1 virginalis. — 17, 1 Rosa fulgentem. — 18, 1 Stella praeclara. — 18, 2 taetris corpore. — 19, 1 Thalamo structo. — 19, 2 Reptum suffultum columnarum numerum. — 20, 1 uterum. — 20, 2 oraculum. — 21, 1 Xristus. — 21, 2 pia. — 23, 1 antiqui in laqueum. — Der Verfasser dieses Liedes ist augenscheinlich derselbe, der Nr. 9 dieser Folge gedichtet hat.

23. De Omnibus Sanctis.

1. Exsultent coeli sidera
Quadrique orbis spatia,
Pontus et cuncta condita
Per haec sacra solemnia.
2. Regem laudant assidue,
Qui sanctos cunctos hodie
Palmis ornat victoriae
Coronis atque gloriae.
3. In sanctorum primordiis
Te decet, rex mirabilis,
Et principale jubilum,
Cunctae plebis obsequium.
4. Ter trinus in agminibus
Ordo fulget angelicus,
Per sua nos suffragia
Ad lucis ducant atria.
5. Patriacharum numerus
Et prophetarum cuneus,
Pro nobis rogent omnibus,
Ut simus unus populus.
6. Apostolorum caritas
Et martyrum societas
Nostras perducant animas
Mundas ad agni nuptias.

7. Confessores egregii
Atque doctores incliti
Ad suum nos consortium
Ducant post vitae terminum.

8. Maria, Christi thalamus,
Atque chorus virgineus
Cum sanctis simul omnibus
Solvat, quidquid peccavimus.

9. Ibi vera securitas,
Ibi summa felicitas,
Ibi est agni civitas,
Ibi regina caritas.

10. Ibi laus, honor, jubilum,
Decus, virtus, imperium,
Quo sine fine concinunt
Hymnum sancti mellifluum.

Brev. ms. Hispanicum saec. 11. Cod. Londinen. Add. 30848. 2, 3 ornant. — 3, 4 Et cunctis plebs obsequium. — 4, 4 Ad luce ducant. — 9, 3 est agni caritas. — Die Handschrift ist nicht mozarabisch, sondern römischen Ritus, wenngleich in westgotischer Schrift geschrieben.

24. De sanctis Apostolis.

1. Beatus Christi famulus,
Petrus, quoque apostolus
Insignis ac praecipuus,
Christi amore agnitus.

2. Quem ponti juxta litora
Christi occurrit gratia,
Mox ebrius qui spiritu
Corde reliquit saeculum.

3. Praeclarus mentis lumine
Post almae carnis tegmine
Cognovit Dei filium
Summique patris coaevum.

4. Fundamentum immobile
Et gloriosum vas idem,
Christus fixit in lapide
Ecclesiam firmissimam.

5. Potestatem praecipue
Coelique claves obtinet,
Ligandi in ecclesia
Atque solvendi gratiam.

6. Pastorem bonum et pium
Simon Johannis creditus,
Jesum, inquit, se diligere
Ejusque oves pascere.

7. Cujus sacratis gressibus
Umbra adharente corpori
Contactus quosque languidos
Mox faciebat prosperos.

8. In sede quoque optima
Sedet post Antiochia,
Roma cives ditissima
Nobilitavit gratia.

9. Cui deditque socium
Christus valde egregium
Paulumque nobilissimum
Virtutis magno thesauro.

10. Uterque victo Simone
Glorioso certamine
Sumpsit dejecto daemone
Coronamque martyrii.

11. Coruscatque miraculis
Et signis valde optime,
Virtutumque potentia
Punctum lustrant occiduo.

12. Germanus pari praeclarus
Et gloria splendidus
In orientis partibus
Andreas sorte est electus.

13. Elegit crucis tropheum
Ascendere post magistrum,
Cujus doctrina et gratia
Refulget in ecclesia.

14. Jacobus frater Domini
Et Nazareus maxime,
Vir justus ac verissimus,
Episcoporum episcopus.

15. Sedem Hierosolymam
Post passionem Domini
Pro Christi testimonio
Consummavit martyrio.

16. Sic Matthaeus in Persida,
Thomas quoque in India,
Johannes certe Asia
Magna replevit gratia.

17. Discipulorum singuli
Arietesque optimi
Victa mundi superbia
Nunc fruunt magna gaudia.

18. Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Cod. Bruxellen. 8860—67. saec. 10. in. — 2, 3 qui ergänzt. — 3, 1 luminis. — 3, 3 Deus filium. — 4, 1 immobilem. — 4, 2 gloriosa. — 4, 3 fixus in. — 4, 5 Ecclesia firmissima. — 5, 2 optime. — 5, 4 gratia. — 6, 3 Jesu inque se diligit. — 7, 3 languidus. — 7, 4 prosperum. — 8, 2 Lies: Antiochiam? — 8, 3 Lies: Romam cive ditissimam? oder: Romae cives ditissima? — 9, 1 fehlt eine Silbe, que ergänzt; socius. — 9, 3 Paulum quoque. — 9, 4 Virtutes. — 10, 1 Utrique victor. — 10, 2 Glorioso post certamine. — 10, 4 Coronaque. — 12, 1 patri. — 12, 1 fehlt nur scheinbar eine Silbe, da nach der italisch-spanischen Aussprache esplendidus zu sprechen. — 12, 3 orientem. — 12, 4 Andream sortem. — 14, 1 Jacob. — 15, 2 passione. — 15, 3 testimonium. — 15, 4 martyrium. — 16, 2 Thomasque. — 16, 3 Lies: Asiam? — 17, 3 Vita mundi.

25. De Apostolis.

Ad Vesperas.

1. Inter cunctos Christicolas
Excellit apostolicus
Ordo, divinis cultibus
Dicatus specialius.

2. Secutus namque Dominum
Relictis temporalibus
Mercatus est coelestia
Concedentis clementia.

3. Pro parvis et immania,
Pro caducis perpetua,
Ut quivit Dei gratia
Voluitque potentia.

4. Horum, Christe piissime,
Facta nos sequi tribue,
Nostris eos efficiens
Querelis exorabiles.

5. Hoc summa praestet deitas
Patris natique unici
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Brev. ms. Broniense saec. 15. Cod. Semin. Namurcen. s. n.

26. De Apostolis.

Ad Laudes.

1. Jam corde puro et laeto
Hymnum canamus Domino,
Apostolis nunc debitam
Ferentes reverentiam.

2. Ut mereamur effici
Horum semper nos famuli,
Spernentes transitoria,
Tendentes ad perennia.

3. Judex Christus cum venerit,
Referre cunctis propria,
Nobis non ut supplicia
Proveniant sed praemia.

4. O lumina micantia,
Nobis ferte praesidia,
Quo mundemur a peccatis
Et sociemur superis.

5. Hoc summa praestet deitas
Patris natique unici
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Brev. ms. S. Vitoni saec. 14. Cod. Virdunen. 116. A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 63. B. — Brev. ms. S. Vitoni saec. 15. Cod. Virdunen. 117. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 65. D. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. ex. Cod. Bisuntin. 67. E. — 5, 1 praesta E. — 1, 2 Hymnum dicamus B. — 5, 4 sempiterna saecula E.

27. De uno Martyre.

1. Lucifer diem inchoat,
Aurora polum lucidat,
Mundus laudibus concrepat
Martyris festum celebrans.

2. Jam nulla vox reticeat,
Quin psallat nunc altisona,
Hymnilogum laetitiae
Alternent voces consonae.

3. Ave, Vincenti, praecluis
Coelitum consors humilis,
Regiae urbis incola,
Sidus micans in gloria.

4. Pro poenis tibi praemia
Rependit rex perennia,
Pro morte beneficia
Nunquam deficientia.

5. Esto ergo propitius
Indultor et magnificus,
Ut culpas, quas commisimus,
Per te labescant ocius.

6. Sit genitori gloria
Nato nec non per omnia
Cum spiritu paraclito
Ac gratiarum actio.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109 dreimal: einmal als de S. Vincentio (A), das zweite Mal als de S. Georgio (B), das dritte Mal als de Communi Martyris (C) — 2, 3 laetitia A. — 3, 1 Ave, Georgi B; Ave, o martyr C. — 3, 4 in gloriam A.

28. Plurimorum Confessorum.

Ad Vesperas.

1. Hi sacerdotes Domini sacrati,
Consecratores Domini fideles
Atque prudentes famuli fuerunt
Ecclesiarum.

2. Namque susceptae benedictionis
Dona servantes studuere, lumbos
Fortiter cincti, manibus corruscas
Ferre lucernas.

3. Dum clientelae Domini fatentur
Esse se factos humiles ministros,
Debitum cunctae meminere victus
Solvere sumptum.

4. Sicque suspensi vigilesque, quando
Januam pulsans Dominus veniret,
Obviaverunt cito properanti
Pandere limen.

5. Gloriae summum decus atque laudis,
Rex tibi regum, deitas perennis,
Quidquid est rerum, celebret per omne
Tempus et aevum.

Hymn. ms Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — Str. 1—3 incl. ausradiert B. — 3, 1 fatentes A. — Mel.: Iste confessor.

29. Plurimorum Confessorum.

Ad Matutinum.

1. Talis ac tanti meriti laborem
Regis aeterni pietas benigna
Munerans larga retributione
Dulciter inquit:

2. Euge, dilecti mihi, sempiterni
Gaudii mecum bona jam tenete,
Rebus in paucis quia vos fideles
Esse probavi.

3. Nam in Abrahae sinibus recepti,
Jam suae certi solidae salutis,
Nos adhuc carnis laqueis ligatos
Solvere curent.

4. Gloriae summum decus atque laudis,
Rex tibi regum, deitas perennis,
Quidquid et rerum, celebret per omne
Tempus et aevum.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 15. Cod. Andegaven. 105. B. — Der Hymnus ist wohl nur ein Teil des vorhergehenden; Mel.: Iste confessor.

30. Plurimorum Confessorum.

Ad Laudes.

1. Dum sacerdotum celebrant fideles
Festa solemni veneranda cultu,
In tuas laudes honor hic redundat,
Summe sacerdos.

2. Cujus ex dono potuere sancti
Saeculi fastus et opes caducas
Ac voluptatum laqueos tenaces
Ludificare.

3. Sed nec adversis poterant moveri
A tuae certi fidei tenore,
Quos futurorum rata praemiorum
Spes animabat.

4. Unde post vitae fragiles labores
Rite decursos, patriae adepti
Coelicas sedes, solida beati
Pace fruuntur.

5. Gloriae summum decus atque laudis,
Rex tibi regum, deitas perennis,
Quidquid est rerum, celebret per omne
Tempus et aevum.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — 3, 1 adversus B. — 3, 2 Atrie certi B. — Mel.: Iste confessor.

31. In festo ss. Praesulum Aeduensium.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, sacerdotum
Laudes et praeconia,
Auge cultum, auge votum,
Auge sacrificia,
Hanc ut plebem, clerum totum
Horum juvet gratia.

2. Hic sunt patres et pastores
Gregis Aeduensium
Et ipsius protectores
Custodesque ovium,
Ultores et defensores
In hunc malignantium.

3. Qui sua sacra doctrina
Destructis erroribus
Christi dogmata divina
Seruerunt mentibus,
Sacri fontis aqua digna
Lavantes a sordibus.

4. Nascentis sunt fundamenta
Praesentis ecclesiae,
Primitiva documenta
Coelestis militiae,
Per quos primum est inventa
Nova porta gratiae.

5. Pellunt morbos et languores,
Reprimunt daemonia,
Salutis sunt largitores,
Praestant beneficia,
Plebis sunt intercessores
Et vera auxilia.

6. Hujus ergo concionis
Sacrata solemnia
Nobis sint remissionis
Et peccati venia
Et post diem ultionis
Requies et gloria.

7. Praestet trinitas beata
Horum per suffragia,
Ut nostra quaeque errata
Purgentur et vitia,
Huic plebi sit pax data
Ibi et in patria.

Antiph. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. 150. A. — Antiph. ms. Aeduense saec. 13. in. Cod. Semin. Aeduen. 151*. add. saec. 17. B. — Brev. Aeduense imp. Parisiis 1489. C. — Mel.: Pange lingua.

32. In festo ss. Praesulum Aeduensium.

Ad Nocturnum.

1. Sanctorum praesulum nova solemnia
   Plebs Aeduensium juncta laetitia
   Celebret, ut horum per patrocinia
   Fruatur regno polorum.
2. Dies recolitur solemnis et pia,
   Qua jugis agitur horum memoria,
   Ut qui nunc superis fruuntur gloria,
   Orent pro nobis miseris.
3. In te hi plantarunt fidei semina
   Et procul stirparunt deorum numina
   Tibique lavacra baptismi libarunt,
   Per quae purgantur crimina.
4. O celsi patroni, quorum in patria
   In conspectu throni jam lucent praemia,
   Pro vestris famulis stantibus in via
   State precibus sedulis.
5. Et quos educastis fidei ferculo
   Et corroborastis doctrinae pabulo,
   Aeterno coelorum in habitaculo
   Pascatis cibo justorum.
6. Te, summa deitas unaque, poscimus,
   Ut praesens civitas a malis omnibus
   Per horum merita servetur, quaesumus,
   Et relaxentur debita.

Antiph. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. 105. A. — Antiph. ms. Aeduense saec. 13. in. Cod. Semin. Aeduen. 151*. add. saec. 15. B. — Brev. Aeduense imp. Parisius 1489. C. — 1, 4 Fruatur regna C. — Mel.: Sacris solemniis.

33. In festo Praesulum Aeduensium.

Ad Laudes.

1. Exsulta, felix Aedua,
   Tantis ornata patronis,
   Qui nunc in coeli curia
   Splendidis pollent coronis.
2. Quorum fide coronaris
   Et dogmate imbueris,
   Virtutibus adornaris,
   Baptismate ablueris.
3. Per hos tibi crescunt dona,
   Fides tua augmentatur,
   Cedunt mala, crescunt bona
   Et gloria cummulatur.
4. Magnis pleni virtutibus,
   Verbo, vitaque doctrina
   Et praedicationibus
   Tibi panderunt divina.
5. Sunt lapides et caementum,
   Quibus tibi stat fundata
   Supra petrae fundamentum
   Domus coelo fabricata.
6. Quorum quidam bellatores
   Hanc sanguine sacraverunt,
   Alii vero confessores
   Moribus dedicaverunt,

7. Vos igitur, o praesules,
Istam plebem conservate
Et terris adhuc exsules
Coelestibus sublevate.

8. Praestet beata trinitas
Per praesulum suffragia,
Ut praesens nos celebritas
Perducat ad coelestia.

Antiph. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. 150. A. — Antiph. ms. Aeduense saec. 13. in. Cod. Semin. Aeduen. 151*. add. saec. 15. B. — Brev. Aeduense imp. Parisius 1489. C. — 1, 1 Exsultet C. — 4, 1 plena C.

34. De Virginibus.

Ad Laudes.

1. Suscipe voces pariterque laudes,
Quas tibi mente promimus devota,
Sponsa, coelesti copulata regi,
Beata virgo.

2. Te a primaevo juventutis flore
Sponsus coelestis adamavit Christus
Et sibi templum te sacravit aptum,
In quo maneret.

3. Tetemet ipsam fide decoratam,
Spe roboratam, caritate plenam,
Corde benignam, castitate puram
Christo dicasti.

4. Inde nunc cara Dei margarita
Et pretiosa vocitaris gemma,
Te namque plebes utriusque sexus
Laude frequentant.

5. En, quod superna resides in aula
Et quod in coelo potens es cum Christo,
Indicant signa cunctis recolenda
Et memoranda.

6. Daemones tuis meritis fugantur,
Claudi curantur, caeci illuminantur,
Audiunt surdi, eriguntur curvi,
Muti loquuntur.

7. Virginem inde te rogamus sacram,
Ut pro peccatis obsecrando nostris
Veniam nobis impetrare velis,
Sponsa coelestis.

8. Sicut in tuo Deus nos amore
Liberet cunctis pius ab adversis
Atque futuram donet nobis vitam
Pace perenni.

Sit Deo patri laus et honor semper,
Gloria nato et spiritui sancto,
Quorum majestas et una potestas
Est in aeternum.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

35. In Natali Continentium.

Ad Vesp. et Noct.

1. Christe benigne, hujus sanctae tuae
Festa devote colimus, precantes
Hanc, tibi quae jam meruere jungi,
Regna tueri.

2. Vincla nostrorum scelerum resolvat,
Luce virtutum populos adornet,
Indicet nobis pietate sola
Regna superna.

3. Quae rite mundi gaudia caduca
Respuit sponte Deum diligendo,
Pro nobis instet, ut eandem viam
Nos teneamus.

4. Gloria sanctae piae trinitati
Turba resultet, canat et revolvat,
Quae manens regnat Deus unus omni
Tempore saecli.

Brev. Nemacense imp. s. l. 1499. — 1, 3 qui jam meruere jugi. — 3, 3 eadem. — 4, 2 resolvat..

36. In Natali Continentium.

Ad Laudes.

1. O Christe, rex piissime,
Hujus sanctae suffragio
Horis, momentis omnibus
Munire nos non abnuas.

2. Te deprecamur supplices,
Ut ab hoste nos liberes,
Ne valeat seducere
Tuo redemptos sanguine.

3. Ut ore tibi consono
Et corde devotissimo
Possimus omni tempore
Laudes referre debitas.

4. Vox laudis et laetitiae
Et gratiarum actio
Regi debentur gloriae
Alacriori studio.

5. Precamur omnes, Domine,
Jesu, redemptor unice,
Quos redemisti sanguine,
Sanctis jungas in aethere.

Brev. Nemacense imp. s. l. 1499. — 2, 4 Tuos.

37. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Jesu, qui Deus deorum
In Sion es beata,
Quae fulgore radiorum
Tuae lucis ornata
Claris splendet, angelorum
Sedibus ordinata.

2. In aede tibi sacrata
Plebem Christianorum,
Qui tibi mente dicata
Cuncta dicant bonorum,
Benedictione grata
Dita sacramentorum.

3. Auctor tu qui singulorum
Quaeque sunt derivata
Tuo fonte meritorum
Pia per tot patrata,
Ut hominum peccatorum
Redimeres errata.

4. Hic, veritas increata,
Vincla solvis cunctorum,
Qui confitentur peccata
Et pascis filiorum
Humanitate velata
Vere animas piorum.

5. Felix ut grex electorum
Nuptiali parata
Tuorum veste donorum
Lampade intret aptata
Oleo pingui coelorum
Palatia exoptata.

6. Tibi gratias, oblata
Qui hostia miserorum
Debita luis, placata
Patris ira et tuorum
Sancto spiritu renata
Corda beas sanctorum.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094.

38. In Liberatione Urbis Aniciensis.

In 1. Vesperis.

1. Reginae mundi proelia,
Trophaea matris virginis
Nostra canant encomia
Ad summi laudem numinis.

2. O mater admirabilis,
Velut castra fulminibus
Armata, formidabilis
Tartareis cohortibus.

3. Tu monstrum ab origine
Cunctis innatum mentibus
In ipso vitae limine
Tuis conculcas pedibus.

4. Carnem, mundum et Satanam
Triumphi tui gloriae
Et vastam orbis machinam
Tuae subdis potentiae.

5. Per te Judaeos, ethnicos
Debellavit ecclesia,
Per te fugat haereticos
Et monstra vincit omnia.

6. Terra, pontus et flumina
Tuo gaudent obsequio,
Ignis, aër et fulmina
Tuo parent imperio.

7. O dux sacrae militiae,
Serpentis regnum dissipa,
Ut summo regi gloriae
Cuncta flectantur genua.

8. Praesta, Jesu, sub pedibus
Nostris calcari zabulum,
Ut in tuorum cordibus
Regnes per omne saeculum.

Sanctorale Cathedralis S. Mariae Aniciensis imp. Anicii 1661.

39. In Liberatione Urbis Aniciensis.

Ad Matutinum.

1. Pange, lingua, deiparae
Celebranda certamina,
Et triumphos Christiferae
Nostra collaudent carmina

2. Iram tremendi numinis
Accendunt mundi scelera,
Sed hanc Mariae virginis
Vincunt materna viscera.

3. O virgo, sole clarior,
Quam saepe mortis vincula
Solvisti morte fortior,
Cuncta proclamant saecula.

4. Tu morbos insanabiles,
Salus aegrorum, superas,
Aerumnas implacabiles,
Spes miserorum, dissipas.

5. Tu surdis aures aperis,
Caecos ad lumen revocas,
Mutis vocem restituis
Et claudis gressum reparas.

6. Per te mentes Christicolum
Terrena spernunt gaudia,
Per te malignum saeculum
Et Orci vincunt agmina.

7. Te propugnante fugiunt
Cuncta malorum genera,
Te favente proficiunt
Dilectis tuis omnia.

8. Praesta, Jesu, sub pedibus
Nostris calcari zabulum,
Ut in tuorum cordibus
Regnes per omne saeculum.

Sanctorale Aniciense imp. Anicii 1661.

40. In Liberatione Urbis Aniciensis.

Ad Laudes.

1. O Maria deigena,
Coronata sideribus,
Castrorum poli domina
Solis cincta splendoribus.

2. Armis induta coelicis
Decem draconis cornua
Tu, mater agni, conteris
Et septem frangis capita.

3. Per te deridént martyres
Tyrannorum saevitiam,
Per te sacratae virgines
Carnis horrent spurcitiam.

4. O virgo, mater virginum,
Tu palmas omnes superum
Sola vincis eximio
Virginitatis lilio.

5. Tuae sunt omnes coelitum
Coronae, tua gloria
Trophaea Christi militum,
Tua jure sunt omnia

6. In nati quippe sanguine
Dira vincentes tartara
Vincunt in matre virgine,
Triumphant super sidera.

7. Eja, virili pectore
Sequamur matris proelia,
Vincet mater in sobole,
Crescet vincentis gloria.

8. Praesta, Jesu, sub pedibus
Nostris calcari zabulum,
Ut in tuorum cordibus
Regnes per omne saeculum.

Sanctorale Aniciense imp. Anicii 1661.

41. De Caritate.

1. Christe rex, vita, lux, via et veritas,
Qui cuncta regis et gubernas omnia,
Da nobis pacem et veram concordiam
Caritatemque insuper haec omnia,
Quae sola regnat perfecta cum Domino.

2. Fides cessabit atque spes in ultima,
Caritas vero manebit cum Domino,
Ipsa est namque, quae opprimit vitia,
Ipsa est virtus, quae depellit omnia,
Justos exaltat ad coelorum limina.

3. Omnia bona antecedit caritas,
Malorum radix sola est cupiditas,
Qui vult perfecte vivere cum Domino,
Relinquat malum diligatque proximos
Ex vera fide et corde purissimo.

4. Dum vivi sumus et sani in corpore,
Sic festinemus emendare vitia,
Terrena lucra vehementer spernere,
Amare Deum, diligere proximum,
Ut consequamur sempiternam requiem.

5. Consideremus divitis duritiam
Et admiremus Lazari pauperiem
Metuamusque hominis perfidiam:
Homo despexit, dilexerunt bestiae,
Canesque muti delingebant ulcera.

6. Nos quasi fratres diligamus invicem,
Quia, qui odit, compar est diabolo,
Deceptor fratrum, detractor aut invidus
Non erit concors cum justis in requiem,
Nisi hic prius agat poenitentiam.

7. Dives et pauper mutaverunt gloriam,
Dives in igne, pauper in sublimia,
Infelix dives descendit in foveam,
Mendicus vero conscendit in gloriam
Inter sanctorum candidata agmina.

8. Reliquit dives mansionem splendidam,
Post mortem vero sumpsit sibi igneam,
Amavit aurum et vestem purpuream,
Idcirco jacet nudus in incendio
Nullumque ibi recipit auxilium.

9. Mors repentina antecedit miseros
Et peccatores recludit in carcerem,
Ibi sunt vermes draconesque pessimi
Ad devorandum illorum cadavera,
Qui perseverant in sua perfidia.

10. Heu quam magnus dolor instat reprobis,
Quam fortis poena subsequitur impios,
Qui pro peccatis hic non fundunt lacrimas,
Sed cum dolore stridoreque dentium
Amara erit illa poenitentia.

11. Gaudent potentes, dum adquirunt munera,
Mendici dolent prae famis inopia,
Post finem vero divites in tartara,
Qui consumpserunt orphanorum lacrimas,
Pauperes autem pergunt ad sublimia.

12. Terrena lucra damna sunt perpetua,
Adquirunt aurum et demergunt miseros,
Avari semper argentum desiderant,
Cujus aerugo erit in testimonium
Illis, qui servant mammona in sacculis.

13. Brevis est hujus saeculi calamitas,
Infelix nimis, caduca et fragilis,
Velut ut umbra fugit ante oculos,
Ducit ad poenam sibi consentaneos,
Mergit in ignem et mortis caliginem.

14. Beatus Victor, Christi martyr inclitus,
Pro cujus laude hodie conjunximus,
Sit intercessor apud pium judicem,
Ut mereamur percipere gloriam
Et in futuro triumphale praemium.

Cod. Parisien. (ol. Martialen.) 1154. saec. 10. — 1, 1 Christus. — 2, 1 cessavit. — 11, 2 impiis. — 12, 4 lies contempserunt? — 15, 2 laudibus; lies: conjungimur?

42. De Poenitentia.

1. Ad te, Deus gloriose,
rerum factor omnium,
Lacrimosis clamo gemens
et amaris vocibus:
Poenitenti, Christe, da veniam.

2. Brevis est haec vita nimis
Et plena miseriis,
Quam secutus ad coelestem
non levavi animam.
Miserere mei, piissime.

3. Confundor et erubesco
ante tuam faciem,
Cum recordor, quanta feci
coram te peccamina.
Ab inferno, Christe, nos libera.

4. Delectatus voluptate
carnis vixi reprobe,
Non quaesivi voluntatem
tuam digne facere.
Poenitenti, Christe, da veniam.

5. Epulando resolute
me nefandis pollui,
Deceptoriis et blandis
corpus meum subdidi.
Miserere mei, piissime.

6. Feci malum plus quam omnes
viventes in saeculo,
Unde tuum supplex posco
jam, Deus, auxilium.
Ab inferno, Christe, nos libera.

7. Gloriosam majestatem
et tuam potentiam
Collaudant, adorant cuncti,
quam tremunt, archangeli.
Poenitenti, Christe, da veniam.

8. Haec est via nam salutis,
te Deum cognoscere,
Te pro malis exorare
unumquemque propriis.
Miserere mei, piissime.

9. Justus es judex et pius
et rectum judicium,
In furore tuo, precor,
ne me, Deus, arguas.
Ab inferno, Christe, me libera.

10. Karo omnis ad examen
veniet terribile,
Ubi justi exsultabunt
et moerebunt impii.
Poenitenti, Christe, da veniam.

11. Luctu plena dies illa
et amara reprobis,
Dies irae, dies illa,
dies et caliginis
Miserere mei, piissime.

12. Moeror gravis homicidas
et raptores plurimos,
Ebriosos atque molles
occupabit pariter.
Ab inferno, Christe, me libera.

13. Non superbi ac discordes,
odiosi, lubrici,
Detractores et mendaces
diem hanc effugient
Poenitenti, Christe, da veniam.

14. Obstupebunt et marcescent
omnes illic invidi,
Concremabit et avaros
ultrix flamma divites.
Miserere mei, piissime.

15. Plectet ignis duros corde
et tempestas valida,
Justi autem laetabuntur
coram summo judice.
Ab inferno, Christe, me libera.

16. Qui ex tota mente sua
dilexerunt Dominum,
Hi gaudentes conregnabunt
illi in perpetuum.
Poenitenti, Christe, da veniam.

17. Rex et dicet: maledicti,
ite vos in tartarum;
Sanctis vero: benedicti,
venite ad gloriam.
Miserere mei, piissime.

18. Sic clauduntur tenebrosi
peccatores carcere
Et ardebunt ut damnati
cum stridore dentium.
Ab inferno, Christe, me libera.

19. Tunc electi ad promissam
ibunt laeti patriam,
Ubi vitam sempiternam
habebunt cum angelis.
Poenitenti, Christe, da veniam.

20. Vita illa Deus erit,
pax atque securitas,
Quem videbunt congaudentes
facie ad faciem.
Miserere mei, piissime.

21. Xriste, rerum fabricator
et redemptor omnium,
Suscipe vocem clamantis
ad te, quaeso, valide.
Ab inferno, Christe, me libera.

22. Ymnos tibi ut acceptos
valeam persolvere,
Da misello de peccatis
veram indulgentiam.
Poenitenti, Christe, da veniam.

23. Zelo tuo pectus meum
fac ardere jugiter,
Ne flamma gehennae meam
unquam urat animam.
Miserere mei, piissime.

24. Luctuosum scripsi rhythmum
quaerelumque fletibus,
Quo finito mecum omnes
clament quoque singuli:
Ab inferno, Christe, me libera.

Cod. Parisien. (ol. Martialen.) 1154. saec. 10. — 3, 4 digna. — 17, 4 damnatis.

II.

DE SANCTIS.

43. De sancto Achatio.

In 1. Vesperis.

1. Sacrae turbae celebremus
Virtutum insignia,
Voce, voto resonemus
Trophea victricia,
Quibus apte comprobemus
Fidei praeconia.

2. Dignos testes almae crucis
Prosequamur laudibus,
Qui sub fide Christi ducis
Procedunt in milibus,
Jubar clarum verae lucis
Perferentes mentibus.

3. Christum fide sunt secuti
Milites egregii,
Quorum fide prosecuti
Cadunt adversarii,
Fide fervent persecuti
Causa Dei filii,

4. Reges temnunt et fautores
Horum dolosissimos,
Pompas vitant et honores
Mundi falacissimos,
Virtuosos captant mores
In fide clarissimos.

5. Ob hoc poenis exarantur
Fortes testes gratiae,
Lapidati flagellantur
Instar regis gloriae,
Crucifixi coronantur
Spinis gentis impiae.

6. Non a fide recesserunt
Poenarum ludibriis
Nec in poenis defecerunt
Fidei praesidiis,
Cruciformes perstiterunt
In laudum praeconiis.

7. Hos in Christo veneremur
Psalmis, hymnis, canticis,
Quos fidenter deprecemur
Summi dignos apicis,
Ut cum ipsis gloriemur
In donis almificis.

8. Gloria sit, Jesu bone,
Tibi nunc et jugiter,
Qui certantes in agone
Adjuvas fideliter
Et mercedem das coronae
Vincenti viriliter.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733).

44. De sancto Achatio.

Ad Nocturnum.

1. Aeterno regi gloriae
Coetus pangat fidelium
Triumphum colens hodie
Martyrum decem milium.

2. Currant omnes et singuli
Festa recolant annua
Rapti de fauce zabuli
Coetus laude praecipua.

3. Os, lingua, mens, sensus, vigor,
Extollant vocis organa,
Plaudant nunc cessetque rigor,
Psaltem sumant, dent tympana.

4. Novum genus militiae
Christo regi deducitur,
Donis praeventum gratiae
Fides vera consequitur.

5. Chorus sacratus militum
Fide sternit exercitus,
Fide currit ad meritum
Mundi contemnens strepitus.

6. Arma deponunt tristia
Montis Ararat vertice,
Crucis gerunt insignia
Christum fatentur publice.

7. Angelicis oraculis
Fidem norunt catholicam,
Montis praecelsi scopulis
Gustant escam vivificam..

8. Pugnant in mundi stadio
Armis fulti potentiae,
Quos non flectit promissio
Nec minae terrent anxiae.

9. O nobile collegium
Coeli regna vi capiens,
Morte crucis fers bravium
Mortem vita confodiens.

10. Qui sanctos diademate
Nunc decorat in praemio,
Cum utriusque neumate
Sit laus patri cum filio.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733).

45. De sancto Achatio.

Ad Laudes.

1. Felix chorus jam sonorus
Beatis decem milibus
Hymnum pangat, qui cor tangat,
Exultet coelum laudibus

2. Sacros viros fide miros
Organo vocis libere
Corde totis colens votis
Jam lucis orto sidere.

3. Coetus fortis almae sortis
Currit ad coeli bravium,
Passus dira fide mira,
Christe, redemptor omnium.

4. Euphratenos, Gadarenos
Fide vincunt in acie,
Quos prosternunt, dum te cernunt,
Magnae Deus potentiae.

5. Angelorum beatorum
Doctrinae fulgent radio,
Quem noverunt, ipsum quaerunt,
Magno salutis gaudio.

6. Regum jussis verae lucis
Tormenta viri subeunt,
Lapidatis, flagellatis
Vexilla regis prodeunt.

7. Vincunt duces reges truces
In caritate fervidi,
Cruce cadunt sicque vadunt
Ad coenam agni providi.

8. Summo regi cura gregi
Sit laudum ferre munia,
Sic coronet sicque donet
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Coelestinorum saec. 15. Cod. Mazarin. 357 (733).

46. De sancto Achatio.

Ad Vesperas.

1. Rex gloriose martyrum,
Victoria, spes victorum
Perduc nos ad consortium
Sanctorum decem milium.

2. Qui dum ritus gentilium
Sequerentur et studium,
Ab hostibus perterriti,
Coelitus sunt admoniti.

3. Hinc contemnentes omnia
Deorum superstitia
Jesu fulti praesidio
Victores sunt in proelio.

4. Tandem devictis hostibus
Sub septem falsis regibus
Mors una fuit omnibus
Subintrare martyrium.

5. Ex his princeps Achatius,
Campi ductor Catherius,
Eliades dux inclitus
Horum fuit exercitus.

6. Laus sit patri ingenito
Ejusque unigenito,
Sancto decus paraclito,
Tribus perennis gloria.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — 1, 3 Et perduc ad consortium B. — 1, 4 decem milia B. — 2, 2 et fehlt B. — 2, 3 Ad hostibus eruditi B. — 2, 4 Coelestis sunt AB. — 3, 1 Hic contemnentes A. — 4, 2 falsis fehlt B. — 5, 1 Exhinc princeps B. — 5, 3 Heliades A, Ehades B.

47. De sancto Achatio.

Ad Laudes.

1. Orbis immensi Deus alme rector,
Cujus est verbum per nos incarnatum,
Perennes sume in solemnitate
Martyrum laudes.

2. Qui Eliadi milibusque denis
In fugam versis Gadarenis mira
Atque virtute ductorem misisti
Angelum pacis.

3. Cujus adjuti virtute ministri
Et Eufratenses atque Gadarenos,
Centum virorum millia pugnantum
Sub juga vertunt.

4. Quorum, precamur, pater, interventu,
Potestas cujus permanet aeterna,
Nostrasque mentes gloria renitet
Spiritus almi.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — 1, 2 per vos B. — 1, 3 in fehlt B. — 3, 3 Centena AB. — 4, 1 interventum A. — 4, 3 retinet A. — 4, 4 Spiritus sancti A; spiritus almus B.

48. De sancta Adalberga.

Ad Laudes.

1. Nam hic quiescens corporis
Claris nitet miraculis
In hoc loco monastico,
Quem statuit sub ordine.

2. Illustret nos et precibus,
Gaudet ubi cum angelis,
Qui celebramus annua
Ejus sacra solemnia.

3. Laus et perennis gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Farense saec. 14. Cod. Mazarin. 349 (761).

49. De sancta Agatha.

1. Quem in superna patria
Sacra collaudant agmina,
Huic in terris posita
Adhaesit virgo Agatha.

2. Quae spretis lenociniis
Ejus obsequens monitis
De numero prudentium
Exstitit ipsa virginum.

3. Praeparata lampadibus
Obviat Christo cursibus,
Cui coelorum ostia
Reserantur sublimia.

4. Ante sedem altissimi
Cantica nova concinit,
Agnum sequendo Domini
Turbis mixta angelicis.

5. Nunc propriis pro servulis
Lumen precetur luminis,
Nobis ut donet veniam
Pro delictorum sarcina.

6. Sit laus patri ingenito
Ejusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. — 4, 4 Turba.

50. De sancta Agatha.

1. Quod seminavit lacrimans
Nunc metit ovans Agatha,
Quia in regni solio
Locatur cum tripudio.

2. Cui dolor non amplius,
Luctus non erit nec aestus,
Quia ejus ab oculis
Lacrimas Deus detersit.

3. Jam enim hiems transiit,
Imber cessit et abiit,
Florentes adsunt vineae,
Flores in terra redolent.

4. Ubi castis amplexibus
Sponso beato jungitur,
Cum quo regnat feliciter
Lumen adepta gloriae.

5. Cujus nobis clementiam
Prece imploret sedula,
Suum devotis mentibus
Hic festum celebrantibus

6. Sit laus patri ingenito
Ejusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

51. De sancta Agnete.

1. Christe, patris altissimi
Verbum et nate virginis,
Intende nostris vocibus
Hymnum tibi canentibus.

2. Qui diem hunc ex meritis
Agnetis tuae martyris
Nobis dedisti celebrem
Ad laudem tuae gloriae.

3. Quae in aetate tenera
Mundi reliquit gloriam,
Te salvatorem omnium
Secuta est et Dominum.

4. Haec tua plena gratia
Juvenem prece suscitat,
Quem inimicus straverat
Ante ejus vestigia.

5. Sed fixa tuis legibus
Flammis statim immergitur,
Expansis orat manibus
Nullis tacta doloribus.

6. Nunc pretioso lapide
Ornata, diademate
Ingressa tuum thalamum
Laudis hymnizat canticum.

7. Cujus nobis per merita
Cuncta relaxa debita
Et post vitae curricula
Nos transfer ad coelestia.

8. Qui cum patre piissimo
Regnas in regno supero,
Simul cum sancto spiritu
Modo et in perpetuum.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. — 5, 3 erat manibus. — Mel: Te lucis ante terminum.

52. De sancta Agnete.

Ad Laudes.

1. Ortu solis effugante
Nocturnam caliginem
Resolvamus os ut ante
Ad laudandam virginem
Ipsa suae adjuvante
Laudis ad indaginem.

2. Mandat praetor spoliari,
Trahunt ad prostibulum,
Lux divina lupanari
Immittit carbunculum,
Domum vetat subintrari
Lux obtundens oculum.

3. Crines ejus dilatati
Fiunt ei tunica,
Subvenitur nuditati
Veste missa coelica,
Novi cultus ministrati
De veste angelica.

4. Puer intrans praefocatur
Prae fulgetra luminis,
Turba fremit, accusatur
Tamquam maga criminis,
Plangit pater, suscitatur
Puer prece virginis.

5. Pater nato suscitato
Relinquit Aspasium,
Nutrimento ministrato
Paratur incendium,
Quod de coelo rore dato
Poena fit nocentium.

6. Gloria et honor Deo,
Agno sine macula,
Hic Agnetis in trophaeo,
Culpae solvat vincula,
Qui rex regum vivit, regnat
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Carnotense saec. 14. Cod. Carnoten. 588. — 1, 5 wieder effugante.

53. De sancto Alano.

Ad Vesperas.

1. Alani meritis inclita gaudia
Pangamus canticis gestaque fortia,
Quibus illicitis spretis inania
Calcans tenet coelestia.

2. Is ortu nobilis ex gente Gallica,
Corde perhumilis, sub anachorica
Vita laudabilis, indolis studia
Egit et memorabilis.

3. Horrendus omnibus clauditur celebris
Alani jussibus anguis et tenebris
Pulsis hebetibus medetur palpebris
Lympha dilapsa manibus.

4. Vestis cilicium, mixtum cineribus
Panis edulium erat et vepribus
Septa tugurium cella, quo fratribus
Sanctum struxit coenobium.

5. O summa deitas, Alani precibus
Remitte debitas poenas supplicibus
Et redde perditas coronas sedibus,
Quas cum sanctis inhabitas.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

54. De sancto Alano.

Ad Matutinum.

1. Dum Romae visitat sanctorum limina
Et vocis flagitat coelica numina,
Hunc Petrus monitat, quod vitae semina
Gallis daturus redeat.

2. Francorum arguit regem intrepidus,
Quem pellens fremuit rex ira turbidus,
Sed febris rapuit, et sanctum placidus
Revocans supplex coluit.

3. Regis et plebium conscendit jussibus
Pastoris solium, sed cum dogmatibus
Resistit, solitum turba rebellibus
Reddit fructus ludibrium.

4. Pueris adimit emptis judicium
Et Christi imprimit his tirocinium,
Procellam reprimit atque naufragium
Imminens prece redimit.

5. O summa deitas, Alani precibus
Remitte debitas poenas supplicibus
Et redde perditas coronas sedibus.
Quas cum sanctis inhabitas.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. Wohl nur Divisio.

55. De sancto Alano.

Ad Laudes.

1. Mundus sub radio collectus tenui
Momenti spatio patet adspectui
Sancti, dum serio se contemplatui
Praebet fervore nimio.

2. Quem prece noluit tortor absolvere,
Praesul deposuit a ligno propere
Et supra cubuit orans ac vivere
Defuncto sanctus praebuit

3. Suum non horruit missos in jugulum,
Sed aether micuit per montis scopulum
Et caecos terruit, quibus periculum
Adimens sanctus adfuit.

4. Longaevus carnea mole deposita,
Relinquens terrea virtute merita,
Insigni trabea victori praestita,
Aula regnat empyrea.

5. O summa deitas, Alani precibus
Remitte debitas poenas supplicibus
Et redde perditas coronas sedibus,
Quas cum sanctis inhabitas.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. — Wohl nur Divisio.

56. De s. Alberto Carmelita.

Ad Vesp. et Noct.

1. Festa patris insignia
Praeconcinat ecclesia,
Congaudet Catalonia,
Exultat et Sicilia.

2. Traditur literalibus
Albertus puer artibus
Et statim in his omnibus
Imbuitur devinitus.

3. Octavi anni circulo
Peracto pater filio
Affatur, ut alliceret
Et nuptui hunc traderet.

4. Pater decrevit facere
Uxori quoque prodere,
Sed illa obstat valide
Et coepit viro dicere;

5. Nescis, quod voto supplici
Hic datus matri Domini,
Hunc oportet virtutibus
Ornari sacri habitus.

6. Ad haec pater obstupuit
Et ultra loqui timuit,
Et sic reginae virginum
Immolaverunt filium.

7. Accepta patris gratia
Ad fratrum hic solatia
Carmelitani ordini
Sese donabat Drepani.

8. Cujus nos, Christe, precibus
Supernis junge civibus
Ablatis facinoribus
Et saeculi erroribus.

9. Praesta, pater ingenite
Et fili primogenite,
Cum sacrosancto flamine
Exaudi omni tempore.

Diurn. ms. Carmelit. saec. 15. Cod. Avenionen. 63. A. — Brev. ms. Carmelit. Jerosolym. saec. 15. Cod. Parmen. Palat. 125. B. — 1, 4 Exsultet A. — 3, 2 pater Alberto B. — 3, 3 alluderet A. — 4, 1 Mater decrevit A. — 6, 4 Immolaverunt Albertum B. — 7, 2 sic solatia A. — 7, 4 donabat Trepani B, compari B.

57. De s. Alberto Carmelita.

Ad Laudes.

1. Hujus vitae asperitas
Per mundi fulget orbitas,
Nam nodoso cilicio
Carnem domabat clanculo.

2. Per ferias legitimas
Carnis tulit illecebras
Et super struem palmitum
Nudum stravit corpusculum.

3. Hic vinum semper renuit,
Lympham potare voluit
Ut castitatis tropheo
Sese dotaret opido.

4. Hujus nos, Christe, precibus
Supernis junge civibus
Ablatis facinoribus
Et saeculi erroribus,

5. Praesta, pater ingenite.

Brev. ms. Carmel. Jerosol. saec. 15. Cod. Parmen. Palat. 125. — 2, 3 fehlen zwei Silben; struem ergänzt. — 3, 2 portare. — 3, 4 Se dotaret.

58. De sancto Amato.

Ad Vesperas.

1. Amatum, sanctum laudate,
Sedunenses, jugiter,
Aurivillenses, gaudete,
Agaunenses, pariter,
Concinentes invocate,
Ut juvet salubriter.

2. Est hodie laureatus
Confessor, quem colimus,
Et in coelis sublimatus
Hic virgo purissimus.
Nam splendet ut sol togatus
Auri splendidissimus.

3. Monachus et eremita
Fuit, abbas, presbyter,
Praesul, lucens bona vita,
Credens Christo firmiter,
Est sic veste polymita
Indutus nobiliter.

4. Sibi clametis: Amate,
Per hymnum mirificium
Et corda vestra levate
Ad Deum magnificium,
Quem rogetis indilate
Psallentes hoc canticum.

5. Si pro sancto gloriamur,
Sint haec nobis praemia,
Ut paradiso fruamur
Psallentes Alleluja,
Ne cum malis irruamur,
Donetur et gratia.

Psalt. ms. Sedunense saec. 14. in. Cod. Valerian. s. n. A. — Psalt. ms. Sedunense saec. 14/15. Cod. Valerian. s. n. B. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod Valerian. s. n. C. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. D. — Brev. Sedunense imp. s. l. et a. E. — 2, 6 Ut aurum splendidissimus D. — Mel: Pange lingua.

59. De sancto Amato.

Ad Nocturnum.

1. In excelsis generosi
Praesulis concinere
Laudes throni speciosi
Velint atque promere
Hymnos cantus gloriosi
Et voces extollere.

2. Nam hunc laudat largitate
Egenorum concio,
Justitia, pietate,
Excellens devotio
Ipsum beat honestate
Et jugis oratio.

3. Praedicator veritatis
Plebem replet ferculis
Doctrinarum trinitatis
Et auribus sedulis
Dogmata dat sanctitatis,
Nomen servat praesulis.

4. Thesaurizans castitatem
Cum supernis ambulat,
Induens humilitatem
Superbiam jugulat,
Conservando pietatem
Virtutibus pullulat.

5. Sit laus summae trinitati,
Virtus et victoria,
Quae det nobis, ut Amati
Gloriosa gaudia
Assequamur laureati
Post vitam in patria.

Psalt. ms. Sedunense saec. 14. Cod. Valerian. s. n. A. — Brev. ms. Sedunense saec. 14/15. Valerian. s. n. B. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. C. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. D. — Brev. Sedunense imp. s. l. et a. E. — Mel: Pange lingua.

60. De sancto Amato.

Ad Laudes.

1. Tibi sape loquebantur
   Angeli tugurio,
   Daemones repellebantur
   Pio tuo colloquio,
   Obsessi liberabantur
   Devoto suffragio.

2. Prece tua stat natura
   Et cedit miraculo
   Et amittit sua jura
   Emanato rivulo
   De petra percussa dura
   Coram pio famulo.

3. Spiritus linguis igneis
   Supra servos patuit,
   Jubar radiis rubeis
   Supra caput micuit
   Amati, corpus ferreis
   Catenis qui circuit.

4. Sobrietas maceravit
   Carnem nostri praesulis,
   Prudentia superavit
   Hostes in periculis,
   Fortitudo sublimavit
   Spretis ipsum maculis.

5. Sit laus summae trinitati.

Psalt. ms. Sedunense saec. 14. in Cod. Valerian. s. n. A. — Psalt. ms. Sedunense saec. 14/15. Cod. Valerian. s. n. B. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. C. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. D. — Brev. Sedunense imp. s. l. et a. E. — 1, 4 Lies: tis? — 2, 3 emittit D. — Der Hymnus Divisio vom vorigen; Mel.: Pange lingua.

61. De sancto Ambrosio.

Ad Laudes.

1. Sancta mater ecclesia
   Exsultet et catholica,
   Tanto patrono edita
   Voce clamet dulcisona.

2. Quae rectorem Ambrosium
   Recepit doctorem pium,
   Ut gubernaret populum
   Et fugaret Arianum.

3. Dum clamatur a puero,
   Postulatur a populo,
   Viso magno miraculo
   Fit magna jubilatio.

4. Hic recepit officium
   Praesulatus dignissimum
   Se offerendo ad jugum
   Propter Dei servitium.

5. Et in Dei servitio
   Permansit in hoc saeculo
   Et in mortis articulo
   Receptus est a Domino.

6. Deo patri sit gloria,
   Ejusque soli filio
   Cum spiritu paraclito
   Et nunc et in perpetuum.

Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. — Von der Doxologie nur der Anfang.

62. De sancto Ambrosio.

Ad Laudes.

1. Ambrosi, doctor inclite,
   Flos orbis, lux Italica,
   Devotionis debitae
   Tibi libamus cantica.

2. Dono fultum praesagio
   Te Roma profert judicem,
   Mediolani concio
   Quem vocat in pontificem.

3. Coelesti fonte genitus
Jussu fugas daemonia,
Rebelles quosque coelitus
Sequestras ab ecclesia.

4. Dum columbina specie
Te spiritus alloquitur,
A spiritu nequitiae
Augustinus convertitur.

5. E coelo fulgens gratia
Tibi revelat martyres,
Quod nequis efficacia,
Desiderando martyr es.

6. Fert Florentina civitas
Te suscitasse mortuum,
Funus Martini visitas
Promissum solvens mutuum.

7. Graecorum mores imitans
Sacra promis officia,
Perfecte Christo militans
Laetus potiris gloria.

8. Honor, decus, imperium
Trino Deo et unico,
Qui nobis per Ambrosium
Det regno frui coelico.

Brev. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Parisien. 760.

63. De sancto Andrea.

1. Andreas, Christi famulus,
Dignus Dei apostolus,
Germanus Petri sanguine,
In passione socius.

2. Bonam partem sortitus est,
Sedem regni adeptus est,
Sedet inter duodecim
Totidem tribus judicans.

3. Crucem magistri meruit,
Per quam regnum obtinuit,
Humilis propter Dominum
Ascendit in patibulum.

4. Docuit multos populos,
Quod a magistro didicit,
Unde per omnem patriam
Ejus doctrina claruit.

5. Egeas tum, dux impius,
Idolatra et perfidus,
Suis praecepit sociis
Tenere Dei famulum.

6. Flagellis caesum graviter
A septem ternionibus,
Dum se despici conspicit,
Cruci affigi praecipit.

7. Gaudebat Dei famulus
Talem sortem suscipere,
Per quam magistri socius
In passione fieret.

8. Hoc cognoscentes populi
In confessione socii,
Omnes post illum properant,
Quo duci jussus fuerant.

9. Iuxta crucem collecti sunt
Fere viginti milia,
Ut de ore apostoli
Audirent mirabilia.

10. Karitas erat nobilis
In eorum praecordiis,
Ut pro amore martyris
Semperque essent stabiles.

11. Laeti ejus eloquis
Biduum stant imobiles,
Neglecto cibo corporis
Intenti spiritalibus.

12. Mirantes patientiam
Doctorisque constantiam,
Indignati dijudicant
Proconsulis saevitiam.

13. Non recte, dicunt judici,
Damnas sed talem hominem,
Ut ejus patientiam
Sumpsisset omnis patria.

14. Orat pius et postulat,
Ne mutetur sententia,
Dum illum nolunt cernere,
In nece ejus moti sunt.

15. Promittit judex impius,
Ut solvatur apostolus,
Fidelis Christi populus
Ex hoc laetus efficitur.

16. Quaerit judex dimittere
Nolentem se deponere,
Sic rogat Dei famulus
Magistrum in coelestibus:

17. Rex, magister et domine,
Qui plasmasti hominem,
Ut tibi beneplacitam
Offerret conscientiam;

18. Suscipe tuum famulum
Pendentem in patibulum,
Andream Christi apostolum;
Sic redditit spiritum.

19. Tunc Maximilla nobilis,
Christo Deo amabilis,
Accepit corpus martyris,
Optimum locum sepelit.

20. Versutus serpens contulit,
Qui nocere non desinit,
Judici se projicere
De grandi altitudine.

21. Xristi dignus apostolus,
Aeterni regni socius,
Jam sine fine possidet,
Quod ei repromissum est.

22. Ymnum ergo, carissimi,
Canamus ejus meritis,
Ut precibus obtineat
Pro nostra indulgentia.

23. Zelemus omnes pariter,
Hortemur nos ab invicem,
Ut mereamur effici
Ejus triumphi socii.

24. Gloria tibi sit, pater,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Ord. Servorum S. Mariae de Venetiis anni 1473. Cod. Oxonien. Douce 314. — 2, 3 Sed inter. — 3, 3 Humili. — 5, 1 Aegeatha dux. — 6, 3 despicit conspici. — 6, 4 affigit. - 10, 3 Et pro. — 11, 2 stans. — 11, 3 Negligens cibus. - 11, 4 Intentis. — 12, 3 Indignatis dejudicant. — 14, 2 Ut mutetur Sententiam. — 14, 4 necem. — 16, 2 sed deponere. — 17, 2 Lies: plasmavisti? — 18, 4 Ad Dominum sic reddidit spiritum; die zwei ersten Worte sind als überzählig zu tilgen und dann espiritum zu sprechen. — 19, 1 Maximulam. — 22, 4 Lies: Pro nobis indulgentiam? — 23, 1 Debemus omnes. — 23, 2 Hortemus. — Vor Nr. 17. Divisio ad Laudes.

64. De sancto Andrea.

Ad Vesp. et Noct.

1. Coelestis aulae janitor,
Petrus, Andreas pariter,
Germani carne conditi
Et passione socii.

2. Germanitatis vinculo
Nectuntur ad supplicia,
Ambo morte calcant solum,
Ambo cruce petunt polum.

3. Quibus voce dominica
Haec facta est promissio:
Venite post me, faciam
Vos piscatores hominum.

4. Quo audito discipuli
Statim relictis retibus
Secuti sunt gratissima
Redemptoris vestigia.

5. Uno te, Jesu, dogmate
Unoque desiderio
Colunt, adorant, praedicant
Ut magistrum discipuli.

6. Hujus, Christe, suffragiis
Nos purges a criminibus
Et pro poenis, quas pro eis
Meremur, nos eripias.

7. Ut cum magni judicii
Tremenda sors advenerit,
Ne nos perdas cum impiis,
Sed cum electis liberes.

8. Sit trinitati gloria
Saecla per immortalia,
Quae mundum sic irradiat
Per tanta luminaria.

Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. — Vor Str. 5: Divisio ad Nocturnum.

65. De sancto Andrea.

Ad Laudes.

1. Congratuletur artifex
Et poli globus ignifer,
Tellus resultet dulcibus
Profusae vocis laudibus.

2. Simonis Petri socius,
Andreas passus hodie,
In crucis ara positus
Vivens pependit biduo.

3. Pendens pro Christi nomine
Semper docebat populum,
Finem adesse sentiens
Sic exorabat Dominum:

4. Magister bone, Domine,
Meum suscipe spiritum,
Quia jam tempus imminet,
Te tenere desidero.

5. Sit trinitati gloria.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. A. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. B. — 1, 4 Perfusis B. — Nach Str. 4 wiederholt A aus dem vorhergehenden Hymnus: Ut cum dies judicii etc. — Die Doxologie lautet in A: Deo patri sit gloria.

66. De sancto Andrea.

Ad Vesperas.

1. Gemma fulget duodena,
Lux Andreas, lux serena,
Rete, hamus et sagena,
Fera suffert et amoena.

2. Vocem audit Salvatoris,
Rete laxat vi amoris,
Intus lavat, rigat foris,
Praedicator fit honoris.

3. Aegeas, dux Achaiae,
Famam audit provinciae,
Quod Andreas egregie
Praedicat regem gloriae.

4. Mox crucem parat Aegeas,
Sed apostolus Andreas
Christi fidem per plateas
Gentes docet erroneas.

5. Crucis optat patibulum,
Ascensum praebet sedulum,
Exsultans placat populum
Praesens detestans saeculum.

6. Coelestis regi curiae
Honor, virtus et gloria,
Qui nobis donum gratiae
Contulit et spem veniae.

Brev. Gratianopolitanum imp. Lugduni 1513.

67. De sancto Andrea.

Ad Laudes.

1. Ecclesiarum titulus,
Andreas Christi famulus,
Mactatur prout vitulus
In ara crucis sedulus.

2. Crucem orat prae gaudio,
Quam longo desiderio
Optaverat et proprio
Exclamavit ore pio:

3. O bona crux, quae fuisti
Decorata membris Christi,
Quem usque nunc repulisti,
Nunc laetantem excepisti.

4. Jesus, salvator omnium,
Spes mea, desiderium,
Non permittat meum pium
Impediri supplicium.

5. Coelestis regi curiae.

Brev. Gratianopolitanum imp. Lugduni 1513.

68. De Angelo Custode.

Ad Vesperas.

1. Primo dierum omnium
Deus coelestes spiritus,
Simul coelum empyreum,
Hyle creavit et tempus.

2. Splendor paternae gloriae
Angelos claros adspectu,
Immortalis essentiae
Fecit, potentes in actu.

3. Aeterne rerum conditor
Perspicuos intellectu,
Audite, coeli, quae loquor,
Vos fecit veloces motu.

4. Sed lucis orto sidere
Inter astra matutina
Superbia corruere,
Qui praesumpserunt divina.

5. Magnae Deus potentiae,
Superbis semper resistis,
Sed humilibus gratiae
Tu firmamentum exsistis.

6. Deus, tuorum militum
Propter perseverantiam
Sors et corona praemium,
Nobis hos das custodiam.

7. Rector potens, verax Deus,
Per virtutes adjutrices
Nos a daemone liberas,
Sic temperans rerum vices.

8. Tibi, Christe, splendor pacis,
Honor sit, laus et gloria,
Jubes qui sanctificatis,
Nostri ut sint custodia.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543.

69. De Angelo Custode.

Ad Nocturnum.

1. Laudemus sanctos spiritus
Qui observant vigilias,
Dirigentes intuitus
Super gregis custodias.

2. Hi administratorii
Missi in ministerium,
Qui coelestis praetorii
Clare cernunt mysterium.

3. In his simplex essentia
Ac personae suppositum,
Nosse, velle, memoria
Liberumque arbitrium.

4. O animarum dignitas,
Quibus talis substantia
Contra hostis insidias
Data est pro custodia.

5. Angelus custos mittitur
Ad hominis custodiam,
Deo tamen perfruitur
Ejus cernens essentiam.

6. Aeterno patri gloria,
Filio ac paraclito,
Quorum una substantia
Nullo clauditur termino.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543.

70. De Angelo Custode.

Ad Laudes.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
Coelum, terram communibus
Deus nexit officiis.

2. Intellectuales coeli
Sunt spiritus angelici,
Illos praefecit custodes
Deus labenti homini.

3. Debilia per fortia
Reducuntur, confortantur,
Et infima per media
Defenduntur, sublevantur.

4. Nos in campo certaminis
Horum celantes gloriam
Perversitatem daemonis
Vincamus et astutiam.

5. O sancte angele Dei,
Ab eo qui es commissus,
Esto, quaeso, memor mei,
Ne peccato sim submissus.

6. Tibi, Christe, splendor patris,
Honor sit, laus et gloria,
Jubes qui sanctificatis,
Nostri ut sint custodia.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543.

71. De Angelo Custode.

In 2. Vesperis.

1. Laudent astra matutina
Conditoris potentiam
Et sidera vespertina
Per eorum custodiam.

2. Coeli terram illuminant,
Fecundant quoque germine,
Angelique nos illustrant
Afflant divino munere.

3. Summis ima sociantur
Amicabili foedere,
Ac in finem operantur
Unum mane et vespere.

4. Nostra angeli laetantur
Ad Deum conversione,
Laetitia replebuntur
Felici assumptione.

5. Ipsi colligunt gratanter
In coelesti collegio,
Visitant quosque gratanter
Homines in exsilio.

6. O sancte angele Dei,
Ab eo qui es commissus,
Esto, quaeso, memor mei,
Ne peccato sim submissus.

7. Tibi, Christe, splendor patris.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543. — 2, 4 Affluant.

72. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Ave, mater Anna,
Plena melle canna,
Cui marem passa
Nulla coaequanda.

2. Ave praedicanda,
Superexaltanda,
Mater matris poli
Regis atque soli.

3. Quam quis nescit fari,
Quamvis sensus clari,
Cui quod est votum,
Constat esse totum.

4. Ergo te rogamus,
Tibi supplicamus,
Ut, quod potes, velis,
Prece da nos caelis.

5. Placa nobis natam
Mundo per te datam,
Natum illa suum,
Tu nepotem tuum.

6. Laus sit trinitati,
Laus sit unitati,
Laus patri ac nato
Lausque paraclito.

Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 1513. A. — Brev. ms Cantabrigense saec. 15. Cod. Duacen. 167. B. — Brev. ms. Sarisberiense anni 1434. Cod. Parisin. 17294. C. — Psalt. ms. S. Martini ad Gemellos saec. 15. Cod. Ambianen. 126. D. — Brev. ms. S. Martini ad Gemellos saec. 15. Cod. Ambianen. 113. E. — Brev. Herefordense imp. Rotomagi 1505. F. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. G. — Brev. Ambianense imp. Parisiis 1530. H.

1, 2 melle manna DEH. — 1, 3 matrem passa DE, mortem passa H. — 2, 3 Matrem D. — Str. 3 lautet in ABCG:

Quam quis velit fari
Sive venerari,
Reddet sibi votum
Christus, per quem totum.

3, 3 Reddet sibi notum C; Reddit sibi votum A; Cui quod est notum H; Cui quod est nomen D. — 4, 2 Ibi supplicamus H; Rogantes supplicamus G. — 4, 4 Prece da de caelis G; Prece dare caelis DEH. — 5, 1 Placans G. — 5, 3 Illa natum G. — 5, 4 Et nepotem tuum DE. — 6, 1 sqq. Entlehnen die Doxologie des Ave maris stella DEH. — Mel.: Ave maris stella. — Das Lied steht unvollständig bei Morel 333, wie er selbst bemerkt, „mit sehr verdorbenem Text“, weshalb es hier aus besseren Quellen wiederholt ist.

73. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. In Annae puerperio
Nox fugit hujus saeculi,
Et illuxit cum gaudio
Dies totius populi.

2. Haec radix Jesse germinat
Expers cunctis illecebris,
Et germen ejus luminat
Nos sedentes in tenebris.

3. Pia mater et humilis,
De qua Maria prodiit,
Tuis adesto famulis,
Quos culpa gravis deprimit.

4. Jam felix et emerita
Manes cum summo judice,
Succurre, mater inclita,
Ut vivamus pacifice.

5. Ut quidquid hic deliquimus
Vitae per immunditiam,
Abstergas illud, petimus,
Per divinam clementiam.

6. Patri natoque gloria
Detur cum sancto spiritu,
Qui per Annae suffragia
Conservet nos in exitu.

Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 1513. A. — Brev. Cantabrigense saec. 15. Cod. Duacen. 167. — Brev. ms. Sarisberiense anni 1434 Cod. Parisin. 17294. C. — Brev. Sarisberiense imp. Venetiis 1483. D. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. E. — Brev. Praedicatorum imp. Venetiis 1514. F. — 1, 3 Ac illuxit F. — 2, 3 Et germen ejus illuminat D; Germen ejus illuminat E; Germen illius illustrat F, lauter Verbesserungsversuche.

74. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Felix Anna prae aliis,
Digna laude fidelium,
Mundum replevit gaudiis
Per sacrum puerperium.

2. Haec de carnis propagine
Mariam nobis protulit,
Quae suo reddit germine,
Quod Eva tristis abstulit.

3. O vas coelestis gratiae,
Mater reginae virginum,
Per te precamur anxie
Remissionem criminum.

4. Memento, mater inclita,
Quam potens es per filiam,
Et nobis prece solita
Procura Dei gratiam.

5. Ejusque donet precibus
Dator bonorum omnium,
Ut gaudiis coelestibus
Fruamur post exsilium.

6. Patri natoque gloria
Detur cum sancto spiritu,
Qui per Annae suffragia
Conservet nos in exitu.

Brev. ms. Sarisberiense anni 1434. Cod. Parisin. 17294. A. — Brev. ms. Cantabrigense saec. 15. Cod. Duacen. 167. B. — Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinen. Reg. 2 A XII. C. — Brev. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 1513. D. — Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510 E. — Der Hymnus ist Überarbeitung oder Original von dem Anal. IV, 134 mitgeteilten.

75. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosae
Matronae praeconium,
Annae, matris generosae,
Cujus puerperium
Mundo dedit gratiosae
Salutis exordium.

2. Arbor vere salutaris,
Decoris mirifici,
Ramis expansa praeclaris
In prole multiplici,
Nomen unum, stella maris,
Dat personae triplici.

3. De prima stella procedit
Rex coelorum nobilis,
Turba sanctorum succedit
Ex duabus reliquis,
Erubescat, qui non credit,
Quod sit Anna sterilis.

4. Chorus ergo noster plaudat
Cum devoto carmine,
Nam radicem fructu fraudat
Et vitae propagine,
Quisquis Annam non collaudat
Ex tam sancto germine.

5. Sed nos in te veneramur,
O mater egregia,
Magna, quibus adjuvamur,
Dei beneficia,
Cujus opem praestolamur
Per tua suffragia.

6. Laus sit summo genitori,
Qui creavit omnia,
Laudes nostro salvatori
Personat ecclesia,
Mentium consolatori
Sit aequalis gloria.

Brev. ms. Carmelit. Hibern. anni 1489. Cod. Collegii SS. Trinitatis Dublinen. B 3. 10.

76. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Supernae laudis vocibus
Nunc plaudant mentis organa
Pro feminae virtutibus,
Quae nova praestant gaudia.

2. Radix Jesse refloruit,
Appropinquat redemptio,
Credentibus apparuit
Fructus in flore praevio.

3. Anna dilecta conjugi,
Quae sterilis jam fuerat,
Exsultans prole nobili
Partes Phenennae superat.

4. Hinc extolli promeruit
Honoris amplitudine,
Quae mundo tristi protulit
Matrem misericordiae.

5. O nomen quam egregium,
Quam transversum concorditer,
In omni sensu positum
Semper sonat suaviter.

6. Fecundat allegoricus,
Repraesentet ecclesiam,
Annam promat historicus,
Dicat interpres gratiam.

7. Laus patri sit cum filio,
Sancto quoque spiritui,
Sit perpes benedictio
Trino Deo et simplici.

Brev. ms. Carmelit. Hibern. anni 1489. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinen. B 3. 10.

77. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Magna mater magnae prolis,
Nobilis Anna gratiae,
Matrem lucis, veri solis
Lactasti sacro ubere.

2. Gratia tuae filiae
Fudit nobis et retulit
Divina manus gratiae,
Quod Eva tristis abstulit.

3. Ipsa quidem mundi navis,
Pacis portus, dux provida,
Pietatis fons suavis
Et porta lucis fulgida.

4. Ob hoc, Anna, te precamur,
Fac hanc nobis succurrere,
Ut per eam fulciamur
Tui precatus munere.

5. Praestet nobis hoc caritas
Dei patris et filii
Et spiritus benignitas,
Deus unus, rex gaudii.

Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521.

78. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. O gloriose domina,
Mater trium filiarum,
Quae rutilant ut lumina
Per hoc iter tenebrarum.

2. Trinam regentem machinam
Pro nobis semper exora,
Ut omnem solvet animam
Te colentum mortis hora.

3. Exsultet coelum laudibus,
Cantemus ei canticum,
Annis Anna senilibus
Semen peperit mysticum.

4. Beata nobis gaudia
Dedit atque solatium
Maria, prima filia,
Per Jesum suum filium.

5. Solutis jam gemitibus
Annae partu praefecundo,
Desideratus gentibus
Conversari venit mundo.

6. Quaesumus, auctor omnium,
In hac Annae memoria
Tu esto nostrum gaudium
Mundana vincens gaudia.

Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521.

79. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Matrem virginis Mariae
Dignis laudet obsequiis
Plebs fidelis in hac die,
Resultet terra gaudiis.

2. Matrem istam Annam dictam
Colentes totis viribus
Vitam ejus benedictam
Laetis canamus mentibus.

3. Joachim, viri nobilis,
Conjux erat haec domina,
Ambo vitae laudabilis
Et vera mundi lumina.

4. Horum sacro conjugio
Fides fulsit et castitas,
Concordia, religio,
Perfecta Christi caritas.

5. Locupletes permanserunt
Tripartita substantia
Membraque Dei paverunt,
Qui regna dat coelestia.

6. Per ipsorum suffragia
Irae tuae tolle plagas
Nobis, Deus, et vitia,
Quae subruunt mentes vagas.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Sit divinae trinitati,
Cui per haec subsidia
Simus coelo praesentati.

Brev. Lausannense imp. Gebennis 1509 A. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521 B. — 3, 4 mundi gaudia A. — 4, 1 Horum socio B. — 4, 2 et caritas AB. — 7, 4 Sumus coelo B. — Steht ad Nocturnum A.

80. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Ave, mater pia,
Ex qua nobis orta
Est virgo Maria,
Felix coeli porta.

2. Sumens sacrum fetum
Ad salutis omem
Nostrum dele fletum,
Mutans Evae nomen.

3. Solve vincla nexis,
Preces nostras nosce,
Sordes lava fessis,
Bona cuncta posce.

4. Monstra, quod sis mater
Matris, per quam suus
Filius et pater
Tulit esse tuus.

5. Virgo, matris prece
Pane vitae pastos,
Facias nos faece
Carnis dempta castos.

6. Vitam nostram munda,
Ut sic gloriemur
Et luce jucunda
Semper collaetemur.

7. Sit laus et honoris
Soli Deo munus,
Nunc et cunctis horis
Tribus honor unus.

Antiph. ms. S. Desiderii Avenionen. saec. 15. Cod. Avenionen. I. A. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. B. — Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. C. — 2, 2 Ad salutem omnem C; Ad salutis omen B. — 2, 3 Nostra B. — 3, 1 vincla reis B. — 3, 3 lava foedas B. — 4, 3 et fehlt B. — 5, 3 nos fesse C. — 5, 4 Carnis depreca B. — 6, 2 sic fehlt B; Ut congloriemur A. — 6, 2 In luce jucunda B. — 7, 1 laus et honor B. — 7, 2 Deo unus B. — 7, 4 Trinus honor unus AC; Trinus et unus B. — Mel. selbstredend: Ave maris stella.

81. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Quem terra, pontus, aethera
Colunt, in Anna cumulat
Christus virtutum munera,
Nam Christum mente bajulat.

2. Cui luna, sol et omnia
Subsunt, huic mente libera
Servivit, unde gratia
Replevit Annae viscera.

3. Beata mater munere
Dei, qui nobis natus est,
Per natam tuam libere,
Sub cujus arca clausus est.

4. Beata coeli nuntio,
Quo ventris tui foetus est
Salutis reparatio,
Ex qua salvator fusus est.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui sic disponis singula,
Ut tuo sistant ordine
In sempiterna saecula.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — 2, 2 haec mente. — 3, 2 natus es. — 3, 4 clausus es. — 5, 3 lies: suo sistant?

82. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. O gloriosa domina,
De cujus virgo genere
Coeli regentem culmina
Lactavit sacro ubere.

2. Quod Eva tristis abstulit,
Per virginem adepta est
Quae, dum salutem protulit,
Coeli fenestra facta est.

3. Tu regis alti janua,
Virga sumpta de stipite,
Unde per tam praecipuam
Gentes redemptae, plaudite.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui sic disponis singula,
Ut tuo sistant ordine
In sempiterna saecula.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

83. De sancta Anna.

Ad Matutinum.

1. Placatus sanctis meritis
Annae, beatae matronae,
Nos, Christe, rex piissime,
Adjunge coeli curiae.

2. Anna Dei mater matris
Nobis subveni miseris,
Quo purgati contagiis
Donis ditemur coelicis.

3. Per te quies sit temporum,
Vitae detur solatium,
Pacis redundet commodum,
Medetur omne scandalum.

4. Ut caritatis gratia
Sic affluamus spiritu,
Quo corde cum suspiriis
Christum sequamur intimis.

5. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29668. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisin. 1272. B. — Brev. ms. Bajocense anni 1436. Cod. Parisin. 1299. C. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisin. 1300. D. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisin. 13243. E. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisin. Nouv. acq. 425. F. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 276. G. — Brev. ms. Abrincense saec. 15. Cod. Londinen. Add. 29885. H. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. I. — 1, 4 Admitte coeli B. — 2, 1 Anna Dei genitrix B; matris Dei mater C. — 2, 2 Subveni nobis C. — 3, 3 Ut purgati CD. —

84. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Adesto nobis inclita,
Dei matris o genitrix,
Anna, quae in perpetua
Cum Christo regnas gloria.

2. Beata es emerita
Et gloriosa domina,
Cujus per omne saeculum
Pollet virtus et meritum.

3. Dignare ergo supplicum
Audire preces pauperum
Et solita clementia
Tu defer in dulgentiam.

4. Qui es rex regum, Dominus,
Deus unus omnipotens,
Sis benedictus omnia
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. S. Sepulchri Cadomen. saec. 14. in. Cod. Parisin. (Arsen.) 279. A. — Brev. ms. Constantiense saec. 14. ex. Cod. Londinen. Add. 29668. B. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisin. 1272. C. — Brev. ms. Sagiense saec. 15. Cod. Parisin. 13243. D. — Brev. ms. Constantiense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 276. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. F. — Psalt. ms. S. Martini ad Gemellos saec. 15. Cod. Ambianen. 126. G. — Brev. ms. S. Martini ad Gemellos saec. 15. Cod. Ambianen. 113. H. — Brev. Ambianense imp. Parisiis 1530. I.

1, 3 O Anna plena gratia GH. — 1, 4 Regnans in coeli gloria GH. — 2, 1 Beata es et emerita C. — 2, 4 Nomen pollet in meritis GH. — 3, 1 Dignare laude supplicum GH. — 3, 2 vota pauperum GH. — 3, 4 indulgentia CD; Inferas indulgentiam GH. — 4, 1 Qui est GH. — 4, 2 Deus omnipotens E. — 4, 3 Sit benedictus GH.

85. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Omnis sanctorum concio
Claro laudis praeconio
Matrem attollat virginis
Tam gloriosi nominis.

2. Anna matrona nobilis,
Virtutibus spectabilis,
Mira refulget gratia
Tali dotata filia.

3. Stirps Jesse clara floruit,
Dum Anna rosam genuit,
Quae tulit Deum filium,
Florem virtutum omnium.

4. Haec filiam cum filio
Coeli locatam solio
Laeto jam cernit oculo,
Sancto salutat osculo.

5. Deus, lux vera cordium
Et nobile solatium,
Fac Annae per suffragia
Nos tua frui gloria.

Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulen. 10. A. — Psalt ms. Leodiense saec. 15. Cod. Mazarin. 385 (221). B. — Brev. Windesheimense imp. Schonhoviae 1499. C. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. D. — 1, 1 Hymnis sanctorum concio D. — 2, 3 refulsit D.

86. De sancta Anna.

1. Ave, matris Dei
Anna mater alma,
Per quam nostrae spei
Exaltatur palma.

2. Mater matris Christi,
Mire dans odorem,
Virgam protulisti,
Virga dedit florem.

3. Campus salutaris
Facta es, quae rosam
Et olivam paris
Mundo speciosam.

4. Arcae testamenti
Compararis, Anna,
In se continenti
Vas repletum manna.

5. Mater matris piae,
Fac, ut tua nata
Adsit in hac die
Nobis advocata.

6. Ambas vos rogamus
Sanctas et felices,
Ut vos sentiamus
Nostras adjutrices.

7. Laus sit genitori
Genitaeque proli
Et consolatori,
Laus sit Deo soli.

Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Avenionen. s. n. A. — Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan. 134. B. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). C. — Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisin. 1284. D. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. E. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. F. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. G. — Brev. Sistaricense imp. Sistarici 1513. H.

87. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. O quam mirifica luce coruscas
Coeli juncta choris, Anna beata,
Coelorumque bonis glorificata
Inter coeligenas aetheris omnes.

2. En ex te processit proles regia
Stirpis Davidicae, virgo Maria,
Aeterni regis filia, mater,
Quam cunctus venerans orbis adorat.

3. Hunc, mater, precibus redde benignum,
Augeat nobis ut prospera cuncta,
A quo nos petimus te mediante
Et nunc et semper gaudia vitae.

4. Ista, pater, fili, spiritus alme,
Trine Deus nobis confer et une,
Qui semper nitida vivis in aethra,
Regnans ac moderans saecula cuncta.

Psalt. ms. Andegavense saec. 14. Cod. Andegaven. 106. A. — Brev. ms. Cenomannense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. IV°. 14. B. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 200. C. — Brev. S. Audoeni imp. Rotomagi 1521. D. — 2, 3 filia et mater B. — 3, 1 Hinc mater B. — 3, 2 ut nobis AD. — 3, 4 Abjectis tenebris gaudia vitae D. — 4, 1 Praesta pater fili B.

88. In Inventione s. Annae.

Ad Vesperas.

1. Jam dudum lux abscondita
Lucet expansis radiis,
Et gemma terrae condita
Effertur cum prodigiis.

2. O vere mater inclita,
O benedicta filia,
O regis regum avia,
Succurre nobis in via.

3. Hoc corpus diu latuit,
Inventum est sub Karolo,
Mirandis signis claruit
Depositum in patulo.

4. Accurrunt sacro corpori
Rex, clerus, turbae populi,
Congaudent tanto muneri
Cuncti, grandes et parvuli.

5. Nulla virga sic floruit
De radice Jesse nata,
Sola Anna germinavit,
Per quam mundo lux est orta.

6. Nullus flos fructificavit
Fructum tam salutiferum,
Per quem mundus respiravit
Tollens Annae mortiferum.

7. Ecce novus fons hortorum,
Diu terrae conditus,
Mentes rigat devotorum
Revelatus divinitus.

8. Sanctus pastor Auspicius
Actus divino flamine
Sub tuto reponit corpus
Matris virginis Mariae.

9. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio,
Ut per Annae suffragium
Crescat nostra devotio.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Servos matris et filiae
Gaudiis dona perpetuis.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — „Dominica in albis fit de Inventione beatissimae Annae matris gloriosae virginis Mariae.“ — 1, 2 expensis. — 7, 4 Revelatum. — Chevalier nennt als Autor Joannes de Roma (!) und citiert Terris, Ste Anne d'Apte (1876), 154.

89. In Inventione s. Annae.

Ad Nocturnum.

1. De tenebris lux oritur
Annae reperto corpore,
Lampas ardens invenitur
Divino fota munere.

2. Emissus odor nimius
Totam replet ecclesiam
Longe lateque diffusus
Super omnem fragrantiam.

3. Regali stirpe exorta
Regis regum est avia,
Nobilis vir hanc invenit
Nobilior rex adornavit.

4. O stupendum miraculum,
Caecus videt, surdus audit,
Elinguis suscipit verbum,
Palam facit, quae non vidit.

5. Mentes reddit attonitas,
Dum sacram thecam revelat,
Hoc agit summa bonitas,
Quae sic devotos visitat.

6. Annue nobis, Domine,
Aviae tuae meritis,
Ut nos privatos lumine
Videamus cum beatis.

7. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ut per Annae suffragium
Crescat nostra devotio.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Servos matris et filiae
Gaudiis dona perpetuis.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 3, 3 Lies: Nobilis rex oder Nobilior adornavit?

90. De sancto Ammone.

1. Arcum coeli praefulgidum
Inter nebulas gloriae,
Dic Ammonem, praenitidum
Lumen hujus ecclesiae.

2. Hic Mansueto praesuli
Succesit in officio,
Quem in secreto tumuli
Digno clauserat studio.

3. Praedecessoris gloriam
Praesuccessor non minuit,
Sed sectando justitiam
Devote Deum coluit.

4. Hic coercet a gregibus
Lupum rapacem strenue,
Sacris orationibus
Deo vacans assidue.

5. Pastor suavi pabulo
Gregem pascebat jugiter,
Dum praedicabat populo
Verbum Dei fideliter.

6. Ortam labem haereticam
Exclusit a Tullensibus
Atque fidem catholicam
Reformavit in omnibus.

7. Dum adest sancti transitus
Lapso vitae curriculo,
Ad votum est reconditus
In Mansueti tumulo.

8. Dehinc alumnum gratiae
Praesul Hermannus transtulit
Ac matrici ecclesiae
Hunc venerandum contulit.

9. Felicis vitae terminum
Commendant beneficia
Data filiis hominum
Per ipsius suffragia.

10. Sanant leprae contagia
Sancti merita praesulis
Ac febrium incendia,
Dum pulsatur a populis,

11. Caecis visum restituit
Corda curans et corpora,
Se benignum exhibuit
Cunctis per longa tempora.

12. Hunc reges cum principibus
Coluerunt mirifice,
Magis locum muneribus
Ditantes honorifice.

13. Patri, nato, paraclito
Decus, honor, imperium
Ammonis sancti merito
Nobis accrescat gaudium.

Brev. ms. Tullense saec. 15. (Privatbesitz) A. — Brev. Tullense imp. Parisius 1510. B.

91. De s. Antonio Abbate.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coeli curia
Pro confessore fulgido,
Qui nos sua clementia
Servet ab igne fervido.

2. Puer, in pueritia
Fugiens puerilia,
Deum incepit colere
Corde, verbo et opere.

3. Perfectam sequens regulam
Bona sua distribuit
Firmansque mentem credulam
Deum amare studuit.

4. Honor Deo et gloria,
Qui superna potentia
Sublimavit Antonium,
Confessorem eximium.

Brev. ms. Valentinum saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

92. De s. Antonio Abbate.

Ad Laudes.

1. Exsultent gentes gaudiis,
Quae coruscantur variis
Miraculorum titulis
Et virtutum miraculis.

2. Sanctus signis emicuit,
Virtutibus effloruit
Effugando daemonia,
Spernens eorum proelia.

3. Precibus et vigiliis
Et ciborum jejuniis
Effectus Deo placidus
Mundum vicit intrepidus.

4. Honor sit tibi, Domine,
Per quem coruscus lumine
Data mundi victoria
Victor fulget in gloria.

Brev. ms. Valentinum saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

93. De s. Antonio Abbate.

1. Pangat chorus laude digna
Jubilo praeconii,
Plaudat terra mirans signa
Incliti Antonii,
Et tabescat fraus maligna
Infesti daemonii.

2. Iste sanctus immundorum
Ferens multa jacula
Spirituum nec eorum
Est infectus macula,
Sed in medio laborum
Arsit sicut facula.

3. Antra eremi adivit
Vastae solitudinis
Et labore se contrivit
Spe beatitudinis,
Quam in Christo stabilivit
Turri fortitudinis.

4. Daemonis collisis telis
Mundi et anfractibus
Nobis datus, ut medelis
Succurrat et actibus,
Liberemur a quaerelis
Ignis et attactibus.

5. O minister sanitatis,
Velis nos defendere,
Salutis et sospitatis
Munera impendere,
Nobis viam claritatis
Aeternae ostendere.

6. Jesu Christe, spes sanctorum,
Isto dans in homine
Mira cernere gestorum
Tot in tuo nomine,
Miserere peccatorum,
Rex aeterne, Domine.

Brev. ms. Viennense (?) saec. 15. Cod. Lugdunen. 469. — 2, 4 infestus. — 4, 3 modulis.

94. De sancto Antonio Abbate.

Ad Vesperas.

1. Confessoris Antonii
Hymnum novum concinimus,
Summi digni praeconii,
Cujus nunc festa colimus.

2. Aegyptus clara praebuit
Nobis sanctum Antonium
Ortu claro, quo claruit,
Hoc habens privilegium.

3. A cunis puer editus
Vitam deduxit coelibem,
Ex toto corde deditus
Deo se dat antistitem.

4. Multis fulget miraculis
Iste confessor inclitus,
Insignitum ex titulis
Sanctus lustrat paraclitus.

5. Ignem exstinguit inferum
Igne divino concitus,
Morbum curat mortiferum
Donum habens hoc coelitus.

6. Viennensis provincia
Tanto patrono praeminet,
Summo gaudens praeconio,
Quae per hunc sanctum obtinet.

7. Deo patri sit gloria,
Antonii det praemium,
Aeterna quod supplicia
Tollantur per suffragium.

Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. A. — Brev. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian s. n. B. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. C. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. D. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. E. — 3, 1 Ad cunis E. — 3, 4 Dum se dat C. — 4, 1 Multi fulgent C. — 4, 2 inclitum C. — 4, 3 Insignitum fehlt C. — 4, 4 lustrans C. — 6, 1 Vianensis C.

95. De s. Antonio Eremita.

Ad Laudes.

1. Magnifici Antonii
Canamus hymnum, socii,
Quem colunt per ecclesias
Cuncti fideles hodie.

2. Hic in Aegypto editus
Non infimis parentibus,
Aetate fungens tenera
Se levat abstinentia.

3. Nam post parentum obitum
Sibi relicta vendidit
Et tribuit pauperibus
Secutus evangelium.

4. Mundi relinquens jurgia
Iter agit per arduum,
Solum quaerendo famulos
Sub Christi jugo positos.

5. Exempla quorum colligens
Inhaeret sic virtutibus,
Ut omnes ipsum asserent
Et nuncupent deicolam.

6. Hunc contra hostis perfidus
Bella movit crudelia,
Multis temptans insidiis
Servum Christi prosternere.

7. Sed fultus Dei famulus
Virtutum forti robore,
Hinc impetus tyrannicos
Contemnit mirabiliter.

8. Panis et aquae modicum
Hic sumit post interitum
Solarem, se tugurio
Recipiens sub junceo.

9. Laudemus cuncti Dominum,
Qui nunc colunt Antonium,
Coeli coronet gloria,
In qua regnat per saecula.

Orat. ms. Juliani Regin saec. 15. Cod. Parisien. 757. — 1, 4 Cuncti ergänzt. — 8, 4 juncteo.

96. De s. Antonio Eremita.

In 2. Vesperis.

1. Regis in summi filio
Praesens exsultet concio,
Antonio qui gloriae
Coronam dedit hodie.

2. Ut sol fulsit in tenebris,
Dum in Aegypti latebris
Vita et verbo splenduit
Ac signis multis claruit.

3. Fuit sanctus Antonius
Paulum videndi anxius,
Deserti primum incolam
Sincerumque deicolam.

4. Jam hora facta prandii
Panis, ante dimidii
Lati per corvum, copia
Duplatur Christi gratia.

5. Nutu divino veniunt
Leones et efficiunt
Justo sepulchrum homini
Servum juvantes Domini.

6. Vir Dei a daemonibus
Maceratus verberibus
Evasit cruce dusiis
Fugans minis, imperiis.

7. Sit trinitati gloria,
Virtus, honor per omnia,
Antonii quae precibus
Nos ditet in coelestibus.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisin. 10486. A. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. B. — 1, 2 exsultat B. — 2, 2 Divino Aegypti B. — 3, 1 sacratus B. — 6, 3 crucem B, duxiis AB; „dusii Gallorum lingua sunt daemones, Silvanis et Faunis similes." August. Civ. 15, 23.

97. De sancto Augustino.

Ad Nocturnum.

1. Augustine, lux doctorum
Ex fulgente lumine,
Fugator haereticorum
Cum exculto famine,
Fuisti Christianorum
Fax interno flamine.

2. Exstitisti forma morum
In sancta ecclesia,
Ornamentum clericorum
Vitae relucentia,
Dux fuisti populorum
Verbi resonantia.

3. Fuisti eremitarum
Fundator praecipuus,
Exstitisti viduarum
Instructor mellifluus,
Omnium conjugatarum
Praeceptor assiduus.

4. Egenorum educator
Fuisti cum lacrimis,
Captivorum liberator
Commotus ab intimis,
Orphanorum defensator
Juribus verissimis.

5. Tibi, Deus, decantemus
Hunc hymnum alacriter,
Tibi quoque laudes demus
Cum affectu dulciter,
Trinitati personemus
Pio corde jugiter.

Cod. Oxonien. Canon. Script. Eccl. 89. saec. 15.

98. De sancto Augustino.

Ad Nocturnum.

1. Laetetur omne saeculum,
Regem laudemus Dominum,
Novum cantemus canticum
Et nobile tripudium.

2. Nam Augustinus inclitus,
De clara stirpe genitus,
Christi factus discipulus,
Mundum relinquens penitus.

3. Quem docuit Ambrosius,
Vir prudens et catholicus,
Cujus doctrinam tenuit
Christumque sequi studuit.

4. Sit honor patri Domino
Et ejus unigenito
Una cum sancto spiritu
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. A. — Brev. Nemacense imp. s. l. 1519. B.

99. De sancto Apollinare.

Ad Vesperas.

1. Exsulta cleri concio,
Gaude, plebis devotio,
Apollinaris gratia
Felix, plaude, Valentia.

2. Hunc sancta generositas
Et generosa sanctitas
Dignum fecit splendescere
Pontificali sidere.

3. Honestae vitae merita
Mundo signis exhibita
Declaravere populis
Famam beati praesulis.

4. Regis uxor obtinuit,
Quod ipse rex non meruit,
Nam per vestis suffragium
Vis est ablata febrium.

5. In una trino gloria
Sit laus non transitoria,
Qui sublimavit inclitis
Apollinarem meritis.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

100. De sancto Apollinare.

Ad Laudes.

1. O quam felix suffotio
Potum negante fluvio,
Qua donum Christi cernitur
Et vir sanctus reficitur.

2. Dum tumet unda fluminis
Vento furente turbinis,
Mox cuncta fiunt prospera
Tranquillitate libera.

3. Praesul passus injuriam
Sua sponte dat veniam
Et solvens poenae subditum
Malignum fugat spiritum.

4. Columnarum proceritas
Et cereorum claritas
Testantur, vitam praesulis
Coruscare miraculis.

5. In una trino gloria.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

101. De sancto Aptonio.

Ad Vesperas.

1. Sancte Dei gloriose,
Aptoni egregie,
Coelo coruscus insidens
innixus perpetuo,
Tu Deo semper ministras
in coeli palatio.

2. Qui es superno lumine
regnans tu perenniter,
Plasma signatum coelitus,
triumphans cum tropheo,
Nos ad te pie currentes
junge poli solio.

3. Parentibus infecundis
natus est Aptonius,
Nomen allatum coelitus
decorans Engolismam,
Potens verbo, venerandus,
coelo semper inhians.

4. Quaesumus hujus plenius
nos tueri, Domine,
Tanti patroni precibus
servos tuos protege,
Hostis fugetur noxius,
nobis, Christe, annue.

5. Sic nos triumpho nobili
laureatos justitiae
Tuis aptet conspectibus
junctos tibi gloria,
Quo semper te perfruamur
in coelesti patria.

6. Sit laus summae trinitati,
virtus et victoria,
Patri, proli, spiritui,
omnes una usia,
Fac, meritis Aptonii
laetemur in gloria.

Offic. ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81. — 2, 1 superni luminis. — 2, 3 Plasmas.

102. De sancto Aptonio.

Ad Laudes.

1. Summe Deus altissime,
Confessorum rex et decus,
Tu gloria es et portus
Ad te confugientium.

2. Angelico praemonita
Eugenia oraculo
Infecunda et sterilis
Geminos parit filios.

3. Ausonius, Aptonius,
Columnae Mauritaniae,
Nomine dati coelitus
A summo coeli cardine.

4. In Christo nondum renatis
Egregius Martialis
Parentum intuens fidem
Utrumque fonte levavit.

5. Dehinc vacans theoriae
Aptonius continuae
Domini verbi bajulus
Et praedicator exstitit.

6. Fratris sui Ausonii
Imitator per omnia
Cunctis est acclamantibus
Engolis praesul electus.

7. Summae sit laus trinitati,
Unus Deus et usia,
Ipsius ut Aptonii
Perennes simus gloria.

Officia ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81.

103. De sancto Arrigio.

In 2. Vesperis.

1. Chorus ut praesens laudes eximii
Praesulis exaltet, sancti Arigii,
Tu, Christe, da, ut mens nostra in laudibus
Pura sit omnibus.
2. Praesul hic beatus saecli fugit fastus,
Docuit populum, sic rexit saeculum,
Ut digne laudibus sitque venerandus
Per orbis climata.
3. Nivernis jucunda sit ejus doctrina
Atque laetabunda, dum duxit carina,
Dizezia adsit, ei per fluvium
Dans domicilium.
4. Istius praesulis noscunt suffragia
Privati oculis, ejus fastigia
Nota in saeculis, ita egregia
Pandamus notulis.
5. Honor sit datus summae trinitati,
In coelis beatus confessor cohorti
Summe trabeatus sedes det, ut laeti
Cum eo regnemus.

Grad. ms. Nivernense anni 1532. Cod. Parisien. 908. — 5, 3 Summe transbeatus sedes.

104. De sancto Armagilo.

1. Armagili celebremus
Devote solemnia
Et eidem laudes demus
Cum cordis laetitia,
Quem honorat, honoremus,
Summi regis curia.
2. Ex Anglorum non exili
Genitus prosapia,
In aetate puerili
Faciens magnalia,
Deo servit non servili
Amore sed latria.
3. Ad Britannos transfretavit
Prius linquens omnia,
Quem Francorum rex vocavit
Ad sua consilia,
Caecum, claudum hic curavit
Cum multis in Gallia.
4. Qui sex annos remeatus
De regis licentia,
In deserto commoratus
Ciborum penuria,
Carnem mactat, consolatus
Sola Dei gratia.

5. Illuc manens eremita
Habens Dei gratiam,
Mira fecit infinita
Deo donans gloriam,
Fama volat, quod sit ita
Per totam provinciam.

6. Omnes aegros, bruta sanat,
Feminam a sanguine,
Daemon fugit, fons emanat,
Monstrum mergit flumine,
Omnem morbum hic persanat
Jesu Christi nomine.

7. Summo regi laudes demus
Cum honoris gloria
Et eidem prolixemus,
Ut obtenta venia
Cum hoc sancto jubilemus
In coelesti patria.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094. — Der Hymnus ist offenbar ein alter. Chevaliers Repertorium Hymnologicum citiert ein Brevier von Rennes von 1514, das ich nicht gesehen, das aber offenbar auch dem Veranstalter des Repertoriums nicht vorgelegen hat.

105. De sancto Audomaro.

Ad Vesperas.

1. Christi praesul egregie
Et confessor, Audomare,
Natalibus clarissime,
Vota precantum suscipe.

2. Praefulgens gemma praesulum,
Spes, fides supplicantium,
Pium confer auxilium
Placando nobis Dominum.

3. Qui circa tuum tumulum
Post hujus vitae transitum
Longo sub usu temporum
Lumen dedit continuum.

4. Divino namque numine
Lampas accensa fundere
Non cessabat lucifluum
Semper redundans oleum.

5. Hanc specialem gratiam
Tibi Christus concesserat,
Ut pateat in populis,
Quod vera luce frueris.

6. Nostris ergo pectoribus
Tuis sacratis precibus
Aeternae lucis gaudia
Infundat Christi gratia.

7. Hoc summa praestet deitas,
Patris, natique spiritus,
Quorum par est immensitas
Et eadem aeternitas.

Brev. ms. Catalaunense saec. 14. in. Cod. Parisin. (Arsen.) 595. add. saec. 14. A. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. B.

106. De sancto Audomaro.

Ad Nocturnum.

1. Sopore carnis obruto
Mentisque terso nubilo
Hymnum canamus Domino,
Regi coelorum inclito.

2. Qui sanctum nobis tribuit
Audomarum eximium,
Mirabilem virtutibus
Ac fulgidum miraculis.

3. Hic spreta mundi gloria
Carnis vicit illecebras
Ac solo Christi ambitu
Terrena cuncta respuit.

4. Nactus enim monasticae
Beatam normam regulae
Luxovii cum proprio
Se patre natum subdidit.

5. Unde regalis jussio
Et plebis supplicatio
Contranitentem rapuit
Pontificemque statuit.

6. Hic fidem nobis tradidit,
Nam nosse patrem monuit
Et natum non reticuit
Flamenque sanctum docuit.

7. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Catalaunense saec. 14. in. Cod. Parisin. (Arsen.) 595. add. saec. 14. A. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. B. — 2, 2 eximius A.

107. De sancto Audomaro.

1. Aeterna lux credentium,
Perpes corona praesulum,
Jesu, redemptor omnium,
Votis fave poscentium.

2. In hac sacrata nobilis
Festivitate praesulis
Hymnum canentes dicimus,
Adesto nobis, quaesumus.

3. Hic Audomarus inclitus,
Fulgens fide clarissimus,
Caduca sprevit culmina,
Desiderans perennia.

4. Plebis gregem qui creditae
Verbi cibans dulcedine
Ad laeta coeli pascua
Tua vocavit gratia.

5. Pastor bonus nam claruit
Doctorque verus floruit,
Signis coruscans fulgidis
Et actuum miraculis.

6. Quod praedicavit famine
Sancto repletus flamine,
Complevit hoc mitissimus
Factis et almis moribus.

7. Exempla rite gentibus
Praebendo cum dogmatibus,
Inventus est in omnibus
Pollens sacris virtutibus.

8. Jam nunc polorum sedibus,
Junctus choris coelestibus,
Ut sol micat in gloria
Promissa sumens praemia.

9. Cujus precatus munere,
Rex Christe clementissime,
Indulgeas, deposcimus,
Nobis scelus, quod gessimus.

10. Mundi peracto termino
Ut ipsius consortio
Dignis fruamur praemiis
Et sempiternis gaudiis.

11. Sit trinitati gloria,
Deo patri cum filio,
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. Audomarense imp. Parisiis. 1518.

108. De sancta Aurea.

1. Divinis donis Aurea
Conforme nomen habuit,
Cujus caro virginea
Ut aurum pura nituit.

2. Spectandam fulva species
Dat auro pulchritudinem,
Decorat pulchra facies,
Plus fides sponsi virginem.

3. Aurum per ignem transiens
Probatur solidissimum,
Sic virgo poenas patiens
Invictum probat animum.

4. Sit Christo regi gloria,
Qui coronavit Auream,
Per ejus det suffragia
Perennem nobis lauream.

Cod. Bruxellen. (ol. S. Laurentii Leodien.) 18653—57. saec. 11. add. saec. 15.

109. De sancto Ausonio.

Ad Vesperas.

1. Exsultet plebs fidelium,
Christo pangant praeconium,
Qui est corona martyrum
Et certa spes credentium.

2. In quo quicunque militat,
Dum perseverat, superat,
Ut post laborem gaudeat,
Quem sibi Christus sociat.

3. In quo vicit Ausonius,
Agonista fortissimus,
Engolismae clarissimus
Civitatis episcopus.

4. In qua degens innumeras
Coelo direxit animas,
Credenti grande bravium,
Incredulo judicium.

5. Hic inde saluberrimi
Non obliviscens moniti,
Sed imitando Dominum
Pervenit ad martyrium.

6. Cujus intercedentibus
Apud te, Christe, precibus
Ignosce peccatoribus,
Ne pereamus funditus.

7. Vitam concede coelibem,
Mentem confirma fragilem,
Ut cum virtutum lampade
Ad te possimus currere.

8. Summo patri sit gloria
Cum filio infinita
Paraclitoque flamini
Et nunc et saeclo perfrui.

Offic. ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81. — 8, 3 Et nunc et saeclo perditi Hs.

110. De sancto Ausonio.

Ad Matutinum.

1. Ad redemptoris omnium
Triumphale praeconium
Solemne ducat gaudium
Coetus Engolismensium.

2. Quorum salutis praevius
Et legifer Ausonius
Hac luce per martyrium
Coeleste sumpsit bravium.

3. Hic cum quibusdam fratribus,
Veritatis doctoribus,
Est missus Aquitaniae
Minister sapientiae.

4. Suscepit pontificium.
Sic patris egit studium,
Ut, quod docebat facere,
Primus complebat opere.

5. Sed cum gens quaedam Vandala
Ferens in Christum scandala
Vastaret Aquitaniam,
Venit hanc ad provinciam.

6. Hic itaque salubria
Christi sequens vestigia
Pro commendatis ovibus
Semet objecit hostibus.

7. Quem regis lictor protinus
Oblatum sibi cominus
In civitatis exitu
Collo privat et spiritu.

8. Quae gloria sit animae,
Corpus probat exanime,
Quod abscissis cervicibus
Caput resumpsit manibus.

9. Quod detulit cum gloria
Mira Dei potentia,
Donec illic seposuit,
Ubi nunc usque jacuit.

10. Summo patri sit gloria
Cum filio infinita
Paraclitoque flamini
Et nunc et saeclo perfrui.

Offic. ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81.

111. De sancto Ausonio.

Ad Laudes.

1. Ausoni, vir egregie,
Nomen habens audaciae,
Assertor audax Domini,
Tuo concordans nomini.

2. Sancte martyr et pontifex,
Adesto nobis opifex
Apud summum pontificem,
Quem praestolamur judicem.

3. Ut cum discussor aderit
Et mundum judicaverit,
Tuae simus victoriae
Participes et gloriae.

4. Sit trino regi Domino
Laus jugis absque termino,
Qui triumphat in praemio,
Quod contulit Ausonio.

Offic. ms. Engolismensia saec. 16. Cod. Burdigalen. 81.

112. De sancto Auspicio.

In 1. Vesperis.

1. Hoc rite festum gentibus
Est celebrandum omnibus,
Quo pontifex Auspicius
Fit angelorum socius.

2. Hoc habitans in saeculum
Tulit decus egregium,
Plus diligendo Dominum,
Quam corpus ipse proprium.

3. Hinc per amorem Domini
Temnit libamen idoli.
Jussu captus nequissimi
Dire multatur judicis.

4. Dejectum per simulacrum
Perdit pedem sanctissimum,
Conteritur ac cerebrum
Corpus simulque reliquum.

5. Sic alacer in Domino
Vitam finit continuo,
Fuso cruore proprio
Coeli dantur pro praemio.

6. Nunc te precamur pariter,
Auspici, praesul inclite,
Quo coelico juvamine
Fultos ducas in aethere.

7. Gloria patri ingenito,
Ejusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 2, 1 Hoc habitans in saeculum statt Inhabitans hoc saeculum? Vgl. den folgenden Hymnus 3, 3.

113. De sancto Auspicio.

Ad Nocturnum.

1. Hoc in festo decus omne
   et pia laus Domino
   Decantetur ab adstante
   nunc fideli populo,
   Qui laetatur pro benigno
   sanctorum solatio.

2. Quos glorificat in coelis
   pro forti martyrio
   Perpetimque dat laetari
   cum coetu angelico,
   Jubilat qui novum carmen
   trino personis Deo.

3. Cum quo credimus regnare
   praesulem Auspicium,
   Qui super defertur astra
   forte per martyrium
   Et pro fide Dei passus
   carnis est supplicium.

4. Ubi te, pastor Auspici,
   lux perornat mystica,
   Et collaudat vox sanctorum
   ac simul angelica,
   Et assignat deaurata
   pago Christi dextera.

5. Nunc precamur aggregati
   hoc in festo pariter,
   Nos tuum qui celebramus
   solemne fideliter,
   Ne sinas nos perturbari
   ab iniquo principe.

6. Ne seducat hoc redemptos
   vitae nos in tempore
   Aeque jam de coelo lapsus
   pro splendoris crimine
   Et ligni vetiti gustum
   praesumpsit exsolvere.

7. Concede sed exsecrare
   hujus vitae gaudia
   Et respuere nefanda
   sanguinum imperia,
   Quo fidelium sequamur
   tuorum vestigia.

8. Gloriam patri canamus
   gloriamque filio,
   Gloriam flamini sacro,
   tribus in solo Deo,
   Qui regnat per infinita
   saeculorum saecula.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 6, 5 lies: Qui ligni?

114. De sancto Auspicio.

Ad Laudes.

1. Summi pontificis festus in orbe
   Est dies eximia laude probandus,
   Quo linquens saeculum scandit ad aethra
   Christo dante sibi gaudia coeli.

2. Qui coelum proprio sidere ornat,
   Quem laus melliflua rite perornat,
   Sanctorum propria carmina laudant,
   Praesens cum jubilo concio clamet.

3. Hic fessis requies spesque laboris,
   Forma praespicui patris, honorem
   Dantis pro meritis quisque beatis,
   Illustrat proprio lumine sanctos.

4. Virtus magna patris, laus pia nati,
Honor splendifluus flaminis almi
Coelorumque decus, pax angelorum,
Quem pia pariter prece rogemus.

5. Protege pia nos jussa tenentes,
Et quod letiferum perdere vulnus
Temptat sub modico pectoris antro,
Purga omnimoda peste fugata.

6. Sed tua doce nunc lege catervas,
Quo Christum proprio corporis ore
Laudent, qui patriam ducit in altam
Justos quoque pia jussa tenentes.

7. Te precamur, pater, undique juncti,
Quo nobis veniam coelitus datam
Fusa prece pia impetret ipse,
Cum Christo jugiter quo maneamus.

8. Sit laus summa patri, sit genitoque,
Sit decus eximium flamini sacro,
Perpes semper honor omne per aevum,
Virtus sancta simul tribus in uno.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 2, 1 proprio videre decoratur. — 3, 1 requies fessis. — 3, 2 Fama perspicui; honorent. — 5, 1 nos pia. — 6, 1 tuas nunc leges doce. — 3, 1 summo.

115. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Illuxit nobis hodie
Dies digna memoriae,
Resultet vox ecclesiae
Cantet carmen laetitiae.

2. Haec est dies eximia,
In qua virgo egregia
Barbara cum laetitia
Migravit ad coelestia.

3. Quam ortam de gentilibus
Pie respexit Dominus,
Ornans ipsam virtutibus
In annis puellaribus.

4. Freta divina gratia
Mundi respexit gaudia
Potentum et connubia
Cunctaque transitoria.

5. Diebus atque noctibus
Vacabat Dei laudibus,
Quam coruscare pluribus
Hic fecit mirabilibus.

6. Consumpta tandem gladio
Cruoris fluxu nimio,
Angelorum collegio
Est adjuncta cum gaudio.

7. Sponsa Dei et filia,
Cui conregnas in gloria,
Per tua nos suffragia
Erue a miseria.

8. Christe, redemptor omnium,
Per Barbarae suffragium
Da nobis vitae praemium
Post hoc carnis exsilium.

9. Honor, virtus et gloria
Pro Barbarae victoria
Sit trinitati simplici
Et unitati triplici.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. — 7, 2 Cui regnas in gloria.

116. De sancta Barbara.

Ad Nocturnum.

1. Surgentes a cubilibus
Hymnum Deo referimus,
Qui Barbaram coelestibus
Junxit comptam virtutibus.

2. Hanc gemmam tulit Tuscia
Ex gentili prosapia,
Unde gaudet ecclesia
Coelestis atque curia.

3. Quae dum vixit, per varia
Renitebat insignia,
Hinc transvecta ad atria
Coeli patrat magnalia.

4. Signum crucis haec marmori
Impressit digito sui,
Quod cunctis adhuc hodie
Ostenditur visibile.

5. Quae castitatis lilio
Candes, rubes martyrio,
Nos coeli contubernio
Junge tui suffragio.

6. Jesu, nostra redemptio,
Nos Barbarae praesidio
Omni libera vitio
Et gehennae incendio.

7. Deo patri ingenito
Ejusque unigenito
Cum spiritu paraclito
Sit laus et jubilatio.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518.

117. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. O quam glorifica laudis honore,
Inter virgineos, Barbara, coetus
Excellens meritis, clara trophaeo,
Omnis te celebrat coelicus ordo.

2. Tu pulsis tenebris, luce recepta
Verum fassa Deum, nomina sacra
Es patris, geniti, flaminis almi,
Unum sed Dominum cuncta regentem.

3. Post haec magnamino corde furorem
Patris, divitias, dogmata vana
Gentilesque deos, Barbara, spernis,
Constanti retinens pectore Christum.

4. Crudeles superas inde tyranni
Fastus, carnificum verbera, saevos
Aptatae lateri lampadis ignes
Tu perfers, teneras secta papillas.

5. Christus terrifico carcere clausam
Toto te laceram corpore sanat,
Cervicem genitor dissecat ense,
Extemplo periit fulminis ictu.
6. O nostrum precibus terge reatum
Sacris, virgo, tuis donet et arcem
Nobis aethereum trinus et unus,
Cui summus sit honor lausque perennis.

Psalt. Cenomannense imp. 15**. — Mel. natürlich die des Marienhymnus gleichen Anfangs.

118. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Dum tuos clerus jubilans agones
Atque praeclaros recinit triumphos
Et tibi puro modulatur ore,
Barbara, laudes:
2. Vota servorum, rogitamus, audi
Ac tuis Christum precibus serena,
Ut pia nostri sceleris reatum
Mente resolvat.
3. Christe, victricum rutilans corona
Virginum, per quem fragilis domavit
Sexus atroces roseo tyrannos
Sanguine fuso,
4. Barbarae miti veniam precantes
Cerne nunc vultu famulos, cruore
Quos redemisti proprio benignus
In crucis ara.
5. Laus, honor, virtus, decus et potestas
Sit tibi semper, deitas creatrix,
Persolvens mentes hominum volucri
Ocius aura.

Psalt. Cenomannense imp. 15**.

119. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Promat voce dulcisona
Coetus hic fidelium,
Mente clangat almiphona
Barbarae martyrium,
Cujus prece fit consona
Pangere praeconium.

2. Arce nimis eminenti
Dioscori filia
Clausa fuit et ingenti
Ejus forma nimia,
Uti denegaret genti
Tactus et alloquia.

3. Quando crevit, tunc neglexit
Subire connubium
Dictaque patris contempsit,
Humanum consortium
Vitans, haec casta despexit,
Bonum dans initium.

4. Instruitur divinitus
Baptizata flamine,
Imperans, ne templi situs
Pagano cacumine
Fiat, sed per sacros ritus,
Instructos spiramine.

5. Post haec pater conqueritur
De templi structione,
A filia componitur
Pro mystico sermone,
Sic jussi, et perficitur
Mea intentione.

6. Insensatus eam pater
Disponit occidere
Mente nubilus et ater,
Lenonibus tradere,
Nudam jubet evidenter
Per hanc viam ducere.

7. Gloria tibi, Domine,
Qui cum unigenito
Regnas et sancto flamine
Tu nostri memor esto,
Ut laetemur sine fine
Corpore deposito.

Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. Cod. Carnoten. 565. add. saec. 15/16. — 2, 5 Ut denegaret. — 3, 5 haec casta de gruit. — 7, 6 Corpore fehlt.

120. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Laetabunda solemnitas
Generosae virginis
Per mundi claret orbitas,
Quae splendore numinis
Gratulatur post habitas
Poenas pelle criminis.

2. Ferox judex acriori
Cogitat de supplicio,
Et hanc Christus grandiori
Confortat de praemio,
Si spiritu fortiori
Dimicet in stadio.

3. Virgo pendens alligatur
Pedibus equuleo,
Caput ejus maceratur
Durissimo malleo,
Cruciatur nec gravatur
Propitiante Deo.

4. Saevus pater ejus latus
Discerpit tunc acriter,
Ignis sibi applicatus
Urit hanc crudeliter,
Mamma torta per meatus
Fluit cruor dulciter.

5. Nuda duci cum jubetur
Mox angelus adfuit,
Ab impiis ne videretur
Candida operuit
Stola, velat nec videtur,
Sed nimium profuit.

6. Praeses furit et tabescit
Corde, mente, spiritu,
Quod gladiis finire nescit
Nec quovis cruciatu,
Qui hoc patri tunc expressit
Tradens gravi fremitu.

7. Imminente exitio
Voce quaerit humili:
„Detur sacra communio
Migranti vita vili,
Si corde mea passio
Colatur credibili;

8. Fulmen fuga me precanti
Dilueque commissa."
Grata fore fert oranti
Vox coelitus emissa:
Occurre sponso donanti
Gaudia repromissa.

9. Post hoc caput evellitur
A proprio genitore,
Qui descendens consumitur
Teterrimo fulgure,
Quod nec cinis invenitur
Mansisse de corpore.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui cum unigenito
Regnas et sancto flamine,
Tu nostri memor esto,
Ut laetemur sine fine
Corpore deposito.

Brev. ms. S. Petri Carnoten. saec. 14. Cod. Carnoten. 565. add. saec. 15/16. — 1, 6 pelle criminis soviel als corpore peccati? — 2, 2 ist eine Silbe zuviel; lies: Terret hanc supplicio, oder ähnliches. — 2, 3 hanc ergänzt; es fehlt eine Silbe. — 4, 1 latus ejus. — 4, 3 applicatur. — 4, 6 cruori. — 5, 5 volat. — 5, 6 profruit. — 7, 5 nulla passio. — 8, 5 Occurrere.

121. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Ave, sponsa Christi,
Cujus ob amorem
Barbara fudisti
Proprium cruorem.

2. Pulchra, prudens, munda,
Fortis in agone,
Frueris jucunda
Dei visione.

3. Neque patris ira
Saevi et evecti,
Nec a Christo dira
Poena potes flecti.

4. Cui pastor index
Luit poenas justas,
Oves Deus vindex
Vertit in locustas.

5. Te Christus invisit
Carcere manentem,
Stolam albam misit
Te nudam tegentem.

6. Torta multis poenis
Tandem decollata,
Gaudes in amoenis
Coeli coronata.

7. Deo laus pro bonis
Barbarae tributis,
Cujus prece donis
Ditet nos salutis.

Brev. ms. Aquicinctense saec. 15. Cod. Duacen. 158. A. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1552. B. — 2, 2 Factis in agone B. — 2, 2 evicti B. — Mel. natürlich Ave maris stella.

122. De sancta Barbara.

Ad Nocturnum.

1. Prima mundi divisio
Choro, tubis et cithara
Trinitatem cum gaudio
Laudat in sancta Barbara.

2. Quae trinitati serviens
Sub ejus typo statuit
Tres fenestras aperiens,
Quod pater corde doluit.

3. Haec, inquit, sancta trinitas
Illustrat omnem hominem,
Ob hoc patris impietas
Insurrexit in virginem.

4. Hanc fides, spes et caritas
Trinitati consimilant,
Cujus agon et castitas
Clare per orbem rutilant.

5. Cordis, oris et corporis
Trina fulsit munditia,
Pascens intus et deforis
Dilectum inter lilia.

6. Patrem tortorem per fidem
Vicit in poenis patiens,
Cujus passa tyrannidem
Migrat ad Deum moriens.

7. Trino Deo et simplici
Laus hujus pro victoria,
Cujus prece nos supplici
Perducat ad coelestia.

Brev. ms. Aquicinctense saec. 15. Cod. Duacen. 158. A. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1552. B. — 4, 2 Trinitati fehlt A; conciliant A. — 4, 3 Ejus agon A. — 5, 1 Cordis et oris corporis B. — 6, 1 perfidum A. — 6, 3 Aquo passa B. — 6, 4 Migravit Deo B.

123. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Gaude, sponsa Christi,
Quae mundum vicisti,
Daemonem fugasti
In tuo fervore.

2. Saevissimi patris
Plura dira passa,
Per te nunc offertur
Dulcis hymnus Deo.

3. Pluribus quae annis
Fidem abscondisti,
Ut fieres summo
Martyr Deo digna.

4. De turri descendens
Structuram intrasti,
Tres nempe fenestras
Fieri jussissti.

5. Ut mansio tota
Trino lustraretur
Lumine infuso
Solio de sancto.

6. Tu patrem spernendo
Patri Deo vero
Melodia laudis
Fis Barbara virgo.

7. Tonitrua pelle
Longius a nobis
Fulguraque saeva,
Vera sponsa Christi.

8. Uni trino Deo
Laudes persolvamus,
Patri filioque
Gloriam canamus.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien. 10530. — 4, 3 fenestras fehlt. — Mel. natürlich Ave maris stella.

124. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. Exsulta nunc, ecclesia,
De virginis victoria,
Quam plebs fidelis invocat
Vota depromens debita.

2. O sacra virgo Barbara,
Nulla pavens supplicia,
Constans ad bella Domini
Fregisti falsa idola.

3. Muta spernens simulacra
Deum colebas sedule,
Vacans orationibus
Et amaris singultibus.

4. Proinde pater improbus
Te graviter insequitur,
Mallens te interimere
Quam idola relinquere.

5. Demum mucrone impio
Perfossa reddis Domino
Spiritum cum tripudio,
Beata virgo Barbara.

6. Inde precamur seduli,
Memento, martyr, quaesumus,
Ut per te nos exaudiat,
Qui te benigne refovet.

7. Conserva nos a turbine
Tempestatumque fulmine,
Toto precatu supplici
Commenda nos altissimo.

8. Ad sacrum cujus tumulum
Exstant in testimonium
Opilionis crimine
Ex ovibus locustulae.

9. Pangamus omnes pariter
Patri laudes et genito
Unaque sancto flamini
Et nunc et in perpetuum.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisin. 10530.

125. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. O lux beata trinitas,
Pro tuae lucis radio
Nostra clamat humilitas
In hujus vitae stadio.

2. Ad te mentes humiliter
Convertimus cum Barbara,
Illumina subtiliter,
Quae tu creasti pectora.

3. Lustra nos illo jubare,
Lux omnes fugans tenebras,
Quo tu mentales Barbarae
Illuminasti latebras.

4. Hausit haec vase tenero
Sic de superno nectare,
Quod novit, quia numero
Congaudet Deus impare.

5. Nam trium delectabilis
Fenestrarum apertio,
Quid est, nisi mirabilis
Trinitatis assertio?

6. Quis modo perscrutabitur
Sapientum gentilium,
Cur trina lux illabitur
Sic mentibus humilium?

7. Creans nobis impresseras
Tuam similitudinem,
Opus tuum ne deseras,
Tuam salves imaginem.

8. Haec a nostra memoria
Nunquam cedat dignatio,
Tibi laus sit et gloria,
Sit jugis jubilatio.

Brev. ms. Cameracense saec. 15. Cod. Parisin. 17295. A. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Duacen. 163. B. — Brev. Tornacense imp. Parisiis 1479. C. — Brev. Bisuntinum imp. s. l. et a. D. — Brev. Cameracense imp. Parisiis 1479. E. — Brev. Tornacense imp. Parisiis 1509. F. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. 1512. G.

126. De sancta Barbara.

Ad Vesp. et Noct

1. Beata nobis gaudia
Martyrium dat Barbarae,
Quam trahit ad coelestia
Summae Deus clementiae.

2. Ad coenam agni providi
Invitaris, qua resides,
Agno junguntur nobili,
Quocunque pergis, virgines.

3. Rerum creator optime,
Per eam te testificas
In turris terno lumine,
O lux beata trinitas.

4. Beata, cujus brachiis
Saxa tacta obediunt,
Dum manu signum imprimis,
Vexilla regis prodeunt.

5. Aurea luce coelitus
Ducitur virgo carcere,
Plagae curantur penitus
Jam lucis orto sidere.

6. Rex Christe clementissime,
Haec passa te magnificat,
Audita benignissime
Vox clara, ecce, intonat.

7. Audi, benigne conditor,
Per eam hic nos protegens,
Aeternae sit vitae dator,
Verbum supernum prodiens.

Brev. ms. Bisuntinum. saec. 15. Cod Bibl. Archiep. Remen. s. n. A. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. B. — Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. C. — 3, 3 In turmis B. — 4, 3 Dum magnum signum BC.

127. De sancta Barbara.

Ad Vesperas.

1. Laetetur aula coelica,
Laetetur mundi curia,
Barbaram coelo redditam
Cantet omnis ecclesia.

2. Haec in terrenis posita
Coeli ambivit atria
Fluenta vitae sitiens
Et terrena fastidiens

3. Ad fontem vitae sitiit
Et fontem vitae reperit,
Nimis fota dulcedine
Nil novit ulta flebile.

4. Nulla valet vox promere,
Nullus sensus concipere,
Qua pascatur dulcedine,
Quanto fruatur lumine.

5. Laudetur inde genitor
Cum suo unigenito,
Laudetur sanctus spiritus
Cum patre ens et filio.

Brev. Vapincense imp. Vapinci 1499. — 1, 3 Barbara. — 2, 2 ambiunt patria. — 4, 1 Alleluja valet vox. — 5, 2 Cum suo genito. — 5, 4 patre ejus et. — Inhaltlich scheint das Lied ein hymnus de Communi virginum.

128. De sancto Barnaba.

Ad Vesperas.

1. Refulge nostris sensibus
Sancti spiritus gratia,
Ut Barnabae apostoli
Digna pangant praeconia.

2. Urbs Mediolana nobilis,
Cur siles laudes praesulis,
Dogma cujus et actio
Est tua sublimatio?

3. Hic sui agri pretium
Apostolorum pedibus
Obtulit, ut pro Domino
Pugnaret expeditius.

4. Ortus de stirpe Domini
Simonis, Judae, Jacobi
Frater fuit et socius
Sancti Pauli apostoli.

5. Cum quo multa miracula
Patravit atque dogmata
Graecis, Latinis, Barbaris
Fidem contulit populis.

6. Nam primus Antiochiae
Romaeque fidem docuit
Et Lombardiae urbibus
Mediolanum praetulit.

7. Id statuens metropolim
Rite dicando Domino,
Fide, doctrina, praesule
Clerum ornans cum populo.

8. Cyprina docens oppida
Post haec a turba perfida
Ictibus duris quatitur,
Deo libatus uritur.

9. Hunc primum nostrum praesulem
Precemur corde supplici,
Rorem divinum conferat,
Nobis plantatae fidei.

10. Ne sua pravo dogmate
Maculetur ecclesia,
Sed purgata zizaniis
Consurgat ad coelestia.

11. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760.

129. De sancto Barnaba.

Ad Laudes.

1. Coeli superna agmina,
Vestra date suffragia
Et vos, fratres, concinite
Hymnum beati Barnabae.

2. Hic vana mundi respuens,
Philosophia praepollens
Sicut sidus emicuit,
Splendor ejus non latuit.

3. O beate Christicola,
Nostra coerce crimina,
Vexatos qui languoribus
Tuis sanasti precibus.

4. Carnem cremasti ignibus,
Tu speculum in omnibus,
Et ideo cum angelis
Laetaris in coelestibus.

5. Laetare tu, Liguria,
De tanto patre Barnaba,
Jussu cujus Anathalon
Fide lustravit populum.

6. Praesta, pater piissime,
Apostoli juvamine
Ut post mundi curricula
Regna petamus coelica.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760.

130. De sancto Barnardo.

Ad Matutinum.

1. Magnae dies laetitiae
Nobis illuxit coelitus,
Barnardus thronum gloriae
Praesul conscendit inclitus.

2. Virtus in statu saeculi,
Monachalis perfectio
Dignitatumque tituli
Hunc attollunt praeconio.

3. Felix plebs Romanensium,
Quae singulari gloria
Patronum tam egregium
Habet in coeli curia.

4. Trino Deo laus debita
Reddatur atque gloria,
Qui nos per hujus merita
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). A. — Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518. B.

131. De sancto Bartholomaeo.

Ad Vesperas.

1. Recolentes apostoli
Triumphum Bartholomaei
Mente psallamus humili
Christo, ejusdem principi.

2. In cujus pugnans nomine
Apostolus mirifice
Hostis victa tyrranide
Culmen conscendit gloriae.

3. Fidelis declaratio,
Fert poenarum multitudo
Ab Astragis imperio
Dum privaretur corio.

4. Intra manus carnificum
Non tacens evangelium
Per capitis sententiam
Coelo tradidit animam.

5. Supremo ergo principi
Supplicemus et militi,
Ut illi regi Domino
Conjungamur cum famulo.

6. Ut ea, quae commisimus,
Condonet rex piissimus
Amici sui precibus
Coelique jungat civibus.

7. Praestet pater ingenitus
Ejusque unigenitus,
Deus et homo filius,
Hoc et amborum spiritus.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — 3, 1 Fidelis ut relatio A. — 5, 3 Illi qui regi Domino A. — 5, 4 Coelestia condonet famulo A. — 6, 1 amisimus B. — 6, 4 fehlt B. — 7, 4 Hoc est A.

132. De sancto Bartholomaeo.

Ad Vesperas.

1. Sublime saeclis gaudium
Chorus persolvat omnium,
Claro resultans lumine
Apostolorum gloriae.

2. De quorum sorte splendida
Bartholomaeus emicat
Condignus apostolico
Vocari patrocinio.

3. Qui compar inter principes
Orbis terrarum judices
Defendat nos examine
Severitatis ultimae.

4. Cui plaudunt insignia
Miraculorum milia,
Ut protestatur India,
Per te redempta gratia.

5. Praesta, salvator omnium,
Quo constat omne saeculum,
Bartholomaei precibus
Nos jungas in coelestibus.

Brev. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remen. 289. A. — Brev. ms. Theodorici saec. 14. Cod. Remen. 292. B. — 3, 3 Defendat nox A.

133. De sancto Benedicto.

1. Ut tuae vitae, Benedicte, laudes
Nunc tui digne famuli canamus,
Cordis impuri maculam tu apte
Solve precatu.

2. Tu monachorum pater et magister
Coelibem vitam sacer edidisti
Atque doctrinae documenta signis
Ipse probasti.

3. O nimis felix pater almc semper
Angelis vita, spiritu prophetis,
Patribus signis, Domini ministris
Par documentis.

4. Est satis solos alios venire
Et suas Christo animas lucrari,
Tu subornatus grege centuplato
Appetis astra.

5. O tot a Christo redimite sertis,
Quot tuis scriptis animas lucraris,
Inter has et nos simul adnotari,
Sancte, precare.

6. Hoc pater praestet, hoc idem parentis
Unicus natus sibi comperennis,
Hoc sacer flatus, Deus unus omni
Tempore saecli.

Hymn. ms. Corbejense saec. 11. Cod. Ambianen. 131. A. — Brev. ms. Anglicanum saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. B. — Brev. ms. Nobiliacense saec. 13. Cod. Burdigalen. 85. C. — Vgl. Stephenson p. 72 sq. D. — 1, 3 macula tu pete C. — 1, 4 Solvi precatu C. — 2, 2 Celebem vitam D. — 2, 3 doctrina B, doctrinis C; documento A. — 3, 2 spiritus A. — 4, 1 satis sanctum alios BCD. — 4, 2 lucrare C. — 4, 3 Tu pater alme BD; Tu pater sancte C; grege cum centeno BCD. — 5, 1 Quo tot a A; Castra per orbem BCD, concentu resultant D, cantu resultant B, cantantur resultant C. — 5, 2 Et tuis scriptis animae lucrantur BCD. — 5, 4 precari B. — 6, 2 cum perennis C. — 6, 3 Deus unus una A. — 6, 4 Omne per aevum A. — Mel. nach 1, 1 und 3, 1 jedenfalls: Ut queant laxis.

134. De sancto Benedicto.

Ad Vesperas.

1. Gloriosae civitatis
   jam receptus moenibus,
   Benedicte, pater sancte,
   vacas Dei laudibus,
   Primos gradus sanctitatis
   tenens in sublimibus.

2. Hoc cadaver mortuorum
   redivivum loquitur,
   Hoc caecorum plurimorum
   visibus adstruitur,
   Quod majestas deitatis
   tuis paret precibus.

3. Quidam per te fluctus maris
   pressit Petro tutius,
   Fide currens ac revertens
   non complutis pedibus,
   Talis virtus est adscripta
   Benedicti laudibus.

4. Cum falcastrum de profundo
   sursum aquae rediit,
   Tunc natura jussu tuo
   sua jura perdidit,
   Ita Deus vitam tuam
   commendat miraculis.

5. Ista fiunt manifesta
   per terrarum spatia,
   Hinc laetantur boni greges
   sub tua custodia,
   Quia tibi non resistunt
   quaelibet incommoda.

6. Hinc laus tibi, sancte pater,
   hinc honor et gloria,
   Cujus sola dominatur
   ubique potentia,
   Cujus regnum non vacillat
   per aeterna saecula.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108. A. — Brev. S. Albini Andegaven. imp. Andegavi 1531. B. — Steht zum festum translationis in A.

135. De sancto Bernhardino.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, mater ecclesia,
   Novum producens filium,
   Cujus sacra solemnia
   Plebs recenset fidelium.

2. Ortus de Massa creditur
   Bernhardinus ex tempore,
   Sed Aquilae congreditur
   Coelum migrans e corpore.

3. O beata nativitas,
   Sacer quoque puerulus,
   In quo fulsit fecunditas
   Virtutum atque cumulus.

4. Nam ejus conversatio
   Vitae nec non primordia
   Fervensque praedicatio
   Salutis sunt exordia.

5. Jesum voce melliflua
   Eructavit in gentibus,
   Dicens quaeque superflua
   Praeter ipsum credentibus.

6. Virtutem, poenam, gloriam
   Praedicavit et vitia
   Atque mortis memoriam
   Orbis terrae per spatia.

7. Sic a peccatis populum
   Conatus est disjungere
   Amorisque per vinculum
   Semper Deo conjungere.

8. Laus Christo Jesu debita
   Sanctoque suo pariter
   Bernhardino sit reddita
   Ab omnibus concorditer.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Psalt. ms. Franciscan. Mosaetrajecten. saec. 15. Cod. Hagen. J 4. B. — Brev. ms. Franciscan. de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1049. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 13244. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1314. F. — 2, 1 de messa D. — 7, 1 Hic a peccatis D.

136. De sancto Bernhardino.

Ad Nocturnum.

1. Splendor paternae gloriae
Mundo mire resplenduit,
Dum Bernhardinus varie
Divina luce claruit.

2. Haec lux serenum contulit
Caliginosis mentibus,
Dum verba vitae protulit
Ad ipsum confluentibus.

3. Quis sane fari poterit,
Ad Deum quanto studio
Peccatores converterit
Doctrinae lucis radio?

4. De sacris his operibus
Attestatur Italia,
Quae de contritis cordibus
Fatur Dei magnalia.

5. Nam monens hic salubriter
Reos ad poenitentiam,
Clamabant unanimiter
Dei misericordiam.

6. Caedebant immanissime
Duris carnem funiculis,
Plangentes amarissime
Peccata coram populis.

7. Exemplum poenitentiae
Praebebant isti ceteris,
Linquentes indulgentiae
Formam sequendae posteris.

8. Hujus ducatu semita
Reos ad Christum dirigat
Bernardini per merita,
Ejus iram qui mitigat.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Collegii S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Psalt. ms. Franciscan. Mosaetrajecten. saec. 15. Cod. Hagen. J. 4. B. — Brev. ms. Franciscan. de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. C. — Noct. ms. Franciscan. saec. 15. ex. Cod. Lugdunen. 476. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1049. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1314. F. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 13244. G. — 1, 2 mire splenduit E. — 4, 3 Atque contritis B. — 4, 4 Fantur EF.

137. De sancto Bernhardino.

Ad Laudes.

1. Beata coeli gaudia
Sanctus cum sanctis obtinet
Bernhardinus per media
Meritorum, quae retinet.

2. Sacra vita promeruit
Jugis atque continua,
Quod adipisci debuit
Dona, quae sunt perpetua.

3. Hic pius et amabilis
Exstitit ab initio,
Castus, pauper et humilis,
Cavens ab omni vitio.

4. Praedicator egregius
Cunctos docens utilia,
Cordis cujus vox ocius
Tangebat penetralia.

5. Usuras, meretricia,
Fraudes, lites compescuit,
Pompas et quaeque vitia
Detestando prohibuit.

6. Sospitatis debilium
Collator fit salvificus
Defunctorumque plurium
Suscitator magnificus.

7. Signa quippe sunt omnia,
Quod sanctus iste varie
Meruerit perennia
Gaudia coeli curiae.

8. Laudetur sancta trinitas,
Virtute cujus facta sunt,
Bernardinique sanctitas,
Per quem donata consistunt.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Psalt. ms. Franciscan. Mosaetrajecten. saec. 15. Cod. Hagen. J. 4. B. — Brev. ms. Franciscan. de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. C, — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1049. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1314. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 13244. F. — 1, 1 Sacrata coeli gaudia D. — 1, 4 qui retinet F. — 2, 1 Vita sacra C. — 2, 2 Jugis ac continua D, Vigens atque E, Jugis atque continentia B. — 5, 3 Pompas atque vitia E. — 6, 1 Hospitatis (falsche Initiale) D; Hospitalis E. — 7, 1 Si qua quippe D. — 7, 3 Meruit D. — 8, 2 Cujus virtutes facta sunt E. — 8, 4 Per quam D, dogmata C.

138. De sancto Bernhardino.

In 2. Vesperis.

1. Proles clara, Christo cara,
Divino freta munere,
Mundo datur, plebs laetatur
Jam lucis orto sidere.

2. Bernhardinus, vir divinus
In salutem credentium
Ardet totus, per te motus,
Jesu, lux vera mentium.

3. Dum prudenter et ardenter
Hic praedicando resonat,
Obsecrando, increpando
Vox clara, ecce, intonat.

4. Sic enervat et praeservat
Plures a culpae sordibus,
Hinc jucundus adsit mundus,
Exsultet coelum laudibus.

5. Mundum istum propter Christum
Calcans et cuncta terrea,
Quaerens Deum mox in eum
Lux, ecce, surgit aurea.

6. Hinc languores et dolores,
Morbos sanat et vulnera,
Quo censetur, quod meretur
Aeterna Christi munera.

7. Miracula per saecula
Fiunt ejus per media,
Quisque curet, ut procuret
Beata nobis gaudia.

8. Jesum laudat, quem collaudat
Tota coelestis curia,
Sic laudetur, per quem detur
Aeterna coeli gloria.

9. Hunc precemur, quod locemur
Sacro sanctorum agmini,
Ut ita sit, nobis adsit
Iste confessor Domini.

10. Qui nos servet et praeservet
A morsu canis rabidi
Nosque ducat et perducat
Ad coenam agni providi.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Psalt. ms. Franciscan. Trajecten. saec. 15. Cod. Hagen. J. 4. B. — Brev. ms. Franciscan. de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1049. D. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1314. E. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 13244. F. — 4, 1 Hic emanat D. — 6, 3 censetur et DF; testetur quod. E. — 7, 3 ut fehlt. D. — Str. 9 und 10 fehlen DEF.

139. De sancto Bernhardino.

Ad Vesperas.

1. Magne Francisci celeberque nate,
Digna tam sacri soboles parentis,
Tam sacrae stirpis pretiose fructus,
O Bernhardine.
2. Nunc ades miti placidoque vultu
Et pias audi meritisque laudes,
Quas tibi laeto modulamur ore
Turba fidelis.
3. Sancta praeluxit teneris ab annis
Flosculis tamquam tua vita flagrans,
Sobrium mirae referens et altae
Mentis odorem.
4. Mox graves mundi fugiens labores
Liber et tanta rabie malorum
Te Deo cunctis penitus relictis
Sponte dicasti.
5. Laeta jucundae capiens quietis
Dona terrenis meliora cunctis
Atque tranquillae placidaeque pacis
Gaudia carpens.
6. Laus tibi, summe pater atque fili,
Quique procedis simul ex utroque,
Spiritus sancte, Deus unus idem,
Laus tibi semper.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 101. — 1, 2 sobolis. — 1, 4 O fehlt. — 2, 1 lies adsis?

140. De sancto Bernhardino.

Ad Nocturnum.

1. Surge nec tantum tibi crede natum,
Cerne labentem populum fidelem
Atque doctrinis monitisque sanctis
Fortiter insta.
2. Nemo te lingua melior modisve
Aptior mentes hominum movere,
Sive turbatas rabido furore
Sive remissas.
3. Mira sunt, quae tu quasi cultor agri,
Optimus parens, bona seminasti,
Unde virtutum seges orta crevit
Tanta per omnes.

4. Unde tot diri scelerum reatus
Eruti tamquam tribuli nocentes,
Nec minus linguae tua vita compar
Factaque dictis.

5. Quippe qui magnos apices et amplas,
Qui facultates, totiens rogatus
Spernis praeesse tenuisque vitae
Ductus amore.

6. Laus tibi, summe pater atque fili,
Quique procedis simul ab utroque,
Spiritus sancte, Deus idem unus,
Laus tibi semper.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 101. — 3, 2 Optimus pacem Hs. — 5, 3 Spernes Hs.

141. De sancto Bernhardino.

Ad Laudes.

1. Clara sic cunctis tua facta virtus,
Sic tuae sanctae vaga fama vitae,
In dies major celebratiorque
Coepit haberi.

2. Sic gravi tandem miseraque liber
Mole terrena jubilans tulisti
Digna pro tantis meritis supernae
Praemia vitae.

3. Ut memor nostri, veluti solebas
Ante morbosis animis mederi,
Omnibus morbis ita nunc gravata
Corpora cures.

4. Gaudeat, quae te genuit Senensis,
Ipsa quae nomen tibi gloriosum
Insubris dedit, Aquilana quae te
Patria servat.

5. Gaudeant omnes animae beatae,
Spiritus omnis simul angelorum,
Cum quibus felix habitas per aevum
Omne triumphans.

6. Laus tibi, summe pater atque fili,
Quique procedis simul ab utroque,
Spiritus sancte, Deus idem unus,
Laus tibi semper.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 101. — 3, 4 curas. — 4, 3 dedit ergänzt.

142. De sancto Bernhardino.

Ad Vesperas.

1. Auctor orbis, victor morbis,
   O quem virgo parturiit,
   Bernhardinus vespertinus
   Proles de coelo prodiit.

2. Almum patrem, verum fratrem
   Paupertatis tugurio
   Vis professum, das confessum
   In coelesti collegio.

3. Aquilana, urbs vesana
   Tunc adspexit miracula,
   Sine fletu, sine metu
   Plaude, turba paupercula.

4. Decus morum extollitur
   Per tantum patrem penitus
   Et cuncti orbi noscitur
   Franciscus, vir catholicus.

5. Almam prolem, pulchrum florem
   In comitatu gloriae
   Deus pavit et plantavit
   En gratulemur hodie.

6. Urbs serena tanto plena
   Jam exsultat dotario,
   Dic patenter, dic valenter:
   Laus regi plena gaudio.

7. Urbs severa tunc revera
   Multorum caedem civium
   Statuisti, hunc misisti
   Jesu, lux vera mentium.

8. Vivat Deus Nazaraeus,
   Pater, verbum, paraclitus,
   Nos confortare, visitare,
   Veni, creator spiritus.

Brev. ms. Franciscan. anni 1463. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 206. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1046. B. — 4, 2 Franciscus vir catholicus B. — 4, 4 Per tantum patrem penitus B. — 7, 2 sedem B.

143. De sancto Bernhardino.

Ad Laudes.

1. Laudet Deum diluculo
   Uterque chorus mutuo,
   Per Bernhardinum inclitum
   Mundum salvantem perditum.

2. Quo gaudet sine schismate
   Jubilaeus annus coelitus,
   Coronat diademate
   Hunc praesul apostolicus.

3. Qui vita et prodigiis
   Per cunctum orbem rutilat,
   Salutisque suffragiis
   Fideles Christi visitat.

4. Caecis lumina renovat,
   Arentes artus solidat,
   Tabentes sensus sospitat,
   Quos languor jam consumpserat.

5. Hic foris templum praedicans
   Cadentem sedat pluviam,
   Absens migrantem viderat
   Suae nutricis animam.

6. Hinc omne laudet saeculum
   Patrem, verbum, paraclitum,
   Huic celebrans solemnia,
   Sed pro merendi gratia.

Brev. ms. Franciscan. anni 1463. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 206. A. — Brev. ms. Franciscan. (?) saec. 15. Cod. Londinen. Harl. 2864. B. — Brev. ms. Franciscan. anni 1492. Cod. Monacen. 23152. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 1046. D. — 1, 1 Deus D. — 2, 2 coelicus A. — 3, 4 Fidelesque C. — 4, 1 lumen ABD. — 4, 4 tam consumpserat C, tam praesumpserat BD. — Str. 5 fehlt C. — 5, 2 cedat fumiam D. — 6, 1 Hinc fehlt BC, verschrieben D.

144. De s. Bernhardo Monthono.

1. Sancti spirat laus Bernardi
Boni sicut ordor nardi,
Qui signatur monte Jovis
Sanctus esse signis novis.

2. Est infernus mons Jovinus
Caritatis factus sinus,
Ibi Christus adoratur
Et pascitur et potatur.

3. Fecit domum in inferno,
Regi curam dat aeterno,
Et quod porta fuit mortis,
Paradisi patet portis.

4. Per Bernardum est infernus
Locus factus nunc supernus,
Interveniat pro nobis,
Lapsis nimis montis Jovis.

5. Deo patri gloriemur,
Suum natum veneremur,
Sanctum flamen collaudare
Debet coelum, terra, mare.

Brev. ms. Montis Jovis saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Angelicus D V 9. add. saec. 15. — An anderer Stelle ist ein zweiter Hymnus zugeschrieben gewesen mit dem Anfang: Laudes Deo promittite Turbae piorum inclitae, das meiste ist aber vom Buchbinder abgeschnitten.

145. De sancto Blaano.

Ad Vesperas.

1. Christe, cunctorum praesulum corona,
Permanens solus praesul sempiternus,
Festa Blaani praesulis nos digne
Fac celebrare.

2. Hic calcans mundi cuncta blandimenta
Servire tibi digno famulatu
Studuit semper, cum mansit in hujus
Corpore mortis.

3. Multiplicavit dispensator prudens
Sic sibi pauca commissa talenta,
Quod supra multa coelo constitutus
Gaudio regnat.

4. Quo, pie Christe, illius obtentu
Te deprecamur, tanto cum patrono
Fac conregnare culpis expiatos
Servulos et nos.

5. Sit regi summo doxa, laus et virtus,
Qui regnans unus tribus in personis
Cuncta creavit, regit et per saecla
Nescia finis.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. — 3, 3 fehlen zwei Silben; coelo ergänzt.

146. De sancto Blaano.

Ad Laudes.

1. Turba refulsit coelica,
Plaudat chorus fidelium,
Digna Blaani merita
Commemorans alacriter.

2. Hic Dei verbum praedicans
Gentes convertit perfidas,
Conversos per miracula
Crebra Christo consolidans.

3. Piscem coxit spiramine,
Ignem profert ex digitis,
Regis natum ter suscitat
Addens visum cum specie.

4. Mire messores reficit,
Cadit praedo per flumina,
Ignoscentisque praesulis
Servus abegit pecora.

5. Christum rogemus supplices,
Ut per hujus precamina
Peccata pie condonans
Sua det nobis gaudia.

6. Sit Deo laus et gloria,
Trino simul et simplici,
Solus qui providentia
Cuncta regit mirabilis.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510.

147. De sancta Blandina.

In Vesp. et Laud.

1. Rex aeterne, piissime,
Tu fidelium redemptor,
Atque Blandinae protector
Virginis benignissime.

2. Quae ascendit ad gloriam
Per martyrii triumphum
Atque passionis scyphum,
Quem bibit, et victoriam.

3. Ut animae potentiam
Trinam rex noster protegat
Actusque nostros dirigat,
Suam roget clementiam.

4. Tremunt videntes daemones
Hanc in gloriam erectam,
Ut ergo per viam rectam
Nos eamus omnes, ores.

5. Tu esto nobis gaudium,
Contra morbos et vitia
Adjutrix et propitia
Et singularis domina.

6. Hinc te precantes quaesumus,
Fac, ut nobis Deus parcat
Nosque ad gloriam ducat
Sempiternam, quam optamus.

Brev. Athanatense imp. in Coenobio Athanatensi 1520. — 1, 4 fehlen drei Silben; virginis ergänzt. — 3, 4 Tuam roget. — 4, 4 oret; der Reim mit 4, 1 sowie die folgenden Strophen scheinen ores zu fordern. — 5, 2 Blandina contra morbos et vitia.

148. De sancta Blandina.

Ad Nocturnum.

1. Jesu, redemptor unice,
Martyrum dux et gloria,
Tu Blandinam mirifice
Sublimasti victoria.

2. Quam traxisti daemonia,
Mundum carnemque vincentem,
Vitia quoque omnia
Et terrena conculcantem.

3. Penatum penetrans claustra
Valde fidelis et fervens,
Martyrii petit antra,
In quibus monstratur constans.

4. Ipsa nunc coelo residens
Te rogamus, o domina,
Ut Deus nobis sit clemens,
Fac, per saecla sempiterna.

5. Tu esto nostrum gaudium
In hoc fallibili mundo,
Ut attingamus bravium,
Prius tamen corde mundo.

6. Gloria donetur patri
Jesuque, ejus filio,
Atque sancto spiritui
Nunc et aevo perpetuo.

Brev. Athanatense imp. in Coenobio Athanatensi 1520.

149. De sancto Blasio.

1. Adstemus mente vigili
Summo summorum principi
Recursione annua
Lucis agentes gaudia.

2. Qua beatum pontificem,
Sanctae legis opificem,
Blasium chorus coelitum
Conjunxit per martyrium.

3. Hunc invocemus intimis
Suspiriis et lacrimis
Ut in exactu judicis
Poenas excuset meritis.

4. Concedat hoc ingenitus
Ingenitoque genitus
Et ex utroque prodiens,
Unus cuncta diffiniens.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

150. De sancto Blasio.

Ad Vesperas.

1. Athletae magni Blasii
Personemus praeconia,
Mediante propitii
Patravit benificia.

2. Praefulget innocentia,
Mentis odor diffunditur,
Sic in urbe Sebastia
Fidelibus praeficitur.

3. Praesul latere cupiens
Solis vacat coelestibus,
In publicum deveniens
Crebris micat virtutibus.

4. Examinatur acriter
Per diversa supplicia,
Quem consolatur dulciter
Christi misericordia.

5. Sic per lictoris gladium
Transit ad coeli solium,
Secum ducens consortium
Duorum innocentium.

6. Sit trinitati gloria
Triumphanti per Blasium,
Cujus nobis praeconia
Procurent vitae praemium.

Brev. ms. Nemaucense saec. 15. Cod. Roman. 1189. Sessor. 138. — 1, 3 lies: Medicantis propitii? — 1, 4 Petrantis. — 2, 4 proferre. — 3, 1 laetare. — 5, 1 per dictoris. — 5, 3 Cecum ducens.

151. De sancto Blasio.

Ad Laudes.

1. Cultorem Christi Blasium,
Clarum mirandis titulis,
Praesens laudet collegium
Et exaltet in populis.

2. Fidem servans catholicam,
Mentem gerens angelicam
Et vitam apostolicam
Coronam civit coelicam.

3. Septem devotae feminae
Sacrum cruorem colligunt
Sicque pro Christi nomine
Dira perferre diligunt.

4. Consummat tirocinium
Martyr Christi per gladium,
Sic rex creator omnium
Justum solvit stipendium.

5. Hujus triumphi gloria
Claret et innocentia
Triumphantis et gratia
Signorumque frequentia.

6. Sit trinitati gloria
Triumphanti per Blasium,
Cujus nobis praeconia
Procurent vitae praemium.

Brev. ms. Nemacense saec. 15. Cod. Roman. 1189. Sessor. 138. — 1, 4 exsultet — 3, 4 proferre.

152. De sancto Blasio.

Ad Vesperas.

1. Cordis, oris tripudio
Congratulemur Blasio
Et in ejus constantiam
Christo canamus gloriam.

2. Vir bonae praesul indolis
Sebasteis ab incolis
Fit martyr suo sanguine
Fuso pro Christi nomine.

3. Idola spernens capitur,
Captus flagellis caeditur
Ferreisque pectinibus
Laniatur in carnibus.

4. Clamat inter supplicia:
Christus in sua gratia
Me confortat et ideo
Poenas, ait, non timeo.

5. Collum truncatur capite,
Directo scandit tramite
Honore pro victoria
Coronatur in gloria.

6. Ejus, o Christe, precibus
Tuis parce supplicibus,
Unus patri cum flamine,
Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 2061. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). C. — Brev. Forojuliense imp. Taurinis 1495. D. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. E. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. F. — 1, 2 Congratuletur A. — 2, 1 Sebastis et ab D. — 5, 1 Celum truncatur DE, Telo truncatus B. — 5, 4 Honoratur in A.

153. De sancto Blasio.

Ad Laudes.

1. Nostris intende laudibus,
Qui laudas in coelestibus
Trinum Deum mirificum,
Martyr Dei, qui unicum.

2. Da, Blasi, supplicantibus,
Quod Christus te poscentibus
Promisit se tribuere
Tui precatus munere.

3. Cum puer morti deditus
Per te sanatur coelitus,
Mortis per tua merita
Soluta sunt jam vincula.

4. Te lacus sursum tenuit,
Qui gentiles absorbuit,
Fisos in idolatria,
Deo patri sit gloria.

5. Cum Blasio fac vivere
Suumque festum colere
Nos semper devotissime,
Praesta, pater piissime.

6. Ab utroque lux radians,
Hic radia nos expians,
Simplex et sola deitas,
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). C. — Brev. Forojuliense imp. Taurinis 1495. D. — Brev. Arelatense imp. Arelati 1501. E. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. F. — 4, 1 Te locus sursum D; De lacu sursum B. — 4, 3 Philosophos idolatria A; Fixos in E; Fizos in D. — 5, 4 Jesu piissime AD.

154. De sancta Brigida.

1. Phoebi diem fert orbita
Plenum decoris gratia,
Qui Brigitae pro laurea
Mundo ministrat gaudia.

2. Hanc spina tamquam lilium
Stirps protulit mortalium,
Splendore carnis nobilem,
Candore carnis caelibem.

3. Haec pro supernis ceteras
Carnis fugit blanditias,
Aegris tulit levamina
Egentibus cibaria.

4. Sponsique per suffragium
Hostile vicit proelium,
Signis et actu vivere
Se monstrat arvis coelice.

5. Ob Salomonis gloriam
Reliquit Aethiopiam,
Ornant olivae vasculum,
Regale sumat ferculum.

6. Haec gemma regis fulgida
Numae kalendis sarcina
Soluta carnis coelica
Conscendit ad palatia.

7. Ubi laborum praemio
Jam compta flore lacteo
Gregi adhaeret candido,
Agno canens altissimo.

8. Ah, nos pudoris speculum
Virtute duc precaminum,
Laudemus ut pro gratia
Tecum regentem saecula.

9. Laus sit patri, laus filio,
Laus flamini sanctissimo,
Uni substantialiter
Trinoque personaliter.

Hymn. ms. Hibern saec. 10/11. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. E 41. 2. — 3, 1 supernis cedere. — 4, 2 Hostile visit praemium. — 6, 2 Der Todestag der Heiligen ist der erste Februar, der vom Dichter Numae Kalendae genannt wird, weil der Monat Februar der römischen Überlieferung zufolge von Numa Pompilius eingeführt worden.

155. De sancto Caesario.

Ad Vesp. et Noct.

1. Salve, Dei o athleta
   verusque deicola,
   Numeratus inter membra
   ejus beatissima,
   Cum quo gaudes in superno
   coelorum palatio.

2. Cum fuisti hujus vitae
   clausus taetro carcere,
   Extendisti ad supernum
   clarum lumen patriae,
   Ubi magno cum decore
   laetaris magnifice.

3. Miserere tuae plebi,
   tibi tantum supplici,
   Veniam poscens delicti
   criminosi populi,
   Veneno commaculati
   foetido diaboli.

4. Incolarum coelicorum
   junctus es a Domino,
   Cui servisti devoto
   corde et purissimo,
   Cum quo gaudes in praepulchro
   sanctorum collegio.

5. Exoramus toto nisu
   cordis, mentis gemitu,
   Ut sanctorum in conventu
   laetemur intuitu,
   Gaudeamus atque visu
   regis Domini Jesu.

6. Deo patri sit praecelsa
   et aeterna gloria,
   Ejus proli laus devota
   cum luce clarissima,
   Flamini sit laus sonora
   in aeterna saecula.

Brev. Arelatense imp. Arelati. 1501. — 3, 6 fetitudo diaboli. — 6, 1 sic praecelsa.

156. De sancto Caesario.

Ad Laudes.

1. Felix dies jam resurgit
   clarus atque nobilis,
   Revehit qui festum nobis
   praesulis Casarii,
   Illius pii pastoris
   nobis tam amabilis.

2. Ora, pater, ora, pastor,
   pro devoto populo,
   Monachorum, clericorum
   sacro pro collegio,
   Ut immunes ab inferno
   copulemur Domino.

3. Sit laus patri, sit laus proli
   et sancto spiritui,
   Qui nos peccatis dimissis
   liberet ab inferis,
   Societ cum sanctis suis
   angelicis civibus.

Brev. Arelatense imp. Arelati 1501.

157. De sancto Cannato.

Ad Vesperas.

1. Gaudeat urbs Massilia
   Per sanctorum solemnia,
   Pastor cujus est Cannatus
   Conjunctus ei Maurontus.

2. Ambo simul cum ceteris
   Sanctis orent pro servulis,
   Remittat eis scelera,
   Qui regna dat coelestia.

3. Ut valeant conscendere,
Ubi regnat rex gloriae,
Et cum sanctorum coetibus
Congaudeant coelestibus.

4. Tu, praeclare Antonine,
Qui es pastor justitiae,
Ora pro nobis Dominum,
Ne temptemur per malignum.

5. Et post mortis exsilia
Tecum simus in gloria,
Et cum sanctis martyribus
Jungamur confessoribus.

6. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui per eorum merita
Nos perfrui det gloria.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

158. De sancto Cannato.

Ad Laudes.

1. Rex Christe o piissime,
Qui es formator machinae,
Cui servivit Cannatus,
Bonus, sanctus atque castus.

2. In deserto commedebat
Radices dum consistebat,
Nam loci prae angustia
Ejus aquae sunt pocula.

3. Ut tibi, Christe, serviret
Regnumque mundi sperneret,
Quod eidem veniebat,
Verbum tuum audiebat.

4. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui per eorum merita
Nos perfrui det gloria.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

159. De sancto Cantio.

Ad Vesperas.

1. In honore trinitatis
Laudem tribus sociis,
O fideles, impendatis
Paribus praeconiis
Ac tres pares attendatis
Vita, nece, praemiis.

2. Hos attollit per Romanos
Atavos nobilitas,
Quos appellat Cantianos
Nominis aequalitas,
Hos adunit ut germanos
Fides, spes et caritas.

3. Erat autem haec germana
Romae praesens concio,
Cum per urbem inhumana
Perstrepebat jussio,
Quod in plebe Christiana
Saeviret occisio,

4. Jussionis hujus durae
Audita saevitia
His exire fuit curae
Urbis saevae moenia,
Ubi mortis incursurae
Spondentur stipendia.

5. Dum Romanae sunt relicta
Urbis appenditia,
Urbem petunt, quae tunc dicta
Erat a Aquileia,
Ubi credunt, quod restricta
Magis sit malitia.

6. Sed vult secus operari
Dei dispensatio,
Quae lucernam occultari
Non perfert sub modio,
Nam ut queant coronari,
Maturat martyrio.

7. Urbis intrant simul fores,
Ad quam simul properant,
Ubi vident saeviores,
Quam Romae reliquerant,
Nam ad ictus se lictores
Contra sanctos efferant.

8. Illic vinclis subjacebat,
Quorum non est numerus,
Illum regem qui colebant,
Cujus regnat humerus,
Per quem vinci se videbant
Lucifer et inferus.

9. Dum sanctorum divulgatur
Adventus fidelium,
Dehinc lictor delegatur
Deferens imperium,
Jovi chorus ut cogatur
Ferre sacrificium.

10. Sancti jussum audientes
Unum Deum praedicant,
Plures deos diffidentes
Uni Deo supplicant,
Christianos se dicentes
Christum sic magnificant:

11. Una Deo confitemur
In Christum nos credere,
Quem omnino profitemur
Velut summum colere,
In quo sumus et movemur,
Qui nobis est vivere.

12. Est in florem virgae Jesse
Credendum realiter,
Nulli potens est prodesse
Ille miser Jupiter,
Hunc qui colunt, est necesse
Condemnari turpiter.

13. Dum responsa germanorum
Geruntur ad judicem:
Decet, inquit, ut deorum
Dedecus mox vindicem
Sententia, quod eorum
Quisque perdat verticem.

14. Ut recedant, colloquuntur
Sancti, pro saevitia,
Jugo muli conjunguntur
Ad viae servitia,
Sed viarum corrumpuntur
Intra parva spatia.

15. Hujus viae velox gressus
Non est fugae vitium,
Sed apertus est professus
Servorum fidelium,
Quos ad mortem indefessus
Ducit ad martyrium.

16. Sancti simul comprehensi
Persequentum rabie,
Consequenter dantur ensi
Et sic sunt in requie,
Quorum villa nunc Stampensi
Quiescunt reliquiae.

17. Coelum post ingrediuntur,
Subintrant identiter,
Nam ad mortem non traduntur
Aliter et aliter,
Una hora sed plectuntur
Et ab uno pariter.

18. Res miranda, digna dictu,
Dei surgens opere,
Quod furoris in conflictu
Mortis dato vulnere
Lac in ipso coepit ictu
Ferientis fluere.

19. Sit laus summae trinitati,
Sit honor et gloria,
Pro qua sancti simul pati
Pensarunt supplicia,
Ut in donis compensati
Meterent duplicia.

Cod. Parisin. 17331. saec. 16. — 4, 1 dirae. — Vor Str. 7 Divisio ad Noctum. — 9, 2 wieder sanctorum fidelium; adventus Konjektur. — 11, 1 confitentur. — 11, 2 se credere. — 11, 3 profitentur. — Vor Str. 13 Divisio ad Laudes. — 16, 2 Per quenteni rabie. — Mel.: Pange lingua.

160. De ss. Caprasio et Venantio.

1. Sanctorum merita pangamus, socii,
Caprasii, Venantii, quorum vestigia
Sequamur humili corde et opere
Laudantes digne Dominum.

2. Primus pastor fuit docens discipulum,
De stirpe regia natum sed gratia,
Qua fiunt omnia, fonte baptismatis
Renatum plene reddidit.

3. Hi sunt, quos inclita haec tenet insula,
Quos multi martyres, sed plus confessores
Ac plures praesules sese secuti sunt
Ad regna juste coelica.

4. Athleta juvenis, offer obsequia
Pro tuis famulis, per tua merita
Duc nos ad bravia, quibus inhabitas,
Per tuas sanctas semitas.

5. Te, trina deitas unaque, poscimus,
Ut tu nos visites horum precatibus,
Nos quoque collocans tuis agminibus
Finitis vitae cursibus.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisin. 10486. — 3, 4 juste coelestia. — 5, 3 collocens.

161. De sancto Cassiano.

Ad Laudes.

1. Exsultent mundi climata,
Regio magis Gallica
Cassianoque cantica
Voce depromat physica.

2. Fundatoris coenobii
Testis Victoris Domini,
Cassiani melliflui
Festum colamus cernui.

3. Hic natione Scyticus,
Omni doctrina fulgidus,
Minus nullo sublimius,
Quod se patet legentibus.

4. Effectus puer monachus
Et eremita publicus
Vixit in illis partibus
Sanctus plenus dogmatibus.

5. Post transfretavit maria,
Repertus est in Gallia
Docens Dei magnalia
Per populos aequalia.

6. Construxit post coenobium
Honore Dei martyrum
Sat ingens et maritimum
Et cunctis famosissimum.

7. Pater hic in Massilia
Fratrum est quinque milia,
Valde quibus utilia
Descripsit mirabilia.

8. Cujus fulget Italià
Doctrina cum Hispania,
Ut lampade Titania
Cunctam pellens vesaniam.

9. Perpetrata post mystica
Prole nam cum Davidica
In patria politica
Magnus regnat coelicola.

10. Cassiane sanctissime,
Roga Deum saepissime,
Tuus sequatur gregulus,
Quo pervenisti praevius.

11. Laudetur semper trinitas,
Omnis prorsus divinitas,
In Cassiani gloria
Cum ingenti victoria.

Brev. ms. S. Victoris Massiliensis anni 1497 (Privatbesitz). — Ganz so findet sich der Hymnus auch in dem spätern Proprium von Marseille, imp. 1568, nur dafs unsere Quelle 7, 4 Desumpsit statt descripsit liest.

162. De sancto Cassiano.

Ad Nocturnum.

1. Audi, Deus, clamantium
Ad te preces, adstantium
In Cassiani gloria
Ac transitus memoria.

2. Qui nominis causa tui
Oblitus est rerum sui
Fecitque vim multam sibi,
Habere quo posset tibi.

3. Nam dum beate vivere
Parvus puer decerneret,
Non haesitavit mittere
Collum jugo sub regulae.

4. Perfectus hinc Christicola
Per vasta deserti loca
Famem sitimque et frigora
Per longa suffert tempora.

5. Hunc Galliae degentibus
Aegyptus ex parentibus,
Plenum dedit dogmatibus
Charisma sancti spiritus.

6. Hunc per Dei consilia
Deveniens Massiliam
Fecit duo coenobia
De speciali copia.

7. Hinc plurimarum virginum
Ac monachorum milium
Christo dicat mox agmina
Sanctus pater sub regula.

8. Post multa quorum milia,
Quae misit ad coelestia,
Deductus ipse postmodum
Ad coelicum palatium.

9. Sit laus patri cum filio
Sanctoque cum paraclito,
Qui Cassiano gloriam
Concessit et victoriam.

Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). — 2, 3 vim multa sui. — 2, 4 lies: Placere quo? — 5, 2 lies: Aegyptiis?

163. De sancto Castore.

In 1. Vesperis.

1. Concinens festum celebret fidelis
Plebs sacer noster, quia scandit aethra
Hodie sanctus merito refulgens,
Comptus honore.

2. Urbe Aptensi renitet beatus
Castor et pastor pariterque dignus,
Pontifex noster simul et sacerdos
Mansit in aevum.

3. Nobilis natus generis probatur
Ac parentelae legitur senilis,
Dives effectus dapibus gazarum,
Doctus honeste.

4. Qui legens multum studiis repletur,
Lecta novit quam potius legisset
Atque sic fluctus rapuit profundos,
Doctus ut esset.

5. Inde, quas mundo reparavit actus,
Ad Deum prorsus revehuntur, usus
Sicque, quo vixit, Domino dicavit
In paradisum.

6. Gaudet amplecti pietatis usum,
Pauper in rebus maluit teneri,
Ut Deo junctus potuisset astris
Dives haberi.

7. Gloriam patri referamus almo
Ac suae proli simul aeque sancto
Flamini, semper Deus est et unus
Omne per aevum.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 1, 3 refulget.

164. De sancto Castore.

Ad Nocturnum.

1. Confessorum consortio
Castor collega colitur,
In sanctorum rosario
Confessor hic inseritur.

2. Apte Castoris praesulis
Vita fulget in gratia,
Insignita miraculis
Devotione praevia.

3. Salutis verbum docuit
Et fidei insignia,
Aptae plebi dum praefuit
Verus pastor in gratia.

4. Terrena Castor gaudia
Caduca sprevit penitus
Anhelans ad coelestia,
Vitam contemplans coelitus.

5. Honestae vitae opera
Hic in terra exercuit,
Ob quam sanctorum foedera
Castor pius promeruit.

6. Roga, Castor, summum regem
Et sanctorum collegia,
Ut conservet tuum gregem
A daemonis versutia.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532.

165. De sancto Castore.

Ad Laudes.

1. Castor, praesul Aptensium,
Aptam rexit in gratia,
Convertens infidelium
Coetus a gastrimargia.

2. Tempus erat pluviosum,
Dum hic Manancham pergeret,
Nubilosum et ventosum,
Ut vix se quisquam nosceret.

3. Sed cereus lumen dabat
Nec hic vento exstinguitur,
Quem in manu deportabat
Largus, nec imbre moritur.

4. Castor missam celebrabat
Salvatoris ecclesia,
Nemo sibi ministrabat
Nisi dia collegia.

5. Largus inde divulgare
Volens facti praeconia,
Sanctus ei: noli, care,
Revelare coelestia.

6. Si dixeris, quae videris,
Perdes vitae solatia,
Mortis casu decideris
Ad loci trini spatia.

7. Id idem Largo contigit,
Quod hic sanctus praedixerat,
Nam mortis casu cecidit,
Quia non haec celaverat.

8. Deo patri laus, gloria
Detur et unigenito,
Cui virtus, potentia
Sancto simul paraclito.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532.

166. De sancto Cataldo.

Ad Vesperas.

1. Cataldus, pudicitiae
Flos et candoris lilium,
Sanctitatis et gratiae
Vas et honor fidelium.

2. Splendens doctrinae radiis
Virginis domum fabricat
Radiansque prodigiis
A morte functos revocat.

3. Factus in vitae speculum
In praesulem eligitur,
Pandit scripturae pabulum,
Christi fides erigitur.

4. Gaude, Tarenti civitas,
Tali ditata corpore,
Cujus mira suavitas
Infirmos firmat robore.

5. Deo patri sit gloria.

Colgan Acta SS. Hiberniae p. 556 ex „Officio S. Cataldi Confessoris etc. imp. Parisiis 1607“.

167. De sancto Cataldo.

Ad Laudes.

1. Pange, lingua, mirifici
Confessoris praeconium,
Qui nos prece multiplici
Ducat ad coeli gaudium.

2. Cataldus, cujus hodie
Recolitur memoria,
Jam revelata facie
Regem cernit in gloria.

3. Hic mortuos resuscitat
Visumque caecis tribuit,
Hic daemones suppeditat,
Linguas mutorum acuit.

4. Curantur et lunatici
Confessoris praesidio,
Sanantur et frenetici
Repulso procul vitio.

5. Surdi patenter audiunt,
Lepra mundatur propere,
Contracti cursum capiunt
Hujus precatus munere.

6. Quae vox, quae lingua promere
Tot admiranda sufficit?
Nam versu cuncta stringere
Vox inexperta deficit.

7. Deo Patri sit gloria.

Colgan, l. c. p. 558. A. — Brev. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1527. B. — Str. 4 und 5 fehlen A.

168. De sancto Christophoro.

1. Pange, lingua, Christophori
Celebre martyrium,
Cui nunc angelorum chori
Aula triumphantium
Cantus jubilant decori
Nutu regis gentium.

2. Nobis liquet, quod hic satus
Cananaeo germine,
Corde servit inaltatus,
Satan lusit tegmine,
Sed cui dabat famulatus,
Miro linquit ordine.

3. In suprema meta sectae
Positus, sermonibus
Eremitae dum directe
Obaudit in omnibus,
Portat, palpat Christum recte
Humeris et manibus

4. Verbum per hunc seminatur,
Quo populis proficit,
Casside mox cruciatur,
Sed rumphea deficit,
Statim coelum praestolatur,
Sic habet, quod sufficit.

5. Tantum ergo Palaestritam
Veneremur cernui,
Nobis ut det post hanc vitam
Luce sancta perfrui,
Nostram dirigens semitam
Et supplens defectui.

6. Genitori genitoque
Christopheri crucio,
Procedenti ab utroque
Honor, benedictio
In aeternum, ultra quoque
Perpes sit laudatio.

Psalt. ms. S. Fusciani saec. 12. Cod. Ambianen. 19. add. saec. 14/15. A. — Psalt. ms. S. Fusciani saec. 15. Cod. Ambianen. 20. add. saec. 15. B.

169. De sancto Christophoro.

Ad Veperas.

1. Laudes dicamus Domino
Christophori martyrio,
Quem Dagnus decollaverat,
Antequam sibi crederat.

2. Sagitta fixa lateri
Impervio Christophori
Exsiliit in oculum
Caecando Dagnum miserum.

3. Et sanguis aromaticus
Admistus terra martyris
Hujus caecati lumina
Clare referunt omnia.

4. Aquilina et Nicea,
Ambae sorores, sustinent
Per supradictum martyrem
Sertum sui martyrii.

5. Flores et frondes virgula
Emisit hujus plurimos
Omnes virides, martyre
Jubente ligno egredi.

6. Per cujus mirabilia
Sunt quadraginta milia
Octo Christum credentia
Et martyrem sequentia.

7. Laus, honor sit altissimo,
Qui contulit Christophoro
Laudes perennes martyri
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. — 2, 2 Impredio Christophori Hs.

170. De sancto Christophoro.

Ad Laudes.

1. Militantis ecclesiae
Exsultet chorus hodie
Pro triumpho victoriae
Tuae, martyr Christophore.

2. Tuam testantur gloriam
Virtutes ac miracula,
Quae te fecisse in vita
Sancta canit ecclesia

3. Tu es insignis genere,
Tu Samson fortitudine,
Tu David pulchra facie,
Tu Paulus verbo doctrinae.

4. Quadringentorum militum
Te capere volentium
Mentes convertis ad Deum
Spernendo regis mandatum.

5. Dagni regis imperio
Subjiciuntur gladio,
Coronantur martyrio
In paradisi gaudio.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos prece Christophori
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. — 3, 1 Tua signi genere Hs.

171. De sancto Christophoro.

Ad Laudes.

1. Christophori collaudemus
Virtutum praeconium,
Gloriosum recitemus
Ipsius martyrium,
Ut per eum penetremus
Coeleste palatium.

2. Jacens humi prae dolore
Mulier erigitur,
Terra fixa virga flore
Vernans ramis oritur,
Plebs miratur miro more,
Populus convertitur.

3. Rex turbatur, transmittuntur
Milites egregii,
Deum laudant, consequuntur
Coronam martyrii,
Mulieres patiuntur
Gemmis laetae bravii.

4. Martyr orat, nec crematur
Nec sagittis tangitur,
Sagitta reciprocatur,
Lumen regis petitur,
Terra sanguine rigatur,
Regi visus redditur.

5. Christophore, veritatis
Doctor fulgens gratia,
Post tantae calamitatis
Praesentis dispendia
Fac aeternae claritatis
Nobis dari gaudia.

6. Sit laus summo genitori
Perennis ingenito,
Una summo redemptori,
Patris unigenito,
Par decus consolatori,
Inclito paraclito.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787). — 3, 3 laudant sequuntur. — 3, 6 Gemis letinavii Hs., die Fassung im Texte Konjektur; die Handschrift ist in beispielloser Weise mit den widersinnigsten Textkorruptionen gespickt. — 4, 2 Ne sagittis. — 4, 4 Lumen regis poitur.

172. De sancto Christophoro.

Ad Vesp. et Noct.

1. Solemnitatis annuae
Colere mente memori,
Christe, tu nobis annue
Sancti diem Christophori.

2. Jam ejus praedicatio
Dedit pluribus pascua
Verae lucis cum gaudio
Coelicaque palatia.

3. Confirmatus miraculo
Monstratus virga florida
Fructiferaque populo,
Quae prius erat arida.

4. Fulgentem sic virtutibus
Dagnus injuste rapuit,
Coram regis adspectibus
Christum laudando micuit.

5. Inclusus tandem carcere
Procul pulsis erroribus
Jesum dedit cognoscere
Quibusdam mulieribus.

6. Una patri cum genito
Sit sempiterna gloria
Pneumatique paraclito
Lausque per cuncta saecula.

Brev. ms. Vivariense saec. 15. Cod. Avenionen. 219. — 4, 2 Digno inuste. — 5, 2 fehlen 2 Silben; pulsis ergänzt.

173. De sancto Christophoro.

Ad Laudes.

1. Miranda sancti passio
Christophori recolitur,
Qui salubri memoria
Coelesti dono fruitur.

2. Vir iste venerabilis
Veritatem edocuit,
Sed Dagnus, rex inutilis,
Justum damnare studuit.

3. Innocens pedes vinculis
Manusque vinculatus est,
Diris caeditur virgulis,
Ferrea virga laesus est.

4. Ignea laesus casside
Flammis diris exuritur
Angelicisque placide
Viribus hic eripitur.

5. Augetur inde laesio,
Nam sagittis injicitur,
Igneo tandem gladio
Caput erecto caeditur.

6. Tu coeli qui cum civibus
Gaudes, precare Dominum,
Tuis adjuti precibus
Mundemur labe criminum.

7. Sit genitori gloria
Semper et unigenito,
Dentur atque praeconia
Spiritui paraclito.

Brev. ms. Vivariense saec. 15. Cod. Avenionen. 219. — 3, 2 Manusque vincitur obest Hs. — 5, 2 sagittis insinitur.

174. De sancta Clara.

Ad Vesperas.

1. Clarum nomen effunditur,
Sacrum nomen extenditur,
Facto doctrina proditur,
Virtus divina panditur.

2. Construuntur coenobia
Vasta per orbis spatia,
Crescit sororum copia,
Claret matris notitia.

3. Defecit virtus corporis
Morto prolixi temporis,
Sumit augmentum roboris
Virtus sacrati pectoris.

4. Tandem languore premitur,
Laeta nimis egreditur,
Dies extrema clauditur,
Spiritus coelo redditur.

5. Te prosequentes laudibus
Piis faveto precibus,
Adesto postulantibus
Tuis, virgo, supplicibus.

6. Virginis hujus merito
Laus patri sit ingenito,
Gloria unigenito,
Virtus summa paraclito.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 34. — 3, 4 sacrati corporis.

175. De sancta Clara.

Ad Matutinum.

1. Sub paupertatis regula
Patris Francisci ferula,
Docta Christi discipula,
Luce respersit saecula.

2. Mundus et caro vincitur,
Matri Christi connectitur,
Christo prorsus innititur,
Pauperem pauper sequitur.

3. Spretis nativo genere,
Carnis et mundi foedere
Clauditur velut carcere
Dives superno munere.

4. Clauditur velut tumulo
Nequam subdita saeculo,
Patet in hoc ergastulo
Solum Dei spectaculo.

5. Tegmina carnis vilia
Urgens famis inedia,
Arta quoque jejunia
Praestant orandi studia.

6. Virginis hujus merito
Laus patri sit ingenito,
Gloria unigenito,
Virtus summa paraclito.

Brev. ms. Mariae de Pembroke, Comitissae Valentiae saec. 14. Cod. Cantabrigen. Dd. V 5. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonen. 149. B. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 34. C. — Str. 1 und 2 fehlen C. — 1, 3 Doctrina Christi B. — 2, 3 Christus B.

176. De sancta Clara.

Ad Nocturnum.

1. Exsultate, jubilate,
Pauperis matris filiae,
Convocatae, congregatae
A solis ortus cardine.

2. De novella tuis cella,
De paupertatis camera
Dempta solo, data polo,
Lux, ecce, surgit aurea.

3. Tu electa, praeelecta,
   Quam sibi sponsus copulat,
Regnans, clara virgo Clara,
   Aurora lucis rutilat.

4. Tu oliva primitiva,
   Gemma primarum pauperum,
Quam honoras et decoras,
   Jesu, corona virginum.

5. Laus et honor tibi, soror,
   Qui jam te ditat pauperem,
Cujus dotes, cujus sortes
   Urbs beata Jerusalem.

6. Pauper miles, cito dives,
   Tibi dantur stipendia,
Pro servata fide data
   Aeterna Christi munera.

7. Introisti, sponsa Christi,
   In coelesti palatio,
Ubi vivis, spes captivis,
   Jesu, nostra redemptio.

8. Tibi, Christe, laudes istae,
   Pater et frater hominis,
Verbum patris, [fructus matris],
   Consors paterni luminis.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisin. 1290. — „In tono: Decus morum."

177. De sancta Clara.

Ad Laudes.

1. De terra caliginosa
   Lux novella nascitur,
Nobis stella luminosa
   De tenebris oritur,
Quando de spineto rosa
   Nostro jam colligitur.

2. Vita vivit gloriosa
   Rosa, quae non moritur,
Atque vitis gratiosa
   Viti vitae jungitur,
Virgo pauper, filiosa
   Jam in coelis colitur.

3. Novum germen paupertatis
   Virginum plantamina,
Novus fructus castitatis
   Novo victu lamina
Sunt tuae fecunditatis
   Nobis testimonia.

4. Christus, verbum veritatis,
   Judex et justitia,
Princeps omnis caritatis,
   Summi patris gloria,
Dux tuae virginitatis
   Permanet in saecula.

5. Virgo primipila gerens
   Sororum militiae,
Pede basiliscum terens
   Hostili sub acie,
Cum coelesti rege quaerens
   Foedus amicitiae.

6. Impetra nobis, o clemens,
   Spiritum laetitiae,
Sponsa regnum Dei tenens,
   Sponsa coeli gloriae,
Sponsa sponso jam adhaerens,
   Sororum primitiae.

7. Virgo, mater orphanarum,
   Fave nostris precibus,
Cito turbam filiarum
   Duc te terrae faecibus,
Para locum nuptiarum
   Pro tuis pauperibus.

8. Gratia, simplex et trine,
   Tibi, Christe Domine,
Usia mentis divinae
   Lumenque de lumine,
Qui cum patre sine fine
   Regnas et cum flamine.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisin. 1290. — „Cantatur in tono: Pange lingua."

178. De sancta Clara.

In 2. Vesperis.

1. Coeli concentum hodie
Sed et astrorum numerum
Auxisti multifarie,
Conditor alme siderum.

2. Ecce Claram recolimus,
Sidus in orbe coelico,
Claram clarere dicimus
Ex more docti mystico.

3. Quanta sibi charismata
Collata sunt ex ordine,
Mundi perpendant climata
A solis ortus cardine.

4. Dum mnas quondam multiplicat
Vitam ducens spiritalem,
Te sibi jure vendicat,
Urbs beata Hierusalem.

5. Exemplar poenitentium
Carnis calcato vitio,
Te potitur in praemium,
Jesu, nostra redemptio.

6. Hinc minores nostri plaudant,
Solemnitati consonat,
Dum sorores Claram laudant,
Vox clara, ecce, intonat.

7. In conflictu viri fortes
Esse per hujus meritum
Mereamur et consortes,
Deus, tuorum militum.

8. Ut post mundi dispendium
Insultus atque taedia
Succedant in stipendium
Beata nobis gaudia.

9. Patri, nato, spiritui
Decus, honor, imperium
Nunc et semper, sicut fuit
Primo dierum omnium.

Brev. ms. Johannae Ebroicae, reginae Franciae, † 1371 (Privatbesitz). A. — Brev. ms. Mariae de Pembroke, Comitissae Valentiae saec. 14. Cod. Cantabrigen. Dd V 5. B. — Brev. ms. Card. Borbonii saec. 16. Cod. Parisin. 1288. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Turonen. 143. D. — 4, 1 Dompnas quondam C; mnas quosdam B. — 5, 1 poenitentiae C. — 5, 3 ponitur A. — 6, 2 consonant C. — 7, 1 vidi fortes C. — 8, 2 taedium B. — 8, 3 Juste cordant dispendium A.

179. De sancta Clara.

In 2. Vesperis.

1. Stella clara et praeclara
Aeterni solis radio
Te nunc duce gaudet luce,
Jesu, nostra redemptio.

2. Intus, foris vi amoris
Illuxit Clarae claritas,
In qua fulget et refulget,
O lux beata trinitas.

3. Christo claram rexit Claram
Franciscus ultor invidi,
Clara corda duce chorda
Ad coenam agni providi.

4. Clara, vana et mundana
Doctrina hujus pereunt,
In quo viro modo miro
Vexilla regis prodeunt.

5. Nutu Christi genuisti
Fulgentem prolem moribus,
De quo dono vere bono
Exsultet coelum laudibus.

6. Fugat mortem, pellit fortem,
Panemque habent filiae,
Turba pascit, sed haec facit
Summae Deus clementiae.

7. Sibi agnus, leo magnus
Respondit vera hostia,
Per quam dantur, quae sperantur,
Beata nobis gaudia.

8. Deus pater, Jesus frater
Nostros gubernet exitus,
In hoc festo Clarae gesto
Veni, creator spiritus.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14. Cod. Vatican. 4753. A. — Brev. ms. Minorum de Brageriaco saec. 15. Cod. Burdigalen. 88. B. — 2, 3 que refulget A. — 3, 1 clara rexit Clara A. — 3, 2 elector invidi A. — 4, 3 In quo miro A. — 6, 1 Fugans B. — 6, 2 filii A. — 7, 1 Tibi agnus B. — 7, 2 Responset A.

180. De sancto Clemente.

1. Voce digna personemus
Clementis insignia,
Tanto patri jubilemus
Mente fraude nescia,
Ut cum ipso respiremus
In coelesti curia.

2. Ternus papa piscatorem
Moribus insequitur,
Horum praetendens errorem
Gentiles alloquitur
Et Hebraeos legis florem
Christicolas pascitur.

3. In Clementem excitatur
Per cives contentio,
Et baptisma sacrum datur
Theodoro, Sisinnio,
In insulam deportatur
Caesaris imperio.

4. Ubi plures unda lavit
Pulsos in exsilium
Et in Christo confirmavit
Phoeben et Cornelium,
Agnus pede conculcavit
Fluminis indicium.

5. Ancra collo alligata
Subter undas gemuit,
Exspiravit mente rata
Ad Deum, quem coluit,
Plebs fidelis fit orbata
Tanto patre, doluit.

6. Huic larem praeparavit
Angelicis manibus
Subtus fretum, quem ornavit,
Marmoreis saxibus,
In quo corpus collocavit,
Hoc notum fit omnibus.

7. Per septenum retrocedit
Mare miliarium
Et sepulchrum plebs, quae credit,
Poscens beneficium
Videt, palpat, nullum laedit,
Matri reddit filium.

8. Genitorem collaudemus,
Ejus unigenitum
Puro corde rogitemus
Flamenque paraclitum,
Ut in coelis habitemus
Clementis per meritum.

Brev. ms. Sedunense anni 1459. Cod. Valerian. s. n. — 2, 6 Christicolas vestitur Hs. — 3, 4 Theodoro dreisilbig wie Theŭdoro. — Vor Str. 5 Divisio.

181. De sancta Clotilde.

Ad Vesperas.

1. Gaude, mater ecclesia,
Clotildis ad solemnia,
Pro qua congaudent angeli,
Laetentur omnes populi.

2. Pulchra, prudens, egregia
Terreni regis filia,
Regis uxor et socia
Fit ex divina gratia.

3. Infidelem Chodovaeum
Coetumque fortem militum
Jugo Christi supposuit,
Quod pia prece meruit.

4. O quam regni primordia
Rex informatur latria,
Creduntque de militia
Francorum tria milia.

5. Summo regi sit gloria,
Qui nutu regit omnia
Solus ante principium
Et nunc et in perpetuum.

Cod. Parisin. 917. saec. 15. — Mel.: Mysterium ecclesiae.

182. De sancta Clotilde.

Ad Laudes.

1. Rex regum, Christe, cuncta qui gubernas,
Te deprecamur festa recolentes
Sanctae Clotildis, gratiae coelestis
Munera dona.

2. Haec quondam regis filia terreni
Regi fidelis infideli data,
Quem supplex Christo meruit renasci
Precibus almis.

3. Mira reginam praedicant insignem:
Francorum fides, unctio de coelis,
Vinum de fonte, redolens cadaver,
Gloriae testis.

4. Nunc, pia mater, quaesumus, memento
Proprii gregis, quos pane terreno
Nutris, hos sancto refice precatu
Veniam poscens.

5. Sit summo regis decus et potestas,
Qui suos facit reges in excelsis,
Praepotens solus, verus et beatus,
Rex in aeternum.

Cod. Parisien. 917. saec. 15. — Mel.: Iste confessor.

183. De sancto Columba.

Ad Vesperas.

1. Concinat nostra concio
Laudes Columbae debitas,
Ad quem sacra devotio
Preces effudit meritas.

2. Qui regali prosapia
Ortus est in Hibernia
Et tenera infantia
Adspirat ad coelestia.

3. Nam imitatus Abraham
Coram relinquens patriam,
Saecli pompam despiciens,
Nil praeter Deum diligens.

4. Christi secutus monita,
Per quem fecit miracula,
Jussit aquam contrahere
Vini naturam propere.

5. Hic dum esset puerulus
Coelesti dono praeditus,
Vitam defunctis reddidit,
Quo mortis jura repulit.

6. Idem de petra solvere
Fecit aquam mirifice,
Ut mundaret a crimine,
Quem lavit in baptismate.

7. Sanctae crucis signaculo
Salutem donans populo
Morbos fugavit languidis
Vitamque dedit mortuis.

8. Caecis lumen aperuit,
Claudis gressum restituit,
Surdis auditum praebuit,
Mutis loquelam tribuit.

9. Hujus nos patrociniis
Sublevemur et meritis
Ad coelorum palatia,
Quo perfruamur gloria.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509. — 4, 1 Ipsi secutus monita mit falscher Initiale.

184. De sancto Columba.

Ad Nocturnum.

1. Festum Columbae celebre
Laeti nocturno tempore
Recolamus magnopere
Cum votum modulamine.

2. Qui natus stirpe regia
Virgo fuit infantia,
Mundi despexit gaudia
Sola gliscens coelestia.

3. Qui signa magna fecerat,
Omnes morbos curaverat
Et ventura praedixerat,
Vitam defunctis dederat.

4. Hostes, bella sedaverat,
Coeli cives adspexerat,
Bona, verbis quae dixerat,
In se factis compleverat.

5. Insulanis hic praeerat,
Septem annis rex fuerat,
Utraque jura dederat,
Rex et doctor hic steterat.

6. Monachorum sanctissime,
Pater Columba, suscipe
Preces nostras, nos protege
Et viam pacis dirige.

7. Praesta, pater piissime.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

185. De sancto Columba.

Ad Laudes.

1. Aurora rutilat lucis praenuntia,
Laetos nos excitat a somnolentia,
Volentes celebre festum recolere
Columbae venerabilis.

2. Qui fuit humilis, mitis, affabilis,
Vultu vir hilaris, vir venerabilis,
Ortu vir nobilis, vir statu stabilis,
Corpore castus et mente.

3. Columbae merita et signa singula,
Facta prophetica, clara miracula
Vel dictis dicere vel scriptis scribere
Nemo novit totaliter.

4. Relinquens patriam, caram Hiberniam,
Per Christi gratiam venit Britanniam,
Per quem idonea vitae primordia
Rex gentis sumpsit Britannae.

5. O pater patriae, pastor egregie,
Columba, tribue nobis spem veniae,
De labe criminum nostrorum omnium
Nos munda, sancte Columba.

6. Qui nobis tribuit peccati veniam,
Reatum diluat et donet patriam,
Nos tuos famulos, omnes catholicos
Commenda regi gloriae.

7. Sit laus perpetua, sit semper gloria
Patri et filio, sancto paraclito,
Simplici Domino, qui regit omnia
Per cuncta semper saecula.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509. — 2, 4 lies: Mente castus et corpore? — 4, 4 gentis scripsit Britanniae.

186. De sancto Columbano.

Ad Vesp. et Noct.

1. Auctori mirabilium
Cantemus novum canticum
Sublata cujus gratia
Nostra frustantur merita.

2. Quibus ergo miraculis
Enituit in populis
Columbanus sanctissimus,
Dicamus in sequentibus.

3. Hunc paritura filium
Vidit mater per somnium
De sinu solem surgere
Et terris lucem fundere.

4. Hic factus alter Moyses
Traxit de petra latices,
In colligendis messibus
Suspendit imbrem nubibus.

5. Corvus Noe despiciens,
Eliae quamvis serviens,
Chirothecas, quas abstulit
Furtim, patenter attulit.

6. Pro bove, quem necaverat,
Ursus onus subierat,
Bovis implens officium
Jussu patris ut proprium.

7. De trunco lapsus cuneus
Os frontis fregit protinus,
Quod sanctus Dei famulus
Sputo sanavit citius.

8. Mundavit leprae maculam,
Daemonum fugans copulam
Febricitantem feminam
Sanat per Dei gratiam.

9. Patrata cujus gratia
Sunt tanta mirabilia,
Nos et hunc locum protege,
Rex in aeternum Domine.

Brev. ms. Bobbiense saec. 11/12. Cod. Taurinen. F II 10. add. saec. 12. A. — Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22. B. — Brev. ms. Montis S. Eugenii saec. 14/15. Cod. Senen. F VIII 17. C. — Messingham, Florilegium Insulae Sanctorum p. 413. D. — „Duo sequentes hymni reperti sunt in libro officiorum sancti Columbani et successorum ejus Attalae et Bertulphi." D. — 1, 1 Actori BC. — 3, 3 De sinu lucem B. — 3, 4 Et terris lumen C. — 4, 4 imbrem ruribus C. — 5, 1 Corvus hoc despiciens B. — 5, 2 Quamvis Eliae B. — 7, 1 lasus cuneus A. — 8, 2 fugant A.

187. De sancto Columbano.

Ad Laudes.

1. Dum messem frater meteret
Et digitum incideret,
Beati patri precibus
Caesus sanatur digitus.

2. Paucis cervissae potibus
Et ex duobus panibus
Omnino fit largissimus
Potus cibusque fratribus.

3. Christi favente gratia
Implentur pomptuaria,
Ne panis a penuria
Fratrum periret copia.

4. Vas insufflatum solvitur
Et per frusta dividitur,
Quo facto admirabili
Sunt stupefacti barbari.

5. Cantemus ergo pariter,
Quod David cantat jugiter:
Mirabilis est Dominus
In suis sanctis omnibus.

6. Patrata cujus gratia
Sunt tanta mirabilia,
Nos et hunc locum protege,
Rex in aeternum, Domine.

Brev. ms. Bobbiense saec. 11/12. Cod. Taurinen. F II 10. add. saec. 12. A. — Offic. ms. Bobbiensia saec. 15. Cod. Taurinen. F II 22. B. — Brev. ms. Montis S. Eugenii saec. 14/15. Cod. Senen. F VIII 17. C. — Messingham, Florilegium l. c. D. — 2, 3 Omnibus fit D. — 3, 1 spirante gratia C. — 5, 2 cantat David C.

188. De sancto Columbano.

1. Nostris solemnis saeculis
Refulget dies inclita,
Qua sacer coelos Columba
Ascendit ferens trophaea.

2. Sed priusquam eum mater
In auras lucis ederet,
E sinu solem prospicit
Terris lumen diffundere.

3. Qui post altus Hibernia,
Sacro edoctus dogmate,
Gallica arva adiens
Plebi salutem tribuit.

4. Aegri sanantur ocius,
Cautes producit latices,
Piscis in usum praebetur,
Cedit imber a segete.

5. Prolemque capit sterilis,
Ales rapinam reddidit,
Farre horeum augetur,
Abscissa caro sospes est.

6. Tactus videt nec cernitur,
Sentit damna ergastulum,
Fugit pestis ab homine,
Quam daemon saevus miserat.

7. Liger scapham retinet,
Ablata furto prodeunt,
Caecusque lumen recipit,
Praebendo cibus augetur.

8. In escas alites veniunt,
Ferae jussis obediunt,
Fides patrare conscia
Novit, quae poscit, omnia.

9. Gloria tibi, trinitas,
Aequalis una deitas
Ante omnia saecula
Et nunc et in perpetuum.

Hymn. ms. Bobbiensis saec. 10. Cod. Taurinen. G VII 18. A. — Hymn. ms. Bobbiensis saec. 11. Cod. Taurinen. G V 38. B. — Passion. ms. Bobbiense saec. 11. Cod. Taurinen. F IV 12. C. — Brev. ms. Bobbiense saec. 11/12. Cod. Taurinen. F II 10. D. — Pass. ms. saec. 10. Cod. Bruxellen. 8518—20. E. — Messingham l. c. 414. F.

1, 2 Refulgit A. — 1, 4 Ascendens A. — 2, 4 lucem F. — 4, 2 Cautus producunt F. — 4, 3 usu ABC. — 4, 4 Caedit F. — 5, 1 que fehlt E. — 6, 3 Farris horreo BDEF. — 7, 1 Ligeris scapham E; sprich escapham. — 8, 1 ales E.

„Hymnum in missa sancti Columbani.“ B; F bemerkt: „Istud etiam in Bobbiensi libro Jonae habetur cum hac inscriptione: Hymnum subdidi, quem in ejus transitu praecipiatis canere, quia primus quem vobis nuper transmisi ejus virtutes non continet [so in rubro Taurinen. F IV 12.]. Ex hoc titulo colligunt aliqui Jonam hujus hymni auctorem esse.“ — Dies ist in der That, das Mindeste zu sagen, höchst wahrscheinlich.

189. De sancto Desiderio.

1. Deus, tuorum militum
Sors et corona praesulum,
Per tui sancti meritum
Te nobis da propitium.

2. Celebrantes victoriam
Beati Desiderii
Post tantam fac miseriam
Summi consortes gaudii.

3. Hic sanctus Desiderius
Pro Christo fuso sanguine
Factus sanctorum socius
Lumen videt in lumine.

4. O quam devotus exstitit
Hic sanctus in martyrio,
Qui caput suum praestitit
In Dei sacrificio.

5. Pro patris tam eximii
Solemni natalitio
Devotas ejus filii
Dent laudes Dei filio.

6. Te rogamus suppliciter,
Pater, succurre filiis,
Ne damnemur finaliter
Pro perpetratis vitiis.

7. Patri, nato, spiritui
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos sanctorum coetui
Sua conjungat gratia.

Collect. hymn. ms. saec. 18. Cod. Parisien. 1094. — Dafs der Hymnus trotz der jungen Quelle ein alter ist, beweist der Reim, der auf das 13. oder 14. Jahrhundert weist. Dasselbe gilt von den zwei folgenden Hymnen.

190. De sancto Desiderio.

1. Recolamus passionem
   Martyris egregii
   Ac certamen et agonem
   Sancti Desiderii,
   Ut ad Christi visionem
   Simus ejus socii.

2. Dum per gentem Vandalorum
   Vastaretur Gallia,
   Nutu regis Angelorum
   Sua fert constantia
   Stragem ipsam barbarorum
   Lingonis, qua aderat.

3. Muros frangunt, scalis scandunt
   Intrant urbem Vandali,
   Praesul regem deprecatur
   Pro salute populi,
   Quem rex torve contemplatur,
   Sed nec fovet praesulem.

4. Non movetur rex eorum
   Super plebe misera,
   Sed in nece diversorum
   Sua complet scelera,
   Necant matres parvulorum
   Et ipsos ad ubera.

5. Scelerato coram rege
   Stante Desiderio
   Pro commisso sibi grege
   Caput offert gladio
   Sicque boni patris lege
   Triumphat martyrio.

6. Victor ejus sceleratus
   Damnatus amentia
   Clamat velut insensatus
   Currendo per moenia,
   Ad portam excerebratus
   Via jacet media.

7. Gloriose Desideri,
   Tuis posce precibus
   Regem regum, misereri
   Sic tuis supplicibus,
   Ut supernis inmisceri
   Mereamur civibus.

8. Sit laus summa trinitati,
   Honor, virtus, gloria,
   Quae det nobis per beati
   Martyris suffragia,
   Ut cum ipso laureati
   Regnemus in patria.

Collect. hymn. ms. saec. 18. Cod. Parisien. 1094.

191. De sancto Desiderio.

1. Christe, redemptor omnium,
   Vita, virtus credentium,
   Nos tui sancti precibus
   In mundi rege fluctibus.

2. Pravis frequenter motibus
   Nos carnis pungunt stimuli,
   Et diversis insultibus
   Nos vexant membra zabuli.

3. Contra tot ictus hostium
   Athletam constituimus
   Beatum Desiderium,
   Quem nobis fidum credimus.

4. Poenas atroces pertulit
   Ob Christi testimonium,
   Ipse se totum obtulit,
   Caput, finem et medium.

5. O pastorem egregium,
   Qui mortem non pertimuit,
   Sed pro tutela omnium
   Se gladiis opposuit.

6. Nos pietatis oculo,
   Pater sancte, considera
   Et ab omni periculo
   Tuo precatu libera.

7. Trinitati sit gloria,
Decus et jubilatio,
Quae trahat nos ad gaudia
Cum sáncto Desiderio.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094.

192. De sancto Dionysio.

1. Coeli cives, adplaudite
Mundi jucundo lumini,
Quo inlustratur coelitus
Hujus diei gratia.

2. Praecelsa fides martyris
Sacrique vita antistitis,
Dionysii nobilis,
Hodie palmam suscepit.

3. Areopago Athenae
Regis sumpsit diadema
Coelestis gemmam fulgidam
Dionysium sophistam.

4. Paulo docente speculum
Habet fides fidelium
Et spiculum gentilitas,
Quem ante murum noverat.

5. Miro clarescens dogmate
Inluminavit Graeciam
Et inclitus hinc pontifex
Urbem Romanam adiit.

6. Clemente, Romae praesule,
Jubente venit Galliam,
Cui jubar solis splendidi
Inluxit signis, famine.

7. Tandem repulso daemone
Constructo sacro opere
Poenis adfectus maximis
Caesa cervice coelum petit.

8. Ave, pater, scandens polum,
Ave, pie visens solum,
Annua festi munera
Tua sacra praesentia.

9. Offer, sacerdos optime,
Gemitus nostros et preces,
Firma fidem, martyr Dei,
Moresque nostros corrige.

10. Ope guberna fragiles
In mundi hujus pelago
Atque exutos corpore
Pie, benignus, suscipe.

11. Quo sine fine gloriam
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
Tecum canamus perpetim.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 2832 saec. 9. A. — Clm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14843. saec. 9. B. — Cod. Bernen. 455. saec. 10. C. — Brev. ms. Schaftlariense saec. 14. Clm. Monacen. 17030. D. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521. E.

Diesen merkwürdigen Hymnus hat schon Daniel I auf einer nicht paginierten Seite aus Halloix nachgetragen. Bei dem Alter des Liedes scheint seine Wiederholung aus den Quellen gerechtfertigt. — 1, 2 Mundo jucundo lumine D. — 1, 3 inlustratus AE. — 1, 4 Diei hujus C. — 3, 1 Areopagus ecclesia. Daniel. — 3, 2 Regi sumpsit B; gemma fulgida D; grammam fulgidam A. — 3, 4 Dionysius sophista D. Diese Strophe ist nach Daniels Lesart und Interpunktion schlechthin unfaſslich. Zu construieren ist: Regis coelestis diadema sumpsit gemmam fulgidam, Dionysium [scl.] sophistam, [ex] Areopago Athenae. — 5, 1 Miror clarescens B. — 5, 2 Inluminavit gratia B — 5, 3 hunc B; hic D. — 5, 4 Orbem Romam adiit B. — 6, 3 splendide B; splendidum D. — 7, 2 Constructus B. — 7, 3 afflictus D. — 7, 4 hat eine Silbe zu viel: coelum petiit B; Caesa cervice capitis D; Daniel liest coelum adit, allein der Hymnus kennt sonst keine Elision. Vgl. 1, 2;

1, 3; 2, 2; 3, 1; 4, 4 u. s. w. — 8, 3 Annua festa B; Annui festi D. — 9, 3 fide B. — 10, 1 Christe guberna D. — 10, 4 benigne. D. — 11, 1 gloria C. — 11, 4 In sempiterna saecula. D.

Man hat als Verfasser des Liedes Eugen von Toledo genannt, und noch Chevaliers Repertorium Hymnologicum bezeichnet diesen ohne Weiteres als Autor. In der That hat A die Worte: „Hymnus Eugenii episcopi de s. Dionysio." Man mag sich mit dieser Angabe abfinden, wie immer man will, so viel ist sicher, dafs an Eugen III. von Toledo als Verfasser dieses Liedes nur der denken kann, der den Weg vom Denken zum Nachdenken noch nicht gefunden. Wahrscheinlich stammt das Lied aus der Schmiede von St. Denis und vielleicht hätte Hilduin den Verfasser nennen können, wenn dies ihm gepafst hätte.

193. De sancto Dionysio.

Ad Vesperas.

1. Ut beatorum validos agones
Martyrum dignis modulemur hymnis,
Lividos nostri, Deus alme, cordis
Rumpe tumores.

2. Dum sui mortem Domini pavescens
Nocte sol taetra radios recondit,
Re stupet mira sapientis haerens
Mens Dionysii.

3. Nox, ait, caecans oculos repente
Signat e coelo jubar adfuturum,
Quod suis ortas radiis refellet
Orbe tenebras.

4. Dogma laturus fidei, magister
Gentium, Paulus populos per omnes
Atticos cultus dubios revelat
Famine divo.

5. Audiens Dionysius superni
Verba praeconis simulacra divum
Spernit et Christi famulis precatur
Connumerari.

6. Caecus obscucris oculis ab ortu
Missus a Paulo tenebras fugante
Intuens curam medici sereno
Praedicat ore.

7. Hinc Deo laudes jubilusque clarus
Imperatori resonent supremo,
Qui sua tantos numerat senatu
Morte redemptos.

Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504.

194. De sancto Dionysio.

Ad Nocturnum.

1. Post salutaris lavacri receptam
Gratiam Dionysius cohaerens
Sedulus Paulo solida cibari
Quaeritat esca.

2. Optime doctus patriae dicatur
Pontifex urbis, monitus sacratos
Audiunt cives, populi Jesum pars
Maxima credit.

3. Commori primis fidei ministris
Ardet ac Romam properantes aedem
Ambo coelestem capiunt Neronis
Vindicis ira.

4. Spiritu Clemens meliore tactus
Gallias, inquit, Machari, subito,
Demonum cultu vario refertae
Consule genti.

5. Pergit accinctus fidei mucrone,
Praedicat Christum vacuus timoris,
Mitigat signis animos feroces
Parisiorum.

6. In virum saevit furiosus ardor
Flaminum turbae, gladios inermis
Arcet et miti capiunt rogati
Dona salutis.

7. Hinc Deo laudes jubilusque clarus
Imperatori resonent supremo,
Qui sua tantos numerat senatu
Morte redemptos.

Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. — 3, 2 properante sedem.

195. De sancto Dionysio.

Ad Laudes.

1. Christianorum numerositati
Invidens hostis fremit et dolosi,
Imperatoris refricat tumorem
Domitiani.

2. Ille praefectum feritate plenum
Ad senem mittit populum docentem,
Quem suis sisti jubet ad tribunal
Verbere caesum.

3. Sacra culturae renuit profanae,
Eruens flammis rabidos ferarum
Impetus sedat, cruce pendet acri
Vulnere fixus.

4. Carceris septo nimius refulget
Splendor, en, Christus facie serena
Porrigens panem famulo sacratum
Dulcius inquit:

5. Care, complendum tibi sume pignus,
Est patris regno tibi magna merces,
Pro quibus poscis, tribuetur illis
Munus habendum.

6. Principis jussu ferienda praebent
Martyres ferro sua colla laeti,
Spiritus sistunt super astra, terrae
Corpora reddunt.

7. Pendulis truncum manibus cadaver
Vectitat caesum caput, angelorum
Concinit coetus, populi caterva
Concomitatur.

8. Hinc Deo laudes jubilusque clarus
Imperatori resonent supremo,
Qui sua tantos numerat senatu
Morte redemptos.

Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504.

196. De sancto Edmundo.

Ad Vesperas.

1. Edmundus, martyr inclitus,
Anglorum rex sanctissimus,
Hac luce palmam nobilem
Triumphans coelo intulit.

2. Tulit jubar hoc splendidum
Opima tellus Anglica,
Quo splendet omne saeculum
Et coelis crescit gaudium.

3. Tuorum murmur pauperum
Exaudiat, fac, meritum
Et ad coelestis perferat
Regis pius causidicus.

4. Favorem Christi coelitus
Nostris piaclis impetret,
Urbs ut gravata sentiat
Donatum indulgentiae.

5. Precantum votis annuat
Pater Deus cum filio
Simul cum sancto spiritu
Per saeculorum saecula.

Hymn. ms. Anglo-Saxonic. saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. — 3, 1 Quorum murmur Hs. — 4, 3 Orbs Hs.; lies vielleicht Plebs? — Vgl. Stephenson 148.

197. De sancto Edmundo.

Ad Nocturnum.

1. Laurea regni redimitus olim,
Rex Eadmundus, decus orbis hujus,
Nunc suis adsit famulis, precamur,
Supplici voto.

2. Hac die coeli fruitur secretis,
Qua triumphalem meruit coronam,
Nactus ex Dani gladiis tyranni
Sanguine palmam.

3. Cujus exsectum caput ore prono
Trux lupus fovet famulatus illi,
Donec ad notum rediit cadaver
Vulneris expers.

4. Unde, rex martyr, tibi magnus honos,
Integer membris maculaeque purus,
Fungeris digno meritis honore
Talibus hymnis.

5. Sit honor patri jugis et perennis,
Qui tuos signis decorat triumphos,
Cujus obtentu pius ipse parcat
Trinus et unus.

Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. — 2, 3 gladius Hs. — 4, 1 magnus haeres Hs. — 4, 2 puris Hs. — Vgl. Stephenson 149.

198. De sancto Edmundo.

Ad Laudes.

1. Laus et corona militum,
Jesu, tibi certantium,
Hujus triumpho subditis
Intende regis martyris.

2. Hac rex Eadmundus die,
Raptus cruento commate,
Sese flagrorum stigmate
Coelo receptus exuit.

3. Devinctus acri stipite
Loris cruentis undique
Dani tribunal exsecrat
Ac numen ejus improbat.

4. Qui terebrati spiculis
Regis cruorem combibit,
Quem pro suis fidelibus
Velle mori conjicimus.

5. Nos hac Eadmundus die
Rex martyr aptet gratiae,
Quo perfruamur coelitum
Bonis per omne saeculum.

Hymn. Anglo-Saxonicus saec. 10/11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. — 2, 2 Raptos cruentos cammate. — 2, 3 stigmati. — 2, 4 Coelo reptus. — 3, 1 Devictus. — 4, 1 terebratis. — 5, 3 Qua. Vgl. Stephenson 149 u. £.

199. De sancto Eligio.

Ad Vesperas.

1. Nube mentis religata
Nox haec noctem nesciat,
Sacrae nocti reformata
Vita vocem condiat,
Ut utraque laus ornata
Laudato conveniat.

2. Sanctus Dei dum sculpebat
Regis utensilia,
Textus sacri praeferebat
Oculis eloquia,
Quibus rapta mens ardebat
Amplecti coelestia.

3. Carnem laetus constricabat
Cilicino sacculo,
Pane tantum sustentabat
Ac aceti poculo,
Sic de carne triumphabat
Carnis in ergastulo.

4. Idem multis restauravit
Locis monasteria
Et abunde procuravit
Cunctis necessaria,
Quos in sanctae solidavit
Regulae concordia.

5. Sic relucens puritate
Tam praeclari speculi,
Praesul prius dignitate
Virtutis quam tituli,
Occurrebat sanctitate
Mox futuro praesuli.

6. Hujus ergo celebretur
Devote solemnitas
Et sic ei praesentetur
Nostrae laudis parvitas,
Ut, quod minus laus meretur,
Suppleat benignitas.

7. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Carnotense (?) saec. 13. in. Cod. Vatican. 4756. — Mel. ist die des Pange lingua.

200. De sancto Eligio.

Ad Nocturnum.

1. Divinae laudi sedula
Praesentis vox collegii
Fidem, vitam, miracula
Sancti pangat Eligii.

2. Verbo, virtute, sanguine
Lemovicis enituit,
Latens sub fabri nomine
Late lucerna claruit.

3. Ut advenit Lutetiam,
Regis ibi Lotharii
Plenam favor in gratiam
Provexit aurificii.

4. Artis in exercitio
Fabrum contemplans omnium,
Quaestus fabrili pretio
Famem pavit egentium.

5. Pius, justus et sobrius
Totum se Deo contulit,
Cum verbi Dei nuntius
Dormienti sic intulit:

6. Eligi, preces superat
Miserentis largitio,
A timore te liberat
Poenae culpae remissio.

7. Mox exitus recoluit
Ex diffusa fragrantia,
Quod votum spes obtinuit
Et fructum poenitentia.

8. Nos ergo sic aedificet
Exemplis poenitentiae,
Ut spem nostram certificet
Fructus aeternae gloriae.

Brev. ms. Carnotense (?) saec. 13. Cod. Vatican. 4746. — 3, 1 Et advenit Lutheriam Hs. — 7, 1 fehlt die Initiale.

201. De sancto Eligio.

Ad Laudes.

1. Lucis ortum matutinae
Laus illustret, quam divinae
Vis informet gratiae,
Lux in corde, laus in ore
Dilatentur, ut actore
Respiremus veniae.

2. Pari voto requisitus,
Immo raptus et invitus
Vir sanctus Noviomo
In pastorem declaratur,
Sic collega sublimatur
Audoenus Rotomo.

3. Praeter onus dignitatis
Omni cura pietatis
Adimplevit opera,
Hos communis eligebat,
Quorum scrustas abradebat
Et tergebat ulcera.

4. Pseudosectas exstirpavit,
Simoniam suffocavit
In Gallorum finibus,
Christianos persecuti
Christi fidem sunt secuti
Verbis et virtutibus.

5. Surdi, clausi vel leprosi
Fistulave jam corrosi
Tortique daemoniis
Vota plene consecuti
Grates ejus dant virtuti
De tot beneficiis.

6. Et nos supplicemus ei,
Fune suo nostrae spei
Religetur anchora,
Prece cujus applicemus,
Ab hoc mari properemus
Ad aeterna litora.

Brev. ms. Carnotense (?) saec. 13. Cod. Vatican. 4756 — 2, 6 Rodomo. — 6, 4 verschrieben: pctenus.

202. De sancto Elisaeo.

Ad Laudes.

1. Umbra nocturna defluat,
Aurorae lux iradiat,
Beata coeli claritas
Prophetam sanctam praemiat.

2. Qui testamenti veteris
Cultor erat Judaicus,
Nunc spiritu, non literis
Fit comprehensor coelicus.

3. Carnis exutus tegmine
Defensor est mortalium,
Dum vivens immortaliter
Dat vitae patrocinium.

4. Jesu, tuorum gloria,
Perennis autor luminis,
Per Elisaei merita
Parce servorum debitis.

5. Ut grex Carmeli positus
In hujus vallis eremo
Te pastorem inveniat
Ad vitam sine termino.

6. Patri cum verbo pariter
Sit honor, virtus, gloria,
Laus sit sancto spiritui
Per sempiterna saecula.

Brev. ms. Carmelit. Hibern. anni 1489. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinen. B 3. 10.

203. De sancto Eutropio.

1. Aeternum regem gloriae
Collaudet plebs fidelium,
Qui corona laetitiae
Coronavit Eutropium.

2. Hic Babylone genitus
Et Admirandi filius
Christo se jungit penitus,
Patrem linquit puer pius.

3. Romam venit, Petrum quaerit,
A quo praesul efficitur,
Per Neronem Petrus perit,
Post quem Clemens praeficitur.

4. Pastor missus a Clemente
Civitate Xantonica,
Christo semper haeret mente,
Nil quaerens praeter coelica.

5. Lapidatur, flagellatur,
Ense caesus et ascia,
Verberatur et lucratur
Coelestis regni gaudia.

6. Sic certavit fideliter
Mundana spernens praemia,
Patri, matri praebens iter,
Per quod regnant in gloria.

7. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M. 21. — 4, 3 fehlen zwei Silben; haeret ergänzt.

204. De ss. Fabiano et Sebastiano.

1. In sanctorum solemniis
Laudes solvamus Domino,
Ut ipsorum suffragio
Tandem captemus praemia.

2. O praesul invictissime
Fabianeque inclite,
Ut mereamur veniam,
Audi rogantes servulos.

3. Martyr Dei egregie,
Intende melos gloriae,
Sebastiane belliger,
Immensi regis signifer.

4. Devotos tibi famulos
Peccati sorde languidos
Sana, virtutum artifex
Verbique sator multiplex.

5. Linguae torpentis vinculum
Absolve fandi dans donum,
Ut quondam mutae feminae
Christi ditatus munere.

6. Per sagittarum jacula
Rogamus, patris vernula,
Per rivos tui sanguinis
Iram remove judicis.

7. Ut tecum laudes perpetim
Christo canamus affatim
Tuis erepti precibus
A poenis infernalibus.

8. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laudes amborum flamini
Per tempora laudabili.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien. 10530. — Vgl. Annal. XIV a. Nr. 36.

205. De sancto Felice.

Ad Vesperas.

1. Gratuletur haec concio
Devoto nunc obsequio,
In Felicis memoria
Laudes solvat ecclesia.

2. Contemnens Felix saeculum
Factus est nobis speculum
Justitiae, sua vita
Monstratur nobis semita.

3. Hic pauper in mundo fuit,
Solam tunicam habuit,
Secunda si forte fuit,
Hanc pauperi distribuit.

4. In habitu procedere
Felix gaudebat paupere
Caletque fervore Dei,
Quem noscit cultus fidei.

5. Felix, vita laudabilis,
In morte fit mirabilis,
Miris fulgens virtutibus
Coeli gaudet cum civibus.

6. Salva nos, Christe, precibus
Hujus, cujus cineribus
Daemonum fit expulsio
Et salvandi promissio.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 884.

206. De ss. Felice, Fortunato et Achilleo.

Ad Vesperas.

1. Fidelium devotio
Sonet hymnum cum laudibus
Cruciatus martyribus
Claro paschali gaudio.

2. Qui truncantur crudeliter
Praecepto ducis fervidi,
Hinc traducti feliciter
Ad coenam agni providi.

3. Verus largitor veniae,
Donum supernae gratiae
Dona nobis per meritum,
Deus, tuorum militum.

4. Sit tibi laus et gloria,
Pro quo caeduntur famuli
Et passi sunt martyria,
Jesu, salvator saeculi.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

207. De ss. Felice, Fortunato et Achilleo.

Ad Laudes.

1. Splendor paternae gloriae,
Per martyrum suffragia
Confer in coeli requie
Beata nobis gaudia.

2. Viri Dei sanctissimi,
Quorum firmus est animus,
Sunt in poenis fortissimi
Dei fide, qua vivimus.

3. Impetrate nos vivere,
Qui regnatis in aethera,
Ut possimus attingere
Aeterna Christi munera.

4. Sit tibi laus et gloria,
Pro quo caeduntur famuli,
Et passi sunt martyria,
Jesu, salvator saeculi.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

208. De ss. Ferreolo et Ferrutio.

Ad Vesperas.

1. Psallat chorus fidelium
Festum resolvens annuum,
Quo martyres in curia
Locati sunt siderea.

2. Sacerdos hic Ferreolus,
Irenaei discipulus,
Sacris refulsit moribus
Dignisque actionibus.

3. In sacro namque dogmate
Resplenduit mirifice
Cum levita Ferrutio,
Athleta Christi maximo.

4. Quorum nos patrocinia
Ad coeli ducant gaudia,
Ut regnemus cum angelis
In sacris tabernaculis.

5. Protegatur Chrysopolis
Horum sanctis suffragiis,
Per quos agnovit Dominum
Suae salutis pretium.

6. Cui laus, virtus, imperium
Per omne manens saeculum,
Qui regnat trinus unice
Cuncta regens juctissime.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 13. Cod. Frauenfelden. Y 24 A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 972. B. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 63. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. D. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. ex. Cod. Bisuntin. 67. E. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bibl. Archiep. Remen. s. n. F. — Brev. Bisuntinum imp. s. l. et a. G.

209. De sancto Ferreolo.

Ad Vesperas.

1. O regis bonitas, o sapientia,
Cujus militibus sunt ea praemia,
Quae mens exprimere non valet anxia,
Sic vincit patientia.

2. In coelis redolent serta micantia,
Distinguunt varios munera propria,
Martyr sume rosas, accipe lilia,
Quae, virgo, tua gloria.

3. Exsul fervor, hiems non vacat imbribus,
Scit, qui pascit eos, et dator et cibus,
A sanctis lacrimas tergere vultibus,
Ens solus satis omnibus.

4. Quantis suppliciis quotve doloribus
Palmam martyrii sumpsit ab hostibus,
Victor Ferreolus narrat ovantibus,
Commutans mala dulcibus.

5. Pandit militiae signa refulgida,
Tam carnis tumidae verbera livida
Quam trunci capitis vulnera rescida,
Clamant agmina florida.

6. Te, summa deitas, unica, vivida,
Collaudat pariter concio candida,
Donet militibus rex data splendida,
Dilectus patris Idida.

Brev. Sosmense imp. Parisiis 1548.

210. De sancto Ferreolo.

Ad Nocturnum.

1. Nunc voces, socii, pangite festas,
Rerum Christe potens, summa potestas,
O quam magnifice munera praestas
His, quos vera tibi junxit honestas.

2. Tanti Ferreolus regis amori
Devinctus patrio cessit honori,
Nolens militiae parcere flori,
Sed curvare magis colla furori.

3. Mundum despiciens largus avorum,
Vestes, dona, genus sanguine clarum,
Coelum suspiciens plus sibi carum,
Gustavit calicem mortis amarum.

4. Quam sanctae calicis potus amatur,
Tempus vindemiae cum recolatur,
Martyr vindemians vindemiatur,
Mercedemque capit, ut capiatur.

5. Patri, quem metuunt aequora, venti,
Christo, cujus erit gloria genti,
Sancto spiritui corda replenti,
Trino laus et honor cunctipotenti.

Brev. Sosmense imp. Parisiis 1548.

211. De sancto Ferreolo.

Ad Laudes.

1. O quam praecipiti mersa profundo
Mens lictoris hebet dedita mundo,
Sanctum corde pio, corpore mundo
Morte perire facit plus verecundo.

2. Non contra gladios arma paravit,
Ferrum Ferreolus corde micavit,
Quo tectus faciem non galeavit
Ferratasque manus non trepidavit.

3. Dum mortem patitur, plus patientis
Mens audacter agit quam ferientis,
Virtus, martyr, erat ferrea mentis,
Per quam tela parum ferrea sentis.

4. Granati similis fractio mali
Mittit grana foras de penetrali,
Sic confracta caro fragmine tali
Virtuti dat iter spirituali.

5. Patri, quem metuunt aequora, venti,
Christo, cujus erit gloria genti,
Sancto spiritui corda replenti,
Trino laus et honor cunctipotenti.

Brev. Sosmense imp. Parisiis 1548.

212. De sancta Fide.

Ad Vesperas.

1. Adest dies laetitiae
Sanctaeque Fidis gaudium,
Quam vocavit rex gloriae
Ad summum coeli praemium.

2. Haec est virgo sanctissima
De numero prudentium,
Sancta Fides, laetissima
Inter choros laetantium.

3. Fulsit Fides martyrio,
Servans corpus virgineum
Salutis desiderio,
Regnum optans aethereum.

4. Virgo Fides egregia,
Ora pro nobis Dominum,
Ut det per tua merita
Coelorum plenum gaudium.

5. Gloria patri Domino,
Filio et paraclito,
Qui vitam sine termino
Det nobis coeli solio.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Casanaten. B VI 5 (1191). add. saec. 14.

213. De sancta Fide.

Ad Laudes.

1. Ad laudes hujus virginis
Cantemus omnes dulciter,
Ut ad fructum dulcedinis
Veniamus alacriter.

2. Clara voce decantemus
Sanctae Fidis victoriam,
Omnipotentem laudemus
Per fidei constantiam.

3. Nunc cantemus humiliter
Sanctae Fidis officium,
Ut gaudeamus jugiter
Inter choros laetantium.

4. Gaudeat praesens concio
De sancta Fide virgine,
Quae gaudet coeli solio
Splendens coelesti lumine.

5. Gloria patri Domino.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Casanaten. B VI 17 (1191). add. saec. 14.

214. De sancta Fide.

Ad Nocturnum.

1. In matutinis cantemus
Sanctae Fidis praeconia,
Filium Dei laudemus,
Qui det nobis coelestia.

2. Agennae gaude civitas
Agens Fidis memoriam,
Quam decoravit sanctitas
Propter suam victoriam.

3. Laudemus tantam virginem
Nec non ejus martyrium,
Ut ad beatitudinem
Veniamus coelestium.

4. Cantemus omnes hodie
Sanctae Fidis memoriam,
Quam vocavit rex gloriae
Ad paradisi gloriam.

5. Gloria patri Domino,
Filio et paraclito,
Qui vitam sine termino
Det nobis coeli solio.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Casanaten. B VI 17 (1191). add. saec. 14.

215. De sancta Fide.

Ad Vesperas.

1. Feri fides fida Fides
famosis fragoribus
Ferunt festi festa Fidis
feriis felicibus,
Ferveat falanx fidelis
festivis favoribus.

2. Fides est cantanda nobis
non illa, qua credimus,
Sed puella, Aquitanis
praelecta virginibus
Vita sive fide claris,
inserta martyribus.

3. Quae mundi, sexus, aetatis,
parentum delicias
Despexit, procorum preces,
delatorum insidias,
Curiae turbas [minaces]
et praefecti furias.

4. Virgas, fustes, sudes, uncos,
laminas, equuleum,
Ungulas, crates, catastas,
carceres, exsilium,
Laqueos, ruinas, fretum,
ignem, [aquam], gladium.

5. Pro quo nempe, pro te, Christe,
cui se paciscitur,
Quaeque cupit, optat, ambit,
suspirat, amplectitur,
Diligit, amat et ardet,
cui juncta jungitur.

6. Jam nunc de tali corona
intra sponsi thalamum
Decorata tueatur
se precantem populum
Et canentem sibi clerum
hoc epithalamium.

Brev. ms. Bethuniense saec. 16. Cod. Atrebaten. 384.

216. De sancto Finniano.

Ad Vesperas.

1. Adest, dies laetitiae,
Cleri gaudent cum jubilo,
Refulsit sol justitiae,
Qui prius erat sub nubilo.

2. Gratuletur Hibernia,
Freta doctore coelitus,
Quo cleri contubernia
Reformantur divinitus.

3. Erroris iter devium,
Quo sine fine curritur,
Per hujus magisterium
A nobis intercluditur.

4. Qui prius longe fuimus
A Christo Dei filio,
Nunc ei propinquavimus
Hujus almi auxilio.

5. Vergente mundi vespere
Sacer in saxo panditur,
Virtute Dei dexterae
De saxo comprehenditur.

6. Praesul Midensis inclitus,
Thomas de Leodegario
Virtute sancti spiritus
Hunc vexit annuario.

7. Per te, pater cum filio
Consolatorque spiritus,
Haec praesens Dei concio
Dono ditetur coelitus.

Brev. ms. Hibernicum saec. 13. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 215. A. — Colgan, Acta SS. Hiberniae p. 400 B. — 4, 3 ei fehlt B. — Str. 6 fehlt B.

217. De sancto Finniano.

Ad Nocturnum.

1. Rosa crevit de lilio
Vernanti rubens folio,
Speciosus prae filiis
Superno sedet solio
2. Sic hic flos in Hibernia
Odorem famae sparserat,
Ut ad se contubernia
Clericorum allexerat.
3. Hujus rosae de foliis
Apes sacratae suxerant
Mel, quod in territoriis
Suis abunde vexerant.
4. O quam praeclarum flosculum
Clara parit Talicia,
Ad cujus oris osculum
Morbi cedunt et vitia.
5. Christe, fove sub casulis
Nexos dolore vario,
Tuis nos junge rosulis
In coelesti rosario.

Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 215. A. — Colgan, Acta SS. Hiberniae p. 400 B. — 2, 3 a se contubernia A. — 3, 4 Suis postea vexerant B. — 5, 1 sub caulis A. — 5, 2 Vexas dolore A, Vexatos dolore B.

218. De sancto Finniano.

Ad Laudes.

1. Colutur a fidelibus
Clonardensis ecclesia
Pietatis operibus
Impensis, elemosyna.
2. Nativus de Lagenia,
Qui sprevit nomen regium,
Hic sumpsit infra moenia
Legendi privilegium.
3. Trium virorum milium
Sorte fit doctor humilis,
Verbi his fudit fluvium
Ut fons emanans rivulis.
4. En hic rexit in literis
Viae vicinus regiae,
Hic se jungebat superis,
Hic transfertur egregie.
5. Felix pusilla civitas,
Quondam ditata moribus,
Nunc auri latet claritas
Thesauri sub arboribus.
6. Fragrans odor de tumulo
Cum mirorum frequentia
Probant in Christi famulo
Mentis summam clementiam.
7. Per te, pater cum filio
Consolatorque spiritus,
Haec praesens cleri concio
Dono ditetur coelitus.

Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 215. A. — Colgan, Acta SS. Hiberniae p. 401. B. — 1, 4 elemosynis B. — 2, 2 Quo sprevit A. — 5, 3 aurei B. — 5, 4 sub laboribus B. — 6, 2 minorum frequentia B. — 6, 3 Probavit in Jesu famulo A. — 6, 4 summa clementia A.

219. De sancto Finniano.

In 2. Vesperis.

1. Finnianus lingua gnarus
   Nostrae currat memoriae,
   Quem instruxit et illuxit
   Deus summae clementiae.

2. Tulis Mauri census auri
   Reperitur sub cinere,
   Finnianus lucet clarus
   Jam lucis orto sidere.

3. Vi divina mire trina
   Resuscitavit funera,
   Hic dum vivit, acquisivit
   Aeterna Christi munera.

4. Clemens iste, Jesu Christe,
   Te collaudat a faucibus,
   Coram throno de patrono
   Exsultet coelum laudibus.

5. Finnianum tibi carum
   Qui fecisti per spiritum,
   Has cohortes fac consortes,
   Deus, tuorum militum

6. Praesul digne, nunc benigne
   Juva, qui sumus pavidi,
   Nos te duce duc in luce
   Ad coenam agni providi.

Brev. ms. Hibernicum saec. 15. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 215. — 4, 2 a paucibus. — 5, 3 Hos.

220. De sancta Flavia.

Ad Matutinum.

1. Virginis sacratae cantica Flaviae
   Psallamus modulis devote consonis,
   Quae Christo principi placere maluit
   Temnendo impia ducis affamina.

2. Haec a consulibus Romae majoribus
   Clementis consulis sororis filia
   Perpulchra nituit in orbe genita,
   Praepollens jugiter stirpe praenobili.

3. Spernendo respuit mandata consulis,
   Sequendo monita sanctorum dulcia,
   Quos Petrus maximus Christo lucraverat,
   Lavacro baptismi sacro regenerans.

4. His matrem puellae Plautillam nomine
   Salutis chrismate volens adnectere,
   Studens peragere mox ipse praevius
   Crucis supplicio migrat ad aethera.

5. Tunc Clemens pontifex sedem apostoli
   Regebat residens, sacro velamine
   Quam Christo sacravit, quae mala pertulit
   Recitans modulet nostra nunc cithara.

6. Accensus carnifex igne libidinis
   In sanctae virginis necem excogitat,
   Post celsa plurima sanctorum capita
   Nec nomen percipi cupit diutius.

7. Saltando crepuit inter convivia
Animum virginis malens avertere,
Sed agna patiens stat immutabilis
Sitiens anxia vitae principium.

8. Animo rabido judex nequissimus
Mandat lictoribus igne supposito
Adustam perdere, impletur illico
Saeva praesumptio binis cum sociis.

9. Orantes pariter trino sub nomine
Praemittunt spiritus ad regna coelica,
Linquentes corpora terrae jacentia,
Videndo Dominum cernunt in gloria.

10. Trinitas beata simul et unitas,
Quaesumus, abluas nostra facinora,
Donando praemia nobis perpetua,
Salus permaneat cuncta per saecula.

Miss. ms. Cantuariense saec. 14. Cod. Parisin. (Arsen.) 135 add. saec. 14. — Mel.: Almi prophetae progenies pia; vor Str. 6 Divisio ad Laudes. — 2, 4 stirpe nobili. — 4, 2 Salus crismate . . . . . . adnectare. — 5, 1 Tu Clemens. — 5, 4 fehlt eine Silbe; nunc ergänzt. — 7, 1 Saltendo. — 7, 4 principi. — 9, 2 Promittunt.

221. De sancto Floro.

Ad Vesperas.

1. O quam stelligera sede tuorum
Inter praecipuos discipulorum
Florum glorificas, sophia Christe,
Virtus summa patris, splendor, imago.

2. Qui sol justitiae verus ab arce
Descendis supera, defuit unquam
Ullo modo tibi vis radiando,
Quaerere, quod periit, salvificare?

3. Et hic egregius ejus alternus,
Quem nunc concelebrat concio fratrum,
Cujus precibus se saepe tueri
Ac praestante Deo congratulantur,

4. A Christo legitur sponte fuisse
Adscitus Domino series inter
Martyrum cuneumque duodenum
Ad dandum salubre praedicamentum.

5. Hic primus lutea pastor in urbe,
Praebens plebiculae pabula vitae,
Commissam Domino mnam sibi Christo
Lucratus geminam obtulit olim.

6. Obnixis precibus unde rogamus
Christum nunc Dominum, corde benigno
Quod nobis meritis propitietur
Tanti pontificis sitque misertus.

7. Ipsi summus honor, gloria perpes,
Lux, splendorque decus, sit decor atque,
Qui cum patre suo, neumate almo
Est per saecla Deus trinus et unus.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisien. 1274. — 1, 1 suorum. — 1, 3 glorificant. — 2, 2 inquam. — 2, 3 Nullo modo; Lücke von zwei Silben; tibi ergänzt. — 3, 3 tueris. — 4, 1 A ergänzt. — 4, 3 cuneum qui. — 6, 1 O niris precibus.

222. De sancto Floro.

Ad Laudes.

1. Rex Deus nostris faveat benignus
Laudibus gratis, pietatis auctor,
Quas sui Flori canimus modici
Tempore festi.

2. Quem sua clemens bonitate dudum
Legit electum, statuit connexum
Congregans Christus numero suorum
Discipulorum.

3. Obsequens Petro sociatus iste
Ejus ut fidus comes in remotis
Praedicans Christum Dominum cum illo
Semper amavit.

4. Galliis nam post ab eo directus
Praesul ingressus Lutevensem urbem,
Qua sedens primus populum sacravit
Omnipotenti.

5. Postmodum vero monitis libenter
Appetens divis aliena rura
Reddidit flatum Domino beatum
Mirificatus.

6. Hujus nunc tanti meritis hierarchae,
Christe, placatus miserere nobis,
Qui veternosum sublevasti mundum
Morte jacentem!

7. Sit, Deus, decus, honor et potestas,
Laus, salus perpes tibi compereuni
Cum patre, sancto spiritu per omne
Saeculum. Amen.

Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisin. 1274. — 1, 3 modicum: lies: modesti? — 2, 3 Gregans Christus. — 3, 3 Dominum ergänzt. — 4, 1 ab eo ergänzt. — 4, 2 egressus. — 5, 1 monitus. — 5, 3 reddit. — 5, 4 Mirificatu. — 6, 1 nunc ergänzt. — 6, 4 jacendum. — 7, 2 nec nemmi.

223. De sancto Foillano.

1. Exsultet coeli regia,
Laetetur praesens curia,
Quia regnat in patria
Praesul noster cum gloria.

2. Foillanus nunc sequitur
Agnum, quocunque ierit,
Et martyri conceditur,
Quidquid Deum rogaverit.

3. Ignis columna claruit
Solum tangens et sidera,
Quae reperiri docuit
Nocte sanctorum funera.

4. Fontis locus martyrii
Demonstrat privilegium
Et fossas sancto corpori
Fossae parat obsequium.

5. Sursum leventur animi
Ad praesulis praesidium,
Quo magis detur Domini
Perennis vitae bravium.

6. Praesta, pater ingenite,
Jesu, cum sancto flamine,
Ut Foillani precibus
Jungemur in coelestibus.

Colgan, Acta SS. Hiberniae p. 102 ohne Angabe einer Quelle A. — Acta SS. Oct. XIII p. 444 aus Prop. Leodiense imp. 1666. B. — Str. 1 und 2 fehlen A. — 4, 3 Et fehlt A. — 4, 4 Fossae ist hier Eigenname (Fosse). — Die Bollandisten teilen denselben Hymnus l. c. 443 mit „ex officiis ecclesiae Fossensis superiore saeculo editis". Der Vergleich zeigt, dafs dies eine sog. „Verbesserung" im Geschmacke der Zeit ist. — Ebensolche Verbesserungen sind die drei l. c. vorhergehenden, derselben Quelle entstammenden Hymnen. Sie sind hymnologisch wertlos.

224. De sancto Foillano.

Ad Completorium.

1. Respiremus in beati
Foillani memoria,
Attollamus praelibati
Praesulis solemnia,
Consurgamus excitati
In ejus praeconia.

2. Oriundus ex Hibernis
Regali prosapia,
Sub tenerrimma aetate
Crescens sapientia,
Vitae florens sanctitate
Sprevit transitoria.

3. Tandem ductus in deserta
Sacro ducente spiritu,
Ab impiis Apollinis
Pius occisus nemore,
Fossas translatus divino
Nutu quiescit corpore.

4. O patrone praeelecte,
Tua per suffragia,
O Foillane, Deum flecte,
Impetrata venia
Ut aeterne conferatur
Vitae nobis gloria.

Ex Cod. ol. Fossatensi Acta SS. Oct. XIII, 444. A. — Str. 1 ist dem Reimofficium gleichen Anfangs auf Hubertus entlehnt und danach zu korrigieren: 1, 1 Attollamusque A. — 1, 5 Hinc consurgamus A. — 2, 1 Hibernia A. — 2, 3 mox aetate A. — 2, 5 Vitaeque A. — 3, 3 sqq. Pius ab impiis Ampollinis occisus nemore Fossas translatus nutu divino quiescit corpore. — 4, 1 Patrone Dei praeelecta A.

225. De sancto Foillano.

Ad Vesperas.

1. Novis hymnorum modulis
Christo canamus gloriam,
Foillani pontificis
Venerando memoriam.

2. Auctor nostri collegii
Gregisque pastor crediti,
O Foillane, quaesumus,
Fer opem nobis omnibus.

3. Quondam lucerna vitreis
Maris Hiberni sedibus
Procedens sol ut aureus
Nostris es ortus finibus.

4. Miro clarescens dogmate
Urbem Romanam adiit,
Carnis fatiscens artubus
Mortis futurae praescius.

5. Martino Romae praesule
Jubente venit Galliam,
Cui jubar solis splendidi
Illuxit signis, famine.

6. Hunc Ultanus comitatur,
Gertrudis patrimonio
Fossis doctor collocatur
Signorum fulgens radio.

7. Tandem supremo tramite
Pinxisti rosas sanguine,
Cum dira sectus framea
Transisti coeli sidera.

8. Nunc summum tenens bravium
Agnumque sequens praevium
Nostris peccatis, poscimus,
Medere sanctis precibus.

9. Ave, pater Foillane,
Ave martyr et patrone,
Tuo psallentes nomini,
Junge choris coelestium.

10. Ne nos illudat zabulus
Hac nocte suis fraudibus,
Sed cum subjectis artubus
Vigil quiescat spiritus.

11. Christo sit laus et gloria
Ac Foillano gaudia,
Qui nos in lucis curia
Aeterno ditet praemio.

Ex Cod. ol. Fossatensi Acta SS. Oct. XIII, 441 A. — Dieser Hymnus ist augenscheinlich auf Melodie und Leisten des Dionysiushymnus „Coeli cives applaudite" gemacht, welchen man oben vergleiche. Diese Wahrnehmung ermöglicht es, einige Fehler zu heben. — 4, 1 Vir obclarescens meritis; verbessert nach dem Dionysiushymnus 5, 1. — 5, 1 Romae pontifice, vgl. hymn. Dionys. 6, 1. — 5, 4 famine fehlt; ergänzt nach hymn. Dion. 6, 4. — 7, 2 rosae; lies: Tinxisti Fossas sanguine?

226. De sancto Foillano.

Ad Laudes.

1. Clara prius Hiberniae
Lux Foillane patriae,
Nostrae post umbris obsitae
Lumen dedisti Galliae.

2. In qua perfectis omnibus,
Quae docet sanctus spiritus,
Quod summum vitae decus est,
Beatus martyr factus est.

3. Nunc lucis compos coelicae
Nostras tenebras discute,
Quas cultor noctis horridae
Densat frequenti daemone.

4. Hac nocte, qua tartaream
Fregit servator januam,
Ab ipsa mundi victima
Tranquilla nobis impetra.

5. Ut mane cum surrexerit
Et justis apparuerit,
Nos Galilaeos faciat
Coelosque secum transferat.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Ex Cod. ol. Fossatensi Acta SS. Oct. XIII, 444. — 1, 3 imbris Hs.: Die Konjektur der Acta SS. *tenebris* trifft nicht das Richtige, da *post* des vorhergehenden *prius* wegen zu halten ist.

227. De sancto Fulcranno.

Ad Vesperas.

1. O Lodovensis civitas,
Imple coelum praeconiis,
Fulcranno laudes debitas
Totis cane praecordiis.

2. Hic sanctus totus aureus
Illustrat corda gentium,
Ut sole vibrans clipeus
Collustrat juga montium.

3. Cum animarum regimen
Suscepit dono gratiae,
Fulcrum fuit ad columen
Lodovensis ecclesiae.

4. Exemplar factus praesulum
Fame corpus edomuit,
Commissi gregis sedulum
Se pastorem exhibuit.

5. Et praefuit et profuit
Gregem pastor circumfovens,
Quem supra petram statuit
Dictis et factis commonens.

6. Per vitae magisterium
Nos, pater fervens spiritu,
Duc ad coeli palatium
Ereptos ab interitu.

Chronologia Praesulum Lodovensium, auctore Joh. Plantavitio de la Pause. 1634. p. 71.

228. De sancto Fulcranno.

Ad Matutinum.

1. Plaudat Fulcranni patria,
Cantus addantur plausibus,
Tota psallat vicinia,
Exsultet coelum laudibus.

2. Verna cum abstinentia
Conjungebat silentium,
Dempto cum quinta feria
Primo dierum omnium.

3. Nudos texit et aluit
Pia gerendo viscera
Et illos lavans meruit
Aeterna Christi munera.

4. Suae discessum animae
Novit, sepulchrum praescius
Benedicens fit ultimus
Ales diei nuntius.

5. Et cum efflaret animam
Dixit plenus constantiae:
Meum assume spiritum,
Summae Deus clementiae.

6. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sint hujus sancti merito
Aeterna nobis gaudia.

Chronologia praesulum Lodovensium p. 73.

229. De sancto Fulcranno.

Ad Laudes.

1. Vacans, Lodeva, laudibus
Fulcranno laudis jubilum
Propina bonis moribus,
Vita mortis periculum.

2 Nescivit praesul inclitus
Labem pudoris nivei,
Ejus lilia spiritus
Horti spirat empyrei.

3. Ab obsesso daemonium
Fugavit precum stimulo,
Consecravit hospitium
Ardens crucis signaculo.

4. Et ter Gibretum ambiens
Suis evertit precibus,
Et praedones ejiciens
Praeclusit viam fraudibus.

5. Consummans vitae spatium
Se dejecit ad pulverem,
Sub corpore cilicium
Sterni jussit et cinerem.

6. Patri, nato, spiritui,
Uni Deo sit gloria,
Nosque sanctorum coetui
Fulcranni jungat gratia.

Chronologia praesulum Lodovensium p. 73.

230. De sancto Fursaeo.

1. Laeta plaudat Hibernia
Latiniaci moenia
Choro coruscat jubilo
Pulso moeroris nubilo.

2. Clarum struit coenobium,
Fratrum ponit consortium,
Aqua scaturit baculo
Sed fixa terrae in arido.

3. Matrona vobis improba
Sancti supra ecclesiam
Gemit argenti millia
Tam multa, inquit perdita.

4. Fursaee, lampas sideris,
Tui memor sis generis,
In nos cum mors jam pendulum
Suum fuderit jaculum.

5. Clausa natus de virgine
Jesu, spei fons unice
Cum patre et sancto spiritu
Pius salvet in transitu.

Colgan. Acta SS. Hiberniae p. 89 „ex Arnoldo Wion. lib. 3. Ligni vitae.“ Aus der gleichen Quelle entnommen, findet sich der Text mit den gleichen Fehlern Acta SS. Jan. II. 400 u. f. — 2, 4 lies fixa terrae sabulo. — Str. 3 ist total verdorben; vorab ist 1, 1 vobis sinnlos. Die Geschichte, auf die vermutlich angespielt wird, steht Acta SS. l. c. 406 (nr. 8) und 414 (cap. II).

231. De sancto Fusciniano.

Ad Laudes.

1. Speciosus splendens, Christe,
in omnipotentia,
Qui sanctorum exstas decus
et fomes sensificus,
Fusciani nobis atque
Victorici martyum,

2. Gentiani quique donas
celebrare praemia,
Petimus, ipsorum ut nos
muniant suffragia,
Quorum tibi pretiosa
complacuit passio.

3. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Meldense saec. 15. Cod. Parisin. 1054. A. — Diurn. ms. Meldense (?) saec. 15. Cod. Parisin. 1069. B.

232. De sancto Gabriele.

1. Veneremur Gabrielem,
   summi regis nuntium,
   Per quem Deus delegavit
   sacrum ministerium,
   Ex virgine incarnandum
   Jesum suum filium.

2. Paranymphus Dei missus
   ad Mariae thalamum,
   Ad hoc Deus te elegit
   suum secretarium,
   Fidem praebens virgo parens
   et concepit Dominum.

3. Gabriel, virtus divina,
   debiles fortifica,
   Ut vincamus inimicum,
   veni, nos corrobora,
   Ut post mortem conregnemus
   intra coeli limina.

4. Gloria et honor Deo
   usquequo altissimo,
   Una patri filioque,
   inclito paraclito,
   Cui laus est et potestas
   per aeterna saecula.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisin. 13236. C. — 1, 3 Deus fehlt B. — 1, 5 incarnatum B. — 2, 5 suum salutarium B. — 3, 4 Christi nos corrobera B. — Zu vergl. ist Anal. XVI, Nr. 219.

233. De sancto Gabriele.

Ad Vesperas.

1. Sancta mater ecclesia
   Tam militans quam triumphans
   Gabrielis praeconia
   Est hodie solemnizans.

2. Sacratumque collegium
   Angelum hunc veneratur
   Spirituum coelestium,
   Cum ibidem laureatur.

3. Dum Gabriel praeconizat,
   Verbum Dei concipitur,
   Synagoga jam declinat,
   Et lex nova tunc nascitur.

4. Virgo sacra certis horis
   Cum Gabriele loquitur
   Fitque mater salvatoris,
   Nec virginitas perditur.

5. O Gabriel gratissime,
   Cum virgine tunc conferens.
   Nunc desolatis maxime
   Adsis grate subveniens.

6. Ora nunc pro ecclesia
   Repleta multis fletibus,
   Verus pastor dominia
   Teneat tuis precibus.

7. Sit laus, honor et gloria
   Trinitati deificae,
   Quae angelos in patria
   Exaltavit mirifice.

Brev. Grassense imp. s. l. et a. (1528).

234. De sancto Gabriele.

Ad Laudes.

1. Tibi, Christe, splendor patris,
   vita, virtus cordium,
   In conspectu angelorum
   votis, voce psallimus,
   Aeternantes concrepando
   melos damus vocibus.

2. Zachariae jam turbato
   archangelus loquitur,
   Ne timeas, inquit ei,
   datur tibi filius,
   In cujus nativitate
   fit gaudium gentibus.

3. Vocabitur hic Johannes,
   propheta altissimi,
   Ex utero suae matris
   sanctus erit certius,
   Fitque pater totus laetus
   Gabrielis vocibus.

4. O angele venerande,
   pastorem ecclesiae
   Fac laetari et gaudere,
   nec formident filii
   Redire ad pium patrem
   sic non erunt devii.

5. Gloriam patri melodis
   personemus vocibus,
   Gloriam Christo canamus,
   gloriam paraclito,
   Qui trinus Deus et unus
   exstat ante saecula.

Brev. Grassense imp. s. l. et a. (1528).

235. De sancto Gabriele.

Ad Vesperas.

1. Ordo ut juris postulat,
   Gaudere omnes audeant,
   Dum Gabriel nunc bajulat
   Nova, unde congaudeant.

2. Nullus unquam ad mortales
   Missus est talis bajulus,
   Qui faciat commensales
   Ejus, cujus est famulus.

3. Per te lux nova oritur,
   Nova per te sunt omnia,
   Virgo parit, mors moritur,
   Umbra perit et somnia.

4. Ipse Deus ultionum
   Pius pater est effectus,
   Perit cultus nationum,
   Sánctus crescit nunc affectus.

5. Illum ergo veneremur,
   Per quem sumus sublimati,
   Ab angelis reveremur,
   Postquam sumus Christo nati.

6. Gloria sit trinitati,
   Per nuntium Gabrielem
   Nos jungat aeternitati
   Atque populum fidelem.

Antiph. ms. Francisc. Hibern. saec. 15. ex Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Brev. Bisuntinum imp. Parisiis 1531. B. — 5, 1 Illud ergo A. — 5, 2 Per quod A.

236. De sancto Gabriele.

Ad Nocturnum.

1. Archangelus in conclave
Per ostium non patulum
Virginis intrat, ut Ave
Offerens salvet saeculum.

2. Exsequitur officium,
Dulci fatur eloquio,
Turbat ejus judicium
In tam grandi proloquio.

3. Tunc maxima pertractantur
In isto consistorio,
Virgo claudit, quae mandantur,
Mentis suae armario.

4. Plenitudo est temporis,
Jubet natum incarnari
Pater in templo corporis
Ejus nobisque donari.

5. Archangelus pacificat
Post territam ejus mentem,
Altum opus clarificat
Et aemuli ferit dentem.

6. Gloria sit trinitati
Per nuntium Gabrielem,
Nos jungat aeternitati
Atque populum fidelem.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Coll. SS. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Brev. Bisuntinum imp. Parisiis 1531. B. — 3, 4 Mentis in armario A. — Die Doxologie lautet in A:

Gloria sit trinitati,
Quae fecit per Gabrielem
Haec et ejus bonitati
Grates reddimus fidelem,

wo wohl in der dritten Zeile cujus statt ejus, in der vierten vielleicht gratem (?!) zu lesen oder fidelem zu Gabrielem zu ziehen ist.

237. De sancto Gabriele.

Ad Laudes.

1. Gabrielis sancti laudes
Nunciet virgo Maria,
Si proloqui secum audet,
Paedicet cum Zacharia.

2. Praeservat matrimonium
Virginem ab infamia,
Nam tulit testimonium
Praeco de castimonia.

3. Dum Christus in agonia
Sudat, venit hunc confortans,
Qui verbo portat omnia,
Ut sufferat, fit exhortans.

4. Satis exstat credibile,
De angelis fuit unus,
Qui sepulchri ad cubile
Praedixit non esse funus.

5. In mortis sacrae triduo
Christi matrem confortavit,
De actu ejus arduo
Alta nova reportavit.

6. Non defuit ascendenti
Inter magnos praecipuus,
Qui adfuit descendenti,
Christi praeco tam strenuus.

7. Laus sit semper trinitati
Sicut et ab initio,
Bonis verbi incarnati
Fruamur cum hoc nuntio.

Antiph. ms. Franciscan. Hibern. saec. 15. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. B 1. 2. A. — Brev. Bisuntinum imp. Parisiis 1531. B. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. C. — 2, 1 Hic servat B. — Str. 4—7 stehen in B auch als selbständiger Hymnus ad Completorium.

238. De sancto Georgio.

Ad Vesperas.

1. Scandit caelum mittens telum,
Draconi figens acrius,
Flagrans miles, nostras viles
Terras linquens Georgius.

2. Hic venustus haud exustus
Florem indutus speciem,
Intus nitet, cum evitet
Obscoenam mundi faciem.

3. Docet rudes hoc, quod tu des,
Christe Deus, potentiam,
Quos convertit et avertit
Baptismi praebens gratiam.

4. Fraudem cernit, hanc consternit,
Virum prospectans daemonum,
Quem delusum, cruce fusum
Mittit averno dissonum.

5. Patrem, natum, miles, datum
Almum deposce meritis,
Ut victores allectores
Trudamus procul abditis.

Brev. ms. Parisiense (?) saec. 15. Cod. Carlopolitan. 146. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 1024. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 1263. C. — Brev. ms. Farisiense saec. 15. Cod. Parisin. 1291. D. — Brev. ms. Parisiense saec. 14/15. Cod. Parisin. (Arsen.) 660. E. — 1, 1 Cadit micans celum C; coelum micans telum BE. — 1, 2 fidens C. — 2, 1 Hic vir justus hanc exustus C; Hic non ustus aut exustus BE. — 2, 4 cum enitet D. — 3, 2 Deus clementiam D. — 3, 3 aut avertit C. — 3, 4 praebens fehlt C. — 4, 1 Fraudem fuit et refundit C. — 4, 2 Unum prospectans BE, Rumen prospectans C. — 4, 4 Mittit a verbo C. — Str. 5 lautet in C: Patrem natum miles datum almum deposce mentis victores tuideamus procul abditis. Amen.

239. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. O athleta, victor, laeta,
Georgi, fulgens laurea,
Te laudamus, hic ovamus,
Lux, ecce, surgit aurea.

2. Fide rectus, spe provectus,
Quem fruens ignit caritas,
Mortem spernit, vitam cernit,
O lux beata trinitas.

3. Multos terror vicit, error
Multorum palam dissonat,
Cum egressus vir nec fessus,
Vox clara, ecce, intonat.

4. Christum fatur, quo ditatur
Strages firmavit comitum,
Stat tribunus, princeps unus,
Deus, tuorum militum.

5. Ergo fortem contra mortem
Poscat mens ducem saucia,
Ut exsistat, quae nunc distat,
Aeterna coeli gloria.

Brev. ms. Parisiense (?) saec. 15. Cod. Carlopolitan. 146. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisin. 1024. B. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 1291. C. — Brev. ms. Parisiense saec. 14/15. Cod. Parisin. (Arsen.) 660. D. — 1, 1 virgo laeta C. — 1, 3 huic oramus A. 3, 1 Multa terror BCD. — 3, 3 vix nec B. — 4, 1 Ipsum fatur A. — 4, 2 firmat A, firmatur B. — 5, 1 Virgo fortem C.

240. De sancto Georgio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Sancti Georgii martyris
Laudent hoc festum militis,
Qui sunt in mundi ordine
A solis ortus cardine,

2. Laudent in coelis hodie
Cum summo rege gloriae,
Sanctus miles tam nobilis
Consors paterni luminis.

3. Militem hunc sanctissimum
Ad summum coeli gaudium
Duxisti tu Georgium,
Christe, redemptor omnium.

4. Contra draconem nobili
Dedisti posse militi
Et paradisi gaudium,
Rex Christe, factor omnium.

5. Cuncta peccata ablue
Nostra pie et tribue
In terra pacem omnibus
Nunc sancte nobis spiritus.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui servas nos quotidie
Concedat tua gratia
Beata nobis gaudia.

7. Quaesumus, auctor saeculi,
Omnes, ut nostri oculi
Te valeant respicere
Et tibi laudes reddere.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti hodie,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerien. s. n. A. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. B. — 1, 2 hoc fehlt AB, ist nachgetragen B. — 8, 2 Qui surrexisti a mortuis A.

241. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Sermone blando nobilem
Laudemus sanctum militem,
Quem coronavit hodie
Pater aeternae gloriae.

2. Ille cum esset juvenis,
Pugnavit tamquam nobilis
Contra draconem fortiter,
Quem occidit viriliter.

3. Purgemus nostra crimina
Et omnes cum laetitia
Laudemus hunc fortissimum
Militemque sanctissimum.

4. Rex Christe, clementissime,
Tu laudes nostras suscipe
Et nobis cum laetitia
Da sempiterna gaudia.

5. Quaesumus, auctor saeculi,
Omnes, ut nostri oculi
Te valeant respicere
Et tibi laudes reddere.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti hodie,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerien. s. n. A. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. B. — Mel: Sermone blandus angelus.

242. De sancto Georgio.

In 2. Vesperis.

1. Ad coenam agni providi,
Fac, ut nos sancti angeli
Ducant cum sancto milite,
O sancte pater inclite.

2. Christe, redemptor omnium,
Duxisti tu Georgium
Sanctum ad coeli gaudium,
Militem nobilissimum.

3. Nunc sancte nobis spiritus
In terra pacem omnibus
Da et nostra peccamina
Cuncta dele et crimina.

4. Aeterne rex altissime,
Qui surrexisti hodie,
Sancti patris juvamine
Nos reple sancto lumine.

5. Quaesumus, auctor omnium,
Ut uber verum gaudium
Praestes in omni tempore
Et terrae de coeli rore.

Brev. Seduuense imp. Basileae 1497.

243. De sancto Georgio.

Ad Vesperas.

1. Exsulta, cleri concio,
In martyris solemnio
Quam coronavit hodie
Magnae Deus potentiae.

2. Tormentorum saevitias
Et tyranni nequitias
Exsuperans viriliter
Vivit regnans feliciter.

3. O martyr invictissime,
Qui certasti legitime,
Semper in adjutorium
Intende supplicantium.

4. Praestet hoc nobis deitas,
Cui est summa bonitas,
Cum qua regnat superius
Felix miles Georgius.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

244. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Christe, redemptor omnium,
Sanctificans Georgium,
Perduc nos ad coelestia
Per ipsius suffragia.

2. Salvavit regis filiam
A draconis voragine,
Convertens Alexandriam
Matrem baptismi sanguine.

3. Magum fortem exsuperans
Quam felici martyrio
Confortavit de praemio,
Coelos eidem reserans.

4. Aperi nobis januam,
Deus, coeli pro meritis
Dilecti tui militis,
Dans coronam perpetuam.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). — 3, 4 Coelus ejusdem Hs.

245. De sancto Georgio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Incliti martyris mira prodigia
Narrent fidelibus . . . .
. . . ., ut ad suffragia
Ejusdem currant singuli.

2. Contemptis idolis egenis tribuit
Hic miles nobilis cuncta, quae habuit,
Sequi pauperrimus postmodum voluit
Christum, ductorem saeculi.

3. Necatus acriter serrarum vulnere,
Dum jussit Christi vox eundem vivere,
Surrexit citius martyr de funere
Laudans Christi magnalia.

4. Coelesti Domino sit laus et gloria,
Quem noscunt principem tellus et maria,
Hic nos admittere in sua curia
Dignetur cum gaudentibus.

Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285.

246. De sancto Georgio.

Ad Laudes.

1. Exsultent Christi milites
In beato Georgio,
Qui tot adjunxit comites
Coelestium collegio.

2. Rore mundatam coelico
Ducis uxorem perfidi
Actu vocat mirifico
Ad coenam regis providi.

3. Hic natam regis eruit
A dracone saevissimo,
Plebs nequam inde meruit
Dare laudes altissimo.

4. Regi coeli egregio
Melos canamus gloriae,
Qui contulit Georgio
Regna coelestis patriae.

Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285.

247. De sancto Gervasio.

1. Martyrum felix certantium gloria,
Militum Christi mors ubique splendida,
Qua victa dextrae saevientis ungula
Vitae merentur laetabundae praemia.

2. Inter quos tantae dignitatis proceres
Cum fratre gaudet Gervasius jugiter,
Quorum trophaea venerantes inclita
Christo devota personemus carmina.

3. Hos uno claro genitore genitos
Lucem dedisti, pie rex, per populos,
Quos una die socialis unitas
Vexit ad coelum laureatos pariter.

4. Fraterno ibi conjugati bravio
Aeterno laeti perfruuntur gaudio,
De Jesu dulci satiati corpore
Ejus potantur et perenni sanguine.

5. Ergo plorantes imploramus supplices,
Ne preces nostras super astra positas
Effectu posse impetretis prospere,
Quo vestro laeti frequentemur munere.

6. Precantes vide, veneranda trinitas,
Precantes solve, sempiterna deitas,
Quam decet honor, virtus atque gloria
Per infinita saeculorum saecula.

Brev. ms. saec. 14. Cod. Parisien. 1259. — 3, 1 Vos uno. — 4, 3 satiari. — 5, 2 sq. verdorben; man erwartet preces nostrae und statt posse etwas wie careant.

248. De ss. Gervasio et Protasio.

Ad Laudes.

1. In martyrum solemniis
Gervasii et Protasii
Laetetur plebs fidelium,
Laudes Deo canentium.

2. Horum parentum nomina
Vitalis et Valeria,
Qui gloriosi martyres
Christoque sunt amabiles.

3. Hos una mater edidit
Ejusdem partu temporis,
Quos nexuit plus sanctitas,
Quam sanguinis propinquitas.

4. Qui derelicti parvuli
Parentibus a mortuis,
Si tamen fas est dicere,
Sic mortuos non vivere.

5. Exinde sanctimoniam
Sequuntur et substantiam
Dant prorsus indigentibus
Christum sequentes penitus.

6. Clauduntur in coenaculo
Annorum decem spatio,
Orationi dant suum
Et lectioni studium.

7. Hoc ordine clarissima
Haec duo luminaria
Accendit par devotio,
Lucere fecit passio.

8. Bonorum semper invidus
Dolet videns diabolus,
A talibus se decipi
Et per eos a plurimis.

9. Produxit ergo judicem
Iniquitatis et trucem,
Qui Christianos plurimis
Affligeres ludibriis.

10. Nostras preces exaudiat
In unitate trinitas,
Vestroque nos collegio
Conjungat in perpetuo.

Brev. ms. Gebennense saec. 15. Cod. Gebennen. ml. 36 b. A. — Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479. B. — Brev. S. Petri Gebennen. imp. Gebennae 1556. C. — Str. 7 fehlt A. — 8, 1 Honorum semper B. — 9, 4 Affligerent ABC.

249. De sancto Gonerio.

Ad Vesperas.

1. Gonerio decantemus
   Laudes et praeconia,
   Cordi vocem concordemus,
   Sic stemus constantia,
   Ut cum ipso jubilemus
   In coelis Alleluja.

2. Spe robustus, fide clarus
   indutusque moribus,
   Mundo placens, Deo carus
   Erogatis opibus
   Sua linquit, sibi rarus
   Et largus pauperibus.

3. Gonerius dum recessit
   Ex partibus Angliae,
   Ad populum mox accessit
   Minoris Britanniae,
   Plebs ac clerus sibi cessit
   Totius viciniae.

4. Dum intendit hic culturae
   Terrae non fructiferae,
   In se sentit oppressurae
   Vim turbae pestiferae,
   Hunc feriunt non de jure
   Rupto dextro latere.

5. Mox dum sanctum vi faciunt
   Ad terram procumbere,
   Iram Dei mox sentiunt
   In ipsos descendere,
   Res miranda, caeci fiunt
   Atque muti propere.

6. Cum hoc ipsi percipiunt,
   Moti poenitentia
   Clamant corde, incipiunt
   Poscere suffragia,
   Sanitatem recipiunt
   Alvandi praesentia.

7. Tunc Alvandus consolatur
   Cernens hoc miraculum,
   Plebs exsultat et laetatur
   Et statim per populum,
   Quod gestum est, promulgatur
   In saeculi saeculum.

8. Miraculis cumulatur
   Hujus Armoricia,
   Per suorum honoratur
   Operum magnalia,
   Laus in terris sibi datur
   Et in coelis gloria.

9. Patriarchae consolantur,
   Hunc prophetae nutriunt,
   Apostoli venerantur,
   Martyres custodiunt,
   Confessores famulantur,
   Virgines obediunt.

10. Throni namque celsitudo
    Triplexque hierarchia,
    Angelorum multitudo,
    Tota coeli curia,
    Coeli, terrae latitudo
    Dant ei praeconia.

11. Genitori genitoque
    Laus et jubilatio,
    Salus, honor, virtus quoque
    Sit et benedictio,
    Procedenti ab utroque
    Compar sit laudatio.

Legenda ms. Trecorensis. saec. 15. Cod. Parisien. 1148.

250. De sancto Gregorio.

1. Gaudeat sancta nunc mater ecclesia,
Fulta doctrinis et canticis divinis,
Magni pastoris, eximii doctoris
In festo sancti praesulis Gregorii.

2. Qui auro, gemmis, sericis indumentis
Se nudans Christi fit pauper et monachi
Vilia quaerit, monasteria condit,
Septem praediis large ditans propriis.

3. Celebs monachus fit abbas largifluus,
Strenuus rector pauperumque dilector,
Dat ut naufrago argenteam angelo
Scutellam marcis ceteris erogatis.

4. Papa fit urbis, caput totius orbis,
In forma Christi corpus monstrat digiti,
Servum servorum primus scribit se ipsum,
Humilis praesul, pius inopum consul.

5. Scriptis insudat, homilias praedicat,
Narrat exempla, dilucidat obscura,
Salvat Trajanum justum, licet paganum,
Febribus aeger, sed facundia pulcher.

6. Sit Deo patri sempiterna gloria,
Sit coaeterno laus et honor filio,
Sit coaequali laus sancto spiritui,
In caput sancti qui sedit Gregorii.

Brev. Tornacense imp. Parisius 1509. — 3, 4 ceteris sic erogatis. — 6, 2 coaeterna. — 6, 3 coaequalis.

251. De sancto Guillermo.

Ad Vesperas.

1. Laudet vocis in jubilo
Guillermum ducem inclitum
Monachorum devotio
Laudis exsolvens debitum.

2. Hic ex nobili Francia
Claris natus parentibus
Floruit ab infantia
Scientiarum dotibus.

3. Ingens armorum probitas
Laudat adolescentiam,
Cui non deest castitas
Juxta mundi lasciviam.

4. Factus de domo regia
Stat primus inter consules,
Sana praebens consilia
Laudatur inter principes.

5. Demum relinquens omnia
Desertum petit asperum,
Contra mundana vitia
Statum assumens pauperum.

6. Fundato monasterio
Monachi sumpsit habitum,
Sub quo Deo propitio
Ad coelos fecit transitum.

7. Sit trinitati gloria
Pro tanti patris laudibus,
Qui nos trahat ad coelica
Suis conformes actibus.

Brev. ms. Gellonense (Saint Guillem du Désert) saec. 15. Cod. Pessulanus 19: 1° fol. 153 b. A; 2° fol. 733 b. B. — 2, 4 doctibus A. — 3, 4 laciviam A. — 5, 3 Extra mundana B. — 7, 4 conformet A.

252. De sancto Guilermo.

Ad Nocturnum.

1. Hymnis dignum coelestibus
Digne Guilermum militem
Laudemus in virtutibus
Et cunctis bonis divitem.

2. Ex praeclara progenie
Natus moribus claruit,
Unde fit pater patriae,
Cum ejus fama splenduit.

3. Post expletam militiam
Crucis confractis hostibus
Transit ad poenitentiam
Spretis mundanis omnibus.

4. Monachali sub habitu
Erexit monasterium,
In quo felici transitu
Vires devicit hostium.

5. Sit trinitati gloria.

Brev. ms. Gellonense saec. 15. Cod. Pessulanus 19: 1° fol. 154 a. A; 2° fol. 734 a. B. — 4, 1 Monachi sub habitu B.

253. De sancto Guilermo.

Ad Laudes.

1. Patrem, patronum, speculum
Cura, titulo, moribus,
Qui carnem, hostem, saeculum
Suis vicit virtutibus,

2. Laudet mater ecclesia
Purificatis mentibus,
Guilermum, per quem praemia
Meretur in coelestibus.

3. In mundo dives, nobilis,
Probitate clarissimus,
Pro Christo pauper, humilis
Fit monachorum infimus.

4. Oratione sedula
Vicit hostem et opere
Sancto carnem et saecula
Pauper divino munere.

5. Sit trinitati gloria.

Brev. ms. Gellonense saec. 15. Cod. Pessulanus 19: 1° fol. 154 a. A; 2° fol. 741 a. B. — 1, 3 saeculum fehlt A.

254. De sancta Helena.

Ad Nocturnum.

1. Praeclaris Helenae vocibus almae
Psallat cum sociis hic chorus omnis,
Qua lux justitiae stirpis et altae
Lampas nobilitat, splendor honorat.

2. O regum genitrix, mater et orbis,
Qua tendit patulos Gallia fines,
Quondum Roma tibi condere laudes,
Nunc te percelebrant Remica plebes.

3. Vexillum fidei jusque trophaei,
Quo Christus Dominus vicerat hostem,
Per te conspicuum nunc replet orbem
Humano generi dando salutem.

4. Per te clara patent signa salutis
Sacrato populis fonte renatis,
Dum crux viperea peste carentes
Salvat vivifico munere turbas.

5. Praesta supplicibus vitae redemptis,
Per sublime crucis mite trophaeum
Diri diffugiant eminus hostes,
Et nos hinc capiant sidera cives.

Brev. ms. Remense saec. 14. Cod. Remen. 200 (154). A. — Brev. ms. Remense (?) saec. 15. Cod. Mazarin. 372 (776). B. — 1, 1 Praecelsis B. — 2, 3 concelebrat B. — 4, 4 turbis B. — 5, 2 mire trophaeum B.

255. De sancta Helena.

Ad Laudes.

1. Jesu, redemptor gentium,
Sanctae, precamur, Helenae
Solemnitatis gaudio
Voto feramur supplici.

2. Cujus pio certamine
Crucis trophaeum nobile
Nobis retectum panditur
Errore tectum perfido.

3. Haec sceptra saecli totius
Coelestis aulae particeps
Spernens, egenis subditur
Materque fit clientium.

4. Quam castus ardor feminae,
Mundi triumphans principem
Regale tempsit commodum,
Regale fert commercium.

5. Rerum sator, te poscimus,
Ejus precatu servulis
Praestes medelam vulnerum
Pellens doli contagium.

6. Sit laus, honor et gloria
Celso patri cum filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Remense (?) saec. 15. Cod. Mazarin. 372 (776).

256. De s. Helena Trecensi.

Ad Vesp. et Noct.

1. Pange, lingua, gloriosae
Virginis praeconium
Atque mentis ulcerosae
Deponens flagitium,
Offer Deo gratiosae
Laudis sacrificium.

2. Dei laudent officinam
Vota, voces omnium,
Urbem tamen Trecassinam
Majus decet gaudium
Propter datam medicinam
Contra carnis vitium.

3. Ave, Deo desponsata
Patrona Trecensium,
Porphyrio praesignata
Per hibernum lilium,
Habens quoque nondum nata
Cum matre colloquium.

4. Duo simul haec patravit
Praeclara miracula,
Quando nimbos impetravit
Ens sub divo parvula,
Nulla tamen irrigavit
Cunas ejus guttula.

5. Quando templi celebrari
Contigit encennia,
Hoc debere consecrari
Pro Mariae gloria,
Palam fatur, licet fari
Negaret infantia.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147. A. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecen. 1148. B. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1847. C. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod Trecen. 1981. D. — Diurn. ms. Trecense saec. 15. Cod. Parisin. 13237. E.

257. De sancta Helena.

Ad Laudes.

1. Palma ramum inclinavit
Helenae dans epulum,
Sponsus ei destinavit
Per columbam annulum,
Ex quo multis temperavit
Suae carnis stimulum.

2. Dum Helenam praesul rite
Lavat aquis fontium,
Dextra Dei signo vitae
Signat baptisterium,
Quod videntes eremitae
Ferunt testimonium.

3. Nihil prorsus minoravit
Ignea voracitas
Luminare, quod gestavit
Renata virginitas,
Sed, ut sacrista probavit,
Prima mansit quantitas.

4. Calix simul et contentum,
Tam aqua quam vasculum,
Commutatur in argentum
Post Helenae poculum,
Quod probatum est inventum
Et purum et tinnulum.

5. Dum sub pinu capiebat
Somnum in meridie,
Turtur pulsa serviebat
Aestus intemperie
Atque muscas abigebat
Ab Helenae facie.

6. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. Trecense saec. 13. Cod. Trecen. 1147. A. — Brev. ms. Trecense saec. 14. Cod. Trecen. 1148. B. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1847. C. — Brev. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 1981. D. — Diurn. ms. Trecense saec. 15. Cod. Parisin. 13237. E. — 4, 6 stinnulum E. — Der Hymnus erscheint fast als blofse „Divisio“ des vorigen.

258. De sancto Hieronymo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Verbum supernum prodiens,
Thesaurum sapientiae
Hieronymus effodiens
Fit celsae vas scientiae.

2. Hostes prostravit rigide
Cum veritatis jaculis,
Alumnos Christi fervide
Fovet amoris pabulis.

3. De petra mel dulcissimum
Sugit doctor sapidius,
Saxum cujus durissimum
Dat oleum liquidius.

4. Scripturam curam masticat
Exponens vir catholicus,
Figuram duram ruminat
Hic doctor evangelicus.

5. Strictam vivendi formulam
Hieronymus prae ceteris
Artamque viae regulam
Dat verbis, vita, literis.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos prece Hieronymi
Perducat ad coelestia.

Brev. Tornacense imp. Parisiis 1509. — Zum Officium: Sancti Hieronymi clara praeconia.

259. De sancto Hieronymo.

Ad Laudes.

1. Hieronymi solemnia
Jam pange dulci carmine,
Gaudens, mater ecclesia,
De tantae prolis germine.

2. Nam felix doctor hodie
Subvehitur ad aethera,
Mundum luce scientiae,
Vita replens aetherea.

3. Virgo coronam virginum
Hieronymus promeruit
Squaloresque carnalium
Acerbius deseruit.

4. Deserti domus horrida
Semivivum non terruit,
Aestas fervebat torrida
Nec vitae rigor marcuit.

5. Eremitarum praemium
Hic eremita percipit,
Simul doctorum bravium
A Christo doctor accipit.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos prece Hieronymi
Perducat ad coelestia.

Brev. Tornacense imp. Parisiis 1509. — 2, 3 Mundum coelesti scientiae — 4, 4 mercuit.

260. De sancto Hilario.

Ad Vesperas.

1. Laudes, Christe, tibi voce jucunda,
Mentis laetitia, moribus aptis
In quocumque loco reddere semper
Sanctorum cupiunt vota tuorum.

2. His non carnis onus, non furor hostis,
Non pressura gravis, non vitiorum
Incentiva queunt tollere dignis
Decantanda modis cantica laudum.

3. Nam pro judiciis haereticorum
Multos Hilarius pauper et exsul
Propter te voluit ferre labores,
Nec laudum tacuit victor honores.

4. Doctrinas varias impietatis
Figmentique novi verba profana
Verbis simplicibus sic reprobavit,
Quod gens bella movens victa quievit.

5. Confidenter agens pastor honestus
Et doctor celebris magnus in orbe,
Defensor fidei fortis in hostes
Vinci non potuit, vincere novit.

6. Laus et summus honor sit genitori,
Sit nato pariter spirituique,
Quorum quisque Deus, tres Deus unus,
Nostrum quisque bonum nunc et in aevum.

Brev. ms. Lucionense saec. 14. Cod. Parisin. 1033. A. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Parisin. 1057. B. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictavien. 39. C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. D. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26. (Invent. Robert) E.

261. De sancto Hilario.

Ad Laudes.

1. O quam magnificus quamque benignus
In sanctis Dominus, gratia cujus
Illis magna parat, multa revelat,
Quae damnosa malis littera velat.

2. Nam quae legis erant tecta figuris
Aut sensu dubio dicta latebant,
Ipsis interius noscere donat
Et verbis propriis dicta referre.

3. Argumenta quibus convenienter
Inconcessa probant, falsa refutant,
Adjungit fidei, sicque fideli
Fiunt clara magis, firma rebelli.

4. Errorum latebras prodere gnarus,
Certos de dubiis edere sensus,
Prudens Hilarius novit et ipsum
Verborum facies nulla fefellit.

5. Fallaces nebulas haereticorum
Veri luce tulit lumine pleno,
Sol caecis animis, splendida caeli
Urbi stella suae, lucifer orbi.

6. Laus et summus honor sit genitori,
Sit nato pariter spirituique,
Quorum quisque Deus, tres Deus unus,
Nostrum quisque bonum nunc et in aevum.

Brev. ms. Lucionense saec. 14. Cod. Parisin. 1033. A. — Brev. ms. Pictaviense saec. 14. Cod. Parisin. 1057. B. — Brev. ms. Pictaviense saec. 15. Cod. Pictavien. 39. C. — Brev. ms. Lingonense saec. 15. Cod. Calmontan. 26. (Invent. Robert) D. — 1, 4 vellat A. — 2, 1 Jam quae legis A.

262. De sancto Hilario.

In Vesperis.

1. Lumen serenum Galliae,
Hilarium nunc praesulem,
Verum diem qui possidet,
Canamus ore, pectore.

2. Plenus superno munere
Doctor micans ecclesiae,
Christi pio pro nomine
Exsul fuit Seleuciae.

3. Tormenta, vincla pertulit,
Famem, sitim non horruit,
Quod poena major intulit,
Perfecit illud gloriae.

4. Pro rege miles exiit,
Pugnans triumphum percipit,
Victo Arriano Caesare
Coeli stat ante principem.

5. Res mira causae contigit,
De clade vitam sumere
Hostem sui, plus horruit,
Cum se flagellis subdidit.

6. Labor coronam praebuit,
Sudor quietem contulit,
Amore Christi perfruens,
Quae vult, benignus obtinet.

7. Soluta firmat corpora,
Claudis refert vestigia,
Febrem anheli pectoris
Coelesti rore decutit.

8. Caecis diem dat consciam,
Nascendo quam non noverant,
Deus suis fidelibus,
Quae postulat, non abnuit.

9. Gloria tibi, Domine,
Gloria unigenito
Cum spiritu paraclito
Nunc et per omne saeculum.

Cod. Parisin. 1146. saec. 14. A. — Brev. ms. Pictaviense saec. 16. Cod. Pictavien. 40. B. — Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. C. — 1, 2 hunc praesulem A. — 4, 4 Felix stat ante. — 7, 4 rore detusit B.

263. De sancto Honorato.

1. Pangat chorus Lirinensis,
Resultet terra gaudiis
Arelatensis, canticis
Festivet festum praesidis.

2. Hos instruxit, hos cibavit,
Dum frumenta cumulavit,
Egens dives abundavit
Annali cursu tempore.

3. Hic eripiens a daemone
Regis natam et praemium
Athletam Christi Karolum
Postulavit de carcere.

4. Anolinus erigitur
Ab Honorato, nititur
Hic caput infra subdere,
Virtutem coepit noscere.

5. Post passus est supplicium
Videns fratrem occumbere,
Gloriosum Venantium
Intuitus in aere.

6. Superstes cruce signavit,
Lirum rinum visceravit,
Lympha de petra manavit
Trino vocato nomine.

7. Patri detur potentia
Filioque prudentia,
Spiritui clementia
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisien. 10486. A. — Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495. B. — Brev. Grassense imp. Lugduni 1528. C. — 2, 3 divus A. — 3, 1 eripens A. — 5, 2 succumbere BC. — 5, 4 Intuitus est ABC. — 6, 1 signat A. — 6, 2 Lyrum rynum visceravit BC, Lirum rinum visce munit A.

264. De sancto Honorato.

1. Ignis lucens Andronicus
Polum attingens filius,
Uterque parens anxius
Occultat visum spiritus.

2. Cervus occurit coetui
Istum admovens cursui,
Ut congruebat statui
Senis adduxit manui.

3. Cervus ille prosiliens
Mox est factus obediens,
Quot annis pascis inquiens
Antiquo dixit nesciens.

4. Negat pastum adjiciens
Omne quod cupit sapiens,
Servis suis obediens,
Facit Jesus omnipotens.

5. Hic commutatus gratia
Cervi sequens vestigia
Haerentis sua cornua
Equum cepit ad vincula.

6. Patri detur potentia
Filioque prudentia,
Spiritui clementia
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Lirinense saec. 15. Cod. Parisin. 10486. A. — Brev. Valentinum anni 1420. Cod. Parisin. (Arsen.) 105. B. — Brev. Valentinense imp. Neapoli 1489. C. — „Sequens hymnus dicitur super annum, quando fit de sancto Honorato.“ A. — 1, 4 Occultans A. — 3, 3 annis pasti. — 4, 2 quod coelum capiens A. — 5, 1 comitatus A, tunc mutatus C.

265. De sancto Huberto.

1. Christi praesul egregie,
Huberte beatissime,
Cujus discurrunt merita
Per ampla terrae spatia.

2. Fac ad Christum pertingere
Tuae preces familiae,
Quae multis nexa vinculis
Ad te suspirat humilis.

3. Ut divinam clementiam
Sibi reddas propitiam,
Ne sit, pater, ulterius
Tuis orba virtutibus.

4. Ergo bone tu pontifex,
Curationum opifex,
Qui cunctis te rogantibus
Fidelis ades medicus;

5. Hanc medelam familiae
Da in utroque homine,
Ut post mundi curricula
Tecum simus in patria.

6. Hoc summa praestet deitas,
Patris natique unitas
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Brev. ms. S. Waldetrudis Monten. saec. 15. Cod. Duacen. 164. — 6, 2 natique unii Hs.

266. De sancto Hugone.

Ad Vesperas.

1. Mysterium eximia
Deitatis signaculum
Hugonem dat Valentia,
Vitae valentis speculum.

2. Sola fruens haec gratia
Profert Hugonem flosculum,
Castri novi militia
Castris Dei primipulum.

3. Vates post ab infantia
Hugo petit avunculum,
Lugdunensis ecclesia
Doctrinae praestat pabulum.

4. Mysterium hac nescia
Tanti fructus manipulum
Ad se trahit Burgundia
Hugonem, Christi famulum.

5. Sit trinitati gloria,
Unitatique cummulum
Honoris et praeconia
Demus per omne saeculum.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). Der Text dieses und des folgenden Hymnus ist schlecht überliefert. Derselbe findet sich, womöglich noch schlechter bestellt, Acta SS. April. I, 47. B. — 1, 1 Magistrum eximium B, wobei eine Silbe und der Reim mit 2, 3 abhanden kommen. — 2, 1 hac gratia B. — 2, 2 flosculis A. — 2, 4 Castri divini primipilum B. — 4, 1 Monasterium hoc messuit B; der absolute Ablativ hac nescia bezieht sich auf das vorhergehende Lugdunensis ecclesia; statt hac nescia mysterii schreibt der Dichter nescia mysterium (nach nescire mysterium), eine im mittelalterlichen Latein häufige Kasusverwechslung.

267. De sancto Hugone.

Ad Laudes.

1. Vere plenus munditia
Cisterciensem titulum
In domo Miratoria
Sumit Hugo vestibulum.

2. Pastores dant consilia,
Leoncelli capitulum
Firma fratrum concordia
Offert Hugoni baculum.

3. Sic magni providentia
Bona vallis hunc calculum
Sibi sumit ex filia,
Hugonis gubernaculum.

4. Rogemus, ut de patria
Gratiae mittat rivulum,
Quibus digna praesentia
Juge monstrat miraculum.

5. Sit trinitati gloria.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). - Acta. SS. l. c. B. — 1, 2 Cisterciensi titulum B. — 1, 3 domo Muratoria B. — 1, 4 Subit Hugo B. — 2, 2 Liunceli B, Notre Dame de Lyncell oder Leoncel. — 3, 1 Sic magi providentia A; Sic magni viri provident B, unter Beseitigung des Reimes. — 3, 3 filia, das Tochterkloster. — 4, 1 Rogemus te de patria A. — 4, 2 Gratiarum B.

268. De sancto Jacobo.

Ad Vesperas.

1. Pangat nostra Deo carmina cohors
Et laudum recinat vota ferendo,
Cum concentibus in Jacobi festo
Resultet, recolat voce sonora.

2. Qui dux Hispaniae numine divo
Collatus populis primus nec amplis,
Cujus festa dies splendet in arvis,
Laeta plebs reboat cantibus almis.

3. Quem Christus Dominus pontificatu
Extollit socians laetus alumnum,
Nec non martyrio consecrat almum,
Plebi Hesperiae dando patronum.

Brev. ms. Viennense saec. 15. Cod. Parisien. 1285. — 1, 2 laudum retinet vota. — 1, 3 Cum consimis Jacobi festa. — 1, 4 Resultet nec et recolit voce. — 2, 4 plebs roborat. — 3, 1 Dominus ponti; ficatu ergänzt.

269. De sancto Jacobo.

Ad Laudes.

1. Odas phalanx persplendida
Christo resultet praedia,
Cum Jacobi solemnia
Recoluntur solemnia.

2. Qui se vocantem Dominum
Sequens mente promptissima
Mundi reliquit omnia,
Patrem simul et retia.

3. Cujus amore nominis
Amplectens mortem corporis
Victor polorum cuneis
Adnexus est sidereis.

4. Sit trinitati gloria,
Qui Jacobum consortia
Transvexit ad aetherea
Per cuncta semper saecula.

Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285.

270. De sancto Jacobo.

Ad Vesp. et Noct.

1. Felix mater ecclesia
Tali tuta munimine
Nec non felix Hispania
Tanto lustrata lumine.

2. Quae vivi cedis radio,
Plebs penitus indocilis,
Laetaris nunc suffragio
Mortui fortis pugilis.

3. Laetaris novo cantico
Matutino et vespero,
Concento plaudis coelico
Claro refulgens Hespero.

4. Ex loco, ubi nascitur,
Typum gerit Luciferi,
Sed tumulo, quo clauditur,
Lucem assumit Hesperi.

5. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui Jacobi praesidio
Mundo succurrat perdito.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

271. De sancto Jacobo.

Ad Laudes.

1. Exsultet dignis gaudiis
Tota mater ecclesia
Et Jacobi praeconiis
Devota cantet carmina.

2. Johannis frater scribitur
Ex utrisque parentibus
Eisque fides mergitur
Et gaudiis perennibus.

3. Conjunctus Dei filio
Affinitate sanguinis
Locatur coeli solio
Dignus honore culminis.

4. Pro passionis poculo
Coeli consendit solium,
In ipsiusque tumulo
Patet juge praesidium.

5. Sit laus patri cum filio.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

272. De sancto Jacobo.

Ad Vesperas.

1. Gloriosa dies ista
praesentat laetitiam
Et illustret luce vera
praesentem ecclesiam,
Gaudiorum et salutis
ministrans materiam.

2. Hac piscator ille magnus
a captura piscium
Linquens patrem, linquens rete,
sed ditans officium
Ad coeleste de terreno
transit mercimonium.

3. Jam non hospes, sed colonus,
sed confessor curiae,
Quam venustat et delectat
lux aeternae gloriae,
Sit adjutor et protector
praesentis familiae.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. Dervense saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Calmontan. 30. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. B. — Brev. ms Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII^{0} 24^{2}. C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. add. saec. $^{15}/_{16}$ D. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. add. saec. $^{15}/_{16}$. E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F. — 1, 1 Gloriosa fides Jacobi F. — 1, 2 Jacobi per gratiam C. — 1, 3 Nos illustret C. — 1, 4 et sanctam ecclesiam. — 2, 1 Hic piscator C.

273. De sancto Jacobo.

Ad Nocturnum.

1. Solemne nobis gaudium
Reduxit ordo temporum,
Quo per beatum Jacobum
Lustratur plebs fidelium.

2. Hic evocante gratia
Liquit patrem et retia
Et est secutus Dominum
Piscator factus hominum.

3. Hunc claritatis visio,
Sancta transfiguratio,
Cum se tribus exhibuit,
Unum de tribus habuit.

4. Hunc et testem agoniae
Fons assumpsit clementiae,
Quando filius hominis
Sudavit guttas sanguinis.

5. Hic per Herodis gladium
Vitae percurrens stadium
Et muneratus bravio
Coeli sedet in solio.

6. Regi superno gloria,
Qui verbo fecit omnia,
Quem videre cum gratia
Mereamur in gloria.

Brev. ms. Dervense saec. 14/15. Cod. Calmontan. 30. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 24². C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. add. saec. 15/16. D. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. add. saec. 15/16. E.

274. De sancto Jacobo.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coeli curia,
Laetetur et ecclesia
Celebrando solemnia
Jacobi cum laetitia.

2. Afflictis dat solatium,
Doloribus remedium
Datque cunctis consilium
Inconsultisque gaudium.

3. O pater benignissime,
Apostole sanctissime,
Tibi digne psallentia
Corda reple laetitia.

4. Et cum judex adveneris,
Separa nos a miseris,
Vitae rependens bravium
In choro gratulantium.

5. Deo patri sit gloria,
Cujus gaudet praesentia,
Sanctus Jacobus hodie,
Fulgens palma victoriae.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisien. 13236.

275. De sancto Jacobo.

Ad Vesperas.

1. Annue gregi, pater benignissime,
Tibi canenti voce devotissima,
Ut, quae peccando graviter commisimus,
Culpas condones poscentibus veniam.

2. Solve ligatos peccatorum vinculis,
Reddens captivis dragmam prius perditam,
Ut tecum laeti gratulemur pariter
Associati sanctorum collegio.

3. Salva clamantes, Christe, tibi famulos
Precibus horum, quos credimus judices
Esse futuros in die judicii,
Cum quibus regnat laureatus Jacobus.

4. Sit tibi virtus, laus et jubilatio,
Honor, potestas, decus et imperium,
In trinitate qui manes omnipotens
Et nunc et semper per aeterna saecula.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 1051. — 1, 3 Ut qui. — 2, 1 Dole ligatos. — Mel.: Annue, Christe, saeculorum Domine.

276. De sancto Jacobo.

Ad Nocturnum.

1. Exsultet chorus omnium
In coelo gratulantium,
Recolendo solemnia
Sancti Dei praeconia.

2. Laetetur terra gaudiis
Apostoli suffragiis,
Laeta manus operibus,
Sanctis ejus virtutibus.

3. Desolatis dat gratiam,
Piis auget substantiam,
Revocat ad solatia
Vitae precantum taedia.

4. Salutem dat corporibus
Morbis obsessis gravibus,
Restaurat multis perdita
Cum fide sibi credita.

5. Quaeramus corde sedulo,
Nos solvat a periculo,
Cum Christus judex venerit
Et consors illi fuerit.

6. Praestet beata trinitas,
Concedat simplex unitas,
Ut Jacobi suffragiis
Coeli fruamur gaudiis.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisin. 13236. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 1051. B. — 1, 2 In choro B. — 2, 3 Laeti miris operibus B. — 2, 4 Factis ejus B. — 4, 4 Confide B. — 6, 1 Praesta B. — 6, 2 Concede B.

277. De sancto Illidio.

In Vesp. et Noct.

1. Summe sacerdos, rector et custos,
Dux Arvernensis, praesul insignis,
Vernula Dei, sacer Illidi,
Pangimus tibi.

2. Praesens submissa tibi caterva
Te patrem suum amando pium
Consona voce, devota mente
Afferat laudes.

3. Alta, profunda simul et plana,
Quaeque creata sunt et formata,
Concinant melum, recolant sanctum,
Te laude dignum.

4. Satanas exit et tibi cedit,
Prosilit claudus, et videt caecus,
Et puer sanus febriens laetus
Suos dat cantus.

5. Aeger et inops, debilis, impos,
Viduae necne quidquid est omne,
Ad tuas laudes dent simul voces,
Tu, sancte, preces.

6. Gloria Deo laus sitque nato,
Flamini sancto honor in aevo,
Qui regis sceptrum possidens mundum,
Rex saeculorum.

Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). — 1, 2 Advernensis. — 2, 4 laude. — 4, 2 claudus eum det caecus. — 4, 3 sanas. — 4, 4 det. — 5, 1 debilis impos.

278. De sancto Illidio.

Ad Laudes.

1. Jam carmine mellifluo
Odas persolvat concio,
Illidium sic recolat,
Ut mundo clarum faciat.

2. Est sanctitate nobilis,
Virtutibus et meritis,
Natam regis Treverici
Liberavit a daemone.

3. Patrat mira quotidie
Christi praesul juvamine,
Agat, ut simus caelibes
Ejusque doni compotes.

4. Sancte tu praesul, releva,
Quos premit caro terrea,
Ut nos tuo suffragio
Tecum jungamur Domino.

5. Laus patri sit cum filio,
Honor et jubilatio,
Atque sancto paraclito
Perpes sit veneratio.

Brev. ms. S. Victoris Massiliens. anni 1497 (Privatbesitz). — 2, 3 tremeriti Hs.; vgl. Acta SS. Juni I, 418.

279. De sancto Imerio.

1. Antistitis magnifici,
Confessoris Imerii
Praeclara mirabilia
Promant justa praeconia.

2. Quamquam ejus miracula
Sit dicere non omnia,
Unum tamen de milibus
In nostris sonet vocibus.

3. Hujus patris ad tumulum
Jacenti caeco strenuum
Lumen reduxit frigida
Lympha cadens de situla.

4. A magnis plumbum traditum
Argentum fit mirificum,
Appensa lance quotiens,
Crevit et libra totiens.

5. Claudos curat et debiles
Divino nutu, daemones,
Morbos depellit noxios,
Caecos adornat oculos.

6. Surdis auditus redditur,
Mutorum lingua solvitur,
Artus parent officiis
Praefati sancti meritis.

7. Istius, Deus, precibus
Da veniam sceleribus,
Nobis succurre miseris
Et salva patrociniis.

8. Sit tibi laus et gloria,
Decus, perpes victoria,
Honor, virtus ingenito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Romano Augustin. saec. 16. Cod. Oxonien. Miscell. Liturg. 165. — 2, 2 Lücke von vier Silben; non omnia ergänzt. — 4, 1 A magnus. — 4, 3 Appense. — 5, 1 und 2 sind umgestellt. — 8, 4 Et fehlt.

280. De ss. Innocentibus.

1. Sancti infantes martyres
De plebe Bethlemitica,
Jesum laudemus Dominum
Pro vestra tanta gloria.

2. Magi Herodi nuntiant
Stellam, quam nuper viderant,
Callide habet quaerere,
Quem vellet interimere.

3. Illi deludunt impium
Nec nuntiant mysterium,
Tyrannus sic infremuit
Delere cunctos teneros.

4. Vox in Rama audita est,
Ululatus gravissimus,
Natos matribus auferunt,
Occiduntur pro Domino.

5. Rachel plorans nam filios
Consolarique noluit,
Cum morta erant viscera,
Quae cernit in coelestibus.

6. O magnumque mysterium
Et tam pium martyrium,
Infantes colla ambiunt,
Honorem sacrum sentiunt.

7. Jesus portatus Aegyptum,
Fugerat regem pessimum,
Infans infantem suscepit,
Quia dilexit martyres.

8. Ut sub altare Domini
Tempus quiescant modicum,
Dum venit, quod desiderant,
Orent pro nobis Dominum.

9. Praesta, pater piissime.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. — 6, 3 colla lambiunt. — 7, 1 Aegyptus.

281. In Natali Innocentium.

1. Laudet exsultans Dominumque terrae,
Christus insontes vegetans ad astra
Martyres, miris decorans coronis
Munere vitae.

2. Vocibus necdum poterant fateri
Gloriam Christi, moriendo sancti
Fantur et palma renitent triumphi
Laude perenni.

3. Dum putat Christum jugulare natum,
Mactat inbelles pueros Herodes
Hostis, elingues perimens phalanges
Morte cruenta.

4. Agmen infantum gladiis peremptum
Evolat celsum penetrando regnum
Atque post agnum graditur ferentem
Gaudia lucis.

5. Unde condignas referamus odas
Principi Christo pietate summo,
Tanta quo servi capiunt pusilli
Dona salutis.

Brev. ms. Hispanicum saec. 12. Cod. Lond. Add. 30849. — 1, 2 insontens. — 3, 3 elinguis peribens. — Von der Doxologie ist nur der Anfang: „Sit tibi splendor patris atque forma“ vorhanden. Die Handschrift ist nicht mozarabischen Ritus.

282. De sanctis Innocentibus.

Ad Laudes.

1. In hac die solemnitas
Agatur omni populo
In cantico et jubilo
In laude patris omnium.

2. Qua innocentes parvuli
Herodes jussit perimi,
In arce regis superi
Vitae coronam capiunt.

3. Quos nulla culpa polluit
Nec operis nec faminis,
Dirus orbavit gladius
Imperio nequissimi.

4. Infauste rex et impie,
Christum petens occidere,
Regni metu, quod possides,
Cur saevis in innoxios?

5. Te digna petit ultio,
Nam mox necasti proprios
Natos furoris stimulo,
Qui alios occideras.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Diurn. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Parisien. 10530.

283. De s. Johanne Evangelista.

1. Johannis in principio
Verbum fuisse testatur
Et apud Deum et ipsum
Deum, modo caro factum.

2. Qui supra pectus Domini
Arcana verba didicit,
Quem ipse matri virgini
Virginem dedit custodem.

3. In aurum virgas mutavit,
Vilia saxa in gemmas,
Letale bibit poculum
Et evasit periculum.

4. Reddidit vitae mortuos,
Docte vicit haereticos,
Errores cunctos depulit
Et fidem Christi docuit.

5. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. — 1, 4 modo carne factum. — 3, 3 Letabile bibit.

284. De sancto Joseph.

1. O veneranda trinitas,
Jesus, Joseph et Maria,
Quam conjunxit divinitas
Caritatis concordia.

2. Mater, virgo puerpera,
Parit in diversorio,
Cui Jesus sugit ubera,
Gaudet Joseph obsequio.

3. Hic virgo servit virgini
Humili benignitate,
Sed virgineo germini
Ampliori caritate.

4. Magna laus humilitatis
In Joseph, sed in virgine
Major, et in deitatis
Prole laus est in culmine.

5. Hunc humilitatis thronum
Trinis distinctum gradibus
Tantaeque gratiae donum
Nunc extollamus laudibus.

6. Ut humilitatis vitam
Suis sequi suffragiis
Donetur et per gratiam
Aeternis frui gaudiis.

7. Amen dicamus singuli
Huic sacro coetui trino
Laudes canentes servuli
Uni trinoque domino.

Joh. Gersonii doctoris et cancellarii Parisiensis Tertia pars operum Parisiis 1606 p. 128. — Steht hier unmittelbar hinter der Sequenz Ad Joseph mittitur und mit der Aufschrift: „Finis“. Das „finis“ bezog sich in der dem Drucke zu Grunde gelegten Hsch. aber auf die vorhergehende Sequenz; das folgende ist ein Hymnus. Der Druck ist fehlervoll: 2, 2 Facit in diversorio — 3, 3 germini. — 3, 4 Amplius charitate. — 5, 3 Tantoque.

285. De sancto Joseph.

Ad Nocturnum.

1. Joseph, virgo castissime,
Sponse matris dignissimae,
Fer opem nobis omnibus
Ad te confugientibus.

2. Cunctipotentem Dominum
Portas Mariae filium,
Qui non habet initium,
Te habuit nutritium.

3. Coelum replet laetitia
Per te constrictus fascia,
Quem ponis in praesepio,
Patris manet in gremio.

4. Ex illo semper genitus
Tuus putatur filius,
Universum qui condidit,
Se tibi sponte subdidit.

5. Hunc nobis pasci profuit,
A morte nos eripuit,
Pro nobis ipse mortuus,
Et nos per illum vivimus.

6. Joseph, nutritor gloriae,
In hac valle miseriae
Fac nos per tua merita
Satiari in patria.

7. Sit laus patri et filio,
Ex tua sponsa genito,
Sanctoque cum spiramine
In sempiterno tempore.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisien 13244.

286. De sancto Isarno.

1. Diem festum celebremus
in divinis laudibus,
Quo beatus est Isarnus
exemptus praesentibus
Et optatis praesentatus
Domini conspectibus.

2. Vir fuit hic singularis
et gregis dominici
Pastor, vita et sermone
clarus et miraculis,
Unicum decus in Christo
sui paene temporis.

3. Quem beate nunc viventem
in coelesti gloria
Et a Christo obtinere
posse, quae vult, omnia
Crebra, quae per eum fiunt,
testantur miracula.

4. Hujus pio complacatus,
bone rex, precamine,
Jesu redemptor, ab omni
culparum gravamine
Absolutos nos concede
innocenter vivere.

5. Quo tui fidelis servi
fulti patrocinio
Ac de mundi procellosi
eruti naufragio,
Tuo mereamur semper
frui patrocinio.

6. Trino Deo simplicique
sit aeterna gloria,
Unus honor, una virtus,
eadem potentia,
Qui vivit et regnat Deus
per omnia saecula.

Brev. ms. S. Victoris Massilien. anni 1497 (Privatbesitz). — Das doppelte patrocinium 5, 2 und 5, 6 findet sich noch in den späteren Proprien, ist also kein Fehler der Handschrift.

287. De sancto Ivone.

Ad Vesperas.

1. Aeternae vitae praeconis,
Promat Ivonis cantica
Plebs cum coelicis civibus
Modulantibus coelica.

2. Prima vox sanctae Mariae
Regem collaudat gloriae,
Qui celebranti adfuit
Et cunctis clarus patuit.

3. Hinc angeli, archangeli
Carmen canunt Deo caeli,
Cui reddito caputio
Hinc steterunt in prandio.

4. Prophetae poetae merita
Laudant, qui dixit in vita,
Eremum de eremita
Quod exiret, et fit ita.

5. Apostoli jubent coli
Regi poli solemnia,
Qui edens turpis assistens,
Hic fit recedens gloria.

6. Martyres vires corporis
Et laboris certamina
Laudant et cantant cum eo
Nunc coram Deo carmina.

7. Confessores juxta mores
Huic honores crescere
Volunt, colunt actu pari,
Hunc gloriare munere.

8. Virgines post tot ordines
Nolentes fines transgredi
Canunt Deo, sunt cum eo
In aethereo comedi.

9. Laudes, plebs omnis, dicito
Deo patri ingenito
Cum suo unigenito
Et flamini his unico.

Brev. ms. S. Sepulchri saec. 15. Cod. Parmen. Palat. 186. A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisin. 1032. B. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. C. — 7, 4 Huic gloriam manere C.

288. De sancto Ivone.

Ad Nocturnum.

1. Divo Ivoni cantica
Det catholica natio,
Constat in coeli curia
Grata ratificatio.

2. De nobili prosapia
Proles sancta propagatur,
Ita matri per somnia
Voce data prophetatur.

3. Pueritia stupuit,
Cernens hujus initia,
Dum virtutibus studuit
Ejusque cavit vitia.

4. Surgit ut sol adolescens
Nullis umbratus nebulis,
Labem peccati nesciens,
Carnis carens piaculis.

5. Scholis Paris Orlenisque
Juvenis proficiscitur,
Ubi juris utriusque
Peritiam nanciscitur.

6. Qui litium forensium
Judex datus deifice,
Parat dare rationem
Christo probatam judice.

7. Da, Christe, nos tanti patris
Supplici patrocinio
Pace data cum beatis
Perfrui contubernio.

Legenda ms. Treconensis saec. 15. Cod. Parisien. 1148. — 6, 1 Menstium forensium Hs.

289. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. In Katharina virgine
Laudemus sponsum virginum,
Qui suo fuso sanguine
Redemit genus hominum.

2. Claris orta natalibus
Claris refulget moribus,
Et per virtutes inclitas
Geminatur nobilitas.

3. Haec Christi fidem adstruit,
Idola vana respuit,
Quos prius hostes habuit,
Doctrinis sacris imbuit.

4. Cedunt doctores virgini
Artis obliti pristinae
Nec non ignis voragini
Dantur pro Christi nomine.

5. His offensus Maxentius
In sanctam saevit acrius,
Fame, vinclis et verbere
Torquens eam in carcere.

6. Custos adest angelicus,
Cibus offertur coelicus,
Dumque rotis affligitur,
Plebs furens flammis uritur.

7. Hinc jubente Maxentio
Triumphans caesa gladio
Ope plebis angelicae
Jacet in Sina vertice.

8. Sit laus patri ingenito,
Sit nato, sit paraclito,
Quem Katharina coluit,
Per quem coronam meruit.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Bisuntin. 63. A. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 672. B. — Brev. ms. saec. 15. Cod. Bisuntin. 68. C. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Bisuntin. 69. D. — Brev. ms. Bisuntinum saec. 15. Cod. Parisin. 10487. E.

290. De sancta Katharina.

Ad Completorium.

1. Coelestis concio
Pangat cum gaudio
In his Katharinae
Festis eximiae.

2. Sponsa creatoris
Sub spiritus sancti
Vixit disciplina
Virtute miranda.

3. Gemma claritatis,
Norma sanctitatis,
Flos pudicitiae,
Clemens virginale.

4. Haec dies gaudii,
In qua viva Christi
Offertur hostia
Sanguine sacrata.

5. Virgo gloriosa,
Omni laude digna,
Te ore laudamus,
Corde confitemur.

6. O virginum gemma
Cunctis veneranda,
Votis nostris, pia,
Adsiste parata.

7. Dulce te laudare,
Bonum te amare,
Transfer nos, o pia,
Tecum in patria.

8. Sit laus Deo patri,
Nato, spiritui,
Virgini gloria
Per aeterna saecla.

Brev. ms. Cisterciense Gallicum saec. 13. Cod. Casanaten. A. IV. 47 (1465). add. saec. 14.

291. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. Lux annua revolvitur,
Festa dies recolitur,
Laus debita persolvitur
Katharinae memoria.

2. Hac die coepit vivere,
Qua visa est deficere,
Per corporis martyrium
In sinum ducta Abrahae.

3. Per corporis martyrium
Nequam vicit Maxentium,
Ad coeli gaudens solium
Katharina transvecta est.

4. O quanta fulget gloria
Viventium in patria,
Honore bino fruitur,
Res simplex licet fuerit.

5. Per te fiat propitius
Nobis pater et filius,
Cum quibus vivit spiritus
Aequalis in potentia.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M. 21. A. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Turonen. 154. B. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787) C.

292. De sancta Katharina.

Ad Laudes.

1. Virgo pro Christo moritur,
Martyr coelum ingreditur,
Sic martyris et virginis
Binis ornata floribus.

2. Est ergo dies gratiae,
Dies plena laetitiae,
Dies impensa veniae
Hujus beatae virginis.

3. Adsit sibi adstantibus,
Laudes suas canentibus
Et de supernis sedibus,
Quibus regnat, nos audiat.

4. Regnat, quia regina est,
Regis Christi nam sponsa est,
Sed, o felix commercium,
Morte sumpsit imperium.

5. O Katharina domina,
Virgo clemens et regina,
In his tuis solemniis
Nos purga cunctis vitiis.

6. Per te fiat propitius
Nobis pater et filius,
Cum quibus vivit spiritus
Aequalis in potentia.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M 21 A. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Turonen. 145. B. — Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787). C. — 3, 1 nobis adstantibus C.

293. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. Katharinae solemnia
Nobis ministrant gaudia,
Ad decus sacrae virginis
Odas promamus carminis.

2. Cujus pater, rex Graeciae,
Mentem secutus filiae
Illam doceri voluit,
Alexandriae studuit.

3. Fonte lota baptismatis
In Christi forma dogmatis
Fulget ut sidus radians,
Se Christianam glorians.

4. Imperator Maxentius
Hac visa factus anxius
Petit ejus conjugium,
Fugit illa Maxentium.

5. Ad disputandum venerat,
Docta doctores superat,
Fidem victos edocuit,
Inde tyrannus fremuit.

6. Regi sine principio
Sit laus una cum filio,
Adsitque nobis coelitus
Charisma sancti spiritus.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 278. C. — 2, 1 rex gratiae C. — 2, 4 Alexandria B.

294. De sancta Katharina.

Ad Laudes.

1. Katharinam in carcere
Christus dignatur visere,
Comitatus virginibus
Ut stellae radiantibus.

2. Per hanc uxor Maxentii
Militesque Porphyrii
Conversi cum Porphyrio
Christi dantur consortio.

3. Haec in tormentis strenua
Christo flectebat genua,
Tandem truncata gladio
Coronatur martyrio.

4. Manus corpus angelica
Terra sistit Arabica,
In monte Sina conditur,
Oleum inde nascitur.

5. Regi sine principio.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) C. — 1, 2 dignatus est visitare A. — 1, 3 Comitatur BC. — 1, 4 Ut stella B; Ut sol radiantibus A. — 2, 4 fehlt B. — 3, 1 Nec in tormentis B; strenua fehlt B. — 4, 1 Manu corpus C. — 4, 2 Terra locat B.

295. De sancta Katharina.

In Vesperis.

1. Hymnum laudis referendo
Jucundetur ecclesia,
Dulci cantu recolendo
Katharinae solemnia.

2. Katharina rege patre
Stirpe nitet generosa
Et regina nata matre,
Hinc et inde gloriosa.

3. Pretiosam carne, corde
Genus, mores reddiderunt
Et ab omni mundam sorde
Pretiosam probaverunt.

4. Ut se virgo mundam mundo
Sponsam sponso copularet,
Mundum sprevit, et in mundo
Vincens mundum triumpharet.

5. Post triumphum assumitur
Angelorum obsequio,
Monte Sina sepelitur
Eorundem officio.

6. Hinc sit uni trinitati
Majestas et dominium
Atque trinae unitati
Potestas et imperium.

Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. A. — Brev. Belnense imp. Gebennae 1517. B. — In 1. Vesperis A; in 2. Vesperis B.

296. De sancta Katharina.

Ad Matutinum.

1. Graeciae gemma clara luce fulgida,
Ad instar rubri carbunculi splendida,
Smaragdus nitens fide semper vivida,
Pudoris sancti margarita candida.

2. Aureum sidus coeli splendens lumine,
Aeterno soli consecrata numine,
Regia virgo, Katharina nomine,
Jungitur sacro nexu tibi, Domine.

3. Commenda, Deus, hujus gemmae gratiam,
Donet ut nobis sempiternam gloriam,
Effectu probet dans nobis laetitiam,
Quod virtus ejus afferat justitiam.

4. Regalis stirpis exorta prosapia,
Illustris viri, regis Costi filia,
Genere clara, clarior scientia
Clarissimaque sanctitatis gratia.

5. Ora pro nobis, beata Katharina,
Mentibus aegris confer medicamina,
Salutis dona dent tua precamina
His, qui dant tibi laudis modulamina.

6. Gloria Deo patri sit ingenito
Ejusque nato decus unigenito,
Honor et virtus inclito paraclito,
Praeclara voce, chorus noster, dicito.

Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. A. — Brev. Belnense imp. Gebennae 1517. B. — 1, 2 rubri fehlt A. — 3, 4 aufferat A.

297. De sancta Katharina.

Ad Laudes.

1. Inclitae virginis sacra solemnia
Psallamus pariter dulci symphonia,
De cujus laudibus haec laudum cantica
Decantat nunc ecclesia.

2. Virgo Katharina, virginum gloria
Et decus martyrum, cujus memoria
Celebris permanet per saecla omnia,
Obtine nobis gaudia.

3. Fer salutis opem cunctis hominibus
Tuae victoriae rite memoribus,
Advocata nostra divinis legibus,
Defende nos ab hostibus.

4. Nam jure creditur, sis legis perita,
Quae montem incolis, quo lex est dedita,
Quae legis coelestis scis et legis scita
Tractans de coelesti vita.

5. Rosa victoriae, lilium pudoris,
Mirandi speciem exhibes decoris,
Spirans gratissimi gratiam odoris,
Flos electe, flos honoris.

6. Gloria Deo sit, patri ingenito
Ejusque filio laus unigenito,
Honorque inclito semper paraclito,
Psallendo, chorus, dicito.

Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. A. — Brev. Belnense imp. Gebennae 1517. B. — 6, 2 ejus fehlt A; laus fehlt A. — 6, 4 chorus noster dicito A.

298. De sancto Kentigerno.

Vesp. et Noct.

1. Fulget clara festivitas,
Qua Kentigerni dignitas
Sacri fertur ad sidera
Post purae carnis funera.

2. Hic vitae vir eximiae,
Flos gentis, lux Laudoniae,
Jubar ardens, stirps regia,
Exsultat nunc in patria.

3. Gaudet Glasgu praecipue
Tanto pollens sub praesule,
Tellus jam plaudit Scotica
Sancti cernens insignia.

4. Laetare Loth Laudoniae,
Felix tam sacro germine,
Ornat, venustat nobilem
Totam praesul progeniem.

5. Laus, decus, splendor, gloria
Virtus, honor, victoria
Sint trinitati debita
Per infinita saecula.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

299. De sancto Kentigerno.

Ad Laudes.

1. Rex confessorum inclite,
Mundi salus, fons gratiae,
Qui Kentigernum meritis
Sanctis aequasti superis.

2. Hic est palma pontificum,
Scotis honor, spes Britonum,
Gregis amor, laus patriae,
Lampas ardens mirifice.

3. Hic Glasguensis incola,
Christi cultor per omnia,
Prudens, probus, innumeris
Pastor nitens miraculis.

4. Cujus vita continuum
Tota fuit martyrium,
Et saepius pro balneis
Est usus aquis algidis.

5. Ibi degens Davidicum
Dum cecinit psalterium
Ac corpus quatriduano
Macerabat jejunio.

6. Lorica et cilicio
Carnem domavit rigido
Et saepius angelico
Fovebatur eloquio.

7. O Jesu, salus omnium,
Qui tantum tibi famulum
Praeelegisti coelitus,
Ejus nos salva precibus.

8. Patri summo cum filio,
Sancto quoque paraclito
Sit sempiterna gloria
In unitate solida.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

300. De sancto Kierano.

1. Alto et ineffabili
Apostolorum coetui,
Coelestis Hierosolymae
Sublimioris speculi

2. Sedenti tribunalibus,
Solis modo micantibus,
Quiaranus sanctissimus,
Sacerdos, virgo, nuntius,

3. Inaltatus est manibus
Angelorum coelestibus,
Consummatis felicibus
Sanctitatum generibus.

4. Quem tu, Christe, apostolum
Mundo misisti hominem,
Gloriosum in omnibus
Novissimis temporibus.

5. Rogamus Deum altissimum
Per sanctorum memoriam,
Sancti Patricii episcopi,
Quiarani praesidium

6. Columbaeque auxilium
Nos defendant, egregia
Ut per eorum merita
Possideamus praemia.

Hymn. ms. Hibern. saec. 10/11. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. E 41. 2. — 2, 3 Quiaramus sanctus. — Auctor des Liedes ist nach Colgan, Trias Thaumaturga p. 472 Columba. Unter den vier von diesem verfafsten lateinischen Hymnen citiert er an erster Stelle den de S. Kierano, aus dem er folgende vier Verse mitteilt:

Quantum Christe apostolum
Mundo misisti hominem,
Lucerna hujus insulae
Lucens luce(rna) mirabilis,

von denen die beiden ersten = 4, 1 u. 2 unseres Hymnus sind. Woher er diese Verse genommen, giebt er ebensowenig an als die Gründe, weshalb er diesen Hymnus nicht abgedruckt.

301. De sancto Laurentio.

Ad Vesperas.

1. Psallat chorus in honorem
Levitae Laurentii,
Qui tormentum et furorem
Debacchantis Decii
Superavit ob amorem
Christi, Dei filii.

2. Pro thesauris, quos habebat
Absconsos ecclesiae,
Hunc torqueri faciebat
Saevus Caesar impie,
Hippolyti qui psallebat
Commissus custodiae.

3. Ne thesauri convertantur
In usus increduli,
Pauperibus erogantur
Manu viri seduli,
Cujus virtus non mutatur
In saeculum saeculi.

4. Et ne lumen abscondatur
Positum sub modio,
Dum vinctus incarceratur
Una cum Laurentio,
Lucillus illuminatur
Signo crucis praevio.

5. Post haec miro decoravi
Hunc Deus miraculo,
Hippolytum baptizavit
Clausus in ergastulo,
Unde Caesar hunc artavit
Plumbo, virgis, baculo.

6. Cujus ergo memorantes
Actus et martyrium,
Supplicemus implorantes
Ejus patrocinium,
Ut reducat nos errantes
Ad coeli palatium.

Brev. Gebennense imp. Gebennae 1479.

302. De sancto Laurentio.

Ad Vesperas.

1. Gloriosi Laurentii
Laeti laudes attollimus,
Quem per tormenta Decii
Laureatum agnovimus.

2. Dum thesaurus exquiritur
Dispersus in pauperibus,
Martyr carcere clauditur
Signis fulgens insignibus.

3. Quibus visis Hippolytus
Credit et cum familia,
Hinc tormentis expositus
Ridens pertransit munia.

4. Demum assatur ignibus
Invicta manens hostia
Sicque fragrans odoribus
Receptus est in gloria.

5. Laurenti, martyr inclite,
In fide manens stabilis,
Laudibus tibi subditae
Plebi esto placabilis.

6. Lauri viror constantiam
Signat in Christi milite,
Sed fructus abundantiam
Pietatis exhibitae.

7. Granum sinapis teritur
Fragrat odor mirabilis,
Non cedit, quo plus caeditur,
Sed permanet immobilis.

8. Inflammato interius
Sancti spiritus flamine,
Rorem praestant exterius
Prunae vernantes sanguine.

9. Sit laus patri et filio
Cum utriusque flamine,
Qui nos mundans a vitio
Ornet virtutum culmine.

Brev. ms. Nivernense saec. 15. Cod. Dolen. 41.

303. De sancto Laurentio.

1. Felix sancte o Levita,
Christi martyr inclite,
In hoc festo nos fac ita
Christum et te colere,
Ut merita adquisita
Fruamur sub flamine.

2. Tu flos decusque martyrum
Laurenti agonista,
Rubens veluti rosarum
Sanguine veste mista,
Unde chorus coelestium
Congaudet die ista.

3. Congaudentes occurrentes
Ad tua solemnia
Mente pura et secura
Consequantur praemia,
Redde laetos et jucundos
In optata gloria.

4. O vere digna hostia,
Verum sacrificium,
Dum insuper craticula
Passus es incendium,
Patens usque ad viscera,
Christo reddens spiritum.

5. Levitarum caput carum,
Honor et lux omnium,
Salus pia, cunctis via
Ad coeli palatium,
Tu gaudere nos fac vere
In terra viventium.

6. Et fac tuis sacris fusis
Meritis et precibus,
Ad quem cuncti fide juncti
Devote confugimus,
Ut delicta sint oblita
Nec damnari possimus.

7. Laus, honor sit altissimo
Et perennis gloria,
Una patrique filio,
Qui continet omnia,
Ac inclito paraclito
Per aeterna saecula.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — 6, 1 Et hoc tuis.

304. De sancto Laurentio.

Ad Vesperas.

1. Jam martyris festa dies
Laurentii fulget alma,
Cujus vita, mors et palma
Corruscant ut meridies.

2. Cum filius almae lucis,
Nox illius non obscura,
Erat illi nocte cura
Lumen Christi dare lucis,

3. Hic Hispanis parentibus,
Virtutibus emicabat,
Pauperibus erogabat
Jesu Christo parentibus.

4. Christi miles viriliter
In crate remissus ignis,
Emicuit alme signis,
Vultu dicens viriliter:

5. Ecce latus, si tu possis,
Carnis assae, miser, ante,
Jesu Christo miserante
Plus patiar, quam tu possis.

6. Intrepide per cor mentis
Super prunae craticulam
Sequens Christi senticulam
Vicit deos in tormentis.

7. Miro modo et devoto
In canticis Deo celsis
Decantabat in excelsis
Cruciatus tali voto.

8. Mausoleo Romae pulchro,
Cum esset vir tam politus,
Justinus et Hippolytus
Posuerunt in sepulchro.

9. Deifica sic virtute
Per tormenta laureatus
Delet nostros jam reatus
Jesu fruens hic virtute.

10. Sit gloria Deo patri,
Sit filio laus inclito,
Honor, virtus paraclito,
Sint gratiae Jesu matri.

Hymn. ms. S. Laurentii Lausannensis saec. 13. Cod. Lausannen. V 1184. add. saec. 15. — 3, 2 In cratere missus Hs.

305. De sancto Laurentio.

Ad Laudes.

1. Christi miles, congaude de
Tantae palmae victoria,
Triumphantis historia,
Fratres, omnes congaudete.

2. Hispaniae stirpe natus,
Verbis doctus hic Latinis,
Profluebat in divinis
Baptizatus et renatus.

3. A primaevo suae vitae
Per fervorem sacrae mentis
Pullulabat incrementis,
Sicut palmes fert a vite.

4. De thesauris et pretio
Subveniens pauperibus
Diris fuit verberibus
Captivatus a Decio.

5. Super cratem, rogum missus
Corruscabat vir insignis
Virtutibus atque signis,
Jesu Christo recommissus.

6. Cum redderet caecis visum
Per virtutem sanctae crucis,
Suffocatus crate trucis
Raptus est in paradisum.

7. O Laurenti, pater alme,
Impetrando sacrum numen
Redde nobis Christi lumen
Pro finali causa palmae.

8. Sint gratiae deitati
Laurentii pro meritis,
Ut nos purget demeritis,
Hymnum damus trinitati.

Hymn. ms. S. Laurentii Lausannensis saec. 13. Cod. Lausannen. V 1184. add. saec. 15. — 1, 1 congaude te Hs.

306. De sancto Laurentio.

In 1. Vesperis.

1. Laetetur hodie tellus Hispaniae,
De cujus finibus atque progenie
Natus Laurentius, miles ecclesiae
Et testis fidelissimus.

2. Hunc dum cognosceret papa praehabitus,
Quod bene ageret et juste penitus,
Motus ut faceret fuit divinitus
Suum archidiaconum.

3. Tandem persequitur Sixtus a Decio
Et morti traditur ejus imperio,
Et tunc committitur sancto Laurentio
Thesauri distributio.

4. Hic totum tribuit Christi pauperibus
Nilque retinuit in suis usibus
Ipsisque abluit propriis manibus
Pedes cum pedis osculo.

5. Post haec affligitur servus martyrio,
Dum flammis uritur pro sacrificio,
Laetus accipitur in Christi gremio,
Quo fruitur cum gaudio.

6. Laudetur bonitas superni numinis
Er vera caritas Dei et hominis,
Cum quibus habitas, victor certaminis,
Per infinita saecula.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. — 1, 2 progenitus.

307. De sancto Laurentio.

Ad Nocturnum.

1. O martyr beatissime,
Laurenti, nostras hodie
Laudes referre satage
Christo, quibus nos protege.

2. Christi miles egregius
Et levita Laurentius
Probatur, ut sublimius
Animetur, ut fortius.

3. Probatus fit alacrior
In fide ac robustior,
Unde meruit psallere:
Noli me derelinquere.

4. Post cantum hic vult legere,
Dum visitatur verbere,
Tunc coepit mox clarescere
Ut lux in orto sidere.

5. Visitatus non doluit
In poenis nec abhorruit,
Sed cruciari maluit,
Dum seipsum exhibuit.

6. O quam dulcis constructio
Fuit exinanitio
Ejus, dum pro incendio
Redditur retributio.

7. Summo patri cum filio
Sit laus et jubilatio
Una cum sancto flamine
Et martyris certamine.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532.

308. De sancto Lazaro.

Ad Vesperas.

1. Lux prima missa Galliae,
Praesul Massiliensium,
Fulget tecum, lux gloriae,
Christe, redemptor omnium.

2. Amoris tui gratia
Praeclaro dignis vocibus
Psallant mentes, praecordia,
Exsultet coelum laudibus.

3. Zelo solerti praedicat
Gallis Christi praeconia
Lazarus, quibus vendicat
Beata nobis gaudia.

4. Almus quem privilegio
Extollit amicitiae
Proprio testimonio
Splendor paternae gloriae.

5. Rursus mortem non horruit,
Quam gratis subit iterum
Pro te, quem fide coluit,
Conditor alme siderum.

6. Universis languentibus
Confert salutis opera
Obtinens se petentibus
Aeterna Christi munera.

7. Sit patri laudum ratio,
Sit nato amor debitus,
Quo ut purgentur vitio,
Veni, creator spiritus.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — Akrostich: Lazarus.

309. De sancto Lazaro.

Ad Nocturnum.

1. Almum lumen, summum numen,
   Sis nobis vitae praestitor
   Prece sancti hujus tanti,
   Aeterne rerum conditor.

2. Marthae frater hic, quem ater
   Eventus Orco condonat,
   Prodit foris, dum factoris
   Vox clara, ecce, intonat.

3. In odorem et amorem
   Vocantis currit proprie,
   Sic mors cedit, lux succedit
   Jam lucis orto sidere.

4. Coelo latum, vitae datum,
   Ubi pax, lumen, requies,
   Probant signa laude digna,
   Christe, qui lux es et dies.

5. Ultro mortem subit sortem
   Mercato vitae pretio,
   Carus hospes tecum sospes,
   Jesu, nostra redemptio.

6. Sit laus Deo et in eo
   Mens jucundetur intime,
   Te cernamus, ut optamus,
   Lucis creator optime.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — 1, 1 Alme lumen. — 5, 1 Ultio mortem. — Acrostich: Amicus.

310. De sancto Lazaro.

Ad Laudes.

1. In Christo regeneratus
   Cunctis fulget saeculis
   Hic, qui stirpe clara natus
   Claris fulsit titulis,
   Gressus sororum sectatus,
   Praeclarus miraculis.

2. Honore miro dotatur
   Ista generatio,
   Dum factori famulatur
   Frequenti obsequio,
   Qui nec pasci dedignatur
   Horum ministerio.

3. En quam pios indicavit
   Hos Christi adhaesio,
   Illa unxit, ista pavit,
   Hic haeret convivio,
   Quem martyrem consecravit
   Amantis dilectio.

4. Sorte vitae qui privatum
   Redonasti vivere,
   Vitae jugi tandem datum
   Trino vitae foedere
   Sic dotasti decoratum
   Virginali munere.

5. Virtus trina, quae corona
   Hunc decoras triplici,
   Hostem trinum nobis dona
   Ejus ope subjici,
   Ut solvamus laudum dona
   Tibi trino et simplici.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. — Acrostich: Jhesu; das Akrostichon aller drei Hymnen lautet also: Lazarus, amicus Jhesu.

311. De sancto Leodegario.

Ad Vesperas.

1. Solemnizet laete festa
Plebs Leodegario,
Sua pie canens gesta,
Qui triumpho regio,
Gaudens tormenta funesta
Vicit in martyrio.

2. Natu clarus et virtute
Pro suarum ovium
Creatur pastor salute
Praesectusque labium
Et lingua novum argute
Disserit eloquium.

3. Cujus caput superjectum
Coeli defert radium,
Quo secto corpus erectum
Stat per horae spatium,
Hic nunc sanctus per effectum
Pollet mirabilium.

4. Claudi, caeci, surdi, muti
Quavis aegritudine
Pressi sint, hujus adjuti
Martyris solamine
Restituuntur saluti
Propulso gravamine.

5. Tuam nostris, o patrone,
Vitiorum medice,
Curam vitiis appone,
Morbi causas ejice
Et nos in hac passione
Leni crisi refice.

6. Praestet pater, vera basis,
Hoc natus et spiritus,
Ut affectus nostri vasis
Mundanis medullitus
Vigoretur firma crasis
Ad coelestes aditus.

Offic. ms. S. Leodegarii saec. 16. Codicill. Valerian. 72—42. — Cod. Engelbergen. 314 anni 1372. B. — B enthält nur die erste Strophe mit der Singweise. — 1, 2 Leodegarium A. — 2, 3 Creator A.

312. De sancto Leodegario.

Ad Nocturnum.

1. Gloriam Deo pangimus,
Fortes agones canimus,
Quos pertulit immanius
Beatus Leodegarius.

2. Erutis jam luminibus
Ab impiis hominibus
Linguam praecisam doluit,
Nactus loquelam floruit.

3. Splendens corona coelitus
Ejus caput inradiat,
Expavent corda comitum
Tacta stupore nimio.

4. Sed amputato capite
Corpus erectum constitit,
Spatio horae unius
Rigore mansit vividus.

5. Cujus patroni precibus
Nos foveamur largius,
Nostrorum vincla criminum
Solvantur in perpetuum.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Offic. ms. S. Leodegarii saec. 16. Codic. Valerian. 72—42.

313. De sancto Leodegario.

Ad Vesperas.

1. Proles de coelo pullulat
Matris micans virtutibus,
Quam Christus beatificat
Divinis charismatibus.

2. Sacris imbutus literis
Sacra profert eloquia,
Mundi spretis deliciis
Anhelat ad sublimia.

3. Dum dicit evangelium
Christi martyr perenniter
Fructum tercentenarium
Promeretur alacriter.

4. Datur Leodegario
Aeterna Christi gloria,
In cujus nunc martyrio
Gratulatur ecclesia.

5. Deo patri et filio
Sit sempiterna gloria
Cum spiritu paraclito
Aeterna donet munera.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787).

314. De sancto Leonhardo.

Ad Vesperas.

1. Iste benignus, mitis atque pius,
Leoque nardus, fortis atque prudens,
Hodie regna coelica superna
Scandere coepit.

2. Qui natus olim genere sublimi
Sorteque cretus gloria parentum,
Steterat super magna sublimorum,
Regnat in Christo.

3. Cujus parentes viri possidebant
Primatum regis Dodonei ductum
Galliae, fonte sublevantis ipsum
Causa parentum.

4. Postquam crementis adolescens factus
Bellica arma renuens ac linquens,
Cito cucurrit ad experti dogma
Sancti Remigii.

5. Doxa feratur dierum antiquo,
Parenti, proli, pneumati sacrato,
Qui sine meta temporum momenta
Cuncta gubernans.

Brev. ms. Minorum (Hibern?) saec. 15. Cod. Angelicus D V 10. — 2, 2 Forteque cretus. — 2, 3 Steterat nuper. — 3, 1 possidebat.

315. De sancto Leontio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Exsulta, Forojulium,
In athletae praeconio,
Tu magis, plebs fidelium,
Ejus tuta suffragio.

2. Adest patris solemnitas,
In hac exsultent filii,
Cordium sit amoenitas
Laus et honor Leontii.

3. Provectus ex discipulo,
Princeps factus ecclesiae,
Duplato jam manipulo
Corona fulget gloriae.

4. Addit secundo tertium,
Cum refulget martyrio,
Meta claudens exsilium
Throno sublimis regio.

5. Laus Christo, regi gloriae,
Qui certantes corroborat,
Dono collato gloriae
Triumphantes corroborat.

Brev. Fovojuliense imp. Taurini 1495.

316. De sancto Leontio.

Ad Laudes.

1. Christo regi pro milite
Solvamus laudum cantica,
Corde, voce concinite,
Vox resonet harmonica.

2. Gaudet mater in filio,
Patrem collaudat filia,
Cum martyri Leontio
Nunc jubilat ecclesia.

3. Ejus triumphus nobilis
Sit nobis in auxilium,
Preces fundat pro filiis
Deo patri per filium.

4. Pacis concedat foedera,
Hostium pellat rabiem,
Terram, pontum et aethera
Placet et regis faciem.

5. Laus Christo, regi gloriae.

Brev. Forojuliense imp. Taurini 1495.

317. De sancto Licerio.

Ad Vesperas.

1. Plaudat polorum curia,
Congaudeat ecclesia
In honore Licerii,
Pontificis eximii.

2. Conseranorum pontifex,
Sui ipsius carnifex,
Carnem suam vigiliis
Domabat et jejuniis.

3. O miranda potentia,
Undique fremit pluvia,
Sed ne tangat Licerium,
Jam vis timebat imbrium.

4. O mens excelsa praesulis,
Exorta lux in populis,
Morsus a cane rabido
Sanatur facitergio.

5. O mira Dei pietas,
O praesulis frugalitas,
Pro panis parte medii
Quinque redduntur integri.

6. O praesul, gemma praesulum,
O felix propugnaculum,
Urbem regebat Tarbiam
Idem pastor et Austriam.

7. Utrisque verbo populis
Fulgebat et miraculis,
Sicut bonus duplicia
Pastor servans ovilia.

8. Ob hoc, praesul eximie,
Pius pro nobis hodie
Funde preces altissimo,
Qui regnat sine termino.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1552. B. — 2, 1 Coseranorum A. — 4, 4 fascitergio A.

318. De sancto Licerio.

Ad Matutinum.

1. Exsultet aula coelica,
Resultet mundi fabrica,
Hodie vir egregius
Coelos scandit Licerius.

2. Qui totus Deo deditus
Terras spernendo penitus,
Mundi calcatis floribus
Degebat in coelestibus.

3. Relictis bonis patriae
Solem sequens justitiae,
Exsul Tarbiam adiit
Jugumque Fausti subiit.

4. Cujus summa prudentia
Instructus ac justitia,
Quamvis aetate juvenis,
Pollebat in miraculis.

5. Hic in adolescentia
Dei repletus gratia
Adolescentis perditum
Prece restaurat oculum.

6. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui praesulem Licerium
Ad coeli vexit solium.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1552. B. — 3, 3 Tarviam A. — 4, 2 et justitia B. — 5, 3 Adolescenti A.

319. De sancto Licerio.

Ad Laudes.

1. Jam puer bonae indolis
Pacem serebat dyscolis,
Orabat Deum jugiter
Pro perversis hilariter.

2. Hunc Faustus praesul artibus
Instructum liberalibus
Usque ad diaconium
Sublimavit Licerium.

3. A Quintiano praesule
Factus sacerdos, deinde
Praesul per Dei gratiam
Dirigitur ad Austriam.

4. Ibi pollens virtutibus
Ejusque modis omnibus,
Ut se minorem redderet,
Quando majorem cerneret.

5. Precemur ergo Dominum,
Ut sordes tergat criminum
Et per preces pontificis
Nos choris jungat coelicis.

Brev. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 74. A. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1552. B.

320. De sancto Licinio.

Ad Vesperas.

1. Urbis cives Andegavae
Et regionis incolae,
Ad gaudium concurrite
Solemnitatis annuae.

2. Qua pontifex sanctissimus
Assumptus est Licinius,
Ut in supernis sedibus
Cum coeli regnet civibus.

3. Qui regum pollens sanguine
Et juventutis indole
Et infinitis opibus
Et maximis honoribus,

4. Pro Christo sprevit omnia
Ut dormientis somnia,
Contempsit aulam regiam
Praeeligens ecclesiam.

5. Sit patri laus cum filio
Et spiritu paraclito,
Sit trinitati gloria
Per infinita saecula.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Brev. ms. Andegaven. saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 24ª C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. D. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. E. — 1, 2 religionis D.

321. De sancto Licinio.

Ad Matutinum.

1. Editus clara generositate
Heroas Francos habuit proavos
Pontifex hic, cui hodie novamus
Annua festa.

2. Iste felicis documenta vitae
Parvulus condens animo sagaci,
Praecavet turpi maculare menda
Limina mentis.

3. Regio junctus lateri nocere
Nemini, cunctis satagit placere,
Monachum celat pretiosa vestis
Corpore castum.

4. Provida regni sapiens habenas
Mente dum vertit, petitur tribunus,
Hinc manu frangit valida superbum
Strenuus hostem.

5. Virginis taedas dirimit jugales
Lepra respersae maculosa carnis,
Inde tonso Licinius capillo
Se vovet aris.

6. Sancte dux noster, Licini, precamur,
Impetra servis veniam reatus,
Ut frui puro valeant supernae
Lumine sedis.

7. Principi regum dominoque mundi
Corde sincero famuli canamus,
Gloriam cujus deitas perenni
Permanet aevo.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. add. saec. 16. A. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. B. — 6, 1 dux nostri B.

322. De sancto Licinio.

Ad Laudes.

1. Carminibus placet hymnidicis
Gesta retexere pontificis,
Quem sua dum rogat atque colit
Licinium vocat Andegavis.

2. Femina daemone multiplici
Tristibus exagitata modis,
Dum populum movet ecclesiae,
Praesulis est reparata prece.

3. Caecus item, Giso dictus erat,
Qui sibi lumina danda rogat,
Huic quoque acta liquore sacro
Clarificatur hebens facies.

4. Debilium duodena cohors,
Dum pretium rogat aeris egens,
Per crucis auxilaris opem
Absque mora redit incolumis.

5. Sit tibi gloria, summe pater,
Sit tibi gloria, nate patris,
Spiritui quoque gloria par
Nunc et in omnia saecula sit.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII°. 24ª C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. D. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. E. — 3, 1 Glyzodenus erat C. — 4, 3 auxiliares C. — 4, 4 incolumes A. — 5, 1 summe fehlt C. — 5, 3 sq. nunc par D.

323. De sancto Luca.

1. Deus, tuorum militum,
Corona spes et praemium,
Attende pronis auribus
Indignis nostris vocibus.

2. Qui sanctum Lucam hodie,
Ab omni purum crimine,
Eductum carnis cavea
Locasti super aethera.

3. Ob ejus alma merita
Nostra relaxa crimina,
Hic libera de noxiis
Et in futuris saeculis.

4. Te cuncta laudant pariter,
Summe cunctorum arbiter,
Est cujus regnum stabile
Per aevum sine tempore.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

324. De s. Ludovico Episcopo.

Ad Vesperas.

1. Proles regalis prodiit
Claris fulgens prodigiis,
Caecis lumen restituit
Maris pulsis naufragiis.

2. Spretis regni fastigiis
Transit ad statum pauperis,
Cujus normam non deserit
Tractus ad culmen praesulis.

3. Assumptus cum episcopis
Ad primatum pontificis,
Vacat plenis praecordiis
Operibus hierarchicis.

4. Dum celebrat solemnia
Militantis ecclesiae,
Anticipat praeludia
Triumphantis militiae.

5. Dum dispensat charismata
Spiritualis gratiae,
Invitat ad stipendia
Triumphantis victoriae.

6. Dum praedicat praeconia
Salutaris scientiae,
Adsurgit ad spectacula
Supermundanae curiae.

7. Dum praecedit ad merita
Actionis heroicae,
Sursum agit ad praemia
Supercoelestis patriae.

8. Trinitati thearchicae
Decus, honor et gloria,
Sancti sint hujus merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

325. De s. Ludovico Episcopo.

Ad Nocturnum.

1. In coelesti hierarchia
Novum sidus exoritur,
In sanctorum politia
Clarus concivis cernitur.

2. Ludovicus. flos gratiae,
Factus collega pauperum,
Lumen suscepit gloriae
Ingressus in sacrarium.

3. Pro paupertatis pretio
Regni sedet in solio,
Cujus laeta possessio
Tali datur commercio.

4. Pro puritatis regula
Regni crevit in gloria,
Cujus clarus intuitus
Meretur a munditia.

5. Pro pietatis munere
Sursum regnat in aethere,
Succurrens invocantibus
Pressis in isto carcere.

6. Patri nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sancti sint hujus merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Parisin. 1046. A. — Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. B. — 3, 3 lata B. — 4, 1 puritatis regia A. — 5, 4 isto fehlt A. — 6, 1 nati A. — 6, 2 Deus A.

326. De s. Ludovico Episcopo.

Ad Laudes.

1. In ecclesia sanctorum
Perennis laus concinitur,
Cum coetibus angelorum
Ludovicus conjungitur.
2. Qui puritatem coluit
Nitens candore niveo,
Aureolam promeruit
In virginali titulo.
3. Qui praedicando docuit
Fulgens splendore flammeo,
Aureolam obtinuit
Doctrinali praeconio.
4. Qui regnare non voluit,
Regnat in coeli solio,
Comprehendens, quod meruit
Regali sacerdotio.
5. Trans semitam justitiae
Expetivit velociter
Templum supernae gloriae,
Introivit feliciter.
6. Patri, nato, paraclito
Decus, honor et gloria,
Sancti sint hujus merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. ms. Minorum saec. 15. Cod. Parisin. 1046. A. — Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530. B. — 2, 3 bis 3, 3 fehlen A. — 4, 3 quod invenit A. — 5, 1 Qui semitam B. — 5, 2 Expedivit AB.

327. De sancto Magno.

Ad Vesperas.

1. Hymnis praedulcibus Magni praeconia
Cordeque vocibus pangamus inclita,
Ejus mirifica prodentes opera
Jugi digna memoria.
2. Hic ex prosapia magna progenitus
In pueritia vixit divinitus,
Post hoc est fruitus horum sceleribus,
In gente nequam alitus.
3. Ut Paulus Domino Magnus convertitur,
Christum ex animo totus consequitur,
Ardere creditur, sed non exuritur
Rubus, dum florens cernitur.
4. Sic in cubiculo sponsus cum virgine
Insigni titulo praecontinentiae
Vixit a Venere divino munere
Annis decem continue.
5. De templo trahitur Magnus dominico,
Repletus patitur ex sacrificio,
Migrat de proelio rubens martyrio
Castoque candens lilio.

6. Hujus ut passio nostrorum criminum
Fiat ablutio, poscamus Dominum,
Ut nobis gaudium post hoc exsilium
Largiatur perpetuum.

7. Honor, laudatio per mundi climata
Uni sit Domino trinoque gloria,
In trina machina qui regit omnia
Per cuncta semper saecula.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

328. De sancto Magno.

Ad Laudes.

1. Exsultemus concrepantes
Sonora melodia
Sancti Magni venerantes
Martyris insignia,
Ejus digna praedicantes
Post palmam miracula.

2. Odor manat, en, unguenti,
Alabastrum frangitur,
Quovis morbo gravescente
Salus vera redditur,
Plebs concurrit, fit egenti
Cuiquam, quod petitur.

3. Lepram mundat et furorem
Pellit ab amentibus,
Contuendi dat vigorem
Privatis luminibus,
Mutis fandi praebet morem,
Gressum claudicantibus.

4. Ferro vincti relaxantur,
Surdi simul audiunt,
Casu fracti mox sanantur,
Mala quaeque fugiunt,
Naufragantes liberantur,
Dum procellae saeviunt.

5. O quam probat hunc beatum
Ossis ejus ustio,
Bis fit auri crux crematum
Os sed ossis tertio
Crux fit os ejus sacratum
Tam miro commercio.

6. Magne pater famulorum,
Tibi supplicantium
Sordes terge delictorum,
Fidem firma mentium,
Adeptores praemiorum
Quo simus coelestium.

7. Laus perennis trinitati,
Salus, virtus, gloria,
Uni decus caritati,
Mira cujus gratia
Suae cuncti majestati
Serviunt per saecula.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1509.

329. De sancto Majolo.

In 1. Vesperis.

1. Victoris agni sanguine
Dies sacratus hodie
Fusus supremo lumine
Gemina pollens lampade.

2. Ecce paschale gaudium
Fulget per omne saeculum,
Magni Majoli transitum,
Vitam simul et meritum

3. Pangat clerus et populus,
Maxime grex monasticus,
Quo nil habuit dulcius,
Dum esset terris positus.

4. Praecedit Christus patiens,
Majolus illum confitens
Sequitur recto tramite
Dei praeventus munere.

5. Patriarcharum solidam
Fidem opere coluit,
Quod chorus vatum cecinit,
Fideli fide credidit.

6. Ordinis apostolici
Sectando sacra dogmata
Factus est pater inclitus
Ipse vir apostolicus.

7. Cujus clara confessio
Coronatur martyrio,
Decertando legitime
Subacto mundi principe.

8. Templum ipse virgineum
Pectus sacravit proprium,
Coelestis vitae nuntius
Recte vocatur angelus.

9. Quorum gaudet nominibus
Pastor noster egregius,
His nos jungat in aethera
Christi favente gratia.

10. Tibi sit laus et gloria
Tollenti mundi crimina
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Cod. Parisin. Nouv. acq. 1496. saec. 12. in. — Auctor des Hymnus ist Odilo von Cluny.

330. De sancto Majolo.

Ad Nocturnum.

1. Christe, cunctorum via, lux sanctorum,
Precibus sacris venerandi patris,
Magni Majoli, populo fideli
Gaudia pacis

2. Mitte de coelis veniamque nostris
Largire culpis — — — — —
Adsit et nobis gratia perennis
Spiritus almi.

3. Cujus protecti munere potenti
Patrum exemplis meritisque celsis
Per iter rectum mereamur altum
Scandere regnum.

4. Gloria patri genitaeque proli
Et tibi compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Cod. Parisin. Nouv. acq. 1496. saec. 12. in. — Vgl. Migne PP. LL. 142963. — Verfasser Odilo Cluniacensis.

331. De sancto Majolo.

Ad Laudes.

1. Majole, consors procerum,
Regum regi placentium,
Inter coelestes aulicos
Divinitatis conscios

2. Honoris privilegio
Coetu junctus moenastico,
Sed et choris angelicis
Frueris aula luminis.

3. Unde, pater, nos respice
Pressos peccati pondere,
Depone gravem sarcinam,
Leviga conscientiam.

4. Hic fascibus depositis
Mortis solutos vinculis
Junge nos tuos servulos
Monachis praestantissimis.

5. Cum quibus nos perpetua
Possideamus gaudia
Christi favente gratia
Per infinita saecula.

Cod. Parisin. Nouv. acq. 1496 saec. 12. in. — Verfasser des Hymnus ist Odilo von Cluny.

332. De sancto Majolo.

In 2. Vesperis.

1. Christe, cunctorum pariter tuorum
Palmitum vitis, Deus alme, nobis
Praebe Majoli celebrare tanti
Festa patroni.

2. Quem tibi nostris placuit diebus
Pluribus signis meritisque dignis
Regibus coram hominumque turbis
Glorificare.

3. Annuas istisque sic interesse
Gaudiis nos, perpetuis et almis
Pro reis gestis merito carere
Ut nequeamus.

4. Quaesumus, rector, pietatis auctor,
Noster hic pastor tibi sit precator,
Quo tua nobis pietate cunctis
Crimina dones.

5. Cujus in tanto pia vota festo
Congruit nobis jugiter canendo,
Insuper Paschae tibi duplicatas
Solvere laudes.

6. Trinitas, Deus unus atque summus,
Sit tibi, rex, gloria sempiterna,
Qui regis tanta bonitate cuncta
Omne per aevum.

Cod. Parisin. Nouv. acq. 1496. saec. 12. in. — Vgl. Migne l. c. 964. — Verfasser ist Odilo von Cluny.

333. De sancto Malachia.

Ad Laudes.

1. Nobilis signis, moribus suavis,
Meritis sanctus, inclitus triumphis
Hodie carnis pondere levatus
Migrat antistes.

2. Nec vacat sancto Malachiae nomen,
Angelum sonans, angelorum signat
Similem esse puritate vitae,
Gloria parem.

3. Angelus noster civium suorum
Redditus votis, sociatus thoris,
Praeminet multis, coaequatur summis
Merito quidem.

4. Sobrius victus, castitas perennis,
Fides, doctrina, animarum lucra
Meritis parem coetui permiscet
Apostolorum.

5. Opere vicem, animo virtutem
Tenuit horum praesul et legatus
Ac per hoc jure etiam honorem
Vendicat sibi.

6. Signa quis quaerat, quis referre queat?
Hoc tamen ipsum manifestat satis
Mortuus surgens, quantae in hac parte
Gloriae fuit.

7. Christo regnanti sitne ulla nostri
Cura, putamus, quos amavit prius,
Pauperes fovit, humiles spiritu
Humilis ipse?

8. Absit ab illo fonte pietatis
Sorte levata segnius manare,
Absit, ut spernat miseros beatus,
Orphanos pater.

9. O Malachia, Clara vallis tua,
Clarior tui corporis thesauro,
Postulat supplex, te tuente frui
Pace perenni.

10. Gloria patri filioque ejus,
Gloria tibi, spiritus amborum,
Una sit tibi, quia tres sunt unum,
Una majestas.

Brev. ms. Claraevallense saec. 12. ex. Cod. Trecen. 575. A. — Brev. ms. Claraevallense saec. 12/13. Cod. Trecen. 1162. B. — Brev. ms. Claraevallense saec. 13. Cod. Trecen. 1894. C. — Brev. ms. Claraevallense saec. 13. Cod. Trecen. 1157. D. — Brev. ms. Claraevallense saec. 13. Cod. Trecen. 1158. E. — Brev. ms. Claraevallense saec. 13. Cod. Trecen. 1160. F. — Brev. ms. Claraevallense saec. 13. Cod. Trecen. 1977. G. — 6, 4 Fuit gloriae A. — 9, 1 plebs Claraevallis A. — 10, 2 amborum spiritus. — Der Hymnus ist wohl zweifellos vom hl. Bernhard von Clairvaux; die Verskunst ist ganz die des Verfassers der beiden Hymnen auf Sankt Victor.

334. De sancto Marcello.

Ad Vesperas.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
Marcellus in coelestibus
Laetus potitur praemiis.

2. Marcellus, martyr inclitus,
Papa fuit antiquitus,
Cujus manus in cophino
Servierunt pro Domino.

3. Maximianus impius
Hunc Marcellum diutius
Ad publicum servitium
Damnavit animalium.

4. Hic Marcellus maceria
Carnis exutus propriae
Intravit cum victoria
Regnum coelestis curiae.

5. Cluniacensis populus
Hujus laetatur corpore,
Hic fuit ejus titulus
A longo valde tempore.

6. O quam felix coenobium,
Quam vera sit religio,
Quae tantorum ac talium
Fulcitur patrocinio.

7. Huic ergo demus gloriam,
Qui per suam praesentiam
Cluniacensem patriam
Decorat multifariam.

8. Trinitati sit dedita
Laus, honor, virtus gloria,
Quae per Marcelli merita
Nos ducat ad coelestia.

Brev. ms. Cluniacense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 15.

335. De sancto Marcello.

Ad Nocturnum.

1. Coeli cives, applaudite,
Et vos, fratres, concinite,
Patris nostri solemnia
Solis reduxit orbita.

2. Hinc ergo psalmi resonent,
Hinc lectiones concrepent
Et hymnorum dulcisona
Multiplicentur cantica.

3. Fortem, fidelem militem,
Coeli secutum principem,
Marcellum quoque martyrem
Plebs corde, voce personat.

4. Opus sacratum construit,
Fidem docet baptismatis,
Sed audientum caecitas
Munus repellit luminis.

5. Aufer, sacerdos optime,
Gemitus nostros et preces,
Firma fidem, martyr Dei,
Moresque nostros corrige.

6. Ipse guberna fragiles
In mundi hujus pelago
Atque exutos corpore
Pie benignus suscipe.

7. Quo sine fine gloriam
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
Toto canamus pectore.

Brev. ms. Cluniacense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 15. — 2, 1 resonant. — 2, 2 concrepant. — 2, 3 dulcisonant. — 7, 4 Totum canamus perpetim.

336. De sancto Marco.

1. Hymnis canamus debitis
Ad sancti Marci gloriam,
Cujus corona capitis
Nostram ditat ecclesiam.

2. Hic sator evangelii,
Hic victor per martyrium,
Duplicis privilegii
Gaudet habere praemium.

3. Quanto ergo hoc plenius
Dei perfudit gratia,
Tanto et nos alacrius
Haec agamus solemnia.

4. Hujus dilecti Domini
Nos commendemus precibus,
Quo Christiano nomini
Bonis aptemur moribus.

5. Culparum nobis veniam
Ejus praestet memoria,
Praestet vires et gratiam
Ad propulsanda vitia.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu, qui patria
Magno nos ditet gaudio.

Coll. Hymn. ms. saec. 18. Cod. Parisin. 1094. Das Alter des Hymnus ist aus dem Reime zu erkennen.

337. De sancta Margareta.

Ad Vesp. et Noct.

1. Chorus coelestis curiae
Gaudet in coelis hodie
Cum gloriosa virgine,
Cujus festum est hodie.

2. Virgo dum erat juvenis,
Ivit cum coaetaneis
Pascendo animalia
Nutricis Dei filia.

3. Vidit sanctam Olybrius,
Misit quaesitum impius,
Ut ipsa sibi crederet
Et legem Christi linqueret.

4. Illa tyrannum noluit
Sed puro corde voluit
Servire sine termino
Omnipotenti Domino.

5. Jussit tyrannus virginis
Margaretae tam juvenis
Membra ligari fortiter
Et tormentare graviter.

6. Fecit includi virginem
In carcerem amabilem
Cum daemone, non homine
Et absque ullo lumine.

7. Beata non abhorruit
Draconem et non timuit,
Ipsum sub pede posuit,
Et nihil sanctae nocuit.

8. Praesta, pater piissime,
Ut nos tuo spiramine
Possimus sine crimine
In mundo semper vivere.

Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. A. — Brev. Sedunense imp. Basileae 1497. B. — Mel.: die des Theodulhymnus gleichen Anfangs.

338. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Aeterne Christe Domine,
Qui natus es de virgine,
Intende nostris laudibus
Nunc Margaretae precibus.

2. Ut qui hanc tuo lumine
Gentili natam semine,
Piis ejus obtentibus
Nos leves in coelestibus.

3. Haec est pro tuo nomine
Passa, mundi dulcedine
Spreta, in cruciatibus
Orans pro peccatoribus.

4. Superno fulta lumine
Derisit in certamine
Sibi insidiantibus,
Tuta coeli conventibus.

5. Gloria tibi, Domine,
Patri, nato cum flamine
Adsis, orbis qui regibus
Dominaris et omnibus.

Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Gratianopolitan 136. A. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552) B. — 2, 2 datam semine B. — Man beachte den Reim, der durch alle Strophen hindurchgeführt ist.

339. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Carceris est caligine
A draconis voragine
Erepta ex daemonibus
Vinctis duobus hostibus.

2. Ducta ex obumbramine
Cum gladii vibramine
Capite plexa coetibus
Aggregatur coelestibus.

3. Ergo qui tuo numine
Cor scrutaris in homine,
Da veniam petentibus
Ejus orationibus.

4. Fac nos, precamur, Domine,
Tali florere germine,
Ut purgati criminibus
Crescamus in virtutibus.

5. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

340. De sancta Margareta.

1. Pange lingua Margaretae
virginis praeconia
Simul omnes congaudete
In ejus solemnia,
Nam qui gaudet, virgo, de te,
Regnabit in gloria.

2. Pascit oves haec nutricis,
Vidit hanc Olybrius,
Pulsat verbis inimicis
Impiorum impius,
Volens more meretricis
Ejus esse socius.

3. Virgo nolens obedire
Principis amplexibus
Flagellatur pia dire
Nec cessit tortoribus,
Malens mori quam perire
Terrore vel precibus.

4. Veste sua spoliata
Virgo virgis caeditur,
Ejus caro lacerata
Rubescens disrumpitur,
Diris flagris cruciata
Carcere recluditur.

5. Ingens draco deglutivit
Virginem, sed propere
Signo crucis se munivit,
Sic munitam laedere
Captat, nequit, sed exivit
Ejus rupto latere.

6. Hoste victo poena crescit,
Aere suspenditur,
Exuritur nec marcescit,
Post haec aquis mergitur,
Judex furit et tabescit
Videns, quod deluditur.

7. Decollari tunc jubetur
Praeceptis Olybrii,
Virgo gaudet nec veretur
Praemia martyrii,
Deum laudans, quod meretur
Dona tanti praemii.

8. Orat virgo, ne frangatur
Munere vel praemio,
Caput ejus amputatur
Judicis imperio,
Paradiso collocatur
Juncta Dei filio.

9. Omnes ergo deprecemur
Virginem et Dominum,
Ut cum ea collocemur
In supremo culminum
Et sic semper liberemur
A pressura criminum.

Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515.

341. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Hymnum canamus gloriae,
Clangat exsultans hodie
Te virginalis castitas,
O lux, beata trinitas.

2. Claris orta parentibus
Margareta gentilibus
Suspirat ad perennia
Supernae matris gaudia.

3. Praefecti minas impii
Non formidat Olybrii,
Fidem colit ad meritum,
Deus, tuorum militum.

4. Draconis in latibulo
Crucis se munit spiculo,
Draco, daemon dum pereunt,
Vexilla regis prodeunt.

5. Dum virgo sacra patitur,
Credens in fide moritur
Pro te grex quinque milium,
Christe, redemptor omnium.

6. Truncata caput gladio
Coronatur martyrio,
Voce coelestis alitis
Freta sanctorum meritis.

7. Patri laus sit ingenito
Ejusque unigenito,
Nos visitans divinitus
Veni, creator spiritus.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. ms. Aquense imp. Lugduni 1499. B. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. C.

342. De sancta Margareta.

Ad Matutinum.

1. Laetetur mater inclita,
Polorum luce praedita,
Cujus gaudet solemnio
Fidelium devotio.

2. Victis triumphat hostibus
Victrix fruens coelestibus,
Nostra deleto crimina,
O gloriosa domina.

3. Te matronae glorificant,
Colunt, adorant, praedicant
Assumptam super sidera
Quam terra, pontus, aethera.

4. Patri natoque gloria
Sit laus, virtus, potentia,
Missus adesto coelitus
Nunc sancte nobis spiritus.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. B. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. C.

343. De sancta Margareta.

In Laudibus.

1. Pangat chorus fidelium
Margaretae martyrium,
In mundi lucens area
Lux, ecce, surgit aurea.

2. Martyr spretis blanditiis,
Promissis et suppliciis
Te solum colit Dominum,
Jesu, corona virginum.

3. Tandem mortis compendio
Lictoris migrat gladio,
Mundus exsultans jubilat,
Aurora lucis rutilat.

4. Genitori cum filio
Sit laus et exsultatio,
Qui vocaris paraclitus,
Veni, creator spiritus.

Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. B. — 4, 3 Qui es vocatus paraclitus AB. — 4, 4 Veni sancte spiritus AB.

344. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Sume laudis praeconia
Tu, quem laudat ecclesia
In Margareta Dominum,
Jesu, corona virginum.

2. Choro cinctus virgineo
Nec non cruore roseo,
Castitatis vernantia
Qui pascis inter lilia.

3. Quem laudant hymnis dulciter
Cum Margareta jugiter
Supra polorum ordines,
Quocunque pergunt, virgines.

4. Hujus triumpho nobili
Praemioque mirabili
Nobis esto propitius,
Te deprecamus largius.

5. Hoc, qui cum unigenito
Regnas et cum paraclito,
Deus unus verissime,
Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — 1, 1 Sume laudibus B. — 2, 2 non eodem roseo B. — 4, 1 Cujus. — 5, 2 Regnat A.

345. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Aeterne Christe Domine,
Qui natus es de virgine,
Intende nostris laudibus
Nunc Margaritae precibus.

2. Haec est pro tuo nomine
Passa, mundi dulcedine
Spreta, in cruciatibus
Orans pro peccatoribus.

3. Olybrius attribuit,
Sibi dari, quo promisit,
Ipsa respondet: praefecte,
Tua dona nolo nec te.

4. Ob hoc illam cruciari
Mox jussit, post decollari,
Quo peracto coeli coetus
Hanc suscepit cantus laetus.

5. Ut defendat dira nece,
Nos precamur, dulci prece,
Hanc beatam Margaritam,
Dux, quae nostra sit ad vitam.

6. Regi sine principio
Sit laus una cum filio,
Adsitque nobis coelitus
Charisma sancti spiritus.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — 3, 1 Olybrius occubuit B. — 3, 2 Sibi dari qui promisit A; Mulieri dare quod promisit B. — 3, 2 in praefecte B; praefecte fehlt A. — 3, 4 Tua dona nolo fehlt A. — 4, 2 postque B. — 6, 1 Ut sine principio A. — Vgl. Nr. 338, dem die ersten zwei Strophen entlehnt sind.

346. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Adest dies laetitiae,
Quo Margareta inclita
Ad thronum venit gloriae
Bina corona praedita.

2. Nobilis, pulchra, humilis
Fit virtutum sacrarium,
Constantia mirabilis
Durum suffert supplicium.

3. Cranicornuta specie
Satan ab ipsa noscitur,
Sed pede pudicitiae
Jactatus solo teritur.

4. Emolliens refellitur
Cum promissis Olybrius,
Terrens minis contemnitur,
Et cruciatur amplius.

5. Honor sit patri luminum,
Laus sit sancto spiritui,
Sit decus sponso virginum,
Qui coeli nos det coetui.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787). — 3, 1 Cranicornitus effigie. — 3, 2 Sata hři ana noscitur. — 3, 3 Et pede. — 3, 4 sol tefitur. — 5, 4 Qui coelo.

347. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Erumpamus in laudibus
Margaretae praeconio,
Quae gratiam supplicibus
Obtinuit martyrio.

2. Virginitatis lilio
Et fide Deo jungitur,
Nec corporis excidio
Ab eodem disjungitur.

3. Hanc sorbens draco crepuit
Facto crucis signaculo,
Illaesaque apparuit
Cum triumphali titulo.

4. O quam grata vox dicitur,
Cum pro devotis supplicat,
Divinum verbum mittitur
Et exauditam judicat.

5. Honor sit patri luminum.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787). — 2, 1 Virginitatis lilium. — 3, 3 Illaque apparuit.

348. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Celebremus ad honorem
Margaretae virginis
Solemniter passionem
Et laetemur gaudiis,
Ut per ipsam adjuvemur
Precibus et meritis.

2. Mox de matre ejus nata
Illa spiritu sancto
Omnino erat repleta,
Dilecta Jesu Christo,
Odiosa patri suo
Erat Theodosio.

3. Nutricis oves pascebat
Et se Deo tradidit
Et in eo spem ponebat,
Qui salvam eam fecit
Et virginem castiorem
Castam semper reddidit.

4. His diebus transiebat
Olybrius praefectus,
Christianos inquirebat,
Cum ferreis nexibus
Constringebat, carcerabat
In illis temporibus.

5. Virginis videns adspectum
In eam concupivit,
Ad mutandum ejus sensum
Ministros suos misit,
Ad pretium promittendum,
Sed Deus custodivit.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. Dolense imp. Parisius 1519.

349. De sancta Margareta.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua, gloriosae
Virginis praeconium,
Vox concinat pretiosae
Margaretae meritum,
Ut illustret corde, ore
Mentis domicilium.

2. Quando fuit praesentata
In conspectu judicis,
Ex quo genere est nata
Illa virgo nobilis,
An ancilla vel libera,
Allocuta est verbis.

3. Christianam se fatetur,
Libera, non ancilla,
Trinitatem confitetur
Fide nobilissima,
Recluditur, carceratur
Martyr beatissima.

4. De carcere est educta,
Praefectus adloquitur
Seducendo per promissa
Nec his verbis mollitur,
Non per verba nec verbera
Judicis haec terretur.

5. Carnifices accedentes
Jussu mali praefecti
In aere suspendentes,
Praecepit eam caedi,
Ipsam Deo dantem laudes:
Gloria, Christe, tibi.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. Dolense imp. Parisius 1519.

350. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Hujus virginis laudemus
Virtutum solemnia
Et ipsius revocemus
Ad mentem praeconia,
Ut impleta comprobemus
Passionis merita.

2. Ista virgo Margarita
Praefectum Olybrium
Non formidat, sed divina
Lex firmat eloquium,
Quod convertit tria milia
Hominum gentilium.

3. Judex videns se confusum
Contra mentem martyris,
Ut in quodam vase plenum
Aquae ministris suis
Sic jussit, ut necaretur,
Illa stat immobilis.

4. Educta ad decollandum
Oratione facta
Caput ejus amputatum
Est, et ejus anima
Videntibus est in coelum
Ab angelis suscepta.

5. Gloria et honor Deo.

Brev. Dolense imp. Parisius 1519.

351. De s. Maria Aegyptiaca.

Ad Vesperas.

1. Christe, decus ecclesiae,
In tuae festo filiae
Audi nostra precamina
Dimitteque peccamina.

2. Multum tibi peccavimus
Poenasque promeruimus,
Sed parce confitentibus
Ad te pie clamantibus.

3. Adjuva nos, o domina,
Per quam panduntur limina
Regni coelestis hodie
Poenitenti Aegyptiae.

4. Coelorum cives incliti,
Septem dona paracliti
Dentur nobis precantibus
Vestris orationibus.

5. Gloria sit ingenito
Ejusque unigenito
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Theodorici saec. 14. in. Cod. Remen. 191 (207). — 4, 3 Dantur nobis.

352. De s. Maria Aegyptiaca.

Ad Matutinum.

1. Per omnes mundi cardines
Sancti laetentur homines
Recolentes insignia
Aegyptiae solemnia.

2. Omnis turba fidelium
Ad hoc apponat studium,
Ut possit pie psallere
In tantae matris funere.

3. Gaude modo coelestium
Agmen sanctorum civium,
Intuens ovem perditam
Aeternae vitae redditam.

4. O Maria piissima,
Hostis tela nequissima
A nostris trahe cordibus
Tuis orationibus.

5. Gloria sit ingenito.

Brev. ms. S. Theoderici saec. 14. Cod. Remen. 191 (207).

353. De s. Maria Aegyptiaca.

1. Antra deserti poenitendi causa,
   Cum tibi templi janua sit clausa,
   Spiritu sancto fortiter es ausa
   Sola subire.
2. Carnem peccati spinis lacerari,
   Domitans pastu graminis amari
   Undaeque potu suo salutari
   Grata tulisti.
3. Corpore, sensu atque mente tota
   Ab hujus saecli luxu es remota,
   Viribus totis fueras devota
   Deo, Maria.
4. Unda Jordanis super se portavit
   Ad baptizandum atque reportavit,
   Corpus exsangue radius lustravit
   Missus ab alto.
5. Funeri sacro praestant famulatum
   Monachus, leo, carmen Deo gratum
   Concinunt sancti, spiritum sublatum
   Coelo reddentes.
6. Ubi cum Christo laeta triumpharis
   Et ejus matrem juxta coronaris,
   Immemor nunquam turbae saecularis,
   Qui te collaudant.
7. Te deprecatur turba captivorum,
   Criminum culpas deleas suorum
   Et choro jungas civium tuorum
   Precibus sanctis.
8. Gloria patri genitaeque proli
   Et tibi, compar utriusque semper
   Spiritus alme, Deus unus, omni
   Tempore saecli.

Brev. Audomarense imp. Parisiis 1518. — 3, 3 fueris. — 4, 2 Te ad baptizandum.

354. De s. Maria Aegyptiaca.

Ad Vesp. et Laud.

1. Tamquam aurum in fornace
   Probat ad ecclesiam,
   Voluptatis pro thorace
   Induit justitiam
   Deus, tollens de procace
   Carnis impudentiam.
2. Foedi luxus haec abyssum
   Potenter egrediens
   Totum cingit atque byssum
   Retorquet ut sapiens,
   Regni tendens ad promissum,
   Quod est indeficiens.

3. Quo delictum abundavit,
Abundat et gratia,
Nam condigna gemens lavit
Scelus poenitentia,
Per quam sibi viam stravit
Ad coeli palatia.

4. Gloria et honor Deo,
Agno sine macula,
Qui de tribu Juda leo
Mortis solvens vincula
Victor regnat cum trophaeo
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Atrebatense. saec. 15. Cod. Atrebaten. 747. — 1, 2 Probatam ad ecclesiam. — 2, 2 ingrediens. — 3, 5 stravit sibi viam.

355. De s. Maria Aegyptiaca.

Ad Nocturnum.

1. Gloriosae recolentes
Mariae solemnium
Elevemus sursum mentes
Ex affectu cordium,
Ad illius proferentes
Honorem praeconium.

2. Matri Deo coaequata
Dignitate nominis,
Stella maris est vocata
Labe carens criminis,
Loco diu conversata
Vastae solitudinis.

3. Multa carnis cum dolore
Pro Christo sustinuit,
Nuda tota dum algore
Hiemis obriguit,
Et aestatis prae fervore
Cutis ejus aruit.

4. Foris nigra, sed formosa
Canduit interius,
Foeda prius et rugosa,
Licet flens uberius,
Quae commisit criminosa,
Mutavit in melius.

5. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Atrebatense saec. 15. Cod. Atrebaten. 747. — 2, 1 Patri Deo.

356. De sancta Maria Magdalena.

1. Gemma fulgens et monile
mundi praeclarissimum,
Deo dignae servitutis
et exemplar congruum,
O Maria Magdalena.
nobis fer subsidium.

2. Perfectae confessionis
tu vexilligerula,
Domini lavasti pedes
lacrimarum copia
Tersione subsequente
leniter capillea.

3. Unde grata redemptori
nostro facta veniam
Impetrasti delictorum
elegisti et optimam
Partem semper Deo teste,
quam tenes perpetuam.

4. Nocte surgens ut prudentum
una de familia
Resurrectionis Christi
prima fore nuntia
Meruisti, resurgentis
jam sermone credula.

5. Tuam ergo supplicantes,
Deo digna Maria,
Imploramus almitatem,
quo fundas precamina,
Fraus ne tibi famulanti
noceat daemonica.

6. Summo patri sempiterna
sit cum nato gloria
Pneumatique sacro decus,
et nobiscum gratia
Ejus sit, trinus et unus
qui gubernat omnia.

Diurn. ms. Virmandense saec. 15. Cod. Parisin. 1267. — 5, 1 Quam ergo. — 6, 4 nobiscum gloria.

357. De sancto Mario.

In 1. Vesperis.

1. Votiva cunctis orbita
Lucis triumphat gratia,
Qua scandit astra vernula
Marius Christi fulgida.

2. Carnis beatus luridam,
Saecli ruentis machinam,
Ardore sancti spiritus
Ignes subegit lubricos.

3. Te quaesumus, piissimam
Exposce clemens veniam,
Coelestis aulae tinnulis
Quo perfruamur organis.

4. Evocatus a Domino
Emittis spiritum polo
Regnaturum perpetuo
Conventu cum angelico.

5. Jam, sancte Mari, poscimus,
Illis fer opem omnibus,
Qui te per hymnos celebrant
Tuumque nomen invocant.

6. Sit patri laus et genito
Ac pneumati paraclito,
Sit magna jubilatio
Uni trinoque Domino.

Brev. Sistaricense imp. Sistarici 1513. A. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. B. — 6, 2 paracleto. B. — Zum grofsen Teile dem Magdalena-Hymnus gleichen Anfanges entlehnt.

358. De sancto Mario.

Ad Nocturnum.

1. Sacri triumphale tui,
Christi bellator inclite,
Quo arma, fides et crucis,
Trophaeum vernat proelii,

2. Mysticis canora modis
Turba laudesque concinit,
O Mari, lux, vita, decus,
Apostolorum particeps.

3. Petri coronaris fide
Paulique dogma nobile,
Sacro unguente unguine
Sancto muniris spiritu.

4. Austremonium praesulem,
Veterinum presbyterum,
Mamertum archidiaconum
Christo libasti victimam.

5. Coelo locans substantiam,
Aerugo quam non devorat,
Gentes trahens ad gratiam
Sacra talenta duplicas.

6. Tu elementum liquidum
Siccis calcans vestigiis
Liberos reddis patriae
Aequoris morti deditos.

7. His ita gestis inclitus,
Almo repletus flamine,
Insignem coronam gerens
Vitae nitescis praemio.

8. Suscipe vota precantum
Peccatorum, egregie
Verbi coelestis amator
Et doctor evangelice.

9. Doxa patri ingenito
Ejusque unigenito,
Amborum sacro flamini
Pollenti nutu perpeti.

Brev. Sistariense imp. Sitarici 1513. — Zum grofsen Teile dem Nazarius-Hymnus gleichen Anfanges entlehnt.

359. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Votiva cunctis orbita
Lucis est nobis reddita,
Qua Martha Christi hospita
Coelum ascendit inclita.

2. Pulchra genis et genere,
Ore pollens et opere,
Christum studet diligere,
Hospitari et pascere.

3. O Martha, Christi hospita,
Pro nobis Christum rogita,
Ut vitemus illicita
Vitae mente sollicita.

4. Ut per tua suffragia
Intra coeli palatia
Cum perenni laetitia
Coronemur in gloria.

5. Laudes patri cum filio
Nostra persolvat concio
Spirituique sedula
Hymnum cantet per saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. B. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. C. — 2, 1 genus et genere B. — 2, 2 und 2, 3 umgestellt B. — 3, 4 Vita mentis A. — 4, 2 Inter templi palatia A. — 5, 2 resonet concio C.

360. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Ut propheta docuerat,
Quasi colonus venerat
Christus, cum ad convivium
Marthae subiit hospitium.

2. Mirabilem hanc praebuit,
Quod draconem edomuit,
Dum suo ligat cingulo
Indomitum a saeculo.

3. Sed multo plus mirabilem
Et cunctis venerabilem,
Dum submerso in fluvio
Fit vitae restitutio.

4. Hospitatrix eximia
Christi, Martha egregia,
Audi, quae fundunt singuli
Vota devota populi.

5. Laudes patri cum filio.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. (Arsen.) 277. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. C.

361. De sancta Martha.

1. Rex coelorum et terrarum
Descendens ad infera,
Terras tenens ac relinquens
Olymporum supera,

2. Factus homo Marthae domo
Suscepit hospitia
Pro amore regum Marthae
Dimittens palatia.

3. Cujus namque pia prece
Pius hospes Lazarum
Suscitavit, spoliavit
Animam de baratro,

4. Visitavit et beavit
Hanc suis funebriis,
Veni, mea o dilecta,
Vivas poli gaudiis.

5. Quem cibasti et potasti
Tuo me hospitio,
Coronata et ornata
Meo sis palatio.

6. Ergo Martha fulget laeta
In aeterna gloria,
Qua salvemur et juvemur
In Olympi patria.

Brev. ms. Franciscan. Metens. saec. 15. Cod. Meten. 588.

362. De sancta Martha.

1. Martha, matrona nobilis,
Virgo prudens et humilis,
Ortu regali prodiens
Mundo fulsit ut oriens.

2. Haec possidens Bethaniam
Servabat sanctimoniam,
In qua vivens assidue
Christo servivit strenue.

3. Saepe Christum hospitio
Laeta recepit proprio,
Ipsum cibans sollicita
Et ministrans ut hospita.

4. Christus, qui praesens adfuit,
Fratri vitam restituit,
Post fletuum lavamina
Sororis lavit crimina.

5. Dudum salvavit patriam,
Tarrasconensem regiam,
Draconis a periculo
Viso crucis signaculo.

6. Subvenit ejus precibus
Aegris in se fidentibus,
Sic rex sanus efficitur
Chlodavaeus, ut geritur.

7. Virgo Martha, nos dirige,
Mentes in Christum erige,
Procura post exsilium
Tecum nobis hospitium.

8. Nos prece fratris Lazari
Serves a fauce Tartari
Et sororis suffragio
Des frui coeli praemio.

9. Christo dentur laus et honos,
Et nos salvet ejus amor,
Qui dedit Marthae virgini
Jungi sanctorum agmini.

Brev. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacen. XXI. A. — Diurn. ms. Tornacense saec. 14/15. Cod. Tornacen. XXII. B. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulen. 10. C. — Brev. ms. Tornacense saec. 15. Cod. Insulen. 42. D.

363. De sancta Martha.

Ad Vesperas.

1. Sanctae Marthae praeoptatus
   Dies adest celebris
   Cujus aede hospitatus
   Est filius virginis
   Atque saepe confortatus
   Epularum ferculis.

2. Haec est, quam Christus amavit,
   Adamator virginum,
   Et amorem demonstravit
   Suscitando Lazarum,
   Quem ad vitam revocavit
   Voce post quatriduum.

3. Haec servire satagebat
   Intenta officio,
   Dum Maria audiebat
   Verba dulci otio,
   De qua et conquaerebatur
   Serviendi studio.

4. Martha dapes praeparabat
   Pio ministerio,
   Et Maria quiescebat
   Ex dulci eloquio,
   Sic utraque intendebat
   Christo Dei filio.

5. Haec activam figuravit
   Vitam in ecclesia,
   Quae Dominum Jesum pavit
   Summa diligentia,
   Et quem pavit, ipsam pascit
   In coelesti gloria.

6. Adonai, Jesu Christe,
   Audi voces supplicum
   Et hospitae tuae Marthae,
   Populum catholicum,
   Ut valeant pervenire
   Ad gaudium coelicum.

Brev. ms. Avenionense saec. 15. Cod. Lugdunen. 468. A. — Antiph. ms. S. Desiderii Avenionen. saec. 15. Cod. Avenionen. I. B. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisin. 1285. C. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Tolosan. 75. D. — Brev. Tolosanum imp, Parisiis 1553. E.

1, 4 Fuit filius C. — 1, 5 semper confortatus C. — 3, 2 Frequens ministerio C. — 3, 5 Quam soror exasperabat C. — 3, 6 Amoris incendio C. — Str. 4 und 5 fehlen C. — 4, 5 intendebant A. — 5, 5 Haec quam pavit B. — 6, 6 gaudia C.

364. De sancta Martha.

Ad Matutinum.

1. Coeli rorem mellifluum
   Distillaverunt hodie,
   Felix Martha dum congruum
   Scandit ad thronum gloriae.

2. Susceperat haec Dominum
   Quondam gaudens hospitio,
   Suscepit pater luminum
   Ipsam coeli palatio.

3. Servivit totis viribus
   Peregrinanti filio,
   Servitur in coelestibus
   Immenso Martha gaudio.

4. Beatum roget hospitem
   Pro nobis dulcis hospita,
   Ut peccatorum fomitem
   Culpa solvat abolita.

5. Sit laus, decus et gloria
   Genitori cum genito,
   Qui flaminis clementia
   Nos purget Marthae merito,

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

365. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Refulget dies inclita,
Qua Martha, Christi hospita,
Carnis exuta pondere
Summo fulget in aethere.

2. Haec manens virgo corpore
Christum cum matre virgine
Suo fovit hospitio
Carnis velata pallio.

3. Lactavit haec infantiam,
Haec pavit pueritiam,
Felix mater per merita,
Vix minus felix hospita.

4. Istius prece Lazarum
Quatriduanum foetidum
Traxit Jesus ab inferis
Et sociavit superis.

5. Suis nunc, Christe, precibus
. . . .
Cunctis munda sceleribus,
Coeli conjunge civibus.

6. Gloria patri ingenito
Ejusque unigenito
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. Lemovicense saec. 15. Cod. Mazarin. 350 (787).

366. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Plaudat turba fidelium
Marthae promens obsequium,
Quam Christus rex clementiae
Vehit ad thronum gloriae.

2. Christo in terris posita
Ministravit sollicita,
Nunc sempiternis epulis
Satiatur et poculis.

3. Adest soror convivio
Et frater in commercio,
Trinitatis mysteria
Cernentes cum laetitia.

4. His Christus specialiter
Ut dilectis conjungitur,
Quos olim singulariter
Magnis donis prosequitur.

5. A Martha, ejus hospita,
Recipitur et pascitur,
Mariae laxat debita,
Lazarus vitae redditur.

6. Illi sit laus et gloria,
Qui est sanctorum praemium,
Qui per Marthae suffragia
Nobis det coeli solium.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1530.

367. De sancto Martiali.

1. Magna virum resonent Domini praeconia Christi,
Martialem lyricae reboent concorditer odae,
Gallia tota sonet citharizans et rhytmice plaudat.

2. Applaudant sistris sacra tympana, cymbala, aena,
Musica flabra movete modos fidibusque canoris
Laudis apostolicae jubilo resonando choreis.

3. Roma, Ravenna boent claris reboando camoenis,
Hierusalem, Nablis canat organa voce sonora,
Discipulo regis, cui constat apostolus ipse.

4. Concrepet urbs regis magni, quae est visio pacis,
Hierusalem, quam restaurare Deus venit ipse,
In qua discipulum rex Martialem sibi legit.

5. In qua lavit eum Petrus baptismate princeps,
Carne propinquus ei, Benjamin stirpe creato,
Marcello, Elisabeth genitoribus undique claris.

6. Ad sublimia apostolici quem culminis, inquam,
Culmine apostolico vexit soliumque thronumque
Rex et apostolicam dedit huic sedemque tribunal.

7. Legaleque dedit sceptrum, vis officiumque,
Inter bissenos proceres propriosque clientes
Nec non septuaginta duo, quae est aurea libra.

8. Intensis modulis pulchris fidibus variatis
Calliope, Thalia, Clio, Melpomene, Musae,
Euterpe soror Uraniaque canant modulando.

9. Sic Eratho cum Terpsichore, Polhymnia dulcis,
Tibicinumque chorus, cantorum turma resultent,
Martialem Domini patriarcham discipulumque.

10. Altisonae coeli turmae, clamate potenter,
Viribus angelicae totis cantate cohortes,
Quomodo sumpsit apostolicum jus, promite fibris.

11. Plausibus harmonicis verum super astra polorum
Dicemus, cantu, modulis per climata cosmi,
Rex legit sibi discipulum fecitque beatum.

12. Omnibus in terris memorandum luce venusta
Fecit eum decies septem geminisque colonis,
Bisseni quoniam pauci rariqne coloni.

13. Sic quoque paschali coena famulum sibi fecit,
Tartara post foribus clausis quem pneumate sanxit
Tradendo claves solvendi cuncta, ligandi.

14. Tantis reliquiis piscis mellisque refertum
Mox evangelicum per mundum spargere misit,
Aethera quem librans propria dextra benedixit.

15. Omnigenis linguis scitum paraclitus ipsum
Exhibuit testem, non vincendum neque victum,
Nam testatus ubique fuit magnalia Christi.

16. Lumen apostolicum deinceps quem flamen abire
Destinat ad Gallos, partemque suam dedit esse
Alpibus a Juliis usque ad montes Pyrinaeos.

17. Unde simul venit Siriam cum principe Petro,
Cui comes indisjunctus erat, quo nempe rogante
Semina spargebat fidei linguis populisque.

18. Sed post Romulidas adeunt, tum pontificali
Sede Petrum Martialis apostolus ad Lateranos
Cum Lino, Cleto, Senioribus inthronizavit.

19. Christus item Petrusque jubent propriam sibi sortem,
Sorte datam partem properet gentemque ferocem
Gallorum trahat ad vitam rapiatque barathro.

20. Rite subit Gallos gemino seniore sequente
Alpiniano, Austricliniano * * * utroque,
Lemovicaque duo testes in sede locarunt.

21. Insignem Domini missum clarumque clientem,
Martialem praeceptoremque suumque magistrum,
Qui regem Stephanum Gallos gentesque Aquitanas.

22. Subdiderat Christo, cujus hic apostolus, hic est
Discipulus, praesul, virgo martyrque propheta,
Virgo profecto fuit, martyrque propheta refulsit.

23. Tu, Siria, tu, Graecia, Hierusalem quoque Roma,
Gallia, Aquitana plaga, Tolosa, Lemovix,
Burdegala, Arvernus, Turonum, Biturica nec non,

24. Instanter laudate Deum, qui magnificavit
Martialem, coeli terraeque per omnia plaudant
Christo, cujus apostolus est per aeon sine fine.

Trop. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 11. Cod. Parisin. 909. Zweistimmig mit roten und schwarzen Neunen. — 20, 2 ist ein Wort ausradiert, vielleicht apostolo?

368. De sancto Maturino.

1. Pange, lingua, Maturini
laudes et praeconia,
Corde puro celebremus
ipsius solemnia,
Cujus vita et doctrina
coruscat ecclesia.

2. Maturinus, vir maturus,
ipse domat vitia,
A primaevo flore mundi
spernens hujus gaudia,
Hic parentes ab errore
vocat Dei gratia.

3. Caesar mittit provocatus
daemonis indicio,
Sed in mari fit tempestas
malignantis odio,
Excitatus liberavit
nautas a naufragio.

4. Ne lateret diu lucens
lucerna sub modio,
Filia Maximiani
vexata daemonia
Roma clade liberatur
ipsius suffragio.

5. Dum sanctorum circuiret
loca per triennium,
Migrat sanctus cum beatis
sortiturus praemium,
Nequit terra retineri
jam consors coelestium.

6. Unde stupens imperator
jubet, ut in Galliam
Reducatur cum honore
corpus et in patriam,
Cujus preces nos perducant
sanctorum ad gloriam.

7. Gloria et honor Deo,
virtus et imperium,
Uni, trino in personis,
creatori omnium,
Cujus dono Maturinus
sumpsit vitae bravium.

Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 476a. A. — Brev. Dolense imp. Parisiis 1519. B. — 5, 3 beatus A.

369. De sancto Maudeto.

Ad Vesperas.

1. Maudetus sacer, inclitus,
Natus ex Hibernia,
Regia puer genitus
Illustri prosapia,
Decimatus mox ut natus
Infans ab infantia.

2. Maudeti per solemnia
Laxa, Christe, debita
Et gregem tuum visita
Pietate solita,
Perennis reddatur vita
In coelesti gloria.

3. Maudeto coetus caecorum
It obviam, properat,
Lumen reddit oculorum,
Quovis morbo liberat,
Chorum sanat infirmorum
Et dolores temperat.

4. Maudetum tota gentium
Plebs laudat Hiberniae,
Pressum ferro consortium
Vincla solvit patriae,
Omnium coetus gentium
Sanat dono gratiae.

5. Maudete, pater inclite,
Opem nobis porrige,
Sancte doctor egregie,
Mala nostra corrige,
Coelestis regni patriae
Nos in viam dirige.

6. Maudeto intercedente,
Rex, succurre miseris,
Pia matre deprecante
Serva nos ab inferis,
Te donante, concedente
Locet nos cum superis.

7. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per aeterna saecula.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

370. De sancto Maurilio.

Ad Vesperas.

1. Te poli cives super astra, Christe,
Laudibus summis celebrant decenter,
Triplici nec non machinae pavescens
Pariter una.

2. Nosque quaedam pars operum tuorum
Te, Deus, nostri petimus creator,
Ut tibi puri mereamur hymnum
Pangere gratum.

3. Hac die, qua Maurilius caducam
Deserens vitam meruit supernam
Angelis sanctis sociatus aulae
Incola coeli.

4. Qui fuit fessis requies salubris,
Vita defunctis, medicina morbis,
Dum diu vita viguit caduca
Corpore sacro.

5. Valde mirandum fuit et stupendum,
Quod pius praesul puerum renatum
Septem expletis revocavit annis
Mortis ab antro.

6. Magna quod factum documenta praebent,
Rite transacto perhibemur aevo
Septimo mundi rediviva cuncti
Capere membra.

7. Sancte confessor, gloriose praesul,
Maurili, Jesum rogita benignum,
Ignibus ne nos rapiat tremendis
Flamma gehennae.

8. Sed novum tecum modulemur hymnum
Semper in coeli requie locati,
Qua Deus trinus moderans et unus
Cuncta gubernat.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 1273. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 24² E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F. — Str. 5 und 6 fehlen CD. — 7, 1 Summe praesul E.

371. De sancto Maurilio.

Ad Matutinum.

1. Hymnum choris coelestibus
Noster novum jungat chorus,
Jucundum hymnum concinat
Deo phalanx humillima.

2. In hac die, qua splendidus
Coelos petit Maurilius,
Qua mole liber carnea
Aeterna scandit gaudia.

3. Cujus sacrata pignora
Terras decorant infimas
Nec non nitore spiritus
Coelestis ordo pingitur.

4. Qui militavit strenue,
Dum mansit in hoc corpore,
Nec victus infortuniis
Nec evagatus prosperis.

5. Summo patri laus et honor
Et filio piissimo
Cum spiritu paraclito
Cuncto remoto termino.

Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. A. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 1273. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII⁰ 24². C. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. D. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F. — 1, 4 Deo psallens humillima B.

372. De sancto Maurilio.

Ad Laudes.

1. Urbs Andegava coelitus
Sortitur hunc episcopum
Prodente sancto spiritu
Et angelorum coetibus.

2. Hunc applicare possumus
Apostolorum sortibus,
Qui quatuor cadaverum
Resuscitator creditur.

3. Post inde quod miraculis
Sanctus fuit mirabilis,
Non expedire laudibus
Humana lingua suppetit.

4. Te, Christe rex, deposcimus,
Ut hujus interventio
Ab imminente criminum
Nos eruat periculo.

5. Ut cum supernus arbiter
In fine saecli venerit,
Ubi manet Maurilius,
Vita fruamur perpeti.

6. Summo patri laus et honor
Et filio piissimo
Cum spiritu paraclito
Cuncto remoto termino.

Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. B. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Massilien. Eb. 303. C. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Parisin. 1273. D. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII⁰ 24². E. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. F.

373. De sancto Mauritio.

Ad Vesperas.

1. Martyrum rector, diadema, splendor,
Palma sanctorum rutilans tuorum,
Vocibus nostris miseratus adsis,
Christe redemptor.

2. Nobilem gaudens hodie piorum
Martyrum plebs haec recitet triumphum,
Quo poli plenae legionis ordo
Regna petivit.

3. Hic Dei summi famuli fideles,
Militum sola specie tegentes,
Arma gestabant foris, at sub imo
Pectore Christum.

4. Civium turmam fide Christiana
Criminum ductu furiosa caedes
Abstulit ferro tumidique vecors
Ira tyranni.

5. Lenitas simplex! numerositate,
Viribus freti sed et apparatu
Bellico, saevis poterant ministris
Stare rebelles.

6. Eligunt mortem patienter omnes,
Mente devoti pereunt inulti,
Creditur teli, clypei vel ensis
Deneger usus.

7. Concidunt ergo pia membra passim,
Jam frequens densis ager est acervis,
Appetunt cuncti ferientis ictum
Sumere primi.

8. Trinitas perpes deitasque simplex,
Laus tibi semper cui gloriosus,
Martyrum coetus canit in supernis
Carminis odas.

9. Ut tibi regi pariter canentes
Cum tuis sanctis mereamur aulam
Ingredi coeli simul et beatam
Ducere vitam.

Brev. ms. S. Mauritii Turonen. anni 1343. Cod. Turonen. 145. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. C. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147. D. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisin. 1032. E. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 24². F. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. G. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. H. — Cod. Agaunen. 28. saec. 17. I.

1, 3 miserator I. — 2, 2 Martyrum coetus recitet I. — 3, 1 famulos fideles EI. — 3, 3 ac sub H. — Str. 4 fehlt I. — 4, 1 Militum turba F. — 4, 2 ducta FH. — 5, 1 Levitas H. — 5, 2 fretis EH. — 5, 3 Bellice H. — 6, 3 Ceditur F. — 7, 1 passum E. — 7, 2 frequens demptis E; est acervus EF. — 8, 1 Deitas simplex trinitasque perpes I. — 8, 2 In unitate cui gloriosus I. — Str. 9 nur in I.

374. De sancto Mauritio.

Ad Vesperas.

1. Coelum digne tripudiat,
Terra triumphis intonat,
Martyrum pro victoria
Hic orbis totus jubilat.

2. Ducitur turba nobilis,
Adscripta coeli titulis,
Hoste devicto jugulis
Supernis dives spoliis.

3. Imperatoris bravia
Cui perferuntur obvia,
Sic poli capitolia
Phalanx scandit purpurea.

4. O multum mitis legio,
O innocens confessio,
O consors virtus omnium,
Pati quibus et praemium.

5. O inter tanta milia
Unanimis constantia,
Vota mortis spontanea
Vitae reddunt commercia.

6. Ave, martyr egregie,
Mauriti, princeps militum,
Ave, fortis exercitus
Dux, Exsuperi, signifer.

7. Salve, testis dulcissime,
Victor simul et Candide,
Salve, beata legio,
Salvete, mundi lumina.

8. Oramus, vestris precibus
Culpis mundemur omnibus,
Ut agni juncti coetibus
Hunc prosequamur laudibus.

9. Salve, beata trinitas,
Manens perennis gloria,
Una creatrix omnium,
Quae regnas in perpetuum.

Brev. ms. Turonense anni 1343. Cod. Turonen. 145. A. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147. B. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisin. 1032. C. — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. D. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. E.

1, 4 His totus D. — 2, 3 Telis aculeis (l.: acutis) rutilis D. — 2, 3 devicto proeliis D. — 3, 2 proferuntur C, referuntur D. — 3, 4 Astra scandit D. — 4, 1 O victrix semper legio D. — 4, 2 fehlt D. — 4, 3 Consors virtutis est omnium D. — 4, 4 Cunctis est proelium, Consors cunctis victoria. D. — 5, 1 O praeclara duella D. — 5, 2 Totis saeculis consona D. — 6, 3 Ave Victor dignissime D. — 6, 4 Cohortis ductor optime D. — 7, 2 Exsuperi piissime D. — 7, 3 Salve comes et legio D. — 7, 4 cosmi lumina D. — 8, 3 Jungamur piis coetibus D. — 8, 4 Agni sequamur choreas. D. — Str. 9 fehlt. D. — Vergl. den, wie man sieht, sehr abweichenden Text von D in Anal. Bolland. VI, 375.

375. De sancto Mauritio.

Ad Laudes.

1. O locum cultu venerande dignum,
Corporum qui tot meruit sacrorum
Sustinens moles fluvios recentis
Ferre cruoris.

2. Nec carens multo Rhodanus decore
Purpuram vicit rutilo rubore,
Vertices tinctus pretiosiore
Sanguinis unda.

3. Gaudio quali superi canora
Imperatoris stetit ad tribunal
In suum tantos numerans senatum
Curia coeli!

4. Mauriti princeps legioque sacra,
Digna pro Christo posuisse vitam,
Criminum nobis veniam potenti
Posce rogatu.

5. Eruti poenis ut ab inferorum
Coelicis inter mereamur esse
Civibus, regis Sabaot beata
Laude fruentes.

6. Hoc decus nobis miseratus unus
Praestet et trinus, cui gloriosus
Martyrum coetus canit in supernis
Carminis odas.

Brev. ms. S. Mauritii Turonen. anni 1343. Cod. Turonen. 145. A. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 105. B. — Hymn. ms. Andegavensis saec. 14. Cod. Andegaven. 106. C. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 147. D. — Brev. ms. Turonense saec. 15. Cod. Parisin. 1032. E. — Brev. ms. Andegavense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 24². F. — Brev. Andegavense imp. Rotomagi 1504. G. — Brev. Turonense imp. Parisiis 1522. H. — Cod. Agaunen. 28. saec. 17. I.

1, 1 venerante E, venerando H, potiore I. — 1, 3 Sanguinem fundens fluvios I. — 2, 1 Hec carens E, Non caret I. — 2, 2 vincens I. — 2, 3 Vertice tinctus F, Sanguine tinctus I. — 2, 4 Fluminis unda I. — Str. 3 fehlt I — 4, 1 legioque tota FI. — 4, 3 petenti FI. — Str. 5 fehlt I. — Doxologie lautet in I: Praestet hoc nobis deitas beata etc.

376. De sancto Mauritio.

1. Ad summi decus principis
Votiva surgunt gaudia,
Quae de sanctorum meritis
Solemnizat ecclesia.

2. In deitatis atrio
Cives praesultant coelici,
Et de novo collegio
Chori plaudunt angelici.

3. En, Thebeorum agmina,
En, sacer dux Mauritius
Dura ferunt certamina
Et sanctus Exsuperius.

4. Maximiani perfidi
Non verentur imperia,
Sed stant in fide solidi
Retenta sanctimonia.

5. Illibata sinceritas
Cordis in sanctis viguit,
Furit ergo crudelitas
Et mox in caedem irruit.

6. Laniatur mucronibus
Quisque sanctorum acriter
Et crebris tunsionibus
Coelum intrant alacriter

7. Fulgent ut astra vulnera,
Sanguis resplendet roseus,
Beata quorum funera,
Quae sol ditat empyreus.

8. Precamur ergo, Domine,
Qui martyres glorificas,
Da nos in trino nomine
Sedes habere coelicas.

Brev. ms. Arelatense saec. 14. Cod. Vatican. Burgh. A I 53. — 5, 3 Lücke von zwei Silben; furit ergänzt. — 8, 3 Da nobis.

377. De sancto Mauritio.

Ad Laudes.

1. Jesu, sanctorum militum
Corona, lux et speculum,
Patris decus, inolitum
Nostrum dele piaculum.

2. Qui gloriae collirio
Fixuras linis vulnerum,
Dans pro carnis martyrio
Sede locari superum.

3. Ecce, felix Mauritius
Et generosi comites
Bellis premuntur acrius,
Ut sint in coelo divites.

4. Obstant male jubentibus,
Nec adoratur statua,
Subdunt colla caedentibus,
Et terra fit irrigua.

5. Sanguis in rosas vertitur,
Et mors transit in gloriam,
Dum carnis vita perditur
Mentis depurans scoriam.

6. Mauriti, pater inclite,
Fac pro tua clementia,
Ut plebi tibi subditae
Superna dentur praemia.

7. Precamur ergo, Domine.

Brev. ms Arelatense saec. 14. Cod. Vatican. Burghes. A I 53. — 2, 3 Lücke von einer Silbe; pro ergänzt. — 4, 1 Abscant male. — 5, 4 deputans.

378. De sancto Mauritio.

Ad Vesp. et Laud.

1. Gaude, fidelis concio,
In martyrum solemnio,
Qui per mortis supplicia
Meruerunt coelestia.

2. Hi sunt, qui victis hostibus
Triumphant in coelestibus,
Et de quorum victoria
Gaudet coeli militia.

3. Mundano spreto culmine
In suo beant sanguine,
Sacro duce Mauritio
Coelos conscendit legio.

4. Tota coelestis curia
Sanctis occurrit obvia,
Jam securi de praemio
Regnant cum Dei filio.

5. Laudetur inde trinitas
In personis et unitas,
Regnans in coelo pariter
Unus Deus perenniter.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. — 3, 2 lies: Suo beantur sanguine?

379. De sancto Mauritio.

Ad Matutinum.

1. Exsultet coelum laudibus,
Resultet clerus vocibus
Et mira pacis unio
Sacro tanto solemnio.

2. Haec sancta micat legio
Tanto duce Mauritio,
Profanis spretis cultibus
Quiescit in coelestibus.

3. Jam natio Thebetica
Pro legione coelica,
Sic locus Agaunensium
Summum fecit praesidium.

4. Dum conditur basilica,
Salus datur angelica
Fabro ritu malefico
Fabricari dominico.

5. Mater Quintini egregii,
Honorati eximii
Paralysique febribus
Solidatur martyribus.

6. Languores aegrotantium
Per legionis bravium
Sparsim curantur jugiter,
Christo sit laus selemniter.

Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553.

380. De sancto Mauritio.

Ad Vesperas.

1. Puer sanctus veneratur
Coelorum obsequiis,
Frater fratris vitae datur
Tactu quoque meritis,
Rogi flamma mitigatur
Cedens membris teneris.

2. Aqua fluens sanctitati
Miro cedit ordine,
Mortui resuscitati
Sunt in Christi nomine,
Et leprosi sunt mundati
Semel loti flumine.

3. Sancto semel, ut scripturae
Finem daret citius,
Oris flatu miro jure
Lumen dedit dignitas,
Donec illa lucis purae
Vi scripsisset plenius.

4. Sibi fratres invidebant
Et propter miracula
Atque sibi faciebant
Dirae mortis pocula,
Sed venena fugiebant
Per crucis signacula.

5. Laus et virtus trinitati
Sit et benedictio,
Laus et honor unitati
Sitque jubilatio,
Patris, flaminisque nati
Compar sit laudatio.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510.

381. De sancto Mauritio.

Ad Laudes.

1. O coeli sidus, lucide
Mauriti et sanctissime,
Tuae confer ecclesiae
Divinae dona gratiae.

2. Ut Deo grates referat
Tibique laudes conferat,
Supremo preces porrigat,
Ut nos in pace protegat.

3. Tu solamen moerentium,
Tu consolator flentium,
Fave votis precantium
Pestemque pelle mentium.

4. Tu preces nostras suscipe
Et nos, pater piissime,
A trina morte protege
Mundi, carnis et Satanae.

5. Praestet hoc nobis coelitus
Pater, concedat filius
Et annuat paraclitus,
Trinus et unus Dominus.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510.

382. De sancto Mauronto.

1. Praeclarae vocis organo
Dentur laudes altissimo,
In quo gaudet per saecula
Maurontus, nostra gloria.

2. Hic nobilis prosapia,
Nobilior sed gratia,
Prae divinis obtutibus
Plenus mansit virtutibus.

3. Carnales pompas respuit
Parentesque postposuit,
Hos sibi vinxit pectori,
Quos novit fixos fidei.

4. Hinc Amatum amabilem
Amplexus est antistitem,
Quem pro devotis cultibus
Suis praefecit opibus.

5. O sacri fructus palmitis,
Qui quantum das dulcedinis,
Adhaerens vitis gustui,
Sub quo fit salus homini.

6. Sic, bone Jesu, redolent
Et hosce flores exhibent,
Quos alluis interius
De sacro fonte spiritus.

7. Hoc iste sanctus nectare
Perfusus ab hac specie
Mundi sermonis actibus
Te quaesivit in omnibus.

8. Hinc ejus felix anima
Tecum micat in gloria,
Cujus gratantes corpori
Servimus voto supplici.

9. Quem impetrando precibus
Des nobis opem, quaesumus,
Hic consequi solatia
Teque frui per saecula.

10. Laus, decus et imperium
Omne Deo per saeculum,
In quo laudetur unitas,
Glorificetur trinitas.

Cod. Bollandian. Ms. 48. saec. 10/11. — 1, 4 nostri. — 5, 2 Quod quandum. — Aus den Hymnus folgt das Anal. XIII, 200 ff. mitgeteilte Officium des Heiligen.

383. De sancto Mellono.

Ad Vesp. et Laud.

1. Hymnum vocis personemus
cum cordis concordia,
Corda nostra conformemus
Cum vocis harmonia,
Ne psallendo discordemus
Tendentes in varia.

2. Ut Melloni corde mundo
Colamus solemnia,
Quem elegit ex hoc mundo
Dei providentia,
Ut hunc mundi de profundo
Transferret ad gaudia.

3. Baptizatus, ordinatus
A summo pontifice,
Ab angelo praesulatus
Honorem mirifice
Recipiens, primas datus
Est genti Normanniae.

4. Rotomagi constitutus
Praesul Christum praedicat,
Fulget signis, fatur mutus,
Lux in caecis emicat,
Christum vitam assecutus
Defunctus glorificat.

5. Claudi surgunt, et curatur
Quaelibet infirmitas,
Ejus verbo religatur
Daemonis improbitas,
Plebs in fide baptizatur,
Cedit infidelitas.

6. Ferro cinctus singulari
Pastus est cum fluvio
Pane, coeli confortari
Promeruit nuntio
Et a Christo coronari
In coeli palatio.

7. O Mellone, doctor bone,
Concivis angelice,
Destitutos in agone
Mundi clemens adspice
Et coelestis nos coronae
Participes effice.

8. Laus et honor sit gignenti
Personae cum filio,
Ab utroque procedenti
Laus et jubilatio,
Sine fine permanenti
Et absque principio.

Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII° 20. B. — Brev. Rotomagense imp. Rotomagi 1491. C.

384. De sancto Mellono.

Ad Matutinum.

1. Exsultemus venerantes
Melloni solemnia,
Mundo cordi concordantes
Linguam, dentes, labia,
Ne per partes discrepantes
Fiat discordantia.

2. Lingua cordi non discordet,
Ut fiat harmonia,
Cedat culpa, quae cor sordet
Et oris obsequia,
Et sit munda, quae remordet
Culpam, conscientia.

3. Ut possimus sic Mellonum
Mundo corde colere,
Qui tam summum Dei donum
Meruit accipere,
Ut hunc vellet in patronum
Normannis eligere.

4. Illos ergo praedicando
Rectam fidem docuit
Atque signis coruscando
Caecis lumen tribuit,
Claudis gressum, suscitando,
Quos jam mors occubuit.

5. Exstirpato Roti dolo
Fides est in lumine,
Ferro cinctus pane solo
Pascitur et flumine,
Post haec junctus est in polo
Cum sanctorum agmine.

6. Ipsum ergo deprecemur
Cordis desiderio,
Ut ipsius relevemur
Precibus a vitio
Et cum ipso collaetemur
In coelesti gaudio.

Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII°. 20. B. — Brev. Rotomagense imp. Rotomagi 1491. C. — 4, 5 Claudis gressum fehlt B.

385. De sancto Mitrio.

Ad Vesperas.

1. Exsultet plebs Aquensium,
Jubilet chorus civium,
Nam ejus civis civibus
Adjunctus est coelestibus.

2. Gaude, civitas inclita,
Cum ingenti tripudio,
Quia in aula coelica
Mitrius est cum gaudio.

3. Laetetur jam agricola,
Nam agri quondam incola
Verus degens christicola
Fruitur coeli gloria.

4. Cantemus omnes hodie
Christo regi jucundius,
In cujus aula gloriae
Sanctus jubilat Mitrius.

5. Praesta, pater piissime,
Mitrii piis precibus,
Ut jungantur facillime
Cives coelorum civibus.

Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1526. B.

386. De sancto Mitrio.

Ad Nocturnum.

1. Mitrium, Christi pauperum
Singulare refugium,
Ejus nec non martyrium
Celebret chorus civium.

2. Vineam quondam fertilem
Aquensis rex in atrio
Agrum nec non et uberem
Sancto commisit Mitrio.

3. Sed pauper pater pauperum
Ope suorum operum
Alebat uvis pauperes,
Claudos, caecos ac debiles.

4. Tunc rex velut daemonium
Plenus furore nimio
Praecepit sanctum Mitrium
Coronari martyrio.

5. Caput truncatum Mitrius
Proprium gestat manibus,
Campanae sonant civibus
In exstasi manentibus.

6. Corpus ejus inhumatur
In sedis cimiterio,
Aquis demum translatatur
Miro modo et vario.

7. Ad cujus sacrum tumulum
Ferunt aegrorum cumulum,
Sed sanat cunctum populum
Mitrii intecessio.

8. Praesta, pater sanctissime,
Ut in coelo laetissime
Cum sancto tecum Mitrio
Coelesti frui gaudio.

Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1526. B. — 1, 1 Mitrii A.

387. De sancto Mitrio.

Ad Laudes.

1. Aurorae lux dum rutilat,
Et ales cantus intonat,
Laudes concinant Mitrii
Senes nec non et parvuli.

2. Castus erat et sobrius,
Nullius mali conscius,
Totus erat amabilis,
Pius, prudens et humilis.

3. Hic ex Graecorum genere
Atque fidis parentibus
Erat et nunc in aethere
Fruitur jam coelestibus.

4. Vineam regis fertilem,
Agrum nec non et uberem
Dum custodiret, debilem
Fovebat atque pauperem.

5. Da nobis, pater, bibere
Vinum novum cum Mitrio,
Tecum sursum in aethere
In summo coeli atrio.

Brev. Aquense imp. Lugduni 1499. A. — Brev. Aquense imp. Lugduni 1526. B.

388. De sancto Moderanno.

Ad Vesperas.

1. Modus in rebus panditur
Nostro in hoc antistite,
Dum Moderannus noscitur
In suo moderamine.

2. Ortum suum mirificum
Patrem noscens proselytum
Clara monstrant primordia
Reversum citra maria.

3. Doctus sacro spiramine
Redonensi ecclesiae
Et literis et moribus
Fulget pontificalibus.

4. Ex devoto proposito
Valefecit Remigio
Urbem Romanam visitans,
Cujus defert reliquias.

5. Reliquit mundi gloriam.
Ad quam per Dei gratiam
Ut aeterna aquireret
Ex Berceto persuaderet.

6. Gaude, Berceti regio,
Sancti corpus in oppido,
In patre, prole, flamine
Habens divino munere.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — 3, 2 Redonensium. — Str. 5 verdorben.

389. De sancto Moderanno.

Ad Laudes.

1. Moderannus ut Moyses
Fontem rupit ut artifex,
Ille virga e silice,
Hic baculo ab ilice.

2. Notat quercus mirabilis,
Dum capsam cum reliquiis
Ramus mutat in alium,
Sancti patris hospitium.

3. Votis servorum annue
Te invocantum praesulem,
Te, pater, supplicantium
Audi preces laudantium.

4. Tu qui in albis vestibus
Sancto faris Tiberio,
Emunda nos a sordibus
Sumpto tecum Abundio.

5. Sit Christo decus gloriae,
Patri cum sancto spiritu,
Qui Moderannum hodie
Miro sublimat transitu.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — 1, 3 cilice. — 2, 2 casam. — 2, 3 steht hinter 2, 4 Hs. — 3, 1 anime. — 3, 2 Et bocando praesule. — 4, 2 steht hinter 4, 3 Hs. — 4, 2 farris. — 4, 4 Sumpto sancto Abundio; vgl. den folgenden Hymnus, Str. 3. — 5, 2 steht hinter 5, 3 Hs.

390. In Translatione s. Moderanni.

1. Dum, Moderanne pontifex,
Adest tua translatio,
Nobis, virtutum artifex,
Per te detur salvatio.

2. Helias de hoc saeculo
Transfertur mirabiliter,
Moderannus de tumulo
Elevatur solemniter.

3. Tu qui in albis vestibus
Sancto faris Tiberio,
Emunda nos a sordibus,
Sumpto tecum Abundio.

4. Quaesumus, auctor omnium,
Qui resurgens a mortuis,
Hunc Moderannum hodie
Honora cum reliquiis.

5. Gloria tibi, Domine,
Qui scandis super sidera,
Qui Moderanni hodie
Corpus pandis inmunera.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — 1, 1 Tu Moderanne pontifex Hs. — 3, 2 Facto faris Hs. — Str. 4 und 5 umgestellt Hs.

391. De sancta Monica.

Ad Laudes.

1. Laetetur plebs fidelium
Meritis sanctae Monicae,
Exsultet chorus praesulum
Ecclesiae catholicae,
Habemus ejus filium
Ducem doctrinae coelicae.

2. Quem ex ventre parturivit
Illa beata Monica,
Renasci Christo quaesivit
In doctrina catholica,
Piis votis concupivit
In vita eremitica.

3. Felix fructus nuptialis
Honestatis et pudoris
Et affectus vidualis
Dant odorem sui floris,
Nostrae vitae regularis
Nobis dant cibum dulcoris.

4. Te precamur, sancta mater,
Juvari tuis precibus,
Quam respexit Deus pater,
Sacratis in affectibus
Funde preces bis et quater
Corroboratis vocibus.

5. Deo patri jubilemus
Cum solemni cantico
Filioque laudes demus
Cum sono mirifico,
Utriusque decantemus
Nexui sanctifico.

Brev. ms. Augustin. anni 1469. Cod. Londinen. Add. 16891. A. — Brev. ms. Augustin. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 544. B. — 5, 3 Filio laudes A.

392. De sancto Nad-Fraich.

1. Abbas probatus omnino,
Benedictus a Domino,
Cum caritatis fructibus
Doctor ecclesiasticus,

2. Electus Dei athleta,
Fidelis sine macula,
Gregis pastor subagrinus,
Humilis, supplex, submissus,

3. Ieiunus largissimus,
Kastus correctis moribus,
Lucerna erat in tota
Macculasrius Hibernia.

4. Nad-Fraich et sanctus filius,
Optimus Dei famulus,
Probatus, sapiens pariter,
Quem coronavit Dominus.

5. Requiescit post obitum
Securus in perpetuum
Tenebrarum rectoribus
Victis atque principibus.

6. Xristo cum suis omnibus
Ymnum canit coelestibus,
Zelus in quo fuit mirus
Dei prae participibus.

Hymn. ms. Hibern. saec. 10/11. Cod. Coll. S. Trinitatis Dublinen. E 41.
2. — 4, 2 Dei filius Hs.

393. De ss. Nazario et Celso.

Ad Vesperas.

1. Plaudat coelestis curia,
Mundus exsultet laudibus,
Regna confert coelestia
Christus suis militibus.

2. Ad coeleste rosarium
Rosam transvexit hodie
Nazarenus Nazarium,
Jesus, summus rex gloriae.

3. Pugil et martyr inclitus
Fit rosa per martyrium,
Virginitate praeditus
Candescit velut lilium.

4. Per odoris fragrantiam,
Quam profudit ex tumulo,
Patet, quantam munditiam
Conservavit in vasculo.

5. Ad celsum thronum gloriae
Puer Celsus attollitur,
Dum poenas contumeliae
Pro rege celso patitur.

6. Aeterno regi gloria
Pro martyrum virtutibus,
Qui nobis coeli gaudia
Praestet eorum precibus.

Brev. Biterrense imp. Lugduni 1534.

394. De ss. Nazario et Celso.

Ad Laudes.

1. Adest triumphus nobilis
De beatis martyribus,
Quos Christus, rex mirabilis,
Coronat in coelestibus.

2. Pugnat verbo, miraculis,
Fortis pugil Nazarius
Et devictis incredulis
Christi refulget radius.

3. Verbis ac signis emicans
Mittitur in exsilium,
Fidem constanter praedicans
Trahitur ad martyrium.

4. Celsus sequens Nazarium
In excelsum deducitur
Per celsum regem omnium,
Pro quo gaudens occiditur.

5. Aeterno regi gloria.

Brev. Biterrense imp. Lugduni 1534.

395. De sancto Nicolao.

1. Coeli laetentur sidera,
Orbis resultent climata,
Tellus omnis tripudiet
In hac die solemniter.

2. Quae Nicolai transitu
Dicatur et virtutibus,
Cujus prima miracula
Fuerunt sat insignia.

3. Nam semel in hebdomada
Quarta sextaque feria
Matris sugebat ubera
Christi praeventus gratia.

4. Aureis dehinc sumptibus
Stuprum compressit virginum,
Quarum patris inediam
Vitae supplevit copia.

5. Emissa voce coelitus
Praesul urbis eligitur
Sicque sacratur Domino
Pastor clarus in populo.

6. Victum sibi petentibus
Attenuatis civibus
Acceptum dedit triticum,
Quod auxit sacris precibus.

7. Tres innocentes pueros
Mortis solvit a vinculo,
Quos consulis sententia
Mori male dictaverat.

8. Caesarem visu territat,
Stratilates ne perimat,
Quos trudi ferro fecerat
Invidorum nequitia.

9. Quem Dianae sub specie
Hostis temptavit laedere,
Sed ope fretus Domini,
Victus ab eo abiit.

10. Quos magis fragor minitat,
Navitis, adsum, clamitat,
Pacata sulcant aequora
Remeantes ad propria.

11. Postquam tantis miraculis
Vir sanctus mundo claruit,
Poli scandit ad aethera
Regnaturus in gloria.

12. Cujus sacrum ad tumulum
Aegri quam plures veniunt,
Ubi receptis viribus
Laeti ad sua redeunt.

13. Surdis auditus redditur,
Lumen caeci recipiunt,
Effugantur daemonia,
Febris sedatur valida.

14. Jam deprecemur Dominum,
Quem sempiternum credimus,
Annuat votis omnibus
Hujus festum colentium.

15. Sit laus patri ingenito
Ejusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In saeculorum saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. A. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Univ. Bononien. 5676. B. — 3, 2 Quartam A; Quartam sextamque feriam B. — 4, 3 inedia B. — 6, 4 ausit B. — 7, 3 Quos conscilii B. — 9, 3 Sub ope A. — 10, 1 immittat B. — 10, 2 Nautis B. — 12, 1 Hujus B. — 13, 3 Effugiunt B.

396. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Festum colentes annuum
Jesus, redemptor omnium,
Nicolai precatibus
Eripiat criminibus.

2. Qui bino in hebdomada
Matris contempsit ubera,
Cultum exercens Domini
Ipsius a cunabulis.

3. Jactansque auri copiam,
Vanam respuens gloriam,
Famem repellit inopum,
Stuprum exsecrans virginum.

4. Electus est divinitus
Episcoporum precibus
Voce vocante Domini
Ad gradum sacerdotii.

5. Nautis quassatis graviter
Clamantibus suppliciter:
O Nicolae inclite,
Suffragium attribue,

6. Vir tantum splendidissimus,
Nicolao simillimus
Apparet super aequora
Referentibus talia.

7. Ad aulae cujus limina
Tendunt quidem vestigia,
Prodigia ostendere,
Jesu, redemptor unice.

8. Tres consternatos pueros
Neci crudeli deditos
Confidenter eripuit,
Pristinae vitae reddidit.

9. Laus tibi sit perenniter
Trine uneque Domine,
Creata salvans omnia
Continua per saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. A. — Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Univers. Bononien. 2676. B. — 1, 2 Jesu A. — 5, 2 Clamantes hunc suppliciter A. — 6, 1 Vir tantis splendidissimis A. — 6, 2 Nicolao similibus A. — 7, 1 aulas A, aulam B. — Dieser Hymnus ist uns in einer Turiner Handschr. des 15. Jahrhunderts in sehr abweichender, durchschnittlich korrekterer Fassung überliefert. Da eine blosse Aufführung der Abweichungen unterm Text die Übersicht zu sehr beeinträchtigt hätte, vgl. man die beiden folgenden Nummern.

397. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Festum colentes annuum
Jesu, redemptor omnium,
Nicolai nos precibus
Eripe a criminibus.

2. Qui bino in hebdomada
Matris contempsit ubera,
Cultum exercens Domini
Ab ipsius cunabulis.

3. Jactansque auri copiam,
Vanam respuens gloriam,
Famem repellens inopum,
Stuprum exsecrans virginum.

4. Electus est divinitus
Episcoporum precibus,
Voce vocante Domini
Ad gradum sacerdotii.

5. Nautae quassati graviter,
Clamantes hunc suppliciter:
O Nicolae inclite,
Suffragium attribue.

6. Vir statim splendidissimus,
Nicolao simillimus,
Apparet super aequora
Referentibus talia.

7. Aufer mortis dispendia,
Profer vitae stipendia,
Quo carnis post exsilia
Tecum simus in gloria.

Brev. ms. Ulciense saec. 15. Cod. Taurinen. Palat. 11. — 7, 2 Praefer.

398. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Ad aulae cujus limina
Tendunt quidam vestigia,
Oleum exsecrabile
Ferunt illi pro munere.

2. Dictu quod est mirabile,
Mari jubet infundere,
Contra naturam aequora
Per longa ardent spatia.

3. Innocentes tres pueros
Neci crudeli deditos
Confidenter eripuit,
Pristinae vitae reddidit.

4. Vacans adhuc in corpore
Prodigia ostendere
Non cessat ille plurima
Velatus carne lutea.

5. Hujus oratu praesulis
Tuis impende famulis
Divino sacro munere,
Jesu, redemptor unice.

6. Praesta, pater ingenite,
Jesu cum sancto flamine,
Ut Nicolai precibus
Jungamur in coelestibus.

Brev. ms. Ulciense saec. 15. Cod. Taurinen. Palat. II. — 5, 3 lies Divina sacro?

399. De sancto Nicolao.

Ad Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosi
Nicolai meritum,
Gesta patris gratiosi
Lauda laude debita,
Cujus actus pretiosi,
Cujus vita inclita.

2. Ex illustri procreatus
Vir iste prosapia,
Quam futurus sit beatus,
Monstrat in infantia,
Matris mammas dedignatus
Quarta, sexta feria.

3. Crevit puer et vacabat
Literarum studiis,
Se immunem observabat
A mundi deliciis
Et se semper sequestrabat
A cunctis lasciviis.

4. Laus sit patri, laus sit proli
Laus sancto spiritui,
Uni Deo, vero, soli,
Qui non potest minui,
Qui meretur semper coli,
Adorari, metui.

Brev. ms. Fratrum Hospitalis S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. A. — Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. B. — Hymn. c. Commento saec. 13. Cod. Mantuan. E I 14. C. — 1, 4 Laude lauda B. — 2, 5 indignatus C. — 3, 3 Set immundum B. — Dieser Hymnus, der mit den beiden folgenden im Grunde nur einer ist, scheint nach dem Vorkommen in den Quellen zu schliefsen ein Produkt des Oriens Latinus zu sein.

400. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Nicolaus sublimatur
Summo sacerdotio,
Dignus enim nuntiatur
Praesulis officio,
Quod divina vox testatur
Lapsa coeli solio.

2. Ab ipso non affectatur
Honor vel praelatio,
Sed coactus vi vocatur
A coelesti nuntio,
Ordinatus consecratur
Cum ingenti gaudio.

3. A defunctis suscitatur
Defunctus in bivio
Naufragansque liberatur
Pastoris auxilio
Triticum multiplicatur
Ipsius imperio.

4. Laus sit patri, laus sit proli,
Laus sancto spiritui,
Uni Deo, vero, soli,
Qui non potest minui,
Qui meretur semper coli,
Adorari, metui.

Brev. ms. Fratrum Hospitalis S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. A. — Brev. ms. S. Sepulchri saec. 14/15. Cod. Parmen. Palat. 186. B. — Hymn. c. Commento saec. 13. Cod. Mantuan. F I 14. C. — 1, 1 honoratur BC. — 2, 3 coactus sic vocatur C.

401. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Aurum datur, ut tollatur
Virginum infamia,
Atque patris effugatur
Per sanctum inopia,
Et per auri baptizatur
Judaeus indicia.

2. Ut testatur et explanat,
Qui vidit, marmorei
De sepulchri loco manat
Sancti liquor olei,
Quo linitos aegros sanat
Verus cultor fidei.

3. Caecis lumen reparatur,
Mutis lingua solvitur,
Quibus auris obturatur,
His auditus redditur,
Claudo gressus restauratur
Et sospes regreditur.

4. Laus sit patri, laus sit proli,
Laus sancto spiritui,
Uni Deo, vero, soli,
Qui non potest minui,
Qui meretur semper coli,
Adorari, metui.

Brev. ms. Fratrum Hospitalis S. Johannis saec. 15. Cod. Massilien. Eb 302. A. — Hymn. c. Commento saec. 13. Cod. Mantuan. E I 14. B. — 1, 1 Unde datur A. — 2, 6 cultor Domini A gegen den Reim. — Str. 3 fehlt A.

402. De sancto Nicolao.

1. Fecundavit hic steriles
Harum sumens suspiria,
Aegros, mortuos, debiles
Suscitavit clementia.

2. Huic vir dat custodia
Bona, perduntur omnia,
Mala suffert haec impia,
Gaudet relatis patria.

3. Arbor scinditur munere
Plures perdens itinere,
Ire Diana cogitur,
Nec amplius hic colitur.

4. Satan oleum contulit
Nautis sanctoque obtulit,
Cujus jussu id spargitur,
Mari rogus succenditur.

5. Puer in mare cecidit
Hauriendo nec mergitur,
Pater scyphos tunc obtulit,
Salvus templo hic redditur.

6. Pressum perjurum suscitat
Et elemosynario
Vitam reddit, vivificat
Suffocatum daemonio.

7. Manat oleum tumulis
Myrae jugiter copia,
Precans affluit populus,
Mala curantur varia.

8. Trinitati mirificae
Sit laus ingens et gloria
Genitricique deicae
Hic et perenni curia.

Antiph. ms. Confrat. S. Nicolai saec. 15. Cod. Mazarin. 464 (261). — 4, 1 Tante oleum Hs. Cfr. Lombardica historia, 1483 fol. d 1.

403. De sancto Nicolao.

In 2. Vesperis.

1. Solemnis est haec feria,
In qua sacerdos nobilis,
Nicolaus egregius
Ascendit coelos arduos.

2. Et nos amore debito
Debemus laudes dicere,
Confessor fuit inclitus
Et clarus in virtutibus.

3. Carus Deo et hominibus
Et laudibus et actibus,
Ac modo suis meritis
Praesidium fert populis.

4. O sacerdotum gloria,
O magna lux ecclesiae,
Dum praestas gregi pabula,
Cordis pandis mysteria.

5. Nicolae, nostrum decus,
Fretus divino oraculo
Tu contempsisti saeculum
Et invenisti Dominum.

6. Proferimus te laudibus
Et postulamus precibus,
Ut tuis nos suffragiis
Liberes a periculis.

7. Deo patri sit gloria.

Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. — Mel.: Jesu, redemptor omnium, perpes corona praesulum. — 3, 1 Dilectus Deo et. — 6, 1 Perferimus.

404. In Translatione s. Nicolai.

Ad Vesperas.

1. Tali cive progenito
Laetare, parens Patera,
Qui capit coeli abdito
Aeterna Christi munera.

2. Myrrea, plaude manibus,
Rectoris tanti munere
Praecellis civitatibus
Jam lucis ordo sidere.

3. Barrum vero prae ceteris
Corde voceque jubilat,
Cum jam ei de superis
Aurora lucis rutilat.

4. Devotis tuis famulis
Feras opem auxilii,
Dans serviendum Apulis,
Summi largitor praemii.

5. Laus et perennis gloria
Deo totis affectibus
Dicat mater ecclesia,
Exsultet coelum laudibus.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 543. — 1, 3 caput. — 2, 3 Rectoris causa munere. — 4, 3 Das serviendum.

405. In Translatione s. Nicolai.

Ad Laudes.

1. Ut viso tui tumulo
Releventur, in agmine
Currunt populi sedulo
A solis ortus cardine.

2. Pro expulsis languoribus
Vox gratiarum resonat,
Condignisque clamoribus
Vox clara, ecce, intonat.

3. Seniores et parvuli
Gaudent in ejus gloria,
Dans pietate famuli
Beata nobis gaudia.

4. Expelluntur daemonia
Tumba ejus saepissime,
Tibi ergo sit gloria,
Aeterne rex altissime.

5. Laus et perennis gloria.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatic. Ottobon. 543. — 1, 1 Ut viso tuis. — 1, 2 Relevent. — 3, 3 Dans pietate.

406. In Translatione s. Nicolai.

Ad Nocturnum.

1. Confessoris Nicolai
redeunt solemnia,
Qui in cunis adhuc jacens
servando jejunia
A papilla coepit summa
promereri gaudia.

2. Hic est, per quem puellarum
deletur infamia,
Per quem patris earundem
servatur inopia,
Cujus fuit dignitatis
vox de coelo nuntia.

3. Nicolaus naufragantum
adfuit praesidio,
Quem decorat super omnes
Dianae destructio,
O quam probat sanctum Dei
farris augmentatio.

4. Ex ipsius tumba manat
unctionis copia,
Quae infirmos omnes sanat
per ejus suffragia,
Sanitati cedit morbus,
fugantur daemonia.

5. Nunc quapropter supplicantes
illi preces fundimus,
Ut dignetur nobis Christum
facere propitium,
Quem amavit, cum quo regnat
nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n.

407. In Translatione s. Nicolai.

Ad Laudes.

1. Adest ejus translatio,
Qui in coeli palatio
Angelorum consortio
Fovetur et obsequio.

2. De Myreis litoribus
Barae portatus navibus,
Membra multorum morbida
Dono Dei dat vivida.

3. Nicolaus egregius,
Clemens, benignus et pius,
Binos exstinctos corpore
Vitae donavit munere.

4. Ab omni nos contagio
Tuo munda suffragio,
Ut in coeli solatio
Simus cum Dei filio.

5. Gloria tibi, Domine.

Antiph. ms. S. Nicolai Friburgen. s. n. saec. 15. A. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. B. — Brev. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. C. — Brev. Sedunense imp. s. l. et a. D. — Brev. Lausannense imp. Gebennis 1509. E. — 1, 1 Absit ejus turbatio D.

408. De sancto Niniano.

In 1. Vesperis.

1. Christe, qui rex es gloriae,
Caput sanctorum omnium,
Tu Niniano gratiae
Tuae dedisti praemium.

2. Ortus regali semine
Clarae puer est indolis,
Vir veritatis lumine
Dat vitam pastor incolis.

3. Pictis junctis Britonibus
Turmis duarum gentium
Mercatur in coelestibus
Regionem viventium.

4. Regem percussit ultio,
Vir Belial qui fuerat,
Sanatur et devotio
Pia mitem reddiderat.

5. A mortis solvit vinculo,
Quem taurus perforaverat,
A mortis et periculo
Vir undis raptum liberat.

6. Aegris se reddit habilem
Multos curans miraculis,
Deum sibi placabilem
Beatis videns oculis.

7. Praesta, Christe, victoriam
Nobis devictis hostibus,
Niniani memoriam
Vitam confer agentibus.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. — 4, 3 lies Sanatur cum?

409. De sancto Niniano.

Ad Laudes.

1. Adest dies laetitiae
Niniani pontificis,
Quo stolam sumpsit gloriae
Choris septus angelicis.

2. Plaude, turba fidelium,
Patris colens solemnia,
Ejus laudans praeconium,
Qui suis dat praesidia.

3. In paradiso ecclesiae
Virtutum ex dulcedine
Spiramen dat aromatum
Ninianus coelestium.

4. Hic Ninianus sumitur
Calcata lucta saeculi,
Coelum victor ingreditur
Cum turmis multi populi.

5. Jesu, rector luctantium,
Tua nos rege gratia
Supplantando daemonium,
Mundum, carnem justitia.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510.

410. De sancto Niniano.

In 2. Vesperis.

1. Plaudat turba fidelium
Novis productis canticis,
Promat laudis praeconium
Niniani pontificis.

2. Cujus doctrina et monitis
Gens graditur feliciter,
Errorum ab illicitis
Conversa est salubriter.

3. Virga vetus Mosaica
Et baculus antistitis
Signa conformant coelica
Niniani pro meritis.

4. Virga mare dividitur
Ducatum praebens populo,
Unda maris reflectitur
Navem regente baculo.

5. Aqua fluxit de lapide
Hebraeum potans populum,
Exivit fons a cuspide
Baculi mittens rivulum.

6. Virga legalis arida
Frondes, flores produxerat,
Tali virtute valida
Baculus arens creverat.

7. Imber invasit codicem,
Dum mens vacaret otio,
Undae suspendit laticem
Labens mentis oratio.

8. In mundo laude egregia
Florebat mirabilibus,
Nunc est in coeli curia
Vivens cum sanctis omnibus.

9. Laus trino et uni Domino
Sit, qui est sine termino,
Qui Niniani precibus
Nos jungat coeli civibus.

Brev. Aberdonense imp. Edinburgae 1510. — 7, 3 Inundans suspendit laticem. — 7, 4 Nos fehlt.

411. De sancto Onufrio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Lingua festum mente pura
Psallat nostra eremitae,
Quem ad sanctitatem vitae
Gloriosa duxit cura.

2. Hic qui fore excellenter
Eremi cultor testatur,
Cum per sexaginta fatur
Annos vixisse silvester.

3. Donum prophetiae latum
Fertur ipsum attigisse
Coronamque laureatum
Confessorum meruisse.

4. Martyrumque si negatur
Aureola sibi dari,
Majus donum concedatur
Posse in coelo compraestrari.

5. Diu fame agitatus
Est spe vitae jam remota,
Divo cibo visitatus
Est paene anima tota.

6. Tu qui Christo placuisti,
Sancte Onufri, rogamus,
Ut per te illuc vadamus
Ad palatium, quo isti.

7. Trinitatem non cessemus
Sonorique fistula
Collaudare frequentemus
Per infinita saecula.

Brev. Ordinis ss. Trinitatis imp. Valentiae 1519. — 3, 3 laureatam. — 6, 4 ivisti. — 7, 2 ist verdruckt und fehlt eine Silbe; vielleicht l.: Sono orisque fistula?

412. De sancta Opportuna.

Ad Vesperas.

1. Opportunae celebremus
Virginis solemnia,
Digne Deum collaudemus
Ex ejus memoria,
Ut per ipsam penetremus
Ad coeli fastigia.

2. Haec est virgo virginali
Reposita regia,
Quam meruit temporali
Vita Dei gratia,
Coelo sita triumphali
Coruscat in gloria.

3. Ore, corde memorari
Hujus vitam virginis
Debent omnes et laetari
Laude celsitudinis,
In qua Christus coronari
Jubet mundam criminis.

4. Hujus aetas puerilis
Currit in duritia,
Probat, ut sit haec senilis,
Carnis abstinentia,
Tota Christo fit servilis
In ejus vestigia.

5. Pulchro latet apparatu
Cubilis asperitas,
Genuflexum non reatu
Invitat humilitas,
Mira facta sacro flatu
Pangit Christi claritas,

6. O quam mitis consolatrix
Erat haec sororibus,
O quam jugis operatrix
Sub divinae legibus,
Ut in Christo triumphatrix
Esset vitae moribus.

7. Nunc, benigna, Christum ora
Praesenti pro populo,
Qui leonis fregit ora
Resurgens a tumulo,
Ut tremenda mortis hora
Eruamur vinculo.

8. Summo patri decantemus
Laudes atque filio,
Pneuma sanctum invocemus,
Ut ejus auxilio
Cum beatis habitemus
In coeli palatio.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094. — 7, 1 Hunc benigna.

413. De sancta Opportuna.

Ad Completorium.

1. Jesu, corona virginum
Tuarum, nostris luminum
Splendorem mitte cordibus
Virginis almae precibus.

2. Ut in te semper vigilet
Mens nostra et assimilet
Nos supernorum civibus
Somni pulsis torporibus.

3. Quaesumus, auctor omnium,
Per hoc paschale gaudium
Mortis impetum eruas
Culpasque nostras diluas.

4. Gloria tibi, Domine,
Patri cum sancto flamine,
Qui resurgens a mortuis
A morte tuos eruis.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094.

414. De sancta Opportuna.

Ad Laudes.

1. Pia mater ecclesia
Gaudet in Christi filia,
Quae mundi spernens gaudium
Meruit vitae praemium.

2. Virgo sancta virgineo
Dinummerata cuneo,
Nobili nata genere
Christo se junxit foedere.

3. Per syllabas ostenditur
Cum Opportuna legitur,
Quod magna constat nomine,
Magna stat coeli culmine.

4. Lampas ornata virginis
Est oleo dulcedinis,
In fide nexa caritas
Hanc laudat, spes et castitas.

5. Haec ad summa respiciens,
Haec terrena despiciens,
Vitae palmam martyrio
Sumpsit absente gladio.

6. Ergo precemur Dominum,
Qui est corona virginum,
Ut Opportunae precibus
Regnemus in coelestibus.

7. Sit Trinitati gloria,
Sint laudes et praeconia,
Et nos preces angelicae
Excusent coram judice.

Collect. ms. hymn. saec. 18. Cod. Parisien. 1094.

415. De sancto Patricio.

1. Ecce fulget clarissima
Patricii solemnitas,
In qua carne deposita
Felix transcendit sidera.

2. Qui mox a pueritia
Divina plenus gratia
Vitam coepit diligere
Dignitatis angelicae.

3. Hic felici prosapia
Ortus est in Britannia
Perceptoque baptismate
Studet ad alta tendere.

4. Sed futurorum praescius,
Clemens et rectus Dominus
Hunc direxit apostolum
Hiberniae ad populum.

5. Erat namque haec insula
Bonis terrae fructifera,
Sed cultore idolatra
Mergebatur ad infima.

6. Ad hanc doctor egregius
Adveniens Patricius
Praedicabat gentilibus,
Quod tenebat operibus.

7. Confluebat gentilitas
Ad ejus sacra monita
Et respuens diabolum
Colebat regem omnium.

8. Gaudebatque se liberam
Remeasse ad patriam,
Qua serpentis astutia
Olim expulsa fuerat.

9. Qua propter, dilectissimi,
Hujus in laude praesulis
Psallamus Christo cordibus
Alternantes et vocibus.

10. Ut illius suffragio
Liberati a vitio
Perfruamur in gloria
Visione angelica.

11. Laus sit patri, sit filio
Cum spiritu paraclito,
Qui suo dono gratiae
Misertus est Hiberniae.

Hymn. ms. Hibernicus saec. 10/11. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinen. E. 41. 2. A. — Antiph. ms. Kilmonense saec. 15. Cod. Coll. ss. Trinitatis Dublinen. B. 1. 5. B. — 2, 1 a fehlt B. — 3, 4 ad fehlt B — 5, 3 idolatria B. — 8, 2 Remease A. — 9, 4 Alternando in B. — 11, 1 patri in filio B. — 11, 4 Insertus est B.

416. In Conversione s. Pauli.

Ad Tertiam.

1. O vas electum, Paule, doctor magne,
Nostri memento pie supplicando
Regi aeterno, opifici nostro,
Quem colit orbis.

2. Qui te coelitus affatus est clare,
Gratia celsa replevit abunde,
Posce eundem, quo veniam nobis
Tribuat cunctis.

3. In ejus regno gratulemur semper,
Quem nationes cunctae crediderunt
Deo jubente, unum Deum fore,
Salvet qui nosmet.

4. Bonitas summa trinitatis almae,
Quae peccatores ad te gratis vocas,
Tibi ovanter concinendo laudes
Prominus omnes.

Brev. ms. Montis Romarici anni 1600. Cod. Parisien. Nouv. acq. 1545.

417. In Conversione s. Pauli.

Ad Laudes.

1. O Paule, miles inclite
Fortis et in certamine,
Monstras tuo qui dogmate
Vitam perennis gloriae.

2. Audi tuorum dulcia
Vernaculorum carmina,
Quae concinunt gratissimo
Praedicatorum gaudio.

3. Cum floruisti corpore,
Mundum replesti lumine,
Nunc Abrahae vernantibus
Laetus quiescis sedibus.

4. Pater pius, pastor bonus
Multis fuisti gentibus,
Has recreando flamine,
Illos docendo famine.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Dervense saec. 14/15. Cod. Calmontan. 30.

418. In Translatione s. Pauli Narbonensis.

Ad Vesperas.

1. Devotioni priscae rependentes
Exhilarati mente jubilemus
Exteriusque laudis proferamus
Dulciter hymnum.

2. Die nam isto, qui nos praecesserunt,
Corpus sacrati Pauli ambientes
Translatione tumulo levarunt
Ab imo sursum.

3. Dumque pernixi licet reverenter
Super columnas marmoris advectum
Hunc nequivissent commode locare,
Gratia viget.

4. Dimissus enim ad tempus inepte
Trinae aptatur dextera virtutis,
Nullo adjecto ipso quo tunc modo
Nunc quoque manet.

5. Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui supra coeli residens cacumen
Totius mundi machinam gubernat
Trinus et unus.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

419. In Translatione s. Pauli Narbonensis.

Ad Laudes.

1. Tis ingressus et obitus
Et tumuli translatio
Sunt de amore ratio,
Quod sis Narbonae insitus.

2. Quid honoris aut duliae
Quivit plebs, quod non egerit
Abunde vel non dederit,
Paule, tibi, egregie?

3. Ergo fave supplicibus
Mundo, quasi ad vesperam
Qui fluctuatur perperam,
Finem indicit casibus.

4. Exturbatores contere,
Gregem fove mirifice
Insitusque sis Narbonae
Et nos ad coelos dirige.

5. Deo patri et filio.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

420. De sancta Perpetua.

In 1. Vesperis.

1. Jesu, sanctorum omnium
Corona, palma, praemium,
Digne festum Perpetuae
Celebrare nos annue.

2. Qui fecisti de bestia
Lictorumque saevitia
Triumphare Perpetuam
Coronam dans perpetuam.

3. Quocunque nos lacessere
Vel contra nos insurgere
Temptat hostis, succumbere
Fac ipsum et nos vincere.

4. Te deprecamur largius
Supplicantes obnixius,
Ut post collatam gratiam
Nobis praestes et gloriam.

5. Praesta, pater piissime.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Aniciens. s. sign. — 1, 1 sanctorum tuorum omnium. — 4, 2 obnoxius. — In dem auf Befehl des Bischofs Juste de Serre 1624 zu Le Puy gedruckten Sanctorale oder Proprium ist der Hymnus schon total verändert.

421. De sancto Petro.

1. Principum princeps, Domini converse,
Piscator mundi, venerande Simon,
Pastorum summe, benedicte Petre,
Genitor artis.

2. Fide devota, caritate firma
Speque gaudenti, petimus, adesto,
Adsumus modo tibi famulantes,
Suscipe carmen.

3. Pectore puro Domini confessor
Ecclesiaeque fidei fundator,
Filius sancti spiritus vocaris
Atque bearis.

4. Jubente Jesu mare superasti,
Fluctus horrendos pavitans calcasti,
Sic fide magna pelagus transisti
Munere Christi.

5. Potens, insignis, radians doctrinis,
Amore plenus, pietate dulcis
Surgere facis rediviva membra
Corporis umbra.

6. Coelorum claves et oves pascendas
Redemptor noster tibi commendavit,
Per crucis mortem subiturum palmam
Mystice prompsit.

7. Omni cum laude memorande nimis,
Modulis cordis recolende semper,
Affectu toto rogitande pater,
Noster amator.

8. Jam, pie Petre, lacrimarum undis
Omnium dele famulorum culpas,
Aperi coelum animasque nostras
Suscipe clemens.

9. Praestet hoc nobis pater, orbis rector,
Concedat Deus genitus aeternus,
Tribuat sanctus spiritus aequalis
In deitate.

Psalt. ms. S. Vincentii Cenomannen. saec. 15. Cod. Cenomannen. 134. — Vor Str. 5 Divisio. — 7, 3 rogitantes. — 9, 3 sancti.

422. De ss. Petro et Paulo.

1. Christi, patris in dextera
Sedentis super aethera,
Post Judaeorum flagella,
Post egressum de gehenna

2. Spiritus sancti gratia
Repleti sunt repentina
Cum cunctarum notitia
Linguarum multifaria.

3. Revelantes mysteria
In saeculis abscondita,
Futura et praeterita
Ac praesentia abdita,

4. Hymnos, psalmos et cantica
Atque sacra libamina
In multa patientia
Et caritate fraterna

5. Offerebant tam placita
Deo per summa studia
Vitae suae per tempora
Beatissima prospera.

6. Talenta evangelica
Sancta non sine usura
Reddentes in dominico
Regni gazophylacio.

7. Coelo aequale meritum
Est habere perhibitum,
Una die ad Dominum
Se pergendo altissimum.

8. Adepti post martyrium
Vocationis bravium
Et sanctae contubernium
Trinitatis perpetuum.

9. Non habentis initium
Nec non et finem dierum,
Cujus honor, imperium
Permanebit in saeculum.

10. Quos Dominus ad superna
Revocavit cum gloria.
. . . .
. . . .

11. Deus, dele flagitia
Nostra, pater, tam plurima
Tua magna clementia
Et pietate nimia.

12. Per sanctorum suffragia
Apostolorum fortia,
Petri, clavicularia
Cui data potentia,

13. Pauli et tali gloria
In divina sententia
Et per Christum in saecula
Dominantem infinita.

Hymn. ms. Hibern. saec. 10/11. Cod. Franciscan. Dublinen. s. n. — 7, 4 peragendo.

423. In Cathedra s. Petri.

1. Beati Petri precibus placatus
Veniam nobis tribue culparum
Hujus et vitae commoda dignanter,
Deus, concede.

2. Hunc diem sacrum tuis ita cede
Famulis digne celebrare semper,
Quo post hanc vitam mereamur coeli
Scandere regna.

3. Beate Petre, tuum qui devote
Celebrant festum, miseratus fove
Scelerum atque potestate magna
Vincla dissolve.

4. Judicis iram miseratus placa,
Pestem et morbos, languores repelle,
Fidei, spei, caritatis bona
Impetra nobis.

5. Gaudet jam terra tuo decorata
Lumine, coelum simul et resultat,
Gaudium nobis tribue perenne,
O sancte Petre.

6. Gloriam patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Brev. ms. Burguliense saec. 15. Cod. Parisin. 1043.

424. In s. Petri ad Vincula.

1. Christicolarum concio,
Magno redempta pretio,
Laudes pangat cum jubilo
Universorum Domino.

2. Cum quo regnat feliciter
Aulae coelestis claviger,
Petrus, piscator hominum
Pastorque magnus ovium.

3. Quem Herodis crudelitas
Intra carceris tenebras
Olim retrusit saeviens
Poenas inferre moliens.

4. Binisque vinctum nexibus
Custodiendum penitus
Saevissimis custodibus
Tradidit rex saevissimus.

5. Post pascha eum populo
Producere Judaico
Cupiens, ut supplicia
Irrogaret immania.

6. Sed divina clementia
Mira solvit potentia,
Cui tyranni saevitia
Machinabatur talia.

7. Ab aethereis arcibus
Summus descendit angelus,
Jubente coeli principe
Petrum exuit carcere.

8. Hujus, precamur, meritis
Cunctis solvamur vitiis,
Sociari coelicolis
Mereamur sanctissimis.

9. Sit tibi, Christe, gloria
Per infinita saecula
Atque patri ingenito
Cum spiritu paraclito.

Brev. ms. Burguliense saec. 15. Cod. Parisin. 1043.

425. In s. Petri ad Vincula.

Ad Vesperas.

1. Sanctorum decus omnium,
Christe, splendor et praemium,
In beatis solemnibus
Petri fave supplicibus.

2. Hac in die qui carceris
Solvi squalore meruit,
Te annuente Domino
Ductu fertur angelico.

3. Quo suffragante petimus,
Nos absolve reatibus,
Cui solvendi dignitas
Est et ligandi tradita.

4. Laus creatori omnium
Et redemptori gentium,
Procedenti sit gloria
Per infinita saecula.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. — 2, 1 Hic in die. — 2, 2 Solvi calore.

426. In s. Petri ad Vincula.

Ad Laudes.

1. Princeps inter egregios,
O Petre, tu discipulos,
Mentis occulta noxiae
Nobis parcendo dilue.

2. Cui claves coelestium
Sunt et concessae nubium,
Nobis illorum januas
Pie, precamur, reseras.

3. Qui catenarum pondere
Es absolutus hodie,
Nos a mundi contagio
Solve jubente Domino.

4. Ut qui lapsus per maria
Christi levaris dextera,
Supplicantes cum laudibus
Muni beatis precibus.

5. Laus creatori omnium.

Brev. ms. S. Trinitatis Pictavien. saec. 15. Cod. Semin. Pictavien. s. n. — 1, 2 O Petre cum discipulos.

427. De s. Petro Tarentasiensi.

Ad Vesperas.

1. Gaude, praesens ecclesia,
Laetam agens memoriam
Sancti Petri praeconia
Resultans atque gloriam.

2. Carnis liber ergastulo
Coeli potitur gloria
Pro meritorum cumulo
Magno in coeli curia.

3. Fama volans cum gratia,
Vita, signa cum ordine
Dant Petro testimonia
De sanctitatis culmine.

4. Trino Deo laus debita
Reddatur atque gloria,
Qui nos per Petri merita
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. A. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 18000. B. — Brev. ms. Diense saec. 15. Cod. Avenionen. s. n. C. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552). D. — Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518. E. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. F. — 2, 1 liber erga saeculo A; Bernardi nunc praeconia E. — In E steht der Hymnus zum Feste des hl. Bernhard und lautet infolgedessen Str. 3:

Vox de sursum, fragrantia,
Mira cum coeli lumine
Dant isti testimonia
De sanctitatis culmine.

428. De s. Petro Tarentasiensi.

Ad Nocturnum.

1. Magnae dies laetitiae
Nobis illuxit coelitus,
Petrus ad thronum gloriae
Praesul pervenit inclitus.

2. Petrus Petri ecclesiam
Gubernans perutiliter
Ad petrae Christi gloriam
Tandem venit feliciter.

3. Laetare, Tarentasia,
Tales Petros egregios
Habens in coeli curia
Patronos et propitios.

4. Trino Deo laus debita
Reddatur atque gloria,
Qui nos per Petri merita
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. A. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 18000. B. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. C. — 2, 1 Petri Petrus A.

429. De s. Petro Tarentasiensi.

Ad Laudes.

1. Hymnum laudis eximiae
Dulci productum cantico
Noster depromat hodie
Chorus Petro mirifico.

2. Hic post laborum merita
Coelestem intrans curiam
De mercede reposita
Summam habet laetitiam.

3. Hujus sequi vestigia
Da nobis, Christe, jugiter
Et ipsius suffragia
Nos habere perenniter.

4. Trino Deo laus debita
Reddatur atque gloria,
Qui nos per Petri merita
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Lugdunen. 478. A. — Brev. ms. Tarentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 18000. B. — Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten 1142 (552). C. — Brev. S. Barnardi in Romanis imp. in Romanis 1518. D. — Brev. Tarentasiense imp. Lugduni 1519. E. — 1, 4 Barnardo permirifico CD. — In C steht der Hymnus zweimal, einmal auf Bernardus, einmal auf Sulpicius.

430. De sancta Praxede.

Ad Nocturnum.

1. Praxedis illustrissima,
Stellarum vincens lumina,
Tuum colentes stadium
Duc ad supernum bravium.

2. Dedisti, virgo, propria
Miseris patrimonia,
Ut corde, verbo, opere
Regi servires gloriae.

3. O rex dulcis, amabilis,
Pro te, puella nobilis,
Mundi liquit fastigia
Tua sequens vestigia.

4. Te quaesumus, rex omnium,
Nos de lacu peccaminum
Virtutum educ lumine
Sacra precante virgine.

5. Ingenito cum filio,
Sancto simul paraclito
Sit honor, virtus, gloria
Per infinita saecula.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530.

431. De sancta Praxede.

Ad Laudes.

1. Jam Praxedis coronatur
inter choros virginum,
Sicut fulgens rosa splendet
semper laudans Dominum.

2. Romae virgo fuit orta
summo fulta numine,
Quo supernae claritatis
potiatur lumine.

3. Vitam duxit angelorum
spretis vanis hominum,
Mitem agnum sequens Christum
scandit ad palatium.

4. Linquens solum, scandens polum
ad superna gaudia,
Ubi manet sine fine
in perenni gloria.

5. O miranda et amanda
Praxedis commercia,
Pro terrenis perituris
assumpsit coelestia.

6. Tui gaudii consortes
fusis sponso precibus,
Virgo sancta, fac nos omnes,
supplices deposcimus.

7. Genitori atque nato
sit honor et gloria,
Spiritui quoque sancto
per aeterna saecula.

Brev. Vasatense imp. Vasati 1530.

432. De sancta Praxede.

Ad Vesp. et Noct.

1. Cantemus totis viribus
Laudes Praxedis virginis,
Quae regnat in coelestibus
Electa, non ex fatuis.

2. Nam vivens in hoc saeculo
Secuta est pro viribus
Doctrinam apostolicam
Mundum spernens cum propriis.

3. Inter Romanas filias.
Primatum ipsa obtinuit,
Deum sequens per omnia
Contempsit jussa principum.

4. Nam sub iniquo judice
Antonino archipraeside
Contra paganam insaniam
Pugnavit Christi famula.

5. Gloria patri Domino,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108 A. — Brev. S. Albini Andegaven. imp. Andegavi 1531. B. — 4, 1 Jam sub iniquo A.

433. De sancta Praxede.

Ad Laudes.

1. Symmetrium presbiterum
Simul cum multis aliis
Alebat in hoc titulo
Propriis alimoniis.

2. Sed orta persecutio
In sanctos Dei famulos,
Missis exploratoribus
Ab Antonino tenti sunt.

3. Tunc Christiani milites
Non timentes tyrannidem
Pro fide Christi certantes
Gladio jugulati sunt.

4. Praxedis, Christi famula,
Fervens in sancto spiritu,
De sancta Christi ecclesia
Tulit sanctorum corpora.

5. Ipsam, pro nobis ut oret,
Omnes precemur devote,
Qui Jesum Christum credimus
Natum Maria virgine.

6. Gloria patri Domino,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. S. Albini Andegaven. saec. 15. ex. Cod. Andegaven. 108 A. — Brev. S. Albini Andegaven. imp. Andegavi 1531. B. — 5, 4 Natum de Maria AB.

434. De sancto Privato.

Ad Vesperas.

1. Jesu, corona martyrum,
Sanctorum splendor omnium,
Rex Christe, patris dextera,
Tu nos clementer visita.

2. Quique Privatum martyrem
Fecisti nobis praesulem,
Concede nobis veniam
Per tanti patris gratiam.

3. Hic etenim sacrosanctam
Dum rexisset ecclesiam,
Inimicorum omnium
Strages tulit non modicum.

4. Sic trinitati unicae
Fidem tenens in pectore
Oves alebat dogmate
Praesenti vita comite.

5. Christi regere dum studes,
Private, acceptas oves,
Palma triumphans laurea
Scandis polorum sidera.

6. Deo patri sit gloria
Ejusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisin. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — 1, 1 corona virginum B. — 5, 1 Christi regebat dum studes A; Spiritu regebat dum studebat B. — 5, 2 Privatus AB. — 5, 4 Scandit AB.

435. De sancto Privato.

Ad Laudes.

1. Sancte Private domine,
Pontifex, martyr inclite,
Tu cum sanctorum agmine
Dignare preces fundere

2. Pro tibi servientibus
Et populis fidelibus,
Et nobis hic psallentibus
Munimen ferto precibus.

3. Et hostis semper invidus,
Antiquus adversarius,
Nihil nocere valeat,
Sed nunc victus procul eat.

4. Et hujus habitaculum
Templi servetur solidum,
Sit hoc inhabitantibus
Pax atque salus omnibus.

5. Depulsis quoque tenebris
Vitiorumque nebulis
Sint sancta nobis lumina
Mundi per cuncta tempora.

6. Hoc praesta, pater luminum,
Tuum per unigenitum
Et spiritum paraclitum,
Qui regis omne saeculum.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. 1304. A. — Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Capit. Anicien. s. n. B. — 2, 3 hic fehlt A. — 3, 4 nunc fehlt B. — 4, 1 Ut hujus A. — 5, 3 nobis lumina fehlt A. — 5, 4 Mundi per fehlt A. — 6, 1 Hoc fehlt B.

436. De s. Prudentio Besuensi.

1. Festum sacrati martyris
Indicit annus versilis,
Quo scandit ad coelestia
Martyr hic Prudens dindima.

2. Illustri fulgens dogmate,
Dictus Prudentius nomine,
Ex Calagurri praecluus
Enituit Prudentius.

3. Hic postquam consul urbium
Frenos rexit nobilium,
Ad Domini vestigia
Mundi vertit fastigia.

4. Relictis vanitatibus
Se junxit spiritalibus
Et monachalem gratiam
Suscepit per prudentiam.

5. Sacra tenens certamina
Sanctorum laude plurima
Ad passionis gloriam
Hic venit per justitiam.

6. Nunc ergo, martyr optime,
Ora pro nobis sedule,
Ut Jesu Christi lumine
Tecum fruamur aethere.

7. Sit laus patri cum filio
Et flamini paraclito,
Virtus simul potentiae
Omni saeclorum tempore.

Acta SS. Oct. III, 348 ex antiquo Ms. Divionensi saec. 11/12. — 2, 3 praecluis. — 4, 3 monachilem.

437. De sancto Psalmodio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Pange Christi et martyris
Psalmodii praeconia,
Cujus vita laudabilis
Coruscavit miraculis.

2. Brandani monasterio
Puerorum consortio
Nutritus est Psalmodius,
Ceteris doctus plenius.

3. Frontis ejus sudoribus
Linitis infirmantibus
Pristina salus redditur,
Infirmitas depellitur.

4. Posito maris medio
Creata est Psalmodio
Insula nova eminens,
Corpus ejus custodiens.

5. Jejuniis, vigiliis,
Immensis abstinentiis
Deo placere studuit,
Amorem mundi renuit.

6. Psalmodi, tuis famulis
Succurre in periculis,
Tuisque simus precibus
Juncti sanctorum sedibus.

7. Praesta, beata trinitas,
Concede, simplex unitas,
Per hunc sanctum egregium
Nobis perenne gaudium.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M. 21.

438. De sancto Psalmodio.

Ad Laudes.

1. Psalmodium collaudemus
   Meritis eximium,
   Cordis ei praesentemus
   Et oris obsequium,
   Ut a Christo reportemus
   Sempiternum gaudium.

2. Psalmodius amplexatus
   Christum totis viribus,
   Mundus mundum aspernatus,
   Mundi spretis opibus
   Coruscavit decoratus
   Praeclaris virtutibus.

3. Mirabilis sanctitatis
   Irradians titulis,
   Fervens igne caritatis,
   Praefulgens miraculis
   Confert opem sanitatis
   Arentibus populis.

4. O Psalmodi, pietatis
   Mira vernans gratia,
   Post mundanae tempestatis
   Varia naufragia
   Ad superna claritatis
   Nos ducas palatia.

5. Sit laus summo genitori,
   Regi regum omnium,
   Una Christo redemptori,
   Salvatori gentium,
   Flamini consolatori
   Decus et imperium.

Brev. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Pianoren. M. 21. — 3, 5 opem salutaris.

439. De sancto Quiriaco.

Ad Laudes.

1. Martyr Christi pretiosus,
   Quiriacus inclitus
   Manus pro abscissione
   Ac plumbi liquamine,
   Quod suscepit ut devotus
   Martyr invictissimus,

2. Nunc exsultat in excelsis
   In conspectu Domini,
   Recepturus ab eodem
   Sine fine gloriam,
   Impetret nobis ab ipso
   Sempiternam requiem.

3. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Bituricense saec. 14. Cod. Parisin. 745. A. — Brev. ms. Parisiense saec. 15. Cod. Mazarin. 342 (775). B. — 1, 5 Ad suscepit. A.

440. De sancto Quiriaco.

1. Deus, colende conditor
   Felixque vitae praestitor,
   Regens beata saecula,
   Quo cuncta servant gaudia.

2. Tu martyrum victoria
   Ac beatorum gloria,
   Tu Quiriacum martyrem
   Ad summam vehis requiem.

3. Hic per crucis mysterium
Velum sprevit Judaicum,
Percepto sacro lavacro
Potitur vitae bravio.

4. Jam in agone positus
Sub Juliano Caesare
Frustatim scisso corpore
Fide perdurat integra.

5. Tum in fervente cacabo
Antistes Christi mittitur,
Sed summa Dei gratia
Cuncta tormenta superat.

6. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

Brev. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 153. — 2, 1 Te martyrum.

441. De sancto Quintino.

1. Pange, lingua, gloriosi
martyris praeconia,
Senatoris generosi
Festum cole, Gallia,
Vasis custos pretiosi
Gaude, Viromandia.

2. Ambianis praedicatum
Venit Romae filius,
Tentum, caesum, catenatum
Dei solvit nuntius,
Ad certamen praeparatum
Hunc accingens fortius.

3. Carnes frigunt patientis
Adeps, fax, pix, oleum,
Haustus plumbi bullientis
Os invadit aureum,
Sed rorescit in tormentis,
Quidquid erat igneum.

4. Poenas ratus medicinam,
Non abhorret subulas,
Transfigentes secus spinam
Renes, dorsum, scapulas,
Nec rimantem ferri spinam
Decem inter ungulas.

5. Membris tortis, cute scissa
Rastris multifarie,
Caput caesus, voce missa
De secretis gloriae
Evolavit ad promissa
Sub columbae specie.

6. Servant aquis supplumbatum
Undecim quinquennia,
Quem corrumpi dedignatum
Elevans Eusebia,
Nacta lumen desperatum
Hausit duo gaudia.

7. Fodienti sors beata
Proditur Eligio,
Fraglant membra balsamata
Solo sui pretio,
Nox ditescit honorata
Luminari tertio.

8. Elevatum jam in auro
Patrem cernit patria,
Nam victorem dignum lauro
Decet auri gloria,
Cujus rident in thesauro
Sanitatum gaudia.

9. Gloria et honor Deo.

Brev. sec. usum et consuet. ecclesiae collegiatae beatissimi Quintini Viromandensis imp. s. l. et a. — 4, 3 und 5 sind nach mittelalterlicher Auffassung kein reicher Reim, da die Bedeutung des einen Wortes an beiden Stellen eine andere ist. — 4, 6 Decet inter ungulas. — Vor Str. 6 Divisio ad Laudes.

442. In Festo Reliquiarum.

In Vesp. et Noct.

1. Devota plebs, altissimo
Novis exsulta gaudiis
Et tot sanctorum pignora
Dignis effer praeconiis.

2. Nam serti spina durior
Crucisque magna portio
Sunt hujus templi splendidi
Honor, laus, exsultatio.

3. Hanc lacte, crine, tegmine,
Hanc ungue, fuso, calceo
Mater summae clementiae
Urbem dotavit inclitam.

4. Apostolorum, martyrum
Confessorumque ac virginum
Et Martialis incliti
Fragmenta sancta colimus.

5. Per vota tot sanctissima,
Quorum nunc festa ducimus,
Da nobis, Christe, gaudia,
Quae votis, voce poscimus.

6. Precamur, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuos defende subditos.

7. Tibi sit, Christe, gloria,
Qui surrexisti a mortuis
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543. — 4, 4 sancta tollimus.

443. In Festo Reliquiarum.

Ad Laudes.

1. Exsultet mentis gaudio,
Linguis sonet magnalia
Felix Rutenae concio
Colens sanctorum munera.

2. Nos a puncturis liberet,
Quae Christum spina punxerat,
Et nos a morte retrahat
Mors, quam suspensus pertulit.

3. Dulcis parens et optima,
Quae mundo reddis perdita,
Memor naturae deviae
Lapsis implora gratiam.

4. Electi coetus principes,
Apostoli sanctissimi
Confessoresque ac martyres,
Nobis adeste coelitus.

5. O mater Anna virginis,
Quae virgo mater parturit,
Cum virginum tripudiis
Consortes Christi sumite.

6. Precamur, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ab omni mortis impetu
Tuos defende subditos.

7. Tibi sit, Christe, gloria.

Brev. Rutenense imp. Lugduni 1543.

444. In Festo Reliquiarum.

Ad Vesperas.

1. In sanctorum reliquiis
Resultet terra gaudiis,
De quorum jam spiritibus
Exsultat coelum laudibus.

2. Spreta carnis lascivia
Famem passi, supplicia,
Adepti sunt trans aethera
Aeterna Christi munera.

3. Quibus in fine temporum
Resumptis glebis corporum
Conjunctum dabis praemium,
Jesu, redemptor omnium.

4. Amictae quae perpetuis
Stolis ut sol perspicuis
Tecum regnabunt animae,
Coeli Deus sanctissime.

5. O quam felix memoria,
Quorum jugis est gloria,
Te vident, lumen luminum,
Jesu, corona virginum.

6. Per eorum precamina
Dimissa culpae sarcina
Perveniamus nitidi
Ad coenam agni providi.

7. Sit laus et jubilatio
Patri, pneumati, filio,
Tribus est una deitas,
O lux beata trinitas.

Brev. ms. Laudunense saec. 15. Cod. Pianoren. M 91. A. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. B. — 7, 1 Sit laus et B.

445. In Festo Reliquiarum.

Ad Laudes.

1. Quorum coetus angelici
Sub hierarchia triplici
In coelesti jam curia
Sacra canunt solemnia,

2. Corporalem materiam
Venerantes, memoriam
Eorum dignam laudibus
Laetis canamus mentibus.

3. Motus nostros ac opera
Dirigat salutifera
Christus et bonis actibus
Placatus sanctis precibus.

4. Istos in fine saeculi
Vocabit salus populi,
Cum carnali velamine
Augens decoro lumine.

5. Ut horum, Jesu, meritis
Cunctis noxis depositis
Coeli pascamur adipe,
Haec vota clemens accipe.

6. Sumptisque glebis carneis
Cum dotibus sidereis
A dextris digni recipi,
Christo canamus principi.

7. Et ut patrem ingenitum,
Filium et paraclitum,
Te laudemus cum fletibus,
Infunde lumen cordibus.

Brev. ms. Laudunense saec. 15. Cod. Pianoren. M 91. A. — Brev. Noviomense imp. Parisiis 1515. B.

446. De sancto Remigio.

1. Remigi, praesul inclite,
Patrone gentis Gallicae,
Quem nasciturum mysticus
Praenuntiavit angelus.

2. Qui matrem diu sterilem
Fecisti prole nobilem
Et necdum corpus possidens
Vicinis notus factus es.

3. Qui clerum sive populum
Frequenti caede territum,
Desuetum sorte bellica
Ope servasti coelica.

4. Post haec bellator optimus
Vicisti taetros spiritus
Et perduellem Franciam
Fecisti Deo subditam.

5. Pro tantis ergo meritis
Aeternis gaudes praemiis
Indutus stola candida,
Quam dedit innocentia.

6. Ora pro nobis, quaesumus,
Diem festum colentibus,
Quo finem sumens carneum
Capis vitae commercium.

7. Hic si quid digne canimus,
Decerne tuis laudibus,
Si sonant negligentiae,
Oramus indulgentiam.

8. Per mundi regem Dominum
Sibique natum unicum,
Per spiritum paraclitum,
Qui regnat in perpetuum.

Hymn. ms. Pratense saec. 14. Cod. Parisin. 12040. A. — Psalt. ms. Borkense A 6 saec. 15. B. — Antiph. ms. Borkense A 2 saec. 15. C. — 3, 3 Quosque tu sorte bellica BC. — 6, 3 sumis BC. — Nach Str. 6 schieben BC ein:

Laboris nostri conscius
Suspende poenas precibus,
Ut pace nobis reddita
Psallamus tibi cantica.

7, 1 His si quid C. — 7, 2 Tuis decerne BC. — 7, 3 sonat BC. — 8, 2 Sibique fehlt BC. — 8, 3 Per coaeternum spiritum BC. — 8, 4 Qui vivis BC.

447. De sancto Remigio.

Ad Nocturnum.

1. Psallamus chordis, organo
Pontificum dignissimo,
In nostrorum remedio
Vocitato Remigio.

2. Qui plebi lumen Remicae
Donatus et clarescere,
Hanc illustravit lumine,
Divini verbi semine.

3. Operum in magnalibus
Miris fulgens virtutibus,
Spes in se confidentium,
Suarum custos ovium.

4. Languore pressos reparans,
Nocturnos hostes effugans,
Ad hoc se cunctis dederat,
Ut cunctos lucrifaceret.

5. Sic splendens per magnifica
Sanctitatis insignia,
Hic tandem capitolia
Cum palma petit supera.

6. Nunc, patrone piissime,
Nobis concessus, propere
Ad nos supplices respice,
Vota servorum suscipe.

7. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. S. Remigii Remen. saec. 13. Cod. Remen. 290 A. — Brev. ms. Vallis Maurianae saec. 12/13. Cod. Carlopolitan. 14. B. — 4, 4 salvos faceret A. — 6, 2 concessu proprie B.

448. De sancto Remigio.

Ad Laudes.

1. Remigi, praesul inclite,
Christi athleta splendide,
Adesto nostris precibus,
Quas pie tibi fundimus.

2. O gloriose pontifex,
Nostrae salutis opifex,
Ut digne demus cantica,
Disrumpe nostra crimina.

3. Adesse tuis famulis
Dignare dux amabilis,
Sentiant nostra pectora
Semper tua munimina.

4. Tu es nostrum refugium,
Tu robur potentissimum,
Tu salus et protectio
Nostraque jubilatio.

5. Dona, creator omnium,
Qui es vita viventium,
Ut precibus Remigii
Te valeamus perfrui.

Brev. ms. S. Remigii Remen. saec. 13. Cod. Remen. 292.

449. De sancto Restituto.

Ad Vesperas.

1. Jesu Christe, rex gloriae,
Tuae virtus potentiae
Per spiritum paraclitum
Nos mundet labe criminum.

2. Per Restituti merita
Nos tua reple gratia,
Ut tibi laudes jugiter
Persolvamus alacriter.

3. Cui lumen et seriem
Oculorum in faciem
Dedisti suis meritis,
Nobis ignosce famulis.

4. Pie pastor egregie,
Restitute sanctissime,
Nostris adesto precibus,
Ut fruamur coelestibus.

5. Ut cum Christus advenerit,
Mercedem dare famulis,
Simul cum sanctis omnibus
Jungat nos poli sedibus.

6. Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Sit laus semper et gloria
Per saeculorum saecula.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 14. Cod. Parisin. 916.

450. De sancto Restituto.

Ad Laudes.

1. Rex Christe clementissime,
Praesta pacem ecclesiae,
Illam regendo dirige
Nosque fovendo protege.

2. Precibus nos et meritis
Restituti pontificis
In tuo jungas agmine,
Quos redemisti sanguine.

3. Gregem, clerum, pontifices
Catholicosque principes
Conserva sub justitia
Tua favente gratia.

4. Splendor aeterni luminis
Cum igne sacri numinis
Nostra repleant viscera
Per Restituti merita.

5. Opera in nos perfice,
Quae veniente judice
Te, Christe, tibi placita
Sint nobisque proficua.

6. Seraphim, vos intueor
Haec offerreque deprecor,
Vestris orationibus
Ut jungamur coelestibus.

Antiph. ms. S. Martialis Lemovicen. saec. 14. Cod. Parisin. 916.

451. De sancto Roberto.

Ad Vesperas.

1. Rex Christe, vita, veritas,
Pax, fides, spes et caritas,
Nos per ista solemnia
Divina reple gratia.

2. Ut sancto Roberto pie
Laudes canamus hodie,
Qui vivens regulariter
Mundum devicit fortiter.

3. Hic justus, fortis, patiens
Mundanos luxus fugiens
Religionis habitum
Assumens haurit meritum.

4. Quem Dei providentia
Molismensis ecclesia
Primum pastorem habuit,
Sub quo pastore floruit.

5. Tandem perquirens aspera,
Locum mutans et prospera
Radix fuit propaginis
Cisterciensis ordinis.

6. Qui, ut Deus providerat,
Regressus, unde venerat,
Coelesti cruce praevia
Migravit ad coelestia.

7. Precemur ergo Dominum,
Ut nos a labe criminum
Purgatos ejus precibus
Jungat polorum civibus.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Parisin. 1344.

452. De sancto Roberto.

Ad Matutinum.

1. Regi coelestis patriae
Hymnum canamus gloriae,
Sancto Roberto debita
Persolvendo solemnia.

2. Qui rite carnis vitia
Vicit et desideria,
Pro quo supernis gaudiis
Potitur nunc et praemiis.

3. Cultum ecclesiasticum
Et ordinem monasticum
Auxit, ut Deo spiritum
Post vitae daret exitum.

4. Dei nostri potentia
Per ipsius suffragia
Salutem confert languidis
In caritate fervidis.

5. Tuam, Deus, clementiam
Deposcimus et gratiam,
Ut ejus sanctis precibus
Nos jungas coeli civibus.

6. Sit trinitati gloria,
Sit salus individua,
Honor et lux perpetua
Per infinita saecula.

Brev. ms. Cisterciense saec. 14. Cod. Parisin. 1344.

453. De sancto Romano.

Ad Vesperas.

1. Exsultet conjubilando
Deo nostra concio
In honore tanti patris
tam sanctique praesulis,
Cujus ortum praedixere
patri cives coelici.

2. Hic adeptus pastoralis
dignitatem culminis
Gregem suum propagavit
justeque excoluit,
Multa saepe mira fecit,
quia Deo placuit.

3. Impetu furentis aquae
populum eripuit,
Vas quassatum reparavit
cum liquore chrismatis,
Mystici enim fragrabat
ex odore balsami.

4. Macerando se mactabat
viva Christi hostia,
Illibanda frequentabat
divina mysteria,
Inde sibi Dei sancta
emicuit dextera.

5. Hunc sequamur carnis fluxus
compescendo impetum,
Reparemus nos, effusum
colligendo balsamum,
Nos mactando dextrae Dei
mereamur aditum.

6. Gloriam Christo canamus
in laude pontificis,
Gloriam ut sibi datam
a Deo, quam meruit,
Cum salute jugi suis
impetret oviculis.

Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII°. 20. A. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. B. — Brev. Rotomagense imp. 1491. C.

454. De sancto Romano.

Ad Laudes.

1. O praeclare miles Christi
admirandi meriti,
Nasciturum genitori
quem praedixit angelus,
Ut ad regnum renascamur,
adjuva, perpetuum.

2. Ut, quos terra culpa stratos
edidit miseriae,
Tua prece revelatos
reddas coeli gloriae,
Decus omne nunc, Romane,
confessor egregie,

3. Vota precum famulorum
dignare suscipere,
Ut tuis redemptor orbis
assiduis precibus
Nos purgatos a peccatis
jungat coeli civibus.

4. Gloriam canamus Deo
in laude pontificis,
Gloriam ut sibi datam
a Deo, quam meruit,
Cum salute jugi suis
impetret oviculis.

Brev. ms. S. Audoeni Rotomagen. saec. 13. Cod. Rotomagen. 192. A. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Suessionen. 106. B. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Sangenovefian. BBl. VIII⁰ 20. C. — Brev. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Rotomagen. 201. D. — Brev. ms. Lexoviense saec. 15 (Privatbesitz). E. — Brev. Rotomagense imp. Rotomagi 1491. F. — 4, 1 Gloria et honor Deo A; Gloriam Christo C. — 4, 3 ut fehlt B.

455. De sancto Samsone.

1. Samsoni superis associato,
In coelis etiam glorificato
Pangamus, socii, cantica grata,
Ut simus Domino templa sacrata.
Sorde remota.

2. Samson naufragio carnis in isto
Omnino studuit vivere Christo,
Nudo vestis erat, largus egeno
Fundebatque Deo pectore pleno
Congrua vota.

3. Ergo signipotens atque modestus
Illuxit populis ut vir honestus,
Praesul quippe Deo thurificabat
Vel sese potius sacrificabat
Cordis in ara.

4. Gaude, metropolis aula Dolensis,
Samson dux tuus est atque Britannis,
Qui nunc in superis jure locatus
Ut sol irradiat mirificatus
Atria clara.

5. Laus individuae sit deitati
Laus sit summa patri, laus quoque proli,
Laus sit spiritui cuncta replenti,
Laus regum Domino cuncta regenti
Omne per aevum.

Cod. Vatican. Reg. 1351. add. saec. 12 A. — Cod. Parisin. 5350. saec. 14. B. — Erstere Handschrift enthält Carmina Baldrici, abbatis Burguliensis, in Andegavis, der später Bischof von Dol war. Da andere Zuschriften, z. B. fol. 3b nachweislich von ihm sind, so wohl auch diese. — 1, 5 Corde remota B. — 2, 5 vota fehlt B. — 5, 1 sit trinitati A.

456. De sancto Samsone.

1. Claris satus natalibus,
Samson, nitens virtutibus,
Vixit sacerdos inclitus,
Totus supernis deditus.

2. Emetiana patria
Anglos polivit gloria,
Citra Britannos extulit,
Quos archipraesul sustulit.

3. Sacris amictus infulis
Votisque mactus sedulis
Et clarus in miraculis
Sol luxit alter saeculis.

4. Haec est dies, qua spiritum
Ejus catervae coelitum
Videre jungi civibus
Semper Deum cernentibus.

5. Sit trinitati gloria,
Sit perpes excellentia,
Laus unitati sedula
Per saeculorum saecula.

Cod. Vatican. Reg. 1351. add. saec. 12. A. — Cod. Parisin. 5350. saec. 14. B. — 2, 1 Emetia patria B. — 3, 2 Votisque macer B. — Vgl. das zum vorhergehenden Hymnus bemerkte.

457. De Sororibus BMV.

In Vesperis.

1. Pia mater ecclesia
Laeto corde et humili
Depromat clara merita
Sororum matris Domini.

2. Gignit Maria Cleophae
Ex Alpheo discipulos
Christi Thaddaeum, Simonem,
Joseph, minorem Jacobum.

3. Felix Maria Salome
Ex Zebedaeo geminos
Fratres Joannem, Jacobum
Gignit, Jesu carissimos.

4. Spernentes transitoria
Sequuntur hae cum liberis
Redemptoris vestigia,
Non ex favore generis.

5. Jesus, Mariae filius,
Pater, frater et dominus,
Sororum matris precibus
Nos jungat coeli civibus.

6. Sit illi laus et gloria,
Honor, virtus, victoria,
Qui resurgens ex mortuis
Apparuit materteris.

Brev. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisien. 13244.

458. De Sororibus BMV.

Ad Laudes.

1. Sorores almae virginis,
Mariae, matris Domini,
Nepotem nunquam deserunt,
Quem toto corde diligunt.

2. Verum Deum et hominem
Mori videntes condolent,
Matrem fere exanimem
Humo jacentem sublevant.

3. Ad monumentum veniunt
Emptis unguentis optimis,
Defunctum non inveniunt,
Hinc terram rigant lacrimis.

4. Sermone blandus angelus
Praedixit mulieribus:
In Galilaea Dominus
Videndus est quantocius.

5. Illae dum pergunt concite,
Apostolis hoc dicere,
Videntes eum vivere
Osculantur pedes Domini.

6. Sit illi laus et gloria,
Honor, virtus, victoria,
Qui resurgens ex mortuis
Apparuit materteris.

Brev. ms. Romanum. saec. 15. Cod. Parisien. 13244.

459. De Sororibus BMV.

Ad Laudes.

1. Chorus colat fidelium
Beatarum solemnium,
Quae cum Maria virgine
Coeli fruuntur lumine.

2. Ad sepulchrum Dominicum
Unguentum ferunt mysticum
Mane prima diluculo,
Orto jam solis spiculo.

3. Ergo, beatae, meritis
Vestris captate subditis,
Ut post mundana funera
Transferamur ad supera.

4. Sit laus patri propitio
Ejusque soli filio
Una cum sancto flamine
Sub uno Dei nomine.

Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisin. 1284. A. — Brev. S. Gudilae Bruxellen. imp. Parisiis 1516. B. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. C. — Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479. D.

460. De Sororibus BMV.

In 2. Vesperis.

1. Exsultet coeli curia,
Resultet haec ecclesia,
Plaudat tellus Provinciae
Deum collaudans hodie.

2. Maritimae confinio
Villa gaude cum gaudio,
Quae sororum suffragiis
Dotaris et reliquiis.

3. Arelatis dioecesis,
Totius expers haeresis,
Intra tuos sunt limites
Corporum sancti stipites.

4. Sororum matris virginis,
Laudum stirpis et nominis,
Duae Christi materterae
Secum gaudent in aethere.

5. Matres et duo Jacobi
Captent, ne simus reprobri,
Dies magna cum venerit,
Et judex summus aderit.

6. Sit laus patri propitio
Ejusque soli filio
Una cum sancto flamine
Sub uno Dei nomine.

Brev. ms. Arelatense saec. 15. Cod. Parisin. 1284. A. — Brev. ms. Aquense saec. 15. Cod. Parisin. 1061. B. — Brev. S. Gudilae. Bruxellen. imp. Parisiis 1516. C. — Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. D. — Brev. Illerdense imp. Illerdae 1479. E. — 3, 1 Arelatensis B. — 5, 1 Matres duorum Jacobi BD. — 6, 1 laus Deo B.

461. De sancto Stephano.

1. Jam rutilat sacrata dies et splendida valde,
   Qua mundo colitur toto Stephanus protomartyr.

2. Namque dies hesterna Deum conspexit in arvis,
   Natum haec Stephanum celso peperit paradiso.

3. Sic Stephanus, dignis meritis et stemmatis, illo,
   Quod nomen resonat, fulget decoratus honore.

4. Sanguineas miscens acies cum gente feroci,
   Hic victor meruit claros retulisse triumphos.

5. Nos humiles, martyr redolens, te poscimus omnes,
   Horrendi facias hostis vacuisse malignas

6. Insidias et quam veniam pro caede rependis,
   Nostris hanc maculis prono refer ore precamur.

7. Sicque Deo nato tribuas haerere supernis,
   Cui sit magnifice virtus et honor sine fine.

Brev. ms. Anglicum saec. 10. Cod. Londinen. Harl. 2961. A. — Hymn. ms. Anglo-Saxonicus saec. 11. Cod. Londinen. Vesp. D XII. B. — 3, 2 Hic Stephanus A. — 5, 1 Hos humiles A. — Vgl. Stephenson S. 47.

462. De sancto Stephano.

Ad Vesp. et Noct.

1. Adest beato martyri
   Dies dicatata Stephano,
   Qui primus est per bravium
   Donatus aulae siderum.

2. Aeterna lux per virginem
   Cunctis data est mortalibus,
   Et nunc per undas sanguinis
   Coelos petivit Stephanus.

3. Petrae cadebant undique
   Artus necantes candidos,
   Et ille voto supplici
   Hostes fovebat proprios.

4. Te martyr invictissime,
   Deposcimus, promptissime
   Ut nos ab omni crimine
   Solvas et astris mancipes.

5. Quod ipse nobis annuat,
   Qui cuncta verba ponderat,
   In trinitatis gloria
   Per infinita saecula.

Psalt. ms. Tolosanum saec. 14. Cod. Tolosan. 72. A. — Brev. Agathense imp. Valentiae 1510. B. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519. C. — Brev. Tolosanum imp. Parisiis 1553. D. — Str. 2 fehlt BD. — Der Hymnus steht zum Feste der Translatio S. Stephani, gehört aber inhaltlich dem Natale an.

463. De sancto Stephano.

Ad Laudes.

1. Miles Christi gloriose,
 protomartyr Stephane,
 Tuo pio interventu
 culpas nostras ablue,
 Ut coelestis regni sedes
 valeamus scandere.

2. Ave pater pretiose,
 summo patri proxime,
 Admiranda, qua praecellis
 apud Deum, gratia,
 A commissis nos emunda,
 ne cadamus, sustine.

3. Gloria et honor Deo.

Brev. ms. Stephani Divionen. saec. 14. in. Cod. S. Josephi Lugdunen. Y a 5.

464. In Inventione s. Stephani.

1. Jacebant sancta corpora
 Occulta multa tempora
 Sancti levitae Stephani,
 Gamalielis, Nicodemi.

2. Per visum ter apparuit
 Gamaliel et monuit
 Lucianum presbyterum,
 Quem misit ad episcopum

3. Johannem venerabilem
 Sanctae Solymae ecclesiae,
 Quod illius temporibus
 Revelavit altissimus

4. Corpus beati Stephani
 Et meum et Nicodemi,
 Eorum quippe meritis
 Salus dabitur populis.

5. Nuntiavit episcopo
 Lucianus sanctissimo
 Visionem, quam viderat,
 Ut sibi dictum fuerat.

6. Quod praesul mox ut audiit,
 Laetus nimium exstitit,
 Convocatis episcopis
 Certatim terram fodiit.

7. Inventum est sanctissimi
 Corpus beati Stephani,
 Mox facta est fragrantia
 Suavitatis maxima.

8. Septuaginta homines
 Mox facti sunt incolumes,
 Quicunque venit debilis,
 Laetus sua repetiit.

9. Cum hymnis atque laudibus
 Et gaudiorum vocibus
 Condivit corpus inclitum
 In locum condignissimum.

10. Rogemus sanctum Stephanum,
 Defendat Christi populum,
 Exoret pro fidelibus
 Et cunctis peccatoribus.

11. Laus patri sit et filio,
 Spiritui paraclito,
 Qui coronavit Stephanum,
 Benedictus per saecula.

Hymn. ms. Veronensis saec. 10. Cod. Capit. Veronen. 109. — 6, 1 adiit. — 7, 1 Inventus. — 7, 3 flagrantia.

465. In Inventione s. Stephani.

Ad Vesperas.

1. Exsultet nostra concio
Ad haec pia solemnia,
Psallat nostra devotio,
Beata nobis gaudia.

2. Ille, qui clausus tumulo
Longo fuerat tempore,
Revelatur in saeculo
Jam lucis orto sidere.

3. Sol reclusus in nubibus
Refulget super aethera,
Exsultemus cum laudibus,
Lux, ecce, surgit aurea.

4. Ut fertur, vir Gamaliel
Venit ante luciferum,
Quem misit Deus Israel,
Conditor almus siderum.

5. Luciano apparuit
Vir iste nocte media,
Stephanum dignum docuit
Aeterna coeli gloria.

6. Hic passionem fortiter
Pro Christo passus fuerat,
Nunc laetatur feliciter,
Vox clara, ecce, intonat.

7. Rex Christe clementissime,
Tibi laus, tibi gloria
Virtutis invictissimae
In sempiterna saecula.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

466. In Inventione s. Stephani.

Ad Nocturnum.

1. In his sacris solemniis
Exsultemus cum gaudio,
Reple cor nostrum gaudiis,
Jesu, nostra redemptio.

2. Haec lux serenum conferat
Atris propulsis nubibus,
Quae clausum lumen reserat
Somno refectis artubus.

3. Ora pro nobis jugiter,
Christi miles egregie,
Ne nos condemnet acriter
Splendor paternae gloriae.

4. Quae te vicit clementia,
Ut pro te lapidantibus
Orares ad supplicia?
Exsultet coelum laudibus.

5. Ipsa cogat, ut precibus
Tuis nos super aethera
Ducas, ut dentur omnibus
Aeterna Christi munera.

6. Rex Christe clementissime,
Tibi laus, tibi gloria
Virtutis invictissimae,
In sempiterna saecula.

Brev. Narbonense imp. Carcassonae 1535.

467. In Translatione s. Stephani.

Ad Vesp. et Laud.

1. Festiva dies rutilat
Orbis decorans climata,
Humana cum coelestibus
Divina plaudunt cantica.

2. Stephani admirabilis
Et omni mundo celebris
Plebs ditata prodigiis
Signis atque multimodis.

3. Sacratus ab apostolis
Levita primus merito,
Cunctis prior apostolis
In coeli fulget solio.

4. Corporis ejus hodie
Adest mira translatio,
Quod fultum Dei gratia
Nunc vivit per miracula.

5. Praestet pater et filius,
Praestet amborum spiritus,
Praestet verax et veritas,
Praestet amborum caritas.

Brev. ms. Bituricense saec. 15. Cod. Pianoren. M 21. — 5, 3 via et veritas.

468. De sancto Stephano.

Ad Nocturnum.

1. Stephane martyr, supplices
Te poscimus, ut visites
Nosque Jesu concilies,
Ut simus ipsi compotes.

2. Martyr insignis, supplica,
Quod noxis detur venia,
Christus a malis eximens
Nos ducat ad perennia.

3. Corporis tui hodie
Adest mira translatio,
Quod fultum Dei gratia
Nunc vivit per miracula.

4. Adesto nunc et percipe
Voces precantum supplices,
Nostri reatus efficax
Orator ad thronum patris.

Brev. ms. Bituricense saec. 15. Cod. Pianoren. M 51. A. — Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. B. — 1, 3 consimiles B. — 2, 3 exuens B. — 3, 1 Corporis ejus A. — 3, 2 sqq. fehlen AB; vgl. den vorhergehenden Hymnus.

469. De sancto Sulpitio.

Ad Vesperas.

1. Magnae dies laetitiae
Nobis illuxit coelitus,
Thronum conscendit gloriae
Sulpitius vir inclitus.

2. Hic praesul beatissimus
Virtutum fulgens titulis
Ac meritis clarissimus
Cunctis refulsit populis.

3. Clerus Valentinensium
Felici gaudet gloria,
Qui ducem tam egregium
Habet in coeli curia.

4. Trino Deo laus debita
Reddatur atque gloria,
Qui nos per hujus merita
Ducat ad coeli gaudia.

Brev. ms. Valentinense saec. 15. Cod. Atrebaten. 1142 (552).

470. De sancto Swithuno.

1. Aurea lux patriae, Wentana splendet in urbe,
Switnun sanctus adest, aurea lux patriae.

2. Blande patrone, tuis succurre benignus alumnis,
Confer opem famulis, blande patrone tuis.

3. Culmina celsa poli felici calle petisti,
Et nobis aperi culmina celsa poli.

4. Dextera sancta Dei terrae benedixit in omni,
   Nos et ubique regat dextera sancta Dei.
5. Euge, beate pater, meritoque et nomine fulgens,
   Undique signipotens, euge, beate pater.
6. Fulgida lux hodie nostris lucescit in oris,
   Spargit ubique jubar fulgida lux hodie.
7. Gentibus Angligenis solemnia festa recurrunt
   Et renovant jubilum gentibus Angligenis.
8. Haec veneranda dies astris arridet et arvis
   Estque decora nimis haec veneranda dies.
9. Illa videre tuum meruit super astra meatum,
   Digna fuitque obitum illa videre tuum.
10. Kastra beata poli psallunt jubilando tonanti
    Congaudentque tibi castra beata poli.
11. Laeta vident Dominum felicia corda piorum
    Et tecum jugiter laeta vident Dominum.
12. Mitis ades miseris, relevans a clade catervas,
    Languida restituens, mitis ades miseris.
13. Nulla camoena tuas potis est evolvere laudes,
    Narrat virtutes nulla camoena tuas.
14. O medicina potens, quae morbida corpora sanas,
    Nos sana fragiles, o medicina potens.
15. Protege, sancte, tuos pia per suffragia servos
    Nos et ab adversis protege, sancte, tuos.
16. Quae tua cuncta potest insignia promere lingua,
    Pangere vox merita quae tua cuncta potest?
17. Regibus ac miseris idem patronus haberis
    Subveniens pariter regibus ac miseris.
18. Solve nefas scelerum disrumpe et vincla reorum,
    Flebile nostrorum solve nefas scelerum.
19. Te petitore Deus prius est praestare paratus,
    Parcit et audivit te petitore Deus.
20. Vox tua celsithronum potis est placare tonantem,
    Flectit et ad veniam vox tua celsithronum.
21. Xristus ab arce poli dat te rogitante salutem,
    Mittit et omne bonum Christus ab arce poli.
22. Ymnifer iste chorus solvit tibi cantica laetus,
    Permaneat gaudens hymnifer iste chorus.
23. Zelus amarus abest, ubi saecla per omnia pax est,
    Pax ubi Christus adest, zelus amarus abest.
24. Agmen Amen resonat, quod ibi cum laude triumphat,
    Cum Christo regnans agmen Amen resonat.

25. Mens habitans inibi canit Alleluja tonanti,
Exsultans jubilat mens habitans inibi.

26. En tibi, sancte pater, modicum cantavimus hymnum,
Quem commendamus, en tibi, sancte pater.

27. Nomina nostra choro sint sociata superno,
Stent et in angelico nomina nostra choro.

Cod. Londinen. Nero E 1. saec. 11/12. — „Finit hymnus in honore sancti et beati patris Switnuni, gentis Anglorum pii suffragatoris, editus elegiaco et paracterico, hoc est repercusso carmine, per alphabetum compositus atque in ejus sacratissima depositione sub die sexta nonarii Juliarum, qua feliciter ad regna migravit coelestia, solemniter recitatus."

471. De sancto Theoderico.

Ad Vesp. et Laud.

1. Festiva Christo cantica
Nunc turma fratrum concinat,
Qui semper in sanctis suis
Mirandus et laudabilis.

2. Theodoricum terrea
Et carnis oblectamina
Qui corde fecit spernere
In seque mentem figere.

3. Is ergo spernens saeculum
Christoque sponsam conferens
Coelestis aulae praevium
Sibi petit Remigium.

4. A quo salubri dogmate
Cum doctus esset optime,
Datus pater coenobio,
Fundat poli quod nuntio.

5. Praeclarus hic in dogmate
Et actibus sublimior
Multis parabat perviam
Artam polorum semitam.

6. Divina mox clementia
Miraculis hunc radiat,
Ut verba vitae seminans
Et sanitates conferat.

7. Nam suscitavit unicam
Theodorici filiam
Ipsique regi postea
Lumen restaurat turbidum.

8. Oremus ergo supplices,
Nos hujus ut precatibus
A vitiis Christus levet
Illustretque virtutibus.

9. Sit laus, decus, virtus, honor
Patri, proli, paraclito,
Sit trinitati gloria
Uni Deo per saecula.

Brev. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remen. 189 (151). A. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remen. 193 (190). B. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 14. in. Cod. Remen. 191 (207). C. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 14. in. Cod. Remen. 192 (208). D. — Der Hymnus ist von Hucbald; vgl. Migne 132, 826.

472. De sancto Theodorico.

Ad Matutinum.

1. Exsultet Domino mente serena
Laudes ac jubilos concio nostra
Solvens almifluis atque colendis
Festis eximii Theodorici.

2. Qui tactus radiis spiritus almi,
Dum transire videt, gaudia mundi
Sprevit, clara figens lumina mentis,
Quo nos certa vocant munera Christi.

3. Hic nam Remigii dogma magistri
Sectans postposuit noxia saecli,
Cui mox coenobii creditur ordo,
Quem digne coluit dogmate claro.

4. In quo mira nitens coelica virtus
Infirmos varia clade levavit
Et regis sobolem ordine miro
Ornando revocat mortis ab antro.

5. Tu nos ergo, pie Christe redemptor,
Istius meritis solve, precamur,
Cunctis criminibus atque beatis
Jungas agminibus lumine regni.

6. Sit laus ingenito gloria patri,
Virtus atque decus sit genitoque,
Majestas similis paraclitoque,
Unus qui Deus est tempore saecli.

Brev. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remen. 189 (151). A. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 12. Cod. Remen. 193 (190). B. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 14. in Cod. Remen. 191 (207). C. — Brev. ms. S. Theodorici saec. 14. in. Cod. Remen. 192 (208). B. — Verfasser ist Hucbald; vgl. Migne l. c.

473. De sancto Theofredo.

Ad Vesperas.

1. Harmonizans mater ecclesia
Novitatis frequenta gaudia
In renascentis filii
Theofredi solemnio,
Palmam miri martyrii
Miro psallens eulogio.

2. Nomen tuum dignum memoria
In aeterna coelorum patria
Mirabilis praeconii
Effertur privilegio,
Tui dum proles gremii
Oboritur martyrio.

3. Nunc ad summam pari concordia
Majestatem regentem omnia
Orthodoxi collegii
Spiret fidelis unio,
Ut tanti primicerii
Obducatur auxilio.

4. O athleta pollens victoria,
In agonis pugna tam anxia
Dux esto contubernii
In tuo jam coenobio,
Affectati denarii
Concurrentis pro bravio.

5. Digna laude, digno praeconio
Lauda regem cum desiderio,
Viri qui tam egregii
Morte mori nescia
Gentes tui confinii
Tutelavit, Vallavia.

6. O pastoris mira dilectio,
Latent oves ejus imperio
Cum ipse sacrificii
Offerri velit hostia,
Eja, tanti patricii
Attollamus praeconia.

7. Mundo spreto mundique gaudio
Ejus almo fulti suffragio,
Aeterni regis gaudii
Sancta colentes praedia,
Sui nos mercenarii
Vitae fruamur gratia.

8. In excelso sedenti solio
Summo patri ejusque filio
Nec non sacro spiramini
Aeterna danti praemia
In signum sit dominii
Omnis ubique gloria.

Brev. ms. Calmiliacense saec. 15. Cod. Parisin. 1278. A. — Findet sich auch in dem Buche: „De l'ancienne Abbaye du Monastier-Saint-Chaffre à Messieurs les abbés d'icelle par le P. Odo de Gissey. Manuscrit inédit publié par Mr. l'Abbé G. Arsac. Le Puy 1878. B. — In B ist der Hymnus in zwei zerlegt, Str. 1—5 mit der Doxologie zur Vesper des Hauptfestes p. 43, der Rest zur Vesper der Übertragungsfeier p. 50 u. f. B. — 4, 1 O fehlt A. — 4, 2 agoniis A. — 5, 3 sq. egregii morte fehlt A; lies emori? — 6, 4 velut A. — 7, 4 Ubique fruamur B. — 8, 2 patri fehlt A; soli filio A. — 8, 5 domini A.

474. De sancto Theofredo.

1. Dulce melos, dulce praeconium
Sancta mater psallat ecclesia,
Cum hymnorum concentu dulcium
Theofredi colens suffragia.

2. Vir beatus, pudoris lilium,
Ave dato dilectis filiis
Ovans durum subit martyrium
Ob amorem Christi Calmiliis.

3. Reverendum ipsius exitum
Veneratur coelestis machina,
Nam paganis parant interitum
Spissa grando crebraque fulmina.

4. Agonista, Johanni similis
Non indigne pudoris lilio,
Par Stephano fit martyr nobilis
Immolatus pari martyrio.

5. Non abhorrens mortis supplicium
Aeternalem vitam consequitur,
O mirandum athletae bravium,
Majestate Dei jam fruitur.

6. Theofrede, trophaei laudibus
Redimitus in coeli curia,
Sanctis tuis orationibus
Nos ad vera duc vitae gaudia.

7. Ubi tecum morte deposita
Intuentes lumen in lumine
Vera semper per tua merita
Oblectemur beatitudine.

8. Summo patri nec non et filio
Ipsorumque sacro spiramini
In excelsis sit jubilatio
Sine fine cujusque termini.

Brev. ms. Calmiliacense saec. 15. Cod. Parisin. 1278. A. — Arsac. l. c. p. 44 (Str. 1—5) und 51 (Str. 5—8) B. — 2, 1 beatus endo lilium A. — 2, 2 Ave fehlt A.

475. De sancto Theofredo.

Ad Laudes.

1. Eja, laudum melos clarum
Hymnorumque dulcium
Boans jam, coenobitarum
Devotum collegium
Calmiliacensium,
Gaude satis et non parum.

2. Dulcius decem chordarum
Perstrepet psalterium,
Intonizet hydraularum
Insigne tripudium,
Ad Dei praeconium
Edens sonos fistularum.

3. Eja, voce nunc amoena
Sono ducta sobrio
Speciosa laude plena
Extollat cum gaudio
Puro corde praevio
Nomen Christi mens serena.

4. Nobis merces ut centena,
Olim quam deceptio
Subtrahit hostis obscaena
In patre primario,
Jugi detur bravio
Aeterna sublata poena.

5. Summo regi studeamus
Attente concinere,
Eo quod nos, quem laudamus,
Voluit accendere
Theofredi sidere,
Radio cujus speramus.

6. Ergo, quidquid peragamus,
Novo laudum genere
Christo grates referamus
Nos de tanti munere
Viri, cujus foedere
Ad vitam perveniamus.

7. O monachorum lucerna
Nobilisque claritas,
Tu pietate superna
In rectas nos semitas
Lucis verae perditas
Lucens dirige lucerna.

8. Servos tuos ut superna
Obumbret aeternitas,
Annuat tua aeterna
Indivisa unitas,
O beata trinitas,
In saecula sempiterna.

Brev. ms. Calmiliacense saec. 15. Cod. Parisin. 1278. A. — Arsac. l. c. p. 49 (Str. 1—5) und 51 (Str. 5—8) B. — 2, 2 Perstrepat A; Perstet et B. — 3, 1 Eja voce nimium amoena B. — 3, 5 corde primo A. — 4, 3 hosti A. — 5, 2 actende A. — 5, 5 sidere fehlt. A. — 7, 5 Lucis venere A.

476. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Praefulgens sidus Anglicum,
Jubar ecclesiasticum,
Thomas, decus pontificum,
Preces adverte supplicum.

2. Rubens rosa martyrii
Completo cursu stadii
Palmam subisti bravii
Finis et metae nescii.

3. Innocentum collegio
Te dia dispositio
Addixit ab initio,
Quod patet hoc indicio:

4. Hi sub aetate tenera
Caesi scandunt in aethera,
Tu stans ad matris ubera
Caesus migras ad supera.

5. Et ut vestra martyria
Sunt sibi consimilia,
Sic vestra sunt solemnia
In natali confinia.

6. Sit laus patri ingenito.
Sit patris unigenito,
Sit neumati paraclito
Per infinita saecula.

Cod. Oxonien. Digby 166. saec. 14/15.

477. De s. Thoma Cantuariensi.

1. A cordis blando carmine
Adusque coeli limitem
Tuum canamus, Domine,
Thomam venustum militem.

2. Beatus pastor anglici
Regis praecepta respuit,
Pro morte regis coelici
Mortale caput praebuit.

3. Causa juris ecclesiae
Praesul datur exsilio,
Post revocatur impie
Martyr effectus gladio.

4. Domus pudici praesulis
Praeda fuit militibus,
Tota proles cum famulis
Relegatur ab urbibus.

5. Emissa est vox coelica
Quae canebat Laetabitur
Et canticorum cantica,
Justus injuste moritur.

6. Canta nunc, Cantuaria,
Laudes nato de virgine,
Qui te beavit gratia
Tanti patroni lumine.

Psalt. ms. Sedunense saec. 14. in. Cod. Valerian. s. n. add. saec. 14/15. A. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. B. — Mel.: A solis ortus cardine.

478. De s. Thoma Cantuariensi.

Hymnus alius.

1. Laudet chorus coelestium
Omnisque vivens spiritus
Tanti patris martyrium,
Quem vitae laudat exitus.

2. Templo sacrari pertulit
Portis, seris patentibus
Ultroque caput obtulit
Enses diros vibrantibus.

3. Innocentum hic innocens
Est secutus exitium,
Gestis suis nos edocens,
Salutis dans indicium.

4. Thoma, tutor et tutela
Triumphantis ecclesiae,
Nos tuere, ne plus tela
Nos transfigant nequitiae.

5. Pastor cadens pavimento,
Pasce nos Christi nomine,
Tuo sancto sacramento
Jacentes in hoc flumine.

6. Canta nunc, Cantuaria,
Laudes nato de virgine,
Qui te beavit gratia
Tanti patroni lumine.

Psalt. ms. Sedunense saec. 14. in. Cod. Valerian. s. n. add. saec. 14/15. A. — Psalt. ms. Sedunense saec. 15. Cod. Valerian. s. n. B. — 2, 4 Enses fehlt B. — 4, 2 Lies: Militantis ecclesiae?

479. De sancto Thyrso.

Ad Vesperas.

1. Veni, martyr eximie,
Conserva tuos intimos,
Devotis eis praepara
Beata nobis gaudia.

2. Martyr Thyrsus protrahitur
Praesidente cum Bricio
Intrepidus et affatus
Vox clara, ecce, intonat:

3. Audi, praeses dirissime,
Christum colo purissime,
Unus est Deus omnium,
Conditor almus siderum.

4. Athleta Christi fortius
Agonizando increpat
Baldum tyrannum, superat
Martyr Dei, qui unicum.

5. Patrem fatetur, filium
Et spiritum paraclitum,
Fatetur in martyrio.
Jesu, nostra redemptio,

6. Precibus atque meritis
Thyrsi, martyris incliti,
Tecum simus perenniter
Laute excelsis gaudiis.

Brev. Sistaricense imp. Sistarici anno 1513.

480. De sancto Thyrso.

Ad Laudes.

1. Thyrso orante jugiter
Imminente martyrio
Coelum resplendet breviter,
Crebra fit corruscatio.

2. Vox de coelo intonuit
Dragmatis ministerio,
Epinicia sonuit
Et: Ego sum Alpha et O.

3. Arthalago (!) quem pateris
Propter hunc et opprobria
Fortis athleta resiste,
Ne labamur inertia.

4. Nunc, Christe, supplicum prece
Non sis excors fidelibus,
Sed annue benigniter
Jugis devotis precibus.

5. Divinisque auxiliis
Promissis martyri tuo
Sublevemur a noxiis,
Ut fruamur regno tuo.

6. Precibus atque meritis
Thyrsi martyris incliti
Tecum simus perenniter
Laute excelsis gaudiis.

Brev. Sistaricense imp. Sistarici anno 1513. — 1, 3 resplenduit. — 3, 1 verschrieben.

481. De sancto Tiberio.

Ad Vesperas.

1. Claro Deus praeconio
Abusque terrae limite
Laudetur in Tiberio,
Suo probato milite.

2. Gentilis ignorantia
Fidele lumen protulit,
Coelestis illi gratia
Immensa dona contulit.

3. Nitente clausus illici
Nequit puer cubiculo,
Sed exteris multiplici
Fulget pugil miraculo.

4. Flagrat, coruscat, concinit
Ibi chorus coelestium,
Hoc Heleas dum conspicit,
Perdit videndi gaudium.

5. Rogatus orat filius,
Patrique visus redditur,
Pro gratia vir impius
Inferre poenam nititur.

6. Tua, Tiberi, tibia
Sonando semper altius
Nos excitet ad proelia,
Quo dimicemus fortius.

7. Deo patri sit gloria
Ejusque soli·filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Propr. Agathense imp. Biterris 1616. — Dafs der Hymnus älter ist, als die späte Quelle, zeigt der Reim. Zu Str. 4 und 5 vergl. Anal. XIV a Nr. 87, Str. 6 und 7. Hier ist aus Vitus, Modestus und Crescentia Tiberius Modestus und Florentia geworden.

482. De sancto Tiberio.

Ad Nocturnum.

1. Nocturna Christo cantica
De martyrum praeconiis
Tuba canamus coelica,
Tellus resultet gaudiis.

2. Fert rex volucrum fercula,
Fornax tepens plaudit Deo,
Tormenta cedunt singula
His, qui foventur adeo.

3. Ut haec videt Florentia,
Matrona prudens, illico
Clamat: Dei clementia,
His aggreger, fac, supplico.

4. Exaudit illam protinus,
Qui se precanti dulciter
Adstare nescit eminus
Nec subvenire segniter.

5. Florere nos virtutibus
Tecum fac, o Florentia,
Ut nos polorum civibus
Concinnet innocentia.

6. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria.

Prop. Agathense imp. Biterris 1616.

483. De sancto Tiberio.

Ad Laudes.

1. Aurora coeli praevia
A nocte lucem separat,
Divina clare munia
Finire nobis imperat.

2. Immane tormenti genus
Catasta nescit laedere,
Per quos Deus suae penus
Potentiae vult pandere.

3. Tellus tremit, tortoribus
Arent lacerti, principi
Manus, salus precantibus
Sancti defertur munere.

4. Lepram, sepulchrum diluit,
Visum pedemque liberat,
Cor arefactum compluit,
Miraculis exuberat.

5. Ut fortiores triplice
Pugnemus in certamine
Tuo, Modeste, nomine,
Tecum fruamur, effice.

6. Te nunc, redemptor, quaesumus,
Ut martyrum consortio
Jungas precantes servulos
In sempiterna saecula.

Prop. Agathense imp. Biterris 1616.

484. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Exultet coelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
In beatis virginibus
Rosae congaudent liliis.

2. Vultu puellae niveo
In fideli certamine
Cum candore virgineo
Roseo vernant sanguine.

3. Non aetati, non sexui
Parcunt hostium jaculae
Nec morte possunt disrui
Verae fidei plantulae.

4. Innocens turba moritur,
Quam nulla culpa maculat,
Sed moriendo nascitur,
Thesaurum coeli bajulat.

5. Jesu, virginis filio,
Jucunda sit laudatio,
Qui virgines in proelio
Dignas fecit martyrio.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Dolen. 39. A. — Brev. ms. Claromontense saec. 15. Cod. Parisin. 1274. B. — 2, 2. In fide certamine A. — 4, 4 coeli maculat AB.

485. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Hortus florum, cors sanctorum,
Est millenorum agminum
Te sequuntur, venerantur,
Jesu, corona virginum.

2. Intrant mare, pugnant clare,
Fit gratum astri lilium,
Jucundatur et laetatur,
Concinat plebs fidelium

3. Stupent mentes, fluunt gentes
Ad regias has nuptias,
Reclinantur et cibantur,
Generat virgo filias.

4. Romam pergunt, inde degunt,
Sequitur eas pontifex,
Poenas optant, pro te portant,
Virginis proles, opifex.

5. Furunt Huri mente duri
Divina contra foedera,
Hos perimunt, qui post sumunt
Aeterna Christi munera.

6. Propinatur, deputatur
Coelorum, his regnum mirum,
Nos quo ducas et conducas,
Rex gloriose martyrum.

7. Horum more tuo rore
Humana lava scelera,
Sicut orant te, adorant
Quem terra, pontus, aethera.

8. Ipsi decus reddat coetus
Devota promens famina,
Quo lustraris et bearis,
O gloriosa domina.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Roman. 1174 (Sessor. 69). B. — 2, 2 gratum astrilidium AB. — 5, 2 Divina cuncta foedera A; Divina confoedera B. — 5, 3 Hos primunt A. — 6, 1 Propinantur B. — 6, 3 Hos quo ducas AB. —

486. De sancta Ursula.

Ad Nocturnum.

1. Plaude, turba virginea,
Virgineos legens flores,
Dege sub recta linea
Hos Ursulae sequens mores.

2. Proles de coelo genita
Ex patre rege nobili,
Ursula post regenita
Modo se rexit humili.

3. In coelesti collegio
Cohabitans mente pura,
Cujus claro consortio
Jungitur regia cura.

4. Decus morum hanc ornavit
Ex fidei constantia,
Martyrii quam probavit
Perfecta tolerantia.

5. En, gratulemur igitur
Sanctis Christi praeconibus,
Per quas mundus devincitur
Suis cum infidelibus.

6. Jesu, lux vera saeculi,
Istarum per suffragium
Tui salvator populi,
Precamur, da subsidium.

7. Laus regi sit intermina
In beatis glorianti,
Quae beata per agmina
Est ubique dominanti.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Roman 1476 (Sessor. 69). B.

487. De sancta Ursula.

Ad Laudes.

1. Coetus colat fidelium
Beatae festum Ursulae,
Veneretur consocias
Laude devota sedule.

2. Agnum, quocunque ierit,
Concomitantur laudibus
Et hymnos dulces personant
Istae sonoris vocibus.

3. Formosa Christi Ursula,
Regis nata Britanniae,
Regalem sponsum suscipit,
Regem coelestis patriae.

4. Mare devota Ursula
Ingressa cum trieribus
Sanctorum loca visitat
In Roma cum virginibus.

5. Quae reversae Coloniam
Suscipiunt victoriam
Sui magni certaminis
Effusione sanguinis.

6. Supernorum convivium
Multiplicat collegium
Virginalis militia
Coelesti fruens gloria.

7. Ista una consociant
Fides, unum martyrium
Et unus locus virgines
Atque coronae praemium.

8. Has virgines frequentibus
Rogemus omnes precibus,
Ut dent nobis auxilium
Apud Mariae filium.

Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Parisin. 760. A. — Brev. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Roman. 1176 (Sessor. 69). B. — 1, 3 cum socias A. — 2, 2 Cum comitantur B. — 3, 4 Rege B. — 4, 2 triremibus B. — 8, 1 Vas virgines B.

488. De sancto Victore.

Ad Vesp. et Noct.

1. Jesu, tuorum militum
Transcendens omne meritum,
Ad laudem tui militis
Nos ejus juva meritis.

2. Celebrantes victoriam
Victoris cum laetitia
Fac ad perennem gloriam
Transire cum victoria.

3. Victor, effuso sanguine
Victoris dignus nomine,
Coelo receptus hodie
Palmam tenet victoriae.

4. Vox laudis et laetitiae
Et gratiarum actio
Regi debetur gloriae
Alacriori studio,

5. Cum jam sub virga ferrea
Excussa granum palea
Mola tritum pistoria
Christi fit recens hostia.

6. Pro Victoris victoria
Patri prolique gloria,
Patris prolisque nexui,
Laus sancto sit spiritui.

Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 14. Cod. Parisin. 14811. A. — Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 16. Cod. Parisin. 14814. B. — Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 14. Cod. Mazarin. 347 (760). C. — Brev. ms. S. Victoris Massilien. saec. 15. (Privatbesitz). D. — Die Anfänge der beiden Hymnen citiert auch Antiph. ms. S. Victoris Parisien. saec. 13. Cod. Parisin. 14816. Dieser wie der folgende Hymnus wurde in St. Victor später Adam von St. Victor zugeschrieben. Die Autorschaft läfst sich indes nicht nachweisen. Vgl. L. Gautier, Oeuvres poetiques d'Adam de Saint Victor, II, 441 ff.

489. De sancto Victore.

Ad Laudes.

1. Aurora diem nuntiat,
Et terram ros inebriat,
Nos verus sol justitiae
Rore perfundat gratiae.

2. Lux redit sine nubilo,
Lux festa digna jubilo,
Transcendens mundi nubila,
Chorus, ex corde jubila.

3. Jesu, choro psallentium
Lucis infunde radium,
Te lucem, lucis filium,
Vox una canit omnium.

4. Tibi nostra devotio
Clamat prae cordis gaudio,
Nec lingua potest exprimi,
Quod dictat ardor animi.

5. Prompti sumus et hilares
Victor in tuis laudibus,
Sed laudi tamen impares
Tuis egemus precibus.

6. Pro Victoris victoria
Patri prolique gloria,
Patris prolisque nexui,
Laus sancto sit spiritui.

Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 14. Cod. Parisin. 14811. A. — Brev. ms. S. Victoris Parisien. saec. 16. Cod. Parisin. 14814. B. — Brev. ms. S. Victoris saec. 14. Cod. Mazarin. 347 (760). C. — Brev. ms. S. Vicioris Massilien. saec. 15 (Privatbesitz). D.

490. De sancto Vincentio.

1. Solemnis redit temporis
Victoria Vincentii,
Ingens revolvit gaudium
Ejus cluens martyrium.

2. O grandia preconia
Et imitanda praemia
Invicti testis Domini,
Bellatoris praecipui!

3. Ignes vicit et gladios,
Tortores atrocissimos
Teterrimosque carceres,
Tenebrosas caligines.

4. Exstingue, martyr, grandia
Discriminum incendia,
Ut puros nos siderea
Sursum receptent gaudia.

5. Ergo te, martyr, supplices
Precamur, ut nos visites
Nosque Jesu concilies,
Ut simus ipsi compotes.

6. Praestet pater et filius,
Praestet amborum spiritus,
Praestet verax et veritas,
Praestet amborum caritas.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109. A. — Brev. ms. Aeduense saec. 13. Cod. Belnen. 26. B. — Brev. ms. Aeduense anni 1440. Cod. Semin. Aeduen. s. n. BC. — Brev. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. 123[1]. D. — Brev. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Parisin. 1056. E. — Brev. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 153 F. — Brev. ms. Belnense saec. 15. Cod. Divionen. 112. G. — Brev. ms. Viennense saec. 14. Cod. Parisien. 1285. H. — Brev. Belnense imp. s. l. et a. I. — Brev. Sosmense imp. Parisiis 1519. K. — 1, 1 tempore E. — 1, 3 Ibi revolvit H. — 1, 4 Ejus ducens H. — Str. 2 fehlt AH. — Str. 4 fehlt H. — Str. 5 fehlt AH. — 4, 1 martyr gravia E. — 4, 4 Receptent sursum K. — Die Doxologie lautet in I: Gloria tibi, Domine, Qui natus es de virgine etc.; in AHK:

Cui proli sanctissimo
Cum patre laus ingenito
Sit ab utroque parili
Honorque fuso flamini;

nur ist in der ersten Zeile in H die falsche Initiale Q zugemalt.

491. De sancto Vincentio.

1. Ave, martyr pretiose,
semper invictissime,
Quem triumphis gloriosum
veneramur hodie,
Fave votis famulorum
tibi servientium.

2. Quo purgato a peccatis
tuis oraminibus
Mereamur aulam coeli
scandere perenniter
Et hic frui Christo Deo
per aeterna saecula.

3. Et coronae, qua nitescis,
haeres sacri nominis,
Nos, qui tibi famulamur,
da consortes fieri
Et extorres nigrae mortis
in die judicii.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. Suessionense imp. Parisiis 1533.

492. In Inventione s. Vincentii.

1. Christi miles pretiosus,
Levita Vincentius,
Ut tribunal sponte rogum
Conscendit intrepidus.

2. Cujus salis crepitantis
per corpus minutiae
Sparsim ibant atque prunae
vernabantur sanguine.

3. Inter haec manet immotus
ille Dei famulus,
Orans Christum in sublime
erectis luminibus.

4. Ergo, martyr gloriose,
nobis locum veniae
Apud Deum prece pia,
te precamur, impetra.

5. Gaudiis coelorum tuis
interesse meritis
Mereamur, quem festivis
colimus officiis.

6. Tibi virtus et potestas
sit, beata trinitas,
Da, fruamur sine fine
beatorum requie.

Brev. ms. Matisconense saec. 15. Cod. Lugdunen. 477. A. — Brev. Matisconense imp. Lugduni 1521. B. — 3, 3 sublimi AB. — 3, 4 ereptis A. — Mit diesem Hymnus verwandt, zum Teil identisch ist der kürzere Anal. IV, Nr. 481 und der längere Anal. XVI, Nr. 472 u. f.

493. De sancto Vincentio.

Ad Vesperas.

1. Deum virginis filium,
Pie martyr, propitium,
Vincenti, tua, poscimus,
Redde festa colentibus.

2. Qui victo mortis principe
Ejusque strato milite
Victor sublimis hodie
Regna petisti patriae.

3. Tortor victus erubuit,
Dum non te poena dejicit,
Augmentatur in gloria
Tibi poenalis machina.

4. Judex cruentus aestuat,
Ira mentem exagitat,
Ultra nescit, quid faciat,
Sed se victum abjudicat.

5. Tu jam miles emeritus
Atque coronae conscius
Tendens patris ad solium
Dolores spernis vulnerum.

6. Ergo, miles egregie,
Nos tecum ferre satage,
Ut valeamus coelicae
Participari gloriae.

7. Praestet pater et filius,
Praestet amborum spiritus,
Praestet verax et veritas,
Praestet amborum caritas.

Brev. Silvanectense imp. s. l. et a.

494. De sancto Vincentio.

1. Sanctissimum Vincentium,
Mundi perenne gaudium,
Ecclesiarum praemium,
Prompto canamus spiritu.

2. Quem spe futurae gloriae
Fortissimo certamine
Sub Daciano praeside
Fides sacravit martyrem.

3. Interrogatus concite,
Christum fatetur principem,
Captus, revinctus aspere
Famem, flagella pertulit.

4. Retrusus est in carcerem,
Quo nulla lux accederet,
Praesente sed hoc hospite
Coeleste lumen floruit.

5. Extractus hinc ergastulo
Suspenditur patibulo,
Quod poena praeparaverat,
Adquirit illud gloria.

6. Ut crescerent miracula,
Sancto sepulchrum denegant,
Quem terra non contexerat,
Corvus fuit custodia.

7. Ne quid periret laudibus,
Jactatus est in fluctibus,
Quem serviendo corpori
Revexit unda litori.

8. Tali triumpho nobili
Ad astra victor evolat,
Amori Christi deditus
Exsultat in coelestibus.

9. Deo patri sit gloria.

Hymn. ms. Pratensis saec. 14. Cod. Parisien. 12040. — Brev. ms. Pratense saec. 14. Cod. Parisien. 13239. B. – Hymn. ms. Marchianensis saec. 15. Cod. Duacen. 123. C. — 4, 2 Quod nulla B. —

495. De sancto Vincentio.

Ad Nocturnum.

1. O miles invictissime,
Fortissimorum fortior,
Jam te ipsa saeva et aspera
Tormenta victorem tremunt.

2. Pone hoc caducum vasculum
Compage textum terrea,
Quod dissipatum solvitur,
Et liber in coelum veni.

3. Ergo ut recline mollibus
Retegit auleis caput,
Victor relictis artubus
Coelum capessit spiritus.

4. Te, martyr alme, proprios
Fove, rogamus, servulos
Nobisque coeli gaudia
Obtine prece sedula.

5. Quo tecum facti caelibes
Laudes canamus perpetes,
Patri, nato, paraclito
In saeculorum saecula.

Hymn. ms. Pratensis saec. 14. Cod. Parisien. 12040. A. — Brev. ms. Pratense saec. 14. Cod. Parisien. 13239. B. — Hymn. ms. Marchianensis saec. 15. Cod. Duacen. 123. C. — Str. 1, 2 und 3 aus Prudentius, Peristephanon V. entnommen.

496. De sancto Vincentio.

Ad Laudes.

1. Cernit sibi Vincentius
Adesse, quod speraverat,
Tanti laboris praemium,
Christum, datorem luminum.

2. Quin et frequentes angeli
Stant, alloquuntur cominus,
Quorum unus ore augustior
Compellat his dictis virum:

3. Exsurge, martyr inclite,
Exsurge, securus tui,
Exsurge et almis coetibus
Noster sodalis addere.

4. Quo tecum facti caelibes
Laudes canamus perpetes,
Patri, nato, paraclito
In saeculorum saecula.

Hymn. ms. Pratense saec. 14. Cod. Parisien. 12040. A. — Hymn. ms. Marchianensis saec. 15. Cod. Duacen. 123. B. — Str. 1—3 aus Prudentius, Peristephanon V.

497. De sancto Vito.

1. Jesu, rex regum omnium,
Te laudat lingua hominum,
Quos praeesse mortalibus
Rebus fecisti omnibus.

2. Duo sunt eis tradita,
Quibus rimentur omnia,
Coelestia, terrestria,
Intelligi potentia.

3. Haec sunt sensus et ratio,
Quorum labore singulo
Sensu fiet inventio,
Ratione perfectio.

4. Si sensus nusquam deviat,
Ratio secum ambulat,
Quodsi sensus peccaverit,
Prudens ratio corrigit.

5. Vitus, martyr egregius,
Sprevit, quamvis puerulus,
Plura sensui placita
Ratione adhibita.

6. Quem nec patris dilectio,
Nec fallax auri visio
Potuit unquam flectere
Sancto plenum spiramine.

7. Infusus Christi gratia
Parvipendebat idola,
Rationis consilio
Nulli cessit martyrio.

8. Beati Viti laudibus
Instemus, prout possumus,
Et Deus suis precibus
Subveniat fidelibus.

9. Ei sit honor, gloria
Per infinita saecula,
Martyris Viti merita
Nobis sint ad remedia.

Hymn. ms. Veronensis saec. 11. Cod. Capit. Veronen. 109.

498. De sancto Winoco.

Ad Vesperas.

1. Rerum cuncta gerens, arbiter orbis,
Jesu, perpetuum cum patre numen,
Irrorans animas imbre salubri,
Reple corda tui flaminis igne.

2. Winoci famuli festa colentes
Primum, summe, tibi vota sacramus,
Tantae militiae solvimus hymnos,
Cujus coelituo lumine fulsit.

3. Ortus nobilibus sanguinis alti
Dimisit patriam, regna parentum,
Quaerens pauperiem schemate vili
Virtutum meruit dote beari.

4. Fari dignus erat nomine pastor,
Cunctis se famulum praetulit actis,
Enitens manibus vel vice servi
Exempla dederat digna sequendi.

5. Virtus ipsa molam summa rotabat,
Fletus dulcifluos ipse trahebat,
Orans multimodam mole farinam
Dignis luminibus cernere stabat.

6. Cernens pravus homo decidit arvis,
Lumen perdiderat, membra, vigorem,
Oravit pius hic, mox fore sanum,
Egit cunctipotens vota precantis.

7. Dilectus superis junctus in astris
Splendet perpetuo munere comptus,
Comptus perpetuis usque coronis
Reddit digna Deo carmina laudum.

8. Sit laus perpetua cunctipotenti
Patri, sitque suae gloria proli,
Sancto spiritui tempore cuncto,
Qui semper Deus est trinus et unus.

Vita ms. S. Winoci saec. 12/13. Cod. Bergen. 1. — 2, 4 coelis tuo.

499. De sancto Winoco.

Ad Nocturnum.

1. Audi, poli rex gloriae,
Laudum modos ecclesiae,
Quos corde solvit intimo
Et vocis orat debito.

2. Hoc sole Winocus pater
Sancto solutus corpore
Coelis potens extollitur,
Donatur alto lumine.

3. Stirpis fuit clarae patrum,
Felix fide, plenus Deo,
Summam suae originis
Virtutum augens munere.

4. Cum clarus esset stemmate
Exemplar altum protulit,
Servire, subdi maluit,
Cavit decus ferri sibi.

5. Quantus fuit miraculis,
Quam magnus et stet meritis,
Signorum claret copia,
Pandunt Dei magnalia.

6. Tectorum ignis culmina
Absumpsit aedis robora,
Servantur ejus pignora,
Tum quaequae sibi proxima.

7. Ad tumbam claudus venerat,
Corpus solo jam straverat,
Factus valens exsiliit,
Laudes Deo laetus dedit.

8. Deo patri sit gloria,
Proli patris dignissimae,
Laus flamini altissimo,
Semper decus soli Deo.

Vita ms. S. Winoci saec. 12/13. Cod. Bergen. 1.

500. De sancto Winoco.

Ad Laudes.

1. Terris jubar jam spargitur,
Orbi dies refunditur,
Mentes graves pigredine
Juva, Deus justissime.

2. Adsint preces fusae Deo
Patris beati Flandriae,
Munus ferant hic luminis,
Virtutum ornent munere.

3. Coeli repletus lumine
Orbi bonus resplenduit,
Exempla doctor praevius
Ostendit actis omnibus.

4. Mitis, pius, verus pater,
Compassus est valde gravi
Icto viro virga Dei,
Audit preces, lumen dedit.

5. Caecae puellae contulit,
Natura quod negaverat,
Lumen sibi, menti fidem,
Exemplar et mortalibus.

6. Lucem, Jesus, in aethere,
Lumen tuae da gloriae
Servis tuis, omnipotens,
Omnia saeclorum regens.

Vita ms. S. Winoci saec. 12/13. Cod. Bergen. 1.

Inhalts-Übersicht.

	Seite
Abbas probatus omnino	222
A cordis blando carmine . . .	264
Ad aulae cujus limina	225
Ad coenam agni providi	145
Adest beato martyri	255
Adest dies laetitiae	129
Adest dies laetitiae	131
Adest dies laetitiae	197
Adest dies laetitiae	230
Adest ejus translatio	229
Adesto nobis inclita	61
Adest triumphus nobilis	222
Ad laudes hujus virginis . . .	130
Ad redemptoris omnium	74
Adstemus mente vigili	96
Ad summi decus principis . . .	214
Ad te Deus gloriose	37
Aeternae vitae praeconis . . .	166
Aeterna lux credentium	73
Aeterne Christe Domine	193
Aeterne Christe Domine	196
Aeterno regi gloriae	41
Aeternum regem gloriae	125
Agnus et leo mitis	14
Alani meritis inclita	46
Almum lumen summum numen .	178
Alto et ineffabili	172
Amatum sanctum laudate . . .	48
Ambrosi doctor inclite	50
Andreas Christi famulus	51
Annue gregi pater	160
Antistitis magnifici	162
Antra deserti poenitendi	200
Archangelus in conclave	142
Arcum coeli praefulgidum . . .	65
Armagili celebremus	71
A superna coeli parte	12
Athletae magni Blasii	96
Auctori mirabilium	115
Auctor orbis victor morbis . .	93
Audi Deus clamantium	103
Audi poli rex gloriae	274
Audite omnes versum	13
Augustine lux doctorum	68
Aurea lux patriae	258
Aurora coeli praevia	266
Aurora diem nuntiat	269
Aurorae lux dum rutilat	219
Auroram dictam sermone . . .	24
Aurora rutilat lucis	114
Aurum datur ut tollatur	226
Ausoni vir egregie	75
Ave colenda trinitas	9
Ave maris stella	22
Ave martyr pretiose	270
Ave mater Anna	55
Ave mater pia	60
Ave matris Dei	62
Ave sponsa Christi	81
Ave virgo gratiosa	22
Beata coeli gaudia	89
Beata nobis gaudia	84
Beati Petri precibus	237
Beatus Christi famulus	26
Cantemus totis viribus	241
Captiva plorant tartara	18
Carceris est caligine	193
Carminibus placet hymnidicis .	184
Castor praesul Aptensium . . .	105
Cataldus pudicitiae	105
Celebremus ad honorem	197
Cernit sibi Vincentius	273
Chorus coelestis curiae	192
Chorus colat fidelium	254
Chorus ut praesens laudes . . .	71
Christe benigne hujus	33
Christe cunctorum pariter . . .	189
Christe cunctorum praesulum . .	94
Christe cunctorum via lux . . .	188
Christe decus ecclesiae	199
Christe patris altissimi	45
Christe qui rex es gloriae . . .	229
Christe redemptor omnium . . .	118
Christe redemptor omnium . . .	145

	Seite
Christe rex vita lux via	35
Christicolarum concio	238
Christianorum numerositati	121
Christi miles congaude de	175
Christi miles pretiosus	271
Christi patris in dextera	236
Christi praesul egregie	72
Christi praesul egregie	156
Christophori collaudemus	107
Christo regi pro milite	181
Clara prius Hiberniae	137
Clara sit cunctis tua	92
Claris satus natalibus	253
Claro Deus praeconio	265
Clarum nomen effunditur	109
Coelestis aulae janitor	52
Coelestis concio	168
Coeli cives adplaudite	119
Coeli cives adplaudite	191
Coeli concentum hodie	111
Coeli laetentur sidera	223
Coeli rorem mellifluum	205
Coeli superna agmina	85
Coelum digne tripudiat	212
Coetus colat fidelium	268
Colatur a fidelibus	132
Confessoris Antonii	67
Concinat nostra concio	113
Concinens festum celebret	103
Confessoris Nicolai	228
Confessorum consortio	104
Congratuletur artifex	53
Cordis oris tripudio	97
Cultorem Christi Blasium	97
De tenebris lux oritur	64
De terra caliginosa	110
Deum virginis filium	271
Deus colende conditor	244
Deus tuorum militum	117
Deus tuorum militum	184
Devota plebs altissimo	246
Devotioni priscae	234
Diem festum celebremus	165
Divinae laudi sedula	124
Divinis donis Aurea	72
Divo Ivoni cantica	167
Dulce melos dulce praeconium	262
Dum messem frater meteret	116
Dum Moderanne pontifex	221
Dum Romae visitat	46
Dum sacerdotum celebrant	29
Dum tuos clerus jubilans	79
Ecce fulget clarissima	233
Ecclesiarum titulus	53
Editus clara generositate	183
Edmundus martyr inclitus	122
Eja laudum melos clarum	263

	Seite
Erumpamus in laudibus	197
Exsulta cleri concio	69
Exsulta cleri concio	145
Exsulta felix Aedua	31
Exsulta Forojulium	181
Exsulta nunc ecclesia	82
Exsultate jubilate	109
Exsultemus concrepantes	187
Exsultemus venerantes	218
Exsultent Christi milites	146
Exsultent coeli sidera	25
Exsultent gentes gaudiis	66
Exsultent mundi climata	102
Exsultet aula coelica	182
Exsultet chorus omnium	161
Exsultet coeli curia	65
Exsultet coeli curia	160
Exsultet coeli curia	254
Exsultet coeli regia	136
Exsultet coelum laudibus	55
Exsultet coelum laudibus	191
Exsultet coelum laudibus	215
Exsultet coelum laudibus	267
Exsultet conjubilando	251
Exsultet dignis gaudiis	158
Exsultet Domino mente	260
Exsultet mentis gaudio	246
Exsultet nostra concio	257
Exsultet plebs Aquensium	218
Exsultet plebs fidelium	74
Fecundavit hic steriles	227
Felix Anna prae aliis	57
Felix chorus jam sonorus	42
Felix dies jam resurgit	99
Felix mater ecclesia	158
Felix sante o levita	174
Feri fides fida Fidis	131
Festa patris insignia	47
Festiva Christo cantica	260
Festiva dies rutilat	257
Festum colentes annuum	224
Festum Columbae celebre	114
Festum sacrati martyris	243
Fidelium devotio	127
Finnianus lingua gnarus	133
Fulget clara festivitas	172
Gabrielis sancti laudes	142
Gaudeat sancta nunc mater	149
Gaudeat urbs Massilia	99
Gaude fidelis concio	215
Gaude mater ecclesia	88
Gaude mater ecclesia	112
Gaude praesens ecclesia	239
Gaude sponsa Christi	82
Gemma fulgens et monile	201
Gemma fulget duodena	53
Gloriam Deo pangimus	179

Seite

Gloriosa dies ista 159
Gloriosae civitatis 88
Gloriosae recolentes 201
Gloriosi Laurentii 174
Gonerio decantemus 148
Graeciae gemma clara 170
Gratuletur haec concio 126
Harmonizans mater ecclesia . . 261
Hic est dies in quo Christi . . 19
Hieronymi solemnia 153
Hi sacerdotes Domini 28
Hoc in festo decus omne . . . 76
Hoc rite festum gentibus . . . 75
Hortus florum cors sanctorum . 267
Hujus virginis laudemus . . . 198
Hujus vitae asperitas 48
Hymnis canamus debitis . . . 192
Hymnis dignum coelestibus . . 150
Hymnis praedulcibus Magni . . 186
Hymnum canamus gloriae . . . 194
Hymnum choris coelestibus . . 210
Hymnum laudis eximiae . . . 240
Hymnum laudis referendo . . . 170
Hymnum vocis personemus . . 217
Ignis lucens Andronicus 156
Illuxit nobis hodie 77
In Annae puerperio 56
In Christo regeneratus 178
Inclitae virginis sacra 171
Incliti martyris mira 146
In coelesti hierarchia 185
In ecclesia sanctorum 186
In excelsis generosi 49
Ingrata gens Judaica 18
In hac die solemnitas 164
In his sacris solemniis 257
In honore trinitatis 100
In Katharina virgine 167
In martyrum solemniis 147
In matutinis cantemus 130
In sanctorum reliquiis 246
In sanctorum solemniis 126
Inter cunctos Christicolas . . . 21
In tuae matris utero 23
In vesperi dictamine 17
Iste benignus mitis 180
Jacebant sancta corpora. . . . 256
Jam carmine mellifluo 162
Jam corde puro et laeto. . . . 27
Jam dudum lux abscondita . . 64
Jam martyris festa dies 175
Jam Praxedis coronatur 240
Jam puer bonae indolis 182
Jam rutilat sacrata dies 255
Jesu Christe rex gloriae. . . . 249
Jesu corona martyrum 242
Jesu corona virginum 232

Seite

Jesu qui Deus deorum 33
Jesu redemptor gentium 151
Jesu redemptor unice 95
Jesu rex regum omnium. . . . 273
Jesu sanctorum militum 215
Jesu sanctorum omnium 235
Jesu tuorum militum 269
Johannis in principio 164
Joseph virgo castissime 165

Katharinae solemnia 169
Katharinam in carcere 169

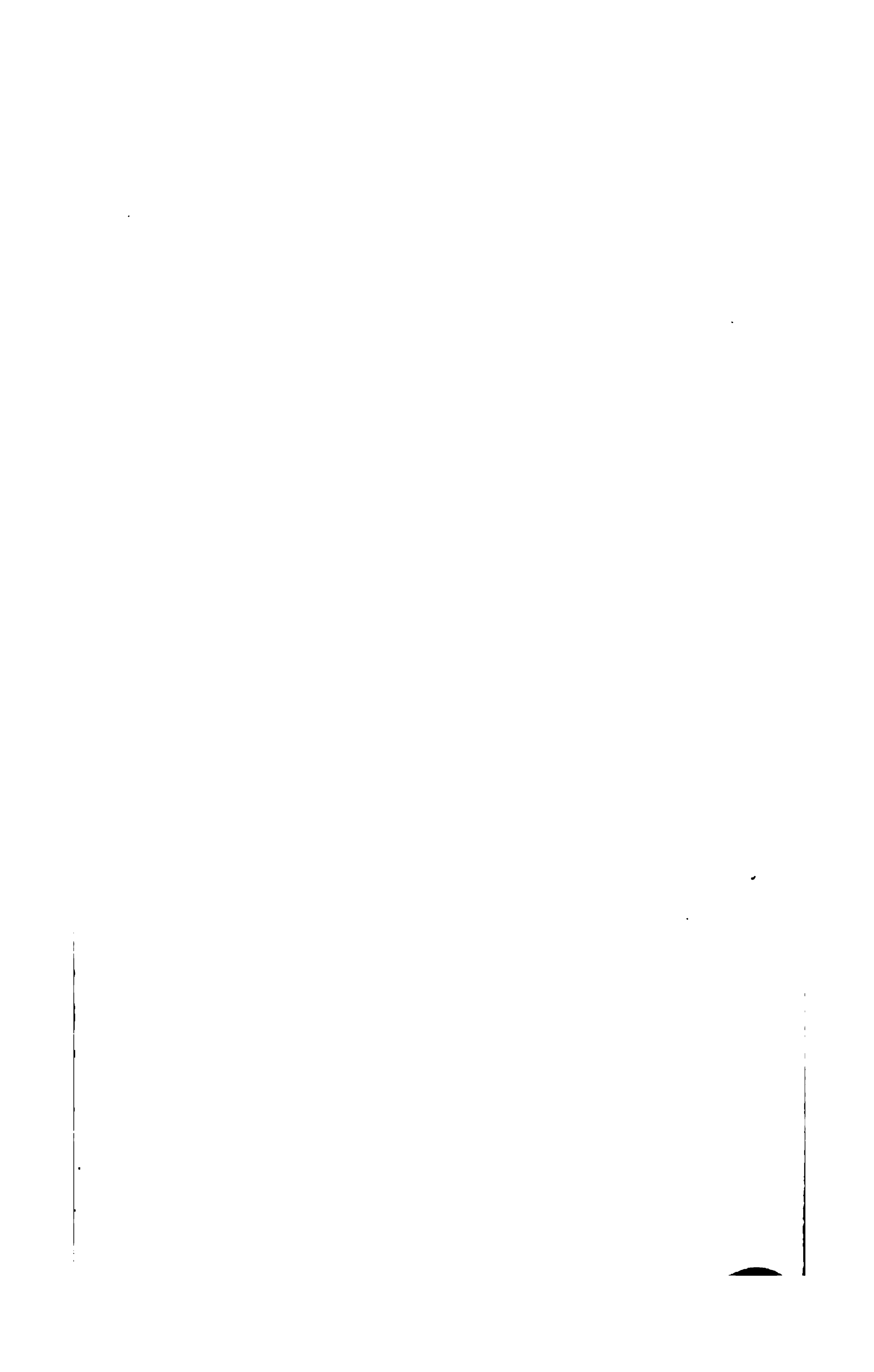
Laetabunda solemnitas 80
Laeta plaudat Hibernia 139
Laetetur aula coelica 84
Laetetur hodie tellus 176
Laetetur mater inclita. 195
Laetetur omne saeculum. . . . 69
Laetetur plebs fidelium 221
Laudemus sanctos spiritus . . . 54
Laudent astra matutina 55
Laudes Christe tibi voce . . . 153
Laudes dicamus Domino . . . 106
Laudet chorus coelestium . . . 264
Laudet Deum diluculo 93
Laudet exsultans Dominum . . 163
Laudet vocis in jubilo. 149
Laurea regni redimitus 123
Laus et corona militum 123
Lingua festum mente pura. . . 231
Lucifer diem inchoat 28
Lucis ortum matutinae 125
Lumen serenum Galliae 155
Lux annua revolvitur 168
Lux prima missa Galliae . . . 177

Magnae dies laetitiae 86
Magnae dies laetitiae 239
Magnae dies laetitiae 258
Magna mater magnae prolis . . 58
Magna virum resonent. 206
Magne Francisci celeber. . . . 91
Magnifici Antonii 67
Majole consors procerum . . . 189
Martha matrona nobilis 204
Martyr Christi pretiosus 244
Martyrum felix certantium . . . 146
Martyrum rector diadema . . . 211
Matrem virginis Mariae 59
Maudetus sacer inclitus 209
Miles Christi gloriose 256
Militantis ecclesiae 107
Miranda sancti passio 108
Mitrium Christi pauperum . . . 219
Moderannus ut Moyses 220
Modus in rebus panditur . . . 220
Mundus sub radio collectus . . 47
Mysterium eximia. 157

	Seite
Nam hic quiesceus corporis	44
Nicolaus sublimatur	226
Nobilis signis moribus	190
Nocturna Christo cantica	266
Nostris intende laudibus	97
Nostris solemnis saeculis	116
Novis hymnorum modulis	137
Nube mentis religata	124
Nunc tibi Christe carmina	10
Nunc voces socii pangite	128
O athleta victor laeta	143
O Christe rex piissime	33
O coeli sidus lucide	216
Odas phalanx persplendida	158
O gloriosa domina	23
O gloriosa domina	59
O gloriosa domina	61
O locum cultu venerande	213
O Lodovensis civitas	138
O lux beata trinitas	83
O Maria deigena	35
O martyr beatissime	177
O miles invictissime	272
Omnis sanctorum concio	62
O Paule miles inclite	234
Opportunae celebremus	231
O praeclare miles Christi	251
O quam felix suffotio	69
O quam glorifica laudis	78
O quam magnificus quamque	154
O quam mirifica luce	63
O quam praecipiti mersa	129
O quam stelligera sede	134
Orbis immensi Deus alme	43
Ordo ut juris postulat	141
O regis bonitas	128
Ortu solis effugante	45
O vas electum Paule	233
O veneranda trinitas	164
Palma ramum inclinavit	152
Pangat chorus fidelium	195
Pangat chorus laude digna	66
Pangat chorus Lirinensis	155
Pangat nostra Deo	157
Pange Christi et martyris	243
Pange lingua Christophori	106
Pange lingua deiparae	34
Pange lingua gloriosae	57
Pange lingua gloriosae	151
Pange lingua gloriosae	198
Pange lingua gloriosi	225
Pange lingua gloriosi	245
Pange lingua Margaretae	194
Pange lingua Maturini	208
Pange lingua mirifici	105
Pange lingua sacerdotum	30
Patrem patronum speculum	150
Per omnes mundi cardines	199
Phoebi diem fert orbita	98
Pia mater ecclesia	232
Pia mater ecclesia	253
Placatus sanctis meritis	61
Plaudat coelestis curia	222
Plaudat Fulcranni patria	138
Plaudat polorum curia	181
Plaudat turba fidelium	206
Plaudat turba fidelium	230
Plaude turba virginea	268
Post salutaris lavacri	121
Praeclarae vocis organo	217
Praeclaris Helenae	150
Praefulgens sidus anglicum	263
Praxedis illustrissima	240
Prece pulsemus Christi	24
Prima mundi divisio	81
Primo dierum omnium	54
Princeps inter egregios	238
Principum princeps Domini	235
Proles clara Christo cara	90
Proles de coelo pullulat	180
Proles regalis prodiit	185
Promat voce dulcisona	79
Psallamus chordis organo	248
Psallat chorus fidelium	127
Psallat chorus in honorem	173
Psalmodium collaudemus	244
Puer sanctus veneratur	216
Quem in superna patria	44
Quem pia virgo genuit	23
Quem terra pontus aethera	60
Quod seminavit lacrimans	44
Quorum coetus angelici	247
Recolamus passionem	118
Recolentes apostoli	86
Refulge nostris sensibus	85
Refulget dies inclita	206
Regi coelestis patriae	250
Reginae mundi proelia	34
Regis aeterni decus	9
Regis in summi filio	68
Remigi praesul inclite	248
Remigi praesul inclite	249
Rerum cuncta gerens	273
Respiremus in beati	136
Rex aeterne piissime	95
Rex Christe clementissime	249
Rex Christe o piissime	100
Rex Christe vita veritas	250
Rex coelorum et terrarum	204
Rex confessorum inclite	172
Rex Deus nostris faveat	135
Rex gloriose martyrum	43
Rex regum Christe cuncta	113
Rosa crevit de lilio	132

	Seite
Sacrae turbae celebremus	41
Sacri triumphale tui	202
Salve Dei o athleta	99
Samsoni superis	252
Sanctae Marthae praeoptatus	205
Sancta mater ecclesia	50
Sancta mater ecclesia	140
Sancte Dei gloriose	70
Sancte Dei pretiose	17
Sancte Private domine	242
Sancti Georgii martyris	144
Sancti infantes martyres	163
Sanctissimum Vincentium	272
Sancti spirat laus Bernhardi	94
Sanctorum decus omnium	238
Sanctorum merita pangamus	102
Sanctorum praesulum nova	31
Scandit caelum mittens telum	143
Sermone blando nobilem	144
Solemne nobis gaudium	159
Solemnis est haec feria	257
Solemnis redit temporis	270
Solemnitatis annuae	108
Solemnizet laete festa	179
Sopore carnis obruto	72
Sorores almae virginis	253
Speciosus splendens Christe	139
Splendor paternae gloriae	89
Splendor paternae gloriae	127
Splendor paterni luminis	16
Spes mea Christe rex	16
Stella clara et praeclara	111
Stephane martyr supplica	258
Sublime saeclis gaudium	86
Sub paupertatis regula	109
Sume laudis praeconia	196
Summe Deus altissime	70
Summe sacerdos rector	161
Summi pontificis festus	76
Supernae laudis vocibus	58
Surge nec tantum tibi	91
Surgentes a cubilibus	78
Suscipe voces pariterque	32
Symmetrium presbyterum	241
Tali cive progenito	227
Talis ac tanti meriti	29
Tamquam aurum in fornace	200
Te poli cives super astra	209
Terris jubar spargitur	275
Thyrso orante jugiter	265
Tibi Christe splendor patris	141
Tibi saepe loquebantur	50
Tis ingressus et obitus	235
Turba refulsit coelica	95
Tristis venit ad Pilatum	20
Umbra nocturna defluat	125
Unum in tribus colimus	9
Urbis cives Andegavae	183
Urbs Andegava coelitus	211
Ut beatorum validos	120
Ut propheta docuerat	203
Ut quid jubes pusiole	10
Ut tuae vitae Benedicte	87
Ut viso tui tumuli	228
Vacans Lodova laudibus	139
Veneremur Gabrielem	140
Veni martyr eximie	265
Venite et gaudete	12
Verbum supernum prodiens	153
Vere Dominus surrexit	19
Vere plenus munditia	157
Victoris agni sanguine	187
Virginis sacratae cantica	133
Virgo pro Christo moritur	169
Voce digna personemus	112
Votiva cunctis orbita	202
Votiva cunctis orbita	203

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

3 2044 073 505 976

